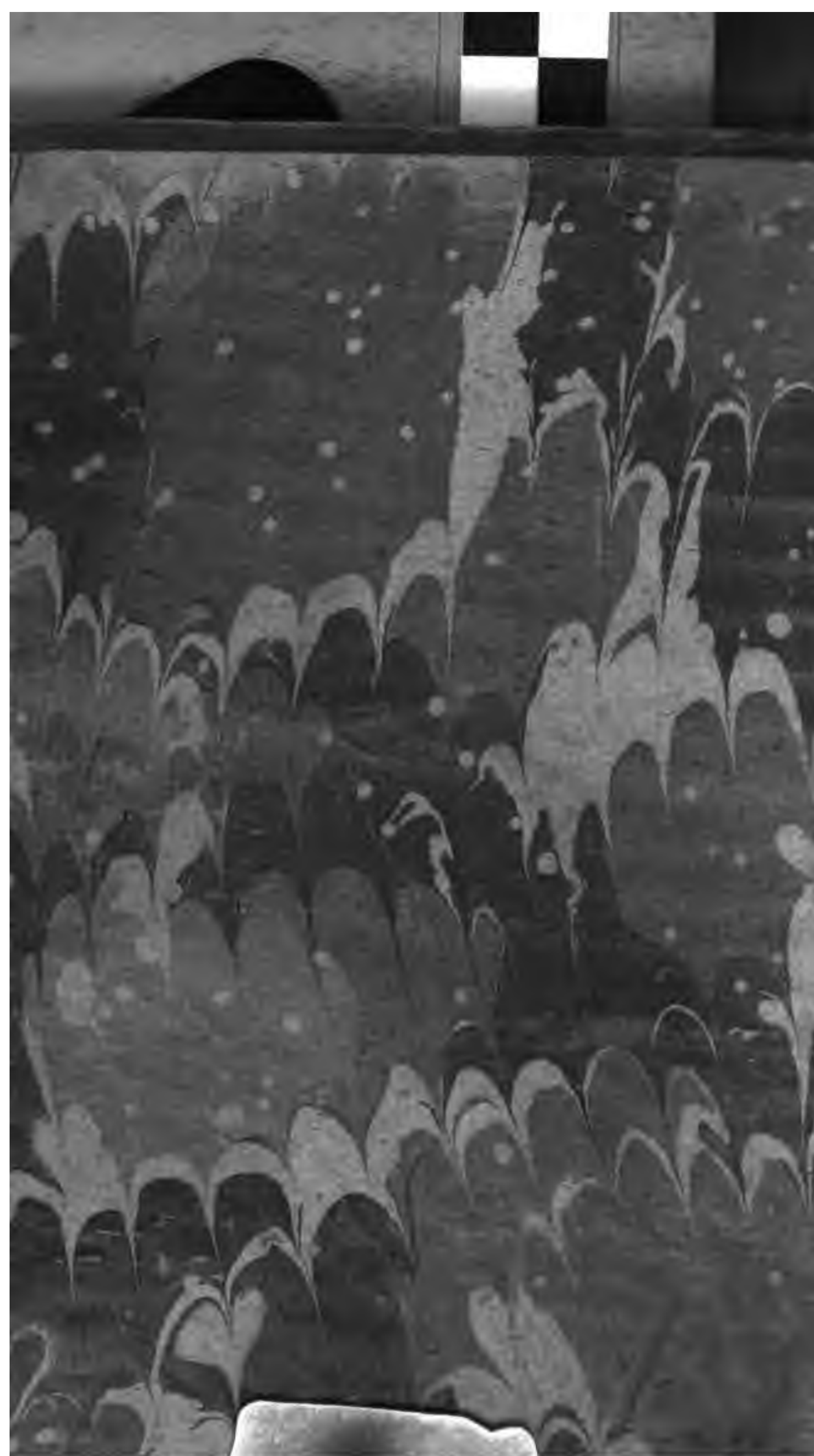
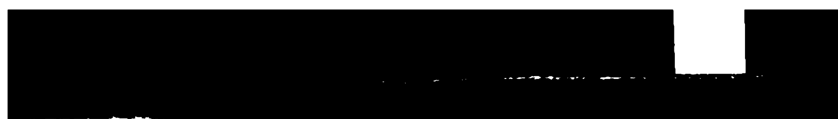

[redacted]

PRÆLECTIONES THEOLOGICÆ DE SACRAMENTIS BAPTISMI ET CONFIRMATIONIS,

QUAS IN SCHOLIS SORBONICIS HABUIT

HONORATUS TOURNELY,

Sacræ Facultatis Parisiensis Doctor, Socius Sorbonicus, Regius & Emeritus Professor, Sacrosanctæ Capellæ Regii Palatii Parisiensis Canonicus.

PARISIIS,

Apud Viduam RAYMUNDI MAZIERES, & JOANNEM-BAPT. GARNIER, Reginæ Typographos & Bibliopolas, viâ Jacobæâ, sub signo Providentiæ.

M. DCC XXVII.

Cum Approbatione & Privilegio Regis.

INSTRUCTIONES THEOLOGICAE DE SACRAMENTIS BAPTISMI ET CONFIRMATIONIS

THEOLOGIÆ CANDIDATIS

PRÆFATIO.

VIDISTIS, dilectissimi Candidati, in Prælectionibus, quas de Sacramentis universim consideratis emisimus, quæcumque pertinent ad originem, causas, naturam, vim & efficaciam, affectiones & proprietates omnium Sacramentorum Christi: vidistis quàm liberali ac munificâ manu Deus Optimus præsentissima nobis salutis remedia dispensaverit. Unicuique ætati idonea & quasi propria destinavit: *Nam quia omnis ætas peccato est obnoxia*, inquit S. Ambrosius L. 2. de Abrah. c. 11. n. 81. *ideo omnis ætas Sacramento idonea*. Causam & rationem ab ipso fonte repetit S. Irenæus L. 2. cap. 22. aliàs 39. *Dominus*, inquit, *omnes venit per semetipsum salvare: omnes, inquam, qui per eum renascuntur in Deum, infantes & parvulos, & pueros, & juvenes, & seniores. Ideo per omnem venit ætatem, & infantibus infans factus sanctificans infantes, parvulis, parvulus &c.* T. 1. p. 314. C. Pag. 147. n. 4.

Et verò varias humanæ vitæ partes ſive periodos animo percurrite, dilectiſſimi Candidati, nulla profectò vobis videbitur cœleſtibus auxiliis vacua, nulla divinæ providentiæ curâ, & ſpirituali Sacramentorum ope ac præſidio deſtituta. *Per*
.13, Conc. *Baptiſmum enim*, ait S. P. Eugenius Arme-
.534. E. nos inſtruens, *ſpiritualiter renaſcimur; per Confirmationem augemur in gratiâ, & roboramur in fide: renati autem & roborati, nutrimur divinâ Euchariſtiæ alimoniâ. Quòd ſi per peccatum ægritudinem incurrimus animæ, per Pœnitentiam ſpiritualiter ſanamur; ſpiritualiter etiam & corporaliter, prout animæ expedit, per extremam unctionem: per Ordi-*

[redacted]

suscipimus ac solemniter profitemur; per Confirmationem induti virtute ex alto, strenuè ac constanter eamdem defendimus. Per Baptismum ad novam vitam renascimur; per Confirmationem armamur ad prælium. In Baptismo filii Dei, & hæredes Christi; in Confirmatione Christi milites, fideique vindices ac defensores constituimur. Æquo passu incedunt duo hæc infantiæ ac militiæ christianæ priora Sacramenta: at non eodem necessitatis gradu. Quippe ut in corporali vitâ prius est hominem nasci ac vivere; ita & in vitâ spirituali primum ac potissimum est, hominem interiùs renasci ac regenerari. *Factus est primus homo Adam in animam viventem*, ait Apostolus, *novissimus Adam in spiritum vivificantem.... Primus homo de terrâ, terrenus; secundus homo de cœlo, cœlestis. Et sicut*, pergit idem Apostolus, *in Adam omnes moriuntur, sic in Christo omnes vivificabuntur.* Quâ porro viâ ad novam illam ac planè mirabilem vitam pervenitur, nisi per Baptismum? *Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis & renovationis Spiritûs sancti.* Atque ut Christus ipse pronuntiat, *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. Quod natum est ex*

1. Cor. 15. v. 45.

Ibid. v. 22.

Ad Tit. 3. v. 5.

Joan. 3. v. 5.

carne, caro est: quod natum est ex Spiritu, spiritus est.

Ad rei novitatem obstupuit Nicode-
Ibid. v. 4. mus. *Quomodo*, inquiebat, *potest homo nasci, cùm sit senex? Numquid potest in ventrem matris suæ iteratò introire, & renasci?*
Ibid. v. 7. & 8. *Non mireris*, reponit Christus, *quia dixi tibi: Oportet nasci denuò. Spiritus ubi vult spirat, & vocem ejus audis; sed nescis unde veniat, aut quò vadat....Tu es Magister in Israël, & hæc ignoras?* Confidentem nimiùm Legis Doctorem hîc Christus increpat simul & instruit. Non aliam quàm carnis novam generationem ac nativitatem, ex verbis Christi animo sibi effinge- [redacted]

turam, Nicodemus, cùm esset in Lege peritus, ignorare non debuerat. Nonne apud Ezechielem prophetico spiritu scriptum legerat; *Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris.....Et dabo vobis cor novum, & spiritum novum ponam in medio vestri, & auferam cor lapideum de carne vestrâ, & dabo vobis cor carneum*? Nonne Psaltes Regius cecinerat, *Emittes Spiritum tuum & creabuntur, & renovabis faciem terræ*? Quæ certè non de aliâ, quàm de interiori spiritûs renovatione, per gratiam animis infundendam, intelligere debuisset Legis Doctor; maximè cùm simile quoddam, quamquam rude adhuc, apud suos domesticum ac familiare renovationis vestigium præ oculis haberet, in iis scilicet qui à cultu falsorum deorum conversi, Legi Mosaïcæ nomen suum dabant: tot enim illi præviis ritibus, cæremoniis, lotionibus ac baptismatibus mundabantur, præparabantur ac præformabantur ad veram Dei Religionem, ut novi quasi homines, &, ut loquitur sanctus Petrus, *sicut modò geniti infantes* haberentur.

Ezech. c. 36. v. 25. & 26.

Psal. 103. v. 30.

Epist 1. c. 2. v. 3.

Ex his, maximè verò ex decretoriâ istâ & apertâ Christi sententiâ, *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non*

Joan. 3. v. 5.

poteſt introire in regnum Dei, intelligitis haud dubiè, dilectiſſimi Candidati, tantam eſſe Baptiſmatis neceſſitatem, tam ſtrictam & univerſalem illius percipiendi legem omnibus impoſitam eſſe, ut ſine illo, aut ſaltem, certis in caſibus, ſine ipſius voto ac deſiderio, nullus ad vitam æternam & Regnum cœlorum pervenire uſquam poſſit.

Verùm, proh dolor! quo major & apertior tam ſalutaris remedii neceſſitas, eo major in eâ impugnandâ dæmonis, ſalutis humanæ invidi obtrectatoris, furor & impetus; eo major & Hæreticorum, quos vel à primis Eccleſiæ temporibus ſuſcita-

[redacted]

eſt perverſitatis, addit ibidem, *ad fidem labefactandam, vel in totum non recipiendam, ut ex his eam impugnet, ex quibus conſtat.* Quod verò fuerit antiquiſſimi hujus erroris fundamentum, ſi noſſe vultis, Cand. dilect. eumdem audite Tertullianum, jam tum, ſæculo nempe ſecundo, Novatorum noſtrorum errorem circa fidem juſtificantem, in veteribus Hæreticis confodientem: *Sic ergo*, ait Tertullianus eodem Lib. cap. 13. *ſceleſtiſſimi illi provocant quæſtiones. Adeo dicunt, Baptiſmus non eſt neceſſarius, quibus fides ſatis eſt: nam & Abraham nullius aquæ niſi fidei Sacramento Deo placuit.* En erroris fundamentum. *Sed*, reponit Tertullianus, *in omnibus poſteriora concludunt, & ſequentia antecedentibus prævalent. Fuerit ſalus retrò per fidem nudam ante Domini paſſionem & reſurrectionem: at ubi fides aucta eſt credendi in nativitatem, paſſionem, reſurrectionemque ejus, addita eſt ampliatio Sacramento, obſignatio Baptiſmi, veſtimentum quodammodo fidei, quæ retro erat nuda, nec poteſt jam ſine ſua lege. Lex enim tinguendi impoſita eſt, & forma præſcripta: Ite docete omnes nationes, tinguentes eas in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs ſancti. Huic legi collata definitio eſt: Niſi quis renatus fuerit ex aquâ & Spi-*

Ib. p. 119. C.

ritu, non intrabit in Regnum cœlorum. Obstrinxit fidem ad Baptiſmi neceſſitatem.

Totum porro illud antiquiſſimarum *viperarum* mortiferum ac lethale virus hauſtum in ſe transfuderunt poſteriorum temporum perditiſſimi Sociniani. Docent illi 1°. Chriſtum Apoſtolis verum non dediſſe baptiſandi mandatum; atque verba iſta, *Euntes docete, baptiſantes &c.* exponenda eſſe, non de aquæ Baptiſmo, ſed de ſolâ inſtructione ac doctrinâ, quæ inſtar aquæ ſordes animæ mundat & abſtergit. 2°. *Apoſtolos nihilominus, etſi non juſſos, ritum baptiſandi convenienter uſurpaſſe, tùm quia populus Judæus cæremoniis valde delectabatur, ut pote in illis*

ſed certis dumtaxat perſonis ac pro certo quodam tempore addictum, illis nempe, qui Eccleſiæ initio à Paganiſmo vel Judaïſmo ad Chriſtum convertebantur, quos per nudum illud ac ſterile ſymbolum exteriùs diſtingui ab invicem oportuit.

Sociniani à Calvinianis, ex quibus nati ac propagati ſunt, arma mutuantur, quibus abſolutam & medii, ut vocant, in Baptiſmate neceſſitatem totis viribus impetunt. *Perſpicuum eſt*, ait Calvinus Inſt. L. 4. cap. 15. n. 10. *quàm falſum ſit quod docuerunt pridem nonnulli, in quo alii perſiſtunt, per Baptiſmum ſolvi nos & eximi ab originali peccato, & à corruptione quæ ab Adam in univerſam poſteritatem propagata eſt.* Pag. 484. Et n. 22. expreſsè ait, *non arceri à Regno Cœlorum infantes quos è præſenti vitâ migrare continget, antequam aquâ mergi datum fuerit. Atqui jam viſum eſt*, pergit ille, *fieri non levem injuriam Dei fœderi, niſi in eo acquieſcimus, ac ſi per ſe infirmum eſſet, cùm ejus effectus neque à Baptiſmo neque ab ullis acceſſionibus pendeat.* Pag. 488.

Atqui tamen his imbuti documentis Calviniani, Anabaptiſtis & Socinianis toto animo hîc repugnare ac contradicere videri volunt, ad ſcenam magis, & lu-

[redacted]

dricam, ut puto, disputationem, quàm ad seriam demonstrationem veritatis. Quâ etenim fronte, quâ ingenii præfidentiâ, sibi hoc assumere Calvinistæ possunt, ut convincant Anabaptistas, *non debere infantes à Baptismo excludi*; cùm vel ipsimet contendant, infantes sine Baptismo ex præsenti vitâ raptos, à Regno Cœlorum non arceri, sed unâ præsentis fœderis virtute salvos fieri; &, quod amplius quidquam est, cùm, sicut & ipsimet Anabaptistæ & Sociniani, celebrem istam Christi sententiam, *Nisi quis renatus fuerit &c.* ad figuratum & metaphoricum sensum detorqueant, nec

[redacted]

Una una est simplex, sibi semper cohærens ac uniformis Catholicæ fidei doctrina de Baptismi præstantiâ, virtute, & omnimodâ ad salutem consequendam necessitate. *Felix Sacramentum aquæ nostræ*, exclamabat Tertullianus Lib. de Baptismo cap. 1. *quâ abluti delictis pristi-* Pag. 1241 *næ cæcitatis, in vitam æternam liberamur.... De sancto Spiritu sanctificata natura aquarum, & ipsa sanctificare cœpit.... Supervenit statim Spiritus de Cœlis, & aquis superest, sanctificans eas de semetipso, & ita sanctificatæ vim sanctificandi combibunt.*

Bellè omnino Irenæus L. 3. c. 17. aliàs 19. *Sicut*, inquit, *de arido tritico maßa una* Pag. 1081 *fieri non potest sine humore, neque unus panis,* n. 2. *ita nec nos multi unum fieri in Christo Jesu poteramus, sine aquâ, quæ de Cœlo est. Et sicut arida terra, si non percipiat humorem, non fructificat: sic & nos, lignum aridum existentes primùm, nunquam fructificaremus vitam, sine supernâ voluntariâ pluviâ: corpora enim nostra per lavacrum, illam, quæ est ad incorruptionem, unitatem acceperunt; animæ autem per spiritum. Unde & utraque necessaria, cùm utraque proficiunt in vitam Dei, miserante Domino nostro.*

Pressiùs S. Augustinus L. 3. de origine animæ cap. 9. dicebat. *Noli credere, noli* T. 10. pag. 379. C.

dicere, nec docere, infantes, antequàm baptisentur morte præventos, pervenire posse ad originalium indulgentiam peccatorum, si vis esse Catholicus.

Rata igitur lex est ac fixa Christi sententia, *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum*
T. 1. p. 351. A. *Cœlorum. Nullum hîc excipit*, ait S. Ambr. L. 2. de Abrah. c. 11. n. 84. *non infantem, non aliquâ præventum necessitate.*

Procul ergo putidum istud Pelagianorum figmentum, infantes sine Baptismo arceri quidem à Regno Cœlorum, propter Christi sententiam, *Nisi quis &c.* æternâ tamen vitâ donari, propter vitæ eorum innocentiam; quasi in Adamo &

[redacted]

Novimus equidem esse aliquos ex nostris, qui plùs æquo de misericordiâ Dei præsumentes, ac nescio quo tenerioris clementiæ affectu commoti erga tot infantium millia, qui absque Baptismo migrant ex hac vitâ, & æternùm pereunt, naturalem quamdam felicitatem illis liberaliter assignant. Verùm immota stat Christi sententia, *Nisi quis &c.* Sapienter omninò ac graviter monet eam in rem Bellarminus L. 6 de amissione gratiæ c. 2. *misericordiam nostram parvulis jam de-* T.4. p.143. *functis nihil prodesse; è contra nihil obesse no-* C. *stræ sententiæ severitatem: multùm autem*, pergit, *nobis obest, si ob inutilem misericordiam erga defunctos, pertinaciter aliquid contra Scripturas aut Ecclesiam defendamus; idcirco non affectum quemdam humanum, quo plerique moveri solent, sed Scripturæ, Conciliorum & Patrum sententiam consulere ac sequi debemus.*

Novimus etiam Novatores nostros eximias Baptismi prærogativas & effectus aut restringere parciùs, aut latiùs diffundere. Hinc vim à labe originali mundandi, & sanctificantem infundendi gratiam ipsi detrahunt; inde verò liberam ab omni humanâ servitute, omnibusque votis observandis, (eo excepto

quod fit in Baptiſmo de obſervandâ Dei lege) immunitatem concedere videntur. Utrobique error eſt : inter extrema media veritas incedit.

Baptiſmus & interiùs ab omni peccato
1. Cor. 6. v. 11. mundat, *Abluti eſtis, ſanctificati eſtis, juſtificati eſtis*; & ab humanâ ſervitute non
Rom. 13. v. 1. eximit : *Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit : non eſt enim poteſtas niſi à*
Heb. 13. v. 17. *Deo*. Et rurſum : *Obedite præpoſitis, & ſubjacete illis.*

Infiniti eſſemus, dilectiſſimi Candidati, ſi omnes, quas SS. Patres tantâ facundiâ exponunt, Baptiſmatis dotes, effectus, ac prærogativas enumerare vobis hîc ag-

[redacted]

hæredes, sed & membra; non tantùm membra, sed & templum; non tantùm templum, sed & organa Spiritûs. Vides quot sint Baptismatis largitates? Sed multis quidem videtur cœlestem gratiam in peccatorum tantùm remissione consistere: nos autem honores computavimus decem. Et Hom. 1. ad illuminandos, ait *Baptismum appellari lavacrum* (Edit. novæ T. 2. p. 229.) *regenerationis, quia non solùm nobis peccata remittit, neque solùm delicta purgat, sed ita præstat ac si denuò generati essemus:* quasi modò geniti infantes.

Sed quorsum tota illa de Baptismo, ac potissimùm de illius necessitate in hâc Præfatione disputatio? Nimirùm, ut intelligatis, dilectissimi Candidati, quantam hæc Theologiæ nostræ pars atque Tractatus attentionem studiumque exigat, ab iis maximè, qui ministerio Ecclesiastico destinati, aliorum saluti procurandæ omni curâ toti incumbere tenentur; qui non sine suo & aliorum damno, ea vel ignorare penitus, vel negligenter tractare possunt, quæ sunt ad salutem animarum necessaria. *Si quis autem diligentiùs Apostolum legerit*, ait Catechismus Romanus, (Part. 2. de Baptismi Sacramento n. 1.) *sine dubitatione ita statuet, perfectam Baptismi cognitionem à fidelibus magnopere requiri: adeo non solùm frequenter,*

ſed gravibus verbis, & Spiritu Dei plenis, ejus myſterii memoriam renovat, divinitatem commendat, atque in eo Redemptoris noſtri mortem, ſepulturam, & reſurrectionem nobis ante oculos, tùm ad contemplandum, tùm ad imitandum conſtituit.

Quo ergo major eſt Baptiſmi ad ſalutem neceſſitas, eo accuratiùs omnia, quæ ad illum pertinent, animo comprehendenda & percipienda: quæ ejus natura; quæ materia vera & legitima; quæ forma ipſius præſcripta; quis in quâque occaſione miniſter; quod illius percipiendi capax ſubjectum; quis conferendi modus & ratio, qui ritus, quis uſus; quæ de

Christi coram tyrannis intrepidè profitendam? Quid de illo Novatores nostri? Pudet referre quanta hîc sit Calvini protervia & impietas. *Oleum Confirmationis* Instit L. 4. *pollutum* appellat *diaboli mendacio*; *aborti-* c.19 p. 533. *vam Sacramenti larvam*, *atque inter exitiales satanæ præstigias recensendum esse.* O blasphemia! ô impietas! Ita ne verò *pollutum est*, *ac inter exitiales satanæ præstigias* recensendum Sacramentum, quod Apostoli à Christo edocti, vel ab initio primis Fidelibus contulerunt? *Oraverunt pro ip-* Act. 8. v. *sis....Et imponebant manus super illos*, *& ac-* 14. & seq. *cipiebant Spiritum sanctum.* Quod universa Ecclesia constanti usu ac nusquam interrupto semper observavit. *Egressi de lavacro*, ait Tertullianus L. de Baptismo c. 7. *perungimur benedictâ unctione de pristinâ di-* Pag. 226. *sciplinâ....in nobis carnaliter currit unctio*, *sed* D. *spiritualiter proficit.* Et Cyprianus Epist. ad Januar. 70. *Ungi quoque necesse est eum* Pag. 117. *qui baptisatus sit*, *ut accepto chrismate*, *id est*, *unctione*, *esse unctus Dei*, *& habere in se gratiam Christi possit.* Et rursus in Epistolâ ad Jubaian. 73. *Quod nunc quoque*, inquit, Pag. 124. *apud nos geritur*, *ut qui in Ecclesiâ baptisantur*, *præpositis Ecclesiæ offerantur*, *ut per nostram orationem ac manûs impositionem Spiritum sanctum consequantur*, *& signaculo Dominico consummentur.* Hieronymus de-

[redacted]

nique, Dial. adversùs Luciferianos, aut potius Luciferianus apud ipsum (ut alios innumeros hîc taceam) *An nescis Ecclesiarum hunc esse morem, ut baptisatis postea manus imponatur, & ita invocetur Spiritus sanctus? Exigis ubi scriptum sit? in Actibus Apostolorum. Etiam si Scripturæ auctoritas non subesset, totius orbis in hanc partem consensus instar præcepti obtineret.* Ita ne verò *pollutum ac inter exitiales satanæ præstigias recensendum*, quod SS. Ecclesiæ Doctores communi suffragio tot exornant laudibus, cujus virtutem & efficaciam ita magnificè extollunt ac prædicant? Unus instar omnium suffragium dicat S.

T. 4. part 2. pag. 294.

[redacted]

recipientes unguentum dicatis: Christi gratus est odor Deo in his qui salvantur. *Tùm verò & pectus inungitur, ut induti thoracem justitiæ, fortiter adversùs insultus diaboli consistatis. Ut enim Salvator post Baptismum, & illum Spiritûs sancti adventum egressus in prælium, devicit adversarium; sic & vos post sacrum Baptismum & chrisma mysticum, induti armis sancti Spiritûs adversùs oppositam vobis potestatem consistitis & præliamini, dicentes:* Omnia possum in eo qui me confortat, Christo. Ita ne *pollutum est, ac inter exitiales satanæ præstigias recensendum*, quod in fronte positum dæmonibus terrori, nobis autem ad omnes eorum propulsandos impetus, summo esse præsidio debet atque adjumento? *Adversarius enim vester diabolus*, ait sanctus Petrus, *tanquam leo rugiens circuit quærens quem devoret: cui resistite fortes in fide.* 1. Petri 5. v. 8. *Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversùs insidias diaboli*, inquit sanctus Paulus. Ephes. 6. v. 11. Unde porro *armatura* hæc, nisi ex Sacramento Confirmationis? ut nempe signo crucis in fronte muniti, crucis ignominiam non erubescamus. *Quia in fronte erubescitur*, ait egregiè S. Augustinus in Psalm. 141. n. 9. *ille qui dixit, Qui me erubuerit coram hominibus, erubescam eum coram Patre meo qui in Cœlis est; ipsum* To. 4. pag. 1583. E.

crucis ignominiam quodammodo quam Pagani derident, in loco pudoris nostri constituit. *Quod signum crucis*, ait idem sanctus Doctor Tract. 118. in Joan. *nisi adhibeatur sive in frontibus credentium, sive ipsi aquæ ex quâ regenerantur, sive oleo quo chrismate unguntur, sive sacrificio quo aluntur, nihil eorum ritè perficitur.* Hæccine, quæso, *ritum pollutum* referunt, *ac inter exitiales satanæ præstigias recensendum?*

T. 3. part. 2. p. 801. E.

Paulò quidem modestiùs, quamquam nec veriùs, nostrum istud Sacramentum impetit non ignobilis Calvini sectator Dallæus, qui non alium impositionis manuum Apostolorum, fructum agnoscit, quàm linguarum ac miraculorum dona, quæ cùm jamdiu extincta & abrogata fuisse constet, & ipsum quoque Confirmationis ritum cum illis omnino extinctum periisse arbitratur. Verùm non satis attendisse videtur Dallæus, ad infantiam, ut ita dicam, nascentis Religionis, quam conspicuis ac splendidis prodigiis adolescere ac confirmari oportuit. Quibus, adulta & confirmata, non indiguit amplius. *Neque enim*, ut observat sanctus Augustinus Lib. 3. de Baptismo c. 16. *temporalibus & sensibilibus miraculis attestantibus, per manûs impositionem modò datur Spiritus sanctus, sicut antea dabatur,*

T. 9. p. 116. F.

ad commendationem rudis fidei, & Ecclesiæ primordia dilatanda. Quis enim nunc hoc expectat, ut ii quibus manus ad accipiendum Spiritum sanctum imponitur, repentè incipiant linguis loqui? Sed invisibiliter & latenter intelligitur, propter vinculum pacis eorum cordibus divina charitas inspirari. Rem eleganti comparatione illustrat S. Gregorius Magnus Homil. 29. in Evangelia. *Hæc*, inquit, *miracula necessaria in exordio Ecclesiæ fuerunt. Ut enim ad fidem cresceret, miraculis fuerat nutrienda, quia & nos cùm arbusta plantamus, tamdiu eis aquam infundimus, quousque ea in terrâ jam coaluisse videamus, & si semel radicem fixerint, irrigatio cessabit.* T. 1. p. 1571. A.

Hîc dicendi finem facio, dilectissimi Candidati, hoc unum enixè flagitans, ut memores sitis istorum Apostoli verborum, *Quicumque baptisati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptisati sumus. Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem; ut quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus.* Rom 6. v. 3. & 4 *Solliciti servare unitatem Spiritûs in vinculo pacis. Unum corpus & unus Spiritus; sicut vocati estis in unâ spe vocationis vestræ. Unus Dominus, una fides, unum Baptisma. Unus Deus & pater omnium.* Ephes. 4 v. 3.

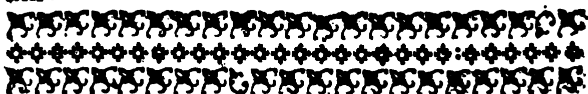
crucis ignominiam quodammodo quam Pagani derident, in loco pudoris nostri constituit.
T. 3. part. 2. *Quod signum crucis*, ait idem sanctus Do-
p. 801. E. ctor Tract. 118. in Joan. *nisi adhibeatur sive in frontibus credentium, sive ipsi aquæ ex quâ regenerantur, sive oleo quo chrismate unguntur, sive sacrificio quo aluntur, nihil eorum ritè perficitur.* Hæccine, quæso, *ritum pollutum* referunt, *ac inter exitiales satanæ præstigias recensendum*?

* Paulò quidem modestiùs, quamquam nec veriùs, nostrum istud Sacramentum impetit non ignobilis Calvini sectator Dallæus, qui non alium impositionis manuum Apostolorum, fructum agnoscit,

[redacted]

ad commendationem rudis fidei, & Ecclesiæ primordia dilatanda. Quis enim nunc hoc expectat, ut ii quibus manus ad accipiendum Spiritum sanctum imponitur, repentè incipiant linguis loqui? Sed invisibiliter & latenter intelligitur, propter vinculum pacis eorum cordibus divina charitas inspirari. Rem eleganti comparatione illustrat S. Gregorius Magnus Homil. 29. in Evangelia. *Hæc*, inquit, *miracula necessaria in exordio Ecclesiæ fuerunt. Ut enim ad fidem cresceret, miraculis fuerat nutrienda, quia & nos cùm arbusta plantamus, tamdiu eis aquam infundimus, quousque ea in terrâ jam coaluisse videamus, & si semel radicem fixerint, irrigatio cessabit.* T. 1. p. 1171. A.

Hîc dicendi finem facio, dilectissimi Candidati, hoc unum enixè flagitans, ut memores sitis istorum Apostoli verborum, *Quicumque baptisati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptisati sumus. Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem; ut quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus. Solliciti servare unitatem Spiritûs in vinculo pacis. Unum corpus & unus Spiritus; sicut vocati estis in unâ spe vocationis vestræ. Unus Dominus, una fides, unum Baptisma. Unus Deus & pater omnium.* Rom 6. v. 3 & 4. Ephes. 4 v. 3.

INDEX

QUÆSTIONUM.

[redacted]

DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS.

[redacted]

[redacted]

APPROBATIO.

DE Mandato Illuſtriſſimi DD. Regiorum Sigillorum Cuſtodis, legi *Prælectiones Theologicas de Baptiſmo & Confirmatione*, quas in Scholis Sorbonicis habuit celebertimus vir D. HONORATUS TOURNELY, ſacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, Socius Sorbonicus, Regius & Emeritus ſacræ Theologiæ Profeſſor, nec non ſanctæ Capellæ Regii Palatii Pariſienſis Canonicus; quem nominare inſtar omnis approbationis eſt prædictarum Prælectionum. Datum Pariſiis die 22. Julii 1727.

C. LEULLIER.

PRIVILEGE DU ROY.

[redacted]

marge, caractere, conjointement ou ſeparément, & autant de fois que bon lui ſemblera, & de le faire vendre & debiter par tout notre Royaume pendant le temps de vingt années conſecutives, à compter du jour de la date deſdites Preſentes. Faiſons défenſes à toutes ſortes de perſonnes, de quelque qualité & condition qu'elles ſoient, d'en introduire d'impreſſion étrangere dans aucun lieu de notre obéiſſance; comme auſſi à tous Libraires, Imprimeurs & autres, d'imprimer, faire imprimer, vendre, faire vendre & debiter, ni contrefaire ledit Ouvrage ci-deſſus expliqué, en tout ni en partie, ni d'en faire aucuns extraits ſous quelque prétexte que ce ſoit, d'augmentation, correction, changement de titre ou autrement, ſans la permiſſion expreſſe & par écrit dudit ſieur Expoſant, ou de ceux qui auront droit de lui, à peine de confiſcation des exemplaires contrefaits, de quinze cens livres d'amende contre chacun des contrevenans, dont un tiers à Nous, un tiers à l'Hôtel-Dieu de Paris, l'autre tiers audit ſieur Expoſant, & de tous dépens, dommages, & intereſts. A la charge que ces Preſentes ſeront enregiſtrées tout au long ſur le Regiſtre de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris, & ce dans trois mois de la date d'icelles; que l'impreſſion de cet Ouvrage ſera faite dans notre Royaume, & non ailleurs, en bon papier, & en beaux caracteres, conformément aux Reglemens de la Librairie; & qu'avant que de l'expoſer en vente, le manuſcrit ou imprimé qui aura ſervi de copie à l'impreſſion dudit Ouvrage, ſera remis dans le même état où l'Approbation y aura été donnée, ès mains de notre très-cher & féal Chevalier, Garde des Sceaux de France, le ſieur Fleuriau d'Armenonville; & qu'il en ſera enſuite remis deux Exemplaires dans notre Bibliotheque publique, un dans celle de notre Château du Louvre, & un dans celle de notredit très-cher & féal Chevalier, Garde des Sceaux de France, le ſieur Fleuriau d'Armenonville, le tout à peine de nullité du contenu des Preſentes, du contenu deſquelles vous mandons & enjoignons de faire jouir ledit ſieur Expoſant ou ſes ayant cauſe, pleinement & paiſiblement, ſans ſouffrir qu'il leur ſoit fait aucun trouble ou empêchement. Voulons que la copie deſdites Preſentes qui ſera imprimée tout au long au

commencement ou à la fin dudit Ouvrage, soit tenuë pour dûëment signifiée, & qu'aux copies collationnées par l'un de nos amez & féaux Conseillers & Secretaires, foi soit ajoûtée comme à l'Original. Commandons au premier notre Huissier, ou Sergent, de faire pour l'exécution d'icelles, tous actes requis & nécessaires, sans demander autre permission, & nonobstant clameur de Haro, Charte Normande, & Lettres à ce contraires; Car tel est notre plaisir. Donné à Paris le dixiéme jour du mois de Septembre, l'an de grace mil sept cens vingt trois, & de notre regne le neuviéme. Par le ROY, en son Conseil, CARPOT.

Il est ordonné par l'Edit du Roy du mois d'Aoust 1686 & Arrest de son Conseil, que les Livres dont l'impression se permet par Privilege de Sa Majesté, ne pourront être vendus que par un Libraire ou Imprimeur.

Registré sur le Registre V de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris, pag 354 N°. 634 conformément aux Réglemens: & notamment à l'Arrest du Conseil du 13. Aoust 1703. A Paris le 13. Septembre 1723.

PRÆLECTIONES THEOLOGICÆ DE SACRAMENTO BAPTISMI.

TOTAM de Baptiſmo diſputationem quinque abſolvemus Quæſtionibus.

Prima, de nomine & naturâ Baptiſmi: ubi de materiâ, formâ, & diſcrimine illius à Baptiſmo S. Joannis.

Secunda, de neceſſitate ſeu exiſtentiâ Baptiſmi.

Tertia, de cauſis Baptiſmi: ubi de auctore, miniſtro & ſubjecto illius.

Quarta, de effectibus.

Quinta, de cærimoniis, ſive quæ antecedunt, ſive quæ comitantur, ſive quæ ſequuntur Baptiſmum.

Priuſquam verò ad rem noſtram propiùs acce-

[redacted]

damus, statim in fronte hujus Tractatûs Tridentini de Baptismo Canones velut doctrinæ Catholicæ fundamentum præmittendi sunt.

Canones Concilii Tridentini de Baptismo Sess. 7.

r 14. Conc. . 777. & eq. Can. 1. *Si quis dixerit, Baptismum Joannis habuisse eamdem vim cum Baptismo Christi, anathema sit.*

Can. 2. *Si quis dixerit, aquam veram & naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini nostri Jesu Christi, Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, ad metaphoram aliquam detorserit, anathema sit.*

Can. 3. *Si quis dixerit, in Ecclesiâ Romanâ, quæ omnium Ecclesiarum mater est & magistra, non esse veram de Baptismi Sacramento doctrinam, anathema sit.*

Can. 4. *Si quis dixerit, Baptismum, qui etiam*

[redacted]

ad Baptismi suscepti memoriam, ut vota omnia quæ post Baptismum fiunt; vi promissionis in Baptismo ipso jam factæ, irrita esse intelligant, quasi per ea, & fidei, quam professi sunt, detrahatur, & ipsi Baptismo, anathema sit.

Can. 10. Si quis dixerit, peccata omnia, quæ post Baptismum fiunt, solâ recordatione & fide suscepti Baptismi vel dimitti, vel venialia fieri, anathema sit.

Can. 11. Si quis dixerit, verum & ritè collatum Baptismum iterandum esse illi qui apud Infideles fidem Christi negaverit, cùm ad pœnitentiam convertitur, anathema sit.

Can. 12. Si quis dixerit, neminem esse baptisandum, nisi eâ ætate, qua Christus baptisatus est, vel in ipso mortis articulo, anathema sit.

Can. 13. Si quis dixerit, parvulos, eò quòd actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter Fideles computandos non esse; ac propterea, cùm ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptisandos; aut præstare omitti eorum Baptisma, quàm eos non actu proprio credentes baptisari in solâ fide Ecclesiæ, anathema sit.

Can. 14. Si quis dixerit, hujusmodi parvulos baptisatos, cùm adoleverint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patrini eorum nomine, dum baptisarentur, polliciti sunt; & ubi se nolle responderint, suo esse arbitrio relinquendos; nec aliâ interim pœnâ ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharistia aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant, anathema sit.

[redacted]

QUÆSTIO PRIMA.

De nomine & naturâ Baptismi.

UT plenè innotescat quæ sit Baptismi natura; nomen ejus, definitionem, materiam, sive remotam, sive proximam, formam, ac discrimen à Baptismo Joannis expendere necesse est.

ARTICULUS PRIMUS.

De nomine & definitione Baptismi.

BAptismi nomen origine græcum est, à verbo βάπτω vel βαπτίζω, id est mergo, tingo; hinc

[redacted]

Græci eodem utuntur nomine ut immersionem, tinctionem, & lotionem seu ablutionem vulgarem significent. Lib. 4. Regum c. 5. v. 14. de Naaman dicitur: *Descendit, & lavit in Jordane septies.* Græcè, ἐβαπτίσατο. De Judith, Libro cui nomen dedit capite 12. v. 7. *Exibat noctibus in vallem Bethuliæ, & baptisabat se in fonte aquæ*, id est, lavabat se, lotione communi & vulgari.

II°. Nomen baptismi usurpatur in Scripturis ad significandas lotiones illas legales & cærimoniales quibus tam frequenter uti solebant Judæi: unde *Baptistæ* appellantur à S. Justino, Dialogo cum Tryphone; hincque nata secta Hemerobaptistarum, seu eorum, ut loquitur S. Epiph. hæresi 17. *qui tam vere, autumno, quàm æstate atque etiam hyeme quotidie lavant.* De his frequentissimis Judæorum baptismatibus seu lotionibus S. Marcus cap. 7. v. 3. & 4. ait: *Pharisæi & omnes Judæi, nisi crebrò laverint manus, non manducant; & à foro nisi baptisentur, non comedunt: & alia multa sunt quæ tradita sunt illis servare, baptismata calicum, & urceorum, & æramentorum & lectorum.* Observat etiam S. Paulus Hebr. 9. v. 10. Judæorum hostias *solummodo in cibis & in potibus, & variis baptismatibus* fuisse positas. Baptismus quoque S. Joannis cærimonialis quidem fuit, sed è Cœlo veniens, & ad Baptismum Christi per pœnitentiam, ad quam hortabatur, viam sternens ac præparans.

Edit. Parif. 1615. p. 307. A.

Edit. Parif. 1622. T. 1. p. 37. A.

III°. Sensu accommodatitio seu metaphorico & figurato nomen baptismi usurpatur in Scripturis, ad significandam primò afflictionem quæ hominem instar aquæ vehementis mergit & absorbet. Quo sensu Christus apud S. Lucam cap. 12. v. 50. dicebat: *Baptismo autem habeo baptisari*; hoc est,

pati debeo & affligi: aquæ enim frequenter in Scripturis significant afflictionem & dolorem. Psal. 68. v. 1. David ad exprimendam afflictionis suæ vehementiam, dicebat: *Intraverunt aquæ usque ad animam meam.* Et v. 15. & 16. Deum ita deprecatur: *Eripe me de luto, ut non infigar: libera me..... de profundis aquarum. Non me demergat tempestas aquæ, neque absorbeat me profundum.*

Hinc propter dolorem annexum, nomen baptismi pœnitentiæ & martyrio adaptatur.

Pœnitentiæ quidem & perfectæ contritioni; unde dictus *Baptismus flaminis.* Marci 1. v. 4. & Lucæ 3. v. 3. Joannes dicitur *prædicans Baptismum pœnitentiæ.* Ratio est, quia qui pœnitentiâ compunguntur, ii corde contrito, ac lacrymis perfusi veniam peccatorum suppliciter deprecantur: unde à SS. Patribus pœnitentia sæpius baptismus laboriosus, [redacted]

(Jesum Christum) ait, *non ab alio, sed à propriâ* Edit. nov.
fide; non in aquâ, sed in proprio sanguine. Et S. T. 2. p. 155.
Chrysostomus Homiliâ in S. Lucianum Martyrem, A.
Neque miremini, inquit, *quòd baptismum martyrium* Edit. nova
vocaverim: nam & hic Spiritus cum multâ advolat T. 2. p. 526.
ubertate, ac peccatorum abolitio, & animæ fit pur- A.
gatio quædam mirabilis ac stupenda: & quemadmo-
dum ii qui baptisantur aquis, ita qui martyrium pa-
tiuntur, proprio sanguine abluuntur.

Usurpatur præterea sensu figurato baptismus, ad designandam abundantem & copiosam gratiæ Dei diffusionem. Act. 1. v. 5. de Apostolis dicitur: *Vos autem baptisabimini Spiritu sancto non post multos hos dies.* Et Matth. 3. v. 11. S. Joannes de Christo ait; *Ipse vos baptisabit Spiritu sancto & igni.* Per ignem autem nonnulli sensu spiritali ac mystico intelligunt uberem Spiritûs sancti gratiam, quæ instar ignis omnes peccatorum sordes absumit, nec ab effectu potest retardari, adeo vehemens est & activa. Ita S. Chrysostomus Hom. 11. in Matth. & S. Gregorius Thaumaturgus Serm. in sancta Theophania, ad hæc verba, *Ipse baptisabit vos in Spiritu sancto & igne. Aquâ*, inquit, (baptisabit) *ut quæ pecca-* Edit. Paris.
torum sordes abluere potest; Spiritu, ut qui terrenos, 1622. p. 36.
spirituales reddere potest; igne, ut qui solet iniquita- A.
tum spinas comburere.

Alii verum ignem sensu litterali intelligunt, aiuntque, sanctum Joannem alludere ad species illas linguarum ignearum quæ in die Pentecostes visæ sunt dispertitæ supra capita Apostolorum, cùm Spiritu sancto ejusque donis repleti sunt. Ita Edit. postr.
S. Joannes Damascenus L. 4. orthodoxæ fidei c. 9. T. 1. p. 262.
Usurpatur denique sensu figurato baptismus, ad A.
significandum tùm diluvium universale quo sub-

[redacted]

Edit. Ri-galt.p. 227. B.

mersus est universus Orbis, & vocatur à Tertulliano Lib. de Baptismo, *Baptismus mundi*; qui juxta S. Petrum Epistolæ 1. cap. 3. v. 21. fuit imago & figura Sacramenti Baptismatis: tùm maris rubri transitum, quando nempe Israelitæ sicco pede divisis aquis incedentes, Ægyptios insequentes evitarunt, & dictus est Baptismus Mosis, quia duce Mose Israelitæ ex Ægypto egressi sunt, de quo Apostolus 1. Corinth. 10. v. 2. *Omnes*, inquit, *in Moyse baptisati sunt in nube & in mari.*

Omnes porro illæ figuratæ ac metaphoricæ baptismi significationes, desumuntur ex analogiâ, seu similitudine quam habent vel cum materiâ, vel cum effectu nostri Baptismi.

Non est verò audiendus Socinus, qui præter adductas figuratas nominis Baptismi significationes, novam planè & inusitatam invehit, contendens

[redacted]

bantur olim toti aquis immergebantur.

De Baptismo secundùm hanc postremam significationem, prout nempe Sacramentum est novæ Legis, hoc in Tractatu loquimur. Variis autem nominibus solet tùm in Scripturâ, tùm apud SS. Patres designari.

Varia nomina Sacramenti Baptismatis.

Varia hæc nomina desumuntur partim à materiâ, partim à formâ, partim ab effectibus, partim denique à cærimoniis Baptismi.

A materiâ appellatur *Lavacrum aquæ*, Ephes. 5. v. 26. *Sacramentum aquæ*, à Tertulliano Lib. de Baptismo cap. 1. *Unda genitalis, Fluvius aquæ vitalis*, à S. Cypriano Epistolâ 2. & à S. Gregorio Nazianzeno Oratione in sanctum Baptisma.

A formâ appellatur *Sigillum, Signaculum, Obsignatio fidei, Sacramentum Trinitatis*, *Sacramentum fidei*: tùm quia per Baptismum homo inter Fideles adscribitur; tùm quia solemnem fidei suæ professionem, vel per se si adultus sit, vel per susceptores, si infans, emittit; tùm quia expressa in eo fit SS. Trinitatis invocatio.

Ab effectibus vocatur *Lavacrum regenerationis & renovationis* ab Apostolo ad Titum 3. v. 5. *Ablutio peccatorum*, Act. 22. v. 16. *Vitæ novitas*, Rom. 6. v. 4. *Sanctificatio*, 1. Corinth. 6. v. 11. *Sepultura hominis cum Christo in mortem*, Rom. 6. v. 4. *Circumcisio non manufacta*, Coloss. 2. v. 4. *Illuminatio*, seu Sacramentum illuminationis, Hebr. 6. v. 4. Nomina hæc passim afferunt & confirmant SS. Patres. Tertullianus Lib. de pœnit. cap. 6. appellat Baptismum, *fidei obsignationem*; S. Basilius Hom. 13. dicit esse *sigillum quod conatu nullo frangi* Pag. 115. B. T. 2. p. 117. D.

[redacted]

Edit. Parif. 1609. T. 1. p. 639. A. Edit. nov. T. 2. p. 653. A. T. 14 Conc. pag. 759. D.

potest. S. Gregorius Nazianzenus Orat. 40. *Sigillum est*, inquit, *quia conservatio est, ac dominationis significatio.* S. Augustinus Epistolâ 185. aliàs 50. cap. 6. *Signaculum* appellat *Redemptoris*; & Conc. Trid. Sess. 6. c. 7. *Sacramentum Fidei.* Græci præsertim appellant *Sacramentum illuminationis*: unde S. Cyrillus Hierosolymitanus Catecheses suas de Baptismo inscripsit *Catecheses illuminatorum*; & S. Gregorius Nazianzenus Orationem suam 39. quæ est panegyrica Baptismi Christi, inscripsit, *Orationem in sancta lumina.* Multa alia congerunt nomina, quibus vis & energia Baptismi exprimitur: unum sufficiat testimonium S. Gregorii Nazianzeni Oratione 40. in S. Baptisma, ubi sic loquitur: *Baptismus est splendor animarum, vitæ in melius commutatio, conscientiæ ad Deum interrogatio. Baptismus infirmitatis nostræ adjumentum. Baptismus carnis est abjectio, spiritûs assectatio, Verbi*

T. 1. pag. 538. B.

[redacted]

discrimine, quòd primi naturam Baptismi adulterando fidem violant; postremi, salvâ fide, magis aut minùs accuratam & evolutam definitionem proponunt.

Definitiones Baptismi ab Hæreticis confictæ.

Inter Hæreticos Philippus Melancton in Locis suis communibus, definit Baptismum, *signum quo Deus nobiscum agit, & recipit nos in gratiam.*

Verùm, definitio hæc convenit omni Sacramento, imò & verbo prædicationis; ac supponit Baptismum esse nudum signum, gratiæ sanctificantis non productivum.

Calvinus Lib. 4. Institutionis cap. 15. *Baptismus*, inquit, *est signum initiationis, quo in Ecclesiæ cooptamur societatem, ut Christo insiti inter filios Dei censeamur.* *Edit. Genev 1554. p. 481. n. 1.*

Verùm definitio hæc peccat I°. quòd explicet tantùm Baptismum per finem secundarium, nempe cooptationem inter filios Dei, & protestationem fidelitatis quam Deo & Ecclesiæ debemus; non verò per primarium & præcipuum effectum, regenerationem scilicet interiorem hominis, & à peccatis mundationem.

II°. Quia innuit Baptismum esse nudum signum, non verò efficax gratiæ sanctificantis.

III°. Quia convenit ex æquo Circumcisioni; imò, juxta Calvinistas, etiam longè aptiùs quàm nostro Baptismo: tùm quia secundùm illos filii Fidelium, quamvis non baptisati, in societatem Ecclesiæ sunt cooptati, Christo insiti, Dei filii: tùm quia Circumcisio longè meliùs distinguebat Judæos à cæteris gentibus, cùm ipsi corpori impressa adhæreret tenaciùs, noster verò Baptismus in actione positus

fluat & transeat exteriùs, solo superstite interiori & invisibili charactere.

Sociniani post Socinum de Ecclesiâ, titulo de Baptismo, Tom. 1. pag. 350. & Epistolâ ad Matthæum Radecium ibid. pag. 384. & passim disputatione de Baptismo ibid. pag. 709. definiunt Baptismum, *adumbrationem remissionis peccatorum in nomine Christi, ejusque nominis apertam professionem, & in ipsius Religionem quamdam initiationem, per quem nihil reverà datur, sed tantummodo eorum quæ vel jam data esse, vel datum iri certissimum est, externa quædam agnitio significetur. Aquâ enim baptisari in nomine Christi, nihil aliud est*, inquit Socinus disput. de Baptismo cap. 5. *quàm publicè Christo nomen dare, ejusque fidem, quæ in corde lateat, palam testari ac profiteri; ita ut non Christianum ullâ ex parte Baptismus efficiat, sed indicet atque declaret.*

[redacted]

gnum vel sigillum, quale Diplomatis suis Reges affigere solent, professionis publicæ, quo Christiani Religione sumus, cujusmodi signum in populo Israelis erat Circumcisio. Atque juxta hanc Baptismi ideam, ait *mandatum Baptismi eos omnes obstringere tantùm, qui professione sunt Christiani.* Altera definitio est, quâ Baptismus dicitur *signum resipiscentiæ, & sigillum remissionis peccatorum ante eum susceptum perpetratorum.* Atque juxta hanc definitionem, addit Episcopius *Baptismi mandatum ad eos pertinere, qui vel à paganismo ad Religionem Christianam transeunt, vel in Christianâ Religione nati, peccatis se obstrinxerunt: unde si qui nulla peccata (quod rarum) perpetrasset, ad eum*, inquit, *mandatum Baptismi pertinere non auderem dicere, sed Christi illud dictum referrem Matth. 9. v. 12. Non est opus valentibus medico.*

Verùm definitionem hanc Baptismi, quæ cum Socinianâ cohæret, falsam esse, multisque implicatam erroribus, constabit ex dicendis tùm de necessitate, tùm de efficaciâ & effectibus Baptismi.

Orthodoxæ Baptismi definitiones.

Hugo à S. Victore Lib. 2. de Sacramentis parte 6. c. 2. *Baptismus*, inquit, *est aqua abluendis criminibus sanctificata.* Pag. 45 D.

Magister Sententiarum Lib. 4. dist. 3. *Baptismus est ablutio corporis exterior facta sub formâ verborum præscriptâ.*

Eandem cum Magistro definitionem adducit S. Th. 3. parte q. 66. art. 1.

Catechismus Concilii Trid. parte 2. n. 5. definit Baptismum, *Sacramentum regenerationis per aquam in verbo.*

Alii paulò explicatiùs exponunt illud, *in verbo*,

& aiunt, *Baptismum esse Sacramentum regenerationis per aquam, cum expressâ SS. Trinitatis invocatione.* Posterior hæc definitio accurata videtur: tùm quia verbis Scripturæ exprimitur, partim ex cap. 3. S. Joan. v. 5. partim ex S. Paulo ad Titum 3. v. 5. & ad Ephesios 5. v. 26. partim ex S. Matth. c. 28. v. 19. Tùm quia omnes Baptismi partes explicat.

I°. Dicitur *Sacramentum*, quod est genus.

II°. Additur *regenerationis*, quæ vox differentiam exprimit contrahentem genus, & distinguentem Baptismum tùm à Sacramentis veteribus, tùm etiam ab aliis novæ Legis: solus quippe Baptismus inter Sacramenta Evangelica propriè regenerat. *Non solùm*, inquit Chrysostomus Catechesi 1. ad illuminandos, *nobis peccata remittit, neque solùm delicta purgat; sed ita id præstat ac si denuo generati essemus. Etenim nos denuo creat, & format, non ex* [redacted]

Edit. nova T. 2. p. 229. E.

Sacramenti tantùm; & quod est Sacramentum simul & res Sacramenti.

Sacramentum tantùm dicitur, id quod significat & non significatur: nempe quod exteriùs sensibus subjicitur, & est signum interioris effectûs; qualis est aqua, seu ejus usus & applicatio cum præscriptâ verborum formâ.

Res Sacramenti tantùm dicitur, id quod significatur & non significat; & est ipsa interior animæ ablutio quæ fit per gratiam sanctificantem.

Sacramentum & res Sacramenti simul dicitur, id quod significat & significatur; & est character baptismalis qui significat tùm interiorem justificationem, vel quæ sit, vel quæ esse debeat; tùm jus quod est in baptisato ad percipienda alia Sacramenta: significatur autem, quia est effectus ablutionis exterioris; omnis autem causa significat suum effectum.

ARTICULUS II.

De materiâ remotâ Baptismi.

Duplex distinguitur materia in Sacramentis quæ in actione & usu consistunt, una remota, altera proxima.

Remota, est res quæ assumitur ad conficiendum Sacramentum: v. g. in Baptismo aqua, in Confirmatione oleum.

Proxima, est ipsa applicatio seu usus materiæ remotæ: v. g. in Baptismo ablutio, in Confirmatione unctio.

De materiâ dumtaxat remotâ Baptismi hîc agimus, circa quam olim errores nonnulli insurrexerunt.

Errores circa materiam remotam Baptismi.

Duplex generatim statui potest ordo Hæreticorum qui errarunt circa materiam Baptismi.

Primus, eorum qui aquam aut penitus sustulerunt, aut saltem in necessitate, valere in alio liquore Baptismum existimarunt.

Secundus, eorum qui illam adulterarunt adjectâ rerum aliarum mixtione.

Primi ordinis Hæretici qui aquam penitus sustulerunt, fuêre

1°. Omnes illi qui Sacramenta omnia sive signa sensibilia rejecerunt; quales fuêre nonnulli Gnostici, de quibus S. Irenæus Lib. 2. cap. 18. & S. Epiphanius hæresi 34. Ascodrutæ & Archontici de quibus Theodoretus Lib. 1. hæreticarum fabularum cap. 10. & 11. Beguinæ & Beguardi de quibus Joannes XXII. in Extravaganti, *Sancta Romana* [redacted]

[redacted]

disse aquæ simplicitatem & vilem conditionem. Hunc porro errorem sequuta est Quintilla, antequam ad partes Montani accederet; Montano enim addicta, aquam Baptismi cum ipso retinuit.

IV°. Manichæi rati aquam esse à malo principio, Baptismum in aquâ collatum ut planè inutilem rejiciebant. Ita S. Augustinus Lib. de hæresibus, hæresi 46. circa finem. *Baptismum in aquâ*, inquit, *nihil cuiquam perhibent salutis afferre. Nec quemquam eorum quos decipiunt, baptisant.* T. 8 p. 17. C.

V°. Seleuciani & Hermiani ab auctoribus sic dicti, ac eodem cum Manichæis principio nixi, *Baptismum in aquâ non recipiunt*; inquit S. Augustinus L. de hæresibus, hæresi 59. & ante ipsum Philastrius in Catalogo hæreseon quæ sub Apostolis extiterunt, ait *eos illo aquæ Baptismo non uti, propter verbum hoc quod dixit Joannes Baptista, Ipse vos baptisabit in spiritu & igne:* quibus verbis constat quidem eos in aquâ non baptisasse; sed an in igne, & quomodo baptisaverint, incertum est. Ib. p. 20. D. Bibliot. PP. T. 5. p. 707. G.

Sanè antiquissimum esse morem in Baptismo ignem seu ustionem usurpandi, constat ex Heracleone apud Clementem Alexandrinum in Libro de Prophetiâ: *Quidam*, inquit, *obsignatorum aures igni notabant.* Et de Valentino Tertullianus ait: *Bis docuit tingi traducto corpore flamma.* Jacobitæ etiam à Jacobo Zanzalo Syro propagati, loco Baptismatis aquæ, ferro candente imprimunt in frontibus figuram crucis. Ita Bernardus Lutzemburgensis in Catalogo Hæreticorum Lib. 2. verbo, *Jacobitæ.* Ignem quoque adhibere perhibentur Æthiopes.

Quidam etiam Manichæi dicti Cathari, duodecimo sæculo, dicebant non esse in aquâ bapti-

ſandum, ſed in igne, cùm Baptiſmus aquæ nihil
Bibliot. PP. proficiat. Ita refert Eckbertus Preſbyter, qui flo-
T.23.p.615 ruit an. 1160. Sermone octavo adversùs quintam
A. illorum Manichæorum hæreſim, quæ eſt de Baptiſmo aquæ. Fundamentum erroris deſumebant ex his verbis S. Joannis apud S. Matth. c. 3. *Ille baptiſabit vos in Spiritu ſancto & igne*: quæ non ita interpretabantur, quaſi vellent ignem & uſtionem adhibERI debere in Baptiſmo; ſed *Baptiſmus in*
Ib. B. C. *igne dicitur*, ait ibidem Eckbertus, *propter ignem luminum qua in circuitu ardent*. Narrat ſcilicet eos
Ibid. B. in hunc modum baptiſaſſe, *Locantur*, inquit, *luminaria copiosè in circuitu cum reverentiâ magnâ .. Statuitur in medio infelix ille qui baptiſandus ſeu cathariſandus eſt, & aſſiſtit ei Archicatharus, tenens in manu Libellum deputatum ad officium hoc, quem imponens vertici ejus dicit benedictiones..... orantibus cæteris qui circumſtant..... & ſic perficitur*

[redacted]

præsertim cùm, ut ibidem observat Euthymius, *illi infantes suos Presbyteris baptisandos offerrent, eo quòd Baptismum corpori prodesse putabant, quamvis animæ nullam afferret utilitatem.* Ibid.

VII°. Quidam Valdenses, ex Manichæorum sectâ, referente Ebrardo cap. 6. Operis adversùs eos conscripti, aquam à Baptismo auferebant: *Hæretici*, inquit, *duo testimonia extinguunt, sanguinem in sacrificio, aquam in Baptismo non credunt.* Billot PP. T. 24. pag. 1542. G.

VIII°. Flagellantes decimo tertio sæculo exorti, per Italiam, Hungariam, Poloniam, Galliam & Germaniam diffusi, dicebant, *unumquemque baptisari debere proprio sanguine per flagella de corpore excusso.* Ita refertur in vitâ Gregorii Papæ X. Tom. 11. Conc. parte 1. pag. 928. An verò illi rejecerint Baptismum aquæ, non affirmant Auctores qui de illis scripserunt; & Gerso, qui contra illos Tractatum edidit Tom. 1. parte 1. pag. 636. Edit. Parisiensis an. 1606. ait quidem illos negligere Confessionem sacramentalem & Pœnitentiam, imò & flagellorum dignitatem ac meritum ipsi martyrio anteponere; sed de rejecto ab illis aquæ Baptismo silet. *Constat*, inquit, *per experientiam, quòd taliter se flagellantes non curant de Sacramento Confessionis vel Pœnitentiæ sacramentalis, dicentes quòd hæc flagellatio potior est ad delendum peccata, quàm quæcumque Confessio, imò eam æquiparant nonnulli vel præponunt martyrio, quoniam facimus, inquiunt, ultrò fundendo sanguinem proprium, quod ab aliis Martyres pati cogebantur.*

Castigandus hîc obiter Socinus, qui disputatione de Baptismo cap. 15. ut ostendat perpetuum non

[redacted]

fuiſſe in Eccleſiâ uſum Baptiſmi aquæ, aſſerit, teſte Dionyſio Alexandrino apud Euſebium, à Novato abrogatum fuiſſe Baptiſmum. Verùm, aut mentem Dionyſii non eſt aſſecutus Socinus, aut inſigniter aberrat. Certum enim eſt, Novatum non tantùm ſuos baptiſaſſe, ſed & baptiſatos à Catholicis iterùm baptiſaſſe, cùm ad ſuas tranſibant partes. Eo igitur dumtaxat ſenſu dixit apud Euſeb. L. 7. Hiſt. cap. 8. Dionyſius, Novatum abrogaſſe Baptiſmum, quòd à Catholicis baptiſatos ad ſe venientes iterùm baptiſans, hoc facto, quantùm in ſe erat, Baptiſmum Catholicorum, utpote nullum, abrogaret.

Edit. Valeſ. pag. 254.

Hactenus de Hæreticis primi ordinis qui viſi ſunt aquam ex Baptiſmo penitus rejeciſſe.

Extitêre verò qui hanc quidem retinendam eſſe voluerunt uſu communi & ordinario, ſed in caſu

[redacted]

interrogatus num deficiente aquâ liceret baptisare in lacte, respondit : *Quidquid balnei loco esse potest, illud aptum esse ad baptisandum.*

Idem sentit Theodorus Beza in suâ secundâ ad Tillium Epistolâ. *Si desit aqua*, inquit, *& tamen Baptismus alicujus differri amplius cum ædificatione non possit nec debeat, ego certè quovis liquore, non minus ritè quàm aquâ baptisarem.* Addit ibidem, (quod apertum est mendacium) *non aliter sentire Scholasticos nostros.*

Palavicinus Lib. 9. Historiæ Concilii Tridentini cap. 7. inter varias propositiones ex recentioribus Hæreticis Lutheranis & Calvinistis excerptas, hanc circa Baptismum refert : *Aqua vera & naturalis non est de necessitate Baptismi*; atque ideo verba illa Domini nostri Jesu Christi, *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto*, ad metaphoram detorqueri debent : quem errorem proscripsit Synodus Tridentina Sessione 7. Canone 2. Reipsâ enim Calvinus Lib. 4. Instit. cap. 15. per aquam Christi sanguinem vult intelligi, *propter mundandi abluendique similitudinem.* Dallæus quoque Lib. 2. de Confessione cap. 3. cæterique vulgò Calvinistæ eamdem interpretationem amplectuntur.

T. 2. pag. 36. n. 8.

Pag. 481. n. 2.

Secundi ordinis Hæretici qui aquam Baptismi adulterarunt injectâ rerum aliarum mixtione, fuêre

Quidam Marci discipuli dicti Marcosii è Gnosticorum sectâ : ii nempe, teste S. Epiphanio hæresi 34. post S. Irenæum, oleum aquâ temperatum in Baptismo adhibebant. *Non desunt inter illos*, ait S. Epiphanius, *qui ad aquam perducere supervacaneum arbitrantur; sed oleum aquâ temperatum cum solemnibus carminibus initiatorum capita inspergunt, idque demum redemptionem nominant.*

T. 1. p. 256. B.

Antiquissimus Auctor anonymus in Tractatu quem scripsit adversùs S. Cyprianum cæterosque Rebaptisantes, versùs finem, certos refellit Hæreticos, qui ignem aquæ adjungendum esse in Baptismo contendebant, tùm propter hæc verba S. Joannis, *Ille* (Christus) *baptisabit vos in Spiritu sancto & igni*; tùm quia in Libro qui *Pauli prædicatio* inscribitur, (supposititius ille est & nugis plenus) legebant, ignem super aquam visum fuisse, quando Christus fuit à Joanne baptisatus. Hinc est quòd illi fingebant, statim ac in aquam descendissent ut baptisarentur, ignem super aquam apparere. Putidum hoc figmentum refellit Anonymus, cujus Tractatus editus est ad calcem Operum S. Cypriani, & Tom. 1. Conc. pag. 783.

Egbertus Eboracensis Archiepiscopus in Excerptis cap. 42. narrat suo tempore quosdam fuisse [redacted]

T. 6. Conc.

I°. Deus per Ezechielem cap. 36. v. 25. promisit, & prædixit se per aquam omnes iniquitates nostras expurgaturum: *Effundam*, inquit, *super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris.* Quem locum haud dubiè respicit S. Paulus Hebr. 10. v. 22. cùm ait: *Aspersi corda à conscientiâ malâ, & abluti aquâ mundâ.*

II°. Mandavit Christus Apostolis, ut in aquâ baptisarent omnes gentes. Matth. 28. v. 19. *Euntes ergo docete omnes gentes, baptisantes eos in nomine Patris & Filii & Spiritûs sancti.* Baptismum autem illum in aquâ fieri debere, declaravit Christus apud S. Joan. cap. 3. v. 5. his verbis. *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Dei.* Unde Apostolus Ephes. 5. v. 25. *Christus*, inquit, *dilexit Ecclesiam, & tradidit seipsum pro eâ, mundans eam lavacro aquæ.* Nomine autem aquæ, veram, naturalem & elementarem sensu proprio & litterali, non figurato & metaphorico esse intelligendam, manifestè demonstrat exemplum Christi & Apostolorum.

III°. Postquam Christus in suo cum Nicodemo colloquio Joan. 3. dixisset, neminem posse introire in Regnum Dei, *nisi renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto*; ut verba facto comprobaret, v. 22. ejusdem capitis ita refertur: *Post hæc venit Jesus & Discipuli ejus in terram Judæam, & illic demorabatur cum eis, & baptisabat. Erat autem & Joannes baptisans in Ænnon juxta Salim, quia aquæ multæ erant illic.* Ex quibus perspicuum est, Christum cum Discipulis suis baptisasse baptismo aquæ veræ & naturalis, sicut ipse Joannes Baptista: unde orta quæstio discipulorum Joannis, *Rabbi*, inquiunt v. 26. *qui erat tecum trans Jor-*

danem, cui tu testimonium perhibuisti, ecce hic baptizat, & omnes veniunt ad eum Quin ipse Christus in aquâ baptisatus est à Joanne: Matth. 3. v. 6. *Baptisatus autem Jesus confestim ascendit de aquâ.* Idem refertur à S. Marco cap. 1. v. 9. ubi in Jordane Christus à Joanne baptisatus dicitur.

Apostoli & Discipuli Christi mandato obsequentes, in aquâ quoque baptisarunt. Act. 8. v. 36. de Philippo & Eunucho Candacis Reginæ ita narratur: *Dum irent per viam, venerunt ad quamdam aquam; & ait Eunuchus: Ecce aqua, quid prohibet me baptisari? ..... & descenderunt uterque in aquam, Philippus & Eunuchus, & baptisavit eum.* Ubi certè non figurato & metaphorico, sed proprio sensu vera & naturalis aqua debet intelligi, qualis iter facientibus occurrit.

Probatur 2°. constanti ac perpetuâ Ecclesiæ totius praxi & traditione, quâ constat semper rejec-

[redacted]

salivæ conspersione facto, respondet, cap. *Non ut apponeres*, de Baptismo & ejus effectu L. 3. Decretalium titulo 42. *quòd cùm in Baptismo duo ne-* Decretal. p.
cessariò requirantur, scilicet verbum & elementum, 1389 n. 40.
dubitari non debet, illos verum non habere Baptismum, in quibus non solùm utrumque prædictorum, sed eorum alterum omissum est.

Baptismum quoque in vino improbavit Ecclesia, ut colligitur ex Decreto Yvonis parte 1. de Baptismo cap. 54.

Improbavit quoque Baptismum in arenâ collatum, ut constat ex Dionysio Alexandrino apud Nicephorum Lib. 3. Hist. cap. 37. Cùm enim ille Edit. Paris.
interrogatus fuisset de Judæo in arenâ baptisato, 1630. T. 1.
Ecclesiam eâ de re, inquit Historicus, *consuluit*; p. 277. A. B.
cui visum est aquâ insuper, juxta Ecclesiæ traditionem, abluendum esse talem Judæum.

Innumera hîc adduci possent in confirmationem Conclusionis nostræ SS. Patrum utriusque Ecclesiæ testimonia: verùm in re obviâ & facili unum aut alterum sufficiet ex Veteribus testimonium.

S. Justinus Apol. 2. de iis qui ad Religionem nostram præformabantur, ait: *Deinde eò adducuntur à nobis ubi aqua est..... nam in nomine rerum* Pag. 93. D.
cunctarum parentis & Domini Dei & Servatoris nostri Jesu Christi & Spiritûs sancti in aquâ tùm lavantur.

Tertullianus Lib. de Baptismo, quem ab his verbis auspicatur: *Felix Sacramentum aquæ nostræ,* Pag. 224.
quâ abluti delictis pristinæ cæcitatis in vitam æternam liberamur! Dogma nostrum confirmat. Cap. 4. aquas ab ipso Spiritu sancto sanctificatas fuisse, & sanctificandi vim combibisse ostendit: *De sancto,* Pag. 225.
inquit, *sanctificata natura aquarum, & ipsa san-* B. C.

ctificare concepit. Et paulò post : *Omnes aquæ de pristinâ originis prærogativâ Sacramentum sanctificationis consequuntur, invocato Deo. Supervenit enim statim Spiritus de Cœlis, & aquis superest, sanctificans eas de semetipso, & ita sanctificatæ, vim sanctificandi combibunt.*

Capite verò secundo ex professo refellit Caïanitas, qui ex Baptismo aquam eo prætextu rejiciebant, quòd vilis esset & communis ; ostenditque eâ ipsâ de causâ à Christo electam fuisse, ut unicuique promptum, facile & obvium foret ad veniam peccatorum obtinendam remedium.

T.3 *part.2. pag.* 408.E. S. Augustinus Tract. 15. in Joan. *Tolle aquam*, inquit, *non est Baptismus.*

Hac constanti & universali traditione nixi Patres *T.*14 *Conc. pag.* 778. A. Tridentini, Sess. 7. Can. 2. sic definiunt : *Si quis dixerit, aquam veram & naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini*

[redacted]

va & integra remanet aquæ natura & ſubſtantia, nec Baptiſmi integritati nocet, nec rejicienda, qualis eſt v. g. mixtio chryſmatis, quod in ſolemni conſecratione fontis baptiſmalis, aquæ infunditur. Pariter accidentalis aquæ mutatio Sacramento non officit: ſit v. g. aqua calida vel frigida, munda vel immunda, dulcis aut ſalſa, nihil intereſt ad ſubſtantiam Sacramenti: unde nix, grando, glacies, cùm ſit vera aqua, idonea quoque eſt Baptiſmi materia, quando nempe reſoluta eſt & liquata, non verò quando ita eſt concreta & congelata, ut fluere non poſſit nec lavare, ſicut obſervat Rituale Romanum Pauli V. Cavere autem debent diligenter Paſtores, ut aqua baptiſmalis munda ſit & pura, *quæ ſacramenti dignitati magis conſentanea eſt*, inquit S. Carolus Borromæus in Inſtructione Baptiſmi, niſi fortè urgeat neceſſitas; quo caſu quæcumque aqua naturalis obvia, etſi lutulenta, poteſt uſurpari.

Dixi 3°. aquam eſſe ſolam materiam neceſſariam, quia nec chryſma quod àquæ infunditur in ſolemni fontis conſecratione, *nec benedictio aquæ eſt de neceſſitate Baptiſmi*, inquit S. Thomas 3. part. q. 66. art. 3. ad 5. *ſed pertinet dumtaxat ad quamdam ſolemnitatem, per quam excitatur devotio Fidelium, & impeditur aſtutia dæmonis, ne impediat Baptiſmi effectum.*

Aqua debet eſſe benedicta ſeu conſecrata.

Aquâ tamen benedictâ (quantùm fieri poteſt) uti debent Miniſtri inter baptiſandum: tùm quia ita expreſsè ferunt Libri rituales, imprimis Romanus Pauli V. tùm quia antiquiſſima eſt illa aquæ baptiſmalis benedictio, de quâ Tertullianus Lib. de Baptiſmo cap. 4. ubi aquas propter hanc benedictionem ſeu conſecrationem *medicatas appellat.* pag. 215. D.

Edit. Rigalt. Et S. Cyprianus Epistolâ 70. ad Januarium: *Oportet*, inquit, *mundari & sanctificari aquam priùs à Sacerdote, ut possit Baptismo suo, peccata hominis qui baptisatur, abluere.* Et S. Ambrosius Lib. 1.
pag. 117.

Edit. nov. T.2.p.353. C. de Sacramentis cap. 5. ait, formam Baptismatis & usum hoc habere, *ut ante fons consecretur, & tunc descendat qui baptisandus est.* Et L.2.c.5. *Venit*, inquit, *Sacerdos, precem dicit ad fontem, invocat Patris nomen &c.*
Ibid. p.357. F.

S. quoque Augustinus illius consecrationis mentionem facit Lib. 6. de Baptismo contra Donatistas, & L. 9. contra Julianum cap. 8. Idem confirmat Victor Vitensis Lib. 2. de persecutione Vandalicâ. Inter Græcos idem quoque testantur S. Basilius Lib. de Spiritu sancto cap. 27. & in Psalm. 48. S. Gregorius Nyssenus Oratione de Baptismo, S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi 3. S. Chrysostomus Hom. 13. in Marcum, & Auctor tùm Constitutionum Apostolicarum Lib. 7.
Bibliot. PP. T.8.p.683. A.

[redacted]

[redacted]

ris elementis, ait Tertullianus cap. 3. Lib. de Baptismo. 3°. Quia aquâ usus est Deus ut mundo decorem & ordinem daret; ut terram à Cœlo divideret, aquis interjectis; ut hominem de limo formaret: aquis denique primùm fœcunditatem indidit. *Primus liquor*, inquit ibidem Tertullianus, *quod viveret edidit*. Ibid. Nihil igitur mirum, si in Baptismo quo homo renovatur, atque novus veluti creatur, quo animæ suus splendor ac vita redditur, aquas Christus adhiberi voluerit. *Non mirum sit*, ait ibidem Tertullianus, *si in Baptismo aquæ animare noverunt*. ibid. *Non igitur dubitandum*, concludit ille, *quin materiam, quam in omnibus rebus & operibus suis Deus disposuit, etiam in Sacramentis propriis parere fecit*. Ibid. B. 4°. quia similitudo quædam est & analogia inter effectum aquæ in corpore, & effectum Baptismi in animâ. Sicut enim aqua sordes corporis extergit & mundat, ita Baptismus sordes animæ, idest, peccata, ait S. Ambrosius, aut quisquis Auctor est apud ipsum Commentarii in Epistolam ad Romanos cap. 6. App. T. 2. p. 59. E. *Sicut aqua refrigerat ardorem corporis, ita Baptismus ardorem concupiscentiæ*, ait S. Hieronymus Epist. 83. ad Oceanum. Edit. nov. T.4 part.2. p.651. *Et sicut aqua extinguit ignem elementarem*, inquit S. Anselmus, *ita Baptismus extinguit ignem gehennæ*. Sicut denique aqua sedat corporalem sitim, ita fons Baptismi sanctorum desideriorum sitim explet spiritualem.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. Præcipua dogmatis catholici probatio desumitur ex citatis Christi verbis apud S. Joan. cap. 3. v. 5. *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non potest introire in regnum*

[redacted]

Dei. Atqui eò loci aqua non debet proprio sensu pro naturali & elementari usurpari, sed metaphorico, nempe vel pro interiori afflictione & pœnitentiâ, vel (quod verisimilius) pro ipso Spiritu interiùs lavante & mundante instar aquæ; ita ut particula *&*, non conjunctivæ, sed expositivæ vim habeat, & significet *id est.*

Minor probatur.

1°.. Quia in Textu græco non legitur ex aquâ & Spiritu sancto, sed tantùm ex aquâ & Spiritu, ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, quod idem est ac spiritu aqueo, id est, spiritu mundante & lavante instar aquæ: solet quippe Scriptura ad unum quid significandum duos terminos per copulativam *&* conjungere. V. g. Act. 17. v. 25. dicitur, *vita & inspiratio*, quod idem est ac *inspiratio vitæ.* Et Coloss. 2. v. 8. *Videte ne quis vos decipiat per Philoso-*

[redacted]

tus supponatur sensu metaphorico, de aquâ spirituali, id est, de gratiâ Spiritûs sancti mundante velut aquâ, quâ renovandi & quasi de novo creandi sunt homines, istud intelligere facilè potuisset & debuisset Nicodemus, ac meritò reprehenditur, quòd hoc ignoraret: cùm enim versatus esset in Scripturis, meminisse poterat à Jeremiâ & Ezechiele scriptum esse, fore tempus quo Deus novum homini cor daturus esset, ac missurus Spiritum à quo omnia erant renovanda, & ad meliorem sortem immutanda.

IV°. Non magis per aquam apud S. Joan. debet intelligi vera & naturalis aqua, quæ sit Baptismi materia, quàm per ignem apud S. Matth. c. 3. v. 10. debeat intelligi verus & elementaris ignis quo baptisandi sunt Christiani: *Qui post me venturus est*, ait S. Joannes Baptista, *fortior me est; ipse vos baptisabit in Spiritu sancto & igni*. Atqui certum est ignem eò loci sensu metaphorico usurpari pro Spiritu, qui instar ignis pectora inflammat, & omnes peccatorum spinas comburit; ergo &c.

V° denique, S. Joannes loco mox citato Matth. 3. manifestè declarat suum Baptismum discrepare maximè à Baptismo Christi, quòd ipse in aquâ in pœnitentiam baptisaret, Christus verò in Spiritu sancto.

Resp. nego min. Interpretatio quippe hæc à recentiore conficta, tam est absona, tam loci circumstantiis, facto & exemplo tùm Christi tùm Apostolorum adversa, ut veteribus Hæreticis, quamquam aliunde Baptismo nostro infensis, nusquam in mentem venerit. Imò tam clara & expressa visa est Pelagianis Christi sententia, Joan. 3. v. 5. ut

illius evidentiâ convicti, coacti fuerint distinguere Regnum Cœlorum à vitâ æternâ, ut faterentur infantes sine Baptismo morientes excludi quidem à Regno Cœlorum, propter verba Christi, *Nisi quis renatus fuerit* &c. vitâ tamen æternâ donari, propter innocentem eorum naturam ab omni labe
T. 10. p. 15. originali liberam. Ita S. Aug. L. 1. de peccatorum
A. Ep. 83. C. meritis & remissione cap. 20. & L. 3. cap. 13.

Ad primam probationem: falsum est apud S. Joan. idem esse aquam & spiritum; aut spiritum per aquam analogicè tantùm significari: duo enim sunt distincta, quorum unum est elementum exterius, nempe aqua quæ symbolum est spiritûs, & alterum interius, nempe gratia Spiritûs sancti.

Nec obstat 1°. quòd in græco non legatur, *ex Spiritu sancto*, sed simpliciter *ex spiritu*. Quis enim vel tantisper in Scripturis versatus ignorat, nomine spiritûs per excellentiam designari Spiri-

[redacted]

[redacted]

ficetur per aquam & spiritum. Pari quippe jure contendere posset Socinianus aliquis, per ista nomina, *Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*, significari tantùm unam & eamdem personam trinominem. An ferrent Lutherani & Calvinistæ? non puto. Loci ergo circumstantiæ, subjecta materia, Ecclesiæ totius praxis & traditio expendi debent, ut legitimus sensus verborum Christi, & particulæ copulativæ, *&*, vis ac significatio cognoscatur. Explicativæ quidem particulæ vim aliquando habere particulam, *&*, nemo negat; sed quis ausit, nisi mente captus, affirmare constantem esse ac perpetuum hunc illius usum in Scripturis? nemo profectò. V. g. cùm Matth. 3. v. 10. S. Joannes de Christo ait: *Ipse baptisabit vos in Spiritu sancto & igne:* particula *&*, eò loci non significat *id est*; nemo quippe dixerit per Spiritum sanctum ignem significari, cùm ex adverso ignis conflagrans sit symbolum Spiritûs sancti peccata consumentis.

Nec obstat 3°. auctoritas S. Chrysostomi: ait enim apud Scripturam Spiritûs sancti gratiam aliquando designari per ignem vel per aquam; sed nusquam ait citato cap. 3. S. Joan. v. 5. idem significari per aquam & per Spiritum sanctum.

Ad secundam probationem nego ant. Planè inauditum est apud Theologos, Spiritum sanctum esse materiam alicujus Sacramenti: appositè igitur ad rem subjectam, apud S. Joannem aqua supponit pro materiâ Baptismi, Spiritus verò vel pro causâ efficiente primariâ gratiæ, vel pro ipsâ grâtiâ quæ est effectus Baptismi.

Ad tertiam, dico 1°. Christum non arguendo neque exprobrando, sed docendo potius, & hominis superbiam sanando, Nicodemo dixisse: *Tu es*

magister in Israel, & hæc ignoras? hominem nempe posse denuo spiritaliter renasci. Homini non insul-
T. 3. part. 1. pag. 386. B. tat, inquit S. Augustinus Tract. 12. in. Joan. sed ejus superbiam sanando ad humilitatem disponit: aut si insultat, tanquam indocto insultat, ut superbiam deponat.

Dico 2°. non immeritò potuisse Christum huic Legis Doctori exprobrare, quòd ignoraret hominem posse denuo nasci per aquam, non quidem corpore, sed spiritu: quia scilicet cùm esset in Lege peritus, ignorare non debuit scriptum esse apud Ezechielem cap. 36. v. 25. *Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris &c. & dabo vobis cor novum.* Et apud Psalmistam Psal. 103. v. 30. *Emittes Spiritum tuum & creabuntur, & renovabis faciem terræ,* & alia hujusmodi quæ de renovatione &

[redacted]

neque avaritiâ moveri ad amplectendam Judæorum Religionem: in fide instruebatur; promittebat se verum Deum adoraturum, & universam Legem observaturum. Hi omnibus ritibus initiatus Proselytus, à Judæis tanquam novus homo habebatur, & ut loquitur S. Petrus primæ Epistolæ cap. 2. v. 2. *sicut modo geniti infantes*: ad quæ profectò si attendisset Nicodemus, & supra res corporeas paulò, ut debebat, mentem erexisset, facilè intellexisset, posse hominem in Baptismo Christi interiùs per gratiam renovari & renasci.

Ad quartàm, nego ant. Nullus enim nisi hæreticus, unquam contendit ignem esse in Baptismo Christi usurpandum. Utriusque ergo loci, tùm S. Joannis, tùm S. Matthæi, explicatio & interpretatio tutior haberi non potest, quàm ex praxi tùm Christi & Apostolorum ejus, tùm universæ per Orbem sparsæ Ecclesiæ: at certum est nusquam Christum, aut Discipulos ejus, aut quemcumque Fidelem baptisasse in igne; è contra certissimum, in aquâ Christum ejusque Discipulos, eorumque exemplo totam subinde Ecclesiam baptisasse: igitur apud S. Joannem, aqua materiæ Baptismi locum tenet; & apud S. Matth. ignis, non materiam, sed effectum Baptismi symbolicè significat. Atque inter istas duas Evangelistarum sententias non leve discrimen esse observat Estius in 4. dist. 3. paragr. 7. *In priori enim*, inquit ille, *ignis post-* T. 2. p. 41. *ponitur Spiritui sancto, in posteriori aqua præponi-* col. 1. D. *tur. Ex quo datur intelligi ibi quidem ignis vocabulum adjunctum, tanquam ejus quod antecedit determinationem, quâ nimirum certa proprietas Spiritûs sancti designaretur; hîc verò aquam priori loco nominatam, ne per eam proprietas aliqua Spiritui*

[redacted]

sancto adjuncta intelligeretur, sed in significatione suâ propriâ acciperetur. Ita Estius. Supra, varias Baptismi significationes exponendo observavimus, inter SS. Patres aliquos esse qui per ignem sensu spiritali intelligant proprietatem Spiritûs sancti, alios verò ad litteram intelligere species illas linguarum ignearum quæ supra capita Apostolorum dispertitæ visæ sunt in die Pentecostes; & quæ sensu accommodatitio Baptismus dictæ sunt, propter abundantem & copiosam Spiritûs sancti gratiam: de quo intelligitur istud Act. 1. v. 5. *Vos autem baptisabimini Spiritu sancto non post multos dies.*

Ad quintam: S. Joannes discrimen quidem maximum assignat inter suum & Christi Baptismum, non ratione materiæ; uterque enim erat in aquâ, & inde exorta contentio discipulorum Joannis: sed ratione effectûs seu gratiæ, cujus expers erat Bap- [redacted]

reparatio divinitùs concessa, non Baptismo in arenâ dato referenda est, sed fidei & pietati singulari illius Judæi.

Ex ipsâ siquidem historicâ narratione, tùm à Joanne Moscho primùm, tùm à Nicephoro scriptâ, patet, Baptismum hujusmodi nullum & irritum declaratum fuisse Ecclesiastico judicio, atque Judæum aquâ fuisse subinde baptisatum. *Postquam autem*, pergit Nicephorus, *domum sunt reversi, rem illam ad Dionysium Alexandriæ Episcopum retulerunt. Ille verò admiratione stupens, Ecclesiam eâ de re consuluit; cui visum est aquâ insuper, juxta Ecclesiæ traditionem, esse abluendum.* Idem narrat Joannes Moschus. T. 1. p. 277. A, B.

Quis reipsâ fuerit Dionysius ille; an Alexandrinus, ut ait Nicephorus; an Corinthius, ut placet Baronio; an Ascalonita, qui florebat circa annum 630. ut insinuat Joannes Moschus, litigant Auctores. Longè verisimilius est fuisse Ascalonitam: tùm quia Joannes Moschus, qui omnium primus historiam illam scripsit, ita suggerit: tùm quia Nicephorus narrat historiam illam contigisse tempore Marci Aurelii Antonini Imperatoris; sed Dionysius Alexandrinus vixit non Aurelio Antonino imperante, sed annis sexaginta post tempora Philippi Imperatoris.

Objicies 3°. auctoritatem duorum SS. Pontificum, Siricii & Stephani II.

Siricius creatus Pontifex an. 385. in responso, quod extat in duobus Codicibus manuscriptis optimæ notæ, sic loquitur: *Presbyter qui in vino baptisat pro maximâ necessitate, ut æger non periclitetur, pro tali re nulla ei culpa ascribatur; infans verò ille, si in sanctissimâ Trinitate baptisatus est, in eo Baptismo permaneat.*

Stephanus II. creatus Pontifex an. 752. cùm apud Gallos versaretur in Villâ Carisiaco, Brittaniaco Monasterio, ad varia consulta respondens, quæ Sirmondus repræsentat Tom. 2. Conc. Galliæ, & extant Tom. 6. Conc. Labbæi p. 1652. n. 11. de Baptismo in vino hæc habet. *Si in vino quis, propterea quòd aquam non inveniebat, omnino periclitantem infantem baptisavit, nulla ei inde ascribitur culpa. (Infantes sic permaneant in eo Baptismo.) Nam si aqua adfuit præsens, ille Presbyter excommunicetur, & pœnitentiæ submittatur; quia contra Canonum sententiam agere præsumpsit.*

Resp. 1°. Si vera & genuina essent illa Siricii & Stephani Decreta, vim & auctoritatem non habere, quæ nusquam ab Ecclesiâ probata & recepta fuêre: unde rei catholicæ nullum damnum ac periculum accederet.

Resp. 2°. verisimile prorsus videri, falsò &

[redacted]

ac Ecclesiæ totius praxis ac traditio. 6°. adulteratum esse Codicem illum Laudunensem inde conjiciunt Auctores notæ marginalis Tomi 6. Conc. pag. 1652. quòd cùm de uno infante quæstio proposita fuisset, in plurali nihilominus numero dicatur, *Infantes sic permaneant in eo Baptismo*: è margine in textum adulterâ manu intrusa hæc verba fuisse iidem Auctores suspicantur. 7°. Nullus ex Summis Pontificibus, post Siricium & Stephanum, illius responsi mentionem facit; imò & Gregorius IX. & Innocentius III. & alii omnes unanimi suffragio rejecerunt & improbarunt Baptismum alio in liquore, quàm in aquâ naturali & elementari collatum.

Conjiciunt nonnulli, Stephanum, de quo hîc quæstio est, Tornacensem esse hujus nominis Episcopum, non Romanum Pontificem. Conjecturæ istud est fundamentum, nempe ad calcem Codicis S. Mariæ Laudunensis hæc legi, *Finis definitionum Stephani Papæ Tornacensis*. Codicem hunc non vidimus: at certè illum vidit Sirmondus qui eum repræsentat. Sirmondus autem sic legit: *Expliciunt quæ Domnus Papa Stephanus in Carisiaco Villâ, Brittaniaco Monasterio ad interrogata dedit responsa*. T. 6. Conc. p. 1654. C.

ARTICULUS II.

De materiâ proximâ Baptismi.

CErtum est materiam proximam alicujus Sacramenti consistere in usu seu applicatione materiæ remotæ; ac consequenter in Baptismo ablutionem esse hujus Sacramenti materiam proximam. Cùm verò ablutio tribus modis perfici possit, nimi-

tùm immersione, infusione, vel aspersione, de triplici illo baptisandi modo, an validus & licitus sit hîc quæritur.

An valeat Baptismus per immersionem, infusionem, vel aspersionem datus.

Circa immersionem in Baptismo longo sæculorum tractu observatam, tria quæruntur: ejus antiquitas, tùm in se, tùm ratione numeri, trinæ vel unius, & ritûs in eâ observari soliti.

Antiquitas immersionis, & quidem trinæ, in Baptismo.

CONCLUSIO.

Ritus immersionis trinæ in solemni Baptismi administratione ab Apostolis usurpatus, ab Ecclesiâ, tùm Græcâ tùm Latinâ, constanter retentus fuit usque ad decimum tertium Ecclesiæ sæcu-

3°. Probatur ex longo & antiquo usu Ecclesiæ, tùm Græcæ, tùm Latinæ.

Pro Ecclesiâ Græcâ testes sunt

S. Justinus Apologiâ 2. *Deinde*, inquit loquens de iis qui ad Baptismum informabantur, *eò adducuntur à nobis ubi aqua est..... Nam in nomine rerum cunctarum parentis Domini Dei, & Servatoris nostri Jesu Christi, & Spiritûs sancti, in aquâ tùm lavantur.* Pag. 93. D.

S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi Mystagogicâ secundâ ad baptisatos, ubi mysticam rituum Baptismi significationem exponit, aitque baptisandos primò toto corpore nudari, deinde oleo exorcisato à summis capillis ad plantam usque pedis ungi, tùm ad sanctum lavacrum duci, ac ter in aquâ mergi. Edit Paris. 1640. p. 231. & seq.

S. Basilius Lib. de Spiritu sancto cap. 27. *Jam*, inquit, *ter immergi hominem, unde ex Scripturâ haustum? Reliqua item quæ fiunt in Baptismo, velut renuntiare Satanæ & angelis ejus, ex quâ Scripturâ habemus? Nonne ex minimè publicatâ & arcanâ hac traditione?* Edit. vet. T. 2. p. 211. A. B.

S. Chrysostomus Hom. 6. in Epist. ad Colossenses, ait nos depositis vestimentis nudos in aquis Baptismi descendere. *Hîc nuditas*, inquit, *& illic nuditas. Sed illic quidem cùm peccasset nudatus fuit, quoniam peccavit: hîc autem nudatur, ut liberetur.* Edit. Commel. p. 1358.

Theodoretus Lib. 4. hæreticarum fabularum cap. 3. observat Eunomium hæreticum omnium primum ab usu Apostolico & recepto recessisse; ac unam, loco triplicis, immersionem usurpasse, cæterosque Baptismi ritus immutasse: quippe qui 1°. semel immergebat. 2°. non stantes, sed in solio Edit. Paris. 1642. T. 4. p. 236. D.

sedentes, aut jacentes mergebat, nec totos, sed à solo capite usque ad pectus, & quidem inverso capite; quia nempe inferiores partes execrandas esse, & sacro lavacro indignas contendebat. 3°. consuetam Baptismi formam non retinebat, sed in mortem Christi baptisabat. Idem Eunomio tribuit Concilium primum Constantinopolitanum Can. 7. & Quinisextum Can. 95. Sozomenus tamen Lib. 6. Hist. cap. 26. ait, *alios* (quos arbitratur veriora dicere) *asserere Theophronium Cappadocem, & Eutychium hæreseos Eunomii acerrimos defensores, cùm se ab illo abrupissent, ea quæ ad Baptismum pertinent primos innovasse.*

T. 2. Conc. p. 952. T. 6 Conc. p. 1181. Pag. 673. C. D.

Illos haud dubiè perstringit Canon 50. eorum qui Apostolici dicuntur, qui etsi reipsâ Apostolorum non sint, ex antiquissimis Conciliis expressi sunt. Sic habet Canon ille; *Si quis Episcopus aut Presbyter non trinam immersionem unius mysterii ce-*

T. 1. Conc. p. 52. E.

falutaribus abluit & lustrat ; hasque infusiones non dubitant Græci immersiones appellare.

Pro Ecclesiâ Latinâ testes sunt

Tertullianus Libro adversùs Praxeam cap. 26. *Pag.* 516. B.
Novissimè, inquit, *mandans* (Christus) *ut tingerent in Patrem & Filium & Spiritum sanctum, non in unum ; nam nec semel, sed ter, ad singula nomina in personas singulas tingimur.* Et Libro de *Pag.* 102. A.
coronâ militis cap. 3. *Dehinc ter mergitamur amplius aliquid respondentes, quàm Dominus in Evangelio determinavit.*

S. Cyprianus Epist. 76. quærenti Magno an *Pag.* 153.
valeret Baptismus per aspersionem vel infusionem datus, respondet valere necessitate premente : quo certè insinuat, in usu & praxi communi per immersionem solitum fuisse conferri Baptismum ; qui usus adeo constans & universalis fuit, ut Magno dederit occasionem sciscitandi an alio modo datus Baptismus ratus esset.

S. Ambrosius Lib. 2. de Sacramentis cap. 6. T. 2. p. 359. B.
ait *inventum esse quomodo homo vivus moreretur, & vivus resurgeret. Quid est vivus ? Hoc est vitâ corporis vivens cùm veniret ad fontem, & mergeretur in fontem.* Et cap. 7. *Interrogatus es*, inquit, *Credis in Deum Patrem omnipotentem ? Dixisti :* *Ibid.* D.
Credo, & mersisti, hoc est, sepultus es. Iterùm interrogatus es, Credis in Dominum nostrum Jesum Christum, & in Crucem ejus ? Dixisti : Credo, & mersisti. Tertiò interrogatus es, Credis & in Spiritum sanctum ? Dixisti : Credo, tertiò mersisti.

S. Hieronymus Dial. adversùs Luciferianos : T. 4. *part.* 2. *pag.* 294.
Multa, inquit, *quæ per traditionem in Ecclesiâ observantur, auctoritatem sibi scriptæ Legis usurpaverunt, velut in lavacro ter caput mergitare.*

S. Gregorius Magnus consultus à Leandro Episcopo Hispalensi, de ritu baptisandi per trinam immersionem, quem nonnulli Hispani primùm immutaverant, semel tantùm mergendo, in odium scilicet & detestationem Arianorum qui trinâ immersione abutebantur in erroris sui confirmationem; consultus, inquit, S. Pontifex, ratum quidem habet Baptismum unicâ immersione collatum, sed trinam apud Romanos usurpari immersionem declarat Lib. 1. Epist. 43. aliàs 41. *In unâ fide*, inquit, *non officit sanctæ Ecclesiæ consuetudo diversa: nos autem quòd tertiò mergimus, triduanæ sepulturæ sacramenta signamus, ut dum tertiò ab aquis infans educitur, resurrectio triduani temporis exprimatur.*

Edit. nov. T.2.p.532 B.

Ordo Romanus cap. de Sabbato sancto sic præscribit: *Acceptis infantibus à parentibus vel patrinis eorum, baptisant eos sub trinâ mersione, tantùm*

Bibliot. PP. T.13.p.696. H.

[redacted]

situm Hispanorum morem veluti errorem damnare non timuerint, ut Alcuinus Epist. 81. ad Paulinum, & 69. ad Fratres Lugdunenses; ubi certè paulò severiùs & ultra modum damnat ritum à Gregorio Magno & Toletanâ Synodo IV. non improbatum.

Idem Auxilius in Præfatione secundi Libri de validitate Ordinum quos dederat Formosus Papa.

Idem & Fulbertus Carnotensis, qui floruit undecimo sæculo, Epist. 1. ad Adeodeatum; & Petrus Damianus Lib. 6. Epist. 35. ad suæ Congregationis Monachos.

Idem duodecimo sæculo S. Bernardus Serm. in Cœnâ Domini.

Apud Magistrum Sententiarum qui an. 1164. extremum diem obiit, cùm de proximâ Baptismi materiâ loquitur, altum est silentium de aspersione vel infusione. Paulò ante ipsum Hugo Victorinus ait, *homines nudos baptisari.*

Denique S. Thomas qui obiit die 7. Martii an. 1274. 3. parte q. 66. art. 7. ait, *tutius esse baptisare per modum immersionis, quia hoc habet usus communior.* Et art. 8. in corpore ait, *Ministrum graviter peccare qui aliter quàm immergendo baptisat, quia ritum Ecclesiæ non observat.*

S. quoque Bonaventura qui eodem anno obiit, idem testatur in 4. dist. 3. q. 1. Igitur usque ad sæculum decimum tertium obtinuit apud Latinos ritus trinæ immersionis in Baptismo.

Unde falsò Michael Cærularius undecimo sæculo Latinos calumniabatur, quòd per trinam immersionem non baptisarent.

Dixi in Conclusione, immersionem fuisse constanter observatam in solemni administratione Bap-

[redacted]

tismi: namque in Baptismo privato qui clinicis & aliis urgente necessitate conferebatur, aspersio vel infusio aquæ, tanquam sufficiens ad veritatem Sacramenti, usurpabatur, ut constabit ex dicendis paulò post.

Secunda pars Conclusionis, nempe immersionis ritum paulatim à Latinis fuisse immutatum, circa decimum tertium Ecclesiæ sæculum,

Probatur ex SS. Thoma & Bonaventurâ mox citatis. Prior enim asserit, Baptismum aspersione vel infusione posse conferri, licet tutius sit immersionem usurpare, propter communiorem usum Ecclesiæ: alter affirmat, morem baptisandi per aspersionem, in multis Ecclesiis, Gallicanâ præsertim, observari. Et anno 1311. in Concilio Ravennensi II. sub Clemente V. titulo undecimo, alteruter ritus, immersionis vel aspersionis, permittitur. Et in Rituali Romano pro diversâ locorum consuetudine,

T. 11. Con. parte 2. pag. 1584.

[redacted]

aquam supra caput baptisati in nobis Latinis reprehendunt, aliquando observant; & à suo ritu antiquo recedunt. Constat ex responso Gregorii Protosincelli ad Marcum Ephesinum. *Sed & nos*, inquit, *haud quaquam immergimus infantes usque ad summum verticem; nec enim possumus illis præcipere ut respirationem ac expirationem per nares cohibeant, ne etiam per aures sacra permeet aqua; sed neque os infantis obturare possumus. Verùm eos in sacrum immittimus fontem, ut ne quid valde necessarium ex Traditione prætermittamus, quasi uteri imaginem referente lavacro, & regenerationem per hoc indicante. Et ne caput, in quo est sedes omnium sensuum & vehiculum animæ, Sacramenti Baptismatis fiat expers, cavâ manu aquam è sacro fonte haurientes, illud perfundimus.* T. 13. Conc. p. 763. A. B.

Gregorio Protosincello consonat in suâ vernaculâ Synopsi Neophytus Rhodinus: *Ter aquam*, inquit, *super eum qui baptisatur, infundimus, ut SS. Trinitatem, in cujus nomine baptisatur, declaremus.* Hodiernam Græcorum praxim exponit Joannes Goarius, in suis ad Euchologium Græcorum notis.

Quæres 1°. unde fluxerit consuetudo trinæ immersionis in Baptismo.

Resp. ex Traditione Apostolicâ: sic enim insinuant Tertull. Lib. de Coronâ militis c. 4. ubi postquam trinæ illius mersionis, & aliquorum aliorum rituum mentionem fecit, *Harum*, inquit, *& aliarum ejusmodi disciplinarum Scripturarum, nullam invenies: Traditio tibi prætendetur auctrix, consuetudo confirmatrix, & fides observatrix.* Pag. 102. A. B.

Ita quoque S. Basilius Lib. de Spiritu sancto c. 27. citato. Et S. Hieronymus Dial. adversùs Luciferianos etiam citato. Porro juxta regulam S. Au-

T. 2. p. 114. B. guſtini Epiſt. 54. aliàs 118. *Illa quæ non ſcripta, ſed tradita cuſtodimus, quæ quidem toto terrarum Orbe obſervantur, datur intelligi vel ab ipſis Apoſtolis, vel plenariis Conciliis, quorum eſt in Eccleſiâ ſaluberrima auctoritas, commendata atque ſtatuta retineri.* Et ut loquitur Libro 4. contra Donatiſtas cap. 24. *Quod univerſa tenet Eccleſia, nec Conciliis* To. 9. pag. 140. C. *inſtitutum, ſed ſemper retentum eſt, nonniſi auctoritate Apoſtolicâ traditum rectiſſimè creditur.* Hinc eſt quòd adeo religiosè obſervari voluerint Veteres trinam illam immerſionem in ſolemni adminiſtratione Baptiſmi, eumque gravioris peccati reum habuerint qui ſecus feciſſet.

Quæres 2°. quas ob cauſas ritus immerſionis fuerit mutatus?

Reſp. has afferri poſſe. 1°. baptiſandorum, præſertim verò infantium, commodum, quibus ob tenellæ ætatis infirmitatem immerſio nocere poterat.

trinæ in Baptismo ex mandato Ecclesiæ, manifestè ostenditur ex longo & constanti illius usu, de quo mox dictum est.

Quæstio igitur hîc tantùm movetur de necessitate Sacramenti seu juris divini, an scilicet Veteres in eâ fuerint opinione, trinam immersionem omnino pertinere ad substantialem Baptismi veritatem.

Inter Veteres eâ de re dubitasse videntur, tùm Cornelius R. Pontifex, tùm Magnus qui sanctum Cyprianum consuluit.

Quin inter Græcos recentiores Schismaticos nonnulli hanc suæ à Latinis separationis causam ex parte obtendunt, quòd hi trinam immersionem ex Apostolicâ Traditione necessariam obmitterent. Hinc est quòd Gregorius Hieromonachus Alexandrinæ Ecclesiæ Primicerius ac Philothæi Patriarchæ ad Synodum Florentinam Vicarius atque Legatus, asserebat nos Latinos malè baptisatos esse, nec nobiscum tentandam esse unionem. Inde factum haud dubiè, quòd aliqui Græci à Latinis baptisatos iterum baptisare ausi fuerint, sicut colligimus ex Concilio Lateranensi IV. c. 4. Eandem accusationem adversùs Latinos moverunt Marcus Ephesinus in Epistolâ encyclicâ, & Jeremias Constantinopolitanus in secundo responso ad Confessionem Augustanam.

Inter nostros quoque Latinos nonnulli, ut Alcuinus, paulò duriùs atque severiùs necessitatem trinæ immersionis urgebant, & contrariam praxim velut errorem notabant. Walafridus quoque, quamvis modestiùs, improbavit unicam immersionem ab Hispanis sexto sæculo primùm usurpatam. Itaque sit

CONCLUSIO.

Trina immerſio ad ſubſtantiam Sacramenti non pertinet, nec aliter Veteribus viſum fuit, qui ratum perinde habuêre Baptiſmum, ſive per immerſionem, ſive per infuſionem aut aſperſionem trinam vel unicam collatum.

Probatur 1°. Quia nullum extat in Scripturâ expreſſum mandatum ter in aquâ immergendi eos qui baptiſandi ſunt. Uſum quidem hunc exemplo ſuo comprobaſſe Chriſtum & Apoſtolos, communis fert opinio; ſed multa fecerunt Chriſtus & Apoſtoli in Sacramentorum diſpenſatione, quæ ad eorum ſubſtantialem veritatem pertinere nemo dixerit: quod in conſecrandâ & diſpenſandâ Euchariſtiâ manifeſtum eſſe oſtendemus.

Probatur 2°. Quia quod ad diſciplinam dumta-

adsperginem unam cujuslibet aquæ commodabit?

II°. Sanctus Cyprianus consultus à Magno quid esset sentiendum de Baptismo Clinicorum, id est eorum qui in lecto præ infirmitate decumbentes baptisantur, an nempe *habendi sint legitimi Christiani, eo quòd aquâ salutari non loti sint, sed perfusi*, respondet per Epistolam apud Pamelium 76. in ultimâ editione Anglicanâ 69. *Nos, quantùm concipit mediocritas nostra, æstimamus in nullo mutilari & debilitari posse beneficia divina... Nec quemquam movere debet, quòd adspergi vel perfundi videntur ægri, cùm gratiam dominicam consequuntur, quando Scriptura sancta per Ezechielem Prophetam loquatur, & dicat: Et aspergam super vos aquam mundam...* Et post adducta nonnulla alia Scripturæ loca in quibus aspersionis mentio fit, sic concludit: *Unde apparet aspersionem quoque aquæ instar salutaris lavacri obtinere; & quando hæc in Ecclesiâ fiunt, ubi sit & dantis, & accipientis fides integra, stare omnia & consummari ac perfici posse majestate Domini & fidei veritate.* Nihil potest in rem nostram disertius afferri hoc S. Doctoris testimonio. Pag. 153. *Ibid.*

Hunc Clinicorum seu grabatariorum per infusionem aut aspersionem datum Baptismum ratum ac validum habuêre varia Concilia. Romanum sub Cornelio, in quo Novatianus in lecto baptisatus iterum non baptisatus legitur post recuparatam sanitatem. Neocæsariense an. 314. Can. 12. quo sic baptisati à sacris quidem Ordinibus velut irregulares arcentur, sicut & in Synodo Romanâ mox citatâ, verè tamen baptisati agnoscuntur. Autissiodorense an. 578. Can. 18. Matisconense II. an. 585. Can. 3. Parisiense VI. an. 829. cap. 7. ubi decretum Neocæsariensis Synodi innovatur & confirmatur.

[redacted]

III°. S. Augustinus Tract. 80. in Joan. circa finem. *Hoc*, inquit, *verbum fidei* (id est invocatio trium personarum SS. Trinitatis) *tantùm valet in Ecclesiâ Dei, ut per ipsum credentem, offerentem, benedicentem, tingentem etiam tantillùm, mundet infantem.* Si sufficit ex S. Augustino tantillùm tingere, sufficit ablutio per infusionem vel aspersionem.

T. 3. . . 2. p. 503 E

IV°. Cùm Ariani trinâ baptismali immersione abuterentur ad significandum tres esse distinctas naturas in tribus personis Trinitatis, atque nonnulli in Hispaniâ Catholici, in odium ac detestationem eorum, unicam tantùm immersionem usurpandam decrevissent contra morem antiquum, suborta est eâ de re contentio, de quâ Leander Episcopus Hispalensis consuluit sanctum Gregorium Magnum S. Pontificem qui Lib. 1. Epistolâ 43. aliàs 41. sic respondet: *De trinâ mersione Baptismatis nihil respondere melius potest, quàm ipsi sensistis: quia in unâ*

T. 2. p. 532. A. B.

[redacted]

Patet ex hoc responso, S. Pontificem censuisse trinam immersionem ad substantiam Baptismi non pertinere, quandoquidem eam propter Arianos mutandam esse decreverit, aut saltem mutationem ab Hispanis factam approbaverit.

Istud S. Pontificis judicium probavit ac suum fecit Ecclesia Hispanica in IV. Concilio Toletano sub Honorio, an. 633. cap. 6. ubi postquam verba S. Gregorii mox citata transcripsit, ita pergit: *Quapropter quia de utroque sacramento quod fit in sancto Baptismo à tanto viro reddita est ratio, quòd utrumque rectum, utrumque irreprehensibile in sanctâ Dei Ecclesiâ habeatur, propter vitandum autem schismatis scandalum, vel haretici dogmatis usum, simplam teneamus Baptismi mersionem; ne videantur apud nos qui tertiò mergunt, hareticorum approbare assertionem, dum sequuntur & morem.* T. 5. Conc. p. 1706. D. E.

Alcuinus in suâ præsertim ad Clerum Lugdunensem Epistolâ n. 69. paulò acerbiùs ac duriùs invehitur adversùs hanc Hispanorum immutationem, quam velut errorem traducere non pertimescit: quia verò intelligebat multos commoveri auctoritate S. Gregorii in suâ ad Leandrum Epistolâ, eam falsitatis & suppositionis accusat. *Quia*, inquit Epistolâ 70. *eam in Epistolari suo Libro, qui de Româ nobis allatus est, non invenimus.* Pag. 1591. B.

Verùm hunc immoderatum zelum pro retinendâ triplici immersione, repressit Conc. Wormatiense an. 868. Can. 5. ubi de verbo ad verbum transcribit & suum facit judicium S. Gregorii, cujus Epistola in suspicionem falsitatis & suppositionis venire nullatenus potest, cùm ipsius mentionem faciant Synodus Toletana IV. & Wormatiensis mox citata; S. Isidorus in Catalogo Virorum illus- T. 8. Conc. pag. 946.

trium, S. Hildelphonsus Toletanus Archiepiscopus in suo Catalogo; Lucinianus Carthaginensis Episcopus in suâ ad ipsum Gregorium Magnum Epistolâ per Lucam Dacherium publici juris factâ, in quâ ait: *Scripsisti Leandro Episcopo de trinâ tinctione*; Joannes Diaconus in vitâ S. Gregorii &c.

Paulò clementior fuit in Hispanos Walafridus
Bibliot. PP. Strabo Lib. de rebus Ecclesiasticis cap. 26. ubi
T. 13. p. 196. agnoscit legitimam esse Epistolam S. Gregorii ad
H. Leandrum; & postquam expendit causas & rationes quibus inducti sunt Hispani ut trinam mersionem in unam commutarent, significat sibi non satis graves videri causas illas, adeoque morem antiquum resumendum esse, quamquam immutationem factam erroris insimulare non audeat. Videtur auctor ille hanc sequutus regulam S. Augustini, *Oves non*
T. 2. part. 2. *debent pelles suas deponere, si aliquando lupi eis se*
contegant. Et verò Hæretici ad errores suos confir-

iuxta praeceptum Domini in nomine Trinitatis trinâ etiam mersione baptisandum: *Si tamen*, inquit, *manifestâ confessione claruerit, quòd Trinitatis nomine fuerint illi baptisati, solâ reconciliationis gratiâ impensâ Catholicæ fidei reconciliare maturabis:* quo certè responso significat S. Pontifex, ad substantiam Baptismi satis esse quòd in nomine Trinitatis conferatur, sive per unam sive per triplicem immersionem.

Probatur 2°. exemplis Baptismi infusione vel aspersione nonnullis in occasionibus concessi.

Primò, ubi magna erat baptisandorum multitudo: v. g. cùm uno die tria vel quinque hominum millia baptisare oportuit, ut Act. 2. v. 41. & cap. 4. v. 4. contigisse legimus, perverisimile est non per immersionem, sed per aspersionem aquæ collatum Baptismum. Ita S. Th. in 4. dist. 3. q. 1. art. 4. quæstiunculâ 1.

Secundò, cùm in privatis domibus sive propter infirmitatem, sive propter instantem persecutionem, sive propter opportunam & inopinatam occasionem Baptismus conferebatur, procul dubio non immersio sed infusio aut aspersio usurpabatur.

Sic baptisabantur infirmi in lecto: sic S. Petrus in carcere detentus, Act. 16. v. 33. custodem *carceris cum omni domo suâ baptisavit*: sic S. Laurentius unum militem Romanum nomine, aquâ ex urceo effusâ opportunitatem captans baptisavit, sicut legitur in ejus vitâ. Ad quod factum respiciens Walafridus L. de rebus Ecclesiasticis cap. 26. *Notandum*, inquit, *non solùm mergendò, sed etiam desuper fundendo multos baptisatos fuisse, & adhuc posse baptisari.....sicut in passione beati Laurentii quemdam urceo allato legimus baptisatum.* Hic

Bibliot. PP. T. 15. p. 197. A.

[redacted]

etiam, pergit ille, *solet evenire cùm provectiorum granditas corporum in minoribus vasis hominem tingi non patitur.*

De antiquis ritibus &c. apud Martene. T. 1. p. 128.

In Actis quoque manuscriptis S. Gratiliani, *Felicissima ab ipso Christianæ Religionis mysteriis imbuta, urceum cum aquâ, ut baptisaretur, ei obtulisse legitur.*

Acta etiam S. Bacchi junioris edita à Combefisio, Lauræ S. Sabbæ *Præpositum* describunt *tollentem manibus vivificam urnam super caput ejus, atque immortalitatis ei lavacrum in nomine sanctæ & consubstantialis Trinitatis effundentem.* His addo Acta S. Liudgeri Episcopi, *qui in expulsione servorum Dei è Frisiâ, jussit Berulenum hominem laïcum per domos discurrere, & persuasis matronis morituros baptisare illorum infantulos, benedictâ simpliciter aquâ in nomine Domini intinctos vel superfusos cum invocatione S. Trinitatis.*

[redacted]

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. Cornelius S. Pontifex & cum eo Romana Synodus improbavit Baptismum per infusionem datum Novatiano in lecto decumbenti. Sic de eo scribit ipse Cornelius ad Fabium Antiochenum apud Eusebium L. 6. Hist. c. 43. *Cùm ab Exorcistis foveretur, in morbum gravissimum collapsus, dum jam jamque moriturus creditur, in ipso in quo jacebat lectulo perfusus, Baptismum suscepit; si tamen*, inquit, *hujuscemodi Baptismum suscepisse dicendus est.* Et postea loquens de Ordinatione ejusdem Novatiani in Presbyterum, ait universum Clerum multosque ex populo refragatos fuisse, *eo quòd non liceret quemquam ex iis qui urgente vi morbi in lectulo perinde ac ille, perfusi fuissent, in Clerum assumi.* *Pag. 244. C. Pag. 245. A.*

Ex quo duo colligi possunt: primum, dubitasse Cornelium an verus esset & legitimus Baptismus quem Novatianus in lecto per infusionem acceperat; alterum, irregulares fuisse seu ad suscipiendos sacros Ordines inhabiles, qui in lecto fuerant baptisati.

II°. De eodem Baptismo dubitavit Magnus cum aliis nonnullis apud S. Cyprianum Epistolâ 76. *an nempe habendi sint legitimi Christiani, qui aquâ salutari non sunt loti, sed perfusi.* Ratio dubitandi ipsis erat, quòd sic baptisati plenum non assequerentur Baptismi effectum, cùm eorum multi immundis adhuc torquerentur spiritibus. *Pag. 153.*

Quin ipse S. Cyprianus, quamquam valere talem Baptismum respondeat, rem tamen apud omnes certam non esse minimè dissimulat, & unicuique permittit & facere & sentire quod vellet: *Qua in parte,* *Ibid.*

inquit, *nemini verecundia & modestia nostra præjudicat, quominus unusquisque quod putat, sentiat, & quod senserit faciat.* Unde postea permittit iis, qui nullum judicant talem Baptismum, sic bapti-
Pag. 154. satos iterum baptisare. *Quantùm fide concipere*, inquit, *& sentire nobis datur, mea sententia hæc est, ut Christianus judicetur legitimus, quisquis fuerit in Ecclesiâ, lege & jure fidei, divinam gratiam consecutus. Aut si aliquis existimat eos nihil consecutos, eo quòd aquâ salutari tantùm perfusi sint, sed inanes & vacui sunt; non decipiantur, ut si incommodum languoris evaserint & convaluerint, bap-*
Pag. 155. *tisentur.* Et rursus in fine Epistolæ: *Rescripsi*, inquit, *fili carissime, ad Litteras tuas, quantùm parva nostra mediocritas valuit, & ostendi quid nos quantùm in nobis est sentiamus, nemini præscribentes, quo minus statuat quod putat unusquisque Præpositus, actûs sui rationem Domino redditurus.*

[redacted]

& integrum, quoad effectus cæterosque Ecclesiæ ritus, Baptismum non suscepisse dicitur Novatianus: atque hinc adversùs illum quærelæ & expostulationes.

Duplicem illam causam seu rationem omninò fuisse cur improbatus fuerit Baptismus ille Novatiano datus, significat ipse S. Pontifex Cornelius in citatâ ad Fabium Antiochenum Epistolâ.

Primo quidem, quòd irregularis ex tali Baptismo factus, ad Ordines tamen sacros fuisset promotus, ex solâ, inquit Cornelius, Episcopi gratiâ, renitentibus cæteris, tùm Cleri tùm populi. *Cùm egregius ille vir*, inquit ironicè Cornelius, *Ecclesiam Dei reliquisset, in quâ post susceptum Baptisma Presbyteri gradum fuerat consecutus, idque per gratiam Episcopi, qui manus illi imponens, eum ad Presbyterorum Ordinem evexit. Cui cùm universus Clerus, multique ex populo refragarentur, eo quòd non liceret quemquam ex iis, qui urgente vi morbi in lectulo perinde ac ille, perfusi fuissent, in Clerum assumi, postulavit ab iis Episcopus, ut hunc solum ordinari à se paterentur.* Quibus certè verbis duo cônstant: primum, irregulares fuisse & inhabiles ad Ordines sacros percipiendos, qui in lecto baptisabantur, sicut baptisatus fuerat Novatianus: alterum, Episcopum Ordinatorem Novatiani, haud dubiè falsâ & ementitâ pietate illius deceptum, cum eo dispensasse ab illâ irregularitate, cæteris de Clero & populo renitentibus. Ejusdem irregularitatis annexæ Baptismo sic in lecto concesso mentionem faciunt veteres Canones.

Si verò quæras causam & rationem illius irregularitatis, respondebit Synodus Neocæsar. Can. 12. hanc esse, *quia non ex proposito fidei illorum, sed ex*

Euseb. Hist. p. 245. A.

T. 1. Conc. p. 1485. E.

necessitate descendit. Id est, quia non proprio motu, sed metu mortis compulsi Baptismum susceperunt. Aliam causam adducit Illustrissimus & Doctissimus p. 1490. Albaspinæus hunc Canonem exponens: *Quia*, inquit, *ejusmodi baptisati docere, fidei arcana tradere, exponere, & cætera sacerdotii officia implere non posse viderentur, quos valetudo prima fidei elementa non permisisset ediscere, & rerum omnium ignaros & rudes baptisari coegisset.* Addi & posset alia causa, quia scilicet baptisati illi non erant cum omni ritu & solemnitate per Ecclesiam præscriptâ, quod satis erat ut tanquam irregulares arcerentur à sacris Ordinibus.

Secundò: improbatus fuit à Synodo Romanâ & Cornelio Baptismus Novatiano decumbenti datus, propter defectum Confirmationis & Eucharistiæ: quæ Sacramenta pro more recepto cùm non percepisset, non plenum Baptismum dicitur habuisse.

[redacted]

muneris divini ac Spiritûs sancti, ut habeantur quidem Christiani, non sint tamen cæteris adæquandi: unde molestè fert, sic baptisatos invidioso nomine Clinicos appellari; quibus verbis innuere videtur sanctus Doctor, quæstionem non fuisse de veritate substantiali Sacramenti Baptismatis, sed de plenitudine dumtaxat effectûs illius, quem plenum & integrum non percipere eos qui in lecto baptisantur, nonnulli arbitrabantur, quos ibidem refellit S. Cyprianus. Verùm, esto dubitaverit Magnus cum aliis nonnullis, an ratus & verus esset Baptismus in lecto perceptus, certè non dubitavit Cyprianus; & rationem quâ nitebantur alii, nempe sic baptisatos immundis adhuc torqueri spiritibus, sic refellit: *Hoc rebus ipsis*, inquit, *experimur, ut necessitate urgente in ægritudine baptisati & gratiam consecuti, careant immundo spiritu, quo antea movebantur, & laudabiles ac probabiles in Ecclesiâ vivant.... E contra sæpe nonnulli de illis qui sani baptisantur, si postmodum peccare cœperint, spiritu immundo redeunte quatiuntur; ut manifestum sit, diabolum in Baptismo fide credentis excludi, si fides postmodum defecerit, regredi.* *Ibid.*

Nec obstat 1°. quòd S. Cyprianus unicuique liberum reliquerit sentiendi & faciendi quod vellet: in hoc enim laudanda ipsius moderatio ac prudentia singularis, quâ rem nondum solemni Ecclesiæ totius Judicio eliquatam & definitam uniuscujusque arbitrio permisit. 2°. Non obstat quòd idem sanctus Doctor voluerit in lecto baptisatos rebaptisari, ab iis scilicet qui nullum putant ejusmodi Baptismum; istud enim sequebatur ex licentiâ quam concesserat unicuique opinandi & faciendi quod vellet: qui enim nullum judicant hunc Bap-

[redacted]

tiſmum, debent iterum eum conferre, ut cohærenter agant & ſentiant. Imò in opinione & principiis S. Cypriani, eo ipſo quo putabat quis Baptiſmum ſuum non conſequi plenum effectum, debebat illum iterare; quia, juxta S. Doctoris mentem, nullus eſt quoad ſubſtantiam Baptiſmus, qui ſuo caret effectu, nempe gratiâ Spiritûs ſancti: unde inferebat, (in quo errabat) Baptiſmum ab Hæreticis collatum idcirco nullum eſſe & iterandum, quia Spiritûs ſancti gratiâ deſtitutus eſt; Hæretici enim eam gratiam dare non poſſunt, inquiebat, quam non habent. Sed de hac S. Doctoris ſententiâ jam abundè diximus in Tractatu de Sacramentis in genere.

Objicies 2°. Veteres reprobant ac tanquam omninò nullum rejiciunt Baptiſma aliter quàm per trinam immerſionem collatum; Miniſtrum ſecùs facientem ſeverè puniunt; ac pro Hæreticis ha-

[redacted]

Resp. nego ant.

Ad primam probationem dico 1°. depositionis pœnam meritò decerni posse in Ministros qui in solemni Sacramentorum administratione, vel ex negligentiâ, vel, quod pejus esset, ex contemptu, ritus consuetos & Ecclesiæ totius usu ac praxi receptos non observant, qualis longo sæculorum tractu fuit trina immersio baptismalis. Unde Zonaras in citatum Canonem quinquagesimum Apostolicum, ait *scelestum ac nefarium esse unicam dumtaxat celebrare immersionem.* Pag. 16.

Dico 2°. in prædicto Canone depositionis pœnam non tam imponi propter defectum trinæ mersionis, quàm propter violatam Baptismi formam: qui enim eo Canone perstringuntur, Eunomiani scilicet, baptisabant in Christi mortem, non verò in invocatione expressâ Trinitatis, ut ex ipso Canone sit manifestum.

Ad secundam dico, Eunomium in duobus potissimùm adulterasse Baptismi ritum: 1°. quòd in odium SS. Trinitatis, ejus invocationem inter baptisandum omitteret, & baptisaret tantùm in mortem Christi. 2°. quòd eodem perverso consilio semel tantùm, non ter mergeret, ne trinâ mersione videretur trinitatem personarum in Deo comprobare.

Utrumque erroris caput commemorat Theodoretus Lib. 4. hæreticarum fabularum cap. 3. *Idem* T.4.p.236.
(Eunomius) inquit, *sancti etiam Baptismatis legem olim à Domino & Apostolis traditam evertit, & contrariam apertè sanxit, non oportere dicens ter illum immergere qui baptisatur, nec invocare Trinitatem, sed semel baptisare in Christi mortem.* Idem legere est apud Sozomenum Lib. 6. Hist. cap. 26. D.

T. 1. p. 991. B. Et S. Epiphanius hæresi 76. in fine, refert *Eunomianos baptisasse in nomine Dei increati, & in nomine Filii creati, & in nomine Spiritûs sanctificantis, atque à Filio procreati.* Igitur propter violatam Baptismi formam, & tam nefando consilio prætermissam trinam immersionem, nullum judicatum fuit Baptisma ab Eunomianis datum; ac meritò jussi sunt rebaptisari ab illis baptisati: non præcisè ex defectu trinæ mersionis, sed invocationis SS. Trinitatis, in quâ consistit legitima Baptismatis forma, sine quâ nullum est & irritum.

Ad tertiam: eâ ipsâ de causâ Pelagius II. coercet temeritatem Bonosiacorum, eorumque Baptisma reprobat propter violatam ab illis ipsius formam. Decret. Yvon. p. 14. col. 2. *Baptisabant enim*, ait ibid. S. Pontifex, *solummodò in mortem Christi unâ immersione.* Unde in eodem Rescripto monet, sicut antea observavimus, quòd si in nomine Trinitatis deprehendantur illi bapti-

[redacted]

traditione descendisse, sed nullus dixit eam ex Christi præcepto sic necessariam, ut sine illâ nullus sit Baptismus. Quando igitur mandatum Christi commemorant Tertullianus, Chrysostomus, Theodoretus, Pelagius II. vel istud referunt simpliciter ad necessitatem baptisandi sub invocatione SS. Trinitatis, non ad modum baptisandi per immersionem sive triplicem sive unicam; vel tantùm attendunt ad usum communem suo tempore in Ecclesiâ receptum, ab Apostolis transmissum, quem violare nemini licitum esse poterat, nisi urgeret necessitas.

Reipsâ censent iidem Veteres, præcessisse exemplum Christi, qui & baptisavit, & baptisatus est per immersionem: verùm constat apud omnes Orthodoxos, exemplum Christi, nisi accesserit præceptum, necessitatis legem non imponere: multa quippe in conficiendis & dispensandis Sacramentis Christus usurpavit, quæ tamen ad substantiam & naturam Sacramentorum non pertinent. V. g. consecravit Eucharistiam in azymo pane, sero post cœnam, distribuit Discipulis sub duplici specie &c. An illa necessaria esse ad Sacramenti veritatem quisquam contendet Orthodoxus? non puto. Similiter baptisatus est, & baptisavit in aquis Jordanis: An illæ solæ sunt materia necessaria Baptismi? Igitur non sequitur necessariam esse jure ac præcepto divino trinam immersionem baptismalem, eo quòd Christus exemplo suo & facto eam comprobaverit.

Resp. 2°. ad minorem. Nego 1°. aliquod extare præceptum Christi de immersione vel triplici vel unicâ usurpandâ. Nego 2°. id omne quod ex Tratione Apostolicâ originem ducit, propterea juris esse

divini, ac neceſſariò & conſtanter retinendum. Scilicet inter ea quæ ab Apoſtolis ad nos derivarunt, alia ſpectant fidem, mores, & ſubſtantiam Sacramentorum; alia diſciplinam, Eccleſiæ regimen, Sacramentorum ritus & cæremonias: inter quæ iſtud diſcriminis occurrit; quòd in primis nulla unquam admitti poſſit & debeat mutatio; fides enim eadem ſemper eſt, nec tempori, aut loco, aut perſonis ſubjacet: in poſterioribus verò, mutatio contingere poſſit, cùm varia ſit diſciplina pro temporum & locorum varietate. Multa verò fuiſſe ab Apoſtolis tradita hujuſce poſterioris conditionis, certiſſimum eſt. Talia fuêre v. g. quæ præſcribit Apoſtolus de ebrioſo, bigamo, neophyto ad Ordines ſacros non promovendo:. pariter quod ab Apoſtolis accepimus, non jejunare, non flectere genua in orationibus inter Paſcha & Pentecoſten; orare versâ facie ad Orientem; quoſdam dies fe-
[redacted]

[redacted]

tum sive immersione unâ vel triplici, sive infusione aut aspersione collatum, manifestè sequitur, omnes illos modos baptisandi indifferentes esse ad veritatem Baptismi, nec ullum per exclusionem alterius absolutè necessarium esse.

Objicies 4°. Ad veritatem Baptismi necesse est exprimi SS. Trinitatem: atqui per unicam mersionem non exprimitur, rectè verò per triplicem; ergo &c.

Resp. dist. maj. Necesse est exprimi SS. Trinitatem, per verba formæ, concedo: per usum materiæ, nego. *Cùm enim*, inquit S. Th. hîc ad 1. *Trinitas sit agens principale in Baptismo, similitudo autem agentis perveniat ad effectum secundùm formam & non secundùm materiam, ideo significatio Trinitatis in Baptismo fit per verba formæ, nec est de necessitate ut significetur Trinitas per usum materiæ; sed hoc fit tantùm ad majorem expressionem.* Major autem illa expressio essentialis non est Baptismo, sed ea tantùm quæ practicè significat & efficit interiorem animæ ablutionem, qualis est simplex ablutio aut per infusionem, aut per aspersionem aquæ. Quamquam unicæ mersioni sua non deest congrua significatio, quâ nempe unitas essentiæ divinæ, unitas mortis & Resurrectionis Christi significatur. Ita Concilium Toletanum IV. Can. 5. suprà citato.

Ritus olim observati in trinâ Baptismi mersione.

Præsentis non est instituti exponere ritus omnes qui vel antecedebant, vel comitabantur, vel sequebantur Baptismum, quod ad Quæstionem hujus Tractatûs quintam, Deo dante exequemur; sed eos dumtaxat, qui ipsam immersionem propiùs spectant.

Primò itaque baptiſandi ad eam Eccleſiæ partem accedebant (loquimur de tempore quo Chriſtianis licebat Templa publica frequentare) in quâ erant Baptiſteria, quæ vocantur à Veteribus, Concha, Fons, Balneum, Piſcina; erantque loca quædam vel intra Baſilicam, vel ad ejus fores conſtituta ad baptiſandum conſecrata. Eorum formam deſcribit S. Cyrillus Hieroſolymitanus Catecheſi 1. myſtagogicâ : *Primùm*, ait, *ingreſſi eſtis ad porticum domûs baptiſterii.* Et Catecheſi 2. *Ea myſteria*, inquit alloquens recens baptiſatos, *à vobis in interiori domo peragebantur.* Ex quo intelligimus, ſuas aptas officinas, porticus, & interiores aditus habuiſſe Baptiſteria; & de novo S. Joannis apud Alexandriam Baptiſterio ſcribit Martyr Theophanes : *Hoc anno S. Joannis nomine quadrâ figurâ conſtructum eſt opus Alexandriæ, & Baptiſmo luſtrandis adjunctum ædificium.* Erant Baptiſteria hæc ad modum [redacted]

Pag. 27 C. Pag. 231 B.

Concilio in Trullo Can. 31. & ex Meldensi cap. 48.

II°. Antequam sacro Fonte immergerentur baptisandi, in ipso porticu existentes & versùs Occidentem conversi, protensâ manu satanæ renuntiabant, ut refert S. Cyrillus Hierosolymitanus Catech. 1. mystagogicâ. Tùm omnibus depositis ve- P. 228. B.
stibus toto corpore nudabantur, ac nuditatem illam Veteres comparant cum eâ in quâ creatus est Adam, cum quâ quisque nascitur ac resurget, cum quâ Christus est cruci affixus. Lex autem illa perfectæ nuditatis omnes obstringebat, secluso necessitatis casu, adultos, infantes, mulieres ipsas, quarum tamen pudori consulebatur; & tamdiu in usu fuit, quamdiu ipse immergendi ritus: *ut nempe*, (ait Fa- Pag. 62. A.
cundus L. 4. c. 4.) *non solâ voce, verùm etiam totius habitu corporis profiteamur exuisse nos veterem hominem.*

De adultis testatur S. Cyrillus Hierosol. Catech. mystagogicâ 2. *Statim ut ingressi estis*, inquit, *ve-* Pag. 231. B.
stem exuistis, quod quidem exuti hominis antiqui cum operibus suis imago fuit; atque ita exuti, eratis nudi, imitantes & in hoc eum, qui in cruce nudatus fuerat, Christum: quâ ille nuditate principatus & potestates hujus sæculi spoliavit, & magnâ confidentiâ in ligno de illis triumphavit. Et mox: *O rem* Ibid. C. D.
admirandam! nudi fuistis in conspectu omnium, & non vos pudebat. Reverâ enim in hoc protoplasti Adam ferebatis exemplum, qui nudus in Paradiso fuit, & tamen nullo afficiebatur pudore. Ejusdem nuditatis mentionem faciunt S. Chrysostomus in Epistolâ ad Innocentium S. Pontificem, S. Ambrosius Serm. 10. S. Epiphanius in Anchorato cap. 117. S. Anselmus in Matthæum cap. 3. S. Bernardus Serm. 46. de paupertate.

De infantibus patet ex Sacramentario S. Gregorii, ubi deſcribitur ordo Baptiſmi infantium: nam cùm dictum eſſet: *Et baptiſantur* (infantes:) mox ſubjungit: *Pontifex verò redit in Sacrarium expectans, ut cùm veſtiti fuerint infantes, confirmet eos.* At ſi infantem veſtibus indui oportet priuſquam confirmetur, neceſſe eſt priùs exutus iis fuerit, quàm baptiſetur. Similiter Ordo Romanus Cap. de die Sabbati ſancti Paſchæ ait: *Pontifex egreditur à fonte in ſacrarium, habens ibi compoſitam ſedem, vel in Eccleſiâ, ubi voluerit, & ſedeat in ea, ut cùm veſtiti fuerint infantes confirmet eos....* Et mox: *Sic veſtiuntur, induti verò ordinantur.* Idem teſtatur Alcuinus Libr. de divinis officiis c. 19.

T. 3. part. 1. p. 73. D.

Bibliot. Pp. T. 13. pag. 697. A.

De feminis teſtatur S. Chryſoſtomus in Epiſtolâ ad Innocentium S. Pontificem, ubi recenſens mala quæ Conſtantinopoli contigêre cùm è Sede ſuâ armatâ manu iterum dejectus eſt, inter alia ait: *Mu-*

Edit. nova.

[redacted]

sati aderunt, viri cum viris, & mulieres cum mulieribus. 3°. Aliâ horâ viri, & aliâ mulieres baptisabantur, sicut indicat Ordo Romanus cap. de Sabbato sancto. 4°. Non promiscuè, sed viri ad dexteram, mulieres ad sinistram, ut ait Sacramentarium S. Gregorii. 5°. Nonnullis in locis velum extendebatur circa Baptisteria, unde ad mergendum accedebat Sacerdos cùm audiebat, potiùs quàm videbat esse aliquem in aquâ. Ita factitatum legimus à sancto Othone Bambergensi Episcopo erga Pomeranos ad Christi fidem conversos, ut refert Andreas S. Michaelis Bambergensis Abbas in ejus vitâ L. 2. c. 15. apud Surium secundâ Julii. Denique cùm antiqua Baptisteria amplissima forent suosque haberent recessus, ac de nocte ut plurimùm soleret Baptismus solemniter administrari, multiplici modo mulierum pudori consulebant & providebant Ecclesiarum Præpositi.

III°. Baptisandi, omnibus depositis vestibus perfectè nudi, apud Græcos tòto corpore oleo sancto inungebantur, ut refert S. Cyrill. Hierosol. Catech. p. 231. D.
mystagogicâ 2. Apud Latinos in vertice tantùm, tum aquis ter immergebantur, & quidem toti. *Qui* p. 198. C.
mergitur in aquas, ait S. Cyrill. Hierosol. Catech. 17. *& baptisatur, undique ab aquis circumdatur.* Et S. Epiphanius in Anchorato cap. 118. *Aqua*, inquit, T. 2. p. 110.
cum invocatione sanctâ non unum dumtaxat hominis B.
membrum occupant, sed integrum prorsus repurgant, circumcidunt, ac malis omnibus exolvunt. Græci recentiores morem illum immergendi totum corpus pro infantibus immutarunt, quibus, ob tenellam ætatem, aquæ per nares & aures subintroductio nocere posset. Ita colligimus ex testimonio Gregorii Protosyncelli antea laudato. Quin &

[redacted]

aquam eum in finem calefaciunt, teste Arcudio ; quem morem etiam undecimo sæculo observabat S. Ottho Episcopus Bambergensis, teste Scriptore ipsius vitæ.

IV°. Ad unam quamque immersionem non integram Baptismi formam pronuntiabant, sed unius tantùm personæ nomen appellabant, ut colligitur ex Tertull. L. adversùs Praxeam c. 26. jam citato, ex S. Ambrosio L. 2. de Sacramentis c. 7. etiam citato, & ex Rituali Romano ubi ita præscribitur : *Puerum baptiset dicendo, Ego te baptiso in nomine Patris, & semel immergat ; & Filii, & secundò immergat ; & Spiritûs sancti amen, & tertiò immergat.*

V°. Baptisandi stabant erecti in Fonte. Hinc S. Gregorius Nazianzenus testatur patrem suum, dum baptisandus genua flexisset ex simplicitate, videntibus dedisse futuri sui Episcopatûs præsa-

[redacted]

projiciens se in fontem, sanum & illæsum secum reduxit. Ex quâ narratione intelliges quod suprà observavimus, Fontes Baptismales profundos fuisse.

S. Bonaventura in 4. dist. 3. q. 1. talem baptisandi ritum suo tempore receptum narrat: *Sacerdos*, inquit, *debet puerum tenere per latera, & versâ facie ad aquam debet mergere, ita quòd habeat caput primò versùs Orientem, secundò versùs Aquilonem, tertiò versùs Meridiem.* T. 5 p. 40. A.

VI° denique, post trinam immersionem ac SS. Trinitatis invocationem baptisatus è sacro Fonte exibat & suscipiebatur: si mulier, à Diaconissis; si vir, aliquando à susceptoribus seu patrino & matrinâ, aliquando à Diaconis qui è sacro Fonte nudos egredientes grandiori quodam velamine, quod sabanum dicebatur, obvolvebant. De illo velamine mentionem faciunt Victor Vitensis L. 3. de persecutione Vandalicâ, & S. Gregorius Magnus Epistolâ ad Januarium Calaritanum L. 7. Indictione 2. Epist. 5. Tùm veste candidâ quisque donabatur, ut colligimus ex S. Cyrillo Catech. 4. *Veteribus*, inquit, *exutis vestibus & iis quæ sunt secundùm spiritum albæ indutis, perpetuò jam in albis incedere oportet.* Et ex S. Ambrosio L. de initiandis cap. 7. *Accepisti post hæc vestimenta candida*, inquit, *ut esset indicium quòd exueris involucrum peccatorum.* En ritus præcipui qui immersionem baptismalem propiùs spectant, de quibus mentio apud Veteres occurrit. Pag. 238. C. T. 3. p. 33. D.

ARTICULUS IV.

De formâ Baptiſmi.

FOrma Baptiſmi conſtat verbis quæ inter baptiſandum ex divino præcepto ac traditione Apoſtolicâ pronuntiari debent. Cùm verò aliis Græci, & aliis Latini utantur, utriuſque formæ apud illos uſurpatæ antiquitas & veritas hîc à nobis eſt inquirenda, ac varii circa formam Baptiſmi errores recenſendi. Quod ut diſtinctiùs exequamur, præſentem Articulum in varias veluti Sectiones dividemus, in quibus

1°. De variis erroribus circa formam Baptiſmi.

2°. An Chriſtus aliquam Baptiſmi formam præſcripſerit.

[redacted]

Elcesæi, Menandriani, Bonosiacorum, Arianorum & Afrorum nonnulli : denique ii quos Canon 49. eorum qui Apostolici dicuntur, perstringit.

I°. De Gnosticis Marcitis, à quodam Marco præstigiatore è sectâ Gnosticorum sic nuncupati, constat ex S. Irenæo L. 1. c. 21. aliàs 18. & ex S. Epiphanio. hæresi 37. *Baptisantes, ita dicunt*, (ait S. Irenæus), *In nomine ignoti Patris universorum, in veritate matre omnium, in eo qui in Jesum descendit, in unione & redemptione & communione virtutum.* Idem ferè refert Theodoretus L. 1. hæreticarum fabularum cap. 9.

Edit. [illegible] *p.* 95. *col.* 1.

T. 4. p. 2[illegible] C.

II°. Apud Eusebium L. 7. Hist. c. 9. S. Dionysius Alexandrinus suâ ad Sixtum S. Pontificem Epistolâ, narrat suo tempore virum aliquem senem extitisse, qui cùm interfuisset Baptismo eorum qui in Ecclesiâ baptisabantur, ac interrogationes responsaque eorum audivisset, flens, & vicem suam ingemiscens, confessus est Baptismum, quo apud Hæreticos initiatus ipse fuerat, non esse hujusmodi, nec cum Ecclesiæ Baptismo quidquam habere commune, *sed plenum blasphemiæ & impietatis, scelestis verbis ac cæremoniis esse administratum.* Quinam verò fuerint illi Hæretici, non exponit Dionysius.

pag. 254. D.

III°. De Montanistis, qui Cataphrygæ dicebantur quòd in Phrygiâ præsertim suos haberent conventus, constat 1°. ex Can. 8. Concilii Laodiceni an 364. *Eos*, ait Canon, *qui ab eorum hæresi, qui Phryges dicuntur, convertuntur, sive sint in Clero qui apud illos existimatur, sive maximi dicantur; eos omnes cum omni studio catechisari seu initiari, & baptisari ab Ecclesiæ Episcopis & Presby-*

T. 1. Conc. pag. 1498. B.

T. 2. Conc. p.952. *teris.* Constat 2°. ex Concilio primo generali Constantinopolitano an. 381. Can. 7. ubi Montanistæ iis accensentur Hæreticis, qui ad Ecclesiam venientes, tanquam Pagani recipiendi sunt per Baptismum. Non alia porro fingi potest causa cur ejusmodi Hæretici jubeantur rebaptisari, quàm quòd in legitimâ Ecclesiæ formâ baptisati non fuissent. Ita

Edit. vet. T. 2. p.758. D. testatur S. Basil. Epistolæ primæ ad Amphilochium, Can. 1. ubi de Montanistis ait: *Quamnam ergo habet rationem verum eorum Baptisma judicari, qui in Patrem & Filium, & Montanum Priscillamque baptisant?* Idem quoque innuunt S. Gregorius Nazianzenus Oratione 3. de pace, & S. Gregorius Magnus L. 9. Epist. 61. nunc Lib. 11. Epist. 67. ad Quiricum Vel Quirinum, aliosque in Hi-

T.1.p.1167. C. beriâ Episcopos. *Hi Hæretici*, inquit, *qui in Trinitatis nomine minimè baptisantur, sicut sunt Bonosiaci & Cataphrygæ, quia & illi Christum*

sentur omnimodis. Idem statuit Concilium Arelatense secundum an. 452. Can. 16. & 17. quod testatur etiam S. Hieronymus Dialogo adversùs Luciferianos, ubi asserit *Synodum Nicænam omnes Hæreticos suscepisse, exceptis Pauli Samosateni discipulis*. Ratio autem cur iterùm datus illis fuerit Baptismus, non alia esse potest, quàm quòd in legitimâ formâ collatus primùm non fuerat. *Credendum*, inquit S. Augustinus L. de Hæresibus, hæresi 44. *eos regulam Baptismatis non tenere*. Idem testatur Innocentius Primus Epist. 22. ad Episcopos Macedoniæ cap. 5.

T. 4. Conc. p. 1013.
T. 4 part. 2. p. 305.
T. 8. p. 1. D.

VI°. De Photinianis qui eumdem cum Sabellio errorem tuebantur, patet ex Canone 16. Concilii secundi Arelatensis. *Photinianos*, inquit, *sive Paulianistas, secundùm Patrum statuta baptisari oportet*. Unde corrigenda videtur lectio Canonis septimi Concilii Laodiceni an. 364. in quo Photiniani non jubentur rebaptisari. Probabile igitur est verba illa in Canonem irrepsisse, & consequenter delenda, cùm Nicænus Canon expressè jusserit rebaptisari Paulianistas, qui iidem erant cum Photinianis.

T. 4. Conc. pag. 1013. B.

VII°. De Eunomianis patet tùm ex Canone 7. Concilii primi generalis Constantinopolitani, tùm ex Theodoreto Lib. 4. hæreticarum fabularum cap. 3. tùm ex S. Epiphanio hæresi 76. in fine, & Sozomeno Lib. 6. Hist. c. 28. Theodoreti & S. Epiphanii verba paulò suprà retulimus, agendo de necessitate trinæ mersionis.

VIII°. De Elcesæis, ab Elcesai quodam hæresis suæ auctore sic nuncupati, constat ex Theodoreto Lib. 2. hæretic. fabul. cap. 7. ubi asserit *eos usos fuisse Baptismatibus in elementorum confessione*.

T. 4. p. 222. A.

[redacted]

IX°. De Menandro testis est Theodoretus Lib. Ibid. p. 193. C. 1. cap. 2. ubi ait ipsum asseruisse baptisatos in suo nomine salvos esse.

X°. De aliquibus Bonosiacis constat, tùm ex S. Gregorio Magno jam citato n. III. tùm ex Pelagio II. in suo ad Gaudentium Episcopum Responso, *ubi innuit eos baptisasse in mortem Christi.* Quòd verò omnes Bonosiaci non adulteraverint formam * Baptismi, colligitur manifestè ex Can. 17. Concilii T. 4. Conc. p. 1013. B. II. Arelatensis an. 452. ubi dicitur: *Bonosiacos autem ex eodem errore venientes, quos sicut & Arianos baptisari in Trinitate manifestum est, si interrogati &c.*

XI°. De aliquibus etiam Arianis idem testatur Theodorus Lector Collectaneorum L. 2. ubi refert à Deuterio Ariano Episcopo aliquem nomine Barbam, Constantinopoli baptisatum sub hac formâ, *Baptisatur Barbas in nomine Patris, per*

[redacted]

tato n. X. tùm ex S. Gregorio Magno Epiſtolâ jam citatâ 67. Lib. 11. ubi ait: *Arianos per impoſitionem manûs Occidens, per unctionem verò ſancti* T.2.p.1167. B. *Chriſmatis Oriens reformat.* Unde quando S. Athanaſius Orat. 3. contra Arianos, & S. Hieronymus Dial. adversùs Luciferianos innuere videntur, Arianos baptiſaſſe in nomine Creatoris & creaturæ, ſenſus eorum non eſt, quòd inter baptiſandum verba hæc pronuntiaverint; ſed cùm verba ex animo dicentis ſoleant exponi, in nomine creaturæ baptiſaſſe dicuntur, quia Filium Dei, in cujus nomine confertur Baptiſmus, creaturam eſſe exiſtimabant.

XII°. De aliquibus Afris ſupponunt Patres Concilii primi Arelatenſis an. 314. Can. 8. ubi aiunt: *De Afris, quòd propriâ ſuâ lege utuntur,* T.1. Conc. *ut rebaptiſent, placuit ut ſi ad Eccleſiam aliquis de* pag. 1418. *hac hæreſi venerit, interrogent eum Symbolum; &* A. *ſi perviderint in Patre & Filio & Spiritu ſancto eum eſſe baptiſatum, manus ei tantùm imponatur ut accipiat Spiritum ſanctum. Quòd ſi interrogatus non reſponderit hanc Trinitatem, baptiſetur.* Supponit igitur Concilium, aliquos fuiſſe in Africâ qui non baptiſabant in formâ conſuetâ. Ubi caſtiganda obiter videtur lectio Binnii, qui loco *De Afris*, legit *De Arianis:* nondum quippe exorta tunc erat hæreſis Ariana.

Per Afros autem intelligit Concilium, tùm eos qui Cypriano & Firmiliano adhærentes, quoſlibet Hæreticos in hæreſi baptiſatos indiſcriminatim rebaptiſabant; tùm Sabellianos, Novatianos, Donatiſtas, cæteraſque peſtes quæ in Africâ præſertim graſſabantur, quique baptiſatos à Catholicis, cùm ad ſuas tranſibant partes, iterùm baptiſabant.

Jubet igitur Concilium, discrimen esse observandum inter Hæreticos qui formam Baptismi integram servabant, & eos qui illam adulterabant; idque dignoscendum ex interrogatione eorum qui ab ejusmodi Hæreticis ad Ecclesiam redibant: qui si deprehendantur baptisati in formâ consuetâ, non sunt baptisandi; secus, si forma consueta non fuisset observata.

Vid. p. 52. E. Denique Can. 49. eorum qui Apostolici falsò nuncupantur, suppresso nomine notantur qui baptisabant *in tribus sine initio Principiis, aut in tribus Filiis, aut in tribus Paracletis.* Eumdem errorem nondum extinctum sæculo sexto perstringit Vigilius S. Pontifex Epistolâ 2. cap. 6. ubi ait: *Si quis Episcopus aut Presbyter, juxta præceptum Domini, non baptisaverit in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, sed in unâ personâ Trinitatis, aut in duabus, aut in tribus Patribus, aut Filiis,*

T. 5 Conc. pag. 313. D. E.

septimam quæstionem inter sexaginta quatuor, ubi, etsi putet formam Baptismi consuetam, propter antiquum Ecclesiarum omnium usum, retinendam esse, contendit tamen eam nullo pacto colligi posse ex verbis Christi apud S. Matth. c. 28. unde ibidem putat verba hæc Christi, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*, connecti posse cum istis, *Docete*, seu, *discipulos facite*; atque ista verba, *baptisantes eos*, esse intra parenthesim collocanda: ita ut sensus sit, *Baptisantes, docete quis sit Pater, quis Filius, quis Spiritus sanctus; & in hac doctrinâ discipulos facite*: quâ certè admissâ expositione, clarum est ista verba, *baptisantes in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*, non esse à Christo præscripta tanquam formam Baptismi.

Gerardus etiam Vossius Disputatione secundâ de Baptismo Thesi quintâ, contendit nullam esse in Scripturis formam verborum in quibus baptisare debeamus, præscriptam. Adversùs eos sit

CONCLUSIO.

Christus certam verborum formam in Baptismo usurpandam præscripsit.

Probatur 1°. ex cap. 28. S. Matth. v. 19. ubi Christus Discipulis ait: *Euntes docete omnes gentes, baptisantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sanctus*: quo loco etsi conceptis verbis Christus non dixerit, verba ista inter baptisandum esse pronuntianda, universa tamen Ecclesia verborum Christi custos ac fidelis interpres ex eo semper intellexit, & usu suo confirmavit, verba ista exprimenda esse. Ubi observabis obiter, Lutheranos &

Calvinistas, qui eamdem Baptismi formam nobiscum retinent ac præscribunt, nec Traditionis & Ecclesiæ auctoritatem infallibilem agnoscunt, vix posse contumaces Socinianos refellere, & probare adversùs illos, sensum verborum Christi esse, ut inter baptisandum exprimantur nomina personarum SS. Trinitatis.

Actorum 19. v. 2. cùm S. Paulus interrogasset discipulos, *an Spiritum sanctum accepissent*; & isti respondissent, *Neque si Spiritus sanctus est, audivimus*; statim subjicit Paulus: *In quo ergo baptisati estis?* Quæ sanè interrogatio videtur supponere solitum exprimi in administratione Baptismi Christi, nomen Spiritûs sancti, de quo discipuli illi, solo Joannis Baptismo tincti, nihil audiverant.

Confirmatur: Quia ibidem Baptismum Christi videtur Apostolus conferre cum Baptismo Joan-

Probatur 2°. ex constanti & perpetuâ Ecclesiæ totius traditione & praxi, cujus tot certissima proferri possunt argumenta, quot supersunt SS. Patrum monumenta. Ex infinitis hæc pauca seligimus.

Ex S. Justino Apolog. 2. pro Christianis : *In nomine rerum cunctarum parentis*, inquit, *& Domini Dei, & Servatoris nostri Jesu Christi, & Spiritûs sancti in aquâ tunc lavantur..... Super eo qui renascendum sibi esse statuerit..... parentis rerum omnium, & Domini Dei nomen nominatur..... In nomine autem etiam Jesu Christi crucifixi sub Pontio Pilato, atque in nomine Spiritûs sancti abluitur is qui illuminatur.* Igitur, teste S. Justino, nomen Patris, Filii, & Spiritûs sancti exprimebatur in administrando Baptismo. *Pag. 94 A. Ibid. C. D. Ibid. E.*

Ex Tertulliano L. de Baptismo c. 13. *Lex tingendi*, inquit, *imposita est, & forma præscripta : Ite, inquit, docete Nationes, tingentes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.* Quid hoc testimonio potest expressiùs ac disertiùs proferri ? Et cap. 2. dixerat : *Sine sumptu homo in aquâ demissus, & inter pauca verba tinctus.* Pauca autem illa verba alia non sunt ab iis quæ Christus præscripsit Matth. 28. Denique Lib. adversùs Praxeam cap. 26. *Novissimè*, inquit, *mandavit ut tingerent in Patrem, Filium, & Spiritum sanctum : non in unum, nam nec semel, sed ter, ad singula nomina in personas singulas tingimur.* *Pag. 229. D. Pag. 224. B. Pag. 516. A. B.*

Ex S. Cypriano Epist. 73. ad Jubaïanum, ubi sic legitur : *Post Resurrectionem à Domino Apostoli ad Gentes mittuntur, in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti baptisare Gentiles jubentur. Quomodo ergo quidam dicunt foris extra Ecclesiam, imò* *Pag. 116.*

& contra Ecclesiam, modò in nomine Jesu Christi; ubicumque & quomodocumque Gentilem baptisatum remissionem peccatorum consequi posse, quando ipse Christus Gentes baptisari jubeat in plenâ & adunatâ Trinitate?

Edit. vet. T.2.p.170 A. Ibid. B.

Ex S. Basilio L. de Spiritu sancto cap. 12. *Oportet*, inquit, *inviolabilem manere traditionem quæ in vivificâ gratiâ data est*. Et postea: *Fides perficitur per Baptismum, Baptismus verò fundamento fidei nititur, & utraque res per has voces impletur. Sicut enim credimus in Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, sic & baptisamur in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.*

T.2.p.330. B.

Ex S. Ambrosio Lib. de Mysteriis c. 4. *Credit*, inquit, *Catechumenus in crucem Domini Jesu, quâ & ipse signatur: sed nisi baptisatus fuerit in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, remissionem non potest accipere peccatorum, nec spiritualis gra-*

His adde, non aliam fuisse unquam Ecclesiæ regulam in approbando vel damnando Hæreticorum Baptismo, quàm hujus formæ à Christo præscriptæ accuratam observationem, vel corruptionem, ut constat ex Canone octavo Concilii primi Arelatensis paulò ante citato. Et verò vel ipsis veteribus Hæreticis tam persuasum fuit aliquam esse Baptismi formam verbis expressam, ut illi verba quædam semper usurpaverint, teste S. Irenæo L. 1. cap. 18.

Ex his verò omnibus sic arguere licet: Ecclesia in administrando Baptismo semper usurpavit tanquam necessariam formam, sine quâ nullum est Sacramentum, verba Evangelica: atqui non aliâ de causâ verba hæc usurpanda esse duxit Ecclesia, quàm quòd intellexit ea fuisse à Christo præscripta Matth. 28. Ecclesia enim quæ Sacramenta instituere non potest, non potest etiam verba necessaria ad substantiam Sacramentorum præscribere, sed quæ sunt à Christo præscripta summâ religione retinet & observat. Igitur verba quibus Baptismi forma exprimitur, sunt à Christo præscripta.

Ex his quoque funditùs convellitur figmentum Episcopii, verba hæc *In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*, connectentis cum istis, *Ite & docete*; & istud, *Baptisantes*, inter parenthesim collocantis. Nullum enim est, ne vel minimum quidem, parenthesis in textu sacro vestigium, nulla necessitas, cùm planus sit & apertus Christi sermo. Quòd si ad libitum fas sit ejusmodi verborum constructiones, sicut & parentheses fingere, nihil tam certum ac firmum erit, quod non evertatur.

Dices: Non magis ex istis Christi verbis, *Bap-*

tisantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, inferri potest necessitas ista verba pronuntiandi inter baptisandum, quàm ex istis, *Euntes, docete omnes Gentes*, inferatur necessitas dicendi inter docendum, *Ego vos doceo*; vel ex istis, *In nomine meo dæmonia ejicietis, languores sanabitis*, necessitas dicendi, *Dæmonia ejicio, languores sano &c.* atqui istud postremum necessarium non est, neque ex Christi verbis colligitur; ergo &c.

Confirmatur; Quia illud, *in nomine*, apud S. Matth. c. 28. non significat in expressione seu invocatione, sed in virtute & fide Patris, & Filii, & Spiritûs sancti: sicut quando in Actibus Apostolorum legimus Apostolos baptisasse in nomine Christi, illud, *in nomine*, idem est ac, in virtute & fide, non verò in expressione seu appellatione nominis Christi; aliàs sequeretur validum

[redacted]

ferri, necesse est ut per aliquid speciale determinetur ad actionem sacram, divinam, religiosam, uno verbo ad sacramentalem : istud autem per quod determinatur, est tùm declaratio seu expressio invocantis, tùm invocatio distincta trium personarum SS. Trinitatis, tùm intentio baptisantis quâ vult facere quod facit Ecclesia & Christus instituit. *Accedit verbum ad elementum*, ait S. Augustinus, *& fit Sacramentum.*

Ad confirmationem nego istud, *in nomine*, apud S. Matth. significare solùm in virtute & fide, non verò in invocatione seu appellatione nominis Patris, & Filii, & Spiritùs sancti; utrumque enim significat. Nec valet adducta paritas ex Baptismo dato in nomine Christi, in Actibus Apostolorum: ibi enim, *in nomine*, idem est ac in virtute & fide, non in solâ expressione nominis Christi, ut dicemus infrà; quia scilicet eò loci non agitur de formâ Baptismi, sed tantùm de necessitate. Præterea verò, quæ suprema nobis esse debet ratio, Ecclesia istud, *in nomine*, apud S. Matth. intellexit semper de invocatione seu appellatione nominis Patris, & Filii, & Spiritûs sancti; istud verò, *in nomine Christi*, in Actibus Apostolorum, non intellexit de solâ invocatione nominis Christi in Baptismo.

Quâ formâ utantur Græci. An antiqua sitt & valida.

Arcudius Lib. 1. de Baptismo cap. 8. hanc apud Græcos usitatam baptisandi formam refert, *Baptisatur servus vel serva Dei N. in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.* Multi inter nostros Scholasticos, loco *Baptisatur*, legunt *Baptisetur*; *Pag. 13. col. 1.*

sensu nimirùm vel optativo seu deprecatorio; vel imperativo: unde Eugenius IV. in Decreto utrumque modum refert & approbat. Verùm ex solâ textûs græci lectione in Euchologio apud Goarium pag. 355. & 365. & apud Arcudium loco citato, perspicuum est Græcos modo indicativo dicere, *Baptisatur*.

Hujus verò formæ tam tenaces sunt Græci, ut eorum nonnulli Schismatici baptisatos à Latinis rebaptisare ausi fuerint, ut colligimus ex Concilio Lateranensi IV. cap. 4. sub Innocentio III. an. 1215. sive quòd existimarent formam quâ utuntur Latini, legitimam non esse, ut putat Bellarminus, nec improbabile videtur Arcudio; sive quòd prætermissam ab illis trinam mersionem falsò crediderint; sive denique ex cœco quodam adversùs eos odio.

T. 11. Conc. p. 153 A.

Innocentius IV. scribens in caput primum.

A Theodoro Lectore Lib. 2. Collectaneorum, in quo quemdam, nomine Barbam, à Deuterio Ariano Constantinopoli ita baptisatum refert: *Baptisatur Barbas in nomine Patris per Filium in Spiritu sancto*; ubi quamvis vitiosa sit forma in expressione SS. Trinitatis, priora tamen verba indicant Baptismum apud Græcos solitum conferri verbo indicativo passivo. Istud porro factum contigit circa annum Christi 500.

A Joanne Mosco Prati spiritualis cap. 176. ubi ait Judæum in arenâ sic baptisatum fuisse: *Baptisatur Theodorus in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.* Istud contigisse narratur circa annum Christi 630.

A Severo vulgò Alexandrino Lib. de ritibus Baptismi, Pontifex in hunc modum ait: *Baptisatur talis in nomine &c.* Dicitur Severus vixisse circa annum Christi 630. Bibliot. PP. T. 12 p. 73[?]. G.

Denique omnes Græcorum Libri rituales eamdem formam continent.

Si verò quæras hujusce formæ rationem:

Respondebit 1°. Gabriel Philadelphiensis Episcopus in Libro de Sacramentis, duplicem esse. 1°. Quia Scriptura etiam verbo passivo utitur. *Ego*, inquit Joannes; *à te debeo baptisari.* 2°. Quia hæc loquendi formula modestiam baptisantis indicat, qui ne videatur sibi primarium Baptismi ministerium arrogare, non audet in primâ personâ dicere, *Ego te baptiso.* Unde S. Chrysostomus Hom. 1. in Acta Apostolorum, expendens ista verba, *Vos autem baptisabimini, non post multos hos dies*: *Neque dixit*, inquit, *Ego vos baptiso Spiritu sancto, sed baptisabimini, nos docens ut modestè de nobis sentiamus.* Matth. 3 v. 14. Edit. Commel. p. 453 B.

Reſpondebit 2°. Arcudius Lib. 1. de Baptiſmo c. 8. idcirco Græcos verbo indicativo paſſivo uti, ut eorum apud ſuos occurratur errori, qui cum illis Schiſmaticis Corinthiis dicebant, *Ego ſum Pauli, Ego ſum Cephæ &c.* quaſi ſignificare vellent, Baptiſmum vel à Paulo, vel à Cepha aut ab alio quocumque Miniſtro ſuam trahere virtutem; qui error non tantùm in Græciam, ſed & in Africam ſerpſerat: unde S. Auguſtinus Sermone 99. de verbis S. Lucæ, aliàs Homiliâ 23. inter 50. loquens de peccatis quæ Magdalenæ peccatrici dimiſſa ſunt: *Medicus bonus*, inquit, *ægros non ſolùm præſentes ſanabat, ſed & futuros etiam prævidebat. Futuri erant homines qui dicerent, Ego peccata dimitto, ego juſtifico, ego ſano quemcumque baptiſo.* Aliquando tamen verbo indicativo in primâ perſonâ uſos eſſe Græcos, colligi poteſt ex S. Greg. Naz. Orat. 40. versùs finem. *Baptiſo te,* [redacted]

Pag. 13. col. 2.

T.5.p.514. D.

T.1.p.670.

steralis quidem non ita distinctè, sed tamen, ait Arcudius, facilè intelligitur. Tùm denique, quia quoties unio cum Græcis tentata est & perfecta, nusquam ab iis postularunt Latini, ut antiquam suam baptisandi formam immutarent.

Dices 1°. Alexander III. Decreto *Si quis puerum*, exigit ut actus baptisantis ministri exprimatur. At in formâ Græcorum non exprimitur.

Resp. nego min. Exigit quidem S. Pontifex, explicitam fieri mentionem actionis externæ: utrum verò activè, vel passivè exprimatur, parum interest. Cùm minister apud Græcos ait, *Baptisatur* N. subintelligitur, *à me* baptisatur.

Dices 2°. Albertus Magnus in 4. dist. 3. q. 2. ad 8. refert S. Pontificem respondisse quosdam, qui erant sub regimine Ecclesiæ Romanæ in Dalmatiâ, rebaptisandos esse, eo quod sub hac verborum formulâ essent baptisati, *Baptisatur servus Christi.*

Resp. ita quidem primò respondisse S. Pontificem, at postea re maturius ponderatâ negasse illos rebaptisandos esse.

Quâ formâ Baptismi utantur Latini. An antiqua sit & valida.

Consueta apud Latinos baptisandi forma hæc est, *Ego te baptiso in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen*: quæ ultima vox necessaria non est ad veritatem Sacramenti, sed tantùm additur formæ jam perfectæ, ut significet Minister se firmum ac ratum habere quod fecit, & baptisato cœlestem gratiam apprecari.

De antiquitate formæ illius, ratione invocationis expressæ SS. Trinitatis, nemodubitat; sed tan-

tùm controversia est de priori parte, quâ actus baptisantis verbo indicativo activo exprimitur.

Ratio dubitandi Morino Lib. 8. de Pœnit. c. 9. & 16. & aliis nonnullis est, tùm quia quinque prioribus sæculis nullus formam illam verbo indicativo activo expressam refert. Tùm quia ex professo S. Augustinus Sermone 99. de verbis S. Lucæ, aliàs Homiliâ 23. inter 50. damnat in Hæreticis eam administrandorum Sacramentorum formam absolutam, *Ego peccata dimitto; Ego sanctifico; Ego sano quemcumque baptiso.* Verba S. Doctoris paulò ante laudavimus. Cùm verò Hæretici objicerent datam esse hominibus à Christo potestatem dimittendi peccata, adeoque posse illos jure merito dicere, *Ego dimitto pecata, Ego absolvo &c.* reponit sanctus Doctor, *non alio sensu dici homines remittere peccata, quàm quia Spiritum sanctum acceperunt, qui remittit peccata.* Ibid. ob-

T. 5. p. 524. E.

dicativo expressæ, non inde tamen rectè colligitur, formam illam non fuisse antiquitus observatam: quia qui omnium primi leguntur inter Veteres formam ejusmodi præscripsisse aut commemorasse, ut sæculo sexto sanctus Gregorius Magnus in suo Sacramentario To. 3. p. 73. Edit. postr. & postea Auctor Ordinis Romani, & antiqua Liturgia Gallicana à doctissimo Mabillonio edita & illustrata, titulo 25. Venerabilis Beda L. variarum quæstionum, quæstione 14. & alii subinde benè multi; eam non tanquam recens inductam, sed ut veterem & à majoribus transmissam tradiderunt. Et verò à formâ Græcorum non distat, nisi quòd enuntiatur apud illos in tertiâ personâ, *baptisatur*; apud nos verò in primâ, *baptiso*: ex utrâque enim parte indicativa est & absoluta, non deprecativa.

Nec obstat 1°. penuria testimoniorum ante sextum sæculum: his quippe primis temporibus, propter frequentiam Hæreticorum adulterantium invocationem personarum SS. Trinitatis absolutè necessariam, magis attenti erant & solliciti Veteres in demonstrandâ necessitate illius invocationis, quàm in commemorando verbo quo utebantur ut exprimerent actum baptisantis.

Quamquam si vera sunt & genuina Acta martyrii S. Stephani S. Pontificis, quæ Baronio ad annum Christi 259. n. 20. fidelissima videntur, habemus exemplum Baptismi dati ab illo S. Pontifice sub hac formâ, ibid. n. 23. *In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti baptiso te.*

Nec obstat 2°. auctoritas adducta S. Augustini. Non enim simpliciter damnat sanctus Doctor in se verba hæc, *Ego absolvo, Ego baptiso*; sed

pravum & erroneum eorum verborum sensum quem fingebant Donatistæ quos ibi impugnat. Docebant scilicet illi, Sacramentorum vim & efficaciam pendere ex merito Ministri, non ex virtute Christi; atque sensu illo erroneo superbè jactabant se dimittere peccata, se baptisare &c. quos impugnans meritò dicebat sanctus Doctor: *Daturus erat Dominus hominibus Spiritum sanctum, & ab ipso Spiritu sancto fidelibus suis dimitti peccata; non meritis hominum volebat intelligi dimitti peccata.*

T. 5. p. 525. C.

Probatur secunda pars, nempe formam hanc Baptismi apud nos usurpatam, maximè convenientem esse: Quia nempe rectè exprimit Baptismi causam tùm instrumentalem, seu ministerialem, tùm principalem, tùm ipsam baptisati personam. Instrumentalem quidem per ista, *Ego baptiso*; principalem per ista, *in nomine Patris, & Filii, & Spi-*

Ita S. Th. in 4. dist. 3. art. 2. ad 1. *Utrum*, inquit, *expressio personæ ministri quæ fit secundùm nos, sit de necessitate Baptismi, apud quosdam dubium est; probabilius tamen dici potest quòd non sit, ne cogamur totam Græcorum Ecclesiam absque Baptismo ponere, qui personam non exprimunt baptisantis: quod dicitur consilio sanctorum Patrum factum, contra errorem eorum qui in baptisantis personâ spem ponebant, de quo* 1. *Cor.* 1. Videntur S. Th. cæterique Scholastici supponere, Græcos modo vel optativo, vel deprecatorio, dicere, *Baptisetur servus Dei*; in quo loquendi modo nulla involvitur personæ baptisantis mentio, sicut in isto modo indicativo, *Baptisatur servus Dei*, in quo facilè suppletur istud, nempe, per me, seu, manibus meis. T. 10. p. 47.

Sensus igitur quæstionis est, utrum validus olim fuerit, aut etiamnum valere possit Baptismus datus à Ministro qui inter abluendum ista tantùm proferret verba, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*; non additis, aut, *Ego te baptiso*, aut, *Baptisatur talis*, aut aliis æquivalentibus verbis quibus actio baptisantis exprimitur.

Duodecimo Ecclesiæ sæculo excitata primùm legitur hæc quæstio, aliis affirmantem, aliis negantem sententiam propugnantibus.

Opiniones diversæ.

Præpositivus in 4. parte Summæ Theologicæ, Petrus Cantor aliquot ante Præpositivum annis, in Summâ de Sacramentis & animæ consiliis, quæ asservatur manuscripta in Bibliothecâ Victorinâ fol. 156. parte 2.

Hugo à S. Victore Lib. 2. parte 6. cap. 13. de Sacramentis. Obiit. an. 1140.

Obiit an. 1164. Petrus Lombardus Magiſter Sententiarum L. 4. diſt. 3.

Obiit an. 1203. Denique Stephanus Tornacenſis Epiſcopus interrogatus à Pontio Epiſcopo Claromontano de ſubjectâ quæſtione Epiſtolâ 5. putant validum & ratum eſſe Sacramentum Baptiſmi cum ſolâ expreſſione ſeu invocatione nominis *Patris*, *& Filii*, *& Spiritûs ſancti*, abſque illis aut ſimilibus verbis, *Ego te baptiſo*, vel, *Baptiſatur* talis. Sententiam hanc nonnullis momentis confirmare conatur dictus Stephanus in citatâ Epiſtolâ 5.

Alii negantem ſequuntur partem, inter quos primus & auctoritate & dignitate eminet Alexander III. editâ ex profeſſo eam in rem Conſtitutione quæ habetur Extra. *De Baptiſmo & ejus effectu*. cap. *Si quis*. Obiit autem ille an. 1181. id eſt eâ ipsâ ætate quâ floruit Stephanus Tornacenſis, cui procul [redacted]

Morinus Lib. 8. de Pœnit. cap. 16. n. 21. mediam quamdam inire sententiam videtur: nempe Stephani & aliorum Scholasticorum rationes probabiles judicat; adeoque ante receptam Alexandri III. Constitutionem ratum & validum fuisse Baptismum cum his solis verbis collatum, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.* sed post receptam S. Pontificis definitionem, nullum amplius esse nisi exprimatur actio baptisantis per ista aut æquivalentia verba, *Ego te baptiso, Baptisatur talis &c.* Scilicet idem ille putat judicandum de Baptismo, ac de Matrimonio v. g. quod ante Decretum Tridentinum valuit clam contractum sine testibus & Parochi præsentiâ; sed post Decretum illud nullum est: potest quippe Ecclesia in administratione Sacramentorum certas præscribere leges & conditiones, quibus non observatis nullum sit & declaretur Sacramentum. Cùm igitur definierit Alexander III. nullum esse Baptismum sine istis aut similibus verbis, *Ego te baptiso &c.* concludendum est, post talem definitionem verba ejusmodi absolutè necessaria esse ut ratum sit & validum Sacramentum Baptismi. His ita historicè præmissis. Sit Pag. 565.

CONCLUSIO.

Verba ista, *Ego te baptiso*, aut æquivalentia quibus actio baptisantis exprimitur, absolutè necessaria sunt ut valeat Baptismus.

Probatur 1°. ex perpetuo & constanti usu Ecclesiæ tùm Græcæ, tùm Latinæ, quæ inter baptisandum usa est verbis exprimentibus actionem Ministri, sicut ex citatis antea testimoniis colligere est. Illius autem usûs & praxis necessitatem deduxit Ecclesia

[redacted]

ex mandato Christi apud Matth. c. 28. *Euntes docete omnes gentes, baptisantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*: quo loco par videtur astrui necessitas & invocandi SS. Trinitatem, & exprimendi actionem baptisantis: aut si istud postremum sustuleris, & aliud quoque tolli poterit; aut saltem nulla satis firma ex Scripturis ratio haberi poterit, quâ unum præ alio necessarium absolutè esse demonstretur. Non enim apertè & expressè dixit Christus, ut inter baptisandum appellaremus nomen Patris & Filii & Spiritûs sancti; & istud, *in nomine*, interpretari quis posset in virtute, auctoritate, fide: attamen constat istud esse falsum. Unde? ex ipsâ Ecclesiæ, quæ fidelis est verborum Christi sponsi sui interpres, traditione ac perpetuâ praxi; ergo cùm ex eâdem praxi constet semper usurpata esse verba quibus exprimitur actio mi-

[redacted]

aliquando Baptismus sub hac formâ collatus, In nomine Patris & Filii & Spiritûs sancti, prætermissis istis, Ego te baptiso. Recueil des Bulles pag. 309.

Probatur 3°. ex Mauritio Episcopo Parisiensi, qui à Pontio Episcopo Claromontano (sicut & Stephanus Tornacensis) eâ de re consultus, respondit per Epistolam inter Stephani Epistolas n. 4. nullum esse Baptismum collatum prætermissis istis aut similibus verbis, *Ego te baptiso.* Quin ipse Pontius in cujus Diœcesi contigerat aliquem fuisse baptisatum sine istis verbis, Parisiensem & Tornacensem consulens Episcopos per Epistolam, quæ extat n. 3. inter Epistolas Stephani Tornacensis, significat sibi nullum quoque videri ejusmodi Baptismum, & *pessimam* appellat consuetudinem eorum qui qualibet premente necessitate omittunt ista verba, *Ego te baptiso.* Immò ipse Stephanus Tornacensis, quamquam oppositam sententiam multis momentis confirmare nitatur, non eam tamen ut certam omnino ac indubitatam proponit aut affirmanter definit. *Opiniones profundo*, inquit, *non assertiones, paratus summi & Catholici viri Domini Parisiensis sequi vestigia.* Parisiensis autem ille Episcopus erat Mauritius, qui, ut diximus, Baptismum ejusmodi improbavit.

Doctissimus P. Martene L. 1. de antiquis Ecclesiæ ritibus c. 1. art. 14. n. 15. & seq. varia refert antiqua Missalia Græca & Latina, in quibus, si unum excipias Rituale Ecclesiæ Cameracensis ab annis circiter trecentis exaratum, exprimitur actio ministri baptisantis.

Probatur denique ratione S. Thomæ 3. parte q. 66. art. 5. ad 2. *Cùm ablutio hominis in aquâ*, inquit, *propter multa fieri possit, oportet quòd de-*

terminetur in verbis formæ ad quid fiat : quod quidem non fit per hoc quod dicitur, In nomine Patris & Filii & Spiritûs sancti, quia omnia in tali nomine facere debemus, ut habetur Coloss. 3. Unde si non exprimatur actus Baptismi, vel per modum nostrum, vel per modum Græcorum, non perficitur Sacramentum.

Ex his facile est diluere quæ Stephanus Tornacensis adducit, ut opinionem nostræ Conclusioni adversam tueatur.

Primò, ait Scripturam solummodo præcipere ut baptisemus in nomine Patris & Filii & Spiritûs sancti; non ut dicamus, *Ego te baptiso*, quæ verba inutilia omnino videntur, ubi manifesta est actio baptisantis. Sicut cùm dixit Christus, *Euntes docete omnes gentes*; necesse non est ut inter docendum dicamus, *Ego vos doceo*. Pariter cùm Elisæus servo suo puerum suscitaturo jussit ut poneret baculum suum super faciem pueri, quis dicat necesse

tûs ſancti ; & tamen certiſſimè conſtat ſine expreſsâ illâ invocatione nullum eſſe Baptiſmum. Unde porro illud ? ex conſtanti & perpetuâ Eccleſiæ traditione & praxi. Exempla verò adducta non ſunt ad rem noſtram : tùm quia non ſunt in re ſacramentariâ, de qua hîc tantùm ſermo eſt : tùm quia actiones adductæ ex ſeſe ſatis erant ad unum quid determinatæ ; at non ita eſt actio baptiſantis ſine iſtis verbis, *Ego te baptiſo*, ut ait S. Th. citatus.

Secundò, Stephanus ait SS. Patres, cùm de validitate Baptiſmi actum eſt aliquando, ſollicitos dumtaxat fuiſſe de verbis iſtis, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs ſancti*, non de aliis.

Verùm diſcriminis iſtius aperta eſt ratio : nempe de illis tantùm verbis, quæ Hæretici adulterabant, tunc inſtitutam controverſiam, non de aliis, circa quæ nullam legimus ſubortam quæſtionem ante ſæculum duodecimum.

Tertiò addit Stephanus, viros laïcos plebeios ſolitos in neceſſitate baptiſare in his tantùm verbis, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs ſancti.*

Verùm abuſus fuit, quem Pontius Epiſcopus Claromontanus peſſimum appellat ; &, ut dicebat aliâ in occaſione S. Cyprianus, *Conſuetudo ſine veritate vetuſtas erroris eſt.* Epiſt. 74. p. 132.

Exemplum verò Matrimonii quod adducit Morinus L. 8. de Pœnit. c. 16. n. 21. ut confirmet Stephani ſententiam, & probet ante Conſtitutionem Alexandri III. valuiſſe Baptiſmum prætermiſſis iſtis verbis, *Ego te baptiſo* ; poſt Conſtitutionem verò non valere, ſicut valuit Matrimonium clandeſtinè contractum ante Decretum Tridentinum, poſt verò Decretum illud, non amplius ratum eſt & validum ; exemplum, inquam, illud ap-

poſitum non videtur. Iſtud quippe diſcriminis eſt inter Sacramenta quorum materia in aliquo morali, aut in aliquo phyſico conſiſtit, ut in prioribus poſſit Eccleſia certas quaſdam leges ac conditiones præſcribere, quibus omiſſis inhabilis declaratur aut miniſter ad conferendum, aut ſuſcipiens ad percipiendum Sacramentum: ſic inhabiles ad contrahendum Matrimonium declaravit Concilium Tridentinum, eos qui non contraherent coram proprio Parocho & teſtibus; & inhabilis declaratur Sacerdos, quamquam validè & legitimè ordinatus, ad abſolvendum à peccatis, niſi juriſdictionem habeat & Epiſcopi ordinarii approbationem. Quid ita? quia nempe materia illorum Sacramentorum conſiſtit in aliquo morali: cùm autem rei moralis bonitas non ſemper abſoluta ſit in ſe, ſed relativa ad varias temporum, locorum & perſonarum circumſtantias, à quibus plerumque dependet, (quod enim

ninata est, tùm materia tùm forma ipsius, ut semper ratum sit Sacramentum, si illa observetur sicut oportet; nec potest Ecclesia aut addere, aut detrahere quidquam ex iis quæ Christus instituit tanquam absolutè necessaria ad substantiam Sacramenti. Si igitur aliquando valuisset Baptismus sine istis verbis, *Ego te baptiso*, adhuc valeret non obstante declaratione Alexandri III. At nusquam valuisse contendimus, quòd suâ Constitutione non primùm declaravit S. Pontifex, sed tantùm confirmavit antiquam Ecclesiæ doctrinam.

Dixi in Conclusione, ista verba, *Ego te baptiso*, vel æquivalentia, esse necessaria: ubi

Observabis 1°, pronomen, *Ego*, absolutè non esse necessarium, quia satis exprimitur persona baptisans per verbum, *baptiso*.

Observabis 2°. quòd si verbo, *baptiso*, quis substitueret vel, *tingo*, vel, *lavo*, vel, *mergo*, aut, *abluo*, validè baptisaret, quia unus & idem est illorum verborum sensus. Unde deserendus Innocentius IV. scribens in caput 1. *de Baptismo*, ubi putat nullum fore Baptismum, si quis diceret, *Ego Petrus*, vel, *Ego sacerdos te tingo*, aut, *abluo*, aut, *balneo*.

An distincta trium personarum divinarum invocatio sit absolutè necessaria; & num valuerit olim Baptismus datus in solo Christi nomine.

Socinus disputatione de Baptismo c. 2. negans istis Christi apud S. Matth. verbis, *Ite docete omnes gentes, baptisantes eos &c.* contineri & præceptum & formam baptisandi, consequenter docet Apostolos reipsâ baptisasse in solo Christi nomine.

Inter Scholæ Magistros non una est opinio.

Sunt qui exiſtimant, non tantùm Apoſtolorum ætate valuiſſe, ſed etiam ſubſequente, & etiam nunc valere Baptiſmum in ſolo Chriſti nomine collatum. Ita innuere videtur Beda Commentario in cap. 10. Actorum, Hugo à S. Victore L. 2. de Sacramentis parte 6. cap. 2. Magiſter Sententiarum L. 4. diſt. 3. littera E. Cajetanus in Commentariis, ex quibus tamen, editione alterâ Romanâ, juſſu Pii V. ſententia hæc expuncta fuit. At eadem in Hadriani VI. Operibus in 4. q. 2. de Baptiſmo, adhuc legitur; quæ quidem Opera ab illo antea, cùm adhuc privatus eſſet, exarata ſunt, typis deinde Romæ edita cùm Pontificatum gereret, ipſo præſente ac ſpectante an. 1522. His accedere videtur Voſſius diſput. de Baptiſmo Theſi 5. ubi contendit idem omnino eſſe baptiſare *in nomine Chriſti*, ac *in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs ſancti*; licet judicet ſatiùs eſſe & conſultiùs, ſi tres perſonæ [redacted]

rem esse, & consuetudine magis probatam.

Sunt denique qui existimant, (& quidem nostro judicio veriùs) nusquam in solo Christi nomine collatum valuisse Baptismum, sed distinctam Patris, & Filii, & Spiritûs sancti appellationem semper necessariam fuisse. Cum illis sit

Conclusio.

Distincta Patris, & Filii, & Spiritûs sancti invocatio absolutè necessaria est; nec unquam valuit, aut valere potest Baptismus in solo nomine Christi collatus.

Duæ sunt partes.

Prima pars demonstrata manet, ex testimoniis tùm Scripturæ tùm SS. Patrum quæ adduximus suprà, ubi quærebamus an Christus aliquam Baptismi formam præscripserit. Consule.

Et verò perpetua & constans Ecclesiæ universæ traditio & praxis invictè dogma istud Catholicum demonstrat: nullâ quippe aliâ regulâ usa est Ecclesia in admittendo, vel rejiciendo Hæreticorum Baptismo, quàm expendendo, an inter baptisandum forma consueta & à Christo præscripta, invocatio nempe trium divinarum personarum, observata fuisset aut violata; ita ut jussi sint rebaptisari qui in aliâ formâ fuerant baptisati. Sic Concilium Nicænum I. rebaptisari jussit Paulianistas; Concilium Laodicenum, Montanistas; Conc. II. Arelatense Can. 16. & 17. Photinianos; Conc. Constantinopol. I. quod est generale II. Eunomianos, Montanistas, Sabellianos, de quibus omnibus diximus antea initio hujus Quæstionis. Unde Conc. Arelatense I. an. 314. Can. 8. sic

T. 1. Conc. p. 1428. A. decernit : *Placuit, ut si ad Ecclesiam aliquis de hæresi venerit, interrogent eum Symbolum; & si perviderint eum in Patre, & Filio, & Spiritu sancto esse baptisatum, manus ei tantùm imponatur, ut accipiat Spiritum sanctum. Quòd si interrogatus non responderit hanc Trinitatem, baptisetur.* Quo in Canone istud obiter observabis, collectivum nomen Trinitatis exponi per distinctam enumerationem Patris, & Filii, & Spiritûs sancti; quod etiam disertè docet S. Ambrosius Lib. de Mysteriis c. 4.
T. 2. p. 330. B. C. Postquam enim dixit, *Tu baptisatus es in nomine Trinitatis*; statim explicat nomen collectivum, factâ expressâ enumeratione personarum: *Confessus es Patrem*, inquit, *recordare quid feceris; confessus es Filium, confessus es Spiritum sanctum.* Non sufficeret igitur ad veritatem Baptismi, si quis diceret, *Ego te baptiso in nomine Trinitatis.*

Probatur etiam ratione quam adducit Tertullia-

[redacted]

sanctus, ibi Ecclesia quæ trium corpus est. Alludit Tertullianus eò loci ad publicam professionem fidei in Patrem & Filium & Spiritum sanctum, quàm à baptisandis exigebat Ecclesia.

Secunda pars, nempe nunquam validè collatum fuisse Baptisma in solo Christi nomine,

Probatur auctoritate SS. Patrum, qui exponentes ea ipsa Scripturæ loca in quibus aliqui baptisati dicuntur in nomine Christi, docent reipsâ eos fuisse baptisatos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Ita imprimis

S. Cyprianus Epistolâ 73. ad Jubaian. *Jesu Christi mentionem facit Petrus*, inquit, *non quasi Pater omitteretur, sed ut Patri quoque Filius adjungeretur.* *Pag. 126. Act. 2. v. 38.*

Auctor anonymus sed antiquus, Cypriano coetaneus, in Tractatu cui titulus est, *Non debere denuò baptisari, qui semel in nomine Domini nostri Jesu Christi sint tincti*, probat quòd etsi à baptisandis invocaretur Christi nomen, non tamen in solâ nominis ipsius invocatione, sed in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti baptisati censendi sint. *Neque æstimes*, inquit, *huic tractatui contrarium esse, quòd dixit Dominus: Ite, docete omnes Gentes in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti; quia cùm hoc verum & omnibus modis in Ecclesiâ observandum sit, & observari quoque solitum sit, tamen considerare oportet quòd invocatio nominis Jesu non debet à nobis futilis videri, propter venerationem & virtutem ipsius nominis.*

S. Basilius Lib. de Spiritu sancto cap. 12. cui titulus, *Adversùs eos qui dicunt sufficere Baptisma tantùm in nomine Domini*, ex professo Conclusionem nostram demonstrat, & in speciem contraria

Edit. Vet. T. 2. p. 169. nonnulla Scripturæ testimonia conciliat. *Neminem*, inquit, *in fraudem inducat illud Apostoli, quòd nomen Patris & Spiritûs sancti mentionem in Baptismatis commemoratione frequenter omittit; neque ideò putet usum harum vocum esse indifferentem..... Siquidem Christi appellatio totius Deitatis est professio: quippe quæ simul declarat & Deum qui unxit, & Filium qui unctus est, & Spiritum sanctum qui est unctio.* Et postea: *Videtur interdum & Spiritûs tantùm in Baptismate fecisse mentionem Apostolus. Omnes enim, inquit primæ Cor.* 12. *in uno corpore & in uno Spiritu baptisati sumus, &c. At non ideò quis dixerit perfectum esse Baptisma in quo solum Spiritûs nomen invocatum est. Oportet enim inviolabilem manere traditionem &c.* sicut suprà retulimus, cùm quærebamus an Christus aliquam Baptismi formam præscripserit.

Ibid. D.

Mirum certè est, potuisse Vossium Disput. 2. de

et contrarius legislator Christi; tamen sine per-ꝫectione baptisabit, imò penitùs à peccatis liberare ꝫon poterit, quos à se baptisatos existimaverit.

Origenes in caput 6. Epistolæ ad Romanos: *ꝫur*, inquit, *hic Apostolus Christi nomen assumpsit ꝫicens: Quicumque in Christo baptisati sumus; cùm ꝫtique non habeatur legitimum Baptisma, nisi sub ꝫomine Trinitatis?* Deinde respondetur: *Quoniam ꝫoc loco non tam Baptismatis rationem, quàm mortis Christi discutere cupiebat.* Edit. Paris. 1619. T. 2. p. 551. A.

Theophilactus in caput ultimum S. Lucæ. *Quo-ꝫodo*, inquit, *Baptisma in nomine solius Christi ꝫeri intelligemus, præsertim cùm aliàs doceamur ꝫaptisari in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs ꝫancti? Primùm dicimus, quòd quando dicimus Bap-ꝫisma fieri in nomine Christi, non dicimus quòd opor-ꝫeat in solius Christi nomine fieri.* Edit. Paris. 1631. p. 545. D.

S. Augustinus L. 2. contra Maximinum Aria-ꝫum cap. 17. solvens objectionem illius adversùs ꝫivinitatem Spiritûs sancti ex eo ductam, quòd Scriptura rerum creationem Spiritui sancto non ꝫdscribat, respondet ex illo Scripturæ silentio malè inferri reipsâ Spiritum sanctum Creatorem non ꝫsse; sicut ex eo quòd Scriptura aliquando asserat ꝫaptisatos nonnullos fuisse in nomine Christi, non propterea inferre licet eos baptisatos fuisse in solo nomine Christi, non appellato nomine Patris & Filii & Spiritûs sancti. Audiatur S. Doctor. *Si ꝫutem quia non est nominatus*, (Spiritus sanctus) *quòd etiam per illum facta sit creatura, quando de Filio dictum est, Omnia per ipsum facta sunt; ideò ꝫutas Dei Spiritum non esse Creatorem: procul dubio, nec in ejus nomine poteris baptisatos dicere, quibus ait Petrus: Agite pœnitentiam, & bapti-* T. 8. p. 715. A.

[redacted]

setur unusquisque vestrûm in nomine Domini Jesu Christi; quia non ait, & Spiritûs sancti: nec in Patris nomine; quia nec ipse ibi est nominatus. Si autem etiam non nominatis Patre & Spiritu sancto, in nomine Jesu Christi jussi sunt baptisari; & tamen intelliguntur non baptisati, nisi in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti: cur non sic audis de Filio Dei, Omnia per ipsum facta sunt; ut & non nominatum intelligas ibi etiam Spiritum sanctum? Quo loco S. Doctor regulam præscribit solvendis præsentis controversiæ difficultatibus maximè opportunam: scilicet, quando Scriptura alicujus tantùm personæ divinæ mentionem facit, alias non censeri exclusas; imò omnes præsupponi, cùm trium divinarum personarum una sit operatio, sicut una est essentia.

T 8. p. 407. Venerabilis Beda Lib. variarum quæstionum,

[redacted]

nominis Christi. *In Christum baptisatum esse*, inquit, *nihil aliud indicat quàm in illum credendo salutiferâ aquâ tingi. Fieri autem non potest, ut in Christum credamus, nisi Patris, & Filii, & Spiritûs sancti confessione imbuti simus..... Enimverò quænam verborum forma adhibenda esset, Dominus Discipulis suis exposuit, Baptisantes eos, inquiens, in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.* T. 1. p. 260. A. Ibid. B.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. Constat ex Actibus Apostolorum, multos in nomine Christi baptisatos fuisse. Cap. 2. v. 38. S. Petrus ait: *Pœnitentiam agite, & baptisetur unusquisque vestrûm in nomine Jesu Christi in remissionem peccatorum.*

Cap. 8. v. 12. *Cùm verò credidissent Philippo evangelisanti de Regno Dei, in nomine Jesu Christi baptisabantur viri & mulieres.*

Cap. 10. v. 48. *Jussit eos* (S. Petrus) *baptisari in nomine Domini Jesu Christi.*

Cap. 19. v. 5. de quibusdam discipulis quos S. Paulus invenit Ephesi, dicitur: *His auditis, baptisati sunt in nomine Jesu.*

Resp. ex citatis modò SS. Patrum testimoniis patere ad propositam difficultatem responsionem, quæ triplex afferri potest.

Prima est, nomen Christi in Baptismo appellatum fuisse, non prætermisso nomine Patris & Filii & Spiritûs sancti: unâ enim personâ nominatâ, cæteræ non censentur excludi, imò potiùs supponuntur pariter appellatæ. Ita exponunt S. Cyprianus, Anonymus, S. Basilius, S. Augustinus, Beda. Atque, ut ait Eulogius apud Photium in Bibliothecâ Codice 280. *Quod dictum est in Actis de iis*

Edit. Rothom. 1653. *p.* 1603. *n.* 10.

qui Baptismum Joannis accepissent, His auditis, baptisati sunt in nomine Domini Jesu; hoc est, quia baptisati sunt juxta traditionem, doctrinamque Domini Jesu. Quare & alibi cùm dicit: In Christo vel in morte Christi baptisati sunt, eumdem sensum debemus intelligere significari; hoc est, in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti baptisati sunt. Sic enim docuit & tradidit Jesus Christus Dominus noster, ut Baptisma fieret. Verisimile quippe non est, Apostolos tam religiosos & accuratos mandatorum Christi observatores, tam solemne præceptum baptisandi in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti datum à Christo Matth. 28. neglexisse. Imò legimus ab ipsis rebaptisatos Ephesios, quòd declarassent se nihil audivisse de Spiritu sancto. *In quo ergo*, inquiunt Act. 19. v. 3. *baptisati estis?* Quâ quæstione supponunt solitum fuisse exprimi in Baptismo nomen Spiritûs sancti, sicut

[redacted]

espondens ait: *Credo Filium Dei esse Jesum Christum. Et jussit stare currum, & descenderunt uterque in aquam Philippus & Eunuchus, & baptisavit eum.* Ubi observabis non addi, *Baptisavit eum in nomine Christi*, sicut aliis in locis. Quid ita? quia Eunuchus ille jam suam in Christum fidem professus fuerat. Illud ergo, *in nomine Christi*, intelligi debet, non ex parte ministri baptisantis, quasi inter baptisandum solum Christi nomen aliquando expressum & appellatum fuerit, sed ex parte subjecti recipientis Baptismum, à quo exigebatur prius fidei in Christum professio.

Tertia responsio est, baptisari in nomine Christi nihil esse aliud quàm baptisari Baptismo Christi, in ejus virtute & auctoritate: ut nempe Baptismus Christi distinguatur à Baptismo Joannis quo tincti dumtaxat fuerant ii de quibus dicitur Act. 19. v. 5. *Baptisati sunt in nomine Jesu*; id est, Baptismo Christi. Istud, *in nomine*, sæpius usurpari ab Auctoribus sacris pro virtute seu auctoritate, manifestum est ex S. Petro Act. 3. v. 6. ubi sanans claudum ait: *In nomine Jesu Christi Nazareni surge & ambula.* Et cap. 4. v. 7. Sacerdotes & Scribæ sic interrogant Petrum & Joannem: *In quâ virtute aut in quo nomine fecistis hoc vos?* Responsionem confirmat Theophilactus in cap. 24. S. Lucæ. *Quando dicimus*, inquit, *Baptisma fieri in nomine Christi, non dicimus quòd oporteat in solius Christi nomine fieri, sed quòd Christi Baptisma..... spirituale sit, non judaicum; neque quale Joannis in pœnitentiam solùm, sed & communionem Spiritûs Sancti & remissionem peccatorum conferat.* Pag. 545. A.

Instabis: Tam istud, *in nomine Christi*, in Actibus Apostolorum significat in invocatione, quàm

apud S. Matth. c. 28. *in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*, significet in invocatione seu appellatione Patris & Filii & Spiritûs sancti, non verò tantùm in virtute & auctoritate: atqui hoc postremum verum est; ergo &c.

Resp. 1°. nego maj. In his enim rebus quæ facti sunt & pendent à virtute Christi, Ecclesiæ ac Traditionis judicium audiri debet: at ex perpetuâ Ecclesiæ praxi ac Traditionis constantis judicio constat istud, *in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*, apud S. Matth. idem esse ac in invocatione seu appellatione, quia inter baptisandum semper invocatum est nomen Patris & Filii & Spiritûs sancti. At non ita est de nomine Christi saltem solo, per exclusionem aliarum personarum; nusquam enim ex Traditione Ecclesiæ demonstrabitur valuisse Baptismum sub invocatione solius nominis Christi collatum.

[redacted]

tum, modò in nomine Jesu Christi, ubicumque & quomodocumque Gentilem baptisatum remissionem peccatorum consequi posse, quando ipse Christus Gentes baptisari jubeat in plenâ & adunatâ Trinitate? Opponit ibi S. Doctor Baptismum in nomine Christi, Baptismo in plenâ & adunatâ Trinitate; seu qui, juxta Christi mandatum, conferri debet in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti; atque Stephano ejusque sequacibus objicit, quòd contra istud mandatum, ratum haberent Baptismum in nomine Christi collatum.

Idem refertur in Actis passionis hujus S. Martyris & Pontificis, qui, teste Baronio ad an. 259. n. 20. accurata sunt & fide dignissima. Narratur enim ibid. n. 22. facto frequenti conventu in cryptâ Nepotianâ, Stephanum in nomine Domini nostri Jesu Christi baptisasse, & signo sacri Mysterii consecrasse numero centum & octo, tam viros quàm mulieres. T. 2. p. 570.

De Nicolao I. constat ex ejus Responso ad consulta Bulgarorum cap. 104. ubi sic loquitur: *A quodam Judaeo, nescitis utrùm Christiano, an Pagano, multos in patriâ vestrâ baptisatos asseritis, & quid de his sit agendum consulitis. His profectò si in nomine SS Trinitatis, vel tantùm in nomine Christi, sicut in Actis Apostolorum legimus, baptisati sunt, (unum quippe idemque est, ut S. exponit Ambrosius) constat eos non esse denuò baptisandos; sed primùm utrùm Christianus an Paganus ipse Judaeus extiterit, vel si postmodum factus fuerit Christianus, investigandum est. Quamvis non praetereundum esse credamus, quid beatus de Baptismo dicat Augustinus: Jam satis, inquit, ostendimus ad Baptismum qui verbis Evangelicis consecratur, non pertinere* T. 8. Conc. pag. 548. B.C.

cujusquam vel dantis vel accipientis errorem, sive de Patre, sive de Filio, sive de Spiritu sancto aliter sentiat quàm doctrina cœlestis insinuat.

Resp. ad auctoritatem Stephani, 1°. incertum planè esse an S. Cyprianus de Stephano loquatur: ait enim tantùm, *Quidam dicunt*; qui verò illi sint, non explicat. Nec planè liquet an quod ibi asserit S. Doctor, legerit in ipsâ genuinâ Stephani Epistolâ: hanc quippe se à Jubaïano accepisse narrat; at verisimile non videtur, Stephanum scripsisse Jubaïano in remotioribus Africæ partibus Episcopo, & non sancto Cypriano Carthaginensi Episcopo, præsertim cùm ad ipsum rectâ misisset Decretum de non rebaptisandis Hæreticis, sicut colligitur ex ipsâ S. Cypriani ad Pompeium Epistolâ n. 74.

2°. Esto de Stephano loquatur S. Cyprianus, pace ipsius dictum sit, eum Stephani mentem & sensum satis assecutum non fuisse, cùm existima-

roversiæ inter ipsum & S. Cyprianum excitatæ; non
nim de formâ Baptismi, sed de fide ministri age-
batur inter illos: tùm quia Stephanus in nullâ re
· Traditione discessit, qui solemne istud emiserat
Decretum, *Nihil innovetur, nisi quod traditum est:*
t tota docet Traditio, Baptismum conferri debere
ub invocatione expressâ trium personarum SS.
Trinitatis. Tùm quia in illis ipsis Actibus passionis
S. Stephani quos commemorat Baronius ad an.
Christi 259. n. 23. refertur Nemesium Tribunum
militum à Stephano baptisatum fuisse sub hac for- P. 2. p. 530.
mâ, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti
baptiso te.* Quando igitur in iisdem Actibus refer-
ur eum baptisasse in nomine Jesu Christi, per il-
lud, *in nomine*, intelligi debet in virtute seu au-
ctoritate Christi, seu Baptismo Christi. Tùm de-
nique quia Firmilianus Cypriano & Stephano coæ-
taneus, testatur Stephanum reipsâ baptisasse in
plenâ & adunatâ Trinitate. Sic loquitur in Epi-
stolâ ad Cyprianum inter Cyprianicas n. 76. *Illud* Pag. 146.
*quoque absurdum, quòd non putant quærendum esse
quis sit ille qui baptisaverit, eo quòd qui baptisatus
sit, gratiam consequi potuerit invocatâ trinitate
nominum Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.* Idem
quoque post narratam dæmoniacæ cujusdam fœ-
minæ historiam subdit: *Quid igitur*, ait, *de hu-* Pag. 147.
*jusce Baptismo dicemus..... maximè cui nec symbo-
lum defuit Trinitatis?* Igitur, teste Firmiliano,
(quamquam in Stephanum parùm propenso) Ste-
phanus baptisabat sub invocatione trinitatis no-
minum Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.

Ad auctoritatem Nicolai I.

Sunt qui in ejus Responso duplicem distinguunt
partem: priorem in quâ agit dumtaxat de fide bap-

[redacted]

tisandi, non de formâ ex parte ministri baptisantis; ac ejus mentem esse aiunt, parùm scilicet referre an qui baptisandus est testetur se credere in Trinitatem, aut in Christum, cùm unum & idem sit: istud ergo, *baptisari in nomine Christi*, in mente S. Pontificis, attenditur ex parte subjecti, seu suscipientis Baptismum, à quo postulabatur fides in Christum; non ex parte ministri, quasi verba illa tantùm sufficere voluerit pro formâ Baptismi. Responsionem probant, quia S. Pontifex adducit auctoritatem tùm Actuum Apostolorum, tùm S. Ambrosii: at in illis locis non agitur de formâ Baptismi, sed de fide baptisandi. Posteriorem verò Responsi partem aiunt spectare ministrum Baptismi, in quo exigit, ut verbis Evangelicis utatur pro formâ: nihilominùs jubet examinari, quis sit ille minister, an Judæus, an Paganus, an

[redacted]

inde ratum esse, si vel in nomine Trinitatis, vel in nomine Christi conferatur: sub disjunctione enim utrumque proponit.

Nec obstat, quòd in confirmationem sui Responsi adducat auctoritatem Actuum Apostolorum & S. Ambrosii, quia nempe in eâ persuasione fuit Nicolaus, his in locis sermonem esse de Baptismo reverâ dato in solo Christi nomine. Adde quòd S. Pontifex loquatur de eo quo posito non sunt rebaptisandi illi Bulgari, quo verò sublato forent rebaptisandi: at istud nullatenus intellexit de fide aut ex parte baptisantis, aut ex parte baptisati; siquidem ex professo citat Augustinum dicentem, *non pertinere ad Baptismum verbis Evangelicis consecratum cujusquam vel dantis vel accipientis errorem*; ergo illud intelligere dumtaxat potuit de formâ per ministrum pronuntiatâ, qui si deprehendatur baptisasse in nomine Trinitatis aut in nomine Christi, Baptismus ratus est nec iterandus, secus verò nullus & iterandus.

Alii igitur respondent, S. Pontificem ex privatâ suâ sententiâ extra quæsita respondisse, valere Baptismum in nomine Christi collatum: de hoc enim interrogatus non fuerat, & istud obiter inseruit suo Responso, quod hac in parte Ecclesiæ universæ Judicio probatum non fuit; adeoque, salvâ quæ ipsi debetur reverentiâ, deseri potest.

Objicies 3°. auctoritatem aliquorum SS. Patrum, Cypriani, Hilarii, Basilii, Ambrosii & Bernardi, qui omnes testantur Apostolos in solo Christi nomine validè baptisasse.

S. Cyprianus Epist. 73. ad Jubaïanum, docet *Apostolos baptisasse Judæos in nomine Jesu, Gentiles* Pag. 126. *autem in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.*

[redacted]

S. Hilarius L. de Synodis contra Arianos in postremâ editione n. 85. *Ne postremò Apostoli*, inquit, *reperiantur in crimine, qui baptisare in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti jussi, tantùm in nomine Jesu baptisarunt.*

Edit. nov. p. 1199. D.

S. Basilius Lib. 5. adversùs Eunomium cap. 3. *Gentes*, inquit, *quæ crediderint ac edoctæ fuerint, jubet baptisari in Trinitatis nomine. Petrus verò ad Judæos qui de Christo occidendo conjurarant, ac pœnitentiâ ducebantur, Pœniteat*, inquit, *unumquemque vestrûm, fratres, vestra malitia ac via prava: atque baptisetur in nomine Domini Jesu, & salvabitur: tanquam possit eadem efficere Filius in lavacri regeneratione, quæ Pater & Spiritus sanctus efficiunt.* Et paulò post: *Proinde si Spiritus sanctus in Apostolis eadem operari potest, quæ Patris ac Filii nomen in iis qui ex Gentibus crediderant, & Domini Jesu nomen in iis quos pœnituerat Judæis, (nemo*

T. 1 p. 259. C.

Ibid. D.

[redacted]

II°. Quia ubi in Scripturis aliqua divina operatio vel Patris, vel Filii, vel Spiritûs sancti designatur, etsi una tantùm appelletur persona, ad omnes tamen operatio illa referri debet, quia trium personarum una est & omnino par virtus & autoritas. Hanc autem suam responsionem confirmat sanctus Doctor duplici exemplo; nempe Eunuchi Candacis Reginæ, qui baptisatus tantùm in Christo plenum consecutus est mysterium; & eorum qui Act. 19. leguntur baptisati tantùm in nomine Jesu Christi, nec tamen in his iteratum est Baptisma, sed novatum. Audiatur sanctus Doctor. *Denique Æthiops Eunuchus Candacis Reginæ baptisatus in Christo, plenum mysterium consecutus est. Et illi qui negaverunt se scire Spiritum sanctum, quamvis baptisatos se dicerent in Joannis Baptismo, baptisati sunt postea....Baptisati sunt itaque in nomine Jesu Christi; nec iteratum est Baptisma, sed novatum, unum enim Baptisma. Ubi autem non est plenum Baptismatis Sacramentum, nec principium vel species aliqua Baptismatis æstimatur. Plenum autem est, si Patrem & Filium & Spiritum sanctum fatearis. Si unum neges, totum subrues. Et quemadmodum si unum in sermone comprehendas, aut Patrem, aut Filium, aut Spiritum sanctum; fide autem nec Patrem, nec Filium, nec Spiritum sanctum abneges, plenum est fidei Sacramentum: ita etiam quamvis & Patrem & Filium & Spiritum dicas, & aut Patris, aut Filii, aut Spiritûs sancti minuas potestatem, vacuum est omne mysterium. Denique & illi ipsi qui dixerant: Nec si Spiritus sanctus sit audivimus, baptisati sunt postea in nomine Domini Jesu Christi.... Nec contrarium debet videri, quia quamvis etiam postea tacitum sit de Spiritu, tamen creditum est; & quod verbo*

Ib. p. 602. A.

Ibid. p. 603. A.

tacitum fuerat, expressum est fide. Cùm enim dicitur: In nomine Domini Jesu Christi, per unitatem nominis impletum mysterium est, nec à Christi Baptismate Spiritus separatur, quia Joannes in pœnitentiam baptisavit, Christus in Spiritu. Nunc autem consideremus utrum quemadmodum in Christi nomine plenum esse mysterium legimus Baptismatis Sacramentum, ita etiam sancto tantùm Spiritu nuncupato, nihil desit ad mysterii plenitudinem. Rationem sequamur; quia qui unum dixerit, Trinitatem signavit. Si Christum dicas, & Deum Patrem à quo unctus est Filius; & ipsum qui unctus est, Filium, & Spiritum quo unctus est, designasti.

Ex quo S. Doctoris testimonio duo urgeri possunt.

Primum, ratum esse Baptismum qui confertur sub invocatione seu appellatione unius dumtaxat personæ SS. Trinitatis, modò fides habeatur sana &

[redacted]

cùm adducit exemplum Eunuchi Reginæ Candacis, & aliorum qui baptisati leguntur in nomine Christi, supponit in tali Baptismo reipsâ solum Christi nomen fuisse appellatum; aliàs exempla hæc ad rem apposita non fuissent.

Denique S. Bernardus Epistolâ 403. aliàs 340. ad Henricum Archidiaconum, interrogatus quid esset sentiendum de Baptismo in extremis collato sub istâ verborum formulâ, *Baptiso te in nomine Dei, & sanctæ & veræ crucis*, sic respondet: *Ego verè hunc baptisatum puto; nec sonum vocis, veritati fidei, & pietati intentionis præjudicare potuisse.* Edit. Mabill. To. 1. p. 339. F.

Resp. ad singulos SS. Patres.

Ad S. Cyprianum: Non loquitur sanctus Doctor de formâ Baptismi, sed de professione publicâ fidei illius qui baptisandus erat; aitque à Judæis postulatam fidem in Christum, à Gentilibus verò in Trinitatem: non quasi diversa sit fides in se, sed quia varia fuit explicita fidei professio, quæ à baptisandis exigebatur. Sic à Judæis, qui jactabant, inquit, *se patrem habere*, postulata est explicita professio fidei in Filium; à Gentilibus verò qui unum in tribus personis non agnoscebant Deum, postulata est explicita professio fidei in Trinitatem.

Ad S. Hilarium: Baptismus in nomine Christi idem est apud ipsum eò loci, ac in virtute & auctoritate Christi; imò ex loco citato infertur potius Apostolos baptisasse sub invocatione expressâ SS. Trinitatis. Namque ejus scopus est ut ostendat, ea Scripturæ testimonia quæ Ariani tanquam contraria & pugnantia objiciebant, reipsâ non pugnare inter se; & inter alia adducit textum Actuum Apostolorum, ubi refertur multos in nomine Christi fuisse baptisatos, cùm tamen Christus expressè jus-

serit baptisandum in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, quæ loca, juxta S. Doctorem, non pugnant inter se: at pugnarent omnino, si reipsâ vellet Apostolos baptisasse in solo Christi nomine; violassent enim mandatum Christi, apud S. Matth. c. 28. Aliâ igitur ratione conciliari ea testimonia non possunt, quàm si dicamus Apostolos nusquam baptisasse in solo Christi nomine; & textus in speciem oppositos exponendos esse de Baptismo Christi, hoc est virtute & auctoritate Christi collato.

Ad S. Basilium: manifestè constat ex testimonio ipsius inter probationes Conclusionis adducto, eum in contrariâ planè sententiâ fuisse. Sensus igitur illius in loco unde sumitur objectio est, Baptismum in virtute & auctoritate Christi collatum ratum esse: eadem quippe est trium personarum virtus, eadem auctoritas & operatio, quod demonstrandum susceperat, ut inde probaret Spiritum san-

[redacted]

modò fides in omnes habeatur : quòd si om-
›ellarentur, & aliqua negaretur, vacuum
ysterium, id est, nullum gratiæ effectum
ıeretur qui Baptismum susciperet. Quòd ve-
atur sanctus Doctor de fide baptisandorum,
ex his verbis, loco in Objectione citato :
li, quia nec in Christi nomine, nec cum fide T.2. p.1081
sancti baptisati fuerant, non potuerunt ac- C.
Baptismatis Sacramentum. Et postea : *Ple-*
'em est(Baptismatis Sacramentum)*si Patrem &*
Spiritumque sanctum fatearis. Si unum neges,
ıbrues.... Et postea: *Ita etiam quamvis & Pa-*
' *Filium & Spiritum sanctum dicas, & aut*
, aut Filii, aut Spiritûs sancti minuas potesta-
acuum est omne mysterium. Quæ sanè verba
istro baptisante exponi non debent, nisi ve-
'octorem in eo errore versatum fuisse, fidem
i planè necessariam esse ut Sacramenta va-
ınficiat ; hoc enim importarent verba lauda-
de ministro loqueretur sanctus Doctor : ve-
› illo errore alienus omnino fuit ; igitur de
:o percipiente Sacramentum loquitur.
o S. Ambrosium, cùm ex professo agit de
Baptismi, affirmare eam verbis Evangelicis,
ne Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, expri-
m esse, manifestum est ex Lib. de Mysteriis
ıntea citato, ubi quærebamus an Christus
ıni formam præscripserit. Consule.
ıique ad S. Bernardum respondet Estius in
. 3. paragrapho 5. prædictam Epistolam non
ncti Bernardi : verùm id non probat. Hor-
ı notis ad hanc Epistolam, addit se non fa-
editurum non esse Bernardi ; cui subscribere
r doctissimus Mabillonius laudans codices

[redacted]

in quibus illa continetur: verùm candidè fatetur improbandam esse hanc S. Doctoris sententiam, quæ Scripturis & Traditioni adversatur.

Quæres 1°. quid sentiendum sit de variis immutationibus quæ contingere possunt in formâ Baptismi?

Resp. graviter peccare eum qui vel tantillùm formam ab Ecclesiâ usurpari solitam immutat: formam verò integram non manere, ac nullum proinde esse Sacramentum, si verbis mutatis, additis, detractis, transpositis, non maneat idem verborum sensus; secus si remaneat. De quibus mutationis speciebus diximus in Tractatu de Sacramentis in genere, & consuli potest Estius in 4. dist. 3. paragrapho 6.

Quæres 2°. quid sentiendum sit de formâ istâ, *Ego te baptiso in nomine genitoris & geniti, & pro-*

[redacted]

ARTICULUS V.

De discrimine Baptismi Christi à Baptismo Joannis.

Errores.

Circa discrimen Baptismi Christi à Baptismo Joannis errarunt ex Veteribus, Petilianus Episcopus Donatista, qui contendebat unum esse Christi & Joannis Baptisma, tribus tamen (ut inquiebat) gradibus consecratum; ita ut aquam Joanni, Spiritum sanctum Christo, ignem denique Paracleto tribueret. Ita S. Augustinus L. 2. contra Litteras Petiliani cap. 32. *T. 9. p. 259. A.*

Undecimo vergente sæculo, Bogomili, ita dicti linguâ Bulgarorum, *quasi misericordiam Dei implorantes*, auctore Basilio quodam medico è sectâ Masalianorum, docuêre Baptismum nostrum, quia in aquâ fit, esse Baptismum Joannis; Baptismum verò suum esse Baptismum Christi, qui fit per Spiritum: unde quotquot è Catholicis ad sectam suam transibant, sui iterum Baptismo tingebant. Ita Euthymius in Panopliâ parte 2. titulo 23. cap. 16. *Biblioth PP. T. 19. pag. 224.* Ortam autem illam sectam undecimo sæculo inclinante, inde conjicimus, quòd Euthymius qui florebat initio duodecimi, asserat eam non multò ante caput extulisse.

Ex recentioribus, Lutherani & Calvinistæ unum esse substantiâ & efficaciâ Christi ac Joannis Baptismum contendunt.

Lutherus tamen initio suæ prædicationis discrimen statuebat inter utrumque Baptismum: in dis-

[redacted]

putatione enim de Baptiſmo Legis, Joannis, & Chriſti editâ an. 1520. Baptiſmum Chriſti in tribus maximè à Baptiſmo Joannis diſcrepaſſe affirmat. 1°. quia Baptiſmus Joannis non erat Sacramentum, ſicut Baptiſmus Chriſti. 2°. quòd iſte peccata remittit, non alter. 3°. quia baptiſati à Joanne rurſus baptiſati ſunt, non verò ii qui Baptiſmo Chriſti tincti fuerant.

Verùm cùm hæc Lutheri ſententia parum cohæreat cum alio doctrinæ Lutheranæ capite circa efficaciam Sacramentorum merè objectivam, quæ tota conſiſtit in eo ut fidem excitet, improbata fuit & rejecta à diſcipulis Lutheri; quippe ad fidem excitabat non minùs Baptiſma Joannis, quàm Chriſti. Ita Melancthon in Locis anni 1558. titulo *de Baptiſmo*, ubi totum diſcrimen utriuſque Baptiſmi in eo reponit, *quòd Joannes*, inquit, *de paſſuro*

[redacted]

viti concedunt recentiores Lutheri & Calvini discipuli, quamquam eundem fuisse naturâ & substantiâ pertinaciùs contendant.

Scholasticorum opiniones.

Inter Scholasticos

Magister Sententiarum L. 4. dist. 2. litterâ F. distinguit duo genera baptisatorum à Joanne: unum eorum qui in Baptismo Joannis spem suam ponebant, nec cognoscebant Spiritum sanctum, & ii Christi baptismate subinde baptisari debuerunt; alterum eorum, qui spem suam in Baptismo Joannis non collocabant, & Patrem, Filium, ac Spiritum sanctum credebant, qui alio non indiguêre Baptismo, nec etiam postea baptisati sunt. Hanc Magistri sententiam recensens S. Th. 3. parte q. 38. art. 6. eam, quantùm ad secundam partem, vocat penitus irrationabilem: & verò cum Magistri placitis non satis videtur cohærere, quippe qui eâdem distinctione litterâ D. & E. expresse doceat Baptismum Joannis non contulisse gratiam neque peccatorum remissionem. Distinctionem hanc eorum qui Baptismo Joannis tincti fuerant, videtur Magister hausisse ab Antiquis nonnullis, qui contendunt eos quos S. Paulus jussit baptisari Act. 19. non fuisse vero Baptismo Joannis priùs baptisatos.

Nonnulli existimarunt Baptismum Joannis fuisse verum Sacramentum, quod, juxta Durandum q. 3. ad veterem Legem pertinuit; juxta verò S. Bonaventuram in 4. dist. 2. art. 2. q. 2. & S. Thomam in 4. dist. 2. q. 2. art. 1. neque ad veterem neque ad novam Legem referri debet, sed medium quemdam inter utramque locum occupat. Ab hac tamen sententiâ recessit Angelicus Doctor

in Summâ 3. part. q. 38. art. 1. in resp. ad 1. ubi expressè ait, *Baptismum Joannis non fuisse per se Sacramentum, sed quasi quoddam sacramentale disponens ad Baptismum Christi.* His ita præmissis, dogma catholicum nobis probandum est.

CONCLUSIO.

Baptismus Joannis diversus fuit à Baptismo Christi naturâ & efficaciâ.

Duæ sunt partes.

Prima pars probatur: Quia ille ritus naturâ & substantiâ diversus fuit à Baptismo Christi, qui nec Sacramentum fuit, nec Christum habuit au-ctorem, nec ejusdem formæ fuit ac necessitatis: atqui talis fuit Baptismus Joannis.

1°. Non fuit Sacramentum. Tùm quia verum Sacramentum signum est stabile ac permanens: at [redacted]

L. 4. adversùs Marcionem cap. 33. *limitem quemdam agnoscimus Joannem constitutum inter vetera & nova, ad quem desineret Judaïsmus, & à quo inciperet Christianismus.* Et L. de Baptismo cap. 10. de Baptismo Joannis ait : *Agebatur itaque Baptismus pœnitentiæ, quasi Candidatus sanctificationis in Christo subsecuturæ.* Pag. 449. B. Pag. 218. B.

II°. Baptismus Joannis Christum non habuit auctorem. Hinc nusquam appellatur aut Baptismus Christi, aut simpliciter Baptismus, sed Baptismus Joannis ; quâ limitatione Scriptura non tantùm innuere voluit Joannem fuisse ministrum hujus Baptismi, aliàs pari ratione Baptismus Christi dici posset Baptismus Petri vel Pauli, qui sunt tantùm illius causæ ministeriales, quod tamen ne dicatur vetat Apostolus 1. Corinth. 1. v. 13. sed innuere voluit, Joannem auctorem esse illius Baptismi, quamquam inspiratione ac motione cœlesti ductus ille fuerit ad hunc ritum instituendum. Unde Matth. 21. v. 25. dicitur *esse è Cœlo* ; & Lucæ 7. v. 30. Pharisæi dicuntur *sprevisse consilium Dei*, quòd baptisari à Joanne noluissent. *Nos*, inquit Tertullianus L. de Baptismo c. 10. *possumus æstimare divinum quidem eum Baptismum fuisse mandatu, non potestate.* Ibid. A.

III°. Baptismi Joannis non eadem fuit forma, quæ Baptismi Christi : tùm quia incertum planè est utrùm Joannes aliquâ verborum formulâ inter baptisandum usus fuerit : tùm quia si usus est istâ quæ insinuatur Act. 19. v. 4. *Baptiso vos in eum qui venturus est*, sanè omnino diversa est ab eâ quam præscripsit Christus Matth. 28. Quamquam, ut observat Vossius, eâ formâ uti non potuit, neque cùm Christum, neque cùm alios post incœptum

Christi ministerium baptisavit : tunc enim vera non fuisset formæ hujus significatio, siquidem jam tùm præsens aderat Christus. Et certè eâ verborum formulâ usum non fuisse Joannem inde potest suaderi, quòd cùm Pharisæi ipsum interrogassent, an esset Christus, respondit Joannes se non esse. Ignorabant igitur antea Pharisæi, an Joannes esset Christus : porrò si baptisasset in nomine Christi venturi, istud ignorare minimè potuissent. Non etiam in nomine Trinitatis baptisasse Joannem manifestè colligitur ex cap. 19. Act. ubi ab ipso baptisati declarant se nihil audivisse de Spiritu sancto.

IV° denique, Baptismus Joannis æqualis non fuit cum Baptismo Christi necessitatis : hic enim omnes obstringit tam parvulos quàm adultos ; ille verò cùm esset Baptismus pœnitentiæ, solos adultos : unde rursùs baptisati sunt, qui solo Joannis

[redacted]

se fortè plùs aliquid accepturos se putarent, quàm reipsâ accepturi erant. *Ego quidem*, inquit Matth. 3. v. 11. *baptiso vos in aquâ, in pœnitentiam; qui autem post me venturus est, fortior me est..... ipse vos baptisabit in Spiritu sancto & igni.* Et Marci 1. v. 8. *Ego baptisavi vos in aquâ, ille vos baptisabit in Spiritu sancto.* Idem adhuc repetit apud S. Lucam c. 3. v. 16. & Joannis 1. v. 26. ubi interrogantibus Pharisæis quare baptisaret, cùm nec esset Christus, nec Elias, nec Propheta, respondet se non nisi in aquâ baptisare, Christum verò in Spiritu sancto. *Ego*, inquit, *baptiso in aquâ, medius autem vestrûm stetit quem vos nescitis..... hic est qui baptisat in Spiritu sancto.* Igitur Baptismus Joannis à Baptismo Christi in hoc maximè discrepabat, quòd iste in aquâ foret & in Spiritu sancto, ille verò in aquâ tantùm.

Novatores duo reponunt ad hæc Scripturæ testimonia: primum, Joannem noluisse citatis verbis Baptismum suum à Christi Baptismo distinguere, *sed personam suam cum Christi personâ contulisse, ac declarasse se ministrum dumtaxat aquæ; illum verò Spiritûs sancti datorem esse, quam suam virtutem visibili miraculo declaraturus erat Christus, quâ die Spiritum sanctum Apostolis sub linguis igneis mitteret.* Ita Calvinus L. 4. Institutionis c. 15. n. 8. Pag. 483. Alterum, quod magis placet Vossio Disput. 8. de Baptismo Thesi 12. & 13. Joannem non comparare Baptismum suum cum vero Christi Baptismo, sed cum illâ copiosâ & abundanti donorum Spiritûs sancti effusione, quæ sub specie linguarum ignearum in die Pentecostes facta est, quæ sensu figurato dicitur Baptismus, & in quâ longè inferior fuit Baptismus Joannis Baptismo Christi.

[redacted]

Imò si Calvinum audiamus, loco mox citato, ipse Baptismus Christi, quem ipso adhuc in terris agente Apostoli administrabant, non tam copiosam Spiritus sancti gratiam conferebat ante Christi Ascensionem, ac postea; nec inde tamen inferri potest diversum fuisse Baptismum. Hujus interpretationis auctorem Christum & S. Petrum facit Vossius: Christus enim post Resurrectionem Apostolis suis dixit Act. 1. v. 5. *Joannes quidem baptisavit aquâ, vos autem baptisabimini Spiritu sancto non post multos hos dies:* quæ verba S. Petrus repetit Act. 11. v. 16. *Recordatus sum,* inquit, *verbi Domini, sicut dicebat, Joannes quidem baptisavit aquâ &c.* Confirmabat hac observatione Vossius, quòd nempe Scriptura verbo potiùs de futuro, *baptisabitis*, utatur, quàm de præsenti; ut innuat se alludere ad illam quæ futura erat, copiosam donorum Spi-

[redacted]

Apostoli verò cæterique sunt tantùm ministri Baptismi Christi. Joannes igitur non tantùm personam suam, sed & Baptismum suum distinguit à Baptismo Christi. Adde quòd plerumque tempore futuro de Christo dicat, *Ipse baptisabit in Spiritu sancto.* At si Spiritûs sancti gratia Baptismo Joannis annexa fuisset perinde ac Christi Baptismo, non dixisset tempore futuro, *Baptisabit in Spiritu sancto*, sed, *baptisat.*

Secunda responsio non minùs falsa est. Suum etenim Baptismum Joannes opponit non tantùm futuræ illi copiosiori Spiritûs sancti effusioni in die Pentecostes, sed etiam Baptismo quo Christus baptisavit ante suam in Cœlos Ascensionem. Non enim tantùm verbo de futuro, *baptisabit, baptisabimini*, utitur; sed etiam de præsenti, *Hic est qui baptisat in Spiritu sancto.* Unde vana prorsùs ac futilis est Vossii observatio. Falsa non minùs Calvini sententia, nempe Baptismum Christi ante Ascensionem ejus in Cœlum, non tam copiosam contulisse Spiritûs sancti gratiam, quàm postea: hæc quippe abundantior donorum cœlestium largitio non ad Baptismum præcisè, sed ad Confirmationis Sacramentum die Pentecostes institutum referri debet.

II°. Baptismum Joannis fuisse dumtaxat in pœnitentiam ad quam excitabat, sæpiùs testatur Scriptura.

Marci 1. v. 4. *Fuit Joannes in deserto baptisans, & prædicans Baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum. Et egrediebatur ad eum omnis Judææ regio, & Jerosolymitæ universi, & baptisabantur ab illo in Jordanis flumine, confitentes peccata sua.*

Matth. 3. v. 11. *Baptiso vos in aquâ in pœnitentiam*, ait ipse Joannes.

[redacted]

Et Lucæ 3. v. 3. *Venit in omnem regionem Jordanis prædicans Baptismum pœnitentiæ.* Idem repetitur Act. 13. v. 24.

III°. Baptisatos à Joanne rursùs tinctos fuisse Baptismo Christi, constat ex Actibus Apostolorum cap. 19. ubi duodecim Ephesii baptisati Baptismo Joannis, qui se nihil de Spiritu sancto audivisse declaraverant, baptisati sunt à Paulo in nomine Jesu Christi. Unde S. Hieronymus in Dia-
T. 4 part 2. pag. 294 logo adversùs Luciferianos ait, *Baptisma Joannis in tantùm imperfectum fuisse, ut constet postea Christi Baptismate baptisatos qui ab eo fuerant baptisati.*

Anabaptistæ hoc iterati Baptismatis exemplo & auctoritate nixi, putant iterùm baptisari posse, qui legitimo Baptismo jam tincti sunt. Invictè illi quidem à Catholicis revincuntur, quibus persuasum est Baptismum Joannis longè diversum fuisse à [redacted]

ritûs sancti gratiam perceperunt illi qui sunt à Paulo baptisati. *Baptisati sunt*, ait Historicus sacer Act. 19. v. 5. *in nomine Domini Jesu. Et cùm imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus sanctus super eos, & loquebantur linguis, & prophetabant.* 2°. Quia vox ista, *Baptismus*, cùm simpliciter & sine ullo addito usurpatur in Scripturis, significat aquæ lotionem, seu Baptismum verum: cùm verò usurpatur ad significandam donorum Spiritûs sancti abundantem & conspicuam effusionem, aliquid adjunctum habet quo ista significatio determinatur, ut colligitur ex cap. 1. Act. & 3. S. Matth. 3°. Quia nomen Baptismi solitariè sumptum nusquam à sacris Auctoribus usurpatur pro doctrinâ & instructione; atque merum istud est cerebri Sociniani figmentum, cui vel inviti arma & vires suppeditant Calvinistæ, quamquam ab iis multùm abhorrere se videri velint.

Respondent 2°. ista verba cap. 19. v. 5. Actuum Apostolorum, *His auditis baptisati sunt*, non esse S. Lucæ Historici, sed S. Pauli narrantis quâ ratione post præmissam à Joanne instructionem seu doctrinam, illi Ephesii baptisati fuissent ab ipsomet Joanne; ita ut sensus sit, *His auditis*, nempe auditâ Joannis prædicatione & doctrinâ, baptisati sunt illi à Joanne.

Refellitur ista responsio. 1°. Quia gratis omnino ficta est, nullum enim ne vel levissimum quidem extat in sacro textu hujus transpositionis vestigium; & ipse Vossius Dispút. 8. de Baptismo Thesi. 35. non dissimulat explicationem hanc novam esse, omnibus Antiquis incognitam. 2°. Quia series contextûs postulat ut citata verba sint S. Lucæ Historici narrantis quomodo Ephesii illi, post factam

declarationem se nihil de Spiritu sancto audivisse, à Paulo baptisati sint in nomine Jesu, id est Baptismo Christi, in quo Spiritùs sancti mentio erat. 3°. Quia ab eodem sunt baptisati, à quo manus ipsis sunt impositæ. 4° denique, quia dicuntur baptisati in nomine Domini Jesu: at non Joannes, sed Apostoli ita baptisabant.

Respondent 3°. baptisatos à Joanne ideo rursùs baptisatos esse Baptismo Christi, tùm quia ejus urgebat obligatio, tùm quia copiosiorem conferebat gratiam.

Refellitur 1°. Quia lex Baptismi eos tantùm in mente adversariorum obstringebat, qui vero Christi Baptismo tincti non fuerant: at, juxta adversarios, Baptismus à Joanne ministratus erat Baptismus Christi; quomodo igitur à Joanne baptisatos lex Baptismi Christi rursùs obstrinxisset? 2°. Quia gratis fingitur Baptismum Joannis contulisse ex se

[redacted]

stare potuit Baptismus Christi iis quos Apostolus Paulus post Baptismum Joannis Christi Baptismo voluit baptisari?

Respondent denique, mirum non esse si jusserit Paulus baptisari Ephesios illos, cùm baptisati non fuissent vero ac legitimo Joannis Baptismo; sed à discipulis dumtaxat Joannis, violato ritu legitimo ac præscripto, fuerant baptisati. Rem autem ita se habere probant.

Ex S. Ambrosio Lib. 1. de Spiritu sancto c. 3. ubi negat verè baptisatos fuisse Baptismo Joannis duodecim illos discipulos, quos Act. 19. jussit Paulus baptisari. T.2.p.608.

Ex Optato Milevitano Lib. 5. adversùs Parmenianum, ubi distinguit Baptismum Joannis ante & post Resurrectionem Christi; ac docet Joannis Baptismum ante Christi Resurrectionem plenum fuisse & perfectum, nec iteratum, sed post Resurrectionem ac promulgatam Baptismi legem, imperfectum fuisse & iteratum, atque isto dumtaxat tinctos fuisse Ephesios illos quos jussit Paulus baptisari in nomine Domini Jesu. Edit. nova 1700.p.84. & 85.n.5.

Ex Eulogio Alexandrino Lib. 2. adversùs Novatianos apud Photium Bibliothecæ codice 280. ubi disertis & expressis verbis docet eos qui leguntur baptisati Act. 19. non à Joanne, sed ab ejus dumtaxat discipulis baptisatos fuisse, violatâ traditione & ritu baptisandi præscripto; alios verò qui legitimo Joannis Baptismo tincti fuerant, non baptisatos fuisse. Pag. 1600.

Refellitur responsio: Quia Act. 19. de Baptismo ab ipso Joanne ministrato loquitur S. Paulus, non de alio: *Joannes*, inquit v. 4. *baptisavit Baptismo pœnitentiæ populum*; ergo Ephesii quos jussit

iterùm baptiſari, vero Joannis Baptiſmo tincti fuerant.

Ad S. Ambroſium, diſſimulare non poſſumus ſanctum Doctorem in eâ fuiſſe opinione, ac diſtinxiſſe Baptiſmum Joannis ab eo quem ejus diſcipuli miniſtrabant.

Ad Optatum, contendit ille ſolùm Apoſtolos rebaptiſaſſe eos qui Joannis Baptiſmo tincti fuerant poſt Chriſti Reſurrectionem, non alios qui antea fuerant baptiſati; quia nempe lex Baptiſmi Chriſti obligavit poſt Reſurrectionem, non verò antea. In illius igitur Auctoris ſententiâ, Baptiſmus Joannis ante Reſurrectionem Chriſti collatus, ratus fuit, nec iteratus; hoc enim unum habebat ex hoc exemplo adverſùs Parmenianum demonſtrandum, Baptiſmum ſcilicet, qui in uſu eſt ac probatus, non eſſe iterandum: inde verò concludi non poteſt, parem viſum fuiſſe Optato naturâ & effi-

dissimulet Calvinus L. 4. Institut. c. 15. n. 7. Pag. 485.
quos more suo protervè & inverecundè judicat esse non audiendos.

Ex Græcis itaque

Origenes in Joan. Tom. 8. ait: *Qui in Actis baptisati erant in Joannis Baptismo, & neque an Spiritus sanctus esset, audierant, denuò ab Apostolo baptisantur, quia regeneratio non apud Joannem, sed apud Jesum per Apostolos suos fiebat.* T. 2. p. 192 H.

S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi 3. probat tantùm differre Baptismum Joannis à Baptismo Christi, quantùm ipse Joannes Christo fuit inferior. Pag. 29.

S. Basilius Magnus Exhortatione ad Baptismum, *Joannes*, inquit, *prædicabat Baptisma pœnitentiæ, ad idque egrediebatur Judæa tota: prædicat Dominus Baptisma adoptionis; ecquis eorum qui in ipso spem reposuêre, morem non geret? Baptisma illud vim habebat introducendi: hoc, perficiendi. Illud erat secessus à peccato: hoc conjunctio est cum Deo.* T. 2. p. 114. B.

S. Gregorius Nazianzenus Orat. 39. de triplici Baptismo, Moysis, Joannis & Christi loquens, docet primum fuisse tantùm per figuram; secundum, verum & non judaïco more: *Non enim in aquâ solùm*, inquit, *sed etiam ad pœnitentiam; nondum tamen prorsùs spiritualiter: nec enim addit, in Spiritu.* Tertium, *perfectum numerisque omnibus absolutum.* T. 1. p. 634. Ibid. C.

S. Chrysostomus Hom. 11. in Matth. ait nihil aliud habuisse Joannis Baptismum, quàm ut Judæos ad pœnitentiam adduceret.

S. Cyrillus Alexandrinus Commentario in Joan. ait, Evangelistam, cùm prævideret futuros esse qui nullum statuerent discrimen inter Baptismum Christi & Joannis, expressis verbis discrimen illud exposuisse.

Ex Latinis

Tertullianus L. de Baptiſmo cap. 10. datâ operâ Pag.228.A. de Baptiſmo Joannis differit, aitque *eum mandatu quidem divinum fuiſſe, ſed humanum conditione & poteſtate. Nihil enim cœleſte praſtabat, ſed cœleſtibus præminiſtrabat, pœnitentiæ ſcilicet prapoſitus.*

Pag. 616.B. S. Hilarius in Matth. cap. 2. docet opus Legis inefficax fuiſſe ad ſalutem; Baptiſmum Joannis ad ſolam pœnitentiam provocaſſe, Baptiſmum verò Chriſti peccatorum remiſſionem largiri.

T.1.p.1307. D. S. Ambroſius ad caput 3. S. Lucæ, *Non aqua omnis*, inquit, *ablutio eſt, ſed hae inter ſe diverſa eſſe non poſſunt; & ideo aliud fuit Baptiſma pœnitentiæ, aliud gratiæ eſt.*

P.84 & 85. n.5. Optatus Lib. 5. contra Parmenianum, probat alterum fuiſſe Chriſti Baptiſmum, & alterum Joannis, quia rebaptiſatum eſt poſt Joannem, non

Cornelius Centurio, antequam baptisaretur, accepit? Responde, quaeso, cur non dederit? ignoras? Audi quid Scriptura doceant: Joannis Baptisma non tam peccata dimisit, quàm Baptisma poenitentia fuit in peccatorum remissionem, id est, futuram remissionem, quae esset postea per sanctificationem Christi subsecutura.

S. denique Augustinus pluribus in locis idem docet, ut in Enchiridio ad Laurentium cap. 49. Tract. 5. in Joan. Lib. 5. contra Donatistas cap. 9. & 10. L. 2. contra Litteras Petiliani cap. 22. 24. 36. & 37.

Hac expensâ constanti Ecclesiae traditione, meritò Conc. Trid. Sess. 7. Can. 1. de Baptismo, ita definit: *Si quis dixerit Baptismum Joannis habuisse eamdem vim cum Baptismo Christi, anathema sit.* T. 14. Conc. p. 777. E.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. Scriptura eamdem materiam & formam, eumdem auctorem ac effectum assignat Baptismi Joannis & Christi. De materiâ nulla dubitandi ratio esse potest; uterque enim Baptismus in aquâ perficiebatur: de formâ autem constat ex cap. 19. v. 4. Actorum, ubi Joannes dicitur baptisasse *in nomine venturi*, quod idem est ac in nomine Christi. De auctore patet, quia Matth. 21. v. 25. dicitur esse de Coelo: denique effectus Baptismi Joannis fuit remissio peccatorum, Marci 1. v. 4. & Lucae 3. v. 3. *Et venit* (Joannes) *in omnem regionem Jordanis, praedicans Baptismum poenitentiae in remissionem peccatorum*; quod certè consonat cum Baptismo Christi, de quo dicitur Act. 2. v. 38. *Baptisetur unusquisque vestrûm in nomine Jesu Christi, in remissionem peccatorum;*

[redacted]

ergo Baptiſmus Joannis ejuſdem fuit naturæ & efficaciæ cum Baptiſmo Chriſti.

Reſp. nego maj. Exceptâ enim ſolâ materiâ, quam in utroque Baptiſmo eamdem fuiſſe concedimus, fuiſſe eamdem formam, aut eumdem auctorem vel effectum pernegamus. De formâ & auctore jam inter probationes Concluſionis dictum eſt: remiſſio verò peccatorum non Baptiſmo Joannis, ſed pœnitentiæ ad quam excitabat, tribui-
T.9 p.148. B. tur: ſeu, ut ait S. Auguſtinus L. 5. contra Donatiſtas cap. 10. Joannes baptiſabat in remiſſionem peccatorum *in ſpe*, hoc eſt, obtinendam per Chriſtum, ratione pœnitentiæ ad quam Baptiſmus Joannis promovebat. Hinc eſt quòd Baptiſmus Chriſti nuſquam appelletur, ſicut Baptiſmus Joannis, pœnitentiæ, ſed regenerationis ſeu renovationis. Quid ita? quia pœnitentia alio modo ſe habuit in Bap-

[redacted]

t remissio peccatorum ; per Baptismum Christi, doptio filiorum.

Optatus L. 5. contra Parmenianum, scribit bapsatos Baptismo Joannis, per violentiam ; baptisatos verò Baptismo Christi, per Legem intrasse in Regnum Cœlorum. Pag. 85.

S. Augustinus Lib. 5. de Baptismo contra Donatistas cap. 10. *Ne quisquam*, inquit, *contendat uiam in Baptismo Joannis dimissa esse peccata ; sed liquam ampliorem sanctificationem eis quos jussit Paulus Apostolus denuò baptisari, per Baptismum Christi esse collatam, non ago pugnaciter.* T. 9. p. 148. C.

S. Petrus Chrysologus Sermone 137. *Erat*, nquit, *penes Joannem venia, sed non sine pœnitentiâ..... Erat Baptisma quod culpam tolleret, onscientiam non deleret.* Edit. Benon. 1643. p. 335.

Resp. ad singula testimonia.

Ad Tertullianum : Comparat ille Baptismum Joannis & Christi, ratione materiæ, quæ eadem uit, non verò ratione effectûs. *Nulla distinctio st*, inquit, *mari quis aut stagno, flumine an fonte, acu an alveo diluatur.* Pag. 115. C.

Ad S. Basilium : Extollit ibi S. Doctor Baptismum Joannis supra Baptismum Mosis, non verò æquiparat Baptismo Christi. In eo verò superabat Baptismus Joannis Baptismum Mosis, quòd hic umbra tantùm foret, seu typus & imago Baptismatis, in quo nullum erat pœnitentiæ signum, nulla peccatorum confessio, nullum melioris vitæ propositum, sicut in Baptismo Joannis, ad quem accedentes sua confitebantur peccata, quorum remissionem statim obtinebant, non virtute ipsius Baptismi, sed pœnitentiæ adjunctæ, ad quam excitabat Joannes. Promisit enim Deus in quacum-

[redacted]

que die pœnitentiam egerit peccator, se illius iniquitatum non recordaturum, Ezechielis 18. v. 21. Baptismum autem Joannis tantùm à Baptismo T. 2. p. 633. A. Christi distare ait S. Basilius loco citato, *quantùm Sol stellis antecellit.*

Ad S. Cyrillum, Optatum & alios, eadem est responsio: nempe Baptismum Joannis peccatorum remissionem dedisse, non propriâ virtute & efficaciâ, sed ratione pœnitentiæ adjunctæ.

Idem respondendum ad S. Augustinum.

Ad S. Chrysologum, dico eum citato loco nostræ potiùs favere, quàm adversari Conclusioni. Pag. 335. *Per Baptismum enim Joannis*, inquit, *purificabatur homo ad pœnitentiam, non promovebatur ad gratiam.*

Objicies 3°. Si Baptismus Joannis gratiam & peccatorum remissionem non dedit, quare Apostoli eo solùm

[redacted]

[redacted]

QUÆSTIO SECUNDA.

De necessitate Baptismi.

SUmmi momenti est præsens controversia, in quâ accuratè pertractandâ paulò diutiùs immorari nos adigit Socinianorum temeritas & pervicacia.

PRÆNOTANDA.

Observandum 1°. duplicem vulgò distingui à Theologis necessitatem, unam medii, alteram præcepti.

1°. Illud necessarium dicitur necessitate medii, sine quo vel ejus voto seu desiderio finis obtineri non potest: hoc modo Baptismus & Pœnitentia Sacramenta sunt necessaria necessitate medii ad salutem. Ratio à priori est, quia ejusmodi Sacramenta ex institutione Christi eum continent & conferunt gratiæ spiritualis effectum, qui per se ita necessarius est, ut sine illo nemo possit esse salvus: ita nemo potest salvus esse sine gratiâ, vel regenerante in Baptismo, vel reparante in Pœnitentiâ. Unde in rebus hujuscemodi, nec ignorantia, nec impotentia excusat; & quamquam reus non sit violati præcepti, qui Baptismi legem aut invincibiliter ignorat, vel ipsi obsequi non potest, gratiam tamen illi annexam non percipit, (nisi in casu martyrii ac perfectæ contritionis) & tùm negativè, ut aïunt, propter gratiæ illius defectum, tùm positivè, propter peccatum sive originale sive actuale

non dimissum, æternæ damnationi ille obnoxius est.

Quæ porro necessaria sunt necessitate medii, ea quoque ex se necessaria sunt necessitate præcepti, quia tenetur unusquisque adhibere omnia necessaria ad salutem assequendam : non tamen suam habent necessitatem ex præcepto, nisi, ut dicitur, præsuppositivè; imò potiùs ex necessitate quam habent ex propriâ suâ conditione, fit ut sint quoque ex præcepto necessaria.

II°. Illud dicitur necessarium necessitate præcepti, quòd sine peccato non potest omitti; atque in ejusmodi rebus excusat vel ignorantia vel impotentia. Reverâ observatio præcepti necessaria fit necessitate medii respectu illius qui capax est præcepti, illudque observare tenetur; sed, ut ait Vasquez in 3. part. q. 73. art. 3. cap. 1. & 3. talis

[redacted]

[redacted]

necessitate medii, alia esse interna salutis media, qualis est gratia sanctificans; alia verò externa, qualis est v. g. ablutio exterior in Baptismo; inter quæ istud discriminis occurrit, quòd sine medio interno, actu & re percepto, impossibile sit obtinere vitam æternam: ita sine sanctificante gratiâ nullus unquam salvus esse potest. At verò sine medio externo, nempe Sacramento, potest quis salvus fieri, nempe per fidem charitate perfectâ formatam, quæ justificat ante realem & actualem Sacramenti perceptionem, cum solo ejus voto sive explicito sive implicito saltem, quod in perfectâ charitate semper includitur. Ratio est, quia medium externum ex Christi institutione ordinatur ad conferendam internam sanctificantem gratiam: cùm autem divina virtus non sit exterioribus signis necessariò alligata, atque possit gratia sanctificans per contritionem perfectam obtineri, hinc est quòd externum illud medium aliquibus in casibus suppleri possit per votum seu desiderium ipsius. Sic suppletur Baptismus per martyrium & contritionem perfectam.

Observandum 3°. votum rei alicujus necessariæ nihil aliud esse quàm desiderium illius obtinendæ. Duplex autem distinguitur: unum explicitum & proprium, quod ex rei cognitione nascitur; alterum verò implicitum & generale, quod tendit ad rem, quatenus est à Christo præscripta, quod votum seu desiderium adimplendi omnia Christi præcepta, semper includitur in charitate perfectâ à quâ sejungi non potest, atque semper necessarium est necessitate medii. Fieri quippe non potest, ut quis salvus fiat, nisi implicitè saltem habeat voluntatem servandi quæcumque sunt à Christo præ-

ſcripta ; hoc eſt, niſi ita ſit animo affectus & præparatus, ut illa omnia velit obſervare cùm ea cognoſcet, & adimplendi facultas dabitur. Nonnihil autem diſcriminis eſt inter iſta duo, nempe votum rei alicujus eſſe neceſſarium, & rem ipſam neceſſariam eſſe in voto. Prius enim ſignificat, voluntatem obſervandi rem præceptam eſſe neceſſariam, quod verum eſt ; poſterius, rem præceptam tantæ neceſſitatis eſſe ad ſalutem, ut ſi non reipsâ, ſaltem voto debeat haberi ; quod non ſemper verum eſt, præſertim in rebus quæ ex præcepto dumtaxat ſunt neceſſariæ.

Obſervandum 4°. neceſſitatem Baptiſmi attendi poſſe vel reſpectu adultorum, vel reſpectu infantium : iſti autem vel ſunt filii Fidelium chriſtianorum, vel Infidelium.

Obſervandum denique, inter Hæreticos alios eſſe qui impugnant neceſſitatem medii Baptiſmi, alios

[redacted]

[redacted]

ARTICULUS PRIMUS.

Utrùm Baptismus necessarius sit in re vel in voto adultis, necessitate medii & præcepti; infantibus verò necessitate medii.

Errores.

CUm per Baptismum Religioni christianæ nomen demus, adoptemur in filios Dei, & æternæ salutis capaces efficiamur, mirum esse non debet quòd antiquus salutis nostræ æmulus dæmon tot adversùs illius Sacramenti necessitatem ac virtutem hostes inter veteres & novos Hæreticos suscitaverit.

Ex veteribus, secundo sæculo Caïani & Quintiliani à Quintillâ feminâ sic dicti, negarunt Baptismi necessitatem, rati fidem sufficere ad salutem. Ita Tertull. L. de Baptismo cap. 1. *An.* 180.

Tertio sæculo, Manichæi, teste S. Augustino hæresi 46. Baptismum in aquâ nihil culpiam perhibent salutis afferre, nec quemquam eorum quos decipiunt, baptisandum putant. Ratio aperta est, quia illi aquam, ut & cæteras res corporeas à diabolo creatas esse contenderent. *An.* 200.

Quarto sæculo, Ascodrutæ, ut loquitur Theodoretus L. 1. hæretic. fabularum cap. 10. dicunt non debere divina mysteria quæ invisibilium sunt signa, per res visibiles perfici. Propterea nec baptisant eos qui accedunt, nec apud eos celebratur Baptismatis mysterium. *An.* 350.

Eodem sæculo, Seleuciani & Hermiani, teste S. Augustino hæresi 59. Baptismum in aquâ rejecerunt. *An* 370.

An. 380. Eodem sæculo, Massaliani (quod nomen ex linguâ Syrâ ductum esse, & significare orantes, unde græcè dicti sunt εὐχῖται, observat S. Augustinus hæresi 57.) docebant, nullam ex Baptismo & Eucharistiâ percipi utilitatem, sed perpetuâ oratione peccatum tolli radicitùs. Ita Theodoretus Lib. 4. hæretic. fabul. Epiphanius hæresi 80. Joannes Damascenus Lib. de hæresibus.

An. 350. Eodem sæculo, Archontici Baptismum damnarunt, inquit S. Epiphanius hæresi 40. tametsi inter eos sint qui Baptismo initiati antea fuerint. Ita Theodoretus L. 1. hæretic. fabul. c. 11.

Quinto sæculo, cùm Pelagiani negantes originale peccatum ab Augustino premerentur argumento ducto ex necessitate Baptismi, coacti sunt negare Baptismum necessarium esse ad delendum originale peccatum. Urgente verò sancto Doctore ista verba Christi, *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ*

mittendos fore. Ita S. Augustinus L. 3. de origine animæ cap. 1. T. 10. p. 382. D. E.

Ex recentioribus Hæreticis qui sæculo decimo quinto Ecclesiam infestarunt,

Joannes Wiclef, teste Thoma Valdensi Tom. 2. de Sacramentis cap. 96. docuit Baptismum necessarium non esse. Ita constat ex Sess. 15. Conc. Constantiensis. Idem asseruit Zuinglius Lib. de verâ & falsâ Religione cap. de Baptismo, ubi ostendit Baptisma merum esse externum symbolum nullius ad salutem præsidii.

Martinus Bucerus in caput 3. Matthæi idem quoque asseruit, sed alio fundamento nixus, nempe, *quia pueri prædestinati etiam sine Baptismo salvantur, non prædestinati etiam cum Baptismo damnantur.*

Calvinus Lib. 4. Institutionis, necessarium quidem esse ex præcepto non inficiatur Baptismum; sed ad delendum originale peccatum omnibus sive adultis sive parvulis esse necessarium, totis viribus repugnat. Cap. 15. n. 10. sic loquitur: *Jam perspicuum est quàm falsum sit quod docuerunt pridem nonnulli, in quo alii persistunt, per Baptismum solvi nos & eximi ab originali peccato, & à corruptione quæ ab Adam in universam posteritatem propagata est.* Et n. 22. expressè ait, *non arceri à regno Cœlorum infantes quos è præsenti vitâ migrare continget, antequam aquâ mergi datum fuerit. Atqui jam visum est fieri non levem injuriam Dei fœderi, nisi in eo acquiescimus, ac si per se infirmum esset, cùm ejus effectus neque à Baptismo neque ab ullis accessionibus pendeat. Accedit postea Sacramentum sigilli instar, non quòd efficaciam Dei promissioni, quasi per se invalidæ, conferat, sed eam dumtaxat*

Pag. 484. P. 488.

nobis confirmet. Unde sequitur, non ideò baptisari Fidelium liberos, ut filii Dei tunc primùm fiant qui ante alieni fuerint ab Ecclesiâ, sed solemni potiùs signo ideò recipi in Ecclesiam, quia promissionis beneficio jam ante ad Christi Corpus pertinebant. Proinde si in omittendo signo nec socordia est, nec contemptus, nec negligentia, tuti ab omni periculo sumus. Ita Calvinus, quibus significat parvulos sine Baptismo excedentes ex hac vitâ, salvos esse própter fœdus quod Christus cum Christianis pepigit; virtute cujus illos sanctos esse, nec ipsis labem originalem à Deo imputari contendit; & ita Baptismum necessarium ipsis non esse ut solvantur à labe originali, sed tantùm ut obsignet divinam promissionem. Adultis quoque minimè ad salutem necessarium esse docet, quos ait fide justificari; & per Baptismum tantùm obsignari, confirmari & nu-

Pag. 185. triri hanc fidem: *Quatenus*, inquit ibid. n. 14.

[redacted]

entu contigisse videmus in Socinianis, cùm aliis in
ſteriis, tùm in eo de quo hîc disputamus Bap-
mi Sacramento. A Calvinistis hausêre illi qui-
m, Baptismum necessitate medii non esse necessa-
im ad delendum peccatum originale, neque in
ultis neque in parvulis; sed ab iisdem edocti Ec-
:siæ & Traditionis vocem spernere, ac suum
mtaxat privatum consulere judicium, nullo re-
iti fræno auctoritatis, longiùs processerunt, ac
garunt

I°. Christum Apostolis dedisse baptisandi præ-
ptum: verba quippe Christi Matth. 28. *Euntes*
:ete, baptisantes &c. interpretantur non de aquæ
ptismo, sed de solâ instructione seu doctrinâ.
unt tamen post Volkelium Lib. 6. de verâ Re-
ione cap. 14. *Apostolos etsi non jussos ritum bap-*
indi convenienter usurpasse, tùm quia populus
dam cærimoniis valde delectabatur, utpote in illis
ssent nutritus & educatus; tùm quia Baptismi cæ-
onia à magni nominis magnaque auctoritatis viro,
npe Joanne, jam antea introducta, magnoque ap-
usu ab omnibus recepta fuerat: tùm denique quia
tissima erat ad adumbrandum Christianorum offi-
m ac statum; unde conveniens fuit viros hujus
tis per Baptismi cærimoniam Christianæ Religio-
adscribi. Ita Volkelius.

II°. Negarunt baptisandi præceptum datum à
risto Matth. 28. (si tamen præceptum est) uni-
:sale fuisse, ab omnibus in perpetuum observan-
m; sed certis dumtaxat personis pro certo quo-
n tempore addictum fuisse, nempe illis qui Ec-
siæ initio à Paganismo vel Judaïsmo converte-
itur ad Christum; cæteris verò qui vel è Chri-
inis nascuntur, vel in christianâ fide sunt edu-

[redacted]

cati, minimè necessarium esse contendunt; cùm Baptismus sit res libera & indifferens, quæ sine salutis dispendio observari possit vel omitti: unde non negant posse aliquem baptisari, si ita velit; modò fiat, inquiunt, sine scandalo, absque ullâ impositâ necessitatis lege, & persuasione talem ritum esse ad salutem necessarium. Ita Socinus Disputatione de Baptismo Tom. 1. Operum ipsius pag. 710. Ostorodius Institutionum Germanicarum cap. 9. Volkelius L. 6. de verâ Religione cap. 14. quod integrum est de præsenti argumento.

III°. Docent Baptismum esse merum ritum externum, ac publicum dumtaxat professionis christianæ symbolum, omni interiori gratiâ vacuum ac planè destitutum: unde in Catechesi majore Racoviensi, non alia profertur Baptismi definitio, quàm *quòd sit ritus exterior quo homines vel è Ju-*

[redacted]

præceptum eos primariò adstringere, qui à Paganismo ad Christum convertuntur; secundariò verò eos qui in Religione christianâ nati, multis tamen se peccatis obstrinxêre. 4°. Si qui sint qui vitam ab omni scelere immunem & puram duxerint (quod rarum) eos Baptismi lege non teneri; non est enim opus medico benè habentibus. Ex quo non obscurè colligitur, in mente hujus Auctoris Baptismum necessarium non esse *medii*, ut dicitur, necessitate ad salutem.

Lutherani & Calvinistæ quibus nostri semper exprobravêre, quòd suâ ab Ecclesiâ defectione Socinianæ impietati locum & ortum dedissent, nec pestem hanc ullâ arte (si suis placitis starent) expugnare possent, nihil non tentarunt, ut multis editis ex professo Operibus, fidei nostræ capita, Trinitatis imprimis & Incarnationis, quæ nobiscum habent communia, contra illos defenderent ac probarent; sed eventu, ut plurimùm, infelici, uti ostendimus passim, quando se dedit occasio. Nihil enim juris sibi assumere possunt Lutherani & Calvinistæ in Scripturis ad privatum suum sensum detorquendis, quod idem sibi non arrogent Sociniani; nec ullus inter eos judex erit, qui litem inter illos dirimat. Quis enim esset? Scriptura? at de ejus sensu controvertitur, & quisque eam ad partes suas trahere conatur. An ratio? sed omnes in sensu suo abundant. An Ecclesia & Traditio? rectè quidem: at illi vocem ejus ac judicium rejiciunt; atque ut à proposito argumento non discedamus, dicant nobis Calvinistæ quo jure verba isthæc Christi Joannis 3. v. 5. *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Cœlorum*, detorqueant ad sensum meta-

[redacted]

phoricum, neque de vero aquæ Baptismo intelligant; Socinianos verò qui hæc pariter Christi verba Joan. 28. *Euntes docete omnes Gentes, baptisantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*, interpretantur non de Baptismo aquæ, sed instructionis & doctrinæ, rejiciant ac confutent. Dicant pariter, quo argumento ex unâ Scripturâ adversùs eosdem evincere possunt, inter baptisandum appellandos esse seu invocandos Patrem, Filium & Spiritum sanctum, atque sensum verborum Christi Matth. 28. non esse istum, *Docete, baptisate in fide Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.* Certè absque Traditionis auxilio nusquam id evincere poterunt: adeo verum est Calvinistas excusso semel Ecclesiæ & auctoritatis legitimæ jugo, vel invitos Socinianis arma subministrare, nec ab eorum manibus sese expedire posse.

[redacted]

parvulos etiam Fidelium sine Baptismo non salvari; verumtamen Deum pro suâ summâ clementiâ vel exaudire parentum vota pro salute infantium, adeoque eos hortandos ut pro illis apud Deum intercedant; vel Deum supplere defectus essentiales Baptismi, si qui sint ex parte materiæ vel formæ, vel intentionis ministri. Ita Gerson Sermone de Nativitate B. Virginis Consideratione 2. Gabriel in 4. dist. 4. q. 2. art. 3. dubio 2. Altissiodorensis in Summâ Lib. 3. Tract. 3. q. 2. art. 4. S. Bonaventura in 4. dist. 3. primâ parte distinctionis q. 2. art. 2. ad 2. Durandus in 4. dist. 6. q. 2. n. 12. & alii qui salutem hanc infantium probabiliter ex divinâ misericordiâ præsumunt, non tamen velut rem certam & indubitatam admittunt.

Sunt qui infantibus sine Baptismo ex hac vitâ migrantibus felicitatem quamdam temporalem, & naturalem veluti quemdam paradisum assignent, ut Pighius & Catharinus apud Bellarminum Tom. 4. L. 6. cap. 2. & nostrâ hac ætate non ita pridem Eminentissimus Cardinalis Sfondratus in Libro cui titulus, *Nodus prædestinationis dissolutus*, parte 1. paragrapho 1. n. 13. docet *parvulos qui sine Baptismo decedunt, cœlesti quidem Regno, quasi paternæ culpæ reos nec expiatos excludi; non tamen excludi naturalibus bonis, & à peccato præservari æternoque supplicio, quo si adolescerent, puniendi essent: cùm sola*, inquit, *præservatio à peccatis pluris valeat majorisque pretii sit, quàm Regnum ipsum cœleste.* Idem repetit ibid. n. 23. Adversùs doctrinam hanc graviter expostularunt duo Ecclesiæ nostræ Gallicanæ Archiepiscopi & tres Episcopi, datâ ad S. Pontificem beatæ memoriæ Innocentium XII. solemni Epistolâ 7. Kalendas Martii

Archiepisc. Paris. & Remen. Ep. Meld. Atrebat. Ambian.

[redacted]

anni 1697. quibus rescripsit Summus Pontifex die 6. Maii anni ejusdem, *se Librum Cardinalis Sfondrati & res ab ipsis adnotatas, insignium Theologorum discussioni commisisse, ut omnibus maturæ considerationis trutinâ perpensis, quod justum esset, subinde decernere valeret.* Interim nullum, quod sciamus, à sanctâ Sede ad nos pervenit eâ de re judicium. Sapienter quidem ac graviter Bellarminus loco paulò ante notato observat, *misericordiam nostram parvulis jam defunctis nihil prodesse, è contra nihil obesse nostræ sententiæ severitatem. Multùm autem*, inquit, *nobis obest, si ob inutilem misericordiam erga defunctos, pertinaciter aliquid contra Scripturas aut Ecclesiam defendamus: idcirco non affectum quemdam humanum, quo plerique moveri solent, sed Scripturæ, Conciliorum & Patrum sententiam consulere & sequi debemus.*

His ita præmissis, dogma catholicum demon-

[redacted]

ïti: *Euntes ergo*, inquit, *docete omnes Gentes, baptisantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.*

Socinus Disputatione de Baptismo scriptâ an. 1580. Cracoviæ cap. 2. duo excipit adversùs apertum istud testimonium: primum est, hîc de vero aquæ Baptismo sermonem non esse, sed de doctrinâ & instructione, quæ sensu metaphorico Baptismus dicitur; alterum, dato & non concesso mandatum in aquâ baptisandi à Christo hîc dari, perpetuum illud non debere esse, neque ad omnes omnino homines extendendum. Utraque responsio paulò uberiùs & apertiùs evolvenda nobis est ac confutanda, ut intelligat unusquisque quàm vanis & futilibus argumentis innitatur Sociniana temeritas.

Prima itaque Socini responsio est, in Scripturis Baptismi nomen sæpiùs usurpari pro doctrinâ, atque eo ipso sensu sumi Matth. cap. 28. v. 19. citato. Utrumque sic probat. Prima responsio Sociniana.

Primum quidem ex cap. 18. v. 25. Actuum Apostolorum, ubi legimus Apollo Baptismum Joannis dumtaxat scivisse; & cap. 19. v. 3. ubi discipuli Ephesii interrogati in quem baptisati essent, respondent se baptisatos esse Baptismo Joannis. At his in locis, ait Socinus, idem est Baptismus, ac doctrina: nihil enim, inquit, ibi ad rem faciebat, quòd Apollo sciret aquæ Baptismum quo utebatur Joannes, cùm de doctrinâ præsertim ageretur. Pariter Baptismus, aut baptisare, significat nonnunquam initiationem, seu initiare. Ita S. Paulus priore ad Corinthios 10. v. 2. ait, *Hebræorum patres baptisatos fuisse in Moyse, in nube & in mari*, id est, eos initiatos & quasi consecratos fuisse Deo

per Moysen. Eadem est significatio Act. 19. v. 3. cùm Paulus ait: *In quo ergo baptisati estis*, id est, initiati?

Refellitur

Refellitur Socinus, quia confundit quæ non sunt confundenda, & separat quæ non sunt separanda. Confundit doctrinam, cum aquâ baptismali; & Baptismum nudè & simpliciter sumptum, pro doctrinâ usurpari perperam ille contendit: duo enim illa distingui debent, non confundi. In Baptismo enim Joannis, de quo mentio fit citatis in locis, duo erant; & doctrina, quâ Joannes informabat baptisandos, & ritus ipse baptisandi in verâ aquâ: unum aliud includebat, nempe Baptismus doctrinam; sed doctrina illa præcisè non dicebatur Baptismus, seu intinctio vel immersio. Citata igitur ex Actibus Apostolorum loca Socinum jugulant, siquidem duo distincta continent, quæ ille

[redacted]

idem significare ac instruentes seu docentes, probat Socinus multis, sed miseris profectò argumentis.

I°. Quia in græco textu, loco *docete*, habetur μαθητεύσατε, id est, *discipulos facite*; quod certè verbum ad doctrinam & disciplinam quâ informandi sunt discipuli, refertur.

Verùm, quis hoc negat? nemo profectò. An doctrinam à Baptismo aquæ sejungimus? non certè; sed utrumque includimus & distinguimus, sicut reipsâ fecit Christus in suo præcepto: *Docete*, inquit, *baptisantes*. En doctrina, & Baptismus. Quòd si per *baptisantes* non aliud intellexisset quàm doctrinæ Baptismum, certè absurda fuisset & omnino inutilis repetitio in unâ & eâdem brevi periodo: sensus enim esset, *docete docentes*. Esto igitur verbum græcum significet, *discipulos facite*: sanè per doctrinam fiunt discipuli, & per Baptismum initiantur & consecrantur; unum enim ab altero divelli non debet. Unde S. Marcus cap. 16. v. 16. fidem quæ per doctrinam habetur, Baptismo præmittit.

II°. Si Christus eo in loco per verbum *baptisantes*, aquæ terrenæ Baptismum intellexisset, sine dubio, ait Socinus, non minùs Baptismum istum externum Apostolis suis commendasset, quàm ipsam Evangelii prædicationem, nec minùs eos ad baptisandum, quàm ad prædicandum misisset: atqui tamen Apostolus primæ Corinth. 1. v. 17. declarat se à Christo missum non esse ad baptisandum, sed ad evangelisandum. Neque est quòd respondeatur, sensum Apostoli esse, se præcipuè missum fuisse ad prædicandum, quod munus per se obire tenebatur, non verò ad baptisandum, quod

[redacted]

per alios æquè poterat adimplere. Namque, ait Volkelius loco antea citato, ratio propter quam testatur Apostolus se non missum esse ad baptisandum, hæc est ut effugeret suspicionem nonnullorum, qui existimabant Paulum in suo baptisare nomine, unde oborta est illa discipulorum Corinthiorum contentiosa æmulatio: at ratio illa tota subsisteret, si aut per se, aut per alios, aut præcipuè, aut minùs præcipuè destinatus fuisset S. Paulus ad baptisandum.

Verùm vana prorsùs ac futilis ratio. Falsò quippe supponit Socinus, Apostolis injunctum non esse baptisandi sicut docendi præceptum, quod ex praxi illorum cognosci haud dubiè certissimè potest. Porro in Historiâ Actuum Apostolorum c. 2. post eximiam S. Petri prædicationem, baptisatos legimus Judæorum circiter tria millia; & cap. 4.

[redacted]

tionem ita solvit Tertullianus L. de Baptismo c. 14.
Neque urget quod addit Volkelius: namque hac ratione non utitur S. Paulus, ut probet se missum non esse ad baptisandum, sed ut gratias agat quòd cùm paucos baptisaverit, schismati & contentiosæ Corinthiorum æmulationi locum non dederit. Tanta scilicet insedebat animis primorum Fidelium opinio & admiratio Apostolorum, ut ex humano affectu nonnulli se hujus vel illius discipulos esse gloriarentur, & ita schismati locum dederint, de quo loquitur Apostolus: quòd verò id ex Baptismi administratione ortum fuerit, sanè per accidens est respectu ipsius Baptismi.

III°. Christus, inquit Socinus, Matth. 28. non magis præceptum baptisandi, quàm formam expressit his verbis, *Docete, baptisantes in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.* At his verbis formam Baptismi non exprimi vel ex eo potissimùm constat, quòd Apostoli legantur baptisasse in aliâ formâ, nempe in nomine Christi.

Verùm ex ante dictis manifestum est, Apostolos non baptisasse in solo Christi nomine. Consule.

IV°. Baptismus Christi sæpiùs in Scripturis opponitur Baptismo Joannis, quòd iste in aquâ foret, ille in Spiritu; ergo Christi Baptismus in verâ aquâ non perficiebatur.

Verùm non advertit Socinus, totam distinctionem Baptismi Christi & Joannis non fuisse penes aquam, quæ in utroque pro materiâ erat, sed penes effectum, nempe interiorem animæ purgationem per gratiam, quam conferebat Christi, non verò Joannis Baptisma.

V°. Hebræorum 6. rudimenta christianæ disciplinæ enarrat Apostolus; at de Baptismo aquæ omnino silet.

Verùm falſum eſt quod ſupponit Socinus : ſic enim loquitur Apoſtolus v. 1. & 2. *Quapropter intermittentes inchoationis Chriſti ſermonem , ad perfectiora feramur , non rurſum jacientes fundamentum pœnitentiæ ab operibus mortuis , & fidei ad Deum , Baptiſmatum doctrinæ , impoſitionis quoque manuum.*

Quænam porro eſt illa doctrina Baptiſmatum , niſi veri , quod in uſu erat ex Chriſti mandato , Baptiſmatis ? Baptiſmatum dixit in plurali Apoſtolus , vel more Hebræorum ad majorem emphaſim ; vel quia etſi unum ſpecie , numero tamen plura multis adminiſtrantur ; vel denique quia noſtrum Baptiſma multis Judæorum baptiſmatis opponit.

VI°. denique , quia S. Petrus Epiſtolæ 1. c. 3. v. 21. docet Baptiſmum nos ſalvos facere , non quo carnis ſordes abluuntur , ſed quo fit ut bona

[redacted]

1°. Quia ii soli baptisandi sunt, quos Apostoli docuêre: utrumque enim conjungitur; ergo alii qui ab Apostolis aut eorum successoribus edocti non fuêre, illo Baptismi mandato non adstringuntur.

Verùm nihil eâ ratione miserum magis ac stolidum afferri potest. Ubi enim legit Socinus, eos tantùm baptisandos esse qui ab Apostolis fuerant edocti? certè nullibi. Reverâ ii tantùm sunt baptisandi, qui sunt imbuti fide & doctrinâ Christianâ; sed eos tantùm esse baptisandos qui sunt ab Apostolis edocti, non alios, certè figmentum est cerebri Sociniani.

Et verò multos docuêre Apostoli, quos propriis manibus non baptisarunt; unde S. Paulus fatetur se ad prædicandum missum esse, non ad baptisandum: nec verisimile est S. Petrum propriis manibus baptisasse unâ die tria, & alterâ quinque hominum millia quos suâ prædicatione ad Christum adduxerat. Aliquos pariter baptisarunt, quos ab aliis edoctos noverant: sic Ananias Paulum baptisavit Act. 9. & S. Paulus Act. 19. curat eos baptisari, qui ab aliis jam instructi & informati fuerant fidei Christianæ documentis.

Quòd verò mandatum Baptismi ad omnes omnino omnium ætatum homines pertineat, patet. 1°. Quia nullam limitationis ac restrictionis notam præse fert. 2°. Quia continuâ sæculorum omnium praxi evidenter demonstratur præcepti hujus universalitas. 3°. Quia continet præceptum docendi simul & baptisandi: at præceptum docendi universale est ac perpetuum. 4°. Quia Christus eodem loco promittit se Ecclesiæ adfuturum usque ad consummationem sæculi: quod igitur ibi præscribit, ad omnes omnium ætatum homines spectat. 5°. Quia

unio ſpiritûs ac mutua charitas, quam ex unitate Baptiſmi commendat Apoſtolus Epheſ. 4. in perpetuum ab omnibus Fidelibus eſt obſervanda. 6°. Quia præceptum Baptiſmi ſimile eſt præcepto Eucharistiæ: ſicut enim dixit Chriſtus, *Hoc facite*; ita dixit, *Docete, baptiſate*. Ergo ſicut Euchariſtiæ præceptum omnibus ad futuras omnes ætates injunctum eſſe agnoſcit Socinus, ita & præceptum Baptiſmi. 7°. denique, quia effectus quos Apoſtoli Baptiſmo tribuunt, ad omnes omnium temporum homines æqualiter pertinent, quales ſunt communio cum Chriſto, Rom. 6. v. 3. & 4. Galat. 3. v. 27. remiſſio peccatorum, Act. 22. v. 16. regeneratio ſpiritûs, ad Titum 3. v. 5. vita æterna, Marci 16. v. 16. Joannis 3. v. 5.

II°. Ii ſoli ſunt baptiſandi, inquit Socinus, qui ejuſdem ſunt conditionis & ſortis cum iis quos [redacted]

III°. inquit Socinus, mandavit quidem Christus Apostolis ut baptisarent, sed non omnibus hominibus injunxit ut baptisarentur.

Verùm quid absurdius proferri potest, & ad demonstrandam figmenti Sociniani stoliditatem aptius? Quasi non sit eadem necessitas quæ Apostolos obstringit ut baptisent, & Gentes omnes ut baptisentur: nonne ista correlata sunt? Nonne dicere pariter quis posset, injunctam quidem fuisse Apostolis legem docendi, non verò Gentibus ut doceantur? An ferret Socinus? non puto. Quare ?quia doctrina necessaria est ad fidem, sine quâ nemo salvus esse potest; at pariter Marci 16. v. 15. salus Baptismo adscribitur: *Qui crediderit & baptisatus fuerit, hic salvus erit*, inquit Christus.

IV°. denique, ait Socinus, multi veri Christiani in Actibus Apostolorum memorantur, quos tamen baptisatos fuisse non legimus; ut Apollo, de quo Act. 18. v. 24. & ipsimet Apostoli ac septuaginta Discipuli; item illi centum & viginti de quibus Act. 1. v. 15. & quingenti illi fratres, quibus simul Dominum Jesum, postquam à mortuis resurrexerat, visum fuisse Paulus scribit 1. Corinth. 15. v. 6.

Verum 1°. argumentum istud Socini merè negativum est, ex quo nihil certò concludi potest: neque enim valet ista consequentia, Hi & illi non leguntur baptisati; ergo reipsâ baptisati non sunt. Imò potius sic argueret quisquis adhuc sui compos esset: Extat expressum Baptismi percipiendi mandatum Christi; ergo etsi hi & illi Christiani non legantur baptisati, præsumi debet eos reipsâ fuisse baptisatos: neque enim necesse est, ut rei communis, certæ ac publicæ omnia exempla proferat Historicus; imò quo res magis trita est, communis &

[redacted]

publica, eo sæpius ab Historico prætermittitur. 2°. Reipsâ baptisatos fuisse Apostolos innuere videtur Christus, cùm dixit Joan. 13. v. 10. ad S. Petrum, *Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet.* Unde meritò S. Augustinus L. 3. de animâ & ejus origine

T.10.p.379. F. cap. 9. sic loquitur: *Si ipsos Apostolos baptisatos esse per hoc nobis innotescere potuit, quòd beato Petro Dominus ait, Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet: quid de aliis, de quibus vel tale nihil legimus dictum, de Barnaba, de Timotheo, de Tito, de Sila, de Philemone, de ipsis Evangelistis, Marco & Luca, de innumerabilibus cæteris, quos absit ut baptisatos esse dubitemus, quamvis non legamus?*

T.2.p.105. & 896 Idem docet Epistolâ 44. aliàs 163. & Epistolâ 265. aliàs 108.

Secundum ex Scriptu- Secundum argumentum pro confirmatione primæ partis Conclusionis adductæ, petitur ex cap. [redacted]

telligatur, consequens esse ut præceptum illud in perpetuum & ab omnibus sit observandum; atque nova quædam figmenta excogitat ut istud assequatur.

Respondet itaque 1°. per Baptismum apud S. Marcum intelligi aut pœnitentiam, aut publicam nominis Christi & ejus Evangelii professionem, vel utrumque simul. *Quid enim est*, inquit ille, *quod per Baptismum convenientiùs possit significari, quàm pœnitentia vera quæ animæ & spiritûs ablutio est; aut Evangelii & nominis Jesu Christi professio publica, cùm Baptismus ipse aquæ ab Apostolis usurpatus in eum finem potissimùm respiceret, ut quis publicè Christo nomen daret.*

Responsionem probat.

I°. Quia si nomine Baptismi verus aquæ Baptismus intelligatur, sequitur vi hujus loci parem esse fidei & Baptismi necessitatem ad salutem: sed hoc absurdum est; potest enim quis salvus esse sine Baptismo, nemo sine fide.

II°. Quia favet Codex Complutensis, in quo articulus ὁ repetitur. Sic quippe verba reddi debent; *Qui crediderit, & qui baptisatus fuerit, salvabitur.* At articulus ille alium, quàm aquæ veræ Baptismum significat, iste enim tantæ non est necessitatis.

III°. Apostolus Ephes. 5. v. 26. & ad Titum 3. v. 5. affirmat Deum lavacro aquæ mundasse suam Ecclesiam, & nos lavacro illo regenerationis salvare: at his in locis per lavacrum aquæ intelligit aquam metaphoricam, scilicet pœnitentiam, quæ animam lavat sicut aqua corpus: tùm quia eo ipso sensu aquam usurpat idem Apostolus ad Hebr. 10. v. 22. cùm ait: *Accedamus cum vero corde in plenitudine fidei, aspersi corda à conscientiâ malâ, &*

[redacted]

abluti corpus aquâ mundâ. Tùm quia aqua naturalis nunquam potest mundare animam, cum quâ nullam habet proportionem.

IV°. denique, quia publicæ fidei in Christum professioni Christus salutem æternam promisit, Matth. 10. v. 32. Rom. 10. v. 9. Ergo citato S. Marci loco, per hæc verba, *baptisatus fuerit*, intelligi rectè potest publica fidei in Christum professio. Adeo rara & exquisita visa est Socino ista solutio, ut gratulabundus eam sibi maximè placere fateatur. Gratuletur ergo sibi ereptum omnem sensum ac pudorem, qui tam ineptè & miserè planum & apertum Scripturæ sensum distorqueat.

Refellitur Sociniana responsio. Refellitur Sociniana responsio. Etsi enim fateamur Baptismi nomen aliquando transferri ad significandam pœnitentiam, non tamen inde benè colligitur, eo sensu usurpari citato capite S. Marci: imò

[redacted]

cessitas in re suscepti. Neque distinctionem hanc gratis fictam esse, infra, Deo dante, ostendemus: qui enim Baptismi ejusque necessitatis legem tulit, idem perfectæ contritioni ac martyrio vitam æternam promisit; ergo qui Baptismum in re percipere non possunt, eundem planè effectum consequuntur per votum ipsius, per contritionem perfectam ac martyrium.

Ad secundam: Otiosa est & vana Socini observatio, cùm & ipse fateatur articulum ὁ in multis Scripturæ locis redundare, nec ad probationem vim habere majorem. Quòd si juxta Codicem Complutensem geminatum articulum legamus, & Socini regulam sequamur, repetitio articuli citato in loco probationem nostram confirmat, nedum infringit: emphasim enim quamdam habet, & indicat non satis esse ad salutem quòd quis fidem habeat, nisi & baptisetur, quod unum hîc contendimus.

Ad tertiam: Nihil potuit Socinus aptius proferre ad suammet convellendam sententiam, quàm loca S. Pauli ad Ephes. 5. v. 26. & ad Titum 3. v. 5. in quibus lavacro aquæ, id est Baptismo, vim sanctificandi ac mundandi animam tribuit, non quidem ex propriâ seu naturali aquæ virtute, ut falsò supponit Socinus, sed ex virtute Spiritûs sancti aquâ utentis tanquam instrumento: unde gratis & ineptè omnino more suo existimat ille, aquæ nomen figuratè & metaphoricè usurpandum, contra mentem & naturalem verborum S. Pauli sensum. Nec quidquam potest assequi ex citato cap. 10. v. 22. Epistolæ ad Hebræos: per illa enim verba, *abluti corpus aquâ mundâ*, alludit Apostolus ad Baptismum, hortaturque Fideles, ut cum eâ mentis & corporis munditie vivant, quam exigit Bap-

tismus. Quòd si per illam ablutionem Apostolum ad varias Judæorum lotiones respexisse contendas, nihil inde inferri poterit adversùs veritatem quam propugnamus. Lege Estium in hunc locum.

Ad quartam: Non negamus professioni fidei in Christum annexam esse salutem: non negamus quoque per Baptismum eam significari; sed contendimus solemnem hanc fidei professionem fieri in uno Baptismo aquæ quem includit & præsupponit.

Respondet 2°. ad citatum S. Marci testimonium Socinus, præceptum illud Baptismi nec perpetuum esse nec universale; duasque de novo addit probationes cap. 3. & 5. suæ disputationis de Baptismo.

Prima est, Quia, inquit cap. 3. post citata verba apud S. Marcum, hæc sequuntur: *Signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur; in nomine meo dæmonia ejicient, linguis loquentur novis &c.* At cùm illa conspicua Spiritûs sancti dona jam cessaverint.

conspicua illa dona quibus initio Ecclesiæ ornabantur recens baptisati, concludi etiam poterit nullam quoque jam esse fidei necessitatem, propter eandem causam: dicitur enim de primis Fidelibus, *signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur*; at istud consequens non admittit Socinus. Distinguere igitur ille debuisset inter manifesta illa Spiritûs sancti dona, quibus ad confirmandam nascentem Ecclesiam ornari debuêre primi Fideles, & quæ proinde adultâ jam Ecclesiâ cessare debuêre; & inter ritus stabiles atque permansuros, qui omni tempore necessarii sunt, qualis est v. g. Baptismus, Eucharistia &c.

Secunda quoque responsio planè nulla est. Ubi enim unquam legit Socinus, Apostolos utrumque præceptum baptisandi & abstinendi à sanguine & suffocatis inter se contulisse, & ejusdem planè conditionis fecisse? Quàm latum enim est inter utrumque discrimen! Namque 1°. Christus est auctor præcepti Baptismi; Apostoli verò abstinentiæ à sanguine & suffocatis. 2°. Ratio hujus abstinentiæ temporalis fuit, & ad œconomicam Ecclesiæ disciplinam spectans, nempe ne infirmi quidam Judæi scandalum paterentur, si promiscuè licitum foret uti sanguine & suffocatis; Baptismi verò lex perpetua fuit, non tantùm ad distinctionem Fidelis ab Infideli, sed ad regenerationem & sanctificationem Fidelium cujuscunque sexûs, ætatis, conditionum & temporum. 3°. Ipsi Apostoli decretum de suffocato & sanguine interpretati sunt in suis Epistolis, & planè confirmatâ libertate Christianâ tanquam inutile abrogaverunt 1. Corinth. 10. & Coloss. 2. aliam tamen ejusdem decreti partem, quæ spectat fornicationem, confirmarunt & in perpetuum ob-

servandam esse monuerunt: quia nempe fornicatio non ideo tantùm mala est, quia prohibita, sed idcirco prohibita, quia per se mala, contra falsam nonnullorum Gentilium opinionem; ergo toto Cœlo aberrat, qui existimat Apostolos idem de præcepto Baptismi statuisse, quod de præcepto abstinendi à sanguine & suffocato.

Hactenus manus nobis dedêre Lutherani & Calvinistæ, ut adversùs Socinianos demonstretur, Baptismi præceptum perpetuum esse ac universale, quo obstringuntur omnes adulti: nunc se illis contra nos adjungunt, ut impugnent ejusdem Baptismi absolutam seu medii necessitatem; sed hac variatione satis ostendunt nihil apud se fixum esse: quo enim jure Scripturæ testimonia, quæ nos adducimus pro necessitate medii Baptismatis, illi detorquent & de solâ necessitate præcepti exponunt, ita Sociniani testimonia Scripturæ, quæ Lutherani & Calvinistæ

[redacted]

necessarium esse absolutè Baptismum, sed novo figmento distinguere maluerint inter Regnum Cœlorum & vitam æternam, ut jam observavimus Quæst. 1. Art. 2. in solutione ad primam objectionem: ut nempe infantes sine Baptismo morientes excluderent quidem à Regno Cœlorum, propter verba Christi mox relata, vitâ tamen æternâ donarent propter innocentiam.

Novatoribus nostris Lutheranis & Calvinistis tam clara etiam visa est hæc Christi sententia ad exprimendam absolutam seu medii necessitatem, ut coacti fuerint verba Christi ad metaphoricum sensum detorquere, nec de vero aquæ Baptismo interpretari, adversùs quos editus est ex professo Canon secundus Sessionis 7. Conc. Tridentini.

Sociniani qui ex Calvinistis hauserunt hujusce loci metaphoricam & figuratam explicationem, eâdem quoque licentiâ usi sunt ut ista verba Christi Matth. 28. *Euntes docete omnes gentes, baptisantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti*, ad metaphoricum pariter sensum detorquerent: neque licentiam hanc ipsis vitio vertere meritò possunt Calvinistæ, cui ipsimet locum & ortum dedêre.

Verùm ipsa anxietas & inconstantia Calvinistarum in hoc Christi testimonio Joan. 3. versándo, satis ostendit difficile esse à primo, naturali, obvio & communi verborum sensu discedere. Namque istâ erroneâ opinione occupati, nempe filios Christianórum per fidem parentum & pactum Christi salvos fieri, consequens est ut negent, Baptismum esse ipsis absolutè ad salutem necessarium, & verba Christi relata Joan. 3. quæ necessitatem illam manifestè exprimunt, à naturali & obvio sensu deflectant ad figuratum & metaphoricum. Aliunde verò

[redacted]

cùm iidem adversùs Anabaptistas probant infantes esse baptisandos, non alio firmiori argumento utuntur, quàm eo quod petitur ex citatis Christi verbis Joan. 3. quasi illi obliti essent, se verba illa non intelligere de vero aquæ Baptismo: adeo verum est parum sibi constare & cohærere errorem, ac spreto Ecclesiæ Judicio mentem nostram perpetuò fluctuare, ac circumferri omni vento doctrinæ: sed hæc sufficiant pro isto primo argumento. Lege quæ diximus suprà Quæst. 1. Art. 2. in solutione ad primam objectionem, de illo Christi testimonio apud S. Joan. c. 3. v. 5.

Secundum argumentum petitur ex iis locis in quibus salus æterna, regeneratio & renovatio hominis, peccatorum remissio, Baptismo annexa legitur. Joan. 3. v. 5. mox citato. Ephes. 5. v. 25. & 26. *Christus dilexit Ecclesiam & seipsum tradidit pro eâ, ut illam sanctificaret, mundans lavacro*

[redacted]

invocato nomine ipsius; ita ut remissio peccatorum detur invocationi nominis Christi, non aquæ Baptismo. Namque 1°. gratis omnino & absque ullo prorsus fundamento talis fingitur verborum connexio & constructio: quòd si cuilibet ad arbitrium verba sacra connectere cum aliis, transferre, exponere liceat, nihil tam firmum erit quod perditus aliquis convellere non tentet. 2°. Quia etsi talis supponeretur qualis à Socino fingitur, & peccatorum remissio fidei seu invocationi nominis Christi tribuatur, an propterea excludi deberet Baptismus aquæ, cujus toties expressam mentionem facit sacer Contextus? non profectò. Neque plùs urget quod addit, verbum, *mundandi*, *purgandi*, *remittendi peccata &c.* cùm Baptismo accommodatur, non rem ipsam, sed rei declarationem significare; id est, Baptismum nudum signum esse quo declaratur jam dimissa esse per fidem peccata. Quod ut probet, remittit lectorem ad caput 13. & 14. Levitici, ubi cùm de mundatione leprosi agitur, verbum, *mundare*, *sanare*, usurpatur pro merâ declaratione mundationis jam factæ.

Namque Baptismus signum quidém est remissionis peccatorum, non vacuum & iners, sed practicum & efficax, tanquam instrumentum Christi; hoc enim importat particula causalis, *per*, quâ utitur S. Paulus citato cap. 3. v. 5. Epistolæ ad Titum. Neque si aliquando in Scripturis verbum, *mundare &c.* usurpatur pro rei declaratione, sequitur nusquam significare rem ipsam effectivè productam: aliàs dicere quis posset, Christum, qui peccata remisit Magdalenæ, verè ea non remisisse, sed declarasse duntaxat esse remissa. Sacerdos legalis verè à leprâ non mundabat, sed mundatum

[redacted]

declarabat; ejus tamen declaratio merè otiosa non erat ac sterilis, siquidem jus conferebat ad civilem cum aliis societatem, & legalem quamdam seu carnis munditiem efficiebat: Sacramenta verò Christi non exteriorem, sed interiorem animæ purgationem operantur.

S. Petrus Epistolæ 1. cap. 3. v. 21. comparans Baptismum cum Arcâ Noë, seu rem figuratam cum figurâ, docet homines per Baptismum salvos fieri, sicut salvi facti sunt ab aquis diluvii qui in Arcâ inclusi fuêre, *in quâ*, inquit, *pauci, id est octo animæ salvæ factæ sunt per aquam; quod & vos nunc similis formæ salvos facit Baptisma.*

Socinus citatâ toties disput. de Baptismo c. 12. ad solitum effugium se recipit, nempe S. Petrum sensu metaphorico Baptismi vocem hîc usurpasse, pro internâ mundatione animæ, quæ tam necessa- [redacted]

pluries in die corpus lavassent frequentibus illis lotionibus de quibus loquitur S. Marcus cap. 7. v. 3. & 4.

Ex his porro Scripturæ testimoniis secundo nostro argumento adductis, & aliis ejusmodi sic arguimus: Illud est absolutè necessarium, seu medii, ut dicitur, necessitate ad salutem, cui annexa est salus, animæ mundatio, interior regeneratio & renovatio, peccatorum remissio: atqui talis est Baptismus; ergo &c.

Neque ulla fit exceptio eorum qui sunt à Fidelibus parentibus progeniti; sed omnibus indistinctè dicitur, *Qui baptisatus non fuerit, condemnabitur. Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Dei.* Et verò filii Fidelium nascuntur obnoxii peccato originali, sunt filii iræ & indignationis, sicut alii omnes; atque parentum fides prodesse iis non potest, nisi quatenus impellit eos ad remedium Baptismatis à Christo institutum ipsis conferendum. Jacob & Esaü filii erant optimi parentis Isaac; Deus tamen Jacob dilexit, Esaü autem odio habuit. David pariter erat filius hominis fidelis, & tamen Psalm. 50. v. 7. dicit, *Ecce in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Hinc trita SS. Patrum sententia, homines *Christianos non nasci, sed fieri*, nempe per Baptismum. Ita Tertull. Apolog. c. 18. *Pag.* 17. C.
S. Hieronymus Epistolâ 57. ad Lætam. Divino T. 4. *part.* 2.
ergo Judicio relinquere debemus eos infantes qui *p.* 590.
sine Baptismo ex hac vitâ discedunt, nihil de illis definire ac sentire, nisi quod Scriptura & Traditio docet, à quibus regulis nulli Christiano licet discedere. Ut enim observat antea citatus Bellarminus, nostra nec severitas nec clementia infantibus illis

aut nocet, aut prodest; verissimumque est quod ait Catechismus Romanus parte 2. de Baptismo n. 30. *Nihil magis necessarium videri, quàm ut doceamur omnibus hominibus Baptismi legem à Domino præscriptam esse, ita ut, nisi per gratiam Baptismi Deo renascantur, in sempiternam miseriam & interitum, à parentibus, sive illi fideles, sive infideles sint, procreentur.* Ex quibus satis intelligitur, quale sit ferendum judicium de sententiâ Cajetani & aliorum nonnullorum priùs memoratâ.

Tertium argumentum petimus ex iis testimoniis quibus constat nos per Baptismum induere Christum, ejusdem spiritûs & corporis fieri membra, ejusdem fidei, unionis ac charitatis esse participes, unius Dei esse cultores; quæ quidem totidem sunt necessitatis absolutæ argumenta.

1°. Per Baptismum Christus induitur, sine quo [redacted]

eos tam citò transferri ab eo qui ipsos vocaverat in Christi gratiâ, ad aliud Evangelium; unde dementes eos & fascinatos appellat. Addit Wolkelius, istam particulam, *quicunque*, vel, *quotquot baptisati estis*, innuere aliquos tantùm inter Galatas, non verò omnes baptisatos fuisse; hincque colligit Baptismum ad omnes non pertinere.

Verùm cùm Apostolus absolutè affirmat Galatas Christum induisse quando baptisati sunt, respicit tantùm ad virtutem & efficaciam Baptismi, cujus participes esse debuerant Galatæ, qui per Baptismum Christo nomen dederant, & se legem ipsius sequi velle professi fuerant; quamquam fieri potuit eorum nonnullos Baptismi gratiam non percipere, propter pravam aliquam conscientiæ dispositionem. Ut autem ita absolutè pronuntiet Apostolus, satis est, quòd ad hoc institutus sit Baptismus, ut Christus induatur, non interiùs tantùm per gratiam, sed etiam exteriùs per publicam & externam fidei Christianæ professionem, quæ Baptismo semper præmittebatur. Quod addit Socinus, planè vanum est, quasi non potuerint Galatæ à gratiâ baptismali brevì excidere præ humanâ inconstantiâ & infirmitate. Observatio Wolkelii ejus oscitantiam & imperitiam prodit: nemo enim ignorat, particulam hanc, *quotquot*, *quicunque*, apud Auctores tùm prophanos tùm sacros, non semper vim habere exceptivam; ut cùm S. Paulus 1. ad Timoth. 6. v. 1. ait: *Quicumque sunt sub jugo servi*, non innuere vult ex servis alios esse sub jugo, alios non esse; sed omnes haud dubiè sub jugo esse intelligit.

II°. Per Baptismum nos ejusdem & unius Spiritûs participes, ejusdemque corporis membra fieri, docet Apostolus 1. Corinth. 12. v. 13. *In uno Spi-*

ritu, inquit, *omnes nos in unum corpus baptiſati ſumus, ſive Judæi, ſive Gentiles, ſive ſervi, ſive liberi; & omnes in uno Spiritu potati ſumus.* Ergo ſicut nemo poteſt ſalvus fieri, niſi unus ſit cum Chriſto ſpiritus, ac Eccleſiæ membrum fiat; ita quoque niſi baptiſetur, cùm per Baptiſmum & unus cum Chriſto ſpiritus, & Eccleſiæ membrum evadat.

Socinus cap. 8. ſuæ diſputationis contendit eò loci Apoſtolum loqui dumtaxàt de interiori per gratiam Baptiſmo, ſicut de interiori potu; non verò de externo per aquam veram Baptiſmo, aut potu.

Verùm, etſi non diffiteamur, nonnullis ex Catholicis explicationem hanc probari, altera tamen rejici non debet; imò potius accommodata videtur ad ſcopum & inſtitutum Apoſtoli, quo hortatur Fideles ad mutuam unionem & charitatem, quia ſunt ejuſdem ſpiritûs participes, & ejuſdem corporis membra: illius autem communitatis ſeu ſpiritûs

[redacted]

Baptismi. Ephes. 4. v. 3. *Solliciti*, inquit, *servare unitatem spiritûs in vinculo pacis. Unum corpus & unus spiritus, sicut vocati estis in unâ spe vocationis vestræ; unus Dominus, una fides, unum Baptisma, unus Deus & pater omnium.* Sicut igitur necesse est ad salutem, ut unum agnoscamus & colamus Deum, ut unam fidem, spem ac charitatem habeamus; ita quoque unum Christi Baptismum, in quo fidei in unum Deum professio publica emittitur.

Socinus cap. 9. more suo Baptismatis nomen hîc metaphoricè usurpandum esse pro solâ interiori gratiâ Spiritûs sancti contendit, non aliis nixus rationibus quàm iis, quas antea refutavimus. Verùm si Baptismi vocem ibi metaphoricè sumendam pugnaciter ille contendat, quidni alter Socino non minùs perditus cavillator, per fidem, militare sacramentum; per Dominum, Regem; per spiritum, aerem interpretabitur? Adde quòd Baptismus spiritualis, prout contra Baptismum aquæ distinguitur, non sit aliquid à fide, spe, charitate, aliisque donis Spiritûs sancti distinctum; & tamen Apostolus ea distinguit, ac variis exprimit terminis.

Probatur 2°. Conclusio, ex constanti & perpetuâ Traditione Ecclesiæ.

Dissentiunt à se invicem Sociniani, & Novatores Calvinistæ.

Socinus ratus Baptismum ritum esse liberum & indifferentem, docet cap. 15. disput. de Baptismo, non semper ab Ecclesiâ usurpatum fuisse, quod probat duplici momento: primo, ex Lib. 7. Hist. Eusebii cap. 8. ubi, referente Dionysio Alexandrino, Novatus dicitur Baptismum abrogasse: secundo, ex Can. 9. Concilii generalis Nicæni I. in quo Cathari

ſeu Novatiani recipiuntur ad Eccleſiam redeuntes, per pœnitentiam, nulla factâ Baptiſmi mentione.

Verùm non potuit Socinus vel malitiam, vel craſſiorem imperitiam ſuam apertiùs prodere. Quantùm enim ſpectat ad primum, certum eſt Novatum non penitus abrogaſſe Baptiſmum: ille ſiquidem non tantùm ſuos baptiſabat, ſed etiam baptiſatos à Catholicis iterum tingebat, & quidem eâdem obſervatâ formâ quæ à Catholicis ex præſcripto Chriſti obſervabatur, ſicut colligimus ex S. Cypriano Epiſtolâ 69. ad Magnum, & Epiſtolâ 73. ad Jubaianum. Hoc igitur dumtaxat ſenſu dicitur Baptiſmum abrogaſſe, quòd repetendo Baptiſmum à Catholicis collatum, illum quaſi nullum haberet & abrogaret. Ad ſecundum: mirum non eſt Catharos à Concilio Nicæno per ſolam pœnitentiam admitti, utpote qui legitimè baptiſati fuiſſent, nec [redacted]

primis æstu disputationis adversùs Pelagianos abreptum longiùs quàm par esset processisse, atque necessitatem hanc contra Veterum sententiam excogitasse ac defendisse.

Satis igitur nobis erit, si ex testimoniis Veterum Ambrosio & Augustino ætate superiorum, ostendamus eandem semper viguisse fidem pro necessitate absolutâ Baptismi; nihil ab Augustino & sequentibus eam in rem assertum, quod à suis prædecessoribus certâ traditionis serie non acceperint. Duplici autem viâ id demonstrabimus. 1°. recensendo testimonia Veterum ex tribus primis Ecclesiæ sæculis; subsequentes enim nostros esse concedere videntur Novatores. 2°. generalibus quibusdam momentis ex usu & praxi Ecclesiæ perpetuâ depromptis.

PRIMUM ARGUMENTUM,

Ex testimoniis Veterum.

S. Justinus Apolog. 2. pro Christianis, postquam recensuit dispositiones quibus instructi esse debent qui baptisari cupiunt, sic pergit: *Deinde eò adducuntur à nobis ubi aqua est; atque eo regenerationis modo quo ipsi regenerati sumus, regenerantur. Nam in nomine rerum cunctarum parentis & Domini Dei, & Servatoris nostri Jesu Christi, & Spiritus sancti in aquâ tum lavantur. Christus enim ipse dixit: Nisi regenerati fueritis, non intrabitis in Regnum Cœlorum.* Rationem necessariæ illius per Baptismum regenerationis ibid. repetit S. Doctor ex peccato quod nascendo contrahimus. *Rationem autem illius rei,* inquit, *ab Apostolis illam accepimus. Quandoquidem priorem nativitatem nostram ignorantes, necessitate quadam, liquido genitali satu, mutuâ parentum*

P. 93. D.

P. 94. B. C.

mixtione intercedente, progenerati sumus, & in malis moribus pravâque consuetudine educti, ut ne necessitatis & ignorantiæ liberi permaneamus, sed delectûs & scientiæ filii fiamus, ac remissionem ante commissorum peccatorum consequamur in aquâ. Igitur ex S. Justino, aquæ Baptismus à Deo institutus & ordinatus est, ut homo spiritaliter renascatur, ac peccatorum remissionem obtineat. Sicut igitur sine illâ regeneratione servari nemo potest, ita etiam nec sine Baptismo, aut ejus voto.

S. Irenæus Lib. 3. cap. 17. aliàs 19. *Sicut*, in-
P. 208. n. 2. quit, *de arido tritico massa una fieri non potest sine humore, neque unus panis, ita nec nos multi unum fieri in Christo Jesu poteramus sine aquâ, quæ de cœlo est. Et sicut arida terra, si non percipiat humorem, non fructificat; sic & nos, lignum aridum existentes primùm, nunquam fructificaremus vitam, sine supernâ voluntariâ pluviâ. Corpora enim nostra per lava-*

En Hæreticorum illorum objectio, cui ſic Tertullianus: *Fuerit ſalus retro per fidem nudam ante Domini paſſionem & reſurrectionem: at ubi fides aucta eſt credendi in nativitatem, paſſionem, reſurrectionemque ejus, addita eſt ampliatio Sacramento, obſignatio Baptiſmi, veſtimentum quodammodo fidei, quæ retrò erat nuda, nec poteſt jam ſine ſuâ lege. Lex enim tingendi impoſita eſt, & forma præſcripta: Ite, inquit, docete nationes, tingentes eas in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs ſancti. Huic Legi collata definitio illa, Niſi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu, non intrabit in Regnum Cœlorum: obſtrinxit fidem ad Baptiſmi neceſſitatem. Itaque omnes exinde credentes tingebantur: tunc & Paulus ubi credidit, tinctus eſt.* Nihil potuit Tertullianus diſertius proferre adversùs Socinianos & Novatores Calviniſtas, ut Baptiſmi neceſſitatem tùm præcepti, tùm medii demonſtraret.

S. Cyprianus in famosâ, quam cum Stephano S. Pontifice habuit, controverſiâ de Baptiſmo ab Hæreticis dato, ſupponit abſolutè neceſſarium eſſe ad ſalutem Baptiſmum; atque hac erroneâ occupatus ſententiâ, apud Hæreticos verum non eſſe Baptiſma Chriſti, ab illis baptiſatos iterùm baptiſabat ut vitam æternam aſſequi poſſent: *Quia*, inquit Epiſt. 72. ad Stephanum, *parum eſt eis manum imponere, niſi accipiant & Eccleſiæ Baptiſmum. Tunc enim demùm plenè ſanctificari & eſſe filii Dei poſſunt, ſi Sacramento utroque naſcantur, cùm ſcriptum ſit: Niſi quis renatus fuerit &c.* Idem repetit Epiſt. 73. ad Jubaïanum, ſimulque occupat & ſolvit iſtam objectionem (quam Novatores noſtri adoptarunt) nempe, *Si quis antequam in.* Pag. 121.

Pag. 127. *Ecclesiâ baptisetur, in confessione nominis apprehensus fuerit & occisus, an spem salutis & præmium confessionis amittit, eo quòd ex aquâ non fuerit priùs renatus?* cui objectioni respondet sanctus Martyr, ejusmodi *non privari Sacramento Baptismi, utpote qui baptisentur gloriosissimo & maximo sanguinis Baptismo:* quod idem est ac si diceret, Baptismum aquæ suppleri per contritionem perfectam & martyrium.

In Concilio Carthaginensi an. 256. cui præfuit S. Cyprianus, & adfuêre Episcopi 87. Nemesianus à Tubunis probans baptisatos ab Hæreticis debere vero Ecclesiæ Baptismo iterùm tingi, adducit T. 1 Conc. istud Christi Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit &c.* p.787. E. *Hic est*, inquit, *Spiritus qui ab initio ferebatur super aquam. Neque enim Spiritus sine aquâ operari potest, neque aqua sine Spiritu.* Et postea: *Nisi ergo* Ibid.p.788. B. *acceperint Baptisma salutare in Ecclesiâ catholicâ,*

[redacted]

piendum hoc ipso faciliùs accedit, quòd illi remittuntur, non propria, sed aliena peccata? Porro infantes, ut jam observatum fuit, non tenentur lege Baptismi vi solius præcepti cujus sunt incapaces; ergo quia est medium à Deo institutum ad eluendam originalis peccati labem. Decretum hoc S. Cypriani & Coepiscoporum ejus expendens S. Augustinus Epist. 166. aliàs 28. ad Hieronymum, ait, novam non esse definitionem, sed firmissimam Ecclesiæ fidem. T. 2. p. 593. A.

S. Clemens Alexandrinus Lib. 1. Pædagogi cap. 6. *Tincti*, inquit, *illuminamur, in filios adoptamur..... vocatur lavacrum per quod peccata abstergimus; gratia quâ remittuntur pœnæ quæ peccatis debentur.* Edit. Batav. 1616. p. 69. A.

Origenes Hom. 8. in Leviticum. *Quid causa sit*, inquit, *cùm Baptisma Ecclesiæ in remissionem peccatorum detur, secundùm Ecclesiæ observantiam etiam parvulis Baptismum dari; cùm utique si nihil esset in parvulis quod ad remissionem & indulgentiam pertineret, gratia Baptismi superflua videretur.* Et Hom. 14. in Lucam: *Quia per Baptismi*, inquit, *Sacramentum nativitatis sordes deponuntur, propterea baptisantur & parvuli. Nisi enim quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu, non potest introire in Regnum Cælorum.* Et Lib. 5. in caput 6. ad Romanos: *Pro hoc*, inquit, (nempe peccato originis) *Ecclesia ab Apostolis traditionem suscepit etiam parvulis Baptismum dare. Sciebant enim.... quia essent in omnibus genuinæ sordes peccati, quæ per aquam & Spiritum sanctum ablui deberent, propter quas etiam corpus ipsum corpus peccati nominatur.* T. 1. p. 90. H. T. 2. p. 142. L. Ibid. p. 553. A. B.

S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi 3. ait: *Qui in aquam descensurus es, non aquæ simplici* Pag. 16. C D.

[redacted]

mentem adhibe, sed Spiritûs sancti virtute salutem suscipe: nam sine utrisque ad perfectionem deduci
Aug. 19. D. *non poteris..... Et si quis non baptisatur, salutem non habet, præter solos Martyres, qui sine aquâ Regno cœlesti potiuntur.*

Mitto innumera Baptismi ejusque virtutis magnifica apud Veteres encomia, de quibus, ubi de variis nominibus Baptismi, initio hujus Tractatûs disserebamus. Mitto etiam ea Veterum testimonia quæ pro fide peccati originalis laudavit S. Augustinus adversùs Pelagianos, à quibus accusabatur quòd omnium primus opinionem hujus peccati invexisset; nempe Rheticii Augustodunensis, Olympii in Hispaniâ Episcopi, S. Hilarii, S. Basilii, S. Gregorii Nazianzeni, S. Chrysostomi, S. Ambrosii, qui omnes dum adstruunt fidem peccati originalis, necessitatem remedii, nempe Baptismi, eâdem viâ demonstrant.

[redacted]

S. quoque Augustinus Lib. 3. de origine animæ Cap. 9. *Noli*, inquit, *credere, nec dicere, nec docere, infantes, antequam baptisentur morte præventos, pervenire posse ad originalium indulgentiam peccatorum, si vis esse Catholicus.* Et Epist. 166. aliàs 28. ad Hieronymum: *Quisquis dixerit, quòd in Christo vivificabuntur etiam parvuli; qui sine Sacramenti ejus participatione de vitâ exeunt, hic profectò & contra Apostolicam prædicationem venit, & totam condemnat Ecclesiam, ubi propterea cum baptisandis parvulis festinatur & curritur, quia sine dubio creditur aliter eos in Christo omnino vivificari non posse.* T. 10. p. 379. C. T. 2. p. 591. B.

Magistro suo subscribunt fidelissimi discipuli, Fulgentius & Prosper.

S. Fulgentius Lib. de fide ad Petrum cap. 27. *Firmissimè tene*, inquit, *& nullatenus dubites, non solùm homines jam ratione utentes, verùm etiam parvulos, qui sive in uteris matrum vivere incipiunt, & ibi moriuntur, sive cùm de matribus nati sine Sacramento sancti Baptismatis, quod datur in nomine Patris &c. de hoc sæculo transeunt, ignis æterni sempiterno supplicio puniendos.* Edit. Paris. 1684. p. 527.

S. Prosper Lib. 2. de Vocatione Gentium cap. 10. agens de multitudine infantium qui non recipiunt Baptismum, quamvis Deus velit omnes salvos fieri, affirmat nihilominus eos æternâ vitâ privari. *Quid hoc profundius*, inquit, *quid mirabilius esse potest? Neque enim credi fas est, eos qui regenerationis non adepti sunt Sacramentum, ad illum Beatorum pertinere consortium.* Edit. poster. p. 908. E.

Denique perpetuam hanc Ecclesiæ fidem suo suffragio confirmarunt quatuordecim Episcopi Græci in Concilio Diospolitano, teste Augustino Epist.

[redacted]

.2.p.674. 186. ad Paulinum, aliàs 106. capite 9. Latini in Concilio Carthaginensi, qui scribunt Innocentio S. Pontifici de Actis adversùs Pelagium
id. p.619. Epistolam, quæ inter Augustinianas est n. 175. aliàs 90.

Secundum Argumentum

Ex usu & praxi Ecclesiæ perpetuâ, ac generalibus quibusdam momentis.

I°. Ex perpetuo & constanti Baptismatis usu in Ecclesiâ semper observato, firmissimum ejus necessitatis absolutæ argumentum deducitur. Fides quippe nostra non modo ex Scriptis Veterum quæ supersunt, sed etiam ex praxi, usu, & factis ipsis, in quibus viva quædam ac spirans traditio continetur, validissimè comprobatur. Sic probabat olim S. Au-

[redacted]

variis temporibus impugnavêre : secundo sæculo Caïani & Quintiliani ; Manichæi tertio ; Ascodrutæ, Archontici, Seleuciani & Hermiani quarto ; Pelagiani quinto ; & alii qui deinceps veteres ac jam sopitos errores excitarunt.

III°. Constans semper fuit Ecclesiæ doctrina & praxis, infantes baptisari posse & debere, ut à labe originali purgati Regni cœlestis & vitæ æternæ participes fieri possent. Constat ex S. Cypriano Epistolâ ad Fidum, ex Concilio Carthaginensi & Milevitano apud S. Augustinum Epist. 175. & 176. aliàs 90. & 92. ubi Patres Pelagianorum errores exponentes, aiunt : *Parvulos etiam propter salutem, quæ per Salvatorem Christum datur, baptisandos negant, ac sic eos mortiferâ istâ doctrinâ in æternum necant.* Censent igitur Patres illi, idcirco baptisandos esse parvulos, quia salutem aliâ viâ non possunt assequi ; seu, ut loquitur S. Augustinus citatâ ad Hieronymum Epistolâ, *quia creditur aliter eos in Christo vivificari non posse.* T. 2. p. 619. F. Ibid. p. 591. B.

IV°. Etsi statuta quædam forent tempora ad solemnem Baptismi administrationem, semper tamen provisum est ab Ecclesiâ, ut in periculo mortis & urgente necessitate, quæ legem nescit, sive infantibus, sive adultis in lecto ægrotantibus, quolibet tempore per Sacramentum Baptismi subveniretur. Ita colligimus ex Conciliis antea citatis, Romano sub Cornelio, Neocæsariensi Can. 12. Autissiodorensi Can. 18. Matisconensi II. Can. 3. Parisiensi VI. Can. 7. Ex S. Cypriano Epistolâ ad Magnum, ex Siricio Epistolâ ad Himerium Tarraconensem Episcopum, ex S. Leone Epistolâ 4. ad universos Episcopos per Siciliam constitutos : unde gravissimi peccati rei habebantur Sacerdotes,

qui sine Baptismi subsidio aliquem ex hac vitâ migrare permittebant. Rationem affert Siricius mox laudatus, *Ne*, inquit, *ad nostram perniciem tendat animarum, si, negato desiderantibus fonte salutari, exiens unusquisque de sæculo, & regnum perdat & vitam.*

. 2. Conc. ... 1018. ...

Atque inde est quòd S. Augustinus Epist. 228. aliàs 180. ad Honoratum, & alii Veteres cum ipso ignavos illos Pastores tam graviter exagitent, qui persecutionis tempore fugientes ut vitæ suæ consulant, miseras oves curæ suæ commissas derelinquunt, & omni ope spirituali ac Sacramentorum subsidio destitutas periculo damnationis æternæ exponunt. Inde quoque Episcopi ad martyrium rapti tantum sui desiderium suis populis relinquebant, nimirùm propter spiritualem, quam ab ipsis per Sacramenta expectabant, opem. Sic audire

. 2. p. 831. & seq.

simoniæ, nisi quòd per hanc dilationem exponerent sese periculo carendi Baptismo ad salutem planè necessario?

VI.° denique, non aliâ de causâ ipsis laïcis, etiam mulieribus, permisit Ecclesia in mortis periculo Baptismum administrare, quàm quòd eum absolutè ad salutem necessarium esse semper judicavit.

Igitur hac inspectâ & benè exploratâ Ecclesiæ totius fide, & nunquam interruptâ Traditione, Concilium Trid. Sess. 7. Can. 5. sic definit: *Si quis dixerit Baptismum liberum esse, hoc est non necessarium ad salutem, anathema sit.* Et Can. 2. de istâ Christi apud S. Joan. cap. 3. sententiâ, *Nisi quis renatus fuerit &c. Si quis dixerit aquam veram & naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque adeo verba illa Domini, Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto &c. ad metaphoram detorserit, anathema sit.* T. 14. Conc. p. 778. C. *Ibid.* A.

Jam in Concilio Lugdunensi an. 1274. & in Florentino an. 1439. definierat Ecclesia, *illorum animas qui cum solo originali peccato decedunt,* (adeoque sine Baptismo) *mox in infernum descendere.* Igitur Ecclesia semper credidit Baptismum omnibus & singulis hominibus absolutè necessarium esse ad salutem. T. 13. Conc. p. 515. D.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. Ex citatis toties Christi verbis Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit &c.* inferri dumtaxat potest, necessarium esse Baptismum necessitate præcepti, non medii. Necessitas autem præcepti eos tantùm obstringit, qui præcepti sunt capaces, adultos scilicet, non verò infantes.

[redacted]

Antecedens probatur: Quia illud necessarium est solâ dumtaxat præcepti necessitate, cujus necessitas tota pendet ab institutione & mandato Christi, non verò ab internâ rei ipsius naturâ & conditione; in hoc enim stat totum discrimen necessitatis medii & præcepti. Sic v. g. necessitas fidei & gratiæ sanctificàntis ad obtinendam salutem æternam, absoluta est ac simplex, seu medii, quia ex ipsâmet naturâ & conditione fidei & gratiæ sanctificantis nascitur: atqui necessitas Baptismi & aliorum Sacramentorum tota pendet ex liberâ Dei voluntate: ergo &c.

Resp. nego maj. Ex solâ quippe Dei voluntate ac institutione fit quòd aliqua Sacramenta absolutè seu necessitate medii, alia verò ex præcepto dumtaxat sint necessaria.

Instabis 1°. Necessitas præcepti tam pendet ab unâ Dei voluntate ac institutione, quàm necessitas

[redacted]

[redacted]

quòd præceptum Dei positivum pro quolibet instanti non obligat, sed certo dumtaxat tempore: quare violati præcepti ille reus tantùm habetur, quando præceptum non observat quo tempore tenetur illud observare. E contra quod necessarium est necessitate absolutâ & medii, semper obligat.

Instabis 2°. Quod necessarium est necessitate medii, nusquam suppleri potest; in eo non excusat aut ignorantia, aut impotentia; sine eo re aut voto saltem percepto salus haberi non potest: atqui talis non est Baptismus, suppleri etenim potest per martyrium & perfectam contritionem; in eo excusat ignorantia, aut impotentia: qui enim aut invincibiliter ignoraret mandatum & institutionem Baptismi, aut in iis esset angustiis in quibus eum non posset percipere, illi profectò defectus Baptismi ad culpam non imputaretur. Igitur sine eo re percepto, imò & sine ipsius voto ac desiderio potest quis salvus esse: qui enim nihil unquam de lege Baptismi audivisset, ac laboraret eâ in re invincibili ignorantiâ, ille certè Baptismi votum seu desiderium elicere non posset: si tamen Deum super omnia charitate perfectâ diligat, salutis æternæ particeps erit. Infantes pariter hujus voti sunt incapaces.

Major argumenti manifesta videtur in exemplo fidei & gratiæ sanctificantis, quæ suppleri nullatenus possunt, & sine quibus re perceptis salus obtineri non potest; quia scilicet necessariæ sunt necessitate medii, seu absolutâ.

Resp. ad primum, distinguo: Quod necessarium est necessitate medii, suppleri non potest per aliud, si sit medium internum salutis, qualis est fides & gratia sanctificans, concedo: si sit medium

[redacted]

duntaxat externum, qualia sunt Sacramenta, nego. Ista quippe media pendent à liberâ Christi instituentis voluntate, qui ea ordinavit ad obtinenda media interna salutis: cùm igitur media illa interna salutis aliâ viâ possunt obtineri, media externa tunc suppleri possunt; virtus enim Christi non est necessariò illis exterioribus signis alligata: ita suppleri potest Baptismus per martyrium & perfectam contritionem. Vide quæ diximus inter Prænotata.

Ad secundum: Ab eo quod est necessarium necessitate medii, non excusat aut ignorantia aut impotentia; à lege autem Baptismi excusat aut ignorantia aut impotentia, distinguo: à lege Baptismi sub eâ ratione quâ mandatum includit, excusat aut ignorantia aut impotentia; id est, qui invincibiliter ignorat Baptismum, aut non potest ex verâ impotentiâ, secluso contemptu & negligentiâ eum percipere, ille reus non est violati mandati, neque

[redacted]

tum non magis necessarium videtur, nec magis includitur in contritione perfectâ, quàm cujuscumque alterius mandati Christi; certum enim est eum qui Deum super omnia charitate perfectâ diligit, ita debere animo affectum esse, ut omnia Christi mandata, ubi ea noverit, & adimplendi facultas dabitur, velit adimplere.

Resp. reverâ in casu proposito Baptismi votum, quod supponitur tantùm implicitum, non magis includi in illâ contritione perfectâ, quàm cujuscumque alterius Christi mandati, adeoque non magis videri necessarium; verùm id per accidens est respectu Baptismi in eo casu singulari. Cùm enim docent Theologi, votum seu desiderium Baptismi saltem necessarium esse, loquuntur ex hypothesi quòd promulgata sit & cognita lex Baptismi; quo casu docent, premente impotentiâ, saltem Baptismi desiderium seu votum explicitum habendum esse, quia Christus pro suâ benignitate & clementiâ voluit, ut iis in angustiis sincerum Baptismi votum junctum cum perfectâ contritione, Baptismi ipsius vices & locum suppleret. Aliorum quidem mandatorum Christi votum generale & implicitum semper necessarium est, quod, ut diximus, à perfectâ contritione non sejungitur; neque idcirco dicendum, mandata illa omnia, aut res quæ in mandatis habemus, esse in voto absolutè necessarias. Inter Prænotata enim observavimus, discrimen esse inter ista duo, nempe votum rei alicujus esse necessarium, & rem necessariam esse in voto: prius significat voluntatem observandi rem præceptam esse necessariam, quod verum est; posterius, rem præceptam tantæ necessitatis esse ad salutem, ut si non reipsâ, saltem voto & desiderio haberi de-

beat, quod non semper verum est, in illis præsertim rebus, quæ ex solo præcepto sunt necessariæ, nec continent medium ad salutem absolutè necessarium: non tantùm autem necessarium est votum Baptismi, sicut & aliarum rerum quæ sub præceptum cadunt, sed necessarius etiam est Baptismus ipse in voto seu desiderio.

Instabis 3°. Si vi istorum Christi verborum, *Nisi quis renatus fuerit*, &c. inferatur Baptismum necessarium esse necessitate medii, inferri quoque poterit, eum æqualis necessitatis esse ac gratiam ipsam Spiritûs sancti, ac consequenter sine eo re percepto nusquam posse obtineri salutem; sicut non potest obtineri sine gratiâ sanctificante actu receptâ. Antecedens probatur, quia Scriptura utrumque per copulativam *&*, conjungit, *ex aquâ & Spiritu*.

Resp. nego ant. ejusque probationem: particula enim copulativa *&*, non semper demonstrat ne-

cari debet, an particula *&*, conjungat res æqualiter necessarias. Porro in adducto testimonio Joan. 3. particula *&*, res diversas omnino conjungit, nempe interiorem Spiritûs sancti gratiam, quæ ex propriâ naturâ absolutè est necessaria; & exteriorem Baptismi ritum, qui aliquando potest suppleri. Meritò tamen particulam *&*, adhibuit sacer Contextus, quia lege ordinariâ necessarius est Baptismus ad assequendam Spiritûs sancti gratiam; & si loco particulæ *&*, disjunctivam *vel*, posuisset, suspicari quis fortè potuisset alterutrum è duobus esse tantùm necessarium, aut Spiritum, aut aquam, cùm tamen utrumque exigatur, unum tanquam medium internum, alterum verò externum.

Instabis 4°. Non magis ex istis verbis, *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu* &c. colligi potest absoluta Baptismi necessitas, quàm ex istis, *Nisi manducaveritis carnem & biberitis sanguinem* &c. colligatur absoluta necessitas Eucharistiæ.

Resp. nego maj. & parit. Disparitas non aliunde repeti debet, quàm ex solâ Christi voluntate nobis in Scripturis & Traditione Ecclesiæ declaratâ, quâ constat Baptismum semper judicatum fuisse necessarium absolutè ad salutem, non verò Eucharistiam: quare? quia sic voluit & instituit Christus. Aliunde verò discrimen utriusque indicare videtur diversa loquendi ratio Scripturæ: de Baptismo enim absolutè & indefinitè ait: *Nisi quis renatus fuerit*, quâ significat Baptismi legem ad omnes & singulos pertinere; de Eucharistiâ verò, *Nisi manducaveritis*, quâ solos adultos præcepti capaces Eucharistiæ lege teneri non obscurè innuit.

Instabis 5°. Auctores etiam catholici verba ci-

tata, *Nisi quis renatus fuerit* &c. ad solos adultos restringunt qui sunt præcepti capaces, & quos reos facit non ipsa præcisè Baptismi privatio, sed contemptus præcepti Christi. Ita Magister Sententiarum L. 4. dist. 4. littera E. ait verba Christi citata ad eos pertinere qui possunt, & contemnunt baptisari. Ita pariter Hugo à sancto Victore L. 1. de Sacramentis cap. 13. relatis istis S. Augustini verbis ex Lib. 4. contra Donat. cap. 22. *Tunc impletur invisibiliter, cùm mysterium Baptismi non contemptus Religionis, sed articulus necessitatis excludit*; addit verba citata, *Nisi quis renatus fuerit* &c. sic restringenda esse, *Si quis renasci contempserit.* Idem ferè docet S. Bonaventura in 4. dist. 4. part. 2. art. 1. q. 1.

To. 9. pag. 139. D.

Sunt præterea non pauci qui de divinâ misericordiâ tam benè sperant ac confidunt, ut infantes sine Baptismo ex hac vitâ rapti, in gratiam pieta-

telligenda, vel de iis qui possunt & contemnunt baptisari; vel de regeneratione, quæ fit per aquam & Spiritum sanctum, quæ regeneratio fit non tantum per Baptismum, sed etiam *per pœnitentiam & sanguinem*; quibus verbis non obscurè declarat, Baptismum aquæ, etsi necessarium, suppleri tamen posse per martyrium & pœnitentiam. Idem planè docent Hugo Victorinus & S. Bonaventura.

Ad secundum: Eorum Auctorum sententia quæ planè singularis est, rejicienda est; quæ nec in Scripturis, nec in Traditione Ecclesiæ fundamentum habet, à quibus immotis regulis nulli Catholico fas est unquam recedere. Vide suprà, initio hujus Quæstionis, judicium Bellarmini de hac illorum Scholasticorum opinione.

Instabis 6°. Non desunt apud veteres Ecclesiæ Patres argumenta quibus ostenditur non tantam ipsis visam esse Baptismi necessitatem, quantam hîc defendimus.

1°. Veteres illi Orientales & Africani, qui tanto studio adversùs Stephanum S. Pontificem contendebant Baptismum ab Hæreticis collatum nullum esse, rati quæstionem hanc non ad fidem, sed ad disciplinam pertinere, unicuique permittebant sentiendi quid vellet licentiam; atque œconomiâ & dispensatione interdum utebantur, ut non rebaptisarent, qui ab aliquibus Hæreticis baptisati fuerant, quamquam nullum illi judicarent talem Baptismum. Ita colligimus ex S. Basilio Canone 1. Epistolæ ad Amphilochium. Ipse quoque S. Cyprianus Epist. 73. ad Jubaïanum solvens istam objectionem: *Sed dicet aliquis: Quid ergo fiet de his qui in præteritum de hæresi ad Ecclesiam venien-* pag. 128.

tes, *sine Baptismo admissi sunt?* Respondet: *Potens est Dominus misericordiâ suâ indulgentiam dare, & eos qui ad Ecclesiam simpliciter admissi in Ecclesiâ dormierunt, ab Ecclesia sua muneribus non separare.* Porro si Veteribus illis persuasum fuisset, Baptismum absolutè necessarium esse ad salutem, an quæstionem validitatis Baptismi ab Hæreticis dati, non fidei esse, sed disciplinæ dixissent? An non iterassent semper eum Baptismum, quem nullum judicabant? An non declarassent à Regno Cœlorum extorres, qui sine vero Baptismo ex hac vitâ migrassent?

II°. Constat ex Historiâ Ecclesiasticâ, plurimos viros quorum memoriam veneratur Ecclesia, pluribus annis in Catechumenatu vixisse, aut etiam extremo tantùm vitæ tempore Baptismum percepisse.

Ita de Constantino Imperatore narrat Eusebius

[redacted]

Resp. nego ant. His quippe argumentis hoc unum efficitur, quod ultrò fatemur, existimasse Veteres votum Baptismi aliquibus in casibus ad salutem sufficere.

Ad primum: Non idcirco Veteres excitatam de Baptismo Hæreticorum controversiam ad disciplinam pertinere; & in eâ dispensationis & œconomiæ locum esse censuerunt, quòd ignorarent absolutam esse Baptismatis necessitatem, sed quòd cùm illa quæstio nondum esset eliquata & totius Ecclesiæ judicio definita, posset unusquisque, salvâ unitate & pace, sentire & facere quid vellet. Unde S. Basilius aliique qui S. Cypriano adhærebant, etsi rectè nossent & Baptismum absolutè necessarium esse, & apud Hæreticos nullum esse, tamen ex prudenti œconomiâ, aliquando baptisatos ab Hæreticis non rebaptisarunt, rati in ejusmodi circumstantiis divinam non deesse misericordiam; atque ejusmodi Hæreticis ad Ecclesiæ unitatem sincero corde redeuntibus sufficere ad salutem Baptismi desiderium, unitatem Ecclesiæ, ac perfectam cordis conversionem.

Non rarò Veteres in casu necessitatis, aut in dubio de validitate Baptismi, ad misericordiam Dei confugiunt, ut sine accepto in re Sacramento, de salute alicujus benè sperent atque confidant. Sic S. Dionysius Alexandrinus annuere recusavit votis alicujus senis, qui jam à longo tempore in Ecclesiâ receptus & Sacramentorum particeps factus, confessus tamen fuerat, se vero Ecclesiæ Baptismo tinctum non fuisse, quique enixè postulabat ut iterùm baptisaretur; non annuit, inquam, ejus postulationi S. Dionysius. Quare? quia nempe existimavit in his circumstantiis diuturnam cum

Apud Euseb. Hist. L. 7. c. 9.

[redacted]

Fidelibus communionem, & participationem Sacramentorum sufficere ad salutem illius hominis. Ita pariter Innocentius III. consultus ab Episcopo Cremonensi de quodam Presbytero defuncto, qui baptisatus non fuerat; respondet, *Presbyterum qui sine undâ Baptismatis extremum diem clausit, quia in sanctæ matris Ecclesiæ fide & Christi nominis confessione perseveravit, ab originali peccato solutum & cœlestis patriæ gaudium adeptum esse.* Ita etiam qui olim post actam semel publicam pœnitentiam, iterùm se iisdem implicabant gravioribus delictis, divino relinquebantur Judicio, nullâ ipsis impositâ publicâ, vel etiam privatâ pœnitentiâ, non ex desperatione veniæ, sed ad rigorem disciplinæ.

Ad secundum: Ex factis quibusdam particularibus efficax non colligitur argumentum; quia occurrere potuêre quædam rationes ac circumstantiæ, propter quas viri illi sancti absque peccato

[redacted]

Instabis 6°. Nonnulli ex SS. Patribus apertè affirmant neminem, exceptis solis Martyribus, sine Baptismo reipsâ percepto, salvum fieri posse, quacunque tandem necessitate teneantur.

S. Ambrosius L. 2. de Abraham cap. 11. post relata verba Christi Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit &c. Nullum excipit*, ait, *non aliquâ præventum necessitate*. Et L. de Mysteriis c. 4. *Credit*, inquit, *Catechumenus in Crucem Domini Jesu, quâ & ipse signatur; sed nisi baptisatus fuerit in nomine Patris, & Filii & Spiritûs sancti, remissionem non potest accipere peccatorum, nec spiritualis gratiæ munus haurire*. T. 1. p. 351. A. T. 2. p. 331. B.

S. Fulgentius L. de fide ad Petrum c. 3. iisdem Christi verbis Joannis 3. adductis, addit: *Absque Sacramento Baptismatis, præter eos qui in Ecclesiâ Catholicâ sine Baptismate pro Christo sanguinem fundunt, nec Regnum Cœlorum potest quisquam accipere, nec vitam æternam*. Pag. 519. n. 41.

Gennadius L. de Ecclesf. dogmat. c. 41. aliàs 74. *Baptisatis tantùm*, ait, *iter esse salutis credimus. Nullum Catechumenum, quamvis in bonis operibus defunctum, vitam æternam habere credamus, excepto martyrio, ubi tota Baptismi Sacramenta complentur*. T. 8. Oper. S. Aug. in apendice, pag. 79. D.

Resp. 1°. Objectionem hanc inferiùs solvendam esse, ubi quæstio erit an perfecta contritio votum Baptismatis includens, vices ejus ac locum supplere possit.

Resp. 2°. non sine consilio, nonnullos è Veteribus frequenter non insinuasse, votum Baptismi ex contritione perfectâ ad salutem in necessitate sufficere, ne scilicet favere viderentur eorum pravæ consuetudini, qui ex negligentiâ, vel alio quo-

[redacted]

cumque motivo, Baptiſmum ad extremum uſque vitæ tempus differebant.

Reſp. 3°. ad S. Ambroſium, eum in adversâ prorsùs ſententiâ fuiſſe, qui Valentinianum Imperatorem ſolo Baptiſmi voto ſalutem animæ aſſecutum fuiſſe confidit. Verba poſtea proferemus. Quod autem ex Libro de Myſteriis hîc opponitur, de iis intelligenda ſunt, qui vel ex negligentiâ, vel, quod pejus eſſet, ex contemptu Baptiſmum non perciperent.

Non aliter exponendus S. Fulgentius, aut deſerendus; quemadmodum & ipſe Gennadius.

Objicies 2°. Pueri Fidelium ſalvi fiunt per ſolam fidem parentum; ergo Baptiſmus non eſt abſolutè neceſſarius.

Antecedens probatur: Quia non minorem vim & efficaciam habet fides in Lege gratiæ, quàm in Lege naturæ & Moſis; eadem enim eſt quoad ſub-

[redacted]

fidem aliquo signo exteriori tanquam conditione manifestari; ita nunc, Deo sic volente, necesse est aquam, tanquam causam instrumentalem gratiæ, usurpari.

Resp. 2°. Esto antiquitùs seu retrò suffecerit *fides nuda*, ut loquitur Tertullianus solvens eamdem objectionem à Caïanis & Quintilianis olim propositam, L. de Baptismo cap. 13. at postquam *lex tingendi data est & forma præscripta*, obstricta est fides ad Baptismi necessitatem. Non itaque minoris est virtutis & efficaciæ fides nostra, quàm Veterum; sed fidei additum est Baptismi mandatum: & quemadmodum lex moralis, licet non sit minoris efficaciæ in viro religioso quàm in sæculari, illi tamen non sufficit ad salutem, nisi & consilia, ad quæ se obstrinxit, observet; ita pariter etsi fides nostra tam efficax sit ex se, quàm fides Veterum, quia tamen annexum jam habet Baptismi mandatum, sine illo ad salutem non sufficit. Pag. 229. D.

Neque inde sequitur deteriorem esse conditionem fidei & infantium in novâ Lege: imò multis titulis melior est. 1°. quia fides jam longè facilior & communior, longè abundantior gratia, quàm fuerit in Lege naturæ vel Mosis. 2°. quia salus infantis non jam à fide parentum, sed ab ipsâ Sacramenti applicatione pendet, seclusâ ministrantis fide & probitate. 3°. quia Baptismus statim ab ipsâ nativitate potest infantibus ministrari; in Lege autem Mosis circumcidi ante octavum à nativitate diem infans non poterat. 4°. multis & infinitis penè legalibus præceptis ac cærimoniis gravati erant & obruti Judæi, quibus nos per Christum liberi facti sumus. 5° denique, Veteribus nondum patebat Cœlum; nobis verò, postquam Christus

[redacted]

aſcendens in altum ſecum captivam duxit captivitatem, jam apertum eſt: longè igitur potior eſt noſtra conditio, quàm Veterum.

Inſtabis 1°. Quod antea ſufficiebat, poſtea verò non ſufficit, videtur deterioris eſſe conditionis: atqui in veteri Lege ſufficiebat fides, jam verò non ſufficit; ergo &c.

Reſp. diſt. maj. Quod antea ſufficiebat & poſtea non ſufficit propter imminutionem virtutis, deterioris eſt conditionis, concedo: propter additionem Sacramenti, nego. Porro fidei virtus non eſt imminuta, ſed fidei additum eſt Baptiſmi mandatum.

Inſtabis 2°. Ex S. Auguſtino parentum fides prodeſt infantibus ad ſalutem obtinendam: *Vt poſſit*, inquit Epiſt. 98. aliàs 23. ad Bonifacium, *regenerari* (parvulus) *per officium voluntatis alienæ, cùm offertur conſecrandus, facit hoc unus*

T. 2. p. 264. B.

[redacted]

paces ; sed illam suppleri ex Dei benignitate per fidem Ecclesiæ & parentum, quâ illi moventur ut infantes baptisandos ministris Ecclesiæ offerant. Unde susceptores pro iis ad singula interrogata, respondent, *Credo, abrenuntio* &c.

Instabis 3°. Tam potest infantibus Fidelium prodesse ad salutem aliena parentum fides, quàm iis nocere ad damnationem alienum Adami peccatum.

Resp. nego maj. 1°. Quia in rebus quæ à solâ Dei voluntate pendent, non alia inquiri debet ratio, quàm ejus voluntas. Porro noluit Christus infantes per solam parentum fidem sine Baptismo salvos fieri. 2°. Disparitas est, quia peccatum primi parentis non est planè extrinsecum & alienum respectu illorum infantium, sed illis proprium & internum ; quia etsi solus Adamus proprio & personali voluntatis motu peccaverit, omnes tamen ejus posteri in eo jam tùm inclusi, in eo quoque peccaverunt, ut ait Apostolus Rom. 5. v. 12. adeoque peccatum Adami proprium est naturæ totius humanæ, seu omnium filiorum ejus.

At verò fides parentum omni sensu externa est & aliena respectu infantium ; & sicut infantibus non noceret parentum malitia & impietas, quâ eos dæmoniacis sacrilegiis obligarent, ita sola sine Sacramento iis ad salutem non prodest fides parentum : quia, ut ait S. Augustinus Epistolâ mox citatâ 98. *Cùm homo*, non jam in lumbis peccantis, T. 2. p. 264. A.
sed in seipso est, ab eo qui genuit alter effectus, peccato alterius sine suâ consensione non tenetur obnoxius..... sed *anima quæ peccaverit ipsa morietur.*

Instabis 4°. Potest adultus per fidem propriam & actualem sine Sacramento re percepto salvus

fieri: quidni ergo infans per fidem alienam parentum?

Resp. 1°. ut suprà, solam hîc consulendam esse Dei voluntatem. 2°. Adultus non salvus fit per solam fidem, sed per charitatem perfectam quâ formaliter homo justus redditur; charitas autem illa seu gratia sanctificans non obtinetur, nisi vel per Sacramenta, vel per proprios actus voluntatis ex divino & supernaturali auxilio elicitos: at infantes incapaces sunt illorum actuum personalium.

Instabis 5°. Sequitur ex hac doctrinâ, innumeros sine suâ culpâ perire parvulos qui sine Baptismo moriuntur, quod certè parùm videtur consentaneum divinæ misericordiæ, ac voluntati quâ vult omnes salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.

Resp. cum S. Augustino Lib. de Dono persever. c. 12. & S. Prospero L. 2. de Vocatione Gentium

plicari remedium Baptiſmatis ; iſtud enim pertinet ad voluntatem , ut vocant , conſequentem , ex quâ alios vult perire propter labem originalem , alios verò vult ſalvos eſſe per Baptiſmum : cur autem illos potiùs quàm alios eligat , *O altitudo* !

Inſtabis 6°. Gen. 17. v. 7. Deus inito cum Abrahamo fœdere , promiſit ſe futurum ipſius Deum & ſeminis ejus ; quæ quidem promiſſio ad nos etiam Fideles ſpectat , ut teſtatur Apoſtolus Rom. 4. & 11. & Galat. 3. Sicut igitur Judæorum filii incircumciſi morientes , per fidem parentum ſalvi eſſe poterant , quia ſtante illo fœdere nati erant ; ita quoque & filii Chriſtianorum , qui ex hac vitâ rapiuntur ante perceptum Baptiſmum.

Confirmatur ex Apoſtolo primæ Corinth. 7. v. 14. *Sanctificatus eſt*, inquit , *vir infidelis per mulierem fidelem ; & ſanctificata eſt mulier infidelis per virum fidelem : alioquin filii veſtri immundi eſſent , nunc autem ſancti ſunt.* Docet igitur Apoſtolus , filium ex uno tantùm parente fideli progenitum idcirco ſanctum eſſe , quia in illo fœdere gratiæ ac fidei chriſtianæ naſcitur.

Reſp. nego conſeq. 1°. quia certum non eſt filios Judæorum incircumciſos ſalvari potuiſſe per ſolam fidem parentum , ſine ullo Sacramento ſeu ſigno exteriori. 2°. quia etſi Deus ita decreviſſet in veteri Lege , non conſequens eſt , eum idem quoque in novâ ſtatuiſſe ; imò certum eſt legem Baptiſmi poſitam ab eo fuiſſe : in his autem rebus non alia inquiri ratio debet, quàm voluntas Dei. *O homo tu quis es qui reſpondeas Deo* ? inquit Apoſtolus Rom. 9. v. 20. Pactum autem illud quod Deus cum Abrahamo pepigit , ad omnes quidem ejus poſteros pertinet , *Non qui filii carnis* , inquit Apoſtolus

[redacted]

Rom. 9. v. 8. *sed qui filii sunt promissionis*; id est; qui parentis Abrahæ fidem imitantes, participes sunt promissionum quæ ipsi factæ sunt: seu, ut loquitur cap. 4. v. 16. *Ideo ex fide, ut secundùm gratiam firma sit promissio omni semini, non ei qui ex Lege est solùm, sed & ei qui ex fide est Abrahæ.* Porro infantes fideles non evadunt in novâ Lege, nisi per Baptismum, qui Sacramentum est fidei.

Et verò si fœdus illud gratiæ in quo nascuntur infantes Fidelium, eos sanctificaret, nullum posset assignari instans in quo peccatum originale contraherent; generantur enim in illo fœdere, sicut nascuntur.

Ad confirmationem: Non loquitur Apostolus de formali & immediatâ sanctificatione, quasi eo ipso formaliter infidelis sanctus sit, quòd cum fideli cohabitet, sed de sanctificatione quasi præparatoria & educationis, quia nimirùm sanctiùs & [redacted]

missione peccatorum. Sic v. g. Catechumenus, priusquam baptisetur, secundùm aliquem modum sanctificatur per signum Christi, & orationem manûs impositionis.

Objicies denique: Adulti non obligantur lege Baptismi. Namque ii vel sunt infideles Pagani, qui nihil unquam de Christo audiverunt, vel qui de Christo aliquid audiverunt: sed neutri possunt eâ lege teneri. Non primi, quia Lex non obligat nisi promulgata; at apud ejusmodi Paganos non supponitur promulgata Baptismi lex: non alii, dici enim non potest quâ ætate, & quo tempore eos illa lex obstringat; an in juventute, an in senectute: illud enim nullo præcepto aut divino aut Ecclesiastico determinatum habemus.

Resp. 1°. eos adultos qui invincibili laborant ignorantiâ fidei christianæ, non teneri lege Baptismi, quatenus cadit sub præceptum; adeoque eos non damnari propter violatum Baptismi mandatum, sicut nec propter infidelitatem purè negativam: sed eos teneri lege Baptismi, quatenus medium est institutum à Christo ad delendum peccatum originale; adeoque æternùm peribunt illi, non præcisè, ut jam diximus, propter defectum Baptismi, sed propter peccata, sive originale, sive actualia.

Resp. 2°. alios adultos teneri lege positivâ Baptismi: cùm verò ea sit legis positivæ natura, ut non obliget semper & pro semper, hinc physicè nullum tempus est præfixum pro Baptismo percipiendo. Cùm tamen iste sit absolutè necessarius, tenetur quilibet, cùm ad discretionis annos pervenerit, salutis suæ curam gerere, ac consequenter sibi procurare Baptismum; ad id autem tenetur jure ipso naturali, divino & Ecclesiastico: jure quidem

naturali, quo tenetur quilibet assumere media ad salutem necessaria: jure divino positivo; eodem quippe præcepto quo Christus præcepit Apostolis docere gentes & baptisare, præcepit etiam gentibus ut audirent Apostolos, & ab illis baptisarentur: jure etiam Ecclesiastico, quod est juris divini interpretatio. Constat autem jus illud Ecclesiasticum ex SS. Patribus, aliisque momentis ex Traditione Ecclesiæ depromptis, de quibus inter probationes Conclusionis.

ARTICULUS II.

An, & quomodo Baptismus aquæ suppleri possit per martyrium, & perfectam contritionem Baptismi votum includentem.

TRiplex apud SS. Patres distinguitur Baptis-

[redacted]

fecta includens votum Baptismi, ejus vices supplere possint, eamdemque vim habeant ad expungenda peccata, sive originale, sive actualia. De utroque sigillatim hîc dicendum.

An, & quomodo Martyrium suppleat vices Baptismi aquæ.

Martyrium generatim est omnis pœna in odium Christi inflicta, & pro ejus amore constanter tolerata: propriè ac strictè est ipsa mors pro Christo tolerata. Duas igitur requirit conditiones, & pœnam, & causam. Duobus verò modis considerari potest martyrium, nempe quatenus est actus voluntarius alicujus virtutis, fortitudinis nimirùm, vel charitatis; aut quatenus est simpliciter pœna in odium Christi inflicta. Priori respectu dici potest opus operantis; posteriori verò, opus operatum. Soli adulti capaces sunt martyrii, quatenus est opus operantis; infantes verò, quatenus est opus operatum. Hinc S. Bernardus Sermone de Innocentibus, ait inter Martyres alios esse voluntate simul & opere; alios solâ voluntate; alios denique solo opere. *Habemus*, inquit, *in beato Stephano martyrii simul & opus & voluntatem; habemus solam voluntatem in beato Joanne; solum in beatis Innocentibus opus.* T.1.p.787. C.

De utroque martyrio tam in adultis quàm in parvulis duo quæruntur.

1°. An vices Baptismi aquæ suppleat, eamdemque vim habeat ad expungenda peccata, qualis propria est Baptismi aquæ.

2°. An illos effectus eodem modo producat ac Baptismus; id est, ex opere operato vi ipsius pœnæ in odium Christi inflictæ: ita tamen ut in adul-

tis, perinde ac Baptiſmus ipſe aquæ, prærequirat aliquas prævias conditiones ſeu diſpoſitiones; an verò eos effectus producat tantùm ex opere operantis, id eſt ratione ſolius charitatis, ex cujus perfectiſſimo motivo martyrium toleratur.

Errores & opiniones.

Inter veteres Hæreticos, Gnoſtici & Valentiniani contenderunt nullum eſſe martyrii meritum, nullam ejus virtutem ac laudem, nullum, cùm neceſſitas poſtulat, illius tolerandi mandatum: *Nec ſimplicitas iſta, ſed vanitas, imò dementia eſt pro*
Pag. 488. A. *Deo mori*, inquiunt illi apud Tertull. Libro Scorpiace cap. 1. Ad hunc errorem odio & invidiâ compulſus legitur Valentinus, impatienti animo ferens aliquem Martyrem ſibi in Epiſcopatu, quem ambiebat, antepoſitum fuiſſe. Ita refert Tertullia-
Pag. 251. nus Lib. adversùs Valentinianos cap. 4. *Sperave-*

rium peccata dimitti, non tanquam per Baptismum, sed propter solam fidem, quæ tempore martyrii Christum apprehendit: in quo certè parùm sibi constare videntur; cùm enim, juxta illos, etiam in Baptismo sola fides justificet, sequitur martyrium eodem prorsus modo justificare, quo Baptismus.

Ex Orthodoxis nullus martyrio adultorum vim & efficaciam detrahit; sed disputant dumtaxat tùm de martyrio infantium, tùm de dispositionibus in adultis ad effectum martyrii obtinendum necessariis, & de modo quo martyrium in ipsis operatur.

Richardus Armacanus in Irlandiâ Archiepiscopus Lib. 8. de quæstionibus Armenorum c. 37. in fine, judicat probabile ex infantibus ab Herode propter Christum occisis, eos qui circumcisi non erant, salvos non fuisse, sed eos tantùm, qui Sacramentum Circumcisionis acceperant: addit, & secundùm communem Dei Legem, tam veterem quàm novam, parvulos circumcisos nullum incrementum gratiæ ex morte pro Christo accepisse; & ita neque majorem gloriam virtute illius fuisse consequutos, quàm virtute solius Circumcisionis consequerentur. Utrùm autem Deus peculiari privilegio cum circumcisis usus fuerit, ut majorem illis gratiam & gloriam rependeret, non audet affirmare.

Obiit versùs annum 1359.

Adrianus in 4. quæst. ultimâ de Baptismo, cum Armacano idem sentit, nempe ex solâ Scripturâ constare eos infantes, qui ab Herode occisi sunt non acceptâ priùs Circumcisione, salutem obtinuisse.

Jacobus de Vitriaco Cardinalis L. Historiæ Occidentalis c. 36. docet parvulos Christianorum non baptisatos, etiamsi à Paganis pro Christo occide-

rentur, non ſalvari, nec ad eos extendi privilegium ſpeciale SS. Innocentium qui ab Herode pro Chriſto occiſi ſunt.

Circa martyrium adultorum, ſunt qui nullas in ipſis prævias exigere videntur diſpoſitiones: qui etſi putent præceptum dilectionis per ſe quidem obligare, præſertim in articulo mortis, ab eâ tamen obligatione per accidens liberos exiſtimant eos qui pro Chriſto moriuntur. Sunt qui ex opere operantis dumtaxat, & ratione charitatis quam includit, velint martyrium efficax eſſe, ſaltem reſpectu adultorum; alia enim ipſis videtur eſſe infantium conditio. Ita Vaſquez & alii quos appellat ad tertiam partem q. 68. diſput. 153. c. 1. Vult tamen ipſe Vaſquez, aliquem peculiarem effectum ex opere operato martyrio competere, nempe remiſſionem omnis pœnæ temporalis. Alii diſpoſitiones prævias exigunt in adultis, & tam eorum quàm parvulorum reſpectu, martyrium operari ex opere

n Oratione festivitatis SS. Innocentium, *cujus præ-mium Innocentes martyres non loquendo, sed mo-riendo confessi sunt.* Unde S. Augustinus Lib. 3. de ibero arbitrio cap. 23. *Etiam*, inquit, *infantes* T.1.p.638. *llos, qui cùm Dominus Jesus Christus necandus quæ-* C. *eretur, occisi sunt, in honorem Martyrum receptos ommendat Ecclesia.* Nullam Ecclesia, nullam S. Augustinus & alii distinctionem faciunt eorum qui ircumcisi vel non circumcisi fuerant; sed omnes ndiscriminatim eos infantes martyres appellant, & ut tales colunt & honorant: quamquam veri-simile sit, aliquos ex illis incircumcisos fuisse, cùm usserit Herodes à bimatu & infra omnes trucidari nfantes qui erant in Bethleem, & in omnibus fini-bus ejus.

3°. Communis hæc est SS. Patrum sententia.

S. Augustinus, aut quisquis est Auctor Sermonis ad Catechumenos, qui extat inter Opera S. Augu-stini post ejus Tractatum de Symbolo in ultimâ edi-tione cap. 4. *Præstitit eis Christus*, inquit, *ut pro* T.6.p.57. *Christo morerentur; præstitit ut suo sanguine ab ori-* D. *ginali peccato diluerentur. Nati sunt ad mortem, sed continuò eos mors reddidit vitæ.*

Et in Epistolâ ad Hieronymum 166. aliàs 28. interpretans id quod docuerat Lib. 3. de libero ar-bitrio c. 23. de pœnis parvulorum. *Quis novit*, in-T.2.p.591. quiebat ibi, *quid ipsis parvulis in secreto judicio-* A. *rum suorum bona compensationis reservet Deus? Quo-niam, quamquam nihil rectè fecerint, tamen nec peccantes aliquid ista perpessi sunt.* Hæc, inquam, sua verba exponens, ait: *Hoc non immeritò dici* Ibid D. *video de his qui vel pro Christi nomine ac verâ Reli-gione tale aliquid nescientes patiuntur, vel Sacra-mento Christi jam imbuti sunt.*

Et Lib. 13. de Civitate Dei cap. 7. nullâ factâ distinctione adultorum & infantium, generatim sic loquitur: *Quicumque etiam non percepto regenerationis lavacro pro Christi confessione moriuntur, tantùm eis valet ad dimittenda peccata, quantùm si ablurrentur sacro fonte Baptismatis. Qui enim dixit, Si quis non renatus fuerit ex aquâ &c. aliâ sententiâ istos fecit exceptos, ubi non minùs generaliter dixit, Qui me confessus fuerit &c. & alio loco, Qui perdiderit animam suam propter me, inveniet eam.*

T.7.p.319. E.

S. Chrysostomus Hom. 3. in varios S. Matthæi locos, loquens de infantibus ab Herode trucidatis, *Mercantur*, inquit, *pœnâ martyrium, gloriam sanguine comparant, vitam æternam temporali morte commutant.*

S. Leo Serm. 1. de Epiphaniâ Domini cap. 3. *Necari omnes Bethleem parvulos jubet..... sed quos Rex impius eximit mundo, Christus inserit Cœlo; & quibus nondum sanguinis sui impendit redemptionem.*

Edit. Quenell. T. 1. pag. 181.

propter ipsam Circumcisionem, ut placet Armacano.

Secunda pars de adultis

Probatur 1°. ex Scripturâ Matth. 10. v. 32. & seq. *Omnis qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo qui in Cœlis est.* Marci 8. v. 35. *Qui voluerit animam suam salvam facere, perdet eam; qui autem perdiderit animam suam propter me & Evangelium, salvam faciet eam.* quibus verbis lex generalis exprimitur à quâ nullus excipitur, nequidem ipsi non baptisati. Ut enim rectè arguit S. Augustinus Lib. 13. de Civitate Dei c. 7. jam citato, *Qui dixit, Nisi quis renatus fuerit ex aquâ &c. idem & generaliter dixit, Qui me confessus fuerit &c.* Confirmatur ex isto Christi apud S. Joan. c. 15. v. 13. *Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.* At perfecta charitas peccata omnia delet & omnino expungit. T. 7. p. 319. B.

Probatur 2°. ex sententiâ & praxi totius Ecclesiæ.

1°. Ecclesia pro Martyribus nec preces nec sacrificia offert Deo, quibus eos non indigere intelligit; sed suas eis coronas ac triumphos dumtaxat gratulatur, eorumque apud Deum opem & gratiam implorat: *Injuriam enim facit Martyri, qui orat pro Martyre,* inquit Innocentius III. Cap. *Cùm Martha. De celebratione Missarum*; quod ex Augustino depromptum est. Tractatu enim 84. in Joannem, ait: *Ideo quippe ad ipsam mensam non sic eos (Martyres) commemoramus, quemadmodum alios qui in pace requiescunt, ut etiam pro eis oremus; sed magis ut ipsi pro nobis, ut eorum vestigiis adhæreamus.* T. 3. part. 2. pag. 709. C. D.

2°. Ad preces & commendationem Martyrum Ecclesia lapsis pœnitentibus pœnas aliquas canonicas & temporales relaxabat, teste S. Cypriano.

3°. Pro mensurâ charitatis, dilectionis & contritionis, easdem pœnas iisdem pœnitentibus eadem Ecclesia mitigabat & relaxabat; adeo ipsi semper fuit persuasum, per charitatem hominem Deo gratum fieri eique reconciliari.

Probatur 3°. ex SS. Patribus.

Pag. 40. B. Tertullianus in Apologetico in fine. *Quis*, inquit, *non pati exoptet, ut totam Dei gratiam redimat, & omnem veniam ab eo compensatione sui sanguinis expediat: omnia enim huic operi delicta donantur.*

Pag. 230. B. Et Lib. de Baptismo cap. 16. *Est*, inquit, *nobis etiam secundum lavacrum, sanguinis scilicet, de quo Dominus, Habeo, inquit, Baptismo tingi.... Hic est Baptismus qui lavacrum* (nempe aquæ) *&*

pervenire, ut amicus Dei fiat, ut cum Christo statim gaudeat..... Quanta est dignitas & quanta securitas, exire hinc latum, exire inter pressuras & angustias gloriosum, claudere in momento oculos quibus homines videbantur & mundus, & aperire eosdem statim ut Deus videatur & Christus? Pag. 243.

Et Epist. 73. ad Jubaïanum paulò post medium. *Numquid potest*, inquit, *vis Baptismi esse major aut potior quàm passio, ut quis coram hominibus Christum confiteatur, & sanguine suo baptisetur?* Et postea: *Sciant Catechumenos* (pro fide occisos) *nec privari Baptismi Sacramento, utpote qui baptisentur gloriosissimo & maximo sanguinis Baptismo, de quo & Dominus dicebat se habere aliud Baptisma baptisari: sanguine autem suo baptisatos, & passione sanctificatos consummari, & divinæ pollicitationis gratiam consequi, declarat in Evangelio idem Dominus.* Pag. 227. Ibid.

S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi 3. *Si quis non baptisatur, salutem non habet, præter solos Martyres, qui vel sine aquâ Regno cœlesti potiuntur.* Pag. 19. D.

Eusebius Lib. 6. Hist. cap. 14. ait mulierem quamdam, nomine Heraïs, adhuc Catechumenam, per ignem Baptismum esse adeptam. Pag. 206. D.

Denique S. Augustinus Lib. 1. de animâ & ejus origine cap. 9. *Nemo*, inquit, *fit membrum Christi, nisi aut Baptismate in Christo, aut morte pro Christo.* Tom. 10. p. 341. D.

Probatur denique ratione quam suggerit S. Basilius Lib. de Spiritu sancto cap. 15. quia nempe Baptismus aquæ vim habet delendi peccata, quia est in similitudinem mortis Christi, ad Rom. 6. At Martyres non per figuram, sed per veritatem

Edit. vet. T. 2 p. 178 D. mortem pro Christo sustinent. *Jam verò*, ait S. Doctor, *sunt nonnulli, qui in certaminibus pro pietate, reverâ non imitatione Christi* (ut fit in Baptismo aquæ) *mortem perpessi, nihil hujusmodi Sacramentis quæ sunt in aquâ, opus habuerunt ad salutem, nimirùm in proprio sanguine baptisati.*

Tertia pars, nempe martyrium ex opere ipso operato efficax esse, probatur.

I°. Quia ex citatis modò testimoniis, martyrium Baptismo aquæ comparatur, imò & illo excellentius esse dicitur; sicut ergo Baptismus aquæ agit ex opere operato, ita & Baptismus sanguinis.

II°. In infantibus propriæ dispositionis incapacibus, non aliâ ratione agere potest martyrium, quàm vi propriâ seu ex opere operato; ergo & in adultis.

invenerit voluntatem peccato actu adhærentem. Ergo censet effectum martyrii produci virtute ipsius operis, non dispositionis quæ sit in Martyre.

Tùm 2. 2. q. 124. art. 1. ad 1. *Effusio sanguinis propter Christum*, inquit, *vicem gerit Baptismatis. Unde sicut in pueris baptisatis per gratiam baptismalem meritum Christi operatur ad gloriam obtinendam, ita & in occisis propter Christum, meritum martyrii Christi operatur ad palmam martyrii consequendam.* Sicut ergo Baptismus agit ex opere operato, ita & martyrium.

Tùm in 4. dist. 4. q. 3. art. 3. ad 1. *Non habet hoc*, inquit, (nempe liberationem à culpâ & pœnâ) *tantùm ex opere operante, neque quantùm ad pœnam quâ aliquis peccatum per martyrium expiet, quam contingit non esse sufficientem ad satisfaciendum pro peccato; neque quantùm ad devotionem justæ voluntatis, quia contingit quòd voluntate majori charitate informatâ, aliquis sine martyrio non potest ab omni pœnâ liberari, sed hoc habet ex imitatione passionis Christi.* T. 10. p. 74. col. 1. A. B.

Ultima denique pars, nempe requiri in adultis prævias aliquas dispositiones, ut martyrii plenum consequantur effectum,

Probatur 1°. ex Apostolo 1. Corinth. 13. v. 3. *Si tradidero*, inquit, *corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.* Ergo requiritur prævia charitas saltem inchoata & initialis.

Favet Tertullianus Lib. adversùs Praxeam c. 1. ubi de illo ait: *Homo fuit inquietus; insuper de jactatione martyrii inflatus, ob solum & simplex & breve carceris tædium; quando etsi corpus suum tradidisset exurendum, nihil profecisset, dilectionem Dei non habens.* Pag. 500. A.

Favet S. Th. 3. parte q. 66. art. 12. ad 2. *Effusio sanguinis*, inquit, *non habet rationem Baptismi, si sit sine charitate.*

F. 14. Conc. Favet Conc. Trid. Seff. 14. cap. 4. ubi ait con-
. 8:7. B, tritionem quovis tempore necessariam fuisse ad impetrandam veniam peccatorum.

II°. Mors pro Christo inflicta & tolerata in Schismatico vel Hæretico, peccatum hæresis aut schismatis priùs non remittit, quàm homo Ecclesiæ Catholicæ fuerit aggregatus; neque valet ejusmodi martyrium charitate destitutum ad Regnum Cœlorum obtinendum, sed tantùm ad mitius in inferno supplicium subeundum, sicut expressè docet S. Augustinus Lib. de patientiâ cap. 26. Ergo pariter in Catholico peccatore peccata non dimittit martyrium, sine virtuali saltem pœnitentiâ ac peccatorum detestatione, seu aversione voluntatis à malo.

III°. Id probat praxis & disciplina Ecclesiæ, quæ

que præviis jejuniis, orationibus ac bonis operibus præparabant se, ut digni haberentur qui pro Christi nomine contumeliam paterentur, ut dicitur Act. 5. v. 41.

IV°. Martyrium verus est Baptismus, & quidem aquæ Baptismo præstantior; ergo tam requirit in adultis prævias dispositiones, quàm Baptismus aquæ.

V° denique, ut valeat in adultis martyrium, debet esse voluntaria & supernaturalis Christi confessio; est enim actus fortitudinis & charitatis: atqui non potest illa confessio esse voluntaria & supernaturalis sine virtuali saltem peccatorum detestatione.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. contra primam partem Conclusionis: Martyrium est actus fortitudinis & charitatis: atqui infantes sunt incapaces ejusmodi actuum; ergo & martyrii.

Resp. dist. maj. Martyrium est actus fortitudinis & charitatis in adultis, concedo: in infantibus, subdistinguo: ex parte operis operati, seu pœnæ in odium Christi inflictæ, concedo: ex parte operis operantis, nego. Satis enim est in infantibus ad laudem & præmium martyrii reportandum, quòd in odium Christi occisi sint.

Instabis. Generalis est hæc Christi sententia, *Nisi quis renatus fuerit &c.* Ergo sine Baptismo nemo salvus esse potest. Joan. 3. v. 5.

Resp. non minùs generalem esse hanc Christi sententiam, *Omnis qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo.* Sanguinis ergo Baptismus supplet vices Baptismi aquæ. Matth. 10. v. 32.

Objicies 2°. contra secundam partem. Tertull. Lib. de pudicitiâ cap. ultimo, negat martyrium verum esse Baptisma. Cùm enim nonnulli in vinculis pro fide Christi detenti mœchis pœnitentiæ tempus relaxari postularent, negat id fieri debere: *Quod* P. 575. C. *si est*, inquit, *jam & martyrium aliud erit Baptisma.*

Resp. 1°. Tertullianum in citato Libro de pudicitiâ audiendum non esse, qui ad Montani partes desertâ Ecclesiâ jam tum defecerat.

Resp. 2°. citato in loco hoc unum dumtaxat velle, nempe non esse propter Martyrum merita & preces, omnino relaxandam lapsis pœnitentiam. *Sufficiat*, inquit, *Martyri propria delicta purgasse. In-* Ibid. B. *grati vel superbi est in alios quoque spargere, quod pro magno fuerit consecutus.* Quamquam & in hoc aberrat Tertullianus, quòd nolit in gratiam Martyrum lapsis quamdam concedi indulgentiam seu pœnas relaxari: Montanista enim factus existima-

Resp. dist. ant. Est actus perfectissimæ charitatis, objectivè, aut effectivè, quæ ex martyrio sequatur, concedo: elicitivè, aut quæ antecedat, nego. Mors quippe subeunda pro Christo objectum est arduum ac difficillimum, unde maximam vi suâ charitatem producit; at non semper profluit ex maximâ charitate elicitivè. Reverâ eam aliquando supponere potest, ac etiam supponit, sed non necessariò: namque ex corrupto nonnunquam principio, puta ex superbiâ, ostentatione ac vanâ gloriâ &c. potest quis mortem sustinere; unde vulgare effatum, *Martyrem non facit pœna, sed causa.* Supponit igitur martyrium charitatem saltem inchoatam & imperfectam, tanquam dispositionem necessariam: quòd si contingeret eam perfectam esse, adhuc virtute pœnæ martyrium ad delendam omnem pœnam efficaciter influeret. *Ad actum martyrii*, ait S. Th. 2. 2. q. 124. art. 2. ad 2. *inclinat quidem charitas, sicut primum & principale motivum per modum virtutis imperantis, fortitudo autem sicut motivum proprium per modum virtutis elicientis. Et inde est quòd martyrium est actus charitatis ut imperantis, fortitudinis autem ut elicientis: inde etiam est, quòd utramque virtutem manifestat. Quòd autem sit meritorium, hoc habet ex charitate, sicut & quilibet virtutis actus; & ideo sine charitate non valet.*

Instabis 1°. S. Cyprianus Epistolâ 54. ad Cornelium jam laudatâ, asserit lapsos reconciliandos priùs esse, quàm ad martyrium subeundum accedant; refellitque eos, qui contendebant martyrium sufficere. *Nec quisquam dicat*, inquit, *Qui martyrium tollit, sanguine suo baptisatur.* Ergo existimat Sanctus ille Martyr, martyrium ex se seu ex opere Pag. 77.

operato, efficax non esse, sed ex opere operantis dumtaxat, ratione charitatis.

Et S. Bernardus Epistolâ 77. ad Hugonem de
T. 1. pag. 629. D. S. Victore: *Pro certo*, inquit, *cùm non aliunde martyrium nisi ex fidei merito illam obtinuerit prærogativam, ut singulariter vice Baptismi securè suscipiatur: non video cur non ipsa*, (nempe fides) *æquè & sine martyrio apud Deum tantùmdem possit.*

Resp. ex his hoc unum colligi posse, quod probavimus, nempe prævias in adultis conditiones exigi ad effectum martyrii obtinendum. Neque verò martyrium dispensat à perceptione Sacramenti Baptismi & Pœnitentiæ, cùm adest ea percipiendi facultas; imò Martyres ad fidem constanter confitendam, ac pro Christo mortem obeundam inde magis idonei fiunt, quo majori ex Sacramentis gratiâ roborantur, ac veluti ad victoriam præformantur.

sancta lumina, ubi ait martyrium esse Baptismi genus *cæteris eo præstantius, quod nullis postea sordibus contaminatur.* T. 1. p. 634. D.

Quòd si in morte consistat, vix potest explicari quandonam gratiam producat ex opere operato. Quod enim agit ex opere operato, debet esse perfectum, & in facto esse, ut aiunt: atqui mors, quando perfecta est ac completa, nihil producere potest, cùm homo tunc sit extra statum viæ.

Resp. 1°. nego maj. Pro Martyribus enim olim habebantur, qui quodlibet pro Christi fide supplicium, etsi ad mortem non esset, tolerassent. Sic Praxeas à Tertulliano L. adversùs eum jam citato cap. 1. dicitur *de jactatione martyrii inflatus, ob solum & simplex & breve carceris tædium.* Sic apud Eusebium Lib. 5. c. 19. inter subscriptiones Concilii quod habitum est adversùs Cataphrygas seu Montanistas, legitur subscripsisse Aurelius Cyrenius martyr. Sic Marcellus Papa die 16. Januarii, Sylverius die 16. Junii, Martinus II die 12. Novembris tanquam Martyres ab Ecclesiâ coluntur, qui tamen à Tyrannis occisi non sunt. P. 500. A. P. 187. A.

Meritò igitur dici potest, martyrium consistere in voluntate supernaturali subeundæ mortis præsentis pro Christo; neque contrarium evincit prima instantiæ confirmatio: namque ut voluntas illa palmam martyrii reportet, debet esse constans, & non mutari. SS. autem Cyprianus & Gregorius Nazianzenus loquuntur de voluntate firmâ & perseverante, seu de martyrio per mortem consummato.

Resp. 2°. dist. maj. Martyrium consistit in ipsâ morte inchoatâ, seu in illis letalibus vulneribus ex quibus mors naturaliter sequitur, concedo: in ipsâ morte perfectâ & physicè consummatâ, sub-

distinguo: quantùm ad omnem effectum martyrii, gloriam scilicet & consummatam gratiam, concedo: quantùm ad ipsam gratiam & remissionem peccatorum, tam ratione culpæ quàm pœnæ, iterum distinguo: consistit in ipsâ morte, id est in ipso instanti separationis animæ à corpore, concedo: post separationem animæ à corpore, nego. Distinguo min. atqui mors supponit gratiam, mors consummata & in facto esse, concedo: inchoata, iterum distinguo: aliquando supponit gratiam & charitatem perfectam, concedo: semper & necessariò, nego. Consistit igitur martyrium, ipsiusque gratia in eo agonis Christiani instanti confertur, in quo licet actu non sit mors, cursus tamen vitæ, & martyrii certamen consummatur, ob inevitabilem mortis jamjam impendentis necessitatem: quòd si contingat Martyrem accepto letali vulnere aliquamdiu in vivis superstitem permanere, tunc ple-

Resp. nego conseq. Tùm quia martyrium non est ordinarium remedium à Christo institutum ad remissionem peccatorum : tùm quia certam non habet verborum formam , sicut cætera Sacramenta: tùm quia per ministros Christi non confertur, sed potiùs per ministros diaboli.

Objicies 4°. contra quartam Conclusionis partem. Tam efficax est martyrium in adultis, quàm in parvulis: sed in istis operatur sine ullis præviis dispositionibus ; ergo & in adultis.

Resp. idem argumentum de Baptismo aquæ retorqueri posse, qui in adultis prævias exigit dispositiones, non verò in parvulis ; nec alia quærenda est hîc ratio, quàm ipsamet adultorum & infantium conditio diversa, quâ fit ut adulti sui compotes debeant Sacramenta volentes percipere , adeoque cum iis animi præparationibus quas illorum sanctitas exigit: è contra infantes propriæ voluntatis nondum capaces, sine ullo proprio motu ea percipere cum fructu possunt.

An, & quomodo perfecta charitas includens votum Baptismi, vices ejus suppleat.

PRÆNOTANDA.

Observandum 1°. Baptismum flaminis seu spiritûs eum appellari, qui in perfectâ contritione seu charitate consistit, quæquidem perfecta esse potest extensivè vel intensivè. Perfecta dicitur charitas seu amor Dei extensivè, quando Deus super omnia diligitur, & rebus omnibus anteponitur ; perfecta verò intensivè , quando summâ intensione ac maximo conatu & affectu voluntas in Dei amorem rapitur : tanquam enim rem certam & apud

omnes exploratam hîc ſupponimus, contritionem imperfectam, quæ attritio nuncupatur, & nullam includit charitatem propriè ac ſtrictè ſumptam, non poſſe vices Baptiſmi aquæ ſupplere.

Obſervandum 2°. perfectam illam charitatem & cordis contritionem ſpectari poſſe, vel in caſu neceſſitatis, cùm impoſſibile eſt reipsâ ſuſcipere Baptiſmum; vel extra talem neceſſitatem.

Obſervandum 3°. Baptiſmi votum ſeu deſiderium duplex diſtingui poſſe: unum explicitum ſeu expreſſum, quò quis ſciens quid ſit Baptiſmus, actu expreſſo & elicito cupit baptiſari; alterum implicitum & generale, quo quis nihil de Baptiſmo ſciens, ſed efficaciter deſiderans Deo in omnibus placere, ſic animo eſt comparatus, ut omnia ejus mandata, cùm ad ſuam pervenerint cognitionem, adimplere velit: in iſto quippe affectu includitur voluntas Baptiſmi, ſicut & aliorum Dei mandatorum adimplendorum.

sive in necessitate, sive extra, suppleat vices Baptismi aquæ, quoad remissionem omnis pœnæ & culpæ: & quale requiratur Baptismi desiderium seu votum; an expressum & explicitum; an implicitum in ipsâ contritione perfectâ inclusum sufficiat: circa quam controversiam non una est & Veterum & Recentiorum opinio.

Opinionis.

Fuêre inter Veteres tam rigidi & severi defensores necessitatis Baptismi, ut existimaverint, nequidem in necessitate sufficere ad salutem, Baptismi desiderium ex charitate profectum.

Quarto sæculo S. Gregorius Nazianzenus Oratione 40. in sanctum Baptisma, non longè à medio, ostendit iis, qui vi aliquâ & inopinato casu à Baptismo excidunt, nihil prodesse votum seu desiderium Baptismi. Triplicem scilicet ibi distinguit ordinem eorum qui non sunt baptisati.

Primus est eorum qui ferarum more viventes, omnibus vitiis inquinantur, nec multùm curant de Baptismo; *ita ut*, inquit, *si ipsis detur, non gravatim accipiant; si non detur, susque deque ferant.* Tom. 1. p. 651. D.

Secundus, eorum qui Baptismum quidem & honorant & desiderant, sed præ ignaviâ, & ut vitiis liberiùs indulgeant, diu protrahunt illum ac differunt. *Ibid.*

Tertius, eorum qui rectè quidem vivunt, sed vel propter ignorantiam, vel propter tyrannidem à Baptismo exciderunt: *Tyrannis autem*, inquit, *nihil aliud est, quàm rei alicujus consequendæ inopinatò erepta facultas.* Ibid. p. 653. B.

Primi & secundi ordinis homines non baptisatos graviter puniendos fore asserit S. Doctor, utpote

qui Baptismum neglexerint ; quamquam leviùs aliis qui contempserunt : tertii verò ordinis , suppliciis quidem æternis non torquendos , quia nihil supplicii meruerunt , sed tamen æternam gloriam non consecuturos. *Postremi* , inquit , *nec cælesti gloriâ , nec suppliciis à justo Judice afficientur , utpote qui licet* (Baptismo) *signati non fuerint , improbitate tamen careant , atque hanc jacturam passi potiùs fuerint , quàm fecerint.* Quod illustrat ibidem exemplo hominis , qui voluit quidem alium occidere , quem tamen de facto non occidit : voluntas illius apud Judices pro facto non habetur ; neque tanquam reus homicidii plectitur.

Ibid.

In hoc postremo ordine supponit S. Doctor hominem rectè viventem , carentem improbitate , qui non ex contemptu , neque ex negligentiâ , sed ex inopinato tantùm casu Baptismum non percipit , qui tamen nec suppliciis est afficiendus, cùm careat

quidem eorum conatum, & optaremus posse S. Doctoris verba in hunc sensum adduci; sed reclamat ipse contextus, reclamat ipse Nicætas hujus Orationis Commentator.

Quinto sæculo Gennadius Massiliensis, qui verus est Auctor Libri de Dogmatibus Ecclesiasticis, apud S. Augustinum Tom. 8. in Appendice c. 41. alias 74. docet Catechumenum non salvari, etiamsi in bonis operibus vixerit, nisi Baptismo aquæ aut sanguinis fuerit purgatus. T. 8. Append. p. 791. D.

Sexto sæculo S. Fulgentius Epist. 12. ad Ferrandum Diaconum de Baptismo Æthiopis, eò etiam inclinare videtur, nempe votum Baptismi non sufficere ad salutem, etiam premente necessitate. Rogatus enim à Ferrando Diacono, quid sentiendum foret de Baptismo cujusdam Æthiopis, qui in catechumenatu diu tentatus ac probatus subito morbo, sensu ac voce destitutus, in extremis baptisatus fuerat, respondet 1°. rectè illum fuisse baptisatum, ac præcedentem fidei promissionem ac pietatem, quam revocasse non censebatur, ei cum Baptismo sufficere ad salutem. Respondet 2°. cap. 8. *illum sine Baptismi Sacramento solâ confessione non potuisse salvari. Qui enim crediderit & baptisatus fuerit, salvus erit. Illum utique adolescentem, quia credidisse & confessum fuisse novimus, ideo per Sacramentum Baptismatis salvum fuisse firmamus: qui si non baptisaretur, non solùm nesciens, sed etiam sciens, nullatenus salvaretur. Via enim salutis fuit in confessione, salus in Baptismate. Nam in illâ ætate, non solùm ei confessio sine Baptismate nihil prodesset, sed nec ipsum Baptisma non credenti neque confitenti ullatenus proficeret ad salutem.* Pag. 225.

Et Lib. de fide ad Petrum cap. 3. sic loquitur;

[redacted]

ag. 519 *Ex illo tempore quo Salvator noster dixit, Si quis renatus non fuerit &c. absque Sacramento Baptismatis, præter eos qui in Ecclesiâ Catholicâ sine Baptismate pro Christo sanguinem fundunt, nec Regnum Cœlorum potest quisquam accipere, nec vitam æternam.* Clariora hæc sunt, quàm ut alium in sensum possint detorqueri.

Sæculo decimo tertio, tempore S. Bernardi, fuêre qui contenderunt ex quo primùm à Christo dictum est, *Nisi quis renatus fuerit* &c. neminem absque percepto re Baptismo, vel, ejus vice, martyrio, ullatenus salvari potuisse, etsi fortè quis cum verâ fide & contritione cordis illum expeteret. Ita

p. 525. testatur S. Bernardus Epist. 77. ad Hugonem Victorinum, à quo de istâ quæstione interrogatus fuerat.

Videtur tunc temporis excitata hæc quæstio, de quâ consultus est Innocentius III. & de quâ scrip-

[redacted]

Pœnitentiæ perceptionem, etsi perfecta sit tùm intensivè, tùm extensivè charitas, sed rarò tantùm & in necessitate.

Pamelius in Scholiis ad Epist. 54. S. Cypriani fatetur quidem contritionem solam sufficere ad remissionem peccatorum in casu necessitatis, non verò extra necessitatem.

Sunt inter Scholasticos, qui putant implicitum Baptismi desiderium sufficere ad justificationem; sed ad vitam æternam obtinendam necessarium esse explicitum. Eò videtur inclinare Melchior Canus Relectione de Sacramentis in genere art. 2. conclusione 3. Sunt qui implicitum solummodo sufficere volunt, sive ad justificationem, sive ad vitam æternam obtinendam. Ita Vega Lib. 5. super Conc. Trid. c. 14. Vasquez & alii. Sunt qui factâ distinctione eorum quibus promulgata est lex Baptismi, & eorum qui penitùs illam ignorant, dicunt istis sufficere votum implicitum, aliis verò necessarium esse explicitum. Ita sentire videtur Dominicus Soto in 4. dist. 5. q. unicâ art. 2. Sunt denique, qui per votum Baptismi censent omnem culpam & pœnam remitti; alii verò fatentur quidem culpam, negant verò pœnam omnem condonari. His ita expositis, sit

Conclusio.

Baptismus flaminis, seu perfecta charitas & cordis contritio includens votum Baptismi aquæ, illius vices supplet in adultis.

Probatur 1°. ex Scripturis quæ charitatis vim sæpiùs commendant. Joan. 14. v. 21. *Qui diligit me diligetur à Patre meo, & ego diligam eum.* Eze-

[redacted]

chielis 18. v. 21. *Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis..... vitâ vivet & non morietur.* Et v. 30. *Convertimini & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas.* Rom. 10. v. 11. *Omnis qui credit in illum, non confundetur.* Et v. 13. *Quicumque invocaverit nomen Domini, salvus erit.*

Probatur 2°. ex Concilio Tridentino tribus in locis.

Tr. Conc. pag. 758 C. Sessione 6. c. 4. ubi docet, *post Evangelium promulgatum, numquam fieri translationem à statu veteris Adæ ad statum gratiæ, sine lavacro regenerationis aut ejus voto.*

Ibid p. 776. E. Sess. 7. Can. 4. de Sacramentis in genere, damnantur qui dicunt *sine Sacramentis aut eorum voto, per solam fidem homines à Deo gratiam justificationis adipisci.*

Denique Sess. 14. c. 4. sic loquuntur Patres:

[redacted]

Quin Innocentius III. qui sedere cœpit an. 1190. Conclusionem nostram duobus Decretis evidenter confirmat: primum est ad Metensem Episcopum, & extat L.3. Decretal. titulo 42. c.4. Interrogatus scilicet quid sentiendum esset de quodam Judæo qui morti proximus seipsum baptisaverat, respondet 1°. *quòd cùm inter baptisantem & baptisatum debeat esse discretio, iste Judæus denuò sit baptisandus ab alio*; tùm addit: *Quamvis si talis continuò decessisset, ad cœlestem patriam protinus evolasset propter Sacramenti fidem, & non propter fidei Sacramentum.*

Alterum Decretum extat eodem Libro titulo 43. cap. *Apostolicam. De Presbytero non baptisato.* ubi sic respondet Episcopo Cremonensi: *Si in sancta matris Ecclesiæ & Christi nominis confessione perseveraverit, ab originali peccato solutum, & cœlestis patriæ gaudium esse adeptum asserimus incunctanter.*

Tùm laudat auctoritatem SS. Augustini & Ambrosii; monetque prædictum Episcopum, *ut sopitis quæstionibus Doctorum, SS. Patrum sententias teneat, & in Ecclesiâ suâ juges preces hostiasque Deo offerri jubeat pro Presbytero memorato.*

Ex quibus, sicut & ex Hugone Victorino & S. Bernardo, videmus tunc temporis inter Doctores quæstionem nostram excitatam & agitatam fuisse.

Probatur 3°. ex SS. Patribus.

S. Cyprianus Epist. 73. ad Jubaïanum, supponit manifestè votum ac desiderium Baptismi vices ejus supplere. Cùm enim in eâ versaretur opinione, Baptismum ab Hæreticis collatum nullum esse, hanc sibi proponit quæstionem: *Quid nempe fiet de* *Pag. 112.*
his qui ab hæresi ad Ecclesiam venientes, sine Bap-

tismo admissi sunt? (& ita diem extremum obiêrunt) Respondet Deum ex suâ indulgentiâ & misericordiâ eorum voluntatem supplere posse. Eadem planè mens fuit S. Dionysii Alexandrini in Epistolâ ad Xistum S. P. apud Euseb. L. 7. c. 9.

S. Ambrosius Oratione funebri de obitu Valen-
T. 2. p. 1188. A B. tiniani Imperatoris sic loquitur: *Audio vos dolere, quòd non acceperit Sacramenta Baptismatis. Dicite mihi, quid aliud in nobis est, nisi voluntas, nisi petitio? Atqui etiam dudum hoc voti habuit, ut antequam in Italiam venisset, initiaretur, & proximè baptisari se à me velle significavit; & ideò præ cæteris causis me accersendum putavit. Non habet ergo gratiam quam desideravit? Non habet quam poposcit? certè quia poposcit, accepit. Et ubi est illud? Justus quacumque morte præventus fuerit, anima ejus in refrigerio erit*, Sapientiæ 4. Et paulò post: *Quòd si Martyres suo abluuntur sanguine*,
Ibid. D.

[redacted]

contemptus Religionis, sed articulus necessitatis excludit. Adducit quoque exemplum Cornelii, qui antequam baptisaretur, justificatus erat. *Ibid. p. 14.* D.

Denique S. Bernardus ex professo Epist. 77. Conclusionem nostram demonstrat variis momentis, præsertim SS. Ambrosii & Augustini auctoritate. *Ab his*, inquit, *columnis, Augustinum loquor & Ambrosium, crede mihi, difficilè avellor. Cum his, inquam, me aut errare, aut sapere fateor, credens & ipse solâ fide hominem posse salvari cum desiderio percipiendi Sacramenti: si tamen pio adimplendi desiderio mors anticipans, seu alia quæcumque vis invincibilis obviarit.* T. 1. p. 615. A.

Inde est quòd sacra Facultas Parisiensis an. 1560. consulta circa propositionem istam, *Per contritionem perfectam, non adhibito realiter Sacramento Baptismi vel Pœnitentiæ, non dimittitur crimen, extra casum martyrii & necessitatis*, declarat Judicio suo doctrinali, propositionem esse hæreticam.

Quale votum Baptismi necessarium sit, an explicitum vel implicitum.

Quæres 1°. quale requiratur Baptismi votum seu desiderium: an explicitum seu expressum; an implicitum & generale sufficiat.

Resp. cum distinctione. Vel enim cognoscitur præceptum Baptismi, vel ignoratur invincibiliter: si posterius, sufficit votum implicitum quod semper includitur in contritione perfectâ. Sic v.g. qui auditâ Evangelii prædicatione, de Baptismo tamen nihil audivisset, & fidem in Christum ex charitate perfectâ formatam haberet, ac statim migraret ex hac vitâ, haud dubiè non haberet expressum Baptismi desiderium, cujus necessitatem supponitur ignorare invincibiliter; haberet igitur implicitum dumtaxat & generale, cum quo salvus ille foret. Si verò cognoscatur Baptismi præcep-

tum ejusque necessitas, votum illius expressum seu explicitum requiritur. Tùm quia id innuere videntur citata Concilii Tridentini & SS. Patrum testimonia, quibus asserunt contritionem perfectam justificare cum voto Baptismi: atqui si de voto solùm implicito & generali loquerentur, inutile fuisset addere, *cum voto Baptismi*; statim enim ac quis supponitur habere perfectam contritionem, habet quoque generale desiderium adimplendi quidquid est à Christo præscriptum; ejusmodi quippe desiderium semper includitur in contritione perfectâ. Tùm quia votum medii quod ex ordinatione divinâ necessarium est ad salutem, debet esse diversum à voto rei ex solo præcepto necessariæ: atqui votum rei ex solo præcepto necessariæ debet esse saltem implicitum. Sic morti proximus debet saltem implicitum habere desiderium Eucharistiæ & Unctionis extremæ, quia utriusque Sa-

aliorum mandatorum, quòd ex ordinatione divinâ Baptismi aut Pœnitentiæ votum suppleat vices illorum Sacramentorum; unde meritò Concilium Tridentinum dixit, *Contritionem non justificare sine voto Baptismi aut Pœnitentia.* At votum aliorum mandatorum vices eorum nec supplet, nec effectus producit.

Quæres 2°, an per votum Baptismi extinguatur omne debitum pœnæ temporalis subeundæ.

Resp. ex citatis SS. Patrum testimoniis id non constare. 1°. Quia Scripturæ testimonia quibus pœnitentibus, credentibus, & nomen Domini invocantibus salus promittitur, cohærent cum onere persolvendi pœnam temporalem. 2°. Quia Deus id tantùm supplere præsumitur, quod simpliciter & absolutè necessarium est: at totius pœnæ relaxatio non est ejusmodi. 3°. Quia Ecclesia pro Catechumenis non baptisatis & defunctis orabat, sacrificia offerebat, quod pro Valentiniano fecit Ambrosius, & Innocentius III. pro Presbytero non baptisato fieri jussit. Contingere tamen potest, ut tantus sit fervor charitatis, tanta vis & intensio, ut omnis pœnæ remissionem impetret.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. Communis fuit per quinque priora sæcula Ecclesiæ Romanæ & Hispaniæ mos, ut nec cum Catechumenis qui sine Baptismo, nec cum pœnitentibus qui sine reconciliatione mortui fuerant, communicaret, nec pro iis & preces funderet & offerret sacrificium: sed aliunde oriri non potuit hæc disciplina, quàm ex persuasione votum Baptismi aut Pœnitentiæ supplere non posse vices utriusque Sacramenti.

Major videtur certa.

De Ecclesiâ Romanâ testis est S. Leo Epist. 81. aliàs 91. ad Theodorum Forojuliensem Episcopum, ubi sic loquitur: *Si autem aliquis eorum pro quibus Domino supplicamus, quocumque interceptus obstaculo, à munere indulgentiæ præsentis exciderit; & priusquam ad constituta remedia perveniat, temporalem vitam humanâ conditione finierit, quod manens in corpore non receperit, consequi exutus carne non poterit.*

T. 1. p. 605.

Testis Gelasius I. S. Pontifex: in Concilio enim Romano celebrato pro absolutione Cumani Episcopi hæc habet: *Nec nos jam mortuis veniam præstare deposcant, quod nobis possibile non esse manifestum est. Alia est causa superstitum, alia defunctorum.*

T. 4. Conc. p. 1274. D.

Testis Vigilius I. qui obiit an. 559. & Leoni ac Gelasio subscribit, quorum Decreta ad calcem latæ

[redacted]

Concilio Carthaginensi an. 398. Can. 79. ubi de pœnitentibus ita statuit: *Pœnitentes qui attentè leges pœnitentiæ exequuntur, si casu in itinere vel in mari mortui fuerint, ubi eis subveniri non possit, memoria eorum & orationibus & oblationibus commendetur.* T. 2 Conc. p. 1166. B.

Ecclesia Arelatensis idem quoque significat in suo II. Conc. Arelatensi an. 452. Can. 12. *De his*, inquiunt Patres, *qui in pœnitentiâ positi vitam excesserunt, placuit nullum vacuum Communione debere dimitti; sed pro eo quòd honoravit pœnitentiam, oblatio illius suscipiatur.* T. 4 Conc. p. 1012. D.

Ecclesia Hispanica idem observavit in Concilio XI. Toletano an. 675. Can. 12. his verbis. *De his autem qui acceptâ pœnitentiâ, antequam reconcilientur, ab hac vitâ recesserint, quamquam diversitas præceptorum de hoc capitulo habeatur, illorum tamen nos sententias placuit sequi, qui multiplices numero de hujusmodi humaniùs decreverunt, ut & memoria talium in Ecclesiis commendetur, & oblatio pro eorum dedicata spiritibus accipiatur.* T. 6. Conc. p. 555. B.

Ecclesia denique Romana sexto sæculo mutavit disciplinam à Leone & Gelasio priùs inductam. Tunc enim communicare cœperunt SS. Pontifices cum pœnitentibus, qui ante acceptam absolutionem obierant: tunc personas in hæresi, aut saltem in suspicione hæreseos mortuas ex albo Fidelium deleverunt, idque post Concilium V. generale an. 553. cujus vestigiis adhærens Concilium sextum, multos Episcopos, dum viverent, nequaquam damnatos, post mortem excommunicationis sententiâ punivit, prohibuitque ne pro iis publicæ preces funderentur, aut offerretur sacrificium. Hujus disciplinæ meminit Innocentius III.

Extra. *De sententiâ excommunicationis* c. 28. ubi sic respondet : *Potest tamen & debet ei Ecclesiæ beneficio subveniri*, (loquitur de homine, qui dum viveret excommunicatione percussus fuerat) *ut si de ipsius viventis pœnitentiâ per evidentia signa constiterit, defuncto etiam absolutionis beneficium impendatur.* Idem Innocentius argumentum solvit, quo Leonis & Gelasii disciplina nitebatur. *Nec obstat*, inquit, *quòd Ecclesiæ legitur attributa potestas ligandi atque solvendi homines super terram, tanquam non possit solvere & ligare sub terrâ sepultos; & quod legitur, Non communicetur mortuo, cui non est communicatum & vivo: cùm etsi communicatum non fuerit, communicandum tamen illi fuisset, quem non contemptus Religionis, sed necessitatis articulus impedivit; & in cæteris casibus à Canonibus denotatis, ligasse legatur Ecclesia mortuos, & solvisse.*

Objicies 2°. auctoritatem S. Ambrosii Lib. de Mysteriis c. 4. ubi sic loquitur: *Credit Catechumenus in Crucem Domini Jesu, quia & ipse signatur: sed nisi baptisatus fuerit in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, remissionem non potest accipere peccatorum, nec spiritalis gratiæ munus haurire.* T. 2. p. 339. B.

Et Lib. 2. de Abrahamo. c. 11. adducto loco S. Joan. *Nisi quis renatus fuerit &c. Utique*, inquit, *nullum excipit, non infantem, non aliquâ præventum necessitate.* T. 1. p. 351. A.

Resp. ad primum, loqui S. Doctorem de illis adultis, qui cùm possint & debeant baptisari, negligunt tamen vel etiam contemnunt Baptismum; quos meritò ait sine Baptismo salvos esse non posse.

Ad secundum: loquitur tantùm de infantibus qui non possunt salvi fieri sine Baptismo actu percepto, (excepto casu martyrii) non verò de adultis, quod patet ex verbis istis immediatè sequentibus: *Habeant tamen*, inquit, *illam opertam pœnarum immunitatem, nescio an habeant regni honorem.* Ibid.

Quamquam postrema verba, quibus dubitare videtur an infantes sine Baptismo defuncti habeant regni honorem, cùm sapiant errorem pelagianum, suspicari meritò possumus ab aliquo hæretico intrusa esse, ut scitè observant doctissimi Benedictini, quorum curâ & studio recognita sunt & prælo mandata S. Ambrosii Opera; præsertim cùm ipse S. Doctor eodem citato cap. 11. Lib. 2. de Abraham n. 76. affirmatè dixerit, *neminem ascendere in Regnum Cœlorum, nisi per Sacramentum Baptismatis.* Ibid. p. 348. E.

Objicies 3°. auctoritatem S. Augustini multis in locis.

T. 3. part. 2. Pag. 394 C. Tractatu 18. in Joan. *Quantumcumque* inquit, *Catechumenus proficiat, adhuc tamen sarcinam suæ iniquitatis portat: non illi dimittitur, nisi cùm venerit ad Baptismum.*

Ibid. p. 318 B. Et Tract. 4. de iisdem Catechumenis loquens; *Omnia peccata*, inquit, *super illos sunt; & nisi venerint ad salutarem Baptismum ubi peccata solvuntur, cum omni suâ excellentiâ non possunt intrare in Regnum Cælorum.*

T. 10 p. 34. I. Libro 1. de origine animæ c. 9. *Nemo fit*, inquit, *membrum Christi, nisi aut Baptismate in Christo, aut morte pro Christo.*

Ibid. p. 63. A. Lib. 2. de peccatorum mer. & remissione c. 26. *Sanctificatio Catechumeni, si non fuerit baptisatus, non ei valet ad intrandum in Regnum Cælorum.*

T. 9. p. 379. G. Lib. de Unitate Ecclesiæ c. 22. *Utrumque*, inquit, *necessarium est ad Regnum Dei adipiscendum, & Baptismus, & justitia.*

inutilem sibi Baptismum negligebant vel etiam contemnebant, seque aliis Christianis baptisatis longè meliores præsumebant; quos meritò S. Augustinus ait *sarcinam iniquitatis suæ portare*, donec depositâ superbiâ, ad Baptismum humiles accesserint. Hunc esse S. Doctoris sensum constat ex verbis, quæ præcedunt ea quæ laudata sunt ex Tract. 13. in Joan. *Quare*, inquit, *oportebat ut Dominus baptisaretur? quia multi contempturi erant Baptismum, eo quòd jam majore gratiâ præditi viderentur, quàm viderent alios Fideles. V. g. jam continenter vivens Catechumenus, contemneret conjugatum, & diceret se meliorem quàm ille sit Fidelis. Ille Catechumenus posset dicere in corde suo, Quid mihi opus est Baptismum accipere, ut hoc habeam quod & iste, quo jam melior sum?* T. 3. part 2. p. 393. F.

Ad tertium: cùm ait S. Doctor, neminem fieri membrum Christi, nisi per Baptismum, non tantùm intelligit Baptismum re, sed etiam voto perceptum, ex perfectâ nimirùm charitate: ita colligere est ex testimoniis quæ inter probationes Conclusionis adducta sunt.

Ad quartum: loquitur S. Augustinus de variis sanctificationibus, quibus Catechumeni ad Baptismum præparabantur & præformabantur, ut signo crucis, impositione manuum &c. quæ omnia profectò, nisi accesserit Baptismus, ad Regnum Cœlorum perducere non possunt, nisi jungantur cum charitate perfectâ quæ Baptismi vices supplet, quando *non contemptus Religionis, sed articulus necessitatis illum excludit*, ut loquitur S. Augustinus antea citatus L. 4. de Baptismo c. 22. T. 9. p. 139. D.

Ad quintum ex Libro de Unitate Ecclesiæ: loquitur S. Doctor ex hypothesi ordinariâ, quâ, om-

[redacted]

ni seclusâ necessitate prohibente, potest Baptismus percipi ab iis qui eum non contemnunt; quo certè casu verum est quod ait S. Doctor, utrumque necessarium esse, & Baptismum, & justitiam: *In con-*
Ibid. p.379. G. *temptore autem Baptismi* (pergit statim) *non potest esse justitia.* Ergo supponit eam adesse posse in eo qui Baptismum non perciperet, non quidem ex contemptu, sed ex necessitate.

Ad ultimum ex Libro 4. contra Donat. c. 21. eadem est responsio, nempe loqui S. Doctorem de bono quidem Catechumeno, sed qui ex negligen-
Ibid. p.138. E. tiâ ad Baptismum non accederet. *Si enim*, inquit, *Cornelius etiam Spiritu sancto jam accepto baptisari noluisset, contempti tanti Sacramenti reus fieret.* Et c.
Ibid. p.141. C. 25. ejusdem Libri, *Conversio cordis*, inquit, *potest quidem inesse non percepto Baptismo, sed contempto non potest.* Unde idem S. Doctor citato cap. 21.
Ibid. p.138. ejusdem Libri ait: *Non dubito Catechumenum Ca-*

[redacted]

omnia Dei mandata, aliàs imperfecta illa foret.

Objicies denique: S. Ambrosius in funebri Oratione Valentiniani, affirmat eum ad cœlestia gaudia pervenisse; censet igitur votum Baptismi tollere omne debitum pœnæ temporalis luendæ.

Resp. à Valentiniani morte usque ad tempus quo S. Ambrosius Mediolani funebre ejus Encomium recitavit, multos dies fluxisse, ut patet ex historiâ mortis illius quæ Viennæ in Galliis contigit: unde licet Valentinianum jam tùm gloriâ cœlesti potitum fuisse concedatur, non posset tamen colligi, eum post mortem aliquas non sustinuisse ab igne purgatorio pœnas. Dici præterea potest, S. Doctorem ex vehementiâ & ardore charitatis quâ flagrabat Imperator, conjecisse, eum ab omni pœnâ immunem fuisse: dico, conjecisse, non certò definiisse; siquidem hortatus est plebem christianam, ut pro eo preces ad Deum funderet, & incruentum sacrificium offerret.

Instabis: Valet in præsenti quæstione vulgatum axioma, *Voluntas pro facto reputatur*; ergo sicut Baptismus re susceptus expungit omnis pœnæ debitum, ita & ejus votum seu desiderium.

Resp. prædictum axioma obtinere tantùm in iis operibus in quibus non opus operatum spectatur, sed meritum operantis: voluntas enim cùm satis magna & efficax est, *pro facto* idcirco reputatur, quòd tota meriti ratio in voluntate posita sit, quæ quidem tanta esse potest absque opere, quanta operi conjuncta, quin & interdum major; in quibus proinde, quòd pro facto reputetur voluntas, non tantùm misericordiæ Dei est, sed aut naturæ & dignitatis rei, aut saltem primæ institutionis. Quod quidem perspicuum est in malis operibus,

[redacted]

velut si quis omnino voluit hominem occidere, nec tamen potuit: cùm enim hic non minori malitiâ affectum gerat animum, quàm si homicidium rè verâ perpetrasset, coram Deo reus est, & justo judicio damnatur. At in illis operibus in quibus non meritum operantis, sed opus ipsum operatum attenditur, sicut fit in omnibus Sacramentis, non valet dictum axioma; aut saltem si voluntas pro facto reputatur, illa vim Sacramenti non habet: id est, eodem modo ex opere nimirum operato non agit, sed ex solâ misericordiâ Dei, qui propter fidem & desiderium quærentis salutem, voluntatem pro facto acceptat; & complet in necessitate quod deest ex parte Sacramenti. Ita Estius in 4. dist. 4. paragr. 17.

1 p. 19. oi. 1 F.

[redacted]

stolos ante Christi mortem baptisatos non fuisse Baptismo Christi, nec ipsos alio, quàm Joannis Baptismo baptisasse. Ità inter Veteres videntur sentire Tertullianus Lib. de Baptismo cap. 11. & 12. S. Chrysostomus Hom. 28. in cap. 3. S. Joan. & qui eum exscribunt, Theophilactus & Euthymius; S. Leo Epist. ad universos Siciliæ Episcopos n. 16. aliàs 4. cap. 3. ubi probans Baptismum in solâ Paschæ & Pentecostes solemnitate administrandum esse, istâ inter alias ratione utitur: *Quia*, inquit, *ipsa operis qualitas docet celebranda generaliter gratiæ eum esse legitimum diem, in quo orta est & virtus muneris, & species actionis. Ad cujus rei confirmationem* (pergit ille) *plurimùm valet, quòd ipse Dominus Jesus Christus postea quàm resurrexit à mortuis, Discipulis suis, in quibus omnes Ecclesiarum Præsules docebantur, & formam & potestatem tradidit baptisandi, dicens: Euntes docete omnes gentes &c. De quo utique eos etiam ante Passionem potuisset instruere, nisi propriè voluisset intelligi regenerationis gratiam ex suâ Resurrectione cœpisse.* T.1.p 464.

Inter Recentiores, Rupertus Lib. 3. in Joan. circa finem, docet Baptismum quo baptisabant Apostoli ante Passionem, non fuisse Baptismum novæ Legis; nec habuisse efficaciam gratiæ, quam accepturus erat Baptismus à Passione Christi. *Antea enim*, inquit, *non dabatur Spiritus, quia nondum erat Jesus glorificatus.* Edit. Mogunt. 1631. T 2. p. 268. col. 1.

Alexander Alensis parte 4. de Sacramentis q. 8. art. 3. multiplicem esse docet Baptismi institutionem; unam materialem seu materiæ, quando Christus in Jordane baptisatus est; alteram formalem seu formæ, quando post Resurrectionem T.4.p.124. col 1.

[redacted]

dixit Apostolis : *Euntes docete omnes Gentes, baptisantes eos* &c. Tertiam finis, quando dixit Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit* &c. Quartam effectûs, quando dictum est Marci ultimo, *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit.* Quintam efficaciæ, quando de latere Christi exivit sanguis & aqua. Ex quâ explicatione videtur ille Auctor existimasse, plenam & integram Baptismi institutionem factam fuisse post mortem Christi ; nisi fortè hoc unum velit, quemadmodum interpretatur Gabriel, Scripturam variis in locis explicare quæ ad institutionem Baptismi pertinent.

Melchior Canus L. 8. de Locis cap. 5. opinionem hanc non tantùm probabilem existimat, sed in eam videtur inclinare, præsertim cùm ait, *im-*
Pag. 390. *probabile sibi videri Apostolos ante mortem Christi baptizasse in nomine SS. Trinitatis.*

Sunt è contra qui censent Baptismum ante Chri-

[redacted]

ſtus à Joanne fuit baptiſatus, & antequam Diſcipulos mitteret ad baptiſandum. Ita videntur ſentire Scotus in 4. diſt. 3. q. 4. Gabriel in eamdem diſtinctionem quæſtione unicâ art. 3.

Quamquam autem omnes iſti Theologi doceant ante mortem Chriſti inſtitutum fuiſſe Baptiſmum; ejus tamen præceptum non obligaſſe contendunt, niſi poſt mortem Chriſti ejuſque Reſurrectionem, ubi ſufficiens facta eſt Legis Evangelicæ promulgatio. His ita præmiſſis, ſit

Prima Conclusio.

Chriſtus Baptiſmum ante mortem ſuam inſtituit; quo præcisè tempore certò non conſtat: probabilius tamen eſt tunc inſtituiſſe, cùm in Jordane fuit baptiſatus.

Duæ ſunt Concluſionis partes.

Probatur prima pars ex Scripturâ. Joan. 3. v. 22. *Poſt hæc venit Jeſus & Diſcipuli ejus in terram Judæam; & illic demorabatur cum eis, & baptiſabat.* Et initio cap. 4. *Ut ergo cognovit Jeſus quia audierunt Phariſæi, quòd Jeſus plures Diſcipulos facit, & baptiſat, quàm Joannes (quamquam Jeſus non baptiſaret, ſed Diſcipuli ejus), reliquit Judæam, & abiit iterùm in Galilæam.* Ex quibus ſic probari noſtra Concluſio poteſt. Uſus Baptiſmi continet aut ſupponit ſaltem ejus inſtitutionem: atqui ante mortem Chriſti Diſcipuli ejus baptiſabant; quæ enim in prædictis locis narrantur, contigêre ante incarcerationem Joannis, ut planum eſt: longè autem antequam Chriſtus pateretur, in carcerem conjectum fuiſſe Joannem Hiſtoria Evangelica fidem facit, Matth. 14. v. 3. & ſequentibus.

[redacted]

Neque est quòd reponat quis, Discipulos Christi non alio, quàm Joannis Baptismo baptisasse ante mortem Christi.

Namque 1°. citato capite 3. Joan. v. 25. excitata legitur inter discipulos Joannis & Judæos quæstio de purificatione, utra esset melior; inde suborta æmulatio inter ipsos, quòd plures ad Christum accederent quàm ad Joannem, Baptismum percepturi: atqui huic contentioni locus non fuisset, si Discipuli Christi non alium quàm Joannis Baptismum administrassent; eadem enim fuisset purificatio, utriusque par dignitas & efficacia; & ad Joannem potiùs confugissent, ut Baptismum, quem ipse dare solebat, acciperent, quàm ad Christum, qui propriis manibus non baptisabat, sed per Discipulos suos.

2°. Quia Baptismus Discipulorum Christi dici-

[redacted]

Quia Baptiſmus à Diſcipulis Chriſti collatus, :s reddebat ſuſcipientes, & ſemel ritè colla- :rari non poteſt : at iſti characteres ſoli & Chriſti Baptiſmo conveniunt, de quo hæc Chriſti ad S. Petrum, *Qui lotus eſt non in- niſi ut pedes lavet*, interpretatur S. Augu- Epiſt. 265. aliàs 108. ad Seleucianum, & : de animâ & ejus origine cap. 9. & Tracta- n Joan. ubi probat baptiſatos à Joanne ite- iſſe ab Apoſtolis Baptiſmo Chriſti tinctos ; tos verò à Juda non fuiſſe iterùm baptiſatos, aptiſmus Judæ erat Baptiſmus Chriſti, qui ollatus iterari non poteſt.

Deniquè, Baptiſmus quem Apoſtoli à Chriſto runt, idem erat cum illo quem ipſi cæteris ſtrabant, id eſt verus Chriſti Baptiſmus : poſtoli receperunt Chriſti Baptiſmum, ipſo ante Chriſto, non verò Baptiſmum Joan-

orem probat ex profeſſo S. Auguſtinus, tùm animâ & ejus origine cap. 9. tùm Epiſt. T. 10. p. 379. iàs 108. ad Seleucianum, ubi ait, quòd ptum non ſit Chriſtum propriis manibus ſe Apoſtolos, tamen id valdè credibile ſit : *nim*, inquit, *baptiſandi miniſterium defu-* T. 2. p. 897. *ut haberet baptiſatos ſervos per quos cæteros* E. F. *et, qui non defugit memorabilis illius humi- miniſterium, quando eis lavit pedes.* Tùm Epiſt. 44. aliàs 163. ad Eleuſium cap. 5. oſtolos Chriſti Baptiſmo tinctos fuiſſe his nomentis. 1°. Quòd alios baptiſabant vero Baptiſmo : *Quomodo autem dabant, quod* Ibid p. 105. *perant ?* Utitur S. Doctor hoc argu- C. d hominem contra Donatiſtas. 2°. Quia

Ibid. D. Chriſtus non dabat Baptiſmum Joannis: *Quippe non decebat ſponſum dare Baptiſmum amici vel ſervi.*
Ibid. 3°. Quia non potuiſſent Apoſtoli idonei eſſe ad percipiendam Euchariſtiam ſine prævio Baptiſmo.
Ibid. 4° denique, quia hoc innuere videtur Chriſtus dum Petro dixit: *Qui lotus eſt ſemel, non eum oportet iterùm lavari, ſed eſt mundus totus.* Perfecta quippe mundatio non in Joannis, ſed in Domini Baptiſmo eſt. Eodem teſtimonio utitur Optatus L.
Pag. 85. 5. ut probet adversùs Donatiſtas, non eſſe iterandum Baptiſma; quod argumentum vim non haberet, niſi ſupponeret Apoſtolos Baptiſmo Chriſti
T. 1 p. 134 A. fuiſſe tinctos. Nicephorus L. 2. Hiſt. c. 3. refert ab Evodio Apoſtoli Petri ſucceſſore ſcripto fuiſſe traditum, inter Apoſtolos ſolum Petrum fuiſſe manibus Chriſti baptiſatum. Ante Nicephorum idem dixit Euthymius in cap. 3. Joannis.

Secunda pars Concluſionis quæ ad mentem SS. Patrum accedere propiùs videtur

3°. tunc designatum fuisse præcipuum Baptismi effectum, ut observat S. Hieronymus Dial. adversùs Luciferianos. *Christus*, inquit, *in Baptismo Spiritum sanctum accepit, non quòd sine eo aliquando fuerit, sed ut monstraretur verum esse Baptisma quo Spiritus sanctus adveniat.* Ita SS. Chrysostomus Hom. 12. in Matth. Ambrosius L. 2. in Lucam cap. 13. Augustinus Sermone 36. de tempore, nunc 135. in Append. *Ex quo*, inquit, *in aquâ se mersit, ex eo omnium gurgitum tractus, cunctorumque fontium venas mysterio Baptismatis consecravit, ut ubi quisque in nomine Domini baptisari voluerit, non tam illum mundi aqua diluat, quàm Christi unda purificet.* Porro, ut ratiocinatur S. Thomas hîc q. 66. art. 2. *tunc videtur Sacramentum aliquod institui, quando accipit virtutem producendi effectum suum. Hanc autem virtutem accepit, quando Christus est baptisatus.*

T. 4. part 2. p. 293.

T. 5. Append. p. 243. D.

4° denique, quia aiunt Christum, cùm baptisatus est, *exempli sui auctoritate salutis humanæ Sacramenta consummasse, hominem & assumptione sanctificans & lavacro.* Ita S. Hilarius in Matth. Can. 2.

Pag. 617. B.

Quæres quare Christus baptisari voluerit.

Resp. plures à SS. Patribus causas & rationes adduci. 1°. ut contactu carnis suæ aquis vim mundandi conferret. Ita SS. Patres mox citati. 2°. ut auctoritate suâ & exemplo Baptismum Joannis comprobaret. Ita S. Hieronymus in Matth. c. 3. 3°. ut exemplo suo ostenderet non esse negligendum Baptismum. Ita S. Augustinus. 4°. ut exemplo nos invitaret, ne quis fortè ab inferiori bapti-

[redacted]

ſari erubeſceret. Ita S. Anſelmus in cap. 3. S. Matth. 5°. ut qui Legem venerat non ſolvere, ſed adimplere, omnem in ſeipſo adimpleret juſtitiam. Ita Chriſtus ipſe Matth. 3. v. 15. Nec obſtare iſtud potuit, quòd Chriſtus eſſet ab omni peccato immunis, Joannes autem baptiſaret Baptiſmo pœnitentiæ in remiſſionem peccatorum: nam cùm Chriſtus veniſſet, non quidem in carne peccati, ſed tamen in ſimilitudinem carnis peccati, meritò non alienum à ſe judicavit ſi ſimile cum peccatoribus ſignum ſuſciperet; atque ita nobis in omnibus ſimilis fieret, excepto peccato, ut dicitur Hebr. 2. v. 15.

SECUNDA CONCLUSIO.

Lex Baptiſmi priùs obligare generaliter non cœpit, quàm fuerit ſufficienter promulgata.

Probatur. Quia ea eſt legis poſitivæ conditio,

[redacted]

quemdam qui contendebat ex quo primùm à Domino dictum est, *Nisi quis renatus fuerit* &c. neminem absque Baptismo re percepto, vel ejus vice martyrio, ullatenus potuisse salvari, ait: *De temporis præfixione nimis durum austerumque videtur*, T. 1. p. 625. D.
ut videlicet verbum absconditum palam jam noceat, & ante Judex feriat, quàm minetur. Et paulò post, urgens legis positivæ rationem, pergit: *Valde injustè exigitur obeditio, ubi non præcesserit auditio.* Ibid. p. 626. B.
Neque enim tale est hoc, quod & absque promulgatione naturalis Lex ignorare non sineret, quale v. g. illud est, Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris. Factitium enim magis quodammodo est, & non naturale mandatum. Et infrà: *Quod ergo omnino sciri* Ibid. C.
non poterat, si non audiretur; quo pacto, quæso, exigi debeat, & antequam audiretur? Et post multa concludit, quòd ex eo tempore tantùm cœpit non baptisatus quisque novi præcepti reus existere, ex quo præceptum ipsum inexcusabiliter ad ejus potuit pervenire notitiam.

Dixi Baptismi legem generaliter obligasse tantùm post sufficientem & publicam ejus promulgationem: potuit quippe ante hanc promulgationem, eos obstringere quibus cognitum fuit Christi mandatum, qualis fuit v. g. Nicodemus, cui dixit Christus, *Nisi quis renatus fuerit* &c.

Tempus autem hujusce publicæ ac solemnis Evangelii promulgationis, vulgò computatur à die Pentecostes, quo omnia Legalia extincta sunt, nec tantùm mortua sed & mortifera extitêre; de quâ re gravis olim fuit inter SS. Hieronymum & Augustinum disputatio, quam expendere non est præsentis nostri instituti. Si qui tamen invincibiliter etiam ab eo tempore legem Baptismi ignoraverint,

ut sunt sanè non pauci, quibus nunquam annunciatus est Christus, ii certè violati præcepti rei non sunt, nec propterea damnandi, sicut nec propter infidelitatem purè negativam, sed propter originale & actuale peccatum.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. Baptismi formam nonnisi postResurrectionem Christus præscripsit, cùm dixit Matth. ultimo, *Euntes docete omnes Gentes, baptisantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.* Igitur ante Resurrectionem Baptismum non instituit.

Resp. nego conseq. Citato enim capite S. Matth. baptisandi mandatum & formam Apostolis suis Christus præscripsit; sed antea jam Baptismum instituerat, & formam ejus haud dubiè designaverat, quamquam id scriptum non sit.

Objicies 2°. Baptismus non fuit à Christo insti-

[redacted]

Solutionem suppeditat S. Augustinus Lib. 83. quæstionum qu. 62. *Quæritur*, inquit, *utrùm qui baptisati sunt illo tempore, quo scriptum est Dominum per* T. 6. p. 37. E.
Discipulos suos baptisasse plures quàm Joannes, acceperint Spiritum sanctum. Alio enim loco Evangelii sic dicitur: Spiritus enim nondum erat datus, quia Jesus nondum erat clarificatus. Et facillimè quidem ita respondetur, quòd Spiritus sanctus latenter Ibid. p. 38. A.
dabatur, ante Domini clarificationem; post manifestationem autem divinitatis ejus, manifestiùs datus est. Veterum autem nonnullos in oppositam nostræ sententiam abiisse hoc S. Joannis testimonio ductos, non diffitemur; sed salvâ, quæ ipsis debetur, reverentiâ, ab iis in quæstione liberâ discedimus.

Objicies 3°. auctoritatem Optati, qui Lib. 5. contra Parmenianum, ait Christum neminem per se baptisasse, sed per Apostolos *millia hominum in* Pag. 84.
pœnitentiâ & remissione tincta esse peccatorum. Sed, n. 5.
inquit, *nemo tinctus fuerat in Trinitate; nemo adhuc noverat Christum; nemo audierat esse Spiritum sanctum. At ubi venit tempus plenitudinis, certo tempore dedit leges Baptismatis Filius Dei; & dedit viam quâ iretur ad Regnum Cœlorum, etiam tunc præcepit dicens: Ite, docete &c.*

Resp. mentem Optati hanc esse, neminem scilicet ante datum Baptismi mandatum, tinctum fuisse in Trinitate, quod verum est: cùm autem addit, præceptum illud tunc datum, cùm Christus dixit Matth. ultimo, *Euntes docete* &c. intelligi debet de mandato quod omnes Gentes pariter ac Judæos obstringeret, non verò de mandato simpliciter. Agnoscit enim Optatus præceptum Baptismi jam tùm datum fuisse, cùm Apostoli ante mortem

Christi baptisarunt ; imò supponit & ipsos fuisse Christi Baptismo tinctos, ductus istis Christi ad S. Petrum verbis, *Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet.*

Objicies 4°. Sacramenta novæ Legis vim omnem trahunt ex Passione Christi ; ergo ante illam efficacia non fuêre.

Resp. nego conseq. Ut enim causa moralis agat, necesse non est ut actu existat, sicut manifestum est in causâ finali ; sed satis est quòd prævisa moveat : at Sacramenta novæ Legis agunt tantùm moraliter, ut ostendimus agendo de Sacramentis in genere.

Instabis 1°. Baptismus est repræsentatio mortis & sepulturæ Christi, Rom. 6. Ergo debet illam supponere.

Resp. dist. ant. Est repræsentatio mortis Christi, vel factæ vel futuræ, concedo : factæ semper

stitutio Eucharistiæ. In futurum igitur respiciebat Christus, cùm dixit, *Nisi quis renatus fuerit.* Tunc enim, ut docet S. Bernardus Epistolâ 77. privata erat Baptismatis & Legis novæ explicatio, cujus postea præceptum & generalis obligatio imponi debuit: neque verisimile videtur, Sacramentum, quod ad omnes omnino pertinet, fuisse institutum in privato & occulto, quod cum Nicodemo habuit, colloquio. T. 1. p. 1175

Objicies denique contra secundam Conclusionem. Lex Baptismi tunc omnino obligavit, quando vetus Circumcisionis & aliarum cærimoniarum lex extincta fuit & abrogata: atqui hæc extincta fuit in ipsâ Christi morte, quando Christus exclamavit, *Consummatum est.*

Resp. in morte quidem Christi mortuam fuisse & extinctam Legem veterem; *translato enim sacerdotio, necesse est ut Legis translatio fiat*, Hebr. 7. sed non fuisse mortiferam. Potuit enim per dispensationem & œconomiam, ut nempe Synagoga cum honore sepeliretur, & Judæi ad Christum faciliùs adducerentur, interdum observari: sic ipse Paulus Timotheum circumcidit, Act. 16. Unde lex Baptismi non tantùm in morte Christi, sed etiam ante mortem eos omnes obstrinxit, qui lati à Christo mandati conscii erant; sed non priùs generaliter ac publicè omnes ligare cœpit, quàm fuerit solemniter promulgata, quod factum est in die Pentecostes, atque cùm sonus Apostolorum in omnem terram exivit, Psal. 18. v. 5.

ARTICULUS II.

De ministro Baptismi.

PRÆNOTANDA.

OBservandum 1°. triplicem posse distingui ministrum : unum ordinarium & ex officio ; alterum extraordinarium & ex delegatione ; tertium ex necessitate.

Minister ordinarius & ex officio ille est, qui jure Ordinationis suæ & acceptæ à Christo auctoritatis, docendi & baptisandi potestatem habet. Hanc verò duobus modis habere potest, nempe vel sine ullâ à Superiori dependentiâ, quales sunt Episcopi quos *Spiritus sanctus posuit regere Ecclesiam Dei* ; Act. 20. v. 28. quique idcirco Principes Ecclesiæ vocantur & sunt ; vel cum dependen-

Baptiſmi adminiſtrationem, unam publicam & ſolemnem, quæ certis diebus ſolemnioribus addicta erat, v. g. Paſchæ & Pentecoſtes; alteram privatam, quæ pro neceſſitate quolibet tempore fieri poterat.

Obſervandum 3°. adminiſtrationem Baptiſmi, vel licitam eſſe, vel invalidam. Licita eſt, quando miniſter baptiſando non peccat; valida, quando, etſi aliunde peccet, ratum tamen ac firmum perficit Sacramentum, omnibus ad ſubſtantiam Sacramenti prærequiſitis ritè obſervatis.

Obſervandum denique, celebrem olim excitatam fuiſſe controverſiam inter S. Cyprianum ejuſque Collegas ex unâ parte, & S. Stephanum S. Pontificem ex alterâ, circa valorem ſeu veritatem Baptiſmi ab Hæreticis collati. Hunc nullum planè exiſtimabat Cyprianus cum ſuis; è contra Stephanus & cum eo Eccleſia univerſa ratum ac verum habuit. De quâ controverſiâ fusè diſputatum à nobis fuit in Tractatu de Sacramentis in genere, quem conſulet qui voluerit. Tria dumtaxat hîc expendemus. Primum, quis ſit ordinarius & ex officio miniſter Baptiſmi. Secundum, quis ſit miniſter extraordinarius & ex delegatione. Tertium denique, an homo quilibet, cujuſcunque ſexûs ſit aut conditionis, poſſit & validè & licitè Baptiſmum in neceſſitate adminiſtrare. Circa quam controverſiam errarunt ex veteribus & recentioribus Hæreticis nonnulli, tùm per exceſſum, tùm per defectum.

Errores & opiniones.

Ex veteribus Hæreticis per exceſſum peccarunt ii qui ipſis mulieribus poteſtatem fecerunt Baptiſ-

[redacted]

mum solemniter administrandi, etiam extra necessitatem.

De Marcione id testatur S. Epiphanius hæresi
T. 1. p. 305. 42. n. 4. *Mulierculis*, inquit, *baptisandi potesta-*
B. *tem facit.*

Ib. p. 418. De Pepuzianis idem narrat S. Epiph. hæresi
C. 49. & ex eo S. Aug. Lib. de hæresibus c. 27. ubi
T. 8. p. 10. ait, *ejusmodi hæreticos tantùm dare mulieribus prin-*
D. *cipatum, ut sacerdotio quoque apud eos honorentur.*

De Collyridianis refert idem S. Epiph. hæresi
79. n. 1. mulieres quasdam solemni tempore *per*
T. 1. p. 1058. *aliquot dies panem proponere, & in Mariæ nomen*
B. *offerre*; unde sibi sacerdotalia ministeria arrogasse
mulierculas illas, non obscurè colligitur. Et verò in
decursu & refutatione hujus hæreseos probat sanctus
Ib. p. 1059. Doctor, ne baptisandi quidem facultatem con-
D. cessam esse Beatæ Virgini: Ecclesiasticus quippe
Ib. p. 1061. ordo nec *Presbyteridas*, nec *Sacerdotissas* ordinavit.

[redacted]

Epistolâ. *Quàm enim*, inquit, *fidei proximum videretur, ut is docendi & tingendi daret feminæ potestatem, qui ne discere quidem constanter mulieri permisit?* Addit ibidem, in Asiâ Presbyterum, *qui eam scripturam* (Pauli) *construxerat, convictum atque confessum id se amore Pauli fecisse, loco decessisse.* Hanc mulierum arrogantiam repressit Conc. IV. Carthaginense Can. 100. *Ibid.*

Repressit & auctor Constitutionum Apostolicarum L. 3. c. 9. *De mulieribus verò*, ait, *scitote, quæ hoc tentant, non mediocre periculum eas incurrere. Quamobrem hoc consilium damus; periculosum enim est, imò verò præter legem, & impium.*

Ex recentioribus Novatoribus per defectum peccant Calvinistæ. Calvinus Lib. 4. Institutionis c. 15. paragrapho 20. & sequentibus fatetur *multis quidem abhinc sæculis, adeoque ab ipso fere Ecclesiæ exordio usu receptum, ut in periculo mortis laïci baptisent*; sed negat id ullâ posse ratione defendi. Fluit error iste ex alio superiùs confutato contra necessitatem Baptismi absolutam: unde satiùs esse ducunt Calvini sequaces, in extremo vitæ periculo ad Deum & preces confugere, quàm à laïco nullam habente auctoritatem, Baptismum percipere. Non satis exposuit Calvinus, an nullum omnino & irritum haberet Baptismum, an illicitum dumtaxat à laïco in necessitate collatum: unde discipuli ipsius non consentiunt inter se. Wittacherus controversiâ de Baptismo q. 3. c. 1. Ecclesia Anglicana, teste Isaaco Casaubono in responsione ad Epistolam Cardinalis Perronii, & Georgio Abbate Anglo Prælectione de Circumcisione apud Vossium, ejusmodi Baptismum illicitum quidem judicant, sed tamen ratum & validum, adeoque non iterandum: *Pag. 487.*

è contra Vossius disputatione 10. de Baptismo Thesi 12. nullum omnino judicat Baptismum à Gentili collatum. Idem affirmat Chamierius Tom. 4. Panstratiæ L. 5. c. 14.

Ex Græcis recentioribus, si Arcudio credamus L. 1. de Baptismo c. 11. multi ex imperitiâ in eo versantur errore, ut absente Presbytero malint potiùs permittere infantes mori sine Baptismo, quàm eos laïcorum manu ablui.

Ex veteribus SS. Patribus ii qui nullum judicarunt Baptismum ab Hæreticis collatum, videntur eâdem ratione ducti ut reprobarent Baptismum datum à laïco non baptisato. Fundamentum quippe erroris istud erat, nempe, *Non posse hæreticum dare quod non habet* : non habet autem Spiritum sanctum nec verum Baptismum; ergo non potest dare nec Spiritum sanctum nec Baptismum : quod certè ratiocinium evincit nullum quoque dari posse à

cunt istud Tertulliani Lib. de Baptismo c. 17. *Quod* Pag. 235. A.
ex æquo accipitur, ex æquo dari potest. Et istud S. T. 4. part. 2.
Hieronymi Dial. adversùs Luciferianos, *Ut acci-* p. 295.
pit quis, ita & dare potest. Quasi vellent illi, idcirco laïcum baptisare posse, quia baptisatus est; aliàs baptisandi futurus incapax. Adducunt etiam Canonem 38. Illiberitanum, in quo, urgente necessitate, permittitur laïco, *qui lavacrum suum integrum ha-* T. 1. Conc.
bet, nec sit bigamus, baptisare; quod certè miratur p. 974. E.
Petavius loco antea citato. *Ergo ne*, inquit, *à bigamis baptisari in tantâ necessitate non licuit?*

Verùm dissimulandum non est, adductis testimoniis propositum dubium neque contineri clarè, neque solvi: unum certum videtur, nempe sanctum Augustinum dubium illud expressis verbis proposuisse Lib. 2. contra Epistolam Parmeniani c. 13. & L. 7. de Baptismo c. 53. Ante illum quæstio de Baptismo à non baptisato collato clarè & expresè agitata non legitur: de eâ consultus fuit nono sæculo à Bulgaris Nicolaus I. Quæ autem fuerit S. Augustini sententia, inferiùs declarabitur. Dubitatum etiam aliquando fuisse an valeret Baptismus à muliere energumenâ, patet ex Epistolâ Firmiliani ad S.Cyprianum, Edit. Angl. p. 223. His historicè narratis, sit

Prima Conclusio.

Minister Baptismi ordinarius & ex officio est Episcopus, & Presbyter: Episcopus quidem primarius; Presbyter secundarius & ex licentiâ Episcopi, qui solus primis Ecclesiæ sæculis Baptismum solemniter administrabat.

Duæ sunt Conclusionis partes.

Prima pars probatur. Quia illi sunt ministri Bap-

obeat, nisi cum dependent
Episcopum.

Minor constat I°. ex C
Apostolici dicuntur, quos
T. 1. Conc. p. 51. E. Conciliis excerptos esse. *Si*
vel Presbyter non trinam mer
lebret....deponatur.

II°. ex Clemente Roman
Ib. p. 317. A. num c. 11. ubi sic loquitur.
potestatem baptisandi facimu
toribus, Janitoribus, aut Mini
copis & Presbyteris, ministra

III°. ex S. Augustino Lib.
T. 9. p. 117. C. *Nonnisi*, inquit, *in Ecclesiâ*
gelicâ Lege ac Dominicâ orati
tisare. Tales autem sunt Episc
bus ex officio ac jure divino
cura, ac proinde Sacrament

IV°. ex Decreto Eugenii,
T. 13 Conc. p. 13 tismi sic ait: *Minister hujus Sa*

Ex Tertulliano L. de Baptismo c. 17. *Dandi* (Baptismi) *jus habet*, inquit, *Summus Sacerdos, qui est Episcopus, dehinc Presbyteri & Diaconi, non tamen sine Episcopi auctoritate, propter Ecclesiæ honorem; quo salvo, salva pax est.* Ibidem baptisandi munus appellat *dicatum Episcopis officium Episcopatûs.* P. 230. C. Pag. 231. A.

Ex S. Ambrosio Lib. 3. de Sacramentis c. 1. *Audistis*, inquit, *lectionem. Succinctus est Sacerdos; licet enim Presbyteri fecerint, tamen exordium ministerii à summo est Sacerdote.* T. 2. p 362. B.

Ex S. Hieronymo Dial. adversùs Luciferianos. *Inde venit*, inquit, *ut sine Episcopi jussione, neque Presbyter, neque Diaconus, jus habeat baptisandi.* T. 4. part. 2. p. 295.

Idem probant nonnulli ex Epistolâ 88. S. Leonis ad universos Germaniæ & Galliæ Episcopos: verùm hanc suppositítiam esse ostendit Quenellius in 2. Tomo Operum S. Leonis.

Secunda Conclusionis pars, primis scilicet Ecclesiæ sæculis, cùm Baptismi administratio certis diebus solemnioribus addicta erat, solos Episcopos Baptismum administrasse, probatur.

I°. ex Theodoreto Lib. 2. Hist. c. 27. ubi mentionem facit cujusdam vestis ex aureis filis contextæ, quam *Constantinus Imperator ad Ecclesiam Hierosolymitanam cohonestandam Macario illius urbis Episcopo donaverat, ut eâ indutus Baptismum solemniter administraret.* Pag. 111. A

II°. ex Libello seu Epistolâ Cleri Edesseni ad Episcopos Photium & Eustatium directâ, ubi postquam purgavit Ibam Episcopum à suspicione hæreseos Nestorianæ & Pelagianæ, sic legitur: *Rogamus autem & deprecamur vestram sapientiam, ut eidem gloriosissimo Episcopo suadeatis, quatenus velo-* Apud Lupum To. 1. p. 854. in appendice Conc. Ephesini.

citer ad suum gregem redire festinet, qui periclitatur ab omnibus lacerari, cùm nullus sit, qui ei adesse prævaleat, & maximè festivitate salutiferâ sancti diei Paschalis imminente, in qua & propter Catechismos, & propter eos qui digni sunt sancto Baptismate, opus est ejus præsentiâ.

III°. ex Clero Italiæ qui Francorum Legatos Constantinopolim ad Justinianum Imperatorem proficiscentes rogat, ut sancto Episcopo (Mediolanensi) Datio adesse festinarent, ac postularent ut dictus Imperator eum post quindecim vel sexdecim annos ad suam Ecclesiam redire concedat; *quia*
T. 5. Conc p. 410. B. *cùm penè omnes Episcopi quos ordinare solet, sint mortui, immensa populi multitudo sine Baptismo moritur.*

Et de ejus antecessore S. Ambrosio sic scribit in ejus vitâ Paulinus: *Erat*, inquit, *in rebus divinis implendis fortissimus, in tantùm ut quod solitus erat*

carcere eruere vehementer optaret, Chrodieldi nuntiasse, nisi innocens virgo Monasterio ac suis redderetur, se proximo Paschate neminem mysteriis initiari permissurum: *Alioquin*, inquit ille apud Gregorium Turonensem, *non celebrabo Pascha Domini, neque Baptismum in hac urbe ullus Catechumenus obtinebit, nisi Abbatissa à vinculo, quo tenetur, jubeatur absolvi.* *Edit. nova p. 503. C.*

His historicis monumentis perspicuum est, Episcopos olim sibi reservasse administrationem Baptismi, tùm ad majorem Ordinis Episcopalis commendationem, tùm propter celebritatem festivitatis Paschæ & Pentecostes, quibus præcipuè diebus solemniter administrari solebat Baptismus: cujus quidem consuetudinis vestigium adhuc aliquod in Ecclesiâ Mediolanensi superesse testatur Vicecomes Ambrosiani Collegii Doctor Lib. 1. de Baptismo c. 28. In hac enim infantes, hebdomadâ, quæ festivitatem Paschæ vel Pentecostes præcedit, in lucem editi, ad præcipuam Urbis Ecclesiam deferri jubentur, ut iis solemni ritu ab Episcopo Baptismus ministretur. Tùm denique quia primis illis temporibus Baptisteria in Cathedralibus tantùm ac præcipuis Ecclesiis constituta erant, ad quas diebus solemnibus venire oportebat, qui Baptismo initiari cupiebant.

His tamen ipsis temporibus Presbyteri Episcopis baptisantibus assistebant, & simul cum ipsis, de eorum tamen licentiâ, aliquando baptisabant, sicut colligitur ex Palladio in vitâ S. Chrysostomi. *Joannis*, inquit, *Presbyteri, quibus Dei aderat timor, in publico lavacro, quod Constantinum appellatur, coactis populis, vigilias inchoarunt, partim divina eloquia legentes, partim eos, qui instructi erant*

in fide, baptisantes, ut moris, est in Pascha.

Postquam verò vel Baptisteria variis in locis, non in urbibus tantùm, sed in vicis; non in Cathedralibus, sed in Parochialibus Ecclesiis erecta fuêre, vel solemnis ac publica Baptismi administratio certis diebus adstricta esse desiit, tunc indiscriminatim potestas baptisandi facta est Presbyteris, non postulatâ etiam illâ singulari ab Episcopis licentiâ. Ita videre est sæculo sexto factitatum, ex Sacramentario S. Gregorii, & Ordine Romano, ubi minister Baptismi simpliciter appellatur Episcopus vel Sacerdos. Imò lapsu temporis, Episcopi, aliis negotiis pro Ecclesiæ bono detenti, depositum baptisandi onus Presbyteris inferioribus reliquerunt, quod hodierna praxis Ecclesiæ satis demonstrat. Hinc S. Carolus in Actis Ecclesiæ Mediolanensis parte 4. de Sacerdote ait: *Ipse norit sibi licere baptisare, etiam præsente suo Episcopo.*

inquit; *ullum in Ecclesiastico ordine Sacramentum perficere conceditur*: intellige ex vi Ordinationis suæ, seu ex potestate ordinariâ; sed istud dumtaxat, ut eorum quæ perficiuntur, ministri sint. T. 1. p. 1061. A.

Probatur 3°. ex cap. *Diaconos*, dist. 93. quod caput depromptum est ex Epistolâ 9. Gelasii S. Pontificis ad Episcopos Lucaniæ. *Diaconos*, inquit, *propriam constituimus servare mensuram, nec ultra tenorem à paternis Canonibus deputatum quidpiam tentare permittimus..... Absque Episcopo vel Presbytero baptisare non audeant, nisi prædictis Ordinibus fortasse longiùs constitutis necessitas extrema compellat.*

Ex cap. *Constat*. distinct. 4. *De Consecratione*. quod caput desumptum est ex Isidoro Lib. 2. de Officiis c. 24. *Constat*, inquit, *Baptisma solis Sacerdotibus esse tractandum; ejusque ministerium, nec ipsis Diaconis explere est licitum absque Episcopo vel Presbytero, nisi his procul absentibus; ultimi languoris necessitas cogat.*

His accedit Catechismus Romanus parte 2. pagr. 22. *Secundum ministrorum locum*, inquit, *obtinent Diaconi, quibus sine Episcopi aut Sacerdotis concessu non licere hoc Sacramentum administrare, plurima SS. Patrum decreta testantur.*

Neque alio sensu intelligi debet quod in Pontificali Romano Diaconis, dum ordinantur, dicit Episcopus: *Cogitate*, inquit, *magnopere ad quantum gradum Ecclesiæ ascenditis; Diaconum enim oportet ministrare ad altare, baptisare, & prædicare.* Baptisare quippe possunt, si ab Episcopo vel Presbytero ad hoc ministerium assumantur, non aliter, nisi urgente necessitate. Ut enim ait S. Th. 3. parte q. 67. art. 1. *Ad Diaconos non pertinet aliquod*

Sacramentum principaliter & quasi ex proprio officio præbere, sed adhibere ministerium aliis majoribus in Sacramentorum exhibitione.

Hinc communis est Theologorum sententia, Diaconum fieri irregularem, si absque licentiâ baptiset solemniter; quia est regula Juris Canonici, *qui aliquod divinum officium exercuerit non ordinatus, propter temeritatem abjiciatur de Ecclesiâ, & nunquam ordinetur.* Extra. *De Clerico non ordinato.* Porro Diaconus vi Ordinis sui jus non habet solemniter & ordinariè administrandi Baptismum.

TERTIA CONCLUSIO.

In casu extremæ necessitatis validè & licitè administrare potest Baptismum homo quilibet laïcus, sive vir, sive mulier, sive Fidelis, sive Infidelis.

Vim non faciemus in exemplis Sephoræ & Ana- [redacted]

[redacted]

tur, ex æquo dari potest.... Proinde & Baptismus æquè Dei census, ab omnibus exerceri potest: sed quantò magis laïcis disciplina verecundiæ & modestiæ incumbit? cùm ea majoribus competat, nec sibi adsumant dicatum Episcopis officium Episcopatûs.... sufficiat scilicet in necessitatibus utaris, sicubi aut loci, aut temporis, aut personæ conditio compellit. Tunc enim constantia succurrentis excipitur, cùm viget circumstantia periclitantis. Quoniam reus erit perditi hominis, si supersederit præstare, quod liberè potuit.

Quatuor in hoc Tertulliani testimonio possunt & debent observari. 1°. ministerium Baptismi ad Episcopos & Presbyteros ac Diaconos pertinere, sed diversâ ratione. Ad Episcopos tanquam ad primarios ministros, propter honorem Episcopatûs; ad Presbyteros tanquam ad secundarios, de licentiâ Episcopi; ad Diaconos ex eâdem Episcopi licentiâ, tanquam ad ministros delegatos. 2°. laïcos non debere officium Episcoporum proprium sibi arrogare. 3°. hoc eos posse in necessitate. 4°. hoc eos posse non tantùm liberè seu validè, sed & licitè; aliàs rationem reddituri sunt illius qui defectu Baptismi perierit.

Idem probatur ex Judicio Alexandri Alexandriæ Episcopi, quo ratum habuit Baptismum ab Athanasio aliisque pueris ludentibus collatum: de quâ historiâ à Rufino adductâ Lib. 1. Hist. c. 14. vide quæ diximus in Tractatu de Sacramentis in genere Art. 6. Quæstionis 3. in solutione Objectionum.

Concilium quoque Illiberitanum Can. 38. approbat Baptismum ab homine fideli, sed laïco in extremâ necessitate datum.

Concilium Arelatense I. quo definitum fuit adversùs Africanos, valere Baptismum ab Hæreticis

collatum, & Nicænum I. generale, quod omnes Hæreticos suscepit, exceptis Paulianistis, videntur consequenter approbasse Baptismum datum à laïcis. Certum quippe est Ecclesiam his in Conciliis damnasse sententiam Africanorum & aliorum, qui baptisatos ab Hæreticis iterum baptisabant. At illi, ex dictis antea, eodem planè loco habebant Baptismum Hæreticorum & laïcorum, sicut expressè observat S. Basilius; ergo Ecclesia, quæ illorum damnavit sententiam, ratum habuit Baptismum ab Hæreticis & laïcis in formâ à Christo præscriptâ collatum.

Idem probat S. Hieronymus Dial. adversùs Lu-
T.4. part. 1. ciferianos: *Si necessitas cogit*, inquit, *scimus etiam*
p. 195. *licere laïcis baptisare: ut enim accipit quis, & dare potest.*

S. Augustinus Lib. 2. contra Epistolam Parme-
T. 9. p. 41. niani c. 13. idem testatur his verbis: *Etsi laïcus Bap-*

est ac, nonnisi impiè affirmari potest: ibi enim asserit Baptisma à quolibet cuilibet datum non posse dici non datum, id est, non posse dici nullum & irritum; seu, ut loquitur Lib. 7. de Baptismo c. 53. *Non dubitarem habere eos Baptismum, qui ubicunque & à quibuscunque illud verbis Evangelicis consecratum, sine suâ simulatione, & cum aliquâ fide suscepissent.* Censet igitur sanctus Doctor, Baptismum à laïcis collatum ratum & validum esse: immò innuit quemlibet hominem baptisatum, eo ipso quo Baptismum percepit, didicisse eum aliis in necessitate dandum esse; adeo nempe communis & pervulgata fuit in Ecclesiâ doctrina quam hîc propugnamus. Ib. p. 2021. C. D.

In Concilio Lateranensi IV. sub Innoc. III. c. *Firmiter.* definitur, *Sacramentum Baptismi à quocunque ritè collatum proficere ad salutem.* T. 11. Conc. p. 143. D.

Denique, idem evincunt testimonia Gelasii in Epistolâ ad Episcopos Lucaniæ, & Isidori Lib. 2. de Officiis Ecclesiasticis c. 24. superiùs Conclusione 2. adducta: post citata enim verba, addunt, *quod & laïcis Christianis facere plerumque conceditur, ne quisquam sine remedio salutari de sæculo evocetur.*

De mulieribus

Constat 1°. ex Conc. Carthaginensi IV. cui interfuit S. Augustinus, Can. 100. quem Magister Sententiarum L. 4. dist. 6. & Gratianus Can. *Mulier. De Consecratione.* dist. 4. sic legunt: *Mulier baptisare non præsumat, nisi necessitate cogente.* Dixi sic legere Magistrum & Gratianum: in ipso quippe textu Concilii non extat dicta exceptio, *nisi necessitate cogente*; neque eam quoque legit Walafridus Strabo Lib. de divinis Officiis, c. 26. licet rectè T. 2. Conc. p. 1207.

præsupponatur; cùm & ipse mox citatus Walafridus dicat: *ubi inevitabilis necessitas poscit, meliùs est baptisari ubicunque & à quocunque in nomine Trinitatis, quàm periclitantem sine remedio deperire.*

Constat 2°. ex Urbano II. in Epistolâ ad Vitalem cap. *Super quibus.* Causâ 30. q. 4. *Super quibus consuluit nos tua dilectio, hoc videtur nobis ex sententiâ respondendum, ut & Baptismus sit, si instante necessitate femina puerum in nomine Trinitatis baptisaverit.*

T. 13. Conc. p. 535. E. Constat 3°. ex Decreto Eugenii. *In causâ necessitatis*, inquit, *non solum Sacerdos & Diaconus, sed etiam laïcus, vel mulier, immò etiam Paganus & Hæreticus baptisare potest, dummodo formam servet Ecclesiæ, & facere intendat quod facit Ecclesia.*

De non baptisatis, an validè baptisent, dubitavit aliquando S. Augustinus Lib. 2. contra Epistolam Parmen. c. 13. *Hæc quidem*, inquit, *alia quæ-* T. 9. p. 45.

[redacted]

[redacted]

Idem & Nicolaus I. respondens ad consulta Bulgarorum, cap. 104. & refertur eâdem distinctione cap. *A quodam Judæo. A quodam Judæo*, inquit, *nescitis utrum Christiano, an Pagano, multos in patriâ vestrâ baptisatos asseritis, & quid de istis sit agendum consulitis. Hi profectò si in nomine S. Trinitatis baptisati fuerint, constat eos non esse denuò baptisandos.*

Idem quoque docet Eugenius IV. paulò ante citatus, in suo Decreto seu Instructione ad Armenos.

His auctoritatibus addi potest & ratio quam adducit S. Thomas, ex summâ nempe Baptismi necessitate, cujus idcirco materiam voluit esse elementum aquæ vulgare, facile & omnibus obvium; & consequenter illius ministrum idoneum fecit in casu necessitatis, hominem quemlibet.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. contra Baptismum à laïcis datum: Nullum extat in Scripturis exemplum talis Baptismatis; ergo &c.

Resp. nego consequens. Ipsa quippe Traditio Ecclesiæ, quæ altera est fidei nostræ regula, approbat Baptismum à laïco in necessitate datum. Ac perinde est ac si quis Anabaptista sic argueret: Nullum extat in Scripturis exemplum Baptismi infantibus administrati; ergo iis administrari non debet. An ita arguentem Anabaptistam ferrent Calvinistæ? non certè. Argumentum ergo illud negativum ex silentio Scripturæ ductum, satis ponderis ac momenti non habet.

Instabis 1°. Christus Baptismi institutor solis Apostolis, qui Episcopos, & Discipulis, qui Presbyteros repræsentabant, mandatum dedit baptisan-

dis igitur eos solos instituit hujus Sacramenti Ministros.

Resp. dist. conseq. Eos solos instituit hujus Sacramenti ministros ordinarios ex officio, ac solemnitatis, ut aiunt, concedo: extraordinarios & necessitatis, nego. Ipse quippe Philippus, qui Diaconus tantùm erat, baptisasse legitur Act. 8.

Instabis 2°. Absurdum videtur posse laïcos verè ac validè conferre Baptismum, non verò posse solemniter, cùm solemnitas illa sit tantùm aliquid Sacramento extrinsecum & juris Ecclesiastici.

Resp. cum S. Thoma, nego ant. Illa etenim solemnitas, seu cærimoniæ & adjuncta sacramentalia non sunt de necessitate Sacramenti: at ipsum Sacramentum absolutè necessarium est. Quòd si laïcis solemnis permitteretur administratio Baptismi, nullum amplius discrimen assignari posset inter ministrum ordinarium seu ex officio, & extraordinarium seu ex solâ necessitate.

gabant, majorem illam propositionem tanquam firmum fundamentum adversùs eos contorquebant hoc ferè modo: *Quos baptisavit laïcus, ii sunt denuo baptisandi: sed quos baptisavit sacerdos Arianus, ii non sunt denuò baptisandi; ergo quos baptisavit sacerdos Arianus, eos non baptisavit laïcus; ergo Arianus sacerdos cum suis honoribus recipiendus est*, quod negabant Luciferiani. Ita ferè disputator Orthodoxus apud S. Hieronymum Dial. adversùs Luciferianos.

Resp. Fatemur SS. Cyprianum, Firmilianum & alios nonnullos in oppositam abiisse sententiam, ac Baptismum laïcorum rejecisse perinde ac Hæreticorum: verùm sententiam hanc damnavit Ecclesia in Concilio totius Orbis plenario, ut sæpius inculcat S. Augustinus disputans adversùs Donatistas; falsum igitur est Orthodoxos nunquam negasse majorem istam propositionem argumenti propositi, nempe, *Quos baptisat laïcus, ii sunt denuò baptisandi.* Etsi enim de illâ propositione non legamus ex professo disputatum tunc temporis, quia scilicet summa controversiæ erat de Baptismo Hæreticorum, cùm tamen Ecclesia damnavit Cypriani sententiam, damnavit quoque fundamenta quibus illa nitebatur.

Ad argumentum sancti Hieronymi, dico eum ad hominem, ut dicitur, arguere, & premere Luciferianos ex concessis ab illis, non verò ex propriâ suâ sententiâ. Scilicet volebant illi Baptismum à laïcis collatum nullum esse, quod ex Cypriano & Donatistis hauserant: in eo tamen discrepabant ab illis, quòd Baptismum ab Arianis Episcopis collatum, non verò Ordinationes ab iis factas, admitterent; unde eos, & ab iis ordinatos, cùm ad suam

redibant Eccleſiam, tanquam meros laïcos recipiebant: quam opinionem minùs ſecum cohærere oſtendit S. Hieronymus, & probat aut rejiciendum eſſe Baptiſmum illorum Epiſcoporum Arianorum, aut ſi recipitur, admittendas quoque Ordinationes ab illis factas; iſto ferè argumento: Baptiſmus à laïcis collatus, ex vobis, nullus eſt: Baptiſmus collatus ab Epiſcopis Arianis eſt collatus à laïcis, ſiquidem eos pro meris laïcis habetis; ergo non debetis admittere Baptiſmum ab iis datum: illum tamen admittitis; ergo conſequenter admittere debetis Ordinationes ab illis factas, par enim eſt utriuſque ratio. In quâ certè argumentatione, major propoſitio non eſt ex propriâ S. Hieronymi ſententiâ, ſed ex conceſſis à Luciferianis quos propriis armis premit & impugnat.

Objicies 2°. contra Baptiſmum à mulieribus datum. Scriptura & Veteres omnes excludunt mulie-

[redacted]

adversùs Luciferi. Supponunt igitur ideo dari posse à laïco Baptismum, quia laïcus illum accepit; ergo supponunt laïcum non baptisatum non posse validè baptisare.

Confirmatur ex S. Hieronymo citato Dialogo, ubi Luciferianum contendentem Arianos imò & omnes Hæreticos non esse Christianos, nihilominus tamen Baptismum ab Episcopis Arianis collatum admittentem, sic ex concessis impugnat Hieronymus: *Novam rem*, inquit, *asseris, ut Christianus quisquam factus sit ab eo, qui non fuit Christianus.* T. 4. part. 2. p. 276. Nova igitur & inaudita res videtur sancto Doctori, quòd homo non Christianus, id est, non baptisatus, alium Christianum faciat, seu baptiset.

II°. Videtur hæc fuisse mens Concilii Eliberitani Can. 38. ubi dicitur: *Peregrè navigantes, aut si Ecclesia in proximo non fuerit, posse fidelem, qui lavacrum suum integrum habet, nec sit bigamus, baptisare in necessitate infirmitatis positum Catechumenum.* T. 1. Conc. p. 974. E. Ergo qui lavacrum non habet integrum, seu qui non est baptisatus, imò nec bigamus, potest in necessitate baptisare.

III°. SS. Patres qui contra SS. Cyprianum & Firmilianum, ac Donatistas disputarunt, eo usi sunt principio ex quo rectè infertur nullum esse Baptisma datum à non baptisatis. Scilicet contendebant illi, auctores hæresum idcirco posse baptisare quos decipiunt, quòd recedentes ab Ecclesiâ, receptam in sinu ipsius Ordinationem, quâ jus baptisandi acquiritur, non amiserint. *Sicut autem*, inquit S. Augustinus L. 1. de Baptismo c. 1. *baptisatus, si ab unitate recesserit, Sacramentum Baptismi non amittit; sic etiam ordinatus, si ab unitate recesserit, Sacramentum dandi Baptismi non amittit.* T. 9. p. 80. A. Igitur ii tan-

...os a Paganis.

Resp. ad singula.

Ad primum, nego istor
aquo accipitur, ex aqua da
eo dumtaxat Baptismum d
cepit; imò contrarium plat
dentur, istum scilicet: sicu
id est, indiscriminatim ab
ab omnibus in periculo nece
dari potest. Sensum hunc c
Pag. 231 A. cùm ait, *Baptismum æquè*
exerceri.

Ad confirmationem, dic
per Christianum non intelli
mum suscepit, sed eum qui
habet fidem Christianam, ut p
T. 4 part. 2, diatè subjectis. *Accedens*, in
p. 295. *quâ fide baptisatus est?* nempe
tur Ariani. Scilicet eò loci pr
Luciferianum, qui laïcos ab Ep
tisatos & pœnitentes ...

dari dumtaxat deberet; cùm verò Episcopus Arianus propter dignitatem status non posset inter pœnitentes admitti, necesse erat eum à suo excidere Ordine, adeoque inter meros recenseri laïcos. Hanc verò rationem planè ineptam esse ostendit sanctus Doctor: deinde probat, primum hujus comparationis membrum, nempe laïcum ab Episcopo Ariano baptisatum fidem habere seu esse Christianum; omnino falsum esse; quia fides in quâ baptisatus fuit, & quam professus est, fides est Ariana: fides autem ista non est Christiana; quomodo ergo à non Christiano factus est Christianus? Quòd si per pœnitentiam emendari potest ille laïcus, quidni & Episcopus? *Aut si*, inquit S. Hieronymus, *jam ipse bene credebat, & sciens ab Hæreticis baptisatus est, erroris veniam non meretur.* Itaque cùm ait sanctus Doctor, *rem esse novam ut Christianus quisquam factus sit ab eo qui non fuit Christianus*, per Christianum intelligit eum, qui sanam & rectam habet fidem Christianam, qualem profectò non habet qui sciens ab Arianis, quibus adhæret, fuit baptisatus; non verò eum qui simpliciter baptisatus est. Ibid.

Ad secundum respondeo cum Mendósa in notis ad hunc Canonem: *Qui docet fidelem, qui lavacrum suum integrum habeat, posse baptisare necessitatis tempore, non negat infidelem id facere posse, sed cupit esse fidelem.* Seu, ut loquitur Illustrissimus ac doctissimus Albaspinæus suis itidem in citatum Canonem observationibus: *Canon iste non ait, si in morte Catechumeni unus laïcus tantùm adesse videatur; imò contra subintelligi vult, si plures laïci tali tempore non defuerint, tum statui omnino vult, ut unus è laïcis, qui nondum pœnitentiam exolverit, neque bigamus fuerit, baptiset: idque ob eam rem, quòd ne-* T. 1. Conc. p. 1251. E. Ib. p. 999. C.

[redacted]

que sacerdotes pœnitentiam peragere, neque eâ perfectâ absolutâque ad id eligi, neque bigami esse poterant; quas quidem conditiones in uno laïco qui baptiset, requirit ille Canon, quòd eo modo sit sacerdotis partes acturus. Si tamen tunc temporis intervenisset bigamus, unus tantùm idemque pœnitens, Canon ille decrevisset, vel si omnia illa impedimenta sese obtulissent, ab eo potuisse sacrum Baptisma conferri. Hactenus Illustrissimus Albaspinæus. Uno verbo, sensus Canonis est, ubi premit necessitas, & plures adsunt laïci qui morienti Catechumeno per Baptismum possunt subvenire, eum inter cæteros esse seligendum, qui fidelis sit, nec inter pœnitentes accenseatur, nec sit bigamus: si tamen non alius occurreret, posse eum & debere Baptismum conferre.

Ad tertium: argumentantur illi SS. Doctores ex concessis in sententiâ Rebaptisantium, quorum scilicet istud erat palmare fundamentum; Nemo dat

[redacted]

c. 53. absolutè pronuntiat, ratum esse cuicunque & à quibuscunque verbis Evangelicis conferatur.

Ad quintum: Gregorius III. loquitur de iis Paganis qui inter baptisandum formam à Christo præscriptam non observaverant, quos idcirco jubet denuò baptisari.

Solvuntur nonnullæ quæstiones circa ministrum Baptismi.

Quæres 1°. An sit aliquis ordo servandus inter ministros Baptismi in necessitate.

Resp. affirmativè. *Neque enim laïcus*, inquit S. Carolus in Actis Ecclesiæ Mediol. parte 4. de Ministro Baptismi, *præsente Clerico; neque rursus Clericus præsente Subdiacono; hicque itidem coram Diacono; nemo præterea eorum coram Sacerdote baptisare audeat: ipse autem norit, sibi licere baptisare etiam præsente suo Episcopo.*

Quæres 2°. an plures ministri possint simul eundem hominem baptisare.

Resp. 1°. id nunquam licitum esse, quod est contra morem Ecclesiæ & contra institutionem Christi, qui sicut unus est, ita voluit unum esse in unoquoque baptisando ministrum.

Resp. 2°. triplicem fingi posse propositæ quæstionis hypothesim. Vel enim plures simul unum hominem baptisant, tanquam causæ partiales & à se invicem mutuò dependentes, sub hac verborum formâ, *Nos te baptisamus in nomine Patris &c.* quo casu nullum est Sacramentum. *Quia*, inquit S. Th. hîc q. 67. art. 6. *videtur esse contra rationem ministerii: homo enim non baptisat, nisi ut minister Christi & vices ejus gerens. Unde sicut unus est Christus, ita oportet esse unum ministrum qui Christum*

ſtolâ extra Eccleſiam depoſitâ dicta ſunt, ad illam conſuetudinem pertinere, quâ noſtri Sacerdotes ſtolam violaceam exuentes, aliam induunt albi coloris. Obſerva 2°. veſtes quibus inter baptiſandum utebantur Miniſtri, fuiſſe albi coloris, ut colligitur ex Ordine Romano cap. de Sabbato ſancto. Theodoretus L. 2. Hiſt. c. 27. meminit cujuſdam veſtis auro contextæ, quam Conſtantinus Imperator in honorem Eccleſiæ Hieroſolymitanæ dedit Macario Epiſcopo, ut eâ indutus baptiſaret.

Pag. 111. A.

III°. Miniſtri intrò in aquam ſeu fontem baptiſmalem deſcendebant, ſicut colligimus ex Ordine Romano & S. Ambroſio L. 2. de Sacramentis c. 6. atque baptiſandos de pondere ſublatos aquis totos immergebant oleo inunctos. *Ponit Sacerdos*, inquit Severus Alexandrinus L. de Baptiſmo, *oleum olivæ in volâ manûs ſuæ, totumque corpus ejus qui baptiſatur, ungit, & dimittit illum in Baptiſterium,*

Bibliot. PP. T. 12. pag. 732. F. G.

non ita gravabantur ministri baptisantes.

IV°. In aliquibus Ecclesiis, ut in Mediolanensi, Episcopus baptisatorum pedes lavabat: de quo ritu loquitur S. Ambrosius L. 3. de Sacramentis cap. 1. *Ascendisti, inquit, de fonte, quid sequutum est?* T. 2. p. 362. *Succinctus Sacerdos summus, licet enim & Presbyteri* B. *fecerint, tamen exordium ministerii à summo est Sacerdote, succinctus, inquam, summus Sacerdos pedes tibi lavit.*

ARTICULUS III.

De subjectò Baptismi, seu de suscipientibus Baptismum.

SUbjectum Baptismi capax est solus homo viator: is autem vel est adultus, vel infans. De utroque, tùm infantium, tùm adultorum, Baptismo hîc agendum.

De Baptismo infantium.

Circa infantium Baptismum hæc sunt expendenda.

I°. Utrum infantes sint Baptismi capaces, & expediat eos baptisare.

II°. Utrum infantes in utero materno adhuc inclusi, aut ex aliquâ tantùm sui parte egressi, possint baptisari.

III°. An debeant baptisari Infidelium filii, parentibus invitis.

IV°. denique, quam fidem in infantibus Baptismus supponat & producat.

Utrum infantes sint capaces Baptismi, & expediat eos baptisare.

Errores & opiniones.

Circa primum, nempe infantes Baptismi capaces esse, errarunt ex Veteribus

Hieracitæ, quorum auctor Hieracha: *Hi dicunt infantes non pertinere ad regnum cœlorum, quia non sunt eis ulla merita certaminis quo vitia superantur.*
T. 3. p 17. F. G. Ita S. Augustinus L. de hæresibus c. 47.

Vicecomes L. 2. de ritibus Baptismi c. 1. Coccius Thesauri L. 5. art. 6. eundem errorem Pelagio & cuidam Vincentio Victori affingunt; sed immeritò: ipse enim Pelagius in suâ ad Innocentium I. Epistolâ, profitetur hanc opinionem sibi
T. 10 pag. 261. per calumniam imponi. Ita testatur S. Augustinus L. de peccato originis c. 17. 18. & 19. Negabant [redacted]

Henriciani, ita dicti ab Henrico Petri de Bruis discipulo, ejusque nequitiæ ac impietatis hærede, negarunt quoque parvulos capaces esse Baptismi. Ita refert S. Bernardus Epistolâ 241. T. 1. p. 1371. C.

Petrus quoque Abailardus & Petrus de Brixiâ idem docuêre, sicut colligimus ex Conc. Lateranensi sub Innocentio II. Can. 23. T. 10. Conc. p. 1008. B.

Cathari quoque, qui non longè ab his temporibus circa an. 1160. deprehensi sunt Coloniæ, adversùs quos plures Sermones edidit Eckbertus Monachus, in eundem errorem abiisse memorantur.

Ex Novatoribus superioris sæculi, Anabaptistæ sic dicti quòd baptisatos in infantiâ, cùm ad adultam pervenissent ætatem, iterum baptisarent, eo quòd Baptismum infantibus collatum nullum prorsus existimarunt.

Orta est hæc Secta anno 1521. auctore Nicolao Storkio, qui cùm Luthero primùm adhæsisset, ab eo postea deficiens, & insolitas jactans sibi factas per Michaelem Archangelum revelationes, Wittembergâ pulsus incertisque sedibus per Thuringiam vagatus, specie sanctitatis, quam egregiè mentiebatur, apud stolidum rusticorum vulgus fidem invenit. Horum Historiam scripsêre Arnoldus Meshovius, & Joannes Ottius Tigurinus.

Michael Servetus in fine Libri de regeneratione, scribit puerorum Baptisma esse horrendam abominationem, Spiritûs sancti extinctionem, Regni Christi conculcationem, Christi abnegationem &c. Illius varia argumenta refert & refellit Calvinus L. 4. Institutionis c. 16. n. 31. Pag. 560.

Ministri Transylvani an. 1568. referente Socino Epistolâ de Baptismo ad virum nobilem, tanquam

fratres agnovêre & recepêre eos qui in infantiâ baptisatos, postquam adoleverint, baptisandos esse dicunt.

Sociniani rati Baptismum rem esse indifferentem & liberam, neque eum infantibus conferunt, neque etiam denegant, quando sine scandalo denegari non potest. Sic ipsi interrogant in majori Catechesi Racoviensi c. 4. de Baptismo aquæ, *Num ergo ad eum ritum infantes pertinent* ? Respondent: *nullo pacto.* Et postea quærunt, *quid de iis sentiendum sit, qui infantes baptisant.* Respondent: *Quamtumvis hac in re errent, non licet tamen ideo eos condemnare, modo alioquin idololatræ non sint: sed scitè secundùm præcepta Christi vivant, & alios sententiam ipsorum repudiantes non persequantur.*

Theodorus Beza & omnes ferè recentiores Novatores Lutherani & Calvinistæ hoc nixi principio, Baptismum esse sigillum & obsignationem fœderis initi Deum inter & Christianos, contendunt

faciant; alteram ex parte obligationum quæ per Baptismum contrahuntur: *Quid enim*, inquit, *necesse est sponsores etiam periculo ingeri? Quia & ipsi per mortalitatem destituere promissiones possunt, & proventu malæ indolis falli. Ait quidem Dominus, Nolite illos prohibere venire ad me. Veniant ergo, dum adolescunt....quid festinat innocens ætas ad remissionem peccatorum?* (innocentes vocat infantes, per exclusionem peccatorum actualium, non verò originalis) *si pondus intelligant Baptismi, magis timebunt consecutionem quàm dilationem.* Quin eodem nixus fundamento unicuique pro variâ conditione, dispositione ac ætate, nominatim verò innuptis propter tentationes quibus obnoxii sunt, Baptismi cunctationem meliorem esse contendit. p. 231. D. p. 232 A.

S. Gregorius Nazianzenus Oratione 40. quæ est in sanctum Baptisma, censet quoque ante triennium parvulos non esse baptisandos, nisi imminente periculo; quamquam vehementer invehitur adversùs adultos qui Baptismum ad extremam usque senectutem differunt. T. 1. p. 658. B.

Ab eâdem sententiâ non multùm abhorruisse videtur Erasmus fragmento Epistolæ inter eas quas cum vitâ ejus Leidæ edidit Paulus Merula anno 1607. non tamen Ecclesiæ consuetudinem rejicit; disertè quippe scribit, *De Baptismo servetur quod tot sæculis servavit Ecclesia*: sed vult infantes baptisatos, *postquam adoleverint, interrogandos esse an ratas habeant promissiones per eorum sponsores factas; quòd si recusaverint eas confirmare, proprio arbitrio illos esse relinquendos, nec ad Christianam vitam cogendos.*

Hallucinantur hìc Ludovicus Vives Annotationibus in Librum primum S. Augustini de Civitate

Dei c. 27. & Walafridus Strabo L. de rebus Ecclesiasticis c. 26. dum aiunt, *olim neminem ad Baptismum fuisse admissum nisi adultâ jam ætate, cùm quisque scire poterat quid peteret & acciperet, quibusve obligationibus sese adstringeret*: oppositum enim constabit ex testimoniis Veterum quæ statim adducturi sumus. Itaque sit

CONCLUSIO.

Infantes sunt Baptismi capaces, & expedit eos baptisare.

Duæ sunt Conclusionis partes.

Probatur prima pars ex Scripturis.

Quadruplex ex Scripturis argumentum colligemus: nempe à præcepto Baptismi universali; à necessitate illius; ab effectu; denique ab exemplo

[redacted]

quia antithesis id postulare videtur; nam *omnes gentes* videntur ibi opponi omnibus & solis Judæis, sicut postulat discrimen veteris & novi Testamenti: sicut igitur inter Judæos non adulti modò, sed infantes circumcidebantur; ita quoque in novo Fœdere non tantùm adulti baptisandi sunt, sed & infantes. Tùm deniquè quia Apostoli, qui haud dubiè sensum mandati Christi rectè intellexerunt, infantes procul dubio baptisarunt, cùm integras familias hoc Sacramento initiasse leguntur, sicut in quarto nostro argumento ostendemus.

II°. à necessitate Baptismi pro obtinendo Regno Cœlorum. Joan. 3. v. 5. *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Dei.* Generalis est Christi comminatio, quæ ipsos quoque involvit infantes. Mirum sanè est, Novatores adversùs Anabaptistas disputantes eo S. Joannis testimonio uti posse, quod ipsi negant de vero aquæ Baptismo intelligendum esse, sicut diximus antea; ex illo tamen sic arguimus: Qui sunt capaces Regni Cœlorum, ii quoque capaces sunt Baptismi, sine quo ad Regnum Cœlorum pervenire non possunt: atqui infantes capaces sunt Regni Cœlorum; ergo &c. II°. A necessitate.

Minor probatur ex verbis Christi Matth. 19. v. 14. *Sinite*, inquit, *parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire; talium est enim Regnum Cœlorum.* Idem legitur Marci 10. v. 14. & Lucæ 18. v. 16. ubi Christus ejusmodi infantes jubet ad se adduci, eos in ulnas accipit, manus iis imponit ac benedicit; ergo non sunt illi à Sacramentò Baptismatis arcendi.

Nec audiendi sunt qui reponunt, eò loci parvulos dici humilitate & innocentiâ, non verò ætate;

vel ſaltem eos eſſe intelligendos qui rationis uſum jam adepti ſunt, ſiquidem (inquiunt) ad Chriſtum venire dicuntur, non afferri vel adduci.

Namque etiam ſi Chriſtus in perſonâ puerorum humilem & innocentem vitam commendare voluerit, an non etiam voluit ſignificare infantilem ætatem non eſſe alienam à Regno Cœlorum, adeoque à mediis inſtitutis pro illius aſſecutione? Senſu quippe litterali & hiſtorico veri à parentibus Chriſto pueri offerebantur, ut ipſis benediceret; at certè complexus ille ac benedictio ſignificant infantes eſſe gratiæ capaces, ſicut & Regni Cœlorum.

Quod verò citatis locis intelligantur infantes ætate, non humilitate ſolùm, patet ex nomine græco quo uſus eſt S. Lucas v. 15. vocantur enim βρέφη; βρέφος autem eſt infans adhuc in cunis, & tenellus plerumque lactens. Lucæ 1. v. 41. & 44. 1. Petri 2. v. 2. Idem S. Lucas ait quòd parentes ſuos

Minor probatur 1°. ex citato c. 2. Actorum. Postquam enim v. 38. S. Petrus dixit: *Baptisetur unusquisque vestrûm in nomine Jesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum*, v. 39. sic pergit: *Vobis enim est repromissio & filiis vestris*. Ergo eadem gratiæ & remissionis peccatorum repromissio facta est filiis Judæorum, quæ Judæis ipsis; ergo æquè capaces sunt gratiæ, & consequenter medii seu signi practici quod Christus instituit ad illam gratiam communicandam. 2°. Infantes capaces sunt peccati quod nascendo contrahunt; ergo & gratiæ regenerantis: nisi velis plùs posse culpam primi parentis ad homines perdendos, quàm gratiam Christi ad eosdem servandos, quod certè impium videtur, & directè pugnat cum Apostolo dicente Rom. 5. v. 20. *Ubi abundavit delictum, superabundavit gratia: ut sicut regnavit peccatum in mortem, ita & gratia regnet per justitiam in vitam æternam, per Jesum Christum Dominum nostrum*. 3°. Expressè declarat Christus c. 19. S. Matth. jam citato, infantes pertinere ad Regnum Cœlorum: ad illud autem pertinere non possunt sine Baptismo, dicente ipso Christo Joan. 3. v. 5. *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei*; ergo necesse est ut capaces sint Baptismi.

IV° denique, probatur ab exemplo & paritate. Ab exemplo quidem Apostolorum: ii enim leguntur integras familias baptisasse. Act. 16. Lydia purpuraria cum omni domo suâ baptisata est. Idem narratur de custode carceris Macedoniæ; & c. 16. 1. Cor. S. Paulus narrat se baptisasse *Stephanæ domum*: at verisimile non est, in iis domibus seu integris familiis aliquos non extitisse infantes; ii ergo simul cum aliis baptisati sunt.

IV°. Ab exemplo & paritate.

A paritate Circumcisionis: tam quippe possunt & debent baptisari infantes in novo Testamento, quàm potuerint circumcidi in veteri. Paritas ostenditur. 1°. quia utriusque par videtur necessitas. 2°. quia Baptismus subrogatus est Circumcisioni, & ipsi successit in novo Fœdere, juxta Apostolum, Coloss. 2. v. 11. & 12. qui in Baptismo Christi Circumcisionem non manu factam agnoscit. 3°. quia unus est utriusque finis. Circumcisio enim erat Sacramentum initiationis, quo Ecclesiæ veteri adunabantur & sociabantur infantes circumcisi; per Baptismum quoque Corpori Christi, id est Ecclesiæ, copulantur & sociantur quicunque eo initiantur. 4°. quia idem per utrumque Sacramentum significatur, nempe circumcisio interna cordis, & gratia regenerationis, cum hoc solùm discrimine, quòd Baptismus verè & ex opere operato gratiam illam conferat, quam non conferebat Circumcisio carnalis

[redacted]

Secunda probatio ex constanti Traditione Ecclesiæ.

Traditionem hanc ex Conciliorum Decretis, ac SS. Patrum testimoniis demonstramus.

Ex Conciliis quidem.

Ex Carthaginensi cui 66. interfuêre Episcopi sub sancto Cypriano an. 253. In eo quippe proposita fuit, agitata & definita quæstio à Fido Episcopo excitata, an scilicet infantes baptisari tantùm possent post octavum à nativitate diem. *In hoc*, (Concilio) ait S. Cyprianus Epistolâ 59. ad Fidum, *quod tu putabas esse faciendum, nemo consensit; sed universi potius judicavimus, nulli hominum nato misericordiam Dei & gratiam denegandam.* Et postea: *Porro si etiam gravissimis delictoribus, & in Deum multùm ante peccantibus, cùm postea crediderint, remissio peccatorum datur, & à Baptismo atque à gratiâ nemo prohibetur; quantò magis prohiberi non debet infans, qui recens natus nihil peccavit, nisi quòd secundùm Adam carnaliter natus, contagium mortis antiquæ primâ nativitate contraxit?* Pag. 95. Pag. 96.

Hoc Decreto vetus & Ecclesiæ ipsi coæva Christianorum fides ac Traditio confirmata fuit, non nova invecta doctrina. S. enim Augustinus Epistolâ 166. aliàs 28. ad Hieronymum de hac definitione loquens sic scribit: *Beatus Cyprianus non aliquod decretum condens novum, sed Ecclesiæ fidem firmissimam servans, ad corrigendum eos qui putabant ante octavum diem nativitatis non esse parvulum baptisandum.... mox natum ritè baptisari posse cum suis quibusdam Coepiscopis censuit.* T. 2. p. 593. A.

Ex Milevitano cui interfuit sanctus Augustinus an. 416. Can. 2. *Quicunque*, inquit, *parvulos recentes ab uteris matrum baptisandos negat, aut dicit* T. 2. Conc. p. 1538. C.

in remissionem quidem peccatorum eos baptisari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro expietur, anathema sit.

Tam altas apud Fidelium animos radices egerat hæc fides quinto sæculo, ut ipsimet Pelagiani, originalis noxæ aliunde hostes & impugnatores acerrimi, praxim tamen baptisandi infantes retinuerint, nedum damnaverint.

T. 4. Conc. p. 1568. C. Ex Gerundensi an. 517. Can. 5. *De parvulis*, inquit, *qui nuper materno utero editi sunt, placuit constitui, ut si infirmi, ut assolet, fuerint, & lac maternum non appetunt, etiam eâdem die, quâ nati sunt (si oblati fuerint) baptisentur.*

T. 5. Conc. p. 898. A Ex Bracarensi III. an. 578. Can. 7. *Placeat*, inquit, *ut unusquisque Episcopus per Ecclesias suas hoc præcipiat, ut hi qui infantes suos ad Baptismum offerunt, si quid voluntariè pro suo offerunt voto, suscipiatur ab eis.*

[redacted]

ros, & juvenes, & seniores. Ideo per omnem venit ætatem; & infantibus infans factus, sanctificans infantes; in parvulis parvulus, sanctificans hanc ipsam habentes ætatem.

Ex Origene in cap. 6. Epistolæ ad Rom. *Ecclesia*, inquit, *traditionem ab Apostolis suscepit, etiam parvulis dare Baptismum. Sciebant enim illi quibus mysteriorum secreta commissa sunt divinorum, quia essent in omnibus genuinæ sordes peccati, quæ per aquam & spiritum ablui deberent.* T. 2. p. 553. A. B.

Ex Tertulliano, Lib. scilicet de Baptismo c. 18. ubi etsi privatâ suâ sententiâ velit Baptismi perceptionem ad ætatem adultam differendam esse, eo tamen ipso non obscurè innuit, suo tempore receptum fuisse in Ecclesiâ usum baptisandi infantes.

Eò tendunt quæ ipsemet Tertullianus generatim docet: cap. enim 17. Lib. de Baptismo indistinctè asserit, eum esse reum perditi hominis, qui Baptismum, quem potuit, non administravit. Pag. 231. A. B. Et L. de animâ cap. 39. & 40. exponens quâ ratione, juxta Apostolum, filii Fidelium sancti sint, ait, *eos sanctos appellari, tam ex seminis prærogativâ, quàm ex institutionis disciplinâ, quasi designatos sanctitatis, ac per hoc etiam salutis, juxta Domini definitionem, Nisi quis renatus fuerit &c. Ita*, Pag. 294. B. inquit, *omnis anima eo usque in Adam censetur, donec in Christo recenseatur; tamdiu immunda, quamdiu recenseatur.* Censet igitur Tertullianus, infantes capaces esse salutis, ac proinde Baptismi.

Ex S. Cypriano Epist. 59. ad Fidum, ubi ex professo nostram probat & confirmat Conclusionem, ex definitione seu Decreto Concilii Carthaginensis, cujus verba mox relata sunt.

Ex S. Gregorio Nazianzeno Oratione 40. in

T. 1. p. 658. A. ſanctum Baptiſma. *Quid autem*, inquit, *de iis dices, qui adhuc tenerâ ætate ſunt..... An eos quoque baptiſabimus? Ita prorſus; ſi quod periculum urgeat. Præſtat enim abſque ſenſu ſanctificari, quàm ſine ſigillo & obſignatione abſcedere.* Quod ibidem confirmat S. Doctor, exemplo & paritate Circumciſionis.

Edit. Pariſ. 1621. T. 2. App. pag. 52. B. Ex S. Chryſoſtomo Homiliâ ad Neophytos. *Hac de causâ*, inquit, *etiam infantulos baptiſamus, ut non ſint coinquinati peccato, ut eis addatur ſanctitas, juſtitia, adoptio, hæreditas, fraternitas Chriſti, ut ejus membra ſint omnes, ut Spiritûs habitatio fiat.*

Ex S. Ambroſio L. 2. de Abraham c. 11. n. 81. T. 1. p. 349 C. *Nec ſenex*, inquit, *proſelytus, nec infans vernaculus excipitur; quia omnis ætas peccato obnoxia, & ideò omnis ætas Sacramento idonea.*

Ex S. Hieronymo Epiſt. ad Lætam, ubi cos

vitatem universæ Ecclesiæ, proculdubio per Dominum & Apostolos traditam, venire non possunt. Denique Sermone 10. de verbis Apostoli, nunc 177. *Nemo*, inquit, *vobis susurret doctrinas alienas. Hoc* T.5. p.240.
Ecclesia semper habuit, semper tenuit; hoc à majo- A.
rum fide accepit; hoc usque in finem perseveranter custodit. Alia ejusdem S. Doctoris testimonia superiùs adducta sunt, cùm de necessitate Baptismi actum est.

Nonnullas hîc ad confirmationem nostræ Conclusionis proponit rationes Bellarminus, quas ex adductis modò tùm Scripturæ, tùm SS. Patrum testimoniis facile erit unicuique inferre.

Secunda pars Conclusionis, nempe expedire ut infantes baptisentur,

Probatur 1°. Quia homo à pueritiâ alicui vivendi rationi assuetus, firmiùs in eâ deinde perseverat: atqui optandum est, ut in iis quæ sunt christianæ vitæ, homo firmiter perseveret; bonum igitur ipsi si jugum ab adolescentiâ portaverit, Threnorum cap. 3. v. 27.

2°. Quia periculum æternæ damnationis in quam incidere posset infans, si fortè sine Baptismo repentè moriatur, minimè compensatur per fructum qui expectatur ex dilatione Baptismi; præsertim cùm eo fructu non defraudentur infantes: quandoquidem grandiores facti informantur Ecclesiæ fide ac doctrinâ, ut norint quid in Baptismo promiserint per sponsores suos, cui fidem suam obstrinxerint, ac sponsionis suæ per totam vitæ seriem semper memores sint ac custodes.

3°. Si adulta ætas ad Baptismum expectaretur, multi malè educati ac voluptatibus dediti, aut recusarent omnino baptisari, aut in ultimam usque

[redacted]

ætatem Baptiſmum differrent, ne citò carni & mundo renuntiare cogerentur: atqui utrumque ſemper improbavit Eccleſia, ut conſtat tùm ex adductis modò teſtimoniis, tùm ex iis quæ circa Baptiſmum Clinicorum antea obſervavimus, qui in pœnam dilati Baptiſmatis irregulares habebantur ad ſacros Ordines percipiendos.

Denique Conc. Trid. Seſſ. 7. Can. 14. ſic Eraſmi opinionem perſtringit: *Si quis dixerit, hujuſmodi parvulos baptiſatos, cùm adoleverint, interrogandos eſſe an ratum habere velint, quod patrini eorum nomine, dum baptiſarentur, polliciti ſunt; & ubi ſe nolle reſponderint, ſuo eſſe arbitrio relinquendos, nec aliâ interim pœnâ ad chriſtianam vitam cogendos, niſi ut ab Euchariſtia aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec reſipiſcant, anathema ſit.*

F 14. Conc. Pag. 779 B.

[redacted]

lum sit in Scripturis exemplum mulieris ad participationem Eucharistiæ admissæ, non inde tamen rectè concludi potest, eas vel incapaces esse illius percipiendæ, vel ad eam non esse admittendas: paritas manifesta est.

Instabis 1°. Juxta mandatum Christi Matth. 28. ii dumtaxat sunt baptisandi, qui capaces sunt doctrinæ; ait enim Christus, *Docete, baptisate omnes gentes:* sed infantes incapaces sunt doctrinæ; ergo & Baptismi: neque enim ibi, aiunt Sociniani, Christus agit de Baptismo aquæ, sed doctrinæ.

Resp. dist. ant. Qui capaces sunt doctrinæ, vel cùm baptisantur, vel postquam baptisati sunt, concedo: cùm baptisantur dumtaxat, nego. Christus igitur eò loci vult doctrinam Baptismo esse præmittendam, quando adulti baptisantur, de quibus potissimùm hîc agit: *Docentes eos servare omnia quæcumque præcepi vobis.* Quantùm verò ad infantes, tametsi præ tenellâ ætate tunc doctrinæ capaces non sint, satis est si postea doceantur cùm ad usum rationis pervenerint. Adde quòd verbum græcum, quo utitur S. Matthæus, μαθητεύσατε, propriè non tam significat docere, quàm discipulos facere, quod fit etiam administrando Baptismum infantibus, qui per illum Christo, ejusque Religioni nomen dant ac spondent obsequium, & consequenter ejus fiunt discipuli. Sic Joan. 4. v. 1. μαθητὰς ποιεῖν, non est simpliciter docere, sed discipulos facere, seu in disciplinæ professionem admittere. Hinc patet falsò prorsùs Socinianos asserere, citato S. Matthæi loco, Christum non agere de Baptismo aquæ, sed doctrinæ: quippe de illo Baptismo agit, de quo dixit Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non*

potest introire in Regnum Dei; quem ipſe Chriſtus cum Apoſtolis ſuis uſurpavit : baptiſavit autem Chriſtus cum Apoſtolis ſuis in verâ & naturali aquâ. Recole quæ ſuperiùs dicta ſunt, cùm adverſus Socinianos Baptiſmi neceſſitatem demonſtrabamus.

Inſtabis 2°. Marci ultimo, Chriſtus ait : *Qui crediderit & baptiſatus fuerit, ſalvus erit* ; ubi fides Baptiſmo præmittitur. Pariter Rom. 10. v. 10. *Corde creditur ad juſtitiam, ore autem confeſſio fit ad ſalutem* : atqui parvuli talis fidei incapaces ſunt. Pariter S. Petrus Act. 2. v. 38. ait : *Pœnitentiam agite, & baptiſetur unuſquiſque veſtrùm* : infantes autem ſunt incapaces pœnitentiæ ; ergo & Baptiſmi.

Reſp. 1°. Ut moleſtum illud Anabaptiſtarum telum declinaret Lutherus, eò abſurditatis devenit aliquando, ut etiam in infantibus, dum bapti-

[redacted]

piant, prærequiritur fides, pœnitentia &c. Infantes autem cùm proprii actûs sint incapaces, actualem etiam fidem cæterasque prævias dispositiones habere non possunt: Fideles tamen rectè dicuntur, à Sacramento fidei quod percipiunt; sicut rectè dicuntur rationales, ab animâ rationali quâ informantur, licet rationis actum exercere non valeant.

Instabis 3°. Infidelis non est Baptismi capax: atqui infantes sunt infideles, utpote qui fidem non habeant.

Resp. dist. maj. Infidelis positivè, id est, qui contrario infidelitatis habitu vel actu laborat, concedo: infidelis negativè, id est, qui fidem non habet actualem cujus est incapax, quales sunt infantes, nego. Fidem enim hanc actualem in iis supplet fides Ecclesiæ in quâ baptisantur; & quemadmodum eis nocere potest peccatum personale Adami, cur ipsis non proderit fides aliena Ecclesiæ, accedente Baptismi Sacramento?

Instabis 4°. Quare potiùs exigitur dispositio prævia ex parte adulti, & nulla ex parte infantis? & quare ad Baptismum potiùs quàm ad Eucharistiam admittuntur?

Resp. ad primum: idcirco proprium voluntatis motum propriasque dispositiones in adultis præexigi Baptismo, tùm quia earum capaces sunt, tùm quia qui proprio voluntatis motu se à Deo avertit per peccatum actuale, ille debet quoque ad Deum beneficio gratiæ excitantis & proprio motu liberi arbitrii converti: *Qui enim creavit te sine te*, ait S. Augustinus, *non salvabit te sine te*. Et, *Gratia Dei mecum*, ait Apostolus, ut insinuet necessariam esse liberi arbitrii nostri cooperationem gratiæ

Dei moventi & excitanti: at infantes nec capaces sunt illarum dispositionum, nec proprio motu voluntatis peccaverunt, sed alienâ tantùm voluntate, nempe primi parentis, *in quo omnes peccaverunt.*

Ad secundum: Resp. 1°. longo sæculorum tractu Ecclesiam olim infantibus baptisatis dispensasse Eucharistiam; & quidem, ut ait Conc. Trid. T. 4 Conc. p. 847. C. Sess. 21. cap. 4. *Sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt.* Verùm cùm istud ad Disciplinam pertineat, quæ pro temporum ac circumstantiarum mutatione, mutatur, non ampliùs Ecclesia infantes admittit ad sacram mensam.

Resp. 2°. disparitatem apertam esse: *Siquidem,* ait Ibid. Concilium loco mox citato, *infantes per Baptismi lavacrum regenerati, & Christo incorporati, adeptam jam filiorum Dei gratiam in illâ ætate amittere non possunt*; Eucharistia verò destinatur tanquam ali-

[redacted]

nem, haud dubiè poteſt & illum ab inhærente labe peccati purgare.

Objicies 1°. contra ſecundam Concluſionis partem: Chriſtus anno ætatis trigeſimo baptiſatus eſt; quidni igitur ad hanc uſque ætatem quiſque ſuum differat Baptiſmum?

2°. Tertullianus & S. Gregorius Nazianzenus exiſtimarunt, ſatius eſſe ſi Baptiſmus differatur ad pleniorem ætatem, in quâ cognoſcere quiſque poteſt quibus ſe votis obſtringat; durum quippe videtur infantes, cùm adoleverint, obligare ad id quod inſcii & ignari voverunt.

3°. Multi ex Veteribus dignitate & ſanctitate conſpicui viri Baptiſmum ad provectiorem ætatem diſtulêre, ut Cônſtantinus & Valentinianus Imperatores; S. ipſe Ambroſius paucis ante Ordinationem diebus, Baptiſmate initiatus eſt, ut obſervat Paulinus in ejus vitâ.

Reſp. ad primum: non omnia quæ fecit Chriſtus in exemplum & imitationem à nobis neceſſariò eſſe ducenda. Euchariſtiam v.g. ſerò poſt cœnam celebravit, nec tamen ita celebramus: Chriſtus itaque anno ætatis trigeſimo baptiſatus eſt, quia Baptiſmo non indiguit; ſed Baptiſmum dumtaxat inſtituere tunc voluit, cùm prædicationem ſuam auſpicaretur.

Ad ſecundum: Fatemur Tertullianum & S. Gregorium Nazianzenum in eâ fuiſſe ſententiâ, ſed ab aliis SS. Patribus & à totâ Eccleſiâ hac in parte deſerti ſunt, utpote qui infirmis admodum niterentur momentis. Unde hîc obſervanda Vincentii Lyrinenſis regula Commonitorii cap. 39. *Quidquid (* unus vel alter Patrum *) quamvis ille ſanctus & doctus, quamvis Epiſcopus, quamvis Confeſſor* Bibliot. PP. T.7. p.461. E.

& Martyr, præter omnes, aut etiam contra omnes senserit, id inter proprias & occultas & privatas opiniunculas, à communis, publicæ ac generalis sententiæ auctoritate secretum sit; nec cum summo æternæ salutis periculo, juxta sacrilegam Schismaticorum consuetudinem, universalis dogmatis antiquâ veritate dimissâ, unius hominis sectemur errorem. Neque porro durum videri debet, si infantes, cùm adoleverint, compellantur ad observationem vitæ christianæ; jugum enim Christi suave est, & onus ejus leve.

Ad tertium: Particularia nonnullorum facta in exemplum & auctoritatem trahi non debent. Qui olim Baptismum differebant, variis ducebantur motivis: alii, ut voluptatibus securiùs & diutiùs indulgerent, pœnarum canonicarum severitatem timentes; alii, ut ad gratiam baptismalem prævijs ac diuturnis bonis operibus sese præpararent. Priores

: membranis involutos, ut omnino lateant nec
)ssint ullo pacto aquâ perfundi, quo casu certum
t illos non posse baptisari : vel ita esse in utero
naterno inclusos, ut tamen cujusdam instrumenti
pe possit aqua ad illos deferri, quo casu nonnulli
xistimant, urgente mortis periculo, posse eos
c baptisari ; si tamen posteà foras prodeant, ac
erfectè nascantur, debere eos sub conditione re-
aptisari, quia non constat de veritate & validi-
ate prioris Baptismatis : negant alii posse eos ulla-
enus baptisari, quia, inquiunt, debet priùs ali-
juis nasci, quàm possit per Baptismum renasci.
Lationem hanc adducit S. Augustinus L. de pec-
at. meritis & remissione c. 27. *Sacramentum Bap-* T.10.p.63.
tismi, inquit, *profectò Sacramentum regeneratio-* C. D.
nis est. Quocirca sicut homo qui non vixerit, mori
non potest; & qui mortuus non fuerit, resurgere non
potest; ita qui natus non fuerit, renasci non potest.
Idem repetit Epist. 187. aliàs 57. ad Dardanum. T.2.p.689.
Idem quoque docet Isidorus L. 1. Sententiarum
cap. 22. *Qui in maternis*, inquit, *uteris sunt*, *edit. Paris.*
cum matre baptisari non possunt, quia qui natus 1601.p 632.
adhuc secundùm Adam non est, secundùm Christum col.2. H.
non potest renasci. Neque enim dici regeneratio in eo
poterit, quem generatio non præcessit. Eâdem
ratione utuntur Magister L. 4. Sent. dist. 6. litterâ
B. S. Thomas hîc q. 68. art. 11. & alii.

Dices : Infans in utero materno inclusus verè jam natus censetur in Adam, cùm ejus contraxerit peccatum ; quidni igitur poterit in hoc statu per aquam renasci ?

Confirmatur : Infans capax est sanctificationis in utero, ut constat de Beatâ Virgine, Joanne Baptistâ & Jeremiâ ; quidni ergo poterit renasci per gratiam Baptismatis ?

Respondet S. Augustinus mox citatâ Epistolâ ad Dardanum, infantem in utero matris inclusum propriè natum non debere dici; aliàs triplex nativitas foret admittenda, una in utero, altera ex utero, tertia ex aquâ & Spiritu sancto; quæ tamen ultima solet simpliciter secunda nativitas appellari. Contrahit quidem infans in utero inclusus peccatum Adæ, sed gratiam regenerantem non potest in eo statu adipisci, quia medium à Christo institutum pro communicandâ illâ gratiâ, nempe aqua baptismalis, ad eum pervenire non potest. Neque hîc objicienda sunt exempla eorum qui in utero materno sanctificantem gratiam perceperunt: quæ enim ex singulari & planè extraordinariâ Dei gratiâ ac potentiâ facta sunt, in exemplum trahi non debent, cùm habeamus in Scripturis expressam Christi voluntatem his verbis, *Nisi*

[redacted]

'tisatus, ego te baptiso &c. De illâ formâ
:ionali baptisandi in dubio, diximus in Trac-
: Sacramentis in genere Qu. 1. Art. 6. in fine.
æres 3°. an baptisandi sint partus monstrosi.
sp. diligenter esse attendendum, utrùm na-
retineant hominis nec ne: de hoc verò potissi-
ferri debet judicium ex capite, utpote supre-
iò & dignissimâ corporis parte, rationis do-
o, & in quâ omnes vigent sensus. Si formam
iis retineant, debent baptisari, licet membrum
›d non principale vel deficiat, vel redundet:
ɟiùs verò ab hominis formâ habeant, vel su-
'is corporis parte bestiam potiùs repræsentent,
à Baptismo est abstinendum. Quòd si gemelli
ıvicem sint adnati, seorsum uterque est bapti-
s, idque absolutè.
ıæres ultimò, an spurii, expositirii, filii pa-
n excommunicatorum sint baptisandi.
sp. ad primum & tertium, eos esse bapti-
s, quia nullus à gratiâ salutari Baptismi debet
di propter vitium parentum, ut docet S. Au- T. 2 p. 878.
ius Epist. 250. aliàs 75. ad Auxilium Episco-
Et ut loquitur S. Cyprianus Epist. 59. ad
n: *Hæc fuit in Concilio nostra sententia, à* Pag. 96.
'smo atque à gratiâ Dei qui omnibus misericors
ɩignus & pius est, neminem per nos debere pro-
:.
: infantibus verò expositis, si nullâ viâ possit
›sci eos esse baptisatos, baptisandi sunt. Se-
ır unusquisque in ejusmodi circumstantiis pra-
ıæ Ecclesiæ in Ritualibus expressam.

Utrùm Infidelium filii invitis parentibus baptisari possint & debeant.

Ratum esse ac validum Baptisma filiis Infidelium invitis parentibus collatum, omnes concedunt Theologi, quia nempe voluntas parentum, intentio & fides non pertinent ad essentiam Sacramenti, sed tantùm ad æquitatem juris naturalis; multa autem non licet facere, quæ tamen si fiant, rata sunt & valida.

Tota igitur præsens controversia est, an debeant & licitè possint Infidelium filii, parentibus eorum invitis, baptisari. Ubi

Observandum 1°. Infideles subjici posse Principibus Christianis, vel civiliter tantùm, quales sunt omnes eorum subditi; vel serviliter, tanquam servi & mancipia. Quæstio hîc tantùm movetur de filiis eorum Infidelium qui civiliter subditi sunt Principibus Christianis.

[redacted]

lis. Infidelium filiis, qui nondum rationis usum adepti sunt: certum quippe est adultos, ut volentes baptisari possunt, ita nolentes non posse nec debere baptisari.

Conclusio.

Filii Infidelium non debent invitis parentibus baptisari, nisi sint serviliter subjecti, aut in manifesto vitæ discrimine constituti.

Duæ sunt Conclusionis partes.

Probatur prima pars: Quia id licitè fieri non potest, quod secum importat vel irreverentiam Sacramenti, vel contemptum patriæ potestatis, adeoque & juris naturalis transgressionem: atqui baptisare infantes Infidelium parentibus invitis, importat secum vel irreverentiam Sacramenti, vel patriæ potestatis contemptum, adeoque & juris naturalis transgressionem.

Namque, vel parvuli sic baptisati relinquuntur sub patriâ potestate, & tunc manifestum imminet periculum, & contemptûs Sacramenti ex parte parentum Infidelium, & subversionis ex parte parvulorum, qui pravis imbuti documentis percepto Sacramento ac fidei christianæ renuntiabunt. Vel subducentur à potestate parentum; & tunc jus naturale quod parentes habent in filios, violabitur; quod certè non magis licitè fieri potest, quàm si ab iisdem bona quæ justè possident per vim eriperentur.

Probatur secunda pars: Quia tunc baptisari possunt parvuli, cùm id fieri potest sine injuriâ patriæ potestatis, & irreverentiâ Sacramenti: atqui cùm parentes sunt serviliter subjecti, aut filii in periculo

mortis constituti ; tunc si baptisantur eorum filii, nec fit injuria patriæ potestati, nec irreverentia Sacramento.

Non injuria patriæ potestati : nam qui serviliter domino subjicitur, est in potestate domini, tam ratione sui, quàm aliarum personarum sibi conjunctarum, puta uxoris aut filiorum, nec ullum ampliùs in res suas dominium retinet ; quin & potest à domino divendi : loquimur enim hìc de servitute propriè dictâ, vi cujus dominus potestatem habet vendendi servum, ut fit apud Turcas. Ut autem possit dominus citra injuriam patriæ auctoritatis parvulum baptisare, satis est quòd possit illum à patre separare ad alios usus quos elegerit : atqui potest dominus filios servorum à patribus separare, & illis, prout libuerit, uti ; ergo &c.

Non fit etiam irreverentia Sacramento, cùm supponantur illi infantes à parentibus Infidelibus avulsi, atque bonis & christianis imbui documentis.

Eâdem ratione concluditur infantem in periculo mortis constitutum baptisari posse, licet suis relinquatur parentibus Infidelibus : quia scilicet vel

præstatur hac gratia, (ut baptisentur) *cùm occultâ Dei providentiâ in manus piorum quomodocumque perveniunt.*

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. cum Launoio : Constat ex multis factis & exemplis piissimorum Principum, jure ac licitè Infideles ad Baptismum compulsos fuisse.

Ex Chilperico qui, referente Gregorio Turonensi L. 6. Historiæ Francorum cap. 17. multos Judæos baptisari mandavit, ex quibus plures ille ex sacro Lavacro suscepit. Vivebat circa finem sæculi sexti; regnavit enim anno 575.

Ex Dagoberto qui, teste Auctore vitæ S. Amandi Trajectensis apud Surium die sextâ Februarii, Litteras concessit S. Amando Trajectensi Episcopo, ut Infideles Gandavenses cogeret ad Baptismum. Obiit an. 644.

Ex Carolo Magno qui, ut testantur Francorum Annales qui incipiunt ab anno 707. & definunt in annum 800. apud Duchesne Tom. 2. Saxones ad Baptismum percipiendum coegit : quod factum probavit Adrianus I. S. Pontifex Epist. 8. ad Carolum Magnum, quæ extat Tomo 2. Conciliorum Galliæ.

Ex Sisebuto Hispaniarum Rege qui, referente Baronio ad an. Christi 614. n. 39. Judæos ad Baptismum quoque coegit ; quod certè à nullo Hispaniæ Episcopo, nullo Concilio fuit improbatum. Regnare cœpit an. 616.

Resp. 1°. exempla ista apposita non esse ad mentem nostræ Conclusionis, quæ non de adultis, sed de infantibus sub patriâ auctoritate constitutis loquitur. Etsi verò constaret exemplis quæ profert Launoius, licitum aliquando esse Infideles ad Baptismum motivis quibusdam timoris ac pœnæ ad-

T.2.p.250. D. ducere, sicut docet S. Augustinus Epist. 93. aliàs 48. ad Vincentium, non sequitur licitum esse infantes aut à parentibus abstrahere, aut iis invitis, & in eorum potestate relictos, baptisare.

Resp. 2°. morem cogendi Judæos ad Baptismum percipiendum, non approbasse Ecclesiam.

Non approbavit Ecclesia Hispanica in IV. Concilio Toletano an. 633. Can. 57. ubi sic statuit:

T. 5. Conc. p. 1719. B. *De Judæis præcepit sancta Synodus, nemini deinceps ad credendum vim inferre: cui enim vult Deus miseretur, & quem vult indurat. Non enim tales inviti salvandi sunt, sed volentes; ut integra sit forma justitiæ: sicut enim homo proprii arbitrii voluntate serpenti obediens periit; sic, vocante Dei gratiâ, propriæ mentis conversione quisque credendo salvatur.* Improbat igitur Concilium Toletanum, quod fecerat Rex Sisebutus, cujus factum refert.

Non approbavit Romana Ecclesia: S. enim Gregorius Magnus L. 11. Epistolarum Epist. 15. nunc Lib. 13. Epist. 12. ad Paschasium Episcopum Neapolitanum sic loquitur:

T. 2. p. 1226. B. *Qui sincerâ intentione extraneos à Christianâ Religione ad fidem rectam cupiunt adducere, blandimentis non asperitatibus debent studere.* Et postea:

Ibid. D. *Agendum ergo est ut ratione potiùs & mansuetudine provocati, sequi nos velint, non fugere.* Et Epist. 45. Libri 1. nunc 47. ad Virgilium Arelatensem, & Theodorum Massiliensem Episcopos, ait quidem se laudare intentionem eorum qui Judæos ad fidem Christi adducere volunt, sed timere ne si coacti ad Baptismum veniant, non prædicationis suavitate, sed necessitate, ad pristinam superstitionem remeantes, inde deteriùs moriantur, unde renati esse videbantur.

Ibid. p. 541. A B.

Unde his Episcopis auctor fuit S. Gregorius, ut prædicatione, suasione, instructione, Judæos ad Christum adducere conentur.

Et Nicolaus I. respondens ad consulta Bulgarorum cap. 41. *Porro*, inquit, *illis violentia, ut credant, nullatenus inferenda est. Nam omne quod ex voto non est, bonum esse non potest. Scriptum est enim: Voluntariè sacrificabo tibi.* T. 8 Conc. p. 531. A.

Resp. 3°. nequidem ex adductis factis & exemplis quidquam posse adversùs consuetudinem Ecclesiæ inferri.

Non ex facto Chilperici: Quia ipse Gregorius Turonensis qui factum refert, illud improbat: ait enim cap. 17. *hoc modo baptisatos, corpore tantùm, & non mente fuisse.* Pag. 292. B.

Non ex facto Dagoberti: Namque licet reipsâ Auctor vitæ S. Amandi obtentas à Dagoberto Litteras memoret, non ait tamen potestate per eas factâ usum fuisse S. Amandum; imò multa prò Christi nomine apud Gandavos sustinuisse, *semperque verbum Dei prædicasse, & quos ex captivitate redimebat, baptisasse.*

Non ex facto Caroli Magni. Namque 1°. non legimus Saxones ad fidem coactos fuisse, sed eos sponte Religionem Christianam, procurante Imperatore, amplexos fuisse. 2°. Alcuinus Epist. 7. quæ est prima apud Duchesne, dicit *Carolum Magnum suâ sollicitudine, devotione & benignitate per veræ salutis consilium, per optimam voluntatem Saxones convertisse.* Quæ sanè loquendi ratio non arguit coactionem & violentiam; imò addit *esse instruendos ut præparati recipiant Baptismum.* T. 2. p. 668.

Porro duo ista sunt apprimè distinguenda, aliquem invitum & reluctantem baptisare, & aliquem

ſive minis ſive blandimentis adducere, ut velit baptiſari: prius nuſquam licet, ſed poſterius. Utrumque rectè diſtinguit Innocentius III. cap. *Majores*
Decretal. p. 1387. n. 10. *De Baptiſmo. Inter invitum & invitum*, inquit, *coactum & coactum, alii non abſurdè diſtinguunt, quòd is qui terroribus atque ſuppliciis violenter attrahitur; & ne detrimentum capiat, Baptiſmi ſuſcipit Sacramentum, talis (ſicut & is qui fictè ad Baptiſmum accedit) & characterem ſuſcipit Chriſtianitatis impreſſum, & ipſe tanquam conditionaliter volens, licet abſolutè non velit, cogendus eſt ad obſervationem fidei Chriſtianæ.* Antea dixerat, *Religioni Chriſtianæ eſſe contrarium, ut aliquis ſemper invitus & penitùs contradicens, compellatur ad recipiendam & conſervandam fidem Chriſtianam.* 3° denique, Adrianus S. Pontifex in Epiſtolâ octavâ gratulatoriâ ad Carolum Magnum utitur tantùm
T. 6. Conc. p. 1775. his verbis, *Perduxiſtis, deduxiſtis anniſu veſtro,* (nempe Saxones ad fidem) quæ ſanè verba coac-

cedo: indirectum, nego: quia jus habent servandi suos infantes, adeoque impediendi ne à suâ subducantur potestate ut baptisentur.

Instabis 2°. Possent baptisari infantes dum rationis usum non habent; & postquam ad illum pervenerint, possunt à suis parentibus consentientes avelli.

Resp. nego ant. Manifestum enim foret subversionis periculum, ne scilicet infantes sui ac rationis compotes facti, nec à suis parentibus discedere, nec fidem Christianam in Baptismo perceptam vellent retinere.

Objicies 3°. Obedire magis præstat Deo quàm hominibus: atqui Deus præcipit omnes baptisari; ergo reclamantibus & invitis parentibus, licet eorum filios baptisare.

Resp. dist. min. Atqui Deus præcipit omnes baptisari, servato jure naturali & reverentiâ Sacramento debitâ, concedo: secus, nego. Porro constat ex probationibus, non posse filios Infidelium invitis eorum parentibus baptisari, quin violetur jus naturale, & Sacramento inferatur injuria.

Instabis 1°. Potior habenda est ratio juris divini quàm juris gentium: atqui propter titulum servitutis, quæ jure dumtaxat gentium introducta est, possunt Infidelium pueri invitis parentibus baptisari; ergo &c.

Resp. dist. maj. Si jus divinum permittat baptisari infantes eorum Infidelium qui civiliter tantùm subjecti sunt Principibus Christianis, concedo: si non permittat, sicut reipsâ non permittit, nego. Possunt quidem infantes illi baptisari titulo servitutis per jus gentium introductæ, quia nempe tunc licitè à parentibus abstrahuntur, qui naturali, quod

in illos habent, jure, si non radicali, saltem actuali per servitutem privantur; adeoque cùm ejusmodi infantes sint in potestate dominorum, quibus eorum parentes serviliter mancipantur, possunt iis invitis baptisari.

Instabis 2°. Possunt licitè infantes à suis avelli parentibus, si pravis moribus ab illis instituantur, aut si periculum sit ne ab illis occidantur; ergo à fortiori possunt ab ipsis abstrahi ut baptisentur: mors quippe animæ majoris longè momenti est, quàm mors corporis.

Resp. nego consequens & paritatem. Disparitas est, quia prava morum institutio & vitæ corporalis conservatio juris sunt publici, atque Respublica, cujus pax & tranquillitas ex bonâ civium institutione pendet, auctoritatem suam in res hujusmodi exercere potest; Sacramenta verò juris sunt simpliciter divini positivi, & ad ea illos dumtaxat co-

[redacted]

nostræ. Namque agebatur de infante, quem Judæa repetebat, quia minor erat triennio, inde maternâ curâ & solatio egebat; pater è ad fidem christianam conversus filium re-*at. His in circumstantiis respondet S. Pon-

Cùm filius in potestate patris consistat, cujus Decretal. p.
tr familiam, & non matris; & in tali ætate 1277. n 20.
m debet apud eas remanere personas de quibus
sse suspicio, quòd saluti vel vitæ insidientur,
undem filium esse assignandum.

nde Concilium Toletanum IV. an. 633. cap. T. 5. Conc.
atuit sufficere alterutrius parentis, sive patris p. 1720.
atris, consensum, ut possit infans, altero re-
e, baptisari.

tabis denique: Possunt Reges & Principes iani idololatras à suis nefandis sacrificiis cele-is terrore legum ac supplicio capitis prohibe-*uis enim*, ait S. Augustinus alloquens Dona-n Epistolâ 93. aliàs 48. ad Vincentium, *non* T. 11 p. 232.
t leges ab Imperatoribus latas adversùs sacrifi- C.
tganorum? Et certè longè ibi pœna severior
:ata est; illius quippe impietatis capitale sup-
m est. Ergo possunt etiam omni falsâ Religio-iis ditionibus expulsâ, subditos suos ad ve-tiam invitos cogere.

sp. nego consequens. Ista enim duo sunt pla-versa, alicui interdicere cultum impiæ Reli-s, & ipsum cogere ad cultum veræ Religio-prius possunt, & aliquando tenentur exequi ipes, præsertim cùm dispar cultus subditos arò ad discordias ac jurgia incitet, quos in ic unione continere, officium est ac jus Prin-i: at non tenentur, nec debent invitos ac re-ntes Infideles sibi civiliter tantùm subditos;

ad Baptismum suscipiendum, & profitendam Christianam Religionem tormentorum acerbitate compellere. Laudat citato loco S. Augustinus legem ab imperatoribus latam, & quidem æquissimam, adversus sacrificia Paganorum; quia penes illos erat usum illorum sacrificiorum, & cultum idolorum intra limites Imperii sui prohibere: at non laudat, quòd Paganos illos ad cultum veri Dei invitos compulerit, quæ duo valde diversa sunt.

Quam fidem in infantibus aut supponat aut producat Baptismus.

PRÆNOTANDA.

Observandum 1°. duplicem in Baptismo fidem distingui posse, unam actualem quæ præcedit Baptismum, tanquam dispositio quædam necessaria; alteram quæ sequitur Baptismum, & est pars essen-

parvulis non esse, sed eam suppleri per fidem Ecclesiæ & offerentium. Unde

Observandum 3°. triplicem hîc excitari controversiam.

Prima est de fide actuali; an infantes qui baptizantur, talem habeant actualem fidem.

Secunda est de fide habituali; an scilicet illa per Baptismum infundatur parvulis, & an fide catholicâ certum sit eam infundi.

Tertia est de naturâ illius fidei quæ infunditur; an sit qualitas seu habitus infusus ac permanens, an quidlibet aliud ab actu fluente & transeunte distinctum, & quid eâ de re fide catholicâ sit definitum. Circa quas quæstiones errarunt Novatores, & Scholastici orthodoxi in varias abiêre sententias.

Errores & opiniones.

Circa primum; Lutherus L. de Captivitate Babylonicâ cap. de Baptismo, docere videtur, infantes, cùm baptisantur, habere fidem actualem. Cùm enim dixisset omnia Sacramenta ad fidem alendam fuisse instituta, atque totam justificationem esse à fide; sibi objicit parvulorum Baptismum, qui fidem habere non possunt: cui objectioni respondet 1°. infantes credere. 2°. eos fidem acquirere, non vi Sacramenti, sed per orationem Ecclesiæ & fidem offerentium, & ita exponit quod vulgò dicitur, parvulis scilicet alienâ fide succurri. Quòd verò loquatur de fide actuali, suadet exemplum impii quo utitur, cujus nempe cor, verbum Dei dum sonat, potens est immutare, licet non minùs surdum sit & incapax, quàm parvulus. Et in Libro contra Cochlæum ait, *intolerabile esse mendacium, quando baptisans à parvulo quærit an credat,*

rum actio , tamen certum
novos motus , sicut in Joan.
tavit in utero. 3. *Licet n*
infantes intelligant , tame
tiones ad credendum & d
esse motibus fidei & dilectio
esse , cùm dicuntur infante
Lutheri mitigationem com
therani.

Calvinus L. 4. Instituti
Lutheri sententiam primùn
Pag. 495. defendere ausus non est.
grapho 18. *tutum fuerit ho*
sese illis quoquo modo exhib
Pag. 496. Et paragr. 19. *Non quòd*
temerè affirmare velim , qu
aut omnino habere notitiam
Id. n. 21. addit, *Deum virtute suâ inc*
teriùs infantes. Omnes Ca
quoque ullam in infantibus
tualem.

Circa secundum ...

rentem justitiam infundi parvulis dum baptisantur.

Tempore Magistri Sententiarum, id est duodecimo sæculo, excitata est quæstio, sicut ipse observat L. 4. Sententiarum dist. 4. litterâ H. utrùm parvulis in Baptismo detur gratia, nempe interior & informans. Fuêre enim qui id negarent, ut colligimus ex Clemente V. in Concilio Viennensi, & Innoc. III. *Contendentes*, ait Vega L. 7. in Concilium Trident. c. 24. *nullam esse justitiam creatam, à quâ formaliter homo sit justus, sicut ab albedine est homo albus; sed perinde esse hominem justum, & amicum, & gratum Deo, ab amore quo Deus illum amat, & ad gratiam suam & beatitudinem acceptat, ac Petrus est Joanni amicus & gratus, ab amore quo Joannes Petrum prosequitur.* In hanc sententiam inclinare videtur ipse Magister, tùm loco mox citato, tùm præsertim Lib. 1. dist. 17. ubi docet, *charitatem quâ diligimus Deum & proximum, esse Spiritum sanctum, nec illam consequenter esse aliquid creatum*: quæ Magistri opinio tanquam nova & erronea notatur, ac reponitur ad calcem Operis ipsius, inter eos articulos quos cæteri Doctores in ipso improbarunt & rejecerunt, sicut constat ex Altissiodorensi L. 3. Summæ Tractatu 6. cap. 1. ex Guillelmo Parisiensi L. de moribus cap. 4. ex divo Thoma, Alensi, Alberto & aliis; quamquam Magistrum benignè interpretari conatur Scotus L. 1. Sententiarum dist. 1. art. 3. Et reverâ ipse Magister L. 4. dist. 4. litterâ H. ait, *de adultis non dubitari quin gratiam operantem & cooperantem recipiant.* Et Lib. 2. dist. 27. disertè docet, *virtutem esse qualitatem qua in animâ est tanquam forma, & gratiam esse virtutem nobis à Deo infusam.* Sed quidquid sit de Magistri sententiâ, S. Thomas 3.

part. q. 69. art. 6. testatur etiam ætate suâ non-nullos dubitâsse an infantibus gratia informans & inhærens infunderetur. Fundamentum dubitandi erat, quia inutilis planè ipsis videbatur talis informans & inhærens gratia, quam ad actum redigere, seu quâ uti actu non possunt infantes.

Cæteri verò Doctores tanquam rem certam docuêre, infantibus, dum baptisantur, concedi fidem & gratiam interiorem informantem, quæ non sit actualis fidei motus, sed aliquid fixum ac permanens ab actibus distinctum.

Circa tertium, nempe naturam illius gratiæ & fidei interioris, an sit vera qualitas seu habitus infusus, fixus & permanens, olim quidem disputatum & dubitatum fuit; at nullus jam Orthodoxus absque temeritate posset istud in controversiam adducere. Verùm tota lis in eo est, an sit de fide certum ac definitum, gratiam illam infantibus per Baptismum infusam, esse qualitatem seu habitum supernaturalem animæ inhærentem.

Andreas Vega Franciscanus qui Concilio Tridentino interfuit, L. 7. in illud Concilium c. 14. existimat rem esse à Concilio Tridentino definitam, *tametsi*, inquit, *non sub nomine habituum*; adeoque rem esse fidei, sub pœnâ anathematis tenendam & credendam. Addit ibidem, summâ concordiâ post Magistri tempora Scholasticos Doctores sententiam hanc propugnasse, *non solùm ut probabilem, sed, ut quidam eorum disertè tradiderunt, ut certam & indubitatam, & ab omnibus propter auctoritatem Scripturæ & Sanctorum amplectendam ut veritatem fidei.*

ag. 113.

Dominicus Soto è familiâ Prædicatorum, qui eidem quoque Concilio interfuit, & Opus suum

Gratiâ eo ſtante publici juris fecit, non obſcurè
letur affirmare, certum quidem eſſe de fide in-
idi per Baptiſmum gratiam interiorem, quæ ſit
actibus aliquid diſtinctum; ſed de fide non eſſe,
n eſſe qualitatem ſeu habitum infuſum animæ in-
rentem. L. 2. de Gratiâ c. 18. ait, *ingentem qui-*
n temeritatem eſſe negare gratiam hanc inhæren-
, non tamen eſſe contra fidem. Et c. 8. ait, *Conci-*
m conſultò abſtinuiſſe à vocabulo habitûs, ut rem
preſsè non definiret.
Idem tamen Theologus ſcribens in 4. Librum
ntentiarum, inſinuat, jam ab Eccleſiâ definitum
e, gratiam hanc qualitatem eſſe, ſeu habitum
rmanentem, quamquam nec ex propriâ ſuâ na-
â neceſſaria ſit ad juſtificationem, nec olim ad fi-
n pertinuerit. Sic loquitur in 4. diſt. 1. q. 3.
. 1. *Qui ſanè intelligere cupit, quomodo Sacra-*
nta gratiam conferant, id primùm conſtituat opor-
, fingendo nullam ejuſmodi qualitatem eſſe neceſſa-
m: nam profectò Patres numquam de illâ diſputa-
cogitarunt, imò res eſt non adeo antiqua. Enim-
ò in Concilio Viennenſi, propter parvulos ante
m rationis ſacro fonte intinctos, ſanxerunt ut pro-
bilius, & nuper in Tridentino ut certius, qualita-
illas quæ ſunt gratia & virtutes baptiſatis in-
di; ſed hoc tantùm à tempore Apoſtolorum docti,
tereque poſtmodum poſteros contendebant, quòd Sa-
menta novæ Legis in hoc ſenſu gratiam conferrent,
ut homines facerent Dei amicos, ſive per qualita-
id fiat, ſive ſine illâ, ut inter homines accidit.
ulò tamen inferiùs ſibi objicit, *jam conſtitutum*
ab Eccleſiâ, hominem non fieri gratum niſi per
alitatem ei inhærentem. Quam quidem objectio-
n non refellit, ſed hac datâ & non conceſſâ, ſol-

vit argumentum sibi propositum, inde scilicet malè inferri, per Sacramenta seu per creaturam illam gratiam seu qualitatem infusam creari.

Et in eundem Librum 4. dist. 6. q. 1. art. 3. conclusione 2. sic scribit: *Quòd gratia Baptismate ablutis infundatur, duplicem habere potest sensum: unum quòd fiant Deo grati, & hic semper fuit habitus tanquam fides catholica: alter verò sensus est, quòd illa gratia sit qualitas ab homine distincta, divinitus concreata, quâ fiat homo gratus, sicuti est habitus scientiæ & virtutis acquisita: atque hic sensus non est tanquam de fide usque adeo antiquus, quoniam neque tam planè ex sacrâ paginâ colligitur. Nam ut distinctione 1. q. 3. explicuimus, nihil repugnat hominem esse Deo gratum absque aliquâ sibi inhærente qualitate, sicuti ego sum gratus amico, eo solùm quòd diligor ab illo. Et pariter distinguendum est de virtutum infusione: quòd enim fides, spes & charitas sint auxilia quædam specialia Dei, quia*

arvulos, de quibus majus erat dubium. Nunc autem ovissimè in Concilio Tridentino tanquam certa veritas est sub hoc verborum tenore decreta Sess. 6. Can. 1. Si quis dixerit hominem vivificari vel solâ imputatione justitiæ Christi, vel solâ peccatorum remissione, exclusâ gratiâ & charitate quæ in cordibus eorum per Spiritum sanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam quâ justificamur, esse tantùm favorem Dei, anathema sit. Hactenus Soto, ui non obscurè docet doctrinam habituum infusorum ad fidem (nempe explicitam) olim non pertinuisse, nunc verò post definitionem Ecclesiæ pertinere, quamquam non sub nomine seu appellatione habitûs; id est, rem nomine expressam definitam uidem esse, non ipsum nomen.

Melchior Canus ex eadem familiâ Prædicatorum, ui Concilio Tridentino etiam interfuit & postea reatus Episcopus Canariensis L. 7. de Locis c. 2. ponit inter quæstiones in Scholis salvâ fide agitatas, istam, *an gratia quâ justificamur sit quadam qualitas animo impressa.* Pag. 350.

Idem pariter docent Bannes 2. 2. q. 23. art. 2. Medina in primam 2. q. 100. art. 2. conclusione . Ruardus Tapperus art. 7. qui est de libero arbitrio, Thomas Stapleton L. 7. de Justificatione c. 8. Albertus Pighius L. 5. de libero arbitrio. His historicè præmissis, fit

Prima Conclusio.

Nulla est in infantibus, cùm baptisantur, fides propria actualis, sed hæc per fidem Ecclesiæ & offerentium puerum ad Baptismum, suppletur.

Duæ sunt Conclusionis partes.

Prima pars probatur: Quia fides propria consistit

in illustratione mentis rebus revelatis assentientis,
T.10.p.792. E. & motione voluntatis: *Credere*, inquit S. Augustinus L. de prædest. SS. c. 2. *nihil aliud est, quàm cum assensione cogitare.* At infantes utriusque sunt
T.2 p.685. G. incapaces: *Nescire divina parvulos*, inquit sanctus Doctor Epistolâ 187. aliàs 57. ad Dardanum, *qui nec humana adhuc noverint, si verbis velimus ostendere, vereor ne ipsis sensibus nostris facere videamur injuriam, quando id loquendo suademus, ubi omnes vires officiumque sermonis facillimè superat evidentia*
Ibid.p.686. B, C. *veritatis.* Ibid. addit infantes suis vagitibus ac fletibus Baptismo potius videri reluctari, quod certè vitio ipsis verti deberet, si uterentur rationis & vo-
Ibid. D. luntatis arbitrio. *Dicimus ergo*, pergit sanctus Doctor, *in parvulis baptisatis, quamvis id nesciant, habitare Spiritum sanctum.* Inde perspicuum est, quàm stolidum sit Lutheri figmentum circa fidem actualem infantium, vixque ille potest è manibus Anabaptistarum effugere. Undique illum isto dilemmate conclusum tenuerunt: Vidistis aliquando infantes dum baptisantur, quàm refugiant, ejulent, obluctentur. Quæro igitur; vel intelligunt quid agant, vel non intelligunt: si non intelligunt, nec credunt; si non credunt, perperam baptisantur, & vicerunt Anabaptistæ: si intelligunt, sacrilegi sunt, qui sic pervicaciter Sacramenta recusant, nec tam purgantur, quàm maculantur; non igitur baptisentur, & vicerunt Anabaptistæ.

Secunda pars probatur ex eodem S. Augustino
T.1.p.637. F. Lib. 3. de libero arbitrio c. 23. n. 67. *Satis piè rectèque credimus*, inquit, *prodesse parvulo eorum fidem à quibus consecrandus offertur. Et hoc Ecclesiæ commendat saluberrima auctoritas, ut ex eo quisque sentiat quid sibi prosit fides sua, quando in aliorum*

quoque beneficium, qui propriam nondum habent, potest aliena commodari. Et L. 1. de peccat. mer. & remiss. c. 19. probat infantes dici posse & debere fideles, etsi sensum credendi non habeant, *Quo-* T. 10. pag.
niam, inquit, *fidem per verba gestantium quodam-* 14. E.
modo profitentur. Et ut loquitur c. 27. *in infantibus* Ib. p. 22 F.
credere, est baptisari; non credere autem, non baptisari. Nempe fideles appellantur infantes à Sacramento fidei quod percipiunt.

SECUNDA CONCLUSIO.

Fide catholicâ certum est infantibus per Baptismum infundi sanctificantem gratiam & fidem, quæ sit aliquid fixum & permanens ab actibus distinctum, & quæ desinente sæculo duodecimo habitûs nomine explicari cœpit: utrum autem sit vera qualitas animæ inhærens, & verus habitus, fide non constat.

Tres sunt partes Conclusionis.

Prima pars probatur ex Scripturâ, quæ hominis justificationem iis exprimit terminis, quibus fixum aliquid & permanens in animâ designatur.

I°. Id evincunt ea testimonia quibus affirmat Deus se permanere & habitare in justis. Joan. 14. v. 23. *Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* 1. Corinth. 3. v. 16. *Nescitis quia templum Dei estis, & Spiritus Dei habitat in vobis.*

II°. Probatur ex iis locis in quibus homo dicitur regenerari, novus creari. 1. Petri 1. v. 3. *Benedictus Deus & Pater Domini nostri Jesu Christi, qui secundùm misericordiam suam magnam regeneravit*

... *in cordibus per S*...
est nobis. Rom. 5. v. 5.

IV°. Idem probant ea...
dicitur esse *semen Dei*, 1.
reditatis, Ephes. 1. v. 14
cti, ibid. c. 4. v. 30.

V° denique probatur e...
impossibile esse sine fide plac...
Rom. 3. v. 28. *Arbitram*...
fidem; ex quibus sic arguim...
potest ac de injusto fieri ju...
infantes Deo placere possu...
tismum; ergo necesse est in...
fidem: non habent porro a...
rum est; ergo habent fidem...
quæ habitualis, infusa, & in...

Probatur 2°. ex Conciliis...

I°. Ex Viennensi sub Cle...
De Summâ Trinitate & fide...
quam asseruit unicum esse Ba...
sarium, loquens de effectu Ba...
Theologorum opini...

tr quoad habitum, etsi non pro illo tempore quoad . *Nos autem attendentes generalem efficaciam* *s Christi, quæ per Baptismum applicatur pariter* *bus baptisatis, opinionem secundam, quæ dicit* *arvulis quàm adultis conferri in Baptismo infor-* *em gratiam, & virtutes, tanquam probabiliorem,* *ictis sanctorum ac doctorum modernorum Theo-* *magistrorum magis consonam & concordem, sa-* *pprobante Concilio, duximus eligendam.*

irca quod Clementis V. testimonium duo sunt rvanda.

:imum, Theologos illos, quos ait negasse gra- infundi per Baptismum, egisse tantùm de in- bus, non verò de adultis; nullus enim ex an- s Theologis legitur hanc gratiæ permanentis sionem negasse respectu adultorum: unde opi- Magistri, quamvis non quemlibet habitum, charitatis tantùm, negaret, nova semper visa t ab aliis Theologis rejecta.

ecundum, ejusmodi Theologos non negasse in ulis, cùm baptisantur, aliquid internum, fi- ı & ab actibus distinctum per quod formaliter nerentur; sed tantùm negasse illud fixum & ab ous distinctum, esse habitualem & informan- gratiam, seu qualitatem permanentem & inhæ- em per modum habitûs. Constat istud ex oppo- ıne sententiæ utriusque, cujus meminit Clemens *Quibusdam*, inquit, *ex istis dicentibus, per virtu- Baptismi remitti culpam, sed gratiam non con- i.* Quam? nempe illam quam admittebant alii :ologi de quibus statim loquitur, scilicet *infor- ıtem & habitualem gratiam.* Idem significat In- entius III. Extra. *De Baptismo & ejus effectu.* *is*, inquit, *asserentibus per virtutem Baptismi* Decretal. p. 1315. n. 10.

parvulis quidem culpam remitti, sed gratiam non conferri; nonnullis dicentibus dimitti peccatum, & virtutes infundi quoad habitum, non quoad usum. Ergo gratia quam primi Theologi negabant, & quam alii contendebant infundi, est gratia habitualis, quatenùs habitualis; id est, qualitas fixa & permanens animæ inhærens. Cùm igitur Clemens V. sacro approbante Concilio, secundam hanc opinionem tanquam probabiliorem adoptat & suam facit, probabiliorem non appellat eam opinionem quæ justificationem per aliquid internum ac fixum ab actibus distinctum fieri contendit; hæc quippe non modo intra limites probabilitatis continetur, sed certa est certitudine fidei catholicæ: sed probabiliorem eam appellat, quatenùs contendit illud fixum & ab actibus distinctum esse veram qualitatem animæ inhærentem, seu habitum.

II°. Probatur ex Concilio Tridentino Sess. 6.

fideles computandos non esse; ac propterea cùm ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptisandos, anathema sit. Igitur infantes baptisati, juxta Concilium, habent fidem: non habent porro actualem; ergo habitualem, seu eam quæ ab actibus distincta est, & quæ vulgò sole habitualis appellari.

Denique Can. 11. Sess. 6. sic ait: *Si quis dixerit, homines justificari vel solâ imputatione justitiæ Christi, vel solâ peccatorum remissione, exclusâ gratiâ & charitate quæ in cordibus eorum diffunditur, atque illis inhæret, anathema sit.* Quid est autem gratia interior, diffusa & inhærens? nisi gratia fixa, permanens, ab actibus distincta, quam dicimus habitualem. Igitur fide catholicâ certum est, justificationem hominis formalem fieri per aliquid internum, fixum & ab actibus distinctum. *Ibid. p.765. C. D.*

Probatur 3° ex constanti SS. Patrum traditione. Semper quippe in Ecclesiâ Christi creditum est, hominem de injusto fieri justum, de inimico fieri Dei amicum, per aliquid quo interiùs renovatur & immutatur: sola quippe peccatorum remissio externa est, & hominem interiùs non mutat; sed illud internum est aliquid fixum ab actibus distinctum, quod in infantibus, qui sunt fidei actualis incapaces, & in adultis cùm dormiunt, perseverat.

Hoc evincunt rationes & modi loquendi quibus utuntur SS. Patres, dum aiunt 1°. eos esse perfectos qui spiritum perseverantem habent. Ita S. Irenæus L. 5. adversus hæreses c. 6. 2°. operationem Spiritûs sancti ita esse in homine justo, sicut videndi facultas est in oculo, sicut ars est in artifice. Ita sanctus Basilius L. de Spiritu sancto cap. 26. 3°. impressionem gratiæ similem esse picturæ. 4° denique, gratiam esse animæ sanitatem, *Pag. 300. n.1.* *Edit. vet. T.2. p.206. B. 6.*

...tionis occultissimam sui

Ibid. p. 14. *tenter infundit & parvu...*

esse fideles per Sacrame...

& libero arbitrio c. 22.

Ib. p. 742. G. baptisantur, obluctari so...

lis etiam reluctantibus gra...

Hinc non immeritò V...

Tridentinum c. 24. loqu...

Concilii mox citatis, as...

hanc fuisse communem Ecc...

sub nomine habituum; nequ...

Ctoribus diversissimorum te...

sententiam hanc tradi, ni...

& digna, quæ ab omnibus...

Tertia pars Conclusioni...

non esse definitum, illud int...

ctum per quòd homo form...

veram qualitatem & habitu...

sum Scholæ, probatur: Qu...

Dominico Soto, Concilium...

abstinuit à nomine *habitûs*,...

niret. 2°. Quia Cle...

formalem hominis justificationem fieri per aliquid internum fixum, ab actibus distinctum; verùm definitum non esse quid illud sit, an qualitas & habitus inhærens, an auxilium seu motio Dei actûs & habitûs vices supplens: quamquam usus Ecclesiæ jam invaluit, ut illud internum & fixum, habitum appellemus. Et verò nullus fingi potest terminus ad id significandum aptior, & modis loquendi, quibus utitur Concilium Tridentinum, magis accommodatus.

Dices 1°. Fides illa habitualis quæ supponitur infundi per Baptismum infantibus, omnino videtur inutilis, cùm in actum exire non possit.

Resp. nego ant. Inservit enim maximè, tùm ut infantes verè & formaliter justi sint ac fideles; tùm ut suo tempore, beneficio gratiæ actualis, eos ad actus fidei eliciendos inclinet: atque in eo discrepant habitus infusi ab acquisitis, quòd isti per frequentes actus comparati sint, illi verò à Deo in nobis sine nobis cooperantibus infundantur.

Dices 2°. S. Augustinus frequenter inculcat parvulos dici fideles propter fidem, non quidem propriam sed alienam; ergo nullam in illis agnoscit fidem habitualem: aliàs dixisset infantes fideles appellari à tali fide habituali. Ita Epistolâ 23. L. 1. de peccat. mer. & remiss. c. 19. & 27. Serm. 14. de verbis Apost. & L. 3. de libero arbitrio c. 23.

Resp. nego consequens: in his quippe locis excludit solùm à parvulis sanctus Doctor fidem propriam actualem, non verò habitualem, quam disertè agnoscit Lib. 1. de peccat. mer. & rem. c. 9. 19. L. de gratiâ & libero arbitrio c. 22. & præsertim L. 3. de peccat. mer. & remiss. c. 2. ubi sic loquitur: *Sicut ergo eorum per quos renascuntur, ju-* T.10.p.72. C. D.

tur. Cur verò ſanctus Doct
nomine non deſignaverit, l
bilis reddi poteſt ratio, qu
quid amplius importet, ex
quàm nudam & quieſcente
promptitudinem, facilitatei
expeditam motionem ad a
non eſſe in parvulis: unde c
à nomine habitûs abſtinuit.

Dices 3°. Parvuli adepto
dei exercere non poſſunt, n
formentur; ad quid ergo hal
ſupponuntur percepiſſe in Ba

Jam diximus neceſſariam
fideles ſint & Dei filii, nor
cam quamdam imputatione
que per ſolam peccatorum
aliquid internum, formale,
habitum infuſum animæ inl
actum erumpat opportuno t
quirit & prævia doctrina

[redacted]

neque tam facilè possint à subjecto dimoveri; habitus verò infusi sunt qualitates veluti sopitæ ac quiescentes, quæ ut in actum erumpant, indigent tùm externis, tùm internis auxiliis, unde per unum actum contrarium expelluntur. Ita fides, per hæresim; spes, per desperationem; & charitas, per peccatum mortale extinguuntur.

De Baptismo adultorum.

Circa Baptismum adultorum duo sunt expendenda.

Primum, an aliquæ requirantur in adultis præviæ dispositiones ad percipiendum Baptismum, & quænam illæ sint: ubi antiqua Catechumenatûs Historia paucis retexenda erit.

Secundum, an quilibet adultus, sive sanus, sive infirmus, furiosus, amens, mortuus, aut vivus pro mortuis, baptisari possit & debeat.

An in adultis præviæ ad Baptismum requirantur dispositiones, & quæ.

Dispositiones in adulto requisitæ, necessariæ sunt vel ad veritatem seu valorem Sacramenti, vel ad fructum ejus percipiendum. Consensus seu intentio recipientis Baptismum omnino requiritur, ut verè seu validè percipiat Baptismum, sicut ostendimus in Tractatu de Sacramentis in genere Qu. 4. Art. 2. Hîc igitur quæstio dumtaxat est de dispositionibus requisitis ad licitè & cum fructu percipiendum Baptismum.

Graviter invehitur sanctus Basilius Orat. 13. de Baptismo, adversùs eos qui Baptismum ad extremam usque senectutem protrahebant, cùm infirmitas premit, nec satis rationis ac libertatis ani-

mo permittit ut sese debitè disponat ac præparet. *Quid expectas*, inquiebat, *beneficio febris baptisari, quando nec salutaria verba loqui, nec item audire commodè poteris, morbo caput occupante: non manus in cœlum tollere, non in pedes erigi, non genua adorando flectere, non commodè doceri, non securè ac liberè confiteri, non cum Deo pacisci, non abrenuntiare inimico, fortè nec scitè inter initiandum subsequi; dubitantibus etiam præsentibus, num gratiam sentias, an sine fructu quæ agantur, accipias.*

Conclusio.

Requiruntur in adultis ad percipiendum cum fructu Baptismum, præviæ dispositiones, nempe fides in Christum, dolor de peccatis, inchoatus Dei amor &c.

Probatur 1°. de fide. Tùm quia in Scripturis dicitur neminem posse justificari sine fide. Rom. 3. v. 28. *Arbitramur justificari hominem per fidem.* Hebr. 11. v. 6. *Sine fide impossibile est placere Deo.* Tùm quia Act. 8. v. 37. S. Philippus postulanti Eunucho Baptismum his verbis, *Ecce aqua, quid prohibet me baptisari?* respondet: *Si credis ex toto corde, licet.* Tùm denique, quia idcirco Christus Matth. 28. v. 19. jubet ut priùs Apostoli doceant, quàm baptisent, *Docete, baptisantes.* Unde Marci 16. v. 15. ait: *Qui crediderit & baptisatus fuerit, salvus erit; qui verò non crediderit, condemnabitur.*

De pœnitentiâ patet ex c. 2. Act. v. 38. ubi S. Petrus plures baptisaturus, postulat ut agant pœnitentiam: *Pœnitentiam*, inquit, *agite, & baptisetur unusquisque vestrùm.* Unde & ii qui ad Joannem accedebant ut baptisarentur, *confitebantur pec-*

cata sua, in signum doloris & pœnitentiæ ad quam Joannis Baptismus excitabat. Hinc est quòd S. Justinus Dialogo cum Tryphone asserat, *Baptisma solùm purificare potest pœnitentiam agentes.* Pag. 231. C.

De amore Dei patet, tùm quia Scriptura declarat neminem justitiam consequi, nisi Deum amet. 1. Joan. 3. v. 14. *Qui non diligit, manet in morte.* 1. Corinth. ultimo v. 22. *Si quis non amat Dominum Jesum Christum, anathema sit.* Joelis 2. v. 12. *Convertimini ad me in toto corde vestro.* Tùm quia SS. Patres asserunt pœnitentiam nullam esse sine amore Dei saltem initiali & inchoato. *Pœnitentiam certam facit amor Dei & odium peccati*, ait S. Augustinis sed de hoc argumento fusiùs & ex professo, ubi de Sacramento Pœnitentiæ, Deo aspirante disseremus.

Sufficiat hîc unum Concilii Tridentini testimonium ex c. 6. Sess. 6. ubi requirit ad Baptismum, T. 14 Conc. ut qui baptisandus est, fidem habeat, peccatorem p. 758. E. se intelligat, Deum timeat, sibique propitium fore speret, eum tanquam omnis justitiæ fontem diligere incipiat; odio ac detestatione peccatorum moveatur ad pœnitentiam, quam ante Baptismum agere debet: denique dum proponit suscipere Baptismum, inchoet novam vitam & servet Dei mandata. Harum omnium dispositionum necessitatem adductis Scripturæ testimoniis ibidem confirmat Concilium.

Ratio denique suffragatur, quia qui proprio voluntatis motu à Deo aversus est per actualia peccata, debet propriâ quoque voluntate ad Deum sese convertere.

Necessitatem illarum omnium dispositionum ad Baptismum semper agnovit Ecclesia, quæ tot præ-

vel Catechesibus ac probationibus informabat eos qui ad Baptismum aspirabant, sicuti constat ex Historia veteris Catechumenatûs.

HISTORIA VETERIS CATECHUMENATUS.

Ut clarior sit & brevior narratio, nonnullis interrogationibus ac responsis eam absolvemus.

Quæres itaque 1°. quid sit Catechumenus?

Resp. juxta vim nominis græci, Catechumenum eum esse cui mysteria fidei vivæ vocis ministerio traduntur, ἀπὸ τοῦ κατηχεῖν, quod est vivâ voce instruere. Aliis nominibus etiam appellabantur, nempe alumni, audientes, novitioli, catuli adhuc infantiæ recentis, discipuli, tyrones, candidati fidei, genus electum &c.

Quæres 2°. an antiqua sit Catechumenatûs institutio.

Resp. affirmativè: jussit enim Christus Aposto- [redacted]

clesiâ flectebant, & super quibus genuflexis preces & orationes pronuntiabantur. Hi propriè dicuntur Catechumeni; & illi intelliguntur, cùm in Sinaxi Diaconus edicebat altâ voce, *Quicunque Catechumeni discedite.* Nam priores cum ethnicis sine speciali edicto pellebantur.

Tertius gradus est Competentium seu Electorum; qui scilicet quadragesimali tantùm tempore, aut paulò ante Pentecosten, erant in Ecclesiis conspicui; Competentes dicti, *quia*, inquit Isidorus Hispalensis L. 2. de Ecclesiasticis Officiis c. 21. *post* Pag. 610.
doctrinam fidei, post continentiam vitæ, ad gratiam col. 1. G.
Christi percipiendam festinant; ideoque Competentes appellantur, id est, gratiam Christi petentes. Electi quoque dicebantur, quia post diligens examen exacti Catechumenatûs segregabantur, & percipiendo Baptismo idonei judicabantur.

Simile quid à Paganis observatum legimus erga eos quos suis mysteriis initiabant. *In sacris*, inquit Olympiodorus, *præcedebant publicæ purgationes, deinde has excipiebant aliæ reconditiores; post has aggregationes: tùm sequebantur epoptiæ, id est sacrorum omnium plena participatio.* Solebant etiam nondum mysteriis initiatos ab eorum participatione arcere: hinc solemne istud, *Procul hinc, procul ite prophani.*

Quæres 4°. quo ritu Infideles inaugurabantur Catechumeni audientes.

Resp. ritu singulari eos fuisse inauguratos. 1°. illis catholica fides exponebatur. 2°. exigebatur ab illis vitæ melioris propositum. 3°. in illorum ora insufflabatur. 4°. frons eorum signo Crucis muniebatur. 5°. manus eis cum oratione imponebantur. 6°. sal eis degustandum præbebatur. Constant isthæc

[redacted]

omnia ex S. Gregorio Magno in suo Sacramentario, titulo *Ad Catechumenum ex Pagano faciendum.* Refert S. Augustinus L. de catechisandis rudibus cap. 4. Catechumenis datum olim fuisse panem quemdam benedictum, qui vocabatur panis Catechumenorum, & quædam erat corporis Christi figura.

Quæres 5°. quibusnam documentis informarentur Catechumeni propriè dicti, & à quibus; an viri seorsim à mulieribus.

Resp. 1°. Catechumenos de fide & moribus fuisse informatos, juxta mandatum Christi Matth. 28. *Docete baptisantes....servare omnia quæcunque mandavi vobis.* Profundiora tamen fidei mysteria Catechumenis secundi ordinis non fuisse explicata, sed Competentibus dumtaxat, colligitur ex S. Cyrillo Hierosolymitano. *Pro Catechesi*, inquit, *fueras &*

In Præfat. p. 6 C

tu aliquando Catechumenus, neque tamen proposita

[redacted]

Quæres 6°. an Catechumeni solerent nomen suum dare, ut inscriberentur eorum albo qui Baptismum exoptabant.

Resp. affirmativè. Ita colligimus ex Conc. IV. Carthaginensi Can. 85. *Baptisandi*, inquit, *nomen* T. 2. Conc.
suum dent, & diu abstinentiâ vini & carnium, *ac* p. 1206. D.
manûs impositione crebrâ examinati, Baptismum percipiant. Ex S. Augustino L. de fide & operibus, ubi innuit bis nomen dari solitum fuisse. 1°. cùm T. 6. p. 169.
quis fiebat Catechumenus. 2°. cùm erat Compe- & 170.
tens.

Quæres 7°. quænam Competentibus mysteria exponerentur, & quæ laboriosa ab ipsis exigerentur opera.

Resp. ad primum, altissima fidei mysteria quæ in Symbolo continentur Competentibus exposita fuisse, eosque debuisse Symbolum memoriter scire & recitare. Colligitur ex Concilio Laodiceno Can. 46. *Oportet eos, qui illuminantur, fidem discere*, T. 1. Conc.
& quintâ hebdomadis feriâ Episcopo renuntiare vel p. 1503. D.
Presbyteris. Ex S. Augustino Serm. 115. de tempore, nunc 241. in Append. *Symbolum*, inquit, *quod* T. 5. Ap-
vobis tradituri sumus, fratres charissimi, compre- pend. p. 395.
hensio est fidei nostræ atque perfectio. Ex Isidoro L. F.
1. de Ecclesiasticis Officiis cap. 27. *De Dominicâ* Pag. 589.
Palmarum. ait: *Hoc autem die Symbolum Competen-* col. 2. A.
tibus traditur, propter confinem Dominicæ Paschæ solemnitatem; ut quia jam ad Dei gratiam percipiendam festinant, fidem, quam confiteantur, agnoscant.

Resp. ad secundum, Competentibus dura & laboriosa pœnitentiæ opera injuncta fuisse: publico scilicet Fidelium cœtui nudis pedibus, tonso capite, cilicio coopertos sistere se præsentes tenebantur; à

vino, carnibus, uxoribus abstinere. Constat ex Conc. Carthaginensi IV. Can. 85. ex Tertulliano
Pag. 232. B. L. de Baptismo c. 20. *Ingressuros Baptismum*, inquit, *orationibus crebris, jejuniis, & geniculationibus & pervigiliis orare oportet, & cum confessione omnium retro delictorum.* Confessio porro illa sacramentalis non erat, cùm ante Baptismum nullum percipi possit Ecclesiæ Sacramentum. An vocalis & specialis fuerit, an verò generalis tantùm hæc confessio, & quidem ab ipsis operibus laboriosis indistincta, non immeritò dubitatur: ipse siquidem
Ibid. Tertull. eodem loco ait *nobis esse gratulandum, si non publicè confiteamur iniquitates aut turpitudines nostras.* Post illa verò laboriosa opera, caput lavabatur Competentibus, ne fortè, inquit S. Isido-
Pag. 80. col. 1. G. rus L. 6. Originum c. 18. *observatione Quadragesimæ sordidatum ad unctionem accederent.* Dies autem Palmarum quo solebat fieri ea capitis ablutio, à plebe vocari solebat *Capitilavium.*

Quæres 8°. an fierent scrutinia, & quot, ut vita & mores Competentium probarentur.

Resp. scrutinia celebrari solita fuisse, & quidem
T. 2. p. 792. col. 2. numero septem. *Quartâ ergo feriâ*, inquit Rupertus Abbas L. 4. de divinis Officiis cap. 18. *nova Ecclesiæ celebrantur initia, quæ appellantur Scrutinia: Scrutinia verò à scrutando dicuntur, quia perscrutandum erat in his, qui accedebant, ne qua radix amaritudinis subesset, veluti fuit in Simone Mago.* Illa scrutinia appellat S. Augustinus *examen quod fiebat coram totâ Ecclesiâ*, ut si quis de plebe haberet aliquid contra mores Competentium opponendum, opponeret. Septem numero fuisse colligimus ex Ordine Romano. *Ita tamen agendum est*, inquit, *ut à primo scrutinio, quod incipit tertiâ*

hebdomadâ in Quadragesimâ, usque in Sabbatum sanctum in vigiliâ Pascha, septem scrutinia esse debeant, secundùm formam septem donorum Spiritûs sancti. In illis scrutiniis appellabantur nomina Competentium, & coram omnibus sistebant se, ut deprehendi posset, si quid esset contra eorum mores objiciendum.

Quæres 9°. quæ fuerit vetus Disciplina circa eos, qui ad Catechumenatum admissi in crimen aliquod labebantur.

Resp. non unam fuisse Ecclesiarum Disciplinam. In Hispaniâ, quinquennium pœnitentiæ imponebatur Catechumeno delatori. Ita Can. 73. Conc. Eliberitani & Can. 45. statuitur, ut *qui Catechumenus aliquando fuit, & per infinita tempora nusquam ad Ecclesiam accessit,* à Baptismo non excludatur in fine vitæ. Et Can. 68. ut Catechumena quæ per adulterium concepit, & conceptum necavit, in fine baptisetur. In Oriente Competentes qui graviter deliquerant, in stationem Catechumenorum secundi gradûs; Catechumeni verò secundi ordinis, ad Audientium classem remittebantur; Audientes verò si se flagitiis obstrinxissent, ab ipso Ecclesiæ limine pellebantur, & tanquam ethnici habebantur. Constat ex Concilio Nicæno 1. Can. 14. *De Catechumenis,* inquit, *& qui lapsi, visum est sancta & magna Synodo, ut ii tribus tantùm annis Audientes, postea orent cum Catechumenis.* Constat etiam ex Conc. Neocæsariensi Can. 5.

T. 1. Conc. p. 978. C. Ibid. p. 975. D. Ibid. p. 977. E. T. 2. Conc. p. 35. C. T. 1. Conc. p. 1482.

Quæres 10°. an Catechumeni præ infirmitate & mortis periculo ante expletum Catechumenatûs tempus baptisati, postquam convaluissent, fuerint ad Catechumenatum remissi.

Resp. negativè, quia Ecclesiæ semper fuit per-

suasum, per Baptismum omnem penitùs culpam & pœnam deleri & expungi; adeoque baptisatos nullis pœnis remanere obnoxios pro peccatis ante Baptismum perpetratis. Unde Concilium Laodicenum Can. 47. nihil ampliùs ab ejusmodi baptisatis postulat, quàm ut fidem discant: *Oportet*, inquit, *eos qui in morbo Baptismum accipiunt, & deinde resurgunt, fidem ediscere, & nosse quòd divino munere digni habiti sunt.* At non ita judicatum fuit de peccatis Baptismum subsequentibus, utpote gravioribus: pœnitentes enim qui publicæ pœnitentiæ stadium decurrentes subito morbo correpti absolutionem obtinebant, redditâ sanitate ad eum pœnitentiæ gradum remittebantur, in quo morbus eos deprehenderat.

Ib. p. 1506. A.

Quæres ultimò, quo temporis spatio definitus esset Catechumenatus.

Resp. variam fuisse Disciplinam. Initio Ecclesiæ cùm necessitas postulabat, & perspecta erat petentis Baptismum fides & voluntas, statim ei administrabatur Baptismus, ut constat exemplo Cornelii Centurionis, & Eunuchi. Quin aliquando necessitate urgente Baptismus statim conferebatur, & postmodum instructio sequebatur. Constitutâ subinde Ecclesiâ & ipsi redditâ pace, Concilium Nicænum I. generale Can. 2. statuit, ne ampliùs, ut factum fuerat, exiguo tempore Catechumeni in statione remanerent; Concilium Eliberitanum Can. 42. biennium probationis præscribit; Clemens Papa Epist. 3. (si tamen illius est) sex menses determinat; Synodus Agathensis Judæos per octo menses vult probari, cap. 34. Vulgò in Oriente & Occidente tempus Catechumenatûs quadraginta fuit dierum, ut constat ex S. Hieronymo Epistolâ

ad Pammachium, sancto Cyrillo Hierosolymitano Catechesi 1. mystagogicâ, S. Augustino Serm. 13. ad Neophytos, Siricio S. Pontifice Epist. ad Hymerium Episcopum Tarraconensem cap. 2. Postea tamen tempus illud ad decem & octo dies contractum fuit, cùm feriâ quartâ hebdomadæ quartæ Quadragesimæ Catechismus soleret inchoari. Ita colligitur ex Amalario L. de Ecclesiasticis Officiis c. 8. Yvone Carnotensi Sermone de Sacramento Neophytorum, Ruperto Abbate L. 4. de Divinis Officiis c. 18. Hugone Victorino L. de Sacramentis c. 17. Qui verò in Pentecoste baptisabantur, totidem diebus ante præparabantur ad Baptismum.

Hæc satis sint de Historiâ Catechumenatûs: qui plura scire voluerit, legat eruditum Opus Vicecomitis Doctoris Collegii Ambrosiani L. 2. de antiquis Baptismi ritibus.

An quilibet adultus, sive sanus, sive infirmus, amens, furiosus, mortuus, vel vivus pro mortuo, possit & debeat baptisari.

Quæres 1°. an quilibet adultus cujuscumque nationis sit, sexûs vel ætatis, sit baptisandus.

Resp. 1°. affirmativè, modò adsint prærequisitæ conditiones. Ratio est, quia in Christo Jesu omnes pares sunt. *Quicumque in Christo baptisati estis,* ait Apostolus Galat. 3. v. 27. & 28. *Christum induistis. Non est Judæus, neque Græcus; non est servus, neque liber; non est masculus, neque femina. Omnes enim vos unum estis in Christo Jesu.* Hinc est quòd Christus indistinctim jusserit omnes gentes baptisari.

Resp. 2°. neminem unquam etiam Gentilem à Baptismo repulsum fuisse, si illum in infirmitate

peteret, aut aliquando petiisse constaret, etsi inter Catechumenos antea non fuisset adscriptus. Dico si Baptismum peteret; non petenti enim nec desideranti dari non solebat Baptismus, sed petenti nusquam negatus. Colligitur 1°. ex Concilio I.
T. 1 *Conc.* Arelatensi Can. 6. *De his qui in infirmitate credere volunt*, inquit, *placuit his debere manum*
pag. 1427. B. *imponi*, id est, Confirmationis Sacramentum concedi; quantò magis Baptismi, sine quo nullum aliud conferri potest Sacramentum? Colligitur 2°. ex Concilio Eliberitano Can. 39. *Gentiles*, in-
Ibid. p. 975. A. quit, *si in infirmitate desideraverint sibi manum imponi, si fuerit eorum ex aliquâ parte vita honesta, placuit eis manum imponi & fieri Christianos*, supple perfectos per Confirmationem, de quâ hîc agitur. Si autem Sacramentum hoc Patres illi non denegant Gentilibus illud desiderantibus, quantò minùs Baptismum? Colligitur 3°. ex Siricio Epist. 1. ad Hymerium Tarraconensem c. 2. ubi sic loqui-
T. 2. *Conc.* tur: *Quicumque etiam in discrimen naufragii, hosti-*
pag. 1018. D. *litatis incursum, obsidionis ambiguum, vel cujuslibet corporalis ægritudinis desperationem inciderint, & sibi unico credulitatis auxilio poposcerint subveniri, eodem, quo poscunt, momento temporis expetitæ regenerationis præmia consequantur.*

Quæres 2°. an Catechumenis in periculo mortis constitutis & obmutescentibus, Baptismus aliquando negatus fuerit.

Resp. negatum nunquam fuisse, etsi eum præ morbi violentiâ non possint postulare: ipsa siquidem Catechumeni conditio quædam est continua Baptismi postulatio.

Pag. 25. Probatur 1°. ex S. Cypriano Epist. 12. ubi ait: *Si qui fuerint periculo præventi, & in exitu constituti, vigilantia vestra non desit.*

2°. Ex Conciliis Carthaginensi III. an. 397. Can. 34. ubi ait: *Ut ægrotantes, si per se respondere non possunt, cùm voluntatis eorum testimonium hi qui sui sunt periculo proprio dixerint, baptisentur.* Ex Carthaginensi IV. an. 398. Can. 76. ubi idem statuitur. Ex Arausicano I. an. 442. Can. 12. *Subitò obmutescens,* inquit, *prout status ejus est, baptisari aut pœnitentiam accipere potest, si voluntatis, aut præteritæ testimonium aliorum verbis habet, aut præsentis in suo nutu.*

T. 2. Conc. pag. 1172. A. — *Ib. p. 1206. A.* — *T. 3. Conc. pag. 1449. E.*

3°. Ex SS. Patribus. Cypriano Epist. 12. & 54. Basilio in Exhortatione ad Baptismum, Chrysostomo Catechesi ad illuminandos, Gregorio Nazianzeno Oratione 40. Augustino Lib. 1. de adulterinis conjugiis, ubi praxim hanc Ecclesiæ disertè confirmat. Sic loquitur cap. 26. *Catechumenis ergo in hujus vitæ ultimo constitutis, si morbo seu casu aliquo sic oppressi sunt, ut quamvis adhuc vivant, petere sibi tamen Baptismum, vel ad interrogata respondere non possint, prosit eis quòd eorum in fide christianâ jam nota voluntas est, ut eo modo baptisentur, quomodo baptisantur infantes, quorum voluntas nulla adhuc patuit.* Imò ibid. contendit S. Doctor, Catechumenis qui ad extremum usque spiritum in crimine vixerunt, *si tamen,* inquit, *desperati jacuerint,* Baptismum dandum esse: *Quis enim,* inquit, *scit utrùm fortassis adulterinæ carnis illecebrâ usque ad Baptismum statuerant detineri?* Atque communem ibid. occupans objectionem, scilicet moribundos fortasse nolle baptisari, respondet, *non solùm incredibile esse, nec in fine vitæ hujus baptisari Catechumenum velle; verùm etiam si voluntas ejus incerta est, multò satius esse nolenti dare, quàm volenti negare, ubi velit an nolit, sic*

Vide Mor. Lib. 10. de pœnis. c. 6. — *T. 6. p. 403. C.* — *Ibid. B.*

non apparet, ut tamen credibilius sit, eum, si posset, velle se potius dicturum ea Sacramenta percipere, sine quibus jam credidit non se oportere de corpore exire. Observat ibid. S. Doctor, nonnullos, quos damnare pro suâ modestiâ non audet, in oppositam abire sententiam & praxim.

Idem quoque docet Augustini discipulus Fulgentius in Responsione ad Ferrandum Diaconum
Pag. 124. Epist. 12. cap. 10. *Proinde*, inquit, *firmissimè tenenda est illa Canonum sententia paternorum, quæ infirmos jubet, si pro se respondere non valeant, sed eorum voluntati testimonium sui periculo proprio dixerint, baptisari.* Rationem addit: *Viderunt enim SS. Patres, ream non esse voluntatem quæ impedita cognoscitur, non mutata.*

Quæres 3°. utrùm Energumeni, amentes, furiosi, sint baptisandi.

Resp. ejusmodi homines, si sani sunt, baptisandos non esse, nisi lucida quædam habeant intervalla, quibus sui compotes facti agnoscant quid percipiant: si verò sunt infirmi, & antea Baptismum postulaverint, conferri illis debet. Ita colligimus
T. 3. Conc. pag. 1450. B. ex Concilio Arausicano I. Can. 15. *Energumenis*, inquit, *Catechumenis, quantùm vel necessitas exegerit, vel opportunitas permiserit, de Baptismate*
Ibid. A. *consulendum.* Et Can. 13. *Amentibus quæcumque sunt pietatis conferenda sunt.* Ex Concilio Eliberi-
T. 1. Conc. p. 974. B. tano Can. 37. *Eos qui ab immundis spiritibus vexantur, si in fine mortis fuerint constituti, baptisari placet.* Idem colligimus ex Innocentio III. Cap.
Decretal p 1387. n. 50 *Majores. De Baptismo & ejus effectu. Dormientes*, inquit, *& amentes, si priusquam amentiam incurrerent aut dormirent, in contradictione persisterent, quia in eis intelligitur contradictionis propositum perdurare*

durare, etsi fuerint sic immersi, characterem non suscipiunt Sacramenti: secus autem si priùs Catechumeni extitissent, & habuissent propositum baptisandi; unde tales in necessitatis articulo consuevit Ecclesia baptisare. Excipiendi tamen sunt ii qui ab infantiâ amentes fuêre, qui velut infantes haberi debent, & proinde baptisandi.

Quæres 4°. an mortui sint baptisandi, vel vivi pro mortuis?

Resp. negativè. Errorem hunc Cataphrygibus tribuit Philastrius; Marcionitis, Chrysostomus Hom. 40. in caput 15. primæ ad Corinth. Cerinthianis, Epiphanius hæresi 28. n. 6. quamvis de hoc illorum errore Veteres sileant, ut Irenæus, Justinus, Clemens Alexandrinus, & Tertullianus.

Ratio responsionis est, quia mortui sunt extra viæ statum, adeoque nullius Sacramenti percipiendi capaces: vivi autem, etsi pro mortuis orare possint, ac laboriosa pœnitentiæ opera pro illis sustinere, eorum tamen loco baptisari non possunt, quia Baptismus soli prodesse potest suscipienti; ei verò qui illum non recepit, cùm peccatum originale dimissum non fuerit, & omnino sit ab Ecclesiâ alienus, nec Baptismus, nec alia Fidelium suffragia prosunt.

Quid ergo, inquies, sibi vult S. Paulus primæ Corinth. 15. v. 29. cùm ait: *Alioqui quid facient qui baptisantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt? ut quid & baptisantur pro illis?*

Resp. in hujus loci expositione multùm desudare Interpretes, quorum novem interpretationes adducit Estius in hunc locum. Sunt qui, *baptisantur*, eo loci interpretantur, *affliguntur*. Sunt qui

verum Baptismum intelligunt, & volunt baptisari pro mortuis, idem esse ac baptisari metu mortis; seu propter mortem instantem, quod Clinicis solemne erat; ex quo S. Paulus argumentum colligit pro demonstrandâ veritate futuræ Resurrectionis: si enim propter mortem quis baptisatur, ut sibi mortuo benè sit; ergo post mortem homo meliori sui parte superstes est, & carnem quam moriendo exuit, resurgendo resumet; ergo futura est corporum resurrectio: quod unum demonstrandum susceperat Apostolus.

QUÆSTIO QUARTA.

De effectibus Baptismi.

Multa hîc quærit S. Thomas, quæ ad duo generatim capita revocari possunt, in quibus omnis Baptismi effectus continetur: nempe ad gratiam sanctificantem, & ad characterem per Baptismum productum. Suprà jam ostendimus, Baptismum producere in infantibus fidem ac gratiam sanctificantem habitualem; hîc itaque generatim de utroque Baptismi effectu duobus sequentibus Articulis differemus.

ad Pammachium, sancto Cyrillo Hierosolymitano Catechesi 1. mystagogicâ, S. Augustino Serm. 13. ad Neophytos, Siricio S. Pontifice Epist. ad Hymerium Episcopum Tarraconensem cap. 2. Postea tamen tempus illud ad decem & octo dies contractum fuit, cùm feriâ quartâ hebdomadæ quartæ Quadragesimæ Catechismus soleret inchoari. Ita colligitur ex Amalario L. de Ecclesiasticis Officiis c. 8. Yvone Carnotensi Sermone de Sacramento Neophytorum, Ruperto Abbate L. 4. de Divinis Officiis c. 18. Hugone Victorino L. de Sacramentis c. 17. Qui verò in Pentecoste baptisabantur, totidem diebus ante præparabantur ad Baptismum.

Hæc satis sint de Historiâ Catechumenatûs: qui plura scire voluerit, legat eruditum Opus Vicecomitis Doctoris Collegii Ambrosiani L. 2. de antiquis Baptismi ritibus.

An quilibet adultus, sive sanus, sive infirmus, amens, furiosus, mortuus, vel vivus pro mortuo, possit & debeat baptisari.

Quæres 1°. an quilibet adultus cujuscumque nationis sit, sexûs vel ætatis, sit baptisandus.

Resp. 1°. affirmativè, modò adsint prærequisitæ conditiones. Ratio est, quia in Christo Jesu omnes pares sunt. *Quicumque in Christo baptisati estis*, ait Apostolus Galat. 3. v. 27. & 28. *Christum induistis. Non est Judæus, neque Græcus; non est servus, neque liber; non est masculus, neque femina. Omnes enim vos unum estis in Christo Jesu.* Hinc est quòd Christus indistinctim jusserit omnes gentes baptisari.

Resp. 2°. neminem unquam etiam Gentilem à Baptismo repulsum fuisse, si illum in infirmitate

iis quos Leo X. damnavit, *post Baptismum negare remanens peccatum, est Paulum & Christum simul conculcare.*

Inter Opusc. Edit. Genev. 1554 p. 687. Calvinus in Antidoto Conc. Trid. Sess. 5. *Neque per Baptismum*, inquit, *statim uno die extinguitur peccatum; sed quia deletur reatus, imputatione nullum est.*

Quantùm ad secundum, Jovinianus existimavit ita radicitùs evelli peccatum per Baptismum, ut nunquam possit repullulare; adeoque legitimè baptisatum peccare non posse.

Novatores superioris sæculi istos quinque effectus Baptismo affingunt: 1°. quòd baptisatus damnari non possit, etiamsi velit, nisi nolit credere. 2°. quòd Baptismus liberet ab obedientiâ divinæ legis. 3°. quòd liberet ab observandis legibus humanis. 4°. quòd liberet ab omnibus votis. 5°. quòd sola memoria Baptismi justificet à peccatis quæ fiunt post Baptisma. Huic quintuplici errori totidem Canones opponit Conc. Trid. Sess. 7. de Baptismo, nempe Canonem 6. 7. 8. 9. & 10. Non est hujus loci eos omnes errores & expendere & refellere: legatur Bellarminus L. 1. de Baptismo c. 12. & sequentibus.

Prima Conclusio.

Baptismus confert gratiam interiorem sanctificantem, per quam baptisatus renascitur, regeneratur, innovatur, fit Dei filius, Christi membrum, unius cum eo spiritùs, vitæ æternæ compos &c.

Probantur hi Baptismi effectus ex Scripturâ.

Primæ ad Corinth. 6. v. 11. *Abluti estis, sanctificati estis, justificati estis.*

2°. Ex Conciliis Carthaginensi III. an. 397. Can. 34. ubi ait: *Ut ægrotantes, si per se respondere non possunt, cùm voluntatis eorum testimonium hi qui sui sunt periculo proprio dixerint, baptisentur.* Ex Carthaginensi IV. an. 398. Can. 76. ubi idem statuitur. Ex Arausicano I. an. 442. Can. 12. *Subitò obmutescens*, inquit, *prout status ejus est, baptisari aut pœnitentiam accipere potest, si voluntatis, aut præteritæ testimonium aliorum verbis habet, aut præsentis in suo nutu.*

T. 2. Conc. pag. 1172. A.

Ib. p. 1206. A.

T. 3. Conc. pag. 1449. B.

3°. Ex SS. Patribus. Cypriano Epist. 12. & 54. Basilio in Exhortatione ad Baptismum, Chrysostomo Catechesi ad illuminandos, Gregorio Nazianzeno Oratione 40. Augustino Lib. 1. de adulterinis conjugiis, ubi praxim hanc Ecclesiæ disertè confirmat. Sic loquitur cap. 26. *Catechumenis ergo in hujus vitæ ultimo constitutis, si morbo seu casu aliquo sic oppressi sunt, ut quamvis adhuc vivant, petere sibi tamen Baptismum, vel ad interrogata respondere non possint, prosit eis quòd eorum in fide christianâ jam nota voluntas est, ut eo modo baptisentur, quomodo baptisantur infantes, quorum voluntas nulla adhuc patuit.* Imò ibid. contendit S. Doctor, Catechumenis qui ad extremum usque spiritum in crimine vixerunt, *si tamen*, inquit, *desperati jacuerint*, Baptismum dandum esse: *Quis enim*, inquit, *scit utrùm fortassis adulterinæ carnis illecebrâ usque ad Baptismum statuerant detineri?* Atque communem ibid. occupans objectionem, scilicet moribundos fortasse nolle baptisari, respondet, *non solùm incredibile esse, nec in fine vitæ hujus baptisari Catechumenum velle; verùm etiam si voluntas ejus incerta est, multò satius esse nolenti dare, quàm volenti negare, ubi velit an nolit, sic*

Vide Mor. Lib. 10. de pœnis. c. 6.

T. 6. p. 403. C.

ibid. B.

[redacted]

non apparet, ut tamen credibilius sit, eum, si posset, velle se potius dicturum ea Sacramenta percipere, sine quibus jam credidit non se oportere de corpore exire. Observat ibid. S. Doctor, nonnullos, quos damnare pro suâ modestiâ non audet, in oppositam abire sententiam & praxim.

Idem quoque docet Augustini discipulus Fulgentius in Responsione ad Ferrandum Diaconum Pag. 224. Epist. 12. cap. 10. *Proinde*, inquit, *firmissimè tenenda est illa Canonum sententia paternorum, quæ infirmos jubet, si pro se respondere non valeant, sed eorum voluntati testimonium sui periculo proprio dixerint, baptisari.* Rationem addit: *Viderunt enim SS. Patres, ream non esse voluntatem quæ impedita cognoscitur, non mutata.*

Quæres 3°. utrùm Energumeni, amentes, furiosi, sint baptisandi.

Resp. ejusmodi homines, si sani sunt, baptisandos non esse, nisi lucida quædam habeant intervalla,

[redacted]

darare, etsi fuerint sic immersi, characterem non suscipiunt Sacramenti: secus autem si prius Catechumeni extitissent, & habuissent propositum baptisandi; unde tales in necessitatis articulo consuevit Ecclesia baptisare. Excipiendi tamen sunt ii qui ab infantiâ amentes fuêre, qui velut infantes haberi debent, & proinde baptisandi.

Quæres 4°. an mortui sint baptisandi, vel vivi pro mortuis?

Resp. negativè. Errorem hunc Cataphrygibus tribuit Philastrius; Marcionitis, Chrysostomus Hom. 40. in caput 15. primæ ad Corinth. Cerinthianis, Epiphanius hæresi 28. n. 6. quamvis de hoc illorum errore Veteres sileant, ut Irenæus, Justinus, Clemens Alexandrinus, & Tertullianus.

Ratio responsionis est, quia mortui sunt extra viæ statum, adeoque nullius Sacramenti percipiendi capaces: vivi autem, etsi pro mortuis orare possint, ac laboriosa pœnitentiæ opera pro illis sustinere, eorum tamen loco baptisari non possunt; quia Baptismus soli prodesse potest suscipienti; ei verò qui illum non recepit, cùm peccatum originale dimissum non fuerit, & omnino sit ab Ecclesiâ alienus, nec Baptismus, nec alia Fidelium suffragia prosunt.

Quid ergo, inquies, sibi vult S. Paulus primæ Corinth. 15. v. 29. cùm ait: *Alioqui quid facient qui baptisantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt? ut quid & baptisantur pro illis?*

Resp. in hujus loci expositione multùm desudare Interpretes, quorum novem interpretationes adducit Estius in hunc locum. Sunt qui, *baptisantur*, eo loci interpretantur, *affliguntur*. Sunt qui

fuerint, inquit, *peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabuntur; & si fuerint rubra quasi vermiculus, velut lana alba erunt.*

Probatur 2°. ex SS. Patribus. Ex infinitis propemodum quæ adduci possent testimoniis, expressiora nonnulla seligemus.

Pag. 224. Ex Tertulliano L. de Baptismo c. 1. *Felix*, inquit, *Sacramentum aquæ nostræ, quâ abluti delictis pristinæ cæcitatis, in vitam æternam liberamur.*
Ibid. B. Et postea: *Quid ergo? Nonne mirandum, & lavacro dilui mortem?* Et cap. 4. *Spiritus*, inquit, *su-*
Pag. 225. C. *pervenit de Cœlis, & aquis superest sanctificans eas de semetipso, & ita sanctificata vim sanctificandi combibunt.* Et cap. 5. *Exempto reatu, eximitur &*
Pag. 226. C. *pœna. Ita restituitur homo Deo, ad similitudinem ejus qui retrò ad imaginem Dei fuerat.*

Ex S. Clemente Alexandrino L. 1. Pædagogi
Pag. 69. A. c. 6. *Multis modis*, inquit, *vocatur hoc opus: gratia, illuminatio, perfectum, & lavacrum. Lavacrum quidem, per id quod peccata abstergimus: Gratia autem, quâ remittuntur pœnæ quæ peccatis debentur: Illuminatio autem, per quam sanctam illam & salutarem lucem intuemur; hoc est, per quam id quod est divinum perspicimus: Perfectum autem dicimus, cui nihil deest.*

T. 1. p. 638 D. Ex S. Gregorio Nazianzeno Orat. 40. *Donum*, inquit, *vocamus gratiam, Baptismum, unctionem, illuminationem, incorruptionis indumentum, regenerationis lavacrum, sigillum, ac denique excellentissimo quovis nomine appellamus.* Ac postquam uniuscujusque nominis rationem reddidit, sic con-
Ibid. p. 641. A. cludit: *Hæc Baptismi gratia & facultas est, non Orbem terrarum, ut olim, aquis obruens, sed uniuscujusque hominis peccatum purgans, easque obstru-*

ARTICULUS PRIMUS.

An Baptismus gratiam sanctificantem, & plenam; tùm quoad culpam, tùm quoad pœnam, peccatorum remissionem conferat.

ERRORES.

Circa effectus Baptismi errarunt Hæretici per defectum & per excessum: primi veros effectus Baptismo denegarunt, alii falsos affinxerunt.

Quantùm ad primum, nonnulli Origenistæ, teste Proclo Origenistâ, apud S. Epiphanium hæresi 64. docuerunt peccata sopiri & tegi, non verò radicitùs tolli per Baptismum.

Massaliani dixêre Baptisma suscipientibus nihil prodesse. Ita refert Theodoretus Lib. 4. hæretic. fabul.

Nonnulli ætate S. Gregorii Magni idem censuêre, sicut colligitur ex L. 9. Epist. 39. nunc Lib. 11. Epist. 45. ubi ait multos accusatos fuisse, quòd dicerent Baptisma peccata penitùs non auferre.

Pelagiani negantes originale peccatum, consequenter negabant illud per Baptismum tolli: imò calumniabantur Catholicos, quasi docerent Baptismum non conferre indulgentiam omnium peccatorum, nec auferre crimina, sed radere. Calumniam refellit S. Augustinus L. 1. contra duas Epistolas Pelagianorum c. 13.

Novatores Lutherani aiunt quidem peccata per Baptismum non imputari, sed negant ea verè tolli & deleri. *In puero*, inquit Lutherus articulo 2. ex r. 14. tom. p. 391. B.

T. 10. p. 65. A. missione c. 28. *Si*, inquit, *continuò post Baptismum sequatur ex hac vitâ emigratio, non erit omnino quod obnoxium hominem teneat, solutis omnibus quæ tenebant.*

Denique ex Innocentio III. Elucidatione in Oper. Inn. Edit. Colon. 1575. T. 1. p. 272. quartum Psalmum Pœnitentialem. *Sciendum est*, inquit, *quòd fides Christi quæ justificat impium, reverâ mundat à culpâ, sed non semper ab omni pœnâ. Sacramentum verò Baptismi, si dignè sumatur, liberat omnino à culpâ pariter & à pœnâ.*

Tam certa & constans fuit hæc apud Veteres fides, ut baptisatis nulla imponerent opera laboriosa & satisfactoria. Ita colligimus ex S. Clemente L. 2. Constitutionum c. 41. S. Basilio in Exhortatione ad Baptismum. S. Ambrosio capite ultimo L. de Elia & jejunio. S. Chrysostomo Hom. 1. ad baptisandos, & ex S. Gregorio Nazianzeno in T. 1. p. 657. B. Oratione 40. ubi sic loquitur: *Ecquando tantùm laboris susceperis, quantùm Æthiopum Regina &c. Et ecce plusquàm Salomon hîc &c.* Hoc argumento, adversùs eos qui Baptismum differunt, amplificato, sic colligit: Ibid. *Cùm autem tibi nec labore ullo, nec operâ ullâ susceptâ, rei expetitæ compotem fieri liceat, quæ tandem stultitia est, donum in aliud tempus rejicere? Sitientes venite ad aquas, hortatur Isaias &c. O ingentem benignitatis celeritatem! O facilem contrahendi rationem! Hoc bonum solâ voluntate venale tibi proponitur; cupiditatem ipsam Deus ingentis pretii loco habet. Sitit sitiri; bibere cupientibus potum præbet; cùm ab eo beneficium petitur, beneficio afficitur.*

Probatur denique ex Conciliis Florentino & Tridentino.

T. 13. Conc. pag. 535. B. Florentinum in Decreto Eugenii, ait morientes

Ad Titum 3. v. 5. *Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis & renovationis Spiritûs sancti.*

Joan. 3. v. 5. *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Dei.* Cujus novæ nativitatis rationem exponens Christus, ait: *Non mireris quia dixi: Oportet vos nasci denuò. Quod natum est ex carne, caro est; quod natum est ex spiritu, spiritus est.* Unde baptisati dicuntur infantibus modò genitis similes, ob vitæ scilicet novitatem & interiorem mutationem. *Sicut modò geniti infantes, rationabile sine dolo lac concupiscite*, inquit S. Petrus primæ Epistolæ cap. 2. v. 2.

Galat. 3. v. 26. *Omnes filii Dei estis... Christum induistis.*

Rom. 8. v. 17. *Si autem filii & hæredes; hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi.*

Rom. 6. v. 3. & 4. *Quicumque baptisati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptisati sumus. Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem; ut quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus.*

Ephes. 4. v. 3. *Solliciti*, inquit Apostolus, *servare unitatem spiritûs in vinculo pacis. Unum corpus & unus spiritus, sicut vocati estis in unâ spe vocationis vestræ. Unus Dominus, una fides, unum Baptisma: unus Deus & Pater omnium.*

Clariora sunt hæc Scripturæ testimonia, quàm ullâ interpretatione nostrâ possit lux ipsis afferri.

Hos omnes Baptismi effectus eleganter enumerat S. Chrysostomus Hom. ad Neophytos. *Ecce*, inquit, *libertatis serenitate perfruuntur, qui tenebantur paulò ante captivi; & cives Ecclesiæ sunt, qui fuerunt in peregrinationis errore; & justitiæ in* Edit. Parif. 1621. T. 2. Append. p. 51. A.

... ... posteà. *Quia ergo? N*

Pag. 225. *cro dilui mortem?* Et cap.

C. *pervenit de Cœlis, &c. aqu*

de semetipso, & ita sanctifi

Pag. 226. *hibunt.* Et cap. 5. *Exen*

C. *pœna. Ita restituitur homo l*

qui retrò ad imaginem Dei j

Ex S. Clemente Alexa

Pag. 69. A. c. 6. *Multis modis*, inqui

tia, illuminatio, perfectu

crum quidem, per id quod p

tia autem, quâ remittuntur p

tur: Illuminatio autem, per

salutarem lucem intuemur; l

est divinum perspicimus: Pe

cui nihil deest.

T. 1. p. 638 Ex S. Gregorio Nazianz

D. inquit, *vocamus gratiam, l*

illuminationem, incorrupti

nerationis Lavacrum, sigillu

tissimo quovis nomine appe

uniuscujusque nominis ratio

tiones, vel maculas quæ vitio contrahuntur, prorsus abstergens.

Ex S. Gregorio Nysseno Oratione in Baptismum Christi, ubi sic loquitur: *Compunctum notis peccatorum, & malis moribus inveteratum gratiâ regiâ eò redigimus, ut innocens sit sicut infans. Ut enim modò natus puellus à criminibus & pœnis liber est, ita etiam regenerationis puer non habet, cujus nomine causam dicat, ut qui regio dono causæ dictioni exemptus, & à rationibus vitæ reddendis liberatus sit.* Edit. Parisi. 1611. T. 2. p. 801 A.

Ex S. Hieronymo Epist. 82. ad Oceanum. *Omnia scorta,* inquit, *& publicæ colluvionis sordes, impietas in Deum, parricidium, & incestus in parentes, atque in extraordinarias voluptates utriusque sexus mutatâ naturâ, Christi fonte purgantur. &c. Omnia nobis Baptismate condonata sunt crimina; nec post indulgentiam, Judicis metuenda est severitas, dicente Apostolo, Et hæc quidem fuistis, sed abluti estis. &c.* T. 4. part. 2. pag. 648. Ibid p. 649.

Ex S. Augustino in Enchyridio ad Laurentium, c. 64. *Baptismatis munus,* inquit, *contra originale peccatum donatum est, ut quod generatione attractum est, regeneratione detrahatur; & tamen activa quoque peccata quæcumque corde, ore, opere commissa invenerit, tollit. Hac ergo exceptâ magnâ indulgentiâ, unde incipit hominis renovatio, in quâ solvitur omnis reatus &c.* Et Lib. 3. seu Serm. de Symbolo ad Catechumenos c. 10. *Omnia,* inquit, *prorsus delicta delet sanctum Baptisma, & originalia & propria; dicta, facta, cogitata, cognita, incognita, omnia dimittuntur. Innovat hominem, qui fecit hominem; donat delicta, qui non quærit merita.* Denique L. 2. de peccatorum meritis & re- T. 6. p. 220. B. Ibid. p. 578. D.

T.10. p.65. A. missione c. 28. *Si*, inquit, *continuò post Baptismum sequatur ex hac vitâ emigratio, non erit omnino quod obnoxium hominem teneat, solutis omnibus quæ tenebant.*

Oper. Inn. Edit. Colon. 1575. T. 1. p. 272. Denique ex Innocentio III. Elucidatione in quartum Psalmum Pœnitentialem. *Sciendum est*, inquit, *quòd fides Christi quæ justificat impium, reverâ mundat à culpâ, sed non semper ab omni pœnâ. Sacramentum verò Baptismi, si dignè sumatur, liberat omnino à culpâ pariter & à pœnâ.*

Tam certa & constans fuit hæc apud Veteres fides, ut baptisatis nulla imponerent opera laboriosa & satisfactoria. Ita colligimus ex S. Clemente L. 2. Constitutionum c. 41. S. Basilio in Exhortatione ad Baptismum. S. Ambrosio capite ultimo L. de Elia & jejunio. S. Chrysostomo Hom. 1. ad baptisandos, & ex S. Gregorio Nazianzeno in
T. 1. p. 657. B. Oratione 40. ubi sic loquitur: *Ecquando tantùm laboris susceptoris, quantùm Æthiopum Regina &c.*

post Baptiſmum ſtatim ad Regnum Cœlorum pervenire, atque idcirco nullam baptiſatis pro peccatis præteritis imponendam eſſe ſatisfactionem.

Tridentinum Seſſ. 5. Can. 5. ſic decernit: *Si quis per Jeſu Chriſti Domini noſtri gratiam quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam aſſerit non tolli totum id quod veram & propriam peccati rationem habet, ſed illud dicit tantùm radi aut non imputari, anathema ſit.* T. 14 Conc. p. 751. B.

Dices 1°. Remanet in baptiſatis concupiſcentia: ſed illa, teſte Apoſtolo Rom. 7. v. 20. peccatum eſt.

Reſp. cum S. Auguſtino Lib. 1. de nuptiis & concupiſcentiâ c. 23. concupiſcentiam (ſecluſo voluntatis conſenſu) non eſſe formaliter peccatum; ſed eam ab Apoſtolo appellari peccatum, quia eſt à peccato, & ad peccatum inclinat: *Sicut*, inquit S. Doctor, *vocatur lingua locutio, quam facit lingua; & manus vocatur ſcriptura, quam facit manus.* Relinquitur autem in baptiſatis concupiſcentia ad agonem & exercitium virtutis. Audiantur Patres Tridentini Seſſ. 5. in Decreto de peccato originali. *In renatis nihil odit Deus: quia nihil eſt damnationis iis qui verè conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortem..... ita ut nihil prorſus eos ab ingreſſu Cœli remoretur. Manere autem in baptiſatis concupiſcentiam, vel fomitem, hæc ſancta Synodus fatetur & ſentit; quæ cùm ad agonem relicta ſit, nocere non conſentientibus, ſed viriliter per Chriſti Jeſu gratiam repugnantibus, non valet: quin imò qui legitimè certaverit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando Apoſtolus peccatum appellat, ſancta Synodus declarat Eccleſiam Catholicam nunquam intellexiſſe peccatum appellari, quod*

T. 10 p. 293. C.

T. 14. Conc. p. 751. A.

gi. Sunt qui omnia peccata, sive ante, sive post Baptismum commissa, velint, recedente fictione, virtute Baptismi deleri : sunt qui censent ea per pœnitentiam auferri : sunt qui distinguunt inter pœnam & culpam, ac volunt virtute Baptismi, recedente fictione, deleri quidem peccata quoad culpam, sed non deleri quoad pœnam, saltem ea quæ post Baptismum perpetrata sunt, nisi per pœnitentiam : sunt denique, qui factâ distinctione peccatorum quæ ante & post Baptismum commissa sunt, aut simul cum ejus perceptione, docent peccata Baptismum antecedentia, recedente fictione, deleri virtute Baptismi; peccata verò subsequentia deleri per pœnitentiam. His observatis, sit

PRIMA CONCLUSIO.

Baptismus imprimit animæ indelebilem characterem, quo fit ut non possit iterari.

semel hominem consecrat, nec potest iterari.

II°. Ex cap. 13. Joan. v. 10. ubi Christus ait: *Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lavet; sed est mundus totus.* quem locum de Baptismo nusquam iterando interpretantur Optatus L. 4. S. Ambrosius L. de initiandis c. 6. S. Augustinus L. 2. de Baptismo contra Donatistas c. 14. & Tract. 57. in Joan. c. 13. S. Bernardus Sermone de Cœnâ Domini.

III°. Ex cap. 6. Epist. ad Hebr. v. 4. *Impossibile est eos qui semel sunt illuminati..... & prolapsi sunt, rursus renovari ad pœnitentiam.* quem locum SS. Patres intelligunt de renovatione per alterum Baptismum planè impossibili. Ita S. Ambrosius L. 2. de Pœnitentiâ c. 2. S. Epiphanius hæresi 59. quæ est contra Catharos, S. Hieronymus L. 2. contra Jovinianum, S. Augustinus in inchoatione Commentarii in Epistolam ad Romanos, S. Cyrillus L. 5. in Joan. c. 17. S. Damascenus L. 4. de fide c. 10. S. Chrysostomus, Theodoretus, Sedulius, Haimo, Theophilactus, Oecumenius in hunc locum.

Confirmatur ex eo quòd Novatianis citatum Apostoli testimonium opponentibus, ut probarent semel lapsis post Baptismum non posse Ecclesiam per Pœnitentiam veniam indulgere, respondent Ecclesiæ Doctores, Apostolum eò loci loqui de Baptismo, qui non potest iterari, non verò de Pœnitentiâ, quæ toties potest & debet iterari, quoties peccatum fuit.

His testimoniis positivis addi potest & negativum istud argumentum: scilicet, Multi leguntur in sacris Litteris baptisati: at ne unus quidem legitur iterùm baptisatus, saltem eorum qui Baptismo

Dominicæ, & gratiarum actionem, quæ frequens & quotidiana debet esse, ideoque ipsum rectissimè frequentari; Baptismo autem non absolutè repræsentari mortem Christi, sed quatenùs eam semel passus postea resurrexit ad vitam beatam, ampliùs non moriturus. Repræsentatur autem non in imagine aut in sacrificio, sed in nobis ipsis, qui proinde per Baptismum commori Christo dicimur. Unde & exhortationis materiam accepit Apostolus, ostendens eum qui semel baptisatus est, & per Baptismum peccato mortuus, non debere ampliùs in veterem relabi servitutem, sed deinceps in novitate vitæ ambulare.

Quarta: Quia peccatum originale semel contractum & deletum nunquam revocatur; ergo nec remedium ad illud expungendum institutum repeti debet.

Quinta: Circumcisio quæ fuit Baptismi figura, repeti non poterat; ergo nec Baptismus.

mum subsequuta, delentur per Pœnitentiam.
Tres sunt Conclusionis partes.

Prima pars de Baptismo in hæresi aut schismate percepto, probatur ex S. Augustino Lib. 3. de Baptismo c. 13. ubi sic loquitur: *Si autem quamvis apud Hæreticos vel Schismaticos idem sit Baptismus Christi, non tamen ibi operatur remissionem peccatorum, propter eamdem discordiæ fœditatem & dissensionis iniquitatem; tunc incipit valere idem Baptismus ad dimittenda peccata, cùm ad Ecclesiæ pacem venerint: non ut jam verè dimissa non retineantur, neque ut ille Baptismus quasi alienus aut alius improbetur, ut alter tradatur; sed ut idem ipse qui propter discordiam foris operabatur mortem, propter pacem intùs operetur salutem.* Similia legi possunt cap. 18. ejusdem Libri, & L. 2. contra Cresconium c. 12. & L. 1. de Baptismo contra Donatistas cap. 12. T. 9. p. 114. C. Ibid p. 118. 416. & 89.

Secunda pars, quæ est de Baptismo fictè in Ecclesiâ catholicâ percepto, probatur ex eodem S. Augustino L. 1. de Baptismo contra Donatistas c. 12. *Sicut autem*, inquit, *in illo qui fictus accesserat, fit ut non denuò baptizetur, sed ipsâ piâ correctione & veraci confessione purgetur, quod non posset sine Baptismo, ut quod ante datum est, tunc valere incipiat, cùm illa fictio veraci confessione recesserit.* Et L. 7. c. 53. inquirens in validitatem Baptismi in Ecclesiâ fictè dati vel accepti, contendit nihil interesse an hoc fiat in Ecclesiâ an extra Ecclesiam: in Ecclesiâ autem si factum fuerit, cùm hoc proditur, neminem Baptismum repetere, sed culpam aut excommunicatione puniri, aut pœnitentiâ sanari. *An plùs valent*, inquit, *ad confirmandum Sacramentum illi veraces inter quos agitur,* Ibid. p. 89. C. Ibid. p. 102. A. B.

quàm ad frustrandum illi fallaces à quibus agitur, & in quibus agitur? Et tamen si postea prodatur, nemo repetit ; sed aut excommunicando punitur illa simulatio , aut pœnitendo sanatur.

Quin & ipsi Donatistæ , etsi concederent Baptismum apud se cum perversâ dispositione perceptum , expertem esse gratiæ , eum tamen non repetebant , cùm sublatâ fictione vires suas exereret. Inde S. Augustinus argumento ad hominem eos premit , & ostendit non esse quoque repetendum Baptisma datum ab Hæreticis , etsi gratiâ sit destitutum.

Ratio etiam suffragatur : Namque peccatum originale cæteraque ante Baptismum & simul cum perceptione Baptismi commissa , non subjacent Ecclesiæ clavibus : neque enim Sacramentum Pœnitentiæ est per se institutum in remedium peccati originalis , aut actualium quæ antecedunt Baptismum,

rius Magnus L. 9. Epistolarum Epistolâ 61. nunc Lib. 9. Epist. 67. ait, *ab antiquâ Patrum institutione manasse, ut qui in hæresi baptisati fuerint, aut unctione chrismatis, aut impositione manuum, aut solâ professione fidei ad sinum matris Ecclesiæ revocentur.* Et mox subjungit: *Quia sanctum Baptisma, quod apud Hæreticos sunt consecuti, tunc in eis vires emundationis recipit, cùm illi vel per impositionem manûs Spiritum sanctum acceperint, vel isti propter confessionem veræ fidei, sanctæ & universalis Ecclesiæ visceribus sunt uniti.* To. 2. pag. 1167. B.

Tertia pars Conclusionis, nempe peccata post Baptismum commissa remitti per Pœnitentiam,

Probatur: Quia Sacramentum Pœnitentiæ, non verò Baptismi, à Christo institutum est in remedium peccatorum, quæ post Baptismum commissa sunt, ista enim subjacent clavibus Ecclesiæ; aliàs Pœnitentia lapsis post Baptismum non esset absolutè necessaria, utpote qui possent, fictione recedente, virtute Baptismi redivivi peccatorum veniam consequi: atqui tamen hoc falsum est; ergo &c.

Idem judicandum de peccato ipso fictionis in quo quis Baptismum percipit; deleri quippe debet per Pœnitentiam: tale siquidem peccatum naturâ posterius est ipso Baptismo; adeoque verum sacrilegium ex indignâ Baptismi perceptione: quamobrem necesse est illud per Pœnitentiam expiari ac deleri.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. contra primam & secundam Conclusionis partem. Sanctus Augustinus citato c. 12. Lib. 1. de Baptismo tribuit remissionem peccato-

rum pœnitentiæ, seu *piæ correctioni & veraci confessioni*; non ergo Baptismo redivivo tribuenda est.

Resp. dist. ant. Tribuit pœnitentiæ, tanquam removenti prohibens, seu obicem, concedo: tanquam causæ effectrici, nego. Eodem quippe modo peccatorum remissionem in Baptismo fictè in Ecclesiâ percepto, recedente fictione, tribuit ipsi Pœnitentiæ, quo professioni fidei, in Baptismo extra Ecclesiam percepto, quando baptisatus sese ad Ecclesiam recipit: atqui ita tribuit fidei professioni hanc peccatorum remissionem, ut velit illam se habere tantùm per modum removentis prohibens, non verò per modum causæ verè effectricis; siquidem in utroque isto casu sanctus Doctor asserit, eundem esse Baptismum, qui incipit prodesse propter fidei professionem & conversionem, qui antea inefficax fuerat; igitur virtutem illam adscribit sanctus Doctor Baptismo tanquam causæ verè effectri-

Objicies 3°. Inde sequitur Deum bis contulisse homini eandem facilitatem consequendi per Baptismum plenam & perfectam peccatorum remissionem. 1°. quidem cùm actu ei confertur Baptismus. 2°. cùm recedit fictio, in quâ receptus fuerat. Atqui tamen SS. Patres affirmant semel in unico Baptismo facilitatem hanc nobis esse à Deo concessam.

Resp. nego sequelam majoris. Cùm enim unus & idem sit Baptismus, unus & idem ejus effectus respectu eorumdem peccatorum quæ ante Baptismum commissa sunt, sive nulla sit fictio, sive cùm eâ sublatâ vires suas exerit; non benè infertur, semel & iterum nobis concessam esse facilitatem illam quâ per Baptismum ab omni peccato perfectè mundamur. Huic quidem objectioni locus foret, si contenderemus omnia peccata post Baptismum commissa deleri virtute Baptismi, quod certè non contendimus, ut ex dictis constat.

Objicies 4°. contra tertiam Conclusionis partem. Eâdem gratiâ quæ virtute Baptismi, remotâ fictione, confertur ut deleantur peccata ante Baptismum commissa, deleri quoque debent ea quæ Baptismum subsecuta sunt: impossibile quippe est, ut unum peccatum sine alio remittatur; ergo peccata quæ post Baptismum commissa sunt, tolluntur per Baptismum, non per Pœnitentiam.

Resp. dist. antecedens. Eâdem gratiâ formaliter sumptâ, concedo: principiativè, seu sumptâ ratione causæ ac principii illius productivi, nego. Est igitur eadem formaliter gratia per quam delentur peccata quæ Baptismum sive præcesserunt, sive secuta sunt; non potest quippe peccatum sine alio dimitti: cùm igitur per Baptismum confertur gratia per quam formaliter delentur peccata quæ ipsum

præ[illegible], eodem prorsus instanti confertur gratia, [illegible] aliter remittuntur peccata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad non e[illegible] [illegible] quod principium, seu causam [illegible] productivam.

Objicies 5°. Baptisati in hæresi aut schismate olim recepti sunt ab Ecclesiâ, vel per manûs impositionem, vel per confessionem fidei, non verò per Pœnitentiam; ergo censebat Ecclesia, omnia peccata sive quæ ante Baptismum, sive quæ post commissa sunt, deleri per Baptismum redivivum, non verò per Pœnitentiam.

Resp. nego ant. cujus falsitas patebit ex dicendis in Tractatu de Sacramento Confirmationis; semper enim præcedebat Pœnitentia, saltem privata, ipsis [redacted]

est Baptismo, ac directè opponitur dispositioni necessariæ ad legitimam ejus perceptionem, quæ Baptismum antecedit.

Resp. nego ant. ejusque probationem. Non enim opponitur tale fictionis peccatum dispositioni necessariæ ad validam Baptismi perceptionem, sed tantùm dispositioni necessariæ ad licitam ejusdem perceptionem, quæ naturâ posterior est validâ Baptismi susceptione.

Instabis: Voluntas indignè accedendi ad Baptismum, (in quâ consistit fictionis peccatum) naturâ prior est ipsâ susceptione Baptismi, quam voluntas illa imperat.

Resp. dist. ant. Voluntas spectata secundùm se, concedo; voluntas ut consummata exteriùs per indignam Sacramenti perceptionem, nego. Hoc verò posteriori sensu peccatum fictionis completum est; nam essentialiter includit actualem Baptismi prophanationem.

QUÆSTIO ULTIMA.

De cæremoniis Baptismi.

INtegro eoque prolixo tractatu hìc opus foret, si singulas Baptismi cæremonias, & numero plures, & antiquitate suâ venerandas, & significatione graves ac sanctas exponere vellemus. Legi potest eam in rem Opus eruditum Libris quinque distinctum Josephi Vicecomitis Doctoris Collegii Ambrosiani, cui titulus est, *De antiquis Baptismi ritibus ac cæremoniis.* De iis agunt pariter Ordo Roma-

... sua ætate istas Ba
Pag. 102. A servari recenset: *Aqu*
prius in Ecclesiâ sub A
renuntiare diabolo, &
hinc ter mergitamur,
quàm Dominus in E
suscepti, lactis & mell
Exque eâ die lavacro q
dam abstinemus.

Similia passim narra
tanus in Catechesibus,
Sacramentis & de Myst
bris contra Pelagianos
Baptismi cæremoniis pr
ritatem.

Sufficiat igitur nobis
delibasse; atque ut comm
distribuemus in tres clas
dunt, aliæ comitantur, al

Cæremoniæ quæ præ

Prima eos ...

I°. Nomen suum dabant.

II°. Catechismo seu doctrinæ sacræ elementis imbuebantur.

III°. Multis ac laboriosis operibus probabantur.

IV°. Scrutinia instituebantur numero septem, quibus vitæ eorum probitas cognoscebatur.

V°. Satanæ, & pompis, & angelis ejus renuntiabant.

VI°. Variis pulsabantur interrogationibus, an crederent in Deum Patrem, in Deum Filium, in Deum Spiritum sanctum.

VII°. Signum Crucis in fronte & pectore imprimebatur: quin in singulis scrutiniis, vel à Presbyteris, vel à Clericis imprimebatur illud signum Crucis. Hujus cæremoniæ meminit S. Basilius L. de Spiritu sancto c. 27. S. Augustinus L. de catechisandis rudibus c. 20.

VIII°. Exorcismis, id est adjuratione quâdam certis precibus factâ, dæmon ab homine baptisando abigebatur. Hujus cæremoniæ mentionem faciunt S. Justinus Dial. cum Tryphone, Tertull. de Præscriptionibus c. 41. S. Cyprianus Epistolâ 2. S. Augustinus L. 2. de Gratiâ & peccato originali c. 40. & L. 2. de nuptiis & concupiscentiâ c. 26.

IX°. Exsufflatio quædam exorcismis addebatur: namque & verbis exorcismorum pelluntur dæmones; & exsufflatione, eorum expulsio, simulque afflatio boni Spiritûs denotatur. Ita S. Augustinus L. 6. contra Julianum c. 2. & L. de peccato originali c. 40. & Lib. 2. de nuptiis & concupiscentiâ c. 17.

X°. Sal degustandum datur; quo significatur vitæ incorruptio ac bonorum operum sapor. Ritum hunc referunt Origenes Hom. 6. super Ezechielem, &

Conc. Carthaginense III. Can. 5. Alicubi dabatur panis benedictus, ut antea observavimus ex sancto Augustino L. 2. de peccat. mer. & rem. c. 26.

XI°. Nares & aures salivâ tanguntur, & dicitur Ephphetha, id est, adaperire. Hujus ritûs meminit S. Ambrosius L. 1. de Sacramentis c. 1. & de iis qui initiantur c. 1.

XII°. Sacerdos manus imponit & benedicit. Ita Conc. IV. Carthaginense c. 85. S. Aug. L. 2. de peccat. mer. & rem. c. 26.

XIII°. Unguntur Catechumeni oleo benedicto ante Baptismum in pectore & scapulis, ungendi postea chrismate post Baptismum in vertice. Ita S. Clemens L. 3. Recognitionum, S. Chrysostomus Hom. 6. in c. 2. Epistolæ ad Colossenses, S. Ambrosius L. 1. de Sacramentis c. 2. & L. 2. c. 7.

Cæremoniæ quæ Baptismum comitantur.

[redacted]

phanæ domum baptisavit. Idem observatum fuit sæviente persecutione, cùm nondum licitum erat Christianis templa publica habere, in quibus Sinaxes suas celebrarent. Redditâ autem Ecclesiæ pace, non omnibus in locis, sed in iis tantùm quæ Baptisteria dicuntur, licitum fuit baptisare, secluso tamen casu necessitatis.

Quantùm ad tempus solemniter administrandi Baptismum, varia fuit Disciplina.

I°. Ecclesia Romana & Africana aliæque adjacentes, in solemnitate Paschatis & Pentecostes tantùm Baptismum conferre solebant. Constat ex Tertulliano L. de Baptismo c. 20. ex Siricio S. Pontifice Epistolâ ad Himerium Tarraconensem, ex S. Leone Epistolâ ad Episcopos per Siciliam constitutos, ex S. Gregorio Magno in Sacramentorum Libro. In Ecclesiâ tamen Africanâ additus est dies Epiphaniæ, ut testatur Victor Vitensis Lib. 2. de persecutione Vandalicâ.

II°. In Ecclesiâ Gallicanâ aliquando soli dies Paschæ & Pentecostes deputati sunt solemni administrationi Baptismatis, ut colligimus ex Gregorio Turonensi L. 5. Hist. Francorum c. 11. & Lib. 6. c. 27. & L. 8. c. 4. & L. 10. c. 15. & ex Fortunato L. 3. carmine 7.

In eâdem tamen Ecclesiâ sexto sæculo addita est dies sacra Natalis Domini, & Joannis Baptistæ. Ita colligimus ex Avito Viennensi Episcopo Epistolâ 41. ex Gregorio Turonensi Lib. 8. Hist. c. 9. Eundem morem ostendit miraculum quod Ebroduni in Natali Domini & in Cœnâ Dominicâ quotannis circa Baptisterium à S. Marcellino in eâ Urbe erectum, teste Gregorio Turonensi L. de gloriâ Confessorum c. 6. contingebat.

Baptisandi in Natalitiis Christi, Apostolorum ac Martyrum festivitatibus praxis, sexto labente sæculo à Patribus alterius Concilii Matisconensis an. 581. abrogata est, quæ abrogatio extra Gallias vim non habuit.

Apud Hibernos & Anglos solemnior Baptismus olim traditus fuit in Paschate, Pentecoste, Natali Domini & Epiphaniâ. Constat ex Synodo alterâ S. Patricii c. 19. ex S. Gregorio Magno L. 7. Epistolarum Epistolâ 30.

Apud Hispanos præter Pascha & Pentecosten, Natalis dies Domini Baptismo consecratus fuit. Patet ex Valafrido L. de divinis Officiis c. 26.

Disciplinam quam hactenus indicavimus, ante duodecimum sæculum apud Occidentales desiisse fidem facit Rupertus Abbas, qui anno 1135. obiit.
T.2.p.791. col. 1. L. 4. de divinis Officiis c. 18. *Postquam*, inquit, *Christianitas crevit....quia periculosum erat tantam multitudinem differre, propter occasiones mortis..... visum est sanctæ Ecclesiæ, passim indulgentiâ baptisandi concessâ, imò oblatâ, cuncta antevenire pericula.*

In Ecclesiâ Orientali dies solemnis Baptismi erant Pascha, Pentecostes, & Epiphania Domini. Constat ex sancto Hieronymo Epistolâ 61. ex sancto Chrysostomo Serm. 36. de Pentecoste, sancto Gregorio Nazianzeno Oratione 39. Lege Goarium in suis ad Euchologium Græcorum notis, eo præsertim loco quo majoris aquæ benedictæ in sanctis Theophaniis ritum describit.

Omni porro tempore validè posse Baptismum conferri, observat Tertullianus L. de Baptismo c.
Pag. 232.B. 19. *Cæterùm*, inquit, *omnis dies Domini est, omnis hora, omne tempus habile Baptismo: si de solemnitate interest, de gratiâ nihil refert.*

Tertia

Tertia cæremonia est nominis impositio.

Quarta, ut essent susceptores qui baptisatum de sacro Fonte levarent, & postea diligentiùs eum de fide instituerent. Tertullianus L. de Baptismo eos appellat *sponsores* ,quia fidem suam pro baptisato obligant. Vide sanctum Basilium Epistolâ 128. sanctum Chrysostomum Hom. 12. in primam ad Corinthios c. 4. S. Augustinum Sermone 116. de tempore.

Quinta, est trina immersio, vel infusio aquæ, de quâ superiùs satis dictum fuit.

Cæremoniæ quæ sequuntur Baptismum.

Prima videtur fuisse osculum pacis, in signum unionis ac fraternitatis cum baptisato. S. Cyprianus Epistolâ ad Fidum.

Secunda, est unctio chrismatis in vertice. Damasus in vitâ Sylvestri, Innocentius I. Epistolæ 1. c. 3. S. Ambrosius Lib. 3. de Sacramentis c. 1. S. Hieronymus Dial. contra Luciferianos.

Tertia, est cereus accensus, qui datur baptisato in signum fidei & gratiæ acceptæ, & translationis ipsius à potestate tenebrarum ad lumen & sortem Sanctorum. S. Gregorius Nazianzenus Oratione in S. Lavacrum, S. Augustinus in Psalm. 65.

Quarta, est vestis candida, quam ferre solebant à Sabbato sancto usque ad Dominicam in albis. Illius mentionem faciunt S. Dionysius, aut quisquis autor est Libri de Ecclesiasticâ Hierarchiâ c. de Baptismo, S. Ambrosius L. de iis qui initiantur c. 7. S. Augustinus Serm. 157. de tempore.

Ultima, fuit delibatio lactis & mellis, quæ jam in usu non est. Illius cæremoniæ meminêre Tertull. L. de Coronâ militiæ c. 3. & S. Hieronymus

Dial. adversùs Luciferianos, ubi aït id fieri solitum in signum novæ infantiæ in Christo. Unde in Missâ Dominicæ in albis legitur propter Neophytos istud ex Epistolâ S. Petri, *Quasi modo geniti infantes lac concupiscite.*

Quæres, an si cogente necessitate Baptismi cæremoniæ omissæ fuerunt, illâ recedente supplendæ sint.

Resp. mentem ac praxim Ecclesiæ semper fuisse, ut suppleantur; habent enim illæ omnes utilitatis plurimum ac pietatis, nec frustra eas Ecclesia instituit ac jussit observari.

Dices: Nonnullæ ex illis, v. g. exorcismi, inutiles prorsus videntur post Baptismum, omnique sensu & effectu carere. Ad quid enim illi instituti sunt, nisi ad expellendum ac fugandum dæmonem? *Exi ab eo, immunde spiritus, & da locum Spiritui sancto paraclito*, ait minister. Atqui per Baptismum jam

[redacted]

respondere 3. p. q. 71. art. 3. ad 3. *Ea*, inquit, *quæ aguntur in exorcismo, ordinantur ad removendum impedimenta; & ideo sine eo potest aliquis consequi effectum Baptismi. Non tamen sunt hujusmodi prætermittenda, nisi in necessitatis articulo; & tunc cessante periculo debent suppleri, ut servetur uniformitas in Baptismo. Nec frustra supplentur post Baptismum: quia sicut impeditur effectus Baptismi, antequam percipiatur; ita potest impediri postquam fuerit perceptus.* Et in 4. Lib. Sentent. dist. 6. q. 2. art. 3. ad 4. *Dicendum*, inquit, *quòd ad hoc quòd uniformitas Baptismi observetur, oportet quòd exorcismus, si prætermissus fuerit, post Baptismum suppleatur; & tunc tantùm signat, vel fortè additur etiam aliqua cohibitio ab impugnatione diaboli. Nec hoc est inconveniens, cùm etiam per aquam benedictam, qua post Baptismum aspergimur, aliqua potestas dæmonis reprimitur.* Hæc S. Thomas. Sicut igitur gratia virtute Baptismi collata, non obstat quin per ceremonias quæ Baptismum sequuntur, beneficii aliquid spiritualis percipiamus: ita etiam tametsi jam per Baptismum expulsus sit ac conjuratus dæmon, nihilominus cùm accedunt subinde exorcismi qui omissi fuerant, inutiles omnino ac superflui non sunt; licet enim dæmonem non expellant, qui jam expulsus est, vires tamen ipsius reprimunt, vim elidant tentationis, & ardorem concupiscentiæ temperant. Adde quòd quemadmodum iis, qui ex charitate perfectâ jam sanctificati accedunt ad Baptismum, inutilis non est Baptismus, imò cùm percipi potest, necessarius, quia nonnisi per ordinem ad illum, & ex voto illius gratia concessa fuit; ita & expulsio dæmonis jam facta, exorcismo subsequenti, quem respiciebat, suo modo tribuenda est.

... quo nihil iniqu
Optatus, *opere scilicet*
rant ordinati; & vos con
tatis...Quid iniquius, qu
ctum, altaria frangere, E
jicere? Docete ubi vobis n
Sacerdotum, cùm è contra
sita fieri non debere.

FIN

TRACTATUS
DE
SACRAMENTO
CONFIRMATIONIS.

QUINQUE de Sacramento Confirmationis Quæstiones proponemus.

Prima erit de naturâ & partibus quibus constat.

Secunda, de necessitate.

Tertia, de causis.

Quarta, de effectibus.

Quinta denique, de cæremoniis Sacramenti Confirmationis.

In ipso verò harum Prælectionum limine more nostro præmittimus Canones Tridentinos circa Confirmationem Sess. 7.

Can. 1. *Si quis dixerit Confirmationem baptisatorum otiosam cærimoniam esse, & non potius verum & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quàm Catechesim quamdam, quâ adolescentiæ proximi fidei suæ rationem coram Ecclesiâ exponebant, anathema sit.*

De naturâ, seu partibus
mentum Con

UT natura, & partes q
tionis Sacramentum,
gantur, quatuor sunt to
denda.

I°. nomen & definitio
tionis.

II°. an Confirmatio ver
novæ Legis Sacramentum.

III°. quæ sit ejus materi

IV°. quæ ejusdem form

ARTICULUS

De nomine & definitione Sac

VAria sunt apud Auct
no-

bet in Actibus Apostolorum c. 8. v. 17. *Imponebant* (nempe Apostoli) *manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum.* Ita passim Veteres, sanctus Cyprianus Epistolâ 73. ad Jubaianum, S. Hieronymus Dial. adversùs Luciferianos, S. Augustinus L. 3. de Baptismo contra Donatistas c. 16. & alii.

Dicitur 2°. *Sacramentum chrismatis & unctionis;* nempe ab unctione & chrismate, quod solet in illo usurpari. Ita S. Augustinus L. contra Litteras Petiliani c. 104. *Unguenti mysterium*, à S. Dionysio L. de Ecclesiasticâ Hierarchiâ c. 4. *Chrisma spiritalis unguenti*, à Theodoreto ad caput 1. Cantici Canticorum. *Chrisma sanctum, & supercœleste*, à Concilio Laodiceno Can. 7. & 48. Denique, *Chrisma salutis*, à S. Leone Serm. 4. de nativitate Domini c. 5.

A formâ, aut quasi formâ quâ administratur, dicitur *Signaculum*, à Cornelio S. Pontifice in suâ ad Fabium Antiochenum Epistolâ apud Eusebium L. 6. Hist. c. 43. ubi loquens de Novato, qui in lecto baptisatus, Sacramentum Confirmationis subinde percipere neglexerat, ait: *Hoc autem signaculo mi-* pag. 144.
nimè percepto, quo tandem modo Spiritum sanctum D.
potuit accipere? Ita pariter appellatur à S. Cypriano Epistolâ 73. ad Jubaianum, à S. Ambrosio L. de Mysteriis seu de Initiandis c. 7. à S. Leone Sermone 4. de nativitate. Communis est apud Græcos præsertim hæc nuncupatio, à quibus Confirmatio σφραγὶς, *signaculum* dicitur. Hinc ista solemnis apud eos inter ungendum forma usurpata, *Signaculum doni Spiritûs sancti.*

Ab effectu dicitur *perfectio*, à Concilio Eliberitano c. 38. à S. Ambrosio L. 3. de Sacramentis c. 2.

Ratio est, quia homo baptisatus fit perfectè ac plenè Christianus per accessionem gratiæ roborantis ac confortantis, quæ propria est Sacramenti Confirmationis. Dicitur 2°. *Consummatio*, à S. Cypriano Epistolâ citatâ. Unde S. Th. 3. parte q. 72. art. 1. ad 2. appellat Confirmationem, Sacramentum *plenitudinis gratiæ*. Et in 4. dist. q. 1. art. 1. q. 2. ad 1. *Est*, inquit, *plenitudo gratiæ Christianæ sufficiens ad salutem, & hæc datur in Baptismo; & plenitudo gratiæ ad fortiter resistendum, & hæc datur in Confirmatione.*

Dicitur 3°. usitato & communi nomine, *Confirmatio*, quia robur & vires subministrat ad fidem Christi intrepidè profitendam. Ita Catechismus Conc. Trid. parte 2. n. 17. *Chrismatis Sacramento*, inquit, *adversùs omnes carnis, & mundi & diaboli impetus robustiores fiunt* (baptisati;) *& eorum animus fide omnino confirmatur ad confitendum & glorificandum nomen Domini nostri Jesu Christi, ex quo etiam nomen ipsum inventum esse, nemo dubitat.* Ita quoque Conc. Senonense an. 1528.

Recens non est istud Confirmationis nomen, sed jam pridem à Veteribus usurpatum: à Concilio I. Arausicano an. 442. à tertio Arelatensi an. 455. à S. Hilario Arelatensi, qui subscripsit Concilio I. Arausicano, Homil. de Pentecoste, quæ vulgò cum cæteris sub nomine Eusebii Emisseni laudari solet. Et antea an. 315. à Synodo Romanâ sub Sylvestro, si fides habeatur Actis quæ Sylvestri nomine circumferuntur. Unde Beda qui an. 735. extremum diem obiit, Commentario in Psal. 26. testatur suo
P. 8. p. 558. n. 79. tempore unctionem, quæ per manuum impositionem datur ab Episcopis, vulgò Confirmationem appellari solitam fuisse; quo etiam nomine à Conciliis Florentino & Tridentino, & à totâ Ecclesiâ solet appellari.

Definitur aut potius deſcribitur Confirmatio, Sacrum & ſenſibile ſignum à Chriſto Domino inſtitutum, à ſolis Epiſcopis tanquam ordinariis miniſtris collatum, in Religione perpetuum, ad conferendam homini baptiſato gratiam roborantem ac confirmantem, quâ Chriſti fidem conſtanter & intrepidè profiteatur.

Nihil in hac deſcriptione continetur, quod ad fidem Catholicam non pertineat; ac conſultò abſtinuimus à faciendâ mentione vel materiæ, vel formæ, de quibus litigant inter ſe Scholæ Theologi.

Omnes hujus definitionis partes facilè conſtant ex iis quæ generatim diximus de definitione Sacramenti. Aliæ quippe tenent locum generis, & communes ſunt omnibus Sacramentis, nempe quòd ſit ſignum ſacrum ſenſibile à Chriſto Domino inſtitutum, perpetuum in Religione, gratiæ productivum; aliæ verò locum tenent differentiæ, nempe quòd producat gratiam roborantem & confortantem, ad fidem Chriſti conſtanter profitendam.

Breviùs Confirmatio definitur: Sacramentum à Chriſto Domino inſtitutum, quo baptiſatis datur Spiritus ſanctus, ad fidem Chriſti conſtanter & intrepidè profitendam.

ARTICULUS II.

An Confirmatio ſit verum & propriè dictum novæ Legis Sacramentum.

Errores.

Inter veteres Hæreticos ſoli Novatiani veniunt in ſuſpicionem negati Sacramenti Confirmationis: dico in ſuſpicionem; res enim ſatis explorata

[redacted]

non est, ut pro certâ & judicatâ habeatur. Cornelius quidem S. Pontifex in suâ ad Fabium Antiochenum Epistolâ apud Eusebium L. 6. c. 43. narrat Novatum, postquam à morbo liberatus est, ab
Pag.114 D. Episcopo consignatum non fuisse : an verò ex errore, aut ex solâ negligentiâ omiserit ille percipere Sacramentum Confirmationis, non exponit sanctus Pontifex. Solus Theodoretus Lib. 3. hæreticarum
C. 4. p.229. fabularum, de Novatianis ait : *Iis quos baptisant*
D. e *sanctissimum chrisma non præbent. Quapropter eos qui ex hac hæresi corpori Ecclesiæ conjunguntur, laudatissimi Patres inungi præceperunt.* Verùm alii Scriptores qui de Novatianis locuti sunt, ut Philastrius, S. Epiphanius, S. Augustinus, S. Damascenus, S. Pacianus, de hoc illorum errore prorsus silent; nisi velis S. Pacianum Epistolâ 3. ad Sympronianum hunc Novatianorum errorem indigitare, cùm ait:
Biblioth. PP. *Vestræ plebi unde Spiritus, quam non consignat un-*

[redacted]

tem numero Sacramenta; & de nostro Sacramento Confirmationis aiunt: *Fide ex divinis Scripturis sumptâ profitemur temporibus Apostolorum illud observatum fuisse.* Et apud Reinerum c. 5. gloriantur Valdenses, quòd per manûs impositionem Spiritum [Biblio. PP. To. 25. pag. 265. E.] sanctum conferant. Itaque non circa veritatem Sacramenti Confirmationis errarunt illi, sed 1°. circa ejus ministrum, quem ordinarium volebant esse Presbyterum. Ita colligitur ex Reinero. 2°. circa consecrationem chrismatis & aquæ baptismalis, quam dicebant omnino superfluam. Ita Philchdorfius. 3°. circa unctionem, quam humanum esse inventum asserebant. Ita Æneas Sylvius. Adde quòd apud Reinerum non legi, Valdenses Sacramentum Confirmationis reprobant; sed, *non curant.* Ait quidem eos *omnia Sacramenta damnare:* non quòd omnia rejiciant, nisi velit Dallæus eos & Baptismum, & Eucharistiam pariter rejecisse, quod ille haud dubiè non fatebitur; damnant verò in iis multa quæ immeritò inducta esse contendunt, v. g. in Baptismo Catechismum, susceptores, & alia hujusmodi.

Non Wiclefitas, à Wiclefo sic dicti, Lollardi vulgò nuncupati, qui circa annum Christi 1370. exorti sunt. Namque inter articulos Wiclefi in Concilio Constantiensi Sessione 8. damnatos, semel tantùm mentio fit Confirmationis, articulo nempe [T. 12. Conc.] 28. in quo non veritas hujus Sacramenti, sed mi- [pag. 46 B.] nister tantùm impetitur. En verba hujus articuli, *Confirmatio juvenum, locorum consecratio reservantur Papæ & Episcopis propter cupiditatem lucri temporalis & honoris.* Quapropter Guillelmus Widefordus qui ex professo errores Wiclefi confutavit, istum dumtaxat 28. articulum circa Confirmationem carpit & impugnat.

Non etiam Hussitas, qui & Thaboritæ dicti sunt; quia, teste Ænea Sylvio, isti eadem cum Wiclefo docuêre: at Wiclefus non circa substantiam Sacramenti Confirmationis, sed ejus tantùm ministrum, quem volebat esse simplicem Sacerdotem, erravit.

Petrus Vallecernensis Monachus Cisterciensis eum errorem ascribit Albigensibus, Historiæ suæ Albigensium cap. 2. sicut & Alanus ipsi coætaneus.

Itaque inter Novatores, Lutherani & Calvinistæ apertâ fronte veritatem Sacramenti Confirmationis aggressi sunt, quam dicunt meram esse ac otiosam Baptismi cæremoniam; seu Catechismum quemdam, quo baptisati ab Episcopo interrogati, fidei suæ rationem reddere tenentur.

Ex Canone 1. Conc. Trid. Sess. 7. apertè cognoscitur quis sit error Novatorum circa Confirmationem. Inverecundè omnino ac impiè Calvinus *oleum*

it. L. 4,

Primum, utrum veritas Sacramenti Confirmationis possit efficaciter probari ex Scripturis.

Secundum, utrum possit probari ex constanti & perpetuâ Ecclesiæ totius Traditione.

Utrum veritas Sacramenti Confirmationis efficaciter probari possit ex Scripturis.

Opiniones Scholasticorum.

Inter Scholæ Magistros qui existimant Sacramentum Confirmationis non fuisse à Christo, neque ab Apostolis institutum, sed ab iis rem Sacramenti sine Sacramento fuisse collatam, ii consequenter putant, ex Scripturis colligi non posse veritatem Sacramenti Confirmationis. Ita Alexander Alensis Summæ parte 4. q. 9. membro 1. *Sine præjudicio*, inquit, *dicendum quòd Dominus neque hoc Sacramentum, ut est Sacramentum, instituit, neque dispensavit, neque Apostoli. Intelligendum est igitur, quòd post Ascensionem Domini congruebat Apostolos confirmari, & illis Spiritum sanctum dari ad robur....unde Apostoli confirmati sunt à Spiritu sancto immediatè, sine ministerio, & Sacramento; & ipsi deinde confirmabant sine Sacramento....Sed postquam Apostoli....defecerunt, institutum fuit hoc Sacramentum Spiritûs sancti instinctu in Concilio Meldensi, quantùm ad formam verborum, & materiam elementarem, cui etiam Spiritus sanctus contulit virtutem sanctificandi.* T. 4. p. 198. col. 1.

Hujus opinionis (certè improbabilis, ne quid amplius dicam) meminit S. Th. 3. parte q. 72. art. 1. ad 1. *Circa institutionem hujus Sacramenti*, inquit, *triplex est opinio. Quidam enim dixerunt, quòd hoc Sacramentum non fuit institutum nec à Chri-*

[redacted]

ſto, nec ab Apoſtolis, ſed poſtea proceſſu temporis in quodam Concilio. Alii verò dixerunt, quòd fuit inſtitutum ab Apoſtolis. Sed hoc non poteſt eſſe: quia inſtituere novum Sacramentum pertinet ad poteſtatem excellentiæ, quæ competit ſoli Chriſto. Et ideo dicendum eſt, quòd Chriſtus inſtituit hoc Sacramentum, non exhibendo, ſed promittendo.... & hoc ideo quia in hoc Sacramento datur plenitudo Spiritûs ſancti, quæ non erat danda ante Chriſti Reſurrectionem & Aſcenſionem.

Inter eos verò qui exiſtimant Confirmationis Sacramentum fuiſſe à Chriſto inſtitutum, alii negant id poſſe ex ſacris Litteris demonſtrari, ſed ad unam confugiunt Eccleſiæ Traditionem, ut Scotus in 4. diſt. 7. ad 1. Gabriel eâdem diſtinctione q. unicâ. Alii putant ex Scripturis colligi id quidem poſſe, ſed inefficaciter, ut Dominicus Soto in 4. diſt. 7. art. 1. Gregorius de Valentiâ Tom. 4. diſput. 5.

[redacted]

firmare; &, *ungere*, apud S. Paulum usurpatur pro internâ gratiæ confirmatione & unctione, ut 1. Corinth. 1. v. 6. Coloss. 2. v. 7. Hebr. 2. v. 3. Quamquam dici non immeritò posset, Apostolum citato c. 1. 2. ad Corinth. alludere ad externam unctionem, sicut reverâ interpretantur aliqui è SS. Patribus; sed cùm argumentum istud efficax non sit ac peremptorium, omittendum duximus. Alii denique utuntur aliis Scripturæ testimoniis quæ mox proferemus.

Neque est quòd Dallæus nobis objiciat hanc nostrorum Theologorum discordiam. Namque illi omnes unanimi consensu fatentur Confirmationem verum esse Legis novæ Sacramentum, licet disputent de materiâ & formâ & de ministro, & de genere probationum quibus confirmari potest dogma Catholicum. Deinde verò fides Ecclesiæ Romanæ non æstimari debet ex placitis Doctorum particularium, sed ex publicis fidei professionibus ab Ecclesiâ universâ probatis & ubique receptis; atque in hoc luto semper hæret Dallæus, quòd privatas nonnullorum Scholasticorum opiniones, tanquam placita & definitiones Ecclesiæ Romanæ nobis obtrudat. His præmissis, sit

Conclusio.

Veritas Sacramenti Confirmationis efficaciter probatur ex sacris Litteris.

Ex cap. 8. Actorum v. 14. & sequentibus: *Cùm audissent Apostoli qui erant Jerosolymis, quia recepisset Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum & Joannem: qui cùm venissent, oraverunt pro ipsis, ut acciperent Spiritum sanctum; nondum enim in*

quemquam illorum venerat, sed baptisati tantùm erant in nomine Domini Jesu. Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum.

Ex cap. 19. v. 5. *His auditis, baptisati sunt in nomine Domini Jesu. Et cùm imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus sanctus super eos, & loquebantur linguis, & prophetabant.*

Inde sic efficaciter arguimus: Ad verum & propriè dictum novæ Legis Sacramentum quatuor potissimùm requiruntur conditiones. 1°. ut sit signum sensibile. 2°. ut sit à Christo Domino institutum. 3°. ut vim habeat producendi seu conferendi gratiam. 4°. ut sit perpetuum in Christianâ Religione. Atqui quatuor illæ conditiones apprimè conveniunt Sacramento Confirmationis, & rectè inferuntur ex duplici citato Scripturæ testimonio.

1°. Habemus signum sensibile, scilicet *manûs impositionem, & orationem.*

[redacted]

tempus institutum fuisse, sed permanens atque rpetuum in Ecclesiâ, invictè demonstratur ex axi & usu Ecclesiæ nusquam interrupto, atque SS. Patribus inferiùs laudandis, qui testantur m ætate suâ conferri per *impositionem manuum*, uod in Actibus Apostolorum collatum legimus ab postolis.

Ritum autem hunc non meram fuisse Baptismi æremoniam, ut placet Novatoribus, vel ex hoc o satis declaratur, quòd solis Apostolis ejus administratio concessa fuerit, ut iis nempe, qui à Philippo fuerant baptisati, darent per manûs impositionem Spiritum sanctum. At si mera fuisset Baptismi cæremonia, quare Philippus, qui Baptismum ederat Samaritanis, eam cæremoniam non usurpâsset? An majus quidquam est cæremoniam alicujus Sacramenti celebrare & administrare, quàm Sacramentum ipsum?

Solvuntur Objectiones Dallai adversùs probationem ex Scripturis.

Objicit 1°. Dallæus Lib. 1. c. 6. se in laudatis Scripturæ locis nullum oleum sentire, nullum odorari balsamum, quibus tamen no[illegible] constat Confirmatio.

Resp. 1°. de fide non esse, oleum & [illegible]um, seu unctionem, esse materiam essentialem Sacramenti Confirmationis; satis ergo est ad astruendam veritatem hujus Sacramenti, quòd ex Scripturis habeamus signum aliquod sensibile, quale profectò reperitur in manûs impositione; & quamquam nostri Theologi disputent inter se de illâ materiâ essentiali, omnes tamen consentiunt esse aliquam determinatam.

Resp. 2°. argumentum illud negativum nullius esse ponderis; certum quippe est multa fecisse & usurpasse Christum & Apostolos, quæ litteris consignata non sunt, ut testatur S. Joannes c. 20. v. 30. Ergo licet nulla fiat in Scripturis mentio chrismatis, non tamen benè infertur eam ab Apostolis usurpatam non fuisse, nec ab Ecclesiâ usurpari debere, cùm Traditio, quæ altera est fidei nostræ regula, doceat constantem fuisse illius usum in Ecclesiâ, sicut constabit ex dicendis infra, ubi de materiâ Confirmationis.

Objicit 2°. eodem Libro c. 9. Per Spiritum sanctum quem Apostoli imponendo manus conferebant, intelligi non debet gratia interior sanctificans, sed tantùm donum linguarum, charismatum, & miraculorum, quod primis illis temporibus necessarium erat ad confirmandam fidem, & primordia Ecclesiæ dilatanda. Probat ex cap. 2. Joelis ubi dicitur: *Effundam de spiritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filii vestri.* Et ex cap. ultimo S. Marci: *Signa autem eos qui crediderint*, inquit, *hæc sequentur: In nomine meo dæmonia ejicient.* Et ex Actibus Apostolorum, ubi passim observatur quòd ii, in quos descendebat Spiritus sanctus, loquerentur linguis &c.

Resp. nego ant. Uterque enim designatur effectus Spiritûs sancti, & gratia gratum faciens seu sanctificans, & gratia gratis data, seu donum linguarum, miraculorum: atque in eo perpetuò versatur Dallæi fallacia, quæ à falso supponente dicitur, ut utrumque aut dividat, aut rejiciat effectum; interiorem à donis separat in primis Christianis, à nobis verò utrumque excludit. Sed immeritò prorsus. Prior effectus, præcipuus est, permanens ac perpe-

tivus, id est Sacramento semper annexus, si cum legitimâ præparatione percipiatur; posterior verò transitorius fuit & ad tempus concessus, ad commendationem rudis fidei, & primordia Ecclesiæ dilatanda. Ita disertè S. Augustinus L. 3. de Baptismo cap. 16. *Neque enim*, inquit, *temporalibus & sensibilibus miraculis attestantibus, per manûs impositionem modò datur Spiritus sanctus, sicut antea dabatur ad commendationem rudis fidei, & Ecclesiæ primordia dilatanda. Quis enim nunc hoc expectat, ut ii quibus manus ad accipiendum Spiritum sanctum imponitur, repente incipiant linguis loqui? Sed invisibiliter & latenter intelligitur propter vinculum pacis eorum cordibus divina charitas inspirari.* Igitur ex S. Augustino, etsi jam desierint dona illa linguarum & miraculorum, quæ primis Fidelibus simul cum gratiâ sanctificante per Sacramentum Confirmationis conferebantur, ipsa tamen charitas latenter, id est sine signis illis conspicuis in cordibus diffunditur: quæ signa, ait idem S. Doctor Tract. 6. in Joannis Epistolam primam, erant tempori opportuna. *Oportebat enim*, inquit, *ita significari in omnibus linguis Spiritum sanctum, quia Evangelium Dei per omnes linguas cursurum erat toto orbe terrarum. Significatum est illud, & transiit.* Malè igitur infert Dallæus, aut primis Fidelibus sola dona linguarum & miraculorum data esse per impositionem manuum Apostolorum sine interiore ac sanctificante gratiâ, aut jam sanctificantem illam gratiam per eandem impositionem manûs non conferri; quia donis illis conspicuis destituta est. Si distinxisset ille inter effectus Confirmationis permanentes ac perpetuos, & fluentes, transitorios & tempori accommodatos, objectionem hanc tantâ pompâ non amplificasset.

T. 9. p. 118. F.

T. 3. part. 2. p. 868. G.

Ipsis verò primis Fidelibus cum donis linguarum, etiam interiorem seu sanctificantem gratiam concessam esse per impositionem manuum Apostolorum constat: tùm quia eundem acceperunt Spiritum sanctum qui datus erat Apostolis, teste S. Petro Act. 11. v. 15. *Cum autem*, inquit, *cœpissem loqui, cecidit Spiritus sanctus super eos, sicut in nos in initio.* At Spiritus sanctus datus Apostolis complectebatur non sola charismatum dona, sed præcipuè interiorem gratiam quâ subitò mutati sunt in viros alteros, & intrepidi redditi ad fidem Christi profitendam. Tùm quia est ille ipse Spiritus quem Christus promiserat Joan. 14. v. 16. *Ego rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum.* Atqui ejusmodi Spiritus non consistit in solis illis donis linguarum, quæ diuturna non fuère. Tùm quia ejusmodi dona & gratiæ gratis datæ etiam peccatoribus dari possunt: at isti manen-

[redacted]

tiam sanctificantem, quâ procul dubio in Baptismo donati fuerant; ergo acceperunt tantùm gratiam gratis datam.

Resp. dist. min. Atqui non caruerant gratiâ sanctificante regenerante, quâ omnia peccata, originale & actualia, perfectè mundantur, concedo: gratiâ roborante & confortante ad intrepidam & constantem fidei professionem ordinatâ, nego. Hanc enim gratiam, sive specie distincta sit à gratiâ baptismali, sive tantùm gradu & intensione, quod hîc non inquirimus, ante illapsum Spiritûs sancti non perceperunt Apostoli, neque primi Fideles ante impositionem manûs Apostolorum. De illâ autem gratiâ singulari loquitur Christus Act. 1. v. 8. *Accipietis virtutem supervenientis Spiritûs sancti in vos, & eritis mihi testes in Jerusalem & in omni Judæâ.*

Instat 2°. Adventus Spiritûs sancti in Samaritanos exprimitur voce græcâ ἐπιπεπτωκὸς, quæ significat, *irruere, illabi, incidere*: at Spiritûs sanctificantis donatio nusquam in Scripturis iis verbis exprimitur, quæ propria sunt Spiritûs prophetici.

Resp. non immeritò S. Lucam eo verbo usum fuisse, ut nempe utrumque gratiæ genus Apostolis datum, nempe gratis datæ, & gratum facientis, significaret. Verbum quippe quo utitur, significat *irruere, illabi*, seu *descendere*; utrumque autem apprimè illis donis congruit. Irruere quippe idem est ac cum impetu descendere; Spiritus enim sanctus dicitur per modum venti vehementis advenisse: illabi verò est leniter ac sine strepitu descendere, quod gratiæ gratum facienti rectè adaptatur. Unde Jacobi 1. v. 17. dicitur: *Omne donum perfectum*

desursum est, descendens à Patre luminum.

Instat 3°. Spiritus ille sanctus à Philippo nec datus est, nec dari potuit, ut Chrysostomus, Oecumenius & alii contendunt: atqui nulla idonea ratio & causa fingi potest, cur ab ordinario, eoque excellenti Christi servo, dari non potuerit ordinarium Spiritûs sancti donum.

Resp. nego min. Ratio hæc est, quòd Philippus Episcopus non erat, sed tantùm Diaconus; soli verò Episcopi à Christo instituti sunt ministri ordinarii Sacramenti Confirmationis: quapropter missi sunt Petrus & Joannes, qui manus imponerent iis qui à Philippo baptisati fuerant.

Instat 4°. Qui ab Apostolis dabatur Spiritus, movit Simonem magum ut oblatâ pecuniâ cuperet talem sibi ab Apostolis conferri facultatem: at si nihil aliud actum esset quàm quod in Confirmatione fieri vulgò videmus, non ita fuisset affectus Si-

quasi dona illa linguarum & prophetiæ excluderent interiorem gratiam sanctificantem: utrumque gratiæ genus, & gratis datæ, & gratum facientis, agnoscimus datum per Apostolos, cùm baptisatis manus imponebant.

Utrùm veritas Sacramenti Confirmationis possit efficaciter probari ex constanti & perpetuâ Ecclesiæ Traditione.

Traditionem hanc duobus Libris integris impugnat Dallæus, in quibus totus est, ut ostendat illam tùm manûs impositionem, tùm unctionem, cujus tam frequentem apud Veteres mentionem occurrere non dissimulat, post annum dumtaxat Christi 160. inductam esse, tanquam meram Baptismi appendicem, seu ritum & cæremoniam. E contra, ex perpetuâ & constanti Ecclesiæ Traditione ac praxi demonstramus, ritum hunc ab Apostolis ad subsequentes ætates derivatum pro vero Sacramento habitum semper fuisse. Traditionem verò nostram ex quinque fontibus hauriemus.

1°. Ex Conciliis.
2°. Ex SS. Pontificibus.
3°. Ex SS. Patribus.
4°. Ex praxi & usu Ecclesiæ non interruptô.

Conclusio.

Veritas Sacramenti Confirmationis invictè probatur ex perpetuâ & constanti totius Ecclesiæ praxi & Traditione.

PRIMA PROBATIO EX CONCILIIS.

Ex Eliberitano in Hispaniâ versùs annum 305. Duobus in Canonibus meminit Sacramenti
. 1. Conc. Confirmationis. Canone 38. *Peregrè navigan-*
974. B. *tes*, inquit, *aut si Ecclesia in proximo non fuerit, posse Fidelem qui lavacrum suum habet integrum, nec sit bigamus, baptisare in necessitate infirmitatis positum Catechumenum; ita ut si supervixerit, ad Episcopum eum perducat, ut per manûs impositionem perfici possit.*

Ibid. p. 578. Can. 77. *Si quis Diaconus regens plebem, sine Episcopo vel Presbytero aliquos baptisavit, Episcopus eos per benedictionem perficere debebit. Quòd si ante de sæculo recesserint, sub fide quâ quis credidit, poterit esse justus.*

Habemus in hoc duplici Canone, baptisatos de-

[redacted]

ceſſaria eſt ad fortiter ſuſtinendas tentationes omnes & impetus contra fidem, de quâ ſolùm hîc agimus.

Reponit 2°. in illis Canonibus altum eſſe de unctione ſilentium.

Ita eſt : verùm aut ignorat aut diſſimulat Dallæus, non eſſe apud nos rem ex fide certam, illam unctionem partem eſſe eſſentialem Sacramenti Confirmationis, de quâ liberè & ſalvâ fide inter ſe diſputant Theologi. Satis eſt ad rationem Sacramenti, quòd ſignum aliquod ſenſibile cum effectu gratiæ interioris habeamus ex duplici illo Canone.

Reponit 3°. citato Can. 77. innui Preſbyterum, imò & Diaconum in neceſſitate, abſente Epiſcopo, poſſe manus imponere, quod certè non permitteret Concilium, ſi de vero & propriè dicto Confirmationis Sacramento loqueretur.

Verùm ne leviſſimum quidem eſt talis licentiæ Preſbyteris vel Diaconis conceſſæ veſtigium in citato Canone.

Addit Spalatenſis Lib. 5. cap. 5. n. 33. iſta verba Canonis 38. *Qui lavacrum integrum habet*, non obſcurè ſignificare Confirmationem eſſe ritum ſeu cæremoniam & complementum Baptiſmi.

Verùm aberrat ille : verba enim citata referuntur ad laïcum, qui in neceſſitate Baptiſmum adminiſtrat, in quo requirit Canon ut Baptiſmum integrum habeat ; id eſt, ut nec inter pœnitentes publicos recenſeatur, nec ſit bigamus : erat enim hæc duplex cauſa irregularitatis quæ laïcum à ſacris Ordinibus arcebat.

Ex Concilio generali Nicæno I. an. 318. Can. 8. & ex Laodiceno an. 363. Can. 48.

Concilium Nicænum I. Canone 8. decernit,

T. 2. Conc. p. 31. E. *Novatianos ad Ecclesiam redeuntes recipiendos esse per manus impositionem.* Hanc verò verè confirmatoriam fuisse colligi potest, quia, teste Theodoreto antea citato, ubi de erroribus circa veritatem Sacramenti Confirmationis, Novatiani Sacramentum Confirmationis non conferebant: inde jubet Concilium ipsis redeuntibus manus esse imponendas.

T. 1. Conc. p. 1514. A. Concilium Laodicenum Canone 48. juxta versionem Dionysii exigui sic decernit: *Oportet eos qui baptisantur, post lavacrum chrisma Ecclesiæ accipere, & Regni Christi participes inveniri.* Non potest Confirmationis Sacramentum clarioribus verbis designari.

Atque vana & futilis profectò est Dallæi observatio, Canonem scilicet agere de baptisando, non de baptisato; unde infert unctionem illam esse Baptismi cæremoniam: namque agit Canon de unctione conferendâ post Baptismum; ergo homini baptisato.

Ex Arausicano I. an. 441. Can. 2. juxta lectionem doctissimi Sirmondi Tom. 1. Conciliorum
Pag. 71. Galliæ. *Nullum*, inquit Canon, *ministrorum qui baptisandi recepit officium, sine chrismate unquam debere progredi, quia inter nos placuit semel chrismari. De eo autem qui in Baptismate quacumque necessitate faciente non chrismatus fuerit, in Confirmatione Sacerdos commonebitur. Nam inter quoslibet chrismatis ipsius nonnisi una benedictio est; non ut præjudicans quidquam, sed ut non necessaria habeatur repetita chrismatio.* Scio quidem graves excitatas esse contentiones inter Jacobum Sirmondum & Petrum Aurelium, circa particulam negantem in ultimâ parte apponendam vel tollendam, tùm

circa sensum illius, de quâ controversiâ suo loco inferiùs, ubi de materiâ Confirmationis disseremus: verùm sepositis jam his contentionibus, ex ipso Canone manifestè colligitur, Confirmationem esse ritum à Baptismo distinctum, quod unum hîc contendimus.

Ex Hispalensi II. an. 619. cap. 7. ubi enumerans ea quæ Presbyteris simplicibus non licet administrare, ait, *Nec per impositionem manûs Fidelibus baptisatis, vel conversis ex hæresi Paracletum Spiritum tradere, nec chrisma conficere, nec chrismate baptisatorum frontes signare,* T. 5. Conc. p. 1661. B.

Ex Cabillonensi II. an. 813. Can. 27. *Dictum nobis est,* inquiunt Patres, *quòd quidam de plebe bis aut ter ab Episcopis, ignorantibus eisdem Episcopis, confirmentur. Unde nobis visum est, eamdem Confirmationem sicut nec Baptismum iterari minimè debere.* T. 7. Conc. p. 1278. A.

Ex Parisiensi VI. an. 829. Lib. 1. cap. 33. sic legitur: *Perlatum est ad nos, quòd in quibusdam Provinciis plerique Episcopi post perceptionem cibi & potûs soleant per impositionem manuum tradere Spiritum sanctum, quod tam excellenti ministerio prorsus non convenire, & ita deinceps fieri non debere omnibus nobis visum est..... Sicut enim Baptismus, exceptâ infirmorum causâ, nonnisi à jejunis celebratur Sacerdotibus; ita etiam traditio Spiritûs sancti..... nonnisi à jejunis celebranda est Pontificibus.* Ibid p. 1611. D. E.

Denique ex Tridentino Sess. 7. Can. 1. *Si quis dixerit Confirmationem baptisatorum otiosam esse cæremoniam, & non potiùs verum & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quàm catechesim quamdam, quâ adolescentiæ proximi fidei* T. 14 Conc. p. 779. C.

suæ rationem coram Ecclesiâ exponebant, anathemâ sit. Ita Lutheri & Calvini figmenta damnat sancta Synodus. Eâdem Sessione Can. 1. de Sacramentis in genere, definit septem esse numero Sacramenta, inter quæ secundò loco Confirmationem recenset.

Secunda probatio ex Summis Pontificibus.

Obiit an. 255. Ex Cornelio in Epistolâ ad Fabium Antiochenum apud Euseb. Lib. 6. c. 43. de Novato ait,
Pag. 244. C. D. *eum postquam à morbo liberatus fuit*, (propter quem in lectulo jacens baptisatus fuerat) *reliqua non percepisse quæ juxta Ecclesiasticam regulam percipi debent, neque ab Episcopo consignatum fuisse. Hoc autem signaculo minimè percepto, quomodo*, inquit, *Spiritum sanctum potuit accipere?* Signaculum autem illud quod ab Episcopo confertur, & Spiritum sanctum confert, nonne est ipsummet Confirmationis Sacramentum, quod, si fides Theodoreto habeatur, Novatiani suis non administrabant?

At, reponit Dallæus, Ecclesiasticam regulam laudat Cornelius, non Christi institutionem; igitur non de vero Sacramento loquitur, sed de merâ cæremoniâ Baptismi. Præclara verò consecutio! Quasi ea quæ Christus præscripsit, Ecclesia suis Canonibus ac Legibus non commendaret ac præscriberet. Præterea verò, Ecclesiastica illa regula ad quam provocat Cornelius, non spectat institutionem, sed perceptionem Sacramenti Confirmationis, quod primis temporibus ex lege & usu Ecclesiæ cum Baptismo simul & Eucharistiâ administrabatur; atque conqueritur S. Pontifex, quòd Novatus neglexisset illud percipere. Figmentum autem est Dallæi planè absurdum, ea nempe quæ Novatus percipere neglexit, fuisse lactis &

mellis degustationem : de hac enim ne verbum quidem in Epistolâ Cornelii, sed de signaculo dumtaxat, quod Episcopus baptisatis imponit, ut accipiant Spiritum sanctum, & quod quidem Novatus neglexit.

At, reponit iterùm Dallæus, non obscurè colligitur ex eâdem Cornelii Epistolâ, Novatum in Presbyterum ordinatum fuisse à Fabiano Cornelii prædecessore: probabile autem non videri, Fabianum Novato Sacramentum illud Confirmationis non contulisse, si illud pro vero Sacramento agnovisset.

Verùm, unde habet Dallæus 1°. Fabianum cognovisse Novato in lecto baptisato administratum non fuisse Sacramentum Confirmationis? Nonne id potuit ignorare, simulatâ hominis pietate deceptus? 2°. Si cognovit, unde habet reipsâ Fabianum illud Novato non dedisse, antequam eum in Sacerdotem ordinaret? Cornelius enim de duobus tantùm expostulat, quòd nempe statim à morbo liberatus cætera non percepisset, quæ juxta regulam Ecclesiasticam percipi debebant; & quòd contra Canones fuisset ad sacrum Presbyteratûs Ordinem promotus, utpote irregularis propter Baptismum in lecto perceptum.

Ex Innocentio I. Epist. ad Decentium Eugubinum Episcopum c. 3. ubi sic loquitur: *De consignandis verò infantibus manifestum est, non ab alio quàm ab Episcopo fieri licere. Nam Presbyteri, licet sint Sacerdotes, Pontificatûs tamen apicem non habent. Hæc autem Pontificibus solis deberi, ut consignent, vel Paracletum Spiritum tradant, non solùm consuetudo Ecclesiastica demonstrat, verùm & illa lectio Actuum Apostolorum, quæ asserit Petrum &*

Obiit an. 417. T. 2. Conc. p. 1246. B. C.

Joannem esse directos, qui jam baptisatis traderent Spiritum sanctum. Nam Presbyteris, seu extra Episcopum, seu præsente Episcopo baptisent, chrismate baptisatos ungere licet, sed quod ab Episcopo fuerit consecratum; non tamen frontem ex eodem oleo signare, quod solis debetur Episcopis, cùm tradunt Spiritum Paracletum.

Ex quo S. Pontificis præclaro testimonio tria colligi possunt. Primum, unctionem baptismalem planè diversam esse à confirmatoriâ: illa enim fit in vertice, hæc in fronte; illam Sacerdotes conferunt, istam soli Episcopi. Secundum, manûs impositionem, de quâ mentio fit in Actibus Apostolorum, eamdem esse cum confirmatoriâ, quæ frequentabatur sub finem quarti & initio quinti sæculi. Tertium, per illam manûs impositionem & unctionem dari Spiritum sanctum.

Obiit an. 461. T.1.p.156. Ex S. Leone Serm. 4. de Nativitate, cujus hæc verba sunt: *Permanete stabiles in eâ fide quam confessi estis coram multis testibus, & in quâ renati per aquam & Spiritum sanctum, accepistis chrisma salutis, & signaculum vitæ æternæ.* Duplex ibi S. P. Sacramentum distinctè commemorat, Baptismum scilicet & Chrisma, seu Confirmationem.

Obiit an. 604. T.1.p.1279. C. D. Ex S. Gregorio Magno Libro 14. Epistolarum; Epist. 17. aliàs Lib. 12. Epistolarum Epist. 32. *Nos*, inquit, *ab antecessoribus nostris traditum accepimus, ut quoties tam de Baptismo aliquorum vel Confirmatione, quàm de Ecclesiarum consecratione dubitatio habetur, utrùm baptisati vel confirmati; sive Ecclesiæ consecratæ sint, ut baptisentur tales ac confirmentur, atque Ecclesiæ canonicè dedicentur, ne talis dubitatio ruina Fidelibus fiat: quoniam non monstratur iteratum, quod non certis indiciis ostenditur ritè peractum.*

Et Homil. 17. in Evangelia, *Per nos*, inquit, *fideles ad sanctum Baptisma veniunt, nostris precibus benedicuntur, & per impositionem nostrarum manuum à Deo Spiritum sanctum percipiunt.*

Libro verò Sacramentorum, in ordine Sabbati sancti, describit idem Summus Pontifex ritum administrandæ Confirmationis.

Tertia probatio ex SS. Patribus.

Infiniti essemus, ac plùs æquo cresceret volumen istud, si vellemus singulos SS. Patres avitæ fidei testes ac vindices per ætates singulas percurrendo hîc proferre. Nonnullos tantùm ex primis sæculis appellabimus, ex quibus catholicum de Sacramento Confirmationis dogma adversùs vanos Dallæi impetus asseremus ac vindicabimus.

Ex S. Irenæo Lib. 4. adversùs hæreses cap. 38. aliàs 75. ubi ait, *Apostolos per manûs impositionem dedisse Spiritum sanctum.* Et cap. 18. Libri primi referens impium quoddam Gnosticorum dogma, dicit eos solitos esse ungere baptisatos opobalsamo. Si conjecturæ locus hîc esse potest, Gnostici, cæterorum Hæreticorum more, qui omnes ferè Ecclesiæ ritus sacrilegâ imitatione ad se trahebant, hanc unctionem, in similitudinem unctionis confirmatoriæ tunc temporis apud Catholicos usurpatæ, usurparunt.

Obiit Martyr, anno 202. Pag. 284. n. 2. Pag. 96. n. 3.

Ex Tertulliano Lib. de Baptismo cap. 7. sic loquitur. *Exinde egressi de lavacro perungimur benedictâ unctione de pristinâ disciplinâ, quâ ungi oleo de cornu in sacerdotium solebant..... In nobis carnaliter currit unctio, sed spiritualiter proficit; quomodo & ipsius Baptismi carnalis actus, quòd in aquâ mergimur; spiritalis effectus, quòd delictis libera-*

Floruit an. 215. Pag. 226. D.

mur. Dehinc manus imponitur per benedictionem, advocans & invitans Spiritum sanctum.

Pag. 330 B. Lib. de Resurrectione carnis c. 8. *Caro*, inquit, *abluitur, ut anima emaculetur. Caro ungitur, ut anima consecretur. Caro signatur, ut anima muniatur. Caro manûs impositione adumbratur, ut & anima spiritu illuminetur. Caro Corpore & Sanguine Christi vescitur, ut & anima de Deo saginetur.*

Lib. de Præscriptionibus cap. 40. observat dæmonem in idolorum mysteriis æmulari res Sacramentorum nostrorum. Pag. 216 D. *Tingit*, inquit, *& ipse quosdam utique credentes & fideles suos; expiationem delictorum de lavacro repromittit, & si adhuc memini, Mithra signat illic in frontibus milites suos: celebrat & panis oblationem.*

Apertè inde colligitur, Tertullianum agnovisse Sacramentum Confirmationis à Baptismo planè distinctum, quòd gratiam conferret; ejusque mate-

quoque necesse est eum qui baptisatus sit, ut accepto chrismate, id est unctione, esse unctus Dei, & habere in se gratiam Christi possit.

Ex Firmiliano in Epistolâ ad S. Cyprianum, inter Cyprianicas 75. *Quando omnis potestas,* inquit, Pag. 145. *à gratiâ in Ecclesiâ constituta sit, ubi præsident majores natu, qui & baptisandi, & manum imponendi, & ordinandi possident potestatem. Hæretico enim sicut ordinare non licet, nec manum imponere, ita nec baptisare.* Et postea significat se loqui de Confirmatione, cùm ait se loqui de illâ manûs impositione, quam Paulus imposuit eis quos baptisaverat.

Ex S. Cyrillo Hierosolymitano. (floruit 4° sæculo) Catecheses scripsit cujus tertia mystagogica tota est de Confirmatione, sicut duæ præcedentes totæ sunt de Baptismo, & aliæ duæ sequentes de Eucharistiâ, quia tunc temporis ex recepto usu tria hæc Sacramenta simul conferebantur. In illâ itaque tertiâ Catechesi fusè exponit S. Doctor Sacramentum chrismatis seu Confirmationis. *Vobis,* P. 234. C. inquit, *postquam ex aquis sacri lavacri ascendistis, datum est chrisma, quod imaginem gerit illius quo unctus est Christus: hoc autem est Spiritus sanctus.... Et sicut Christus verè crucifixus & sepultus est, atque resuscitatus, vos verò per Baptismum in similitudine quâdam, unà crucifigi, consepeliri, simulque secum voluit resurgere; ita fit & in hoc chrismate. Ille spiritali oleo exultationis unctus est, hoc est Spiritu sancto; qui idcirco oleum exultationis vocatur, quia est auctor & causa exultationis. Vos verò uncti estis unguento, facti participes & consortes Christi.*

Plura alia ex eodem S. Doctore prætermittimus:

ium cognitionis atque
ris, & serva quod ac
ter, confirmavit te C
gnus Spiritus in corde
didicisti.

Ibid. p. 360. D. Et Lib. 2. de Sacr
inquit, *venisti ad S*
Deus, inquit, Pate
ex aquâ & Spiritu san
tua, ipse te ungat in v

Ibid. p. 61. B. Et Lib. 3. c. 1. *A*
Ibid. p. 363. E. *rium, hoc est unguent*
quitur spiritale sign
legi; quia post fontem
do ad invocationem Sp
hil certè clarius & exp

Ex S. Hieronymo I

T. 4. part 2. p. 294. nos. Luciferianum sic
cis Ecclesiarum hunc e
stea manus imponantur
sanctus? Exigis ubi scr
stolorum...

esse Ecclesiarum consuetudinem, ut ad eos qui longè in minoribus urbibus per Presbyteros & Diaconos baptisati sunt, Episcopus ad invocationem Spiritûs sancti manum impositurus excurrat..... Quòd si hoc loco quaeris, quare in Ecclesiâ baptisatus, nisi per manus Episcopi non accipiat Spiritum sanctum, quem nos asserimus in vero Baptismate tribui, disce hanc observationem ex eâ auctoritate descendere, quòd post ascensum Domini, Spiritus sanctus ad Apostolos descendit. Et multis in locis idem factitatum reperimus, ad honorem potiùs sacerdotii, quàm ad legis necessitatem.

Ex S. Chrysostomo Hom. 18. in Acta, de Philippo ait : *Ideo baptisans Spiritum sanctum non dabat, neque facultatem habebat : hoc enim donum solorum Apostolorum erat.* Et postea : *Virtutem quidem acceperant faciendi signa, non autem dandi aliis Spiritum sanctum. Igitur hoc erat in Apostolis singulare ; unde & praecipuos, & non alios videmus hoc facere..... Vides* (ad haec verba, *oraverunt pro eis*) *quòd non simpliciter hoc fit, sed multâ opus est virtute, ut detur Spiritus sanctus ? Non enim idem est assequi remissionem peccatorum, & accipere virtutem illam.* *Edit. Commel. p. 580. B.* *Ibid.* *Pag. 581. A.*

Denique ex S. Augustino. Multis in locis de Sacramento Confirmationis mentionem facit sanctus Doctor, quod quidem modò per manûs impositionem, modò per unctionem designat.

De impositione manuum loquitur Lib. 3. de Baptismo c. 26. verba suprà laudavimus in responsione ad secundam Objectionem adversùs probationem ex Scripturis. Eadem ferè repetit Tractatu sexto in primam Epistolam S. Joan. *Si vis nosse,* inquit, *quia accepisti Spiritum sanctum, interroga* *T. 3. part. 2. pag. 868. F.*

cor tuum: ne fortè Sacramentum habeas, & virtutem Sacramenti non habeas.

T. 9. p. 16. D. Lib. 3. de Baptismo c. 16. *Spiritus autem sanctus,* inquit, *quòd in solâ Catholicâ per manûs impositionem dari dicitur, nimirum hoc intelligi majores nostri voluerunt, quod Apostolus ait, Quoniam charitas Dei diffusa est in cordibus per Spiritum sanctum qui datus est nobis.*

Et Lib. 15. de Trinitate cap. 26. postquam dixit Apostolos orando & manus imponendo dedisse

T. 8. p. 999. A. Spiritum sanctum, ait, *eumdem morem in suis Præpositis etiam nunc servare Ecclesiam.*

De unctione verò loquitur mox citato capite

Ibid. B. C. Libri 15. de Trinitate. *Unxit eum,* inquit, (nempe Christum) *Deus Spiritu sancto. Non utique oleo visibili, sed dono gratiæ quod visibili significatur unguento, quo baptisatos ungit Ecclesia.*

Et Lib. 2. contra Litteras Petiliani cap. 104.

Quarta probatio ex usu & praxi Ecclesiæ perpetuâ.

Usum hunc colligimus, non modo ex citatis SS. Patrum testimoniis, & aliis benè multis quæ adduci possent, sed præsertim ex iis omnibus Auctoribus qui de Officiis Ecclesiasticis scripserunt, omnibusque Libris Ritualibus. Ii scilicet omnes describunt ritus quibus administrari in Ecclesiâ per Episcopos debet Sacramentum Confirmationis, quam & per impositionem manûs, & per unctionem designant. Ita

Sacramentarium S. Gregorii, ubi fusè describitur quomodo Pontifex protensâ super infantes manu, tincto pollice in chrismate, singulos confirmat, factâ oratione quâ Spiritum sanctum advocat.

Ordo quoque Romanus ante nonum sæculum scriptus, in Sabbato sancto eumdem ritum describit iisdem ferè verbis quibus Sacramentarium S. Gregorii.

Venerabilis Beda in Psalm. 26. ait, *unctionem illam, quæ per impositionem manuum fit, ab Episcopis Confirmationem appellari.* T.8.p.558. n.70.

Valafridus Strabo L. de rebus Ecclesiasticis, c. 26.

Amalarius L. 1. de Officiis Ecclesiasticis c. 27.

Rabanus Maurus L. de institutione Clericorum, c. 30.

Alcuinus Epistolâ ad Oduinum Presbyterum, & alii repetunt & Commentariis suis illustrant, quod in Ordine Romano de ritu administrandi Confirmationem præscribitur. Videntur illi hoc habere proprium & singulare, quòd velint manûs impositionem non esse actionem distinctam ab eâ per

quam unctio fit, quam quæstionem postea expendemus. Sufficit præsenti nostro instituto, eos omnes noni sæculi Auctores expressam mentionem facere Sacramenti Confirmationis.

Solvuntur Objectiones Dallæi adversus probationem ex Traditione Ecclesiæ.

Objicit 1°. Lib. 2. cap. 2. silentium veterum Scriptorum quorum genuina extant Opera, ut Clementis in Epistolâ ad Corinthios, Justini, Athenagoræ, Theophili, Tatiani, Irenæi, apud quos altum est de Sacramento Confirmationis silentium.

Resp. 1°. argumentum negativum nullius ponderis esse in quæstionibus facti, cùm alia non desint positiva, & quidem benè multa.

2°. Ad confirmandam alicujus dogmatis veritatem, necesse non est ut omnes & singuli cujuslibet

[redacted]

tinè vertit, notis brevioribus illustravit, & Oxonii publici juris fecit an. 1633. Plura scripsit Irenæus, quæ periêre, referente Eusebio L. 5. Hist. c. 26. & S. Hieronymo L. de Scriptoribus Ecclesiasticis; & ita de aliis benè multis Veterum lucubrationibus. Quâ verò arte augurari potuerit Dallæus, in illis Scriptis nullam Sacramenti nostri factam esse mentionem, vix scio: quamquam non facilè concedimus, S. Irenæum de illo tacuisse in his quæ nobis supersunt illius Libris.

4°. Scopus & institutum alicujus Scriptoris tale aliquando est, ut non exigat omnium nostrorum Sacramentorum mentionem ab ipso fieri. Sic v. g. qui ex Veteribus Apologias pro Christianis scripsêre, in eo toti erant ut Gentilium calumnias adversùs Religionem nostram invidiosè confictas propulsarent, potiùs quàm singula nostra Mysteria sigillatim exponerent; quorum proinde silentium, tanquam argumentum denegati ab ipsis alicujus mysterii seu dogmatis, opponi meritò non potest Ita est de Justino, Athenagora, Theophilo, & aliis.

Objicit 2°. eodem Libro 2. cap. 17. & L. 2. de cultibus Latinorum religiosis, Græcam Ecclesiam in numero Sacramentorum non recensere Confirmationem, quod probat his momentis.

I°. Ex Euchologiis, ubi non duo, sed unum est Officium Baptismi & Unctionis, cui titulus est, *Ordo Baptismatis*; igitur unctio illa est cæremonia, non Sacramentum diversum.

II°. Quia neminem Græci admittunt ad sacram mensam, nisi qui fuerit chrismatus: atqui certum est neminem unquam ritè baptisatum, repulsum fuisse à sacrâ Communione, nisi propter ali-

fronte : at ſimplex Sa
ſter ordinarius Sacra
tio ergo illa non eſt v
Reſp. nego ant. I
tiqua ſive recentior,
torum habuit Confir
tur Concilium Laodi
lus Hieroſolymitanus
quibus & alios plur
Confirmationis, adju
teſtes ſunt Simeon T
Sacramentis, Jeremi
ſione, Gabriel Phila
ſtantinopolitana an. 1
triarchâ, in quâ Calv
enim 15. damnat Syn
quòd quinque Sacram
Synodus Bethlemiti
Patriarchâ Hieroſolym
ſiæ Græcæ circa Sacran

Denique ipsa Latina Ecclesia, quoties unionem tentavit aut perfecit cum Græcâ, nusquam ei objecit rejectum ab ipsâ Sacramentum Confirmationis.

Ad singulas igitur probationes respondeo.

Ad primam, idcirco Officium seu ritum administrandi Sacramentum Confirmationis sub Officio Baptismatis contineri, quia statim post Baptismum conferri solebat. Ex hoc autem inferre Confirmationem esse ritum Baptismi, quid aliud est, quàm velle quoque inferre Eucharistiam, quæ simul cum Baptismo & Confirmatione solebat antiquitùs administrari, esse pariter Baptismi ritum? quo nihil posset fingi absurdius. Unctionem verò illam distinctam esse à Baptismo, nec ad illius cæremonias pertinere, manifestum est ex ipso Euchologio: tùm quia peculiarem habet annexam orationem, quâ invocatur septiformis Spiritus sanctus ad robur baptisati: tùm quia confertur post perfectum & absolutum Baptismum: tùm denique quia Episcopus illam unctionem ministraturus, & vestes quibus, dum baptisaret, erat indutus, & locum mutat.

Ad secundam: Ille potest à sacrâ mensâ legibus Ecclesiæ meritò repelli, qui ea non percipit quæ ex usu & praxi Ecclesiæ debent percipi: at in Ecclesiâ Græcâ lex erat & consuetudo, simul cum Baptismo dandi Confirmationem & Eucharistiam; meritò igitur Græci à sacrâ mensâ excludunt eos, qui sacro chrismate post Baptismum inuncti non fuerunt.

Ad tertiam: Constabit ex dicendis, unctionem illam per quam redeuntes Hæretici recipiebantur, puram fuisse cæremoniam, non Sacramentum Confirmationis.

Ad quartam : Pertinet hæc Objectio ad quæstionem de ministro Confirmationis, de quâ inferiùs suo loco.

Objicit 3°. Sacramentum Confirmationis incognitum est multis Ecclesiis ; v. g. Æthiopicæ, ut testatur Alvares Hispanus Monachus in suo Itinerario ; Armenicæ, teste Guidone Carmelitâ ; Chaldaïcæ, cæterisque Christianis longè latèque per Arabiam, Mesopotamiam, Assyriam, Persidem, ipsamque Ægyptum diffusis.

Resp. 1°. ex illis particularibus Ecclesiis, quæ schismate à Romanâ divisæ sunt, nihil adversùs veritatem inferri posse : error enim ex schismate plerumque nascitur.

Resp. 2°. certum non esse eas omnes Ecclesias non agnoscere Sacramentum Confirmationis : imò de Ecclesiâ Æthiopicâ fidem facit Ordo mysteriorum, sive administrationis Sacramenti Confirmationis secundùm usum Æthiopum excusus Tom. 6.

Regem nostrum Christianissimum misit. Syros verò agnoscere Sacramentum Confirmationis, testatur Jacobus de Vitriaco L. 1. Historiæ Hierosolymitanæ c. 74.

Objicit 4°. L. 3. c. 14. Noni sæculi Scriptores eodem planè loco habuêre unctionem quam Sacerdos adhibet in Baptismo, cum eâ quam Episcopus facit in Confirmatione, & istam per aliam suppleri posse affirmant. Sic

I°. Valafridus Strabo L. de rebus Ecclesiasticis c. 26. ait, *Sylvestrum S. Pontificem instituisse ut Presbyter baptisatum chrismate liniat propter occasionem transitûs mortis. Quòd si à Diacono vel quolibet alio homine baptisatus, casu ante Confirmationem transierit, credendum non est perire propter hoc.* Quo loco eos solùm ante Confirmationem ex hac vitâ transire docet Auctor ille, qui à Diacono vel quolibet alio homine, id est laïco, baptisatus fuerit, & non consignatus; ergo qui sunt à Sacerdote baptisati, cùm unctionem baptismalem perceperint, non censentur sine Confirmatione recedere ex hac vitâ. Censet igitur unctionem illam baptismalem ejusdem esse virtutis cum eâ quam confirmatoriam appellamus.

II°. Idem Valafridus, Amalarius, & Rabanus tradunt præceptam à Sylvestro Presbyteris chrismationem, ne quis sine Confirmatione moreretur. *Legimus & in gestis Patrum,* inquit Rabanus Lib. 1. T.6.p.9.H.
de institutione Clericorum c. 28. *quòd Sylvester Papa in Ecclesiâ Romanâ constituerit, ut sicut potestas & privilegium apud solum Episcopum constat quòd sacrum chrisma ipse conficiat, & baptisatum per manûs impositionem cum ipso chrismate consignet propter hæreticam suasionem; ita Presbyter eodem*

chrismate liniat baptisatum levatum ex aquâ propter occasionem transitûs mortis ..... Ac deinde profectò patet, quia quicumque non est Christi, Regni sui particeps fieri nequit: ideoque necessarium est, ut statim succurratur baptisato cum chrismatis unctione, ut Spiritûs sancti participationem accipiens, alienus à Christo non existat. In casu igitur necessitatis vim eamdem tribuit Rabanus unctioni baptismali & confirmatoriæ.

Confirmat Dallæus objectionem hanc. 1°. quia utriusque unctionis eadem est materia, & eadem consecratio. 2°. quia idem est effectus, ut patet ex orationibus quibus consecratur chrisma, quibus à Deo postulatur, *ut chrisma sit omnibus perunctis propitiatio & custodia salutaris, & in adoptionem filiorum.*

Resp. nego ant. Triplex enim discrimen assignant Scriptores noni sæculi inter unctionem baptismalem & confirmatoriam. Primum, quia bapt-

priusquàm ab Episcopo consignatus fuerit; nihilominùs neutram necessariam esse absolutè ad salutem: unde si quis ex hac vitâ discedat baptisatus à quocumque, nec consignatus, non idcirco perire credendus est. Falsò igitur supponit Dallæus, eos qui sunt à Presbyteris baptisati, sine Confirmatione non discedere ex hac vitâ, quamvis non sint ab Episcopo consignati.

Ad secundam: Falsò etiam supponit Dallæus, unctionem baptismalem idcirco institutam & necessariam esse, ne quis sine Confirmatione discedat ex hac vitâ; istud non ait Rabanus citatus, sed tantùm *propter mortis periculum necessariam esse unctionem baptismalem, ut quis unctus seu Christi esse dici possit*: scilicet ad significationem chrismatis & unctionis alludit ibi Rabanus. Et rursùs cap. 30. *Signatur*, inquit L. 1. de institutione Clericorum c. 30. *baptisatus chrismate per Sacerdotem in capitis summitate; per Pontificem verò in fronte, ut priori unctione significetur Spiritûs sancti super ipsum descensio, ad habitationem Deo consecrandam; in secundâ quoque, ut ejusdem Spiritûs sancti septiformis gratia cum omni plenitudine sanctitatis & scientiæ & virtutis venire in hominem declaretur.* Istud autem discriminis est inter modum quo utraque hæc unctio effectum spiritualem significat, quòd unctio confirmatoria practicè & ex opere operato significet effectum gratiæ spiritualis quem producit; unctio verò baptismalis significat tantùm, non verò producit, saltem ex opere operato, & tanquam verum Sacramentum à Baptismo distinctum, unctionem interiorem gratiæ.

r 6. p. 10. c.

Ad primam confirmationem, dico eamdem quidem esse materiam remotam utriusque unctionis,

nempe chrisma, sed non eamdem esse materiam proximam: unctio enim confirmatoria, teste ipso Rabano, adjunctam habet manûs impositionem, non verò unctio baptismalis. Præterea non sufficit ad perfectam utriusque unctionis paritatem, quòd sit eadem materia, sed eadem quoque deberet esse forma, & idem effectus: porro & in formâ & in effectu & in ministro multùm discrepant duæ illæ unctiones; unde patet responsio

Ad secundam confirmationem: Etsi enim sit eadem utriusque consecratio, non tamen idem modus quo applicatur unctio, non eadem forma, non idem effectus, neque idem minister.

Objicit 5°. Magna est inter nostros Theologos discordia circa partes substantiales Sacramenti Confirmationis, nempe ejus materiam & formam; non igitur consentiunt inter se de veritate seu existentia illius: qui enim de naturâ seu essentiâ rei

tioni, nempe ut muniat nos, confirmet, roboret, perficiat. Ita imprimis S. Cyprianus loquens de Eucharistiâ Epistolis 54. & 56.

Resp. nego ant. Gratia quippe baptismalis gratia est innovationis, filiationis & regenerationis ætati infantili accommodata: gratia Eucharistica est gratia augmenti personæ spiritualiter provectæ, ad reparandas vires animæ spirituales per quotidianos lapsus imminutas & debilitatas: gratia verò confirmatoria est gratia roboris & virtutis specialis, ad omnes mundi ac dæmonis tentationes contra fidem superandas destinata. Ita S. Thomas 3. part. qu. 79. art. 1. ad primum.

Objicit denique, multùm immutatam fuisse subsequentibus sæculis unctionem confirmatoriam: olim enim præcedebat manûs impositionem, nunc sequitur: olim Eucharistia post Confirmationem, nono sæculo plerùmque ante Confirmationem conferebatur.

Resp. 1°. non satis ex veteribus monumentis, antequam prodierit Liber Sacramentorum S. Gregorii & Ordo Romanus, constare, quo præcisè ordine daretur unctio, an post, an verò ante impositionem manûs. 2°. ejusmodi mutationes leves admodum esse & indifferentes, quæ rei substantiam non attingunt, sed simplicem modum seu ritum & cæremoniam; adeoque salvâ remanente Sacramenti hujus substantiâ, nonnihil mutationis induci potuit circa disciplinam seu modum illud administrandi, quod & in aliis Sacramentis, Baptismo præsertim & Eucharistiâ, contigisse, ne ipsi quidem negare audent Novatores. Baptismus enim olim triplici immersione conferebatur, nunc infusione: Eucharistia infantibus dabatur, nunc denegatur;

an propterea quidquam immutatum fuit circa naturam ſeu ſubſtantiam illorum Sacramentorum ? minimè.

ARTICULUS III.

De materiâ Sacramenti Confirmationis.

QUæſtio eſt, an ſola manûs impoſitio, per quam Apoſtoli Spiritum ſanctum conferebant, ſit eſſentialis & adæquata materia Sacramenti Confirmationis, an verò ſola unctio chriſmatis, an utraque ſimul ; & quæ ſit illa manûs impoſitio, an ab unctione diſtincta vel ſeparata. Circa quam controverſiam errant Novatores, noſtri verò Scholaſtici varias in partes ſcinduntur.

positio manuum in Pontificiâ Confirmatione, sed substituta chrismatio, ut Ecclesia, animadversâ palpabili differentiâ inter impositionem manuum & chrismationem in fronte, non tam facilè seduci posset allegatione historiarum Act. 8. & 19. 4°. *Nativum balsamum cùm jam defecisse constet & arbores, factitium balsamum locum ejus implere non posse.* 5°. *Consecrationem chrismatis esse excantationem.* 6°. *Inhalationem Pontificis in chrisma non tantùm esse quid ridiculum, sed magicum, superstitiosum & blasphemum.*

III°. Calvinus L. 4. Institutionis c. 19. paragr. 6. ait 1°. *manuum impositionem quæ in confirmandis Neophytis adhibetur, nihil habere simile cum eâ quam Apostoli usurpabant.* 2°. *chrismationem neque esse à Christo, neque ab Apostolis.* 3°. *eos qui oleum istud vocant oleum salutis, salutem, quæ in Christo est, abjurare, Christum abnegare, partem non habere in Regno Dei.* Unde paragr. 8. definit Confirmationem nostram, *Oleum diaboli mendacio pollutum, quod velut offusis tenebris simplicium mentes fallit.* 4°. paragr. 10. ait in chrismatis consecratione inquinamentum esse & incantationem, *pinguedinem fœtore anhelitûs inquinatam, verborum murmure incantatam.*

Pag. 537. & 538. *Pag. 539.*

Spalatensis L. 5. de Republicâ Ecclesiasticâ c. 5. n. 26. scribit, *Confirmationem non habere certam & fixam materiam: eam aliquando solâ manûs impositione, aliquando chrismatis unctione, modò in vertice, modò in fronte, modò in omnibus membris & toto corpore, modò puro oleo, modò oleo & balsamo, modò aliis odoriferis unguentis, absque oleo conferri solitam.*

Dallæus L. 1. capite ultimo contendit, *manuum*

impositionem non esse, imò nec esse posse Confirmationis, aut cujuslibet alterius Sacramenti materiam. L. verò 2. c. 3. *chrismationem caremoniam esse post annum Christi 160 inventam & primùm usurpatam.*

In his erroribus ac mendaciis propulsandis summa est Theologorum Scholæ concordia: in assignandâ verò materiâ essentiali ac necessariâ Confirmationis, summa dissensio. Alii contendunt Apostolos rem, seu effectum Sacramenti, sine Sacramento dedisse. Alii solam manûs impositionem esse materiam essentialem, unctionem verò partem duntaxat integrantem ex præcepto necessariam: alii è contra unctionem solam essentialem esse, impositionem verò manuum olim necessariam, subinde in meram defecisse cæremoniam, ejusque loco substitutam unctionem. Alii utramque tùm impositionem manûs, tùm unctionem, tanquam partes essentiales inadæquatas materiæ Sacramenti [redacted]

Aurelianensi, initio sexti sæculi. Improbanda certè opinio hæc, quæ paucos reipsâ habet in Scholâ patronos; vix enim illa stare potest cum Decreto Concilii Tridentini Sess. 7. quo statuitur Christum omnia Legis novæ Sacramenta instituisse. Et verò ad eum solum pertinet auctoritas instituendi Sacramenta, qui solus potest externis signis seu symbolis vim efficacem impertiri ad gratiam sanctificantem conferendam: atqui hoc solus Deus potest, non Ecclesia.

S. Thomas 3. parte q. 72. art. 2. ad 1. docet Apostolos Spiritum sanctum sine visibili Sacramento aliquando dedisse, quando scilicet conspicua erant & visibilia dona Spiritûs sancti, quibus primi Fideles exornabantur; quando verò cessarunt illa dona, eos chrismate usos fuisse ut darent Spiritum sanctum: quæ sententia, quâ parte negat Apostolos per impositionem manuum, de quâ mentio fit Act. 8. & 19. verum dedisse Sacramentum Confirmationis, hoc habere videtur grave incommodum, & quòd eripiat nobis præcipuam & ferè unicam probationem ex Scripturis pro demonstrandâ adversùs Hæreticos veritate Sacramenti Confirmationis; & quòd directè pugnet cum SS. Patribus, qui affirmant idem in Ecclesiâ Catholicâ fieri per impositionem manuum Episcoporum, quod gestum legimus per Apostolos. Ita SS. Cyprianus, Hieronymus, Chrysostomus, Augustinus antea laudati, cùm veritatem Sacramenti Confirmationis ex Traditione demonstrabamus.

II°. Inter eos Scholæ Doctores, numero certè plures, qui docent Apostolos dedisse quidem verum Sacramentum Confirmationis, non una est opinio circa materiam quam ipsi tunc usurparunt;

& nunc ab Ecclesiâ tanquam necessaria & essentialis usurpari debet.

IIIº. Alii quippe docent, Apostolos ab initio solâ manûs impositione dedisse Spiritum sanctum. Ita Scotus in 4. dist. 7. q. 1. sed omnium disertissimè Synodus Moguntina an. 1549. cap. 18. cujus hæc verba sunt: *Diligenter etiam populum instruant, cur hoc Sacramentum ab initio solâ manuum impositione exhibitum, mox sub ipsis temporibus Apostolorum ex eorumdem traditione, adhibitâ chrismatis unctione, cœperit conferri. Nam cùm initio Spiritus sanctus, ad evidentiorem recentis adhuc fidei commendationem, signo visibili influeret confirmatis, externâ unctione, qua illam internam designaret, tunc non erat opus. Postea verò, adultâ Ecclesiâ & stabilitâ fide, cùm signa externa apparere cessaverunt, nec jam ampliùs Spiritus sanctus visibiliter descenderet, mox in locum visibilis signi unctio chrismatis adhiberi cœpit, quæ his qui confirma-*

T. 14. Conc. pag. 676. & 677.

hujus Sacramenti, necessariam tamen ex præcepto & usu Ecclesiæ perpetuo. Ita ex antiquis Theologis Petrus Aureolus Cardinalis, qui ante annos 300. floruit an. 1317. in 4. dist. 7. q. 1. Guillelmus Altissiodorensis, referente Sirmondo Antirrhetici secundi cap. 7. Jacobus de Vitriaco cap. 37. Historiæ Occidentalis, ubi ait, *hoc Sacramentum partim institutum fuisse ab Apostolis, quantùm ad manûs impositionem, partim ab Ecclesiâ, quantùm ad unctionem chrismatis, quod non legimus*, inquit, *Apostolos fecisse*. Ex recentioribus, Sanbovius Tractatu de Sacramento Confirmationis, & maximè Sirmondus Antirrhetico secundo cap. 2. & sequentibus, ubi tres distinguit Ecclesiæ ætates, in quibus unctio confirmatoria variam fortunam passa est.

T. 4. p. 313. D.

In primâ usque ad tempora Constantini, id est ad quartum usque sæculum, ait unctionem ita solitam fuisse conjungi cùm impositione manûs, ut ab eâ tamen re distingueretur, non verò tempore, quamvis eam præcederet, *sedem Spiritui sancto parans*, inquit Optatus à Sirmondo ibidem laudatus: utramque verò tùm unctionem, tùm manûs impositionem, à solo Episcopo ministratam fuisse.

In secundâ ætate usque ad Innocentium I. qui obiit an. 417. unctionem & manûs impositionem non tantùm re, sed tempore sejunctam; ita ut unctio seorsim unà cum Baptismo perageretur, manus verò postea confirmans Episcopus imponeret: eam autem unctionem, quæ primâ ætate à solis Episcopis conferebatur, in secundâ illâ ætate Presbyteris & Diaconis permissam fuisse contendit.

In tertiâ denique ætate, nempe à tempore Inno-

opinionem ful
nunquam duri
Aurelius.

V°. Sunt ig
docent Apostol
ctum per solam
junctam semper
quata & essenti
grans dumtaxat
gorius de Valent
5. q. 1. puncto
existimat probab
F. 2. part. 2. do Sacramento C
p. 80. col. 2. *nunquam chrisma*
C. suæ prædicationi
usos chrismate,
stitutis atque ordi
Ibid. F. de illâ unctione,
quæ ad ritus Sacra
haberentur, ac ferè
rentur, facilè resp

beretur, donec introducto chrismatis usu simul cum formâ illi materiæ accommodatâ, quæ sola sunt hujus Sacramenti partes essentiales, necessitas impositionis manuum cessaret, quantùm quidem ad essentiam vel integritatem attinet Sacramenti, cùm sit tantùm cæremonia quædam sacramentalis ex Apostolicâ traditione accepta, ideoque non omittenda; utpote necessaria necessitate præcepti, etsi non Sacramenti.

Multis, iisque gravissimis incommodis obnoxia videtur hæc sententia. 1°. Quia manûs impositionem, & à Scripturâ & à totâ Ecclesiæ traditione ac praxi commendatam, dicit meram esse cæremoniam, non partem essentialem Sacramenti Confirmationis. 2°. Quia non satis intelligitur in principiis sanioris Theologiæ, quomodo manûs impositio fuerit materia essentialis Confirmationis, tempore Apostolorum; deinde verò ab istâ exciderit dignitate, cùm introductum fuit chrisma: quasi in substantiâ Sacramentorum à Christo institutâ & determinatâ quædam posset admitti mutatio. 3°. denique, quia ista opinio Estii supponere videtur Christum non in specie, sed in genere dumtaxat determinasse Confirmationis materiam: quam opinionem idem Estius ibidem paragrapho 4. improbat, ac contendit Christum specialiter & immediatè instituisse quidquid ad substantiam hujus & aliorum Sacramentorum pertinet.

Quod de Confirmatione dixit Estius, hoc idem de Ordinatione sentit Hallerius, de Ordinationibus sacris sect. 2. paragr. 6. in fine (pag. 468.) *Nullatenus dubitem*, inquit, *quin eorum qui apud Græcos Latina, (nisi ex voluntate S. Pontificis, cui in Ecclesias omnes suprema est auctoritas) irrita sit Or-*

VI° denique, sur
nem, tùm unctionem
riam partialem & in
necessariam Sacramen
duplici illâ parte una
coalescat, quique co
que semper usurpasse.
rioribus quamplures.

Verùm illi rursus in
duplicem distinguunt i
mentum Confirmation
unam præviam quæ a
Episcopus facit extende
mandos, & fundendo
Spiritum sanctum; alt
ab actione manûs, pe
Alii priorem illam man
essentialem, & veri non
contendunt, quam
quam ac specialem act
brationem, extensionem

ab illis ideo manûs impositio appellatur, quia fit per manum. Hujus opinionis fundamentum est, tùm quia Græci, qui verum retinent Sacramentum Confirmationis, non agnoscunt, nec habent impositionem manûs confirmatoriam distinctam ac separatam ab unctione chrismatis, ut legere est apud Goarium; tùm quia Scriptores Ecclesiastici septimi, octavi & noni præsertim sæculi confundere videntur manûs impositionem cum unctione; tùm denique quia in usu & praxi hodiernâ Episcopi nonnulli admittunt ad unctionem confirmatoriam etiam eos qui præsentes non adfuerant, quando initio ritûs Episcopus extendit manus versùs confirmandos, & oravit ut invocaret Spiritum sanctum. Hac opinione nihil ridiculum magis & absurdùm fingi posse pronuntiat Sirmondus Antirrhetici secundi cap. 7. Illam tamen sequuntur Hugo Victorinus Lib. 2. de Sacramentis part. 2. cap. 2. Thomas Valdensis Tom. 2. de Sacramentis c. 113. Bellarminus de Sacramento Confirmationis L. 2. c. 9. Illustrissimus Petrus de Marca Notis in Concilium Claromontanum, ubi probat Veteres in unctione chrismatis etiam manûs impositionem, & vicissim in manûs impositione, unctionem semper complexos fuisse; Isambertus noster ad quæst. 72. tertiæ partis S. Thomæ disput. 1. art. 4. Maldonatus Tractatu de Sacramento Confirmationis q. 2. & alii ferè omnes recentiores Scholæ Magistri. *T. 10. Conc. p. 584. & seq.*

Petrus Aurelius in Orthodoxo adversùs cap. 7. secundi Antirrhetici Sirmondi, mediam quamdam inivit viam: nempe primis sæculis manûs impositionem & unctionem duas fuisse distinctas actiones, subinde tamen ab octavo sæculo & dein- *Pag. 562 & 563.*

ceps, nexu inseparabili utramque conjunctam fuisse.

His addi potest & alia opinio, quæ fortè fuit Estii ante citati, sed non satis evoluta & distincta; scilicet Christum sic immediatè pro materiâ Confirmationis essentiali instituisse manûs impositionem & unctionem, ut vel utraque, vel alterutra sit adæquata hujus Sacramenti materia essentialis cum formâ sibi correspondente, relictâ Ecclesiæ libertate, quam vellet pro temporum opportunitate usurpare. Hanc opinionem probabilem judicat Bellarminus L. de Confirmatione c. 9. Ante illum hanc insinuaverat Ruardus Tapperus art. 12. Reipsâ quidem commoda foret ista opinio, & conciliando utriusque Ecclesiæ ritu in administrandâ Confirmatione, aptissima: hoc unum dumtaxat videtur ipsi deesse, quòd conjecturis tantùm subnixa sit, non certis ac solidis momentis; in figen-

[redacted]

menti Confirmationis materia totalis & adæquata: atqui talis est manuum impositio & unctio chrismatis; ergo &c.

Minoris Propositionis pars utraque sigillatim probanda est.

Prima pars Conclusionis, manûs scilicet impositionem essentialem esse Sacramenti Confirmationis materiam.

Probatur 1°. ex Scripturis. Act. 8. v. 14. 15. 16. & 17. *Cùm audissent Apostoli qui erant Jerosolymis, quòd recepisset Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum & Joannem: qui cùm venissent, oraverunt pro ipsis ut acciperent Spiritum sanctum; nondum enim in quemquam illorum venerat, sed baptisati tantùm erant in nomine Domini Jesu. Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum.* Et cap. 19. v. 6. *Cùm imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus sanctus.* His in locis verum ac propriè dictum Sacramentum exprimi constat è argumento mox adducto; & qui ex Theologis docent Apostolos per illam manûs impositionem, non ipsum Sacramentum, sed rem dumtaxat Sacramenti dedisse, ii nostro quidem judicio, rem catholicam, quam hîc adversùs Novatores propugnandam habemus, multùm infirmant, quam nullo Scripturæ testimonio confirmare possunt.

Probatur 2°. ex constanti Ecclesiæ utriusque Græcæ & Latinæ traditione.

Ex Latinis jam superiùs, ubi de veritate seu existentiâ Sacramenti Confirmationis, laudavimus

Pro secundo sæculo S. Irenæum L. 4. c. 75. Tertullianum L. de Baptismo c. 7. & L. de Resurrectione carnis cap. 8.

Pro tertio, S. Cyprianum Epist. 73. ad Jubaïanum.

Pro quarto, Concilium Eliberitanum Can. 38.

Pro quinto, S. Hieronymum Dial. adversùs Luciferianos, S. Augustinum L. 15. de Trinitate c. 26. L. 3. de Baptismo c. 16. S. Hilarium Hom. de Pentecoste, quæ vulgò sub nomine Eusebii
ibliot. PP Emisseni cum cæteris laudari solet, ubi ait: *Quod*
.6.p.649. *nunc in confirmandis Neophytis manûs impositio tribuit singulis, hoc tunc Spiritûs sancti descensio in credentium populo donavit universis.*

Pro sexto sæculo, S. Gregorium in suo Sacramentario, ubi describit ritum administrandi Sacramentum Confirmationis: *Elevatâ*, inquit, *Pontifex manu supra capita omnium, dicit &c.*

Pro septimo, Concilium Hispalense, verba supra descripsimus.

[redacted]

ſum Sacramentum Confirmationis inſtituiſſe, *cùm parvulis manum imponeret* ; & Apoſtolos illud promulgaſſe, *cùm ad Samaritas miſerunt Petrum & Joannem, à quibus illi (licet à Philippo Diacono antea baptiſati) per impoſitionem manuum Spiritum ſanctum acciperent.* Concilium Moguntinum an. 1549. Concilium Rhemenſe an. 1583. Narbonenſe an. 1609. in quibus dicitur, poſt Baptiſmum Spiritum ſanctum dari per impoſitionem manuum Epiſcoporum. Colonienſe an. 1536. parte 7. c. 8. *Omnes Fideles*, inquit, *per manûs impoſitionem Epiſcoporum, Spiritum ſanctum poſt Baptiſmum accipere debent, ut pleni Chriſtiani inveniantur.* T. 13 Conc. pag. 451. D.

Ex Græcis verò teſtes habemus,

Tertio ſæculo, Firmilianum Epiſt. ad S. Cyprianum inter Cyprianicas 75. Dionyſium Alexandrinum apud Euſeb. L. 7. c. 2. ubi de controverſiâ inter Cyprianum ac Stephanum ait : *Quæſtio non modica tunc temporis mota eſt, an debeant, qui ex quavis hæreſi convertuntur, Baptiſmate repurgari ; cùm priſcus mos eſſet, ſolâ oratione erga illos cum impoſitione manuum uti.*

Quarto ſæculo, Concilium generale I. Nicænum Can. 8. S. Chriſoſtomum in caput 19. Actorum, & in caput 6. Epiſtolæ ad Hebræos : verba ſupra relata ſunt.

Quinto ſæculo, Theodoretum, qui in eumdem Scripturæ locum ſcribit, *baptiſatos per manum ſacerdotalem accipere Spiritum ſanctum.* T. 3. p. 418. D.

Eodem ſæculo Gennadium apud Oecumenium, ubi ait, *meritò ipſos primùm adhortantes, ut à mortiferis operibus reſipiſcant, reſipiſcentes autem in Deum credant, credentes verò baptiſentur, bapti-*

Confirmationem e:

Undecimo sæculo

T 2 p. 353. D. caput 6. Epist. ad

principium Baptismi

signaculum quæ in eo

Duodecimo sæcul

Bibliot. PP. T. 22. p. 768. C. sem L. de Templo,

impositionem & insuff

partitur. Et Lib. d

principio Operis: *A*

tanquam qui solum B

Joanne imponentibus n

piebant: quod sanè bo

manûs impositio ungue

stolis factum est, ac pe

Denique sæculo dec

dictum Choniatum L.

Bibliot. PP. T. 25. p. 140. cap. 36. in refutatione

positionem solam divin

atque in Apostolis tame

ritus sanctus descenderet

runt. *Aliud est*, inquiunt, *Sacramentum Confirmationis quod per impositionem manuum Episcopi conferunt chrismando renatos.* Quæ verba sunt Clementis IV. in eâ fidei professione quam anno 1267. miserat ad eumdem Imperatorem Græcorum, apud Raynaldum Tom. 14. Hanc verò Ecclesiæ Romanæ fidem, ut & in aliis capitibus in eâdem Epistolâ expressis, profitentur ac promittunt Græci se religiosè observaturos, postulatâ solummodo licentiâ retinendi eos Ecclesiæ suæ ritus, qui cum expositâ fide non pugnant. T. 11. Conc. pag. 966.

Ex illis igitur Ecclesiæ utriusque momentis ac conspirante doctrinâ, pro certo tenendum manûs impositionem esse partialem materiam essentialem Sacramenti Confirmationis à Christo Domino institutam.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. auctoritatem eorum, qui asserunt loco manuum impositionis quæ olim dabatur, jam suffectam esse chrismatis unctionem: unde manifestè sequitur, manuum impositionem non ampliùs esse materiam essentialem Sacramenti Confirmationis. Ita porro sentiunt

Eugenius IV. S. Pontifex in Decreto seu Instructione Armenis datâ. *Secundum*, inquit, *Sacramentum est Confirmatio, cujus materia est chrisma confectum ex oleo, quod nitorem significat conscientiæ; & balsamo, quod odorem significat bonæ famæ, per Episcopum benedicto,* Post laudatum locum ex Actibus Apostolorum cap. 8. sic pergit: *Loco autem illius manûs impositionis, datur in Ecclesiâ Confirmatio.* T. 13. Conc. p. 536. Ibid.

In eumdem sensum adduci potest Concilium

Tridentinum Seff. 7. Can. 2. ubi folius chrifmatis mentionem facit. *Si quis dixerit, injurios esse Spiritui sancto eos qui sacro Confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt, anathema sit.*

Innocentius III. cap. *Cùm venisset. De sacrâ unctione.* fcribit, *per frontis chrismationem designari manûs impositionem Apostolorum.*

Decretal. p. 2 9.

Innocentius verò IV. ait illam manûs impofitionem repræfentari *per frontis chrismationem seu Confirmationem.*

T. 11. Conc. p. 676.

Synodus Moguntina an. 1549. cap. 18. Rectoribus Ecclefiarum injungit, *ut diligenter populum instruant, cur hoc Sacramentum ab initio solâ manuum impositione exhibitum, mox sub ipsis temporibus Apostolorum ex eorumdem traditione adhibitâ chrismatis unctione cœperit conferri.* Quo loco manifeftè fupponit Concilium, manûs impofitionem, quâ ufi funt primitùs Apoftoli, mutatam fubinde fuiffe, ejufque loco fubrogatam chrifmatis unctio-

quam definiisse. Cùm enim S. Pontifex in citato Decreto assignat unctionem pro materiâ Confirmationis, non excludit manûs impositionem; quomodo cùm assignat instrumentorum porrectionem pro materiâ Sacramenti Ordinis, impositionem manuum pariter non excludit, quam constat in utrâque Ecclesiâ semper adhibitam fuisse tanquam hujus Sacramenti essentialem materiam.

2°. Cùm dixit Eugenius, loco impositionis manuum quæ ab Apostolis usurpabatur, dari in Ecclesiâ Confirmationem, sensus non est, ait Bellarminus L. 2. de Sacramento Confirmationis c. 9. *chrisma esse loco impositionis manuum, quasi Apostoli non usi fuerint chrismate, & nos non utamur impositione manûs*: sed sensus est, *idipsum quod Apostoli faciebant, cùm dicebantur imponere manus, facere nunc Episcopos, cùm dicuntur confirmare, vel chrismare. Distinguitur enim in his locis, non ritus à ritu, sed modus loquendi à modo loquendi, & persona à personis; & denique illa particularis impositio manuum, ab istâ quæ modò est: siquidem tunc communiter dicebatur hoc Sacramentum impositio manûs, nunc dicitur communiter Confirmatio... denique illa erat efficacior, quia cum effectu interno dabat etiam externum, & cùm gratiâ gratum faciente dabat etiam dona gratis data linguarum & miraculorum &c. Hac ergo ratione dici potest, id quod nunc fit, esse loco ejus, quod tunc fiebat, licet sit idem quoad substantiam.* T. 3. p. 145. col. 1. B.

Responsio Bellarmini confirmatur tùm ex laudato Innocentio III. qui ait, *per frontis chrismationem manûs impositionem designari, quæ alio nomine dicitur Confirmatio.* non igitur alia res est, sed tantùm aliud nomen: tùm ex Concilio Senonensi an- Decretal. p. 279.

[redacted]

1528. in Decreto de Sacramento Confirmationis, ubi dicitur: *Nec obscurius quidem Christus Sacramentum Confirmationis instituit, cùm parvulis manum imponeret. Quod & ab Apostolis legimus promulgatum, cùm ad Samaritas miserunt Petrum & Joannem..... Unde & tunc impositionis manuum, nunc Confirmationis appellatum est Sacramentum.*

T. 14 Conc. pag. 491. c.

Ad Synodum Moguntinam dico, nos ipsi ultrò subscribere quâ parte asserit unctionem chrismatis ab Apostolicâ traditione dimanasse: cùm verò addit, primitùs solam manûs impositionem sine unctione adhibitam fuisse ab Apostolis, cùm Spiritus sanctus visibiliter super confirmatos appareret, sequuta est Synodus illa sententiam quorumdam Scholasticorum, qui existimant Apostolos per dispensationem solâ manuum impositione Sacramentum Confirmationis administrasse, sicut multi exi-[redacted]

Si nudam, inquit n. 28. *& aridam manuum impositionem capitis obumbrativam Sacramenti hujus veram & germanam contendant esse materiam, cùm nullam hujusmodi in Euchologiis antiquis, aut recentibus Manuscriptis, aut editis, reperire detur, Græcos ex consequenti Confirmationis signum non habere, nec etiam ab antiquo penes se habuisse, affirment necesse erit.* Et reipsâ Sirmondus Antirrhetico 2. pag. 51. Guidonis Carmelitæ nomine id affirmat. Atqui tamen falsissimum istud est: semper quippe Græci validum habuêre, & etiamnum habent Sacramentum Confirmationis; nec Latini ullam unquam circa caput istud litem cum illis habuêre, quoties tentata fuit, vel inita cum illis unio. Multis id testimoniis confirmat loco mox citato Goarius.

Resp. itaque nego antecedens. Et quidem pro antiquâ Ecclesiâ Græcâ testantur Scriptores, quos in confirmationem Conclusionis nostræ mox laudavimus: usurparunt illi haud dubiè manûs impositionem separatam ac distinctam ab unctione chrismatis. De recentioribus verò Græcis paulò major videtur esse difficultas. Goarius quidem in eorum Ritualibus nullam deprehendit manûs impositionem separatam ac distinctam: attamen pag. 355. istam refert Orationem, *Ipse Domine, Rex omnium benigne, signaculum doni sancti & omnipotentis & adorandi tui Spiritûs, & sancti Corporis & pretiosi Sanguinis Christi tui communionem ei largire, in sanctitate tuâ custodi illum, in verâ fide confirma &c.* Quæ quidem Oratio manifestè pertinet ad Sacramentum Confirmationis; eâ quippe recitatâ, statim baptisatus sancto unguento ungitur in fronte sub hac formâ: *Signaculum doni Spiritûs sancti, & communio Corporis ac Sanguinis Christi ei conce-*

in ipsâmet unctione
cluditur manûs imp
Apostoli usurpavêre
mox dicturi sumus.
Objicies 3°. M
Sacramentum Conf
nem chrismatis desig
sebium L. 6. c. 43.
48. S. Cyrillus H
mystagogicâ, S. Gre
in sanctum Lavacr
Oratione in Baptism
Hom. 1. in Epist. a
caput primum Cantic
Resp. multos etiam
dum manûs impositio
ne; nec inde tamen l
unctionem excludere.
solam designant, ma
dunt: pro datâ scilice

Objicies 4°. Duplex distingui potest in Confirmatione manûs impositio: una prævia, quæ ab unctione tempore ac naturâ separatur & sejungitur, cùm nempe Episcopus extendens manus versùs confirmandos, Orationem fundit quâ Spiritum sanctum advocat; altera, quâ Episcopus baptisatos sacro chrismate ungit in fronte. Atqui neutra dici potest materia essentialis Confirmationis. Non prima: tùm quia paulò longiùs dissita est, ac separatur ab unctione; tùm quia multi Episcopi solent ad unctionem chrismatis admittere eos, qui absentes aderant cùm Episcopus manus extendit seu imposuit, invocans Spiritum sanctum. Non secunda: nihil quippe absurdius ac ridiculum magis videtur Sirmondo Antirrhetico 2. pag. 39. & 58. quam unctionem idcirco appellare manûs impositionem, quia fit per manum. 1°. quia Veteres nomine impositionis manuum intelligunt specialem ac distinctam actionem, quam vocant *capitis adumbrationem, manûs extensionem, elevationem, expansionem.* 2°. quia hac ipsâ ratione pariter dici posset unctionem verticalem in Baptismo, & extremam infirmorum, esse manûs impositionem, quia utraque fit per manum. *At*, inquit Sirmondus, *ridiculum somnium est dicere, ungendo manum imponi, & manûs impositionem in unctione ipsâ inesse.*

Gravissima est, non dissimulandum, ista objectio, maximè propter Græcos posteriores, apud quos, cùm nulla sit impositio manûs confirmatoria distincta ab unctione chrismatis, alterutrum concludere necesse est: vel illam impositionem manûs ab unctione indistinctam sufficere, quod irridet Sirmondus; vel solam chrismatis unctionem perti-

mationis ritūm, a
objectionem, qu
manûs impositio c
nempe Episcopus
mandos, & orat;
impositionem conf
chrismate ungentis
nûs impositio paulò
ne: duæ quippe illa
idem efficiendum S
operatur, quàm pe
Nonne Sacramenta
temporis intervallo
fessione peccatorum
propterea efficax es
Nec urget quod aiun
ad unctionem chris
aderant, cùm initio ri
confirmandos extend
ignoramus, abusus e
tis quippe administrar

quo dubitatur, periculum est ne irritum ac nullum sit Sacramentum.

Resp. 2°. quantùm ad Græcos posteriores, tria reponi posse: primum, apud illos Sacramentum Confirmationis solâ unctione chrismatis cum adjunctâ formâ, *Signaculum doni Spiritûs sancti &c.* perfici, pro datâ scilicet à Christo Domino Ecclesiæ libertate, vel utramque partem, vel alterutram pro temporis opportunitate usurpandi. Commoda profectò sententia, & utroque ritu conciliando aptissima, si firmis niteretur fundamentis. Secundum, Græcos simul cum Oratione paulò ante relatâ, specialem habere manûs impositionem ab unctione distinctam. Verùm, teste Goario, reclamant omnes eorum tùm veteres tùm recentiores Libri Rituales, in quibus de illâ manuum impositione altum est silentium. Tertium denique, manûs impositionem, quæ pars est essentialis hujus Sacramenti, distinctam & separatam non esse ab unctione chrismatis, quæ rectè impositio manûs dicitur, quia manu fit. Quæ opinio, tametsi ridicula videatur Sirmondo, multos nihilominus in Scholâ patronos habet post Bellarminum, Petrum Aurelium, & alios.

Itaque multi graves Theologi existimant, primis temporibus manûs impositionem confirmatoriam distinctam & separatam quidem fuisse ab unctione chrismatis, subinde verò cum illâ conjunctam & copulatam. De manûs impositione distinctâ vel conjunctâ cum unctione.

Priorem partem his momentis probant. Primis sæculis distincta fuit.

1°. in usu & phrasi tùm Scripturæ, tùm veterum Scriptorum, manûs impositio singularis ritus ac cæremonia est, seu specialis actio, quâ Sacerdos aut alius quilibet Superior divinam in aliquem poten-

tiam ac virtutem invocat, ei benedicit ac bene precatur. *Quid enim aliud est manûs impositio*, ait S. Augustinus L. 3. de Baptismo c. 16. *quàm oratio supra hominem?* In usu frequentissimo fuit ritus ille impositionis manuum apud Judæos, apud quos qui majores erant, & aliquâ pollebant singulari Dei gratiâ, inferioribus manus imponendo benedicebant, Gen. 48. v. 14. A Judæis ad nos fluxit ritus imponendi manus. Matth. 19. v. 13. Christus pueris, ut eis benediceret, manus imposuit. Act. 8. v. 19. Apostoli baptisatis manum imposuêre, ut acciperent Spiritum sanctum. Ad Titum 4. v. 14. & c. 5. v. 22. sacri ministri eodem ritu inaugurantur: qui certè specialis erat ab aliâ quâlibet actione distinctus, & dicebatur simpliciter manûs impositio seu extensio, elevatio.

T. 9. p. 117 B.

II°. eodem planè sensu à Veteribus usurpatur, sive cùm in electione ministrorum suffragii signum erat; quo sensu Concilium Laodicenum Can. 5. ait; *electiones debere fieri per impositionem manûs*, interprete Balzamone. Unde Zonaras ad Canonem primum Apostolorum, ait, *ipsum suffragium vocatum esse chirotoniam*, hoc est, *manûs impositionem*; quo sensu aliquando ab Auctoribus prophanis sumebatur; sive cùm adhibebatur ut ministri sacri inaugurarentur & consecrarentur; ita idem Zonaras loco mox citato: sive cùm erat signum orationis quâ divina gratia in aliquem invocabatur; quo sensu sumitur à S. Augustino jam laudato, & à Zonara ad Canonem 117 Concilii Carthaginensis: sive cùm simplicem benedictionem significabat, ut in Concilio generali Nicæno I. Can. 19. sive denique cùm ad materiam Sacramenti Confirmationis assumebatur. Quapropter Veteres

Pag. 831. B.

Pag. 2. B.

de illâ, & de unctione separatim, ac tanquam de duabus distinctis actionibus loquuntur. Ita

Tertullianus L. de Baptismo c. 7. postquam dixit: *Exinde egressi de lavacro, perungimur benedictâ unctione*; postea de novo veluti ritu loquens ait: *Dehinc manus imponitur &c.* Manûs ergo impositio distincta erat & tempore & naturâ ab unctione. Et Lib. de Resurrectione carnis cap. 8. distinctim etiam utrumque exponit, ac manûs impositionem vocat adumbrationem. *Caro*, inquit, *ungitur, ut anima consecretur. Caro signatur, ut anima muniatur. Caro manûs impositione adumbratur, ut anima spiritu illuminetur.*

Pag. 216. D. Ibid. cap. 8. Pag. 330. B.

S. Cyprianus postquam Epist. 73. dixit: *Per nostram orationem & manûs impositionem Spiritum sanctum consequuntur.* Epist. 70. ait: *Ungi quoque necesse est eum qui baptisatus sit &c.*

Pag. 124. Pag. 117.

Adde ex Veteribus antea citatis, cùm & veritatem & materiam Sacramenti exponebamus, eos omnes, qui vel de solâ unctione, vel de solâ manûs impositione, vel de utrâque separatim & distinctim loquuntur; qui omnes clarè significant se de duobus ritibus, seu duabus actionibus separatis ac distinctis sermonem habere.

Manifestè ac disertissimè istud patet ex S. Gregorio, tùm Epist. 67. L. 11. aliàs 61. ubi loquens de vario ritu quo Hæretici ad Ecclesiam redeuntes recipiebantur, opponit manûs impositionem, per quam Occidens, unctioni chrismatis, per quam Oriens eos recipit. Tùm in suo Sacramentario, ubi describens ritum administrandi Sacramentum Confirmationis, ait: *Episcopus elevatâ manu super capita omnium, dicit: Omnipotens sempiterne Deus &c.* Idem iisdem ferè verbis repetit Ordo Roma-

T. 2. p. 1167. B. T. 2. p. 73. E.

..., ita dicendo : (
Filii, & Spiritûs s
Pontificali Romano
qui non videat manû
actionem distinctam
babile est, primis ten
fuisse distinctam & te
Secunda pars, nen
distinctas & separatas
adeoque illam manûs
ctioni, quæ initio ritûs
peragitur, esse dumta
lem, non essentialem n
Probant 1°. ex Græc
fatente ipsomet Goari
pag. 366. non habent i
ut loquitur, manûs imp
retinent Confirmationi
cendum est, vel solam
materiam essentialem h
includi ac confundi ma
in ...

fieri per manûs impositionem Episcoporum declarant. Ita

Beda in Psal. 26. *Illa unctio*, inquit, *quæ per manûs impositionem fit ab Episcopo, vulgò Confirmatio dicitur.* T.8 p 558. v. 70.

Carolus Magnus Capitularium c. 18. *Ne quis*, inquit, *à Coepiscopis per manûs impositionem consignari vel confirmari unquam velit.*

Amalarius L. 1. de Officiis c. 27. *Ut ab Episcopis solis*, inquit, *inungetur per manûs impositionem, ab Apostolis assumptum est.* Bibliot. PP. T. 14 pag. 959. F.

Haymo Hom. in feriam 2. Paschæ. *Ecclesia*, inquit, *ungit baptisatos, dum per impositionem manûs Spiritus septiformis invocatur.*

Rabanus Maurus L. 1. de Institutione Clericorum c. 28. refert ex Sylvestro S. Pontifice, *ad solum Episcopum pertinere, ut baptisatum per manûs impositionem cum ipso chrismate consignet.* T.6.p.9.H

Ratramnus Corbeiensis Lib. 4. contra opposita Græcorum cap. 7. *Donum*, inquit, *Spiritûs sancti tribuitur per impositionem manuum, quando frontes baptisatorum chrismate sancto liniuntur ab Episcopis.* Dachery Spicil. T. 2. p. 141.

HugoVictorinus L. 1. de Sacramento fidei c. 10. *Sancta Ecclesia*, inquit, *priùs in aquâ mundatur baptismatis, & sic unctione chrismatis insignitur per manus Pontificis.*

Rupertus L. 5. de divinis Officiis c. 16. *Jam*, inquit, *non soli Pontifices & Reges, sed & omnis Ecclesia unctione chrismatis per manûs impositionem consecratur, quod solis Episcopis debetur, ut consignent & Spiritum sanctum tradant.* T. 2. p. 303. col. 1.

Adde, omnes ferè recentiores Scholasticos post Bellarminum, in hanc conspirare sententiam: ut enim concilient, quâ ratione impositio manûs, per quam

Apoſtoli tradiderunt Spiritum ſanctum, reperiatur in noſtro Confirmationis Sacramento, affirmant eam in ipsâ unctione chriſmatis, quæ per actionem manûs perficitur, includi ac contineri.

Juvat hîc Bellarmini verba referre L. 2. de Sacramento Confirmationis c. 2. Objicienti Kemnitio 3 p.137. E. rejectam à nobis manûs impoſitionem, ejuſque in locum unctionem ſubſtitutam fuiſſe, reſpondet id falſum eſſe. *Bis enim*, ait, *Epiſcopus manus imponit confirmandis, ut ex Pontificali Romano intelligi poteſt: ſemel cùm ſuper eos manus extendit, atque orat: & rurſum cùm ſignat in fronte, atque ungit: ipſa enim unctio, & ſignatio cùm manu fiat, manûs impoſitio rectiſſimè dicitur, ut docet Hugo L. 2. de Sacramentis parte 7. cap. 2. Unde etiam Marci 7. cùm poſtulaſſent quidam, ut Dominus manus imponeret lunatico; ille id fecit: nam digito tetigit linguam, & aures ejus.* Idem repetit cap. 9. *Alia ſolu-*

Ad secundum: ridiculum quidem videtur Sirmondo, unctionem chrismatis ideo appellare manûs impositionem, quia fit per manum; aliàs, & unctio verticalis in Baptismo, & extrema infirmorum unctio, pariter dici posset manûs impositio, quia utraque fit per manum.

Verùm non tam absonum ac ridiculum visum illud fuit Ruperto, qui Lib. 5. de divinis Officiis c. 16. sic ait: *Sylvester Papa constituit, ut baptisatum liniat Presbyter chrismate, propter occasionem transitûs mortis, ne propter absentiam Episcopi, & difficultatem eum consequendi, sine manûs impositione baptisati migrent.* T. 2. p. 805. col. 1.

Hugo Victorinus L. 2. de Sacram. part. 7. c. 3. ait pariter: *Sylvester Papa constituit, ut baptisatum Presbyter in vertice chrismate liniat, propter occasionem transitûs mortis: ne fortè propter absentiam Episcopi, & difficultatem eum consequendi, sine manûs impositione baptisatum ab hâc vitâ migrare contingeret.* En unctio verticalis in Baptismo, quæ *manûs impositio* appellatur à Ruperto & Hugone, atque in periculo mortis imaginem quamdam gerit impositionis manuum Episcopalis. Fatendum nihilominus, non ita usu pervulgatam ac receptam istam loquendi formam. Quid ita? quia manûs impositio nunquam habita fuit pro materiâ, vel cæremoniæ, quâ, qui baptisatur, in vertice ungitur; vel extremæ infirmorum unctionis. Atque ut liberè dicam quod sentio, hoc unum ab opinione Sirmondi nos revocat, quòd vix cum illâ stare ac defendi possit veritas Sacramenti Confirmationis apud Græcos posteriores, quos certum est, nullam habere manûs impositionem confirmatoriam distinctam ab unctione chrismatis: unde sequitur, quod jam di-

Pag. 460. B.

...iam quæ ipsi conj
mationis pertinere.
Resp. silente hîc
que silere. Utramq
apud nos in usu esse
Romano; utramqu
lat religio, securitas
verò utraque essenti
ac controversum. N
T. 15 Conc. ricense an. 1584. t
p. 1088. cramento Can. 3. ub
tione hujus Sacramen
istam, *Consigno te sign*
mate salutis, in nomine
T. 14. Conc. videtur tùm Conc. C
p 531. 8. tùm Moguntinum
Ib p. 676. ubi docet. 1°. *Sacram*
& 677. *tutione Christi & Apo*
ctum esse. 2°. *inde Ec*
sanctum per manus E
normam accepisse. 3°. *h*

tione confirmasse. Tùm denique Conc. Rhemense an. 1583. c. de Confirmatione, ubi ait effectum hujus Sacramenti, *nonnisi per impositionem manuum Episcopi* conferri, nullâ chrismatis injectâ mentione. T. 15. Conc. p. 891.

Nos affirmanti sententiæ, tanquam Antiquorum menti magis conformi, ultro adhæremus; ac manûs impositionem, quæ initio ritûs ab Episcopo fit, & tempore distincta est ab unctione, ad substantiam Sacramenti Confirmationis pertinere arbitramur.

Secunda pars Conclusionis, nempe unctionem chrismatis essentialem esse Sacramenti Confirmationis materiam,

Probatur ex constanti ac perpetuâ Ecclesiæ ac SS. Patrum traditione ab ipsis Apostolis ad nos usque derivatâ. Meritò S. Augustinus L. 4. de Baptismo c. 24. ait: *Quod universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi Apostolicâ auctoritate traditum rectissimè creditur.* T. 9. p. 140. C.

Cùm suprà probavimus veritatem seu existentiam Sacramenti Confirmationis, nonnulla laudata fuêre testimonia quæ unctionis necessariæ mentionem faciunt, eique virtutem tribuunt conferendi Spiritum sanctum. Ita S. Irenæus, Tertullianus, S. Cyprianus, Cornelius S. Pontifex, Concilium Laodicenum, Concilium Arausicanum I. S. Cyrillus Hierosolymitanus, S. Ambrosius, S. Augustinus, Innocentius I. S. Gregorius. Verba superiùs jam relata consule, ne sæpiùs eadem repetamus. Narrat Eusebius Hist. L. 3. capite 23. ex Clemente Alexandrino, historiam juvenis cujusdam, quem S. Joannes Episcopo commendaverat, à quo juvenis ille *baptisatus est, & signa-* Pag. 92.

T.1.p.1002. B. Theodoretus Lib
initiantur (sacro Ba
quâdam regiâ spirita
sub eâ visibili unguen
Spiritûs gratiam su

T.1.p.156. S. Leo Serm de
inquit, *per aquam c*
chrisma salutis, & j

Pag. 84. B. Gregorius Turone
doveo Rege scribens
Deum in Trinitate co
ne Patris, & Filii,
que sacro chrismate cu

T. 5. Conc. pag. 1666. B. Synodus Hispalensi
ris, inquit, *non lic*
chrismate frontes bapti

Superfluum videtur
ram, & usu hodierno
stantem demonstranda
tum Eugenii, & Sy
Can. 2. unius dumta

silentium, cùm Scriptura memorat datum ab Apostolis Sacramentum Confirmationis, Act. 8. & 19.

Varia est, pro sententiarum varietate circa materiam essentialem Confirmationis, ad istud argumentum responsio.

Respondent 1°. nonnulli, unctionis confirmatoriæ fieri mentionem secundæ Corinth. 1. v. 21. & 22. *Qui autem*, ait Apostolus, *confirmat nos vobiscum in Christo, & qui unxit nos Deus, & qui signavit nos, & dedit pignus Spiritûs in cordibus nostris.* Quem textum de Confirmatione interpretantur S. Ambrosius L. de his qui initiantur c. 7. S. Chrysostomus, & Theodoretus in hunc locum, & S. Hilarius. Adducunt præterea & locum ex cap. 2. v. 27. primæ Epistolæ S. Joannis, ubi dicitur: *Et vos unctionem quam accepistis ab eo, maneat in vobis*; quæ verba de Sacramento Confirmationis exponit S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi mystagogicâ 3. & S. Augustinus in hunc locum.

Respondent 2°. alii cum Sirmondo, unctionem illam, de quâ Apostolus, non externam esse, sed internam, per diffusam in cordibus Spiritûs sancti gratiam Responsioni favet Synodus Moguntina paulò ante laudata, quæ asserit Apostolos per solam manûs impositionem Spiritum sanctum dedisse.

Respondent 3°. alii, argumentum illud negativum ex silentio Scripturæ, nullius esse ponderis, cùm alia positiva suppetunt ex constanti Ecclesiæ praxi ac traditione, quæ altera est fidei nostræ regula: certum quippe est, multa Christum & Apostolos fecisse, quæ in Libris sacris exarata non

Apostolis usurpatâ,
Contextus; silendo e
modo quo cùm eaden
à Philippo Eunuchu
se credere Filium Dei
cessaria, quæ tacet,
T. 6. p. 172. *In eo quod ait, Bapt*
S. Augustinus L. de f
voluit impleta omnia,
ris gratiâ brevitatis,
implenda.

Respondent 4°. ali
positione dedisse Sacra
libertate sibi à Christo
positionem, vel unctio
pro materiâ Confirma
terutra sufficiens sit huj
Synodus Moguntina a
& alii.

Instabis 1°. Si Eccles
certa foret pro unctio

integrantem dumtaxat, ipsam verò manuum impositionem solam essentialem esse materiam Sacramenti Confirmationis. Ita Petrus Aureolus, Sirmondus, Sanbovius antea citati.

Resp. vulgò quidem consentire inter se Theologos, ex Traditione Ecclesiæ perpetuâ necessariam esse unctionem in Confirmatione; sed non consentire de gradu, seu specie necessitatis quæ ex eâdem Traditione colligi potest: alii enim necessitatem essentialem seu Sacramenti putant se in Traditione deprehendere; alii verò necessitatem dumtaxat usûs & præcepti Ecclesiastici, ad integritatem quidem, sed non ad substantiam Sacramenti; circa quam controversiam Ecclesia nihil hactenus pronuntiavit, sive in Florentino, sive in Tridentino Concilio. Non in Florentino: in Decreto quippe dicitur tantùm, unctionem chrismatis esse materiam Confirmationis; sed non exprimitur, an sit essentialis, an integrans: nemo verò ignorat, quæcumque de materiâ vel formâ Sacramentorum eo in Decreto præscribuntur, non pertinere ad essentiam vel substantiam eorum, aut saltem non esse fide certa & definita. V. g. quando ait, unctionem debere fieri ex balsamo; materiam Sacramenti Ordinis esse porrectionem instrumentorum; an inde meritò concludi potest, ea pertinere ad substantiam illorum Sacramentorum, aut saltem istud de fide certum ac definitum esse? minimè profectò. Nihil pariter definitum habemus in Concilio Tridentino Sess. 7. Can. 2. Eo quippe Canone damnantur dumtaxat Novatores, qui affirmant *eos esse Spiritui sancto injurios*, qui chrismati vim aliquam spiritualem ascribunt: an autem chrisma illud sit necessarium necessitate Sacramenti, mini-

Qui unctionem ill
esse ad integritatem
admittunt.

Alii verò responde
quòd ea ipsa Traditio
Eucharistico miscend
esse necessariam necess
præcepti; siquidem
charistiam in solo vin
ditio docet unctionem
riam esse ad substant
virtutem tribuat confe

Instabis denique S
cramentorum cæremon
scribunt. Sic Tertullia
& S. Cyrillus Hieroso
gogicâ 2. unctioni b
buunt. Non igitur cen
& essentialis materia C
Patres virtutem aliquam
Resp. nego conseq. & n

unum tribuunt, ut sit nota regiæ ac sacerdotalis dignitatis, in quâ virtutem aliquam spiritualem agnoscunt quidem; at non ex opere operato, sed ex opere tantùm operantis.

De Canone Arausicano.

Objicies 2°. cum Sirmondo famosum Canonem secundum Concilii I. Arausicani an. 441. quo declaratur unctionem necessariam & essentialem non esse in Sacramento Confirmationis. Gravis circa hujus Canonis & textum & sensum controversia exarsit an. 1631. inter Sirmondum insignem è Societate Jesu Theologum, & Petrum Aurelium, seu Sancyranum Abbatem. Controversiæ occasionem dedit Censura sacræ Facultatis Parisiensis, quæ inter plures alias istam propositionem notaverat, *Confirmatio Episcopalis, post institutam presbyteralem chrismationem Baptismi, non est tam necessaria, quàm fuit antea.* Hanc confirmare auctoritate Concilii Arausicani I. cùm tentasset sub ementito nomine *Hermanni Loëmelii*, unus è Societate Jesu Theologus; Aurelius in *Vindiciis Censuræ Sorbonicæ adversùs spongiam Loëmelii*, falsitatem propositionis aggressus, de Canone illo Arausicano prolixè disputare cœpit, tùm de textu, an particula negativa non legenda foret, ut contendit Sirmondus, an delenda, ut placet Aurelio: tùm de sensu ipso, seu explicatione Canonis.

Lectio Sirmondi. T. 3. Conc. pag. 1447.

Textus Canonis, juxta lectionem Sirmondi, iste est: *Nullus ministrorum, qui baptisandi recepit officium, sine chrismate usquam debere progredi, quia inter nos placuit semel chrismari. De eo autem, qui in Baptismate, quâcumque necessitate faciente non chrismatus fuerit; in Confirmatione Sacerdos commonebitur. Nam inter quoslibet chrismatis ipsius non nisi una benedictio est: non ut prajudicans quid-*

quam, sed ut non necessaria habeatur repetita chrismatio.

Lectio Aurelii.

Aurelius verò detractâ particulâ, *non*, sic legit postremam Canonis partem. *Nam inter nos chrismatis ipsius nonnisi una benedictio est: non ut prajudicans quidquam, sed ut necessaria habeatur chrismatio repetita.*

Uterque verò, tùm Sirmondus tùm Aurelius, lectionem suam, quæ vel supponit vel detrahit particulam *non*, confirmat auctoritate Codicum manuscriptorum, vel editionum Conciliorum.

Sirmondus in utroque Antirrhetico laudat Codices, Tilianum, Lugdunensem, Rhemensem, Victorinum, editionem antiquam Coloniensem, vetera Isidori Exemplaria, in quibus legitur particula, *non*.

Aurelius è contra opponebat vulgatas omnes & antiquas Conciliorum editiones, quæ omnes par-

[redacted]

eamque frontis chrismationem in Baptismo fieri debere ; ac consequenter prohibere Concilium, ne minister baptisaturus sine chrismate progrediatur. Quòd si casu aliquo contigerit baptisatum chrismate inunctum non fuisse, de hoc monendum Episcopum à quo chrismetur, quia chrismatis una est benedictio, sive in Baptismo sive in Confirmatione : ita ut si quis in Baptismo chrismatus fuerit, necesse non sit eum iterùm ab Episcopo chrismari, *non præjudicans quidquam*, id est nullum inde damnum percipiens, *quia necessaria non habetur repetita chrismatio* ; sed satis est, si per manûs impositionem Episcopalem recipiat Spiritum sanctum. Ex quâ Sirmondi sententiâ hæc sequuntur, quæ ille ultrò concedit ac fatetur. 1°. unctionem verticis in Baptismo nondum ætate Concilii Arausicani in usu fuisse apud Gallos, sed solam frontis unctionem. 2°. frontis unctionem non pertinere ad essentiam Sacramenti Confirmationis, quod unâ manuum impositione essentialiter perficitur. 3°. illam unctionem frontis nequidem fuisse Confirmationis cæremoniam, sed tantùm Baptismi, quam idcirco minister Baptismi ordinarius, Presbyter, Diaconus, ex officio conferebat. 4°. ætate Concilii Arausicani, quæ secunda est ex tribus quas distinguit Sirmondus, unctionem & re & tempore separatam fuisse ab impositione manûs. Sensus & expositio Sirmondi.

Verùm multa hîc Sirmondus gratis supponit, quæ prorsùs falsa videntur.

I°. Supponit unctionem verticis in Baptismo quinto sæculo Gallis ignotam fuisse. Atqui tamen Concilium Vasense II. an. 442. Can 3. mandat *ut Presbyteri per singula territoria à suis propriis* T. 3. Conc. pag. 1447.

tùm Decreto Innoc
T. 2. Conc. lium Arausicanum
pag. 1246 *seu extra Episcopum*
sent, chrismate bap
ab Episcopo fuerit co
ex eodem oleo signare
cùm tradunt Spiritu
III°. Supponit o
unctionem suppleri
non est repetita chrism
pugnat communi Ecc
voluit omissas ex nec
supplendas esse. Illus
tat Cornelius S. Ponti
tiochenum. Novatian
ratus à morbo, propte
rat, reliqua non percep
regulam percipi deben
signatus fuisset. Apud
IV°. Falsò prorsùs
Concilii Arausicani S

tempore sejunctam fuisse ab impositione manûs Episcoporum. His omnibus apertè repugnant quæ paulò ante relata sunt testimonia ex S. Irenæo, Tertulliano, S. Cypriano, Cornelio S. Pontifice, Conciliô Laodiceno, quibus certò constat unctionem simul & manûs impositionem adhibitam fuisse in administratione Sacramenti Confirmationis.

Hactenus de sensu seu explicatione Sirmondi: Aurelius autem detractâ particulâ negante *non*, agnoscit unctionem frontis omnino necessariam ac essentialem esse Sacramento Confirmationis. In duobus dumtaxat à communi sententiâ recedit. 1°. Asserit unctionis verticalis in Baptismo usum in Galliis non fuisse, ante Synodum Arausicanam an. 441. Verùm illius meminit Innocentius I. an. 416. verba mox relata sunt, & S. Hieronymus ætate suâ Presbyteris ac Diaconis præceptam fuisse testatur in Dial. adversùs Luciferianos an. circiter 392. Hanc instituisse creditur Sylvester S. P. sub initio sæculi quarti. 2°. Affirmat Aurelius, Episcopos nusquam solitos fuisse baptisatos ungere in vertice: quòd si antequam consignent in fronte, noverint omissam verticis unctionem, eam ipsi non supplent, sed remittunt ad Presbyteros, ab iis supplendam. Verùm quis in animum suum facilè induxerit, Episcopos, dum solemniter baptisabant, unctionem illam verticalem aut omisisse, aut conferre per se non potuisse? quasi majus quidquam foret cæremoniam perficere, quàm Baptismum ipsum.

Ex Canone igitur Arausicano expungenda particula *non*, quâ expunctâ, sensus Canonis apertus est, facilis ac cohærens cum disciplinâ hujus tem-

poris ; atque objectio proposita nulla est : imò Canon ille Conclusioni nostræ pondus & auctoritatem addit.

Objicies 3°. Materia Sacramenti essentialis eadem esse debet specie in utrâque Ecclesiâ : sed unctio quam Græci adhibent, specie differt ab unctione Latinorum. Græci quippe chrisma suum componunt ex diversis herbis fragrantibus, ut legere est apud Goarium, cum olei & vini quantitate non modicâ, iisque omnibus simul concoctis : Latini verò ex oleo & balsamo, iisque non decoctis.

Resp. Græcorum chrisma substantiâ non differre à chrismate Latinorum : immixtio enim diversorum aromatum naturam olei non immutat, in quo uno tota salva est unctionis materia essentialis ac necessaria.

Quæres 1°. quonam præcisè tempore incœperit usus chrismatis in Sacramento Confirmationis.

Resp. 1°. planè improbandam esse opinionem tùm Alexandri Alensis, qui chrisma institutum fuisse existimat à Concilio Meldensi octavo sæculo ; tùm Joannis de Bacone, qui originem illam refert ad Concilium quoddam Aurelianense initio sexti sæculi : namque vel ipso secundo, tertio, quarto & subsequentibus sæculis, apud Irenæum, Tertullianum, Cyprianum, Cornelium &c. chrismatis mentionem factam legimus, per quam baptisatis Spiritus sanctus conferebatur.

Resp. 2°. usum chrismatis ab Apostolis ipsis inductum fuisse : ea quippe quæ Ecclesia in administratione Sacramentorum constanter usurpat, quorum origo ac initium consignari certò non potest, ex Traditione Apostolicâ descendere necesse est. Ita S. Aug. antea laudatus L. 4. de Baptismo c. 24. Aa

verò Apostoli inter confirmandum chrismate usi fuerint, non consentiunt Theologi. Affirmant nonnulli, negant alii; tùm propter silentium Scripturæ, tùm propter multitudinem eorum quibus Apostoli manus imponebant ut acciperent Spiritum sanctum, quos omnes inungere difficile admodum & operosum tunc temporis fuisset; tùm denique quia potuerunt illi, Christo ita permittente pro temporis necessitate, solam usurpare manûs impositionem, injunctâ tamen successoribus lege, ut chrismate deinceps uterentur.

Quæres 2°. quâ parte corporis fieri debeat unctio confirmatoria.

Resp. in fronte. Innocentius I. in Epist. ad Decentium c. 3. duplicem distinguit unctionem, unam quæ ad Baptismum pertinet & fit à Presbyteris; alteram in fronte, quæ confirmatoria dicitur, solis Episcopis reservata. *Nam*, ait S. Pontifex, *Presbyteris, seu extra Episcopum, seu præsente Episcopo baptisent, chrismate baptisatos ungere licet; sed quod ab Episcopo fuerit consecratum: non tamen frontem ex eodem oleo signare, quod solis debetur Episcopis, cùm tradunt Spiritum sanctum.* Unctio porro baptismalis de quâ Innocentius, verticalis est, quæ nempe fit in vertice capitis, ut vulgò interpretantur Theologi. Scilicet *omnes Christiani*, ait Innocentius III. *De sacrâ unctione* cap. 1. *unguntur bis ante Baptismum oleo benedicto, primùm in pectore, deinde inter scapulas; & bis post Baptismum, scilicet chrismate sancto, primùm in vertice, demùm in fronte.* T. 2. Conc. p. 1246. C.

Antiquissimum esse in Ecclesiâ unctionis confirmatoriæ usum in fronte, patet ex Tertulliano L. 3. c. Marc. c. 22. ubi *signaculum frontium* inter Ec- Pag. 410. D.

clesiarum Sacramenta recenset. Et L. de Præscript.
Pag. 216. D. c. 40. ait *dæmonem*, ad imitationem ritûs Christianorum, *signare etiam in fronte milites suos*. Patet ex Canone 7. Concilii secundi œcumenici, quo injungitur, *sancto chrismate* frontem ungendam esse. Ex S. Cyrillo Hierosolymitano Catech. 3.
Pag. 235 B. mystag. *Chrismate Christi*, ait, *frons & alii sensus corporis tui symbolicè inunguntur.* Patet denique, ut alia plura mittamus, ex Sacramentario S. Gregorii.
T. 3. p. 74. A. *Pontifex*, inquit, *tincto pollice in chrismate, facit crucem in fronte unius, similiter per omnes singillatim.*

Istud verò discriminis est inter utramque Ecclesiam, Græcam & Latinam, circa unctionem confirmatoriam, quòd Latini eam dumtaxat adhibent in fronte; Græci verò inungant, non tantùm frontem, sed oculos, & nares, & os, & aures, & pectus, aliqui etiam & manus & pedes. Sola au-

dem, quia insignitur signo Crucis, sicut miles signo ducis; quod quidem debet esse evidens & manifestum. Inter omnia autem loca corporis humani, maximè frons manifesta est, quæ quasi nunquam obtegitur, & ideò linitur confirmatus chrismate in fronte, ut manifestè demonstret se esse Christianum; sicut & Apostoli post acceptum Spiritum sanctum se manifestaverunt, quia priùs in cœnaculo latebant. Secundò, quia aliquis impeditur à liberâ confessione nominis Christi, propter duo, scilicet propter timorem, & propter verecundiam. Utriusque autem horum signum maximè manifestatur in fronte, propter duo, scilicet propter propinquitatem imaginationis, & propter hoc quòd spiritus à corde directè ad frontem ascendunt: unde verecundati erubescunt, timentes autem pallescunt. Et ideò in fronte signatur chrismate, ut neque propter timorem, neque propter erubescentiam nomen Christi confiteri prætermittat.

S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi 3. mistagogicâ, exponit pariter cur non tantùm frons, sed & aliæ nonnullæ corporis partes sacro chrismate liniantur. *Frons*, inquit, *& alii sensus corporis tui* Pag. 235.
symbolicè inunguntur; & corpus equidem isto visibili B.
unguento perungitur, anima verò sancto vivificoque Spiritu sanctificatur. Ac primùm quidem fronti illinitur, ut eum abstergat à vobis pudorem, quem primus homo transgressor perpetuò circumferebat; simulque efficiat, ut possitis vultu non velato gloriam Dei intueri. Deinde verò aures unguntur, ut ad audiendum divina mysteria aures accipiatis..... Postea nares, ut divinum recipientes unguentum dicatis: Christi gratus est odor Deo in his qui salvantur. *Tùm verò & pectus inungitur, ut induti thoracem justitiæ, fortiter adversùs insultus diaboli consistatis. Ut*

enim Salvator post Baptismum, & Spiritûs sancti adventum egressus in prælium devicit adversarium; sic & vos post sacrum Baptismum & chrisma mysticum, induti armis sancti Spiritûs adversùs oppositam vobis potestatem consistitis & præliamini, dicentes: Omnia possum in eo qui me confortat, Christo.

Quæres 3°. an necesse sit unctionem ad modum seu figuram Crucis administrari, & quâ necessitate; an præcepti tantùm, an etiam Sacramenti.

Resp. 1°. certum esse in utrâque Ecclesiâ unctionem confirmatoriam in formam Crucis ministrari. Patet ex Ordine & Pontificali Romano, ex S. Augustino in Psal. 141. & ex S. Thoma 3. parte q. 72. art. 9. &c. & certè vix ulla est Ecclesiastica cæremonia quæ absque signo Crucis perficiatur.

T. 3. part. 2. pag. 80. E. *Quod signum*, ait S. Augustinus Tract. 118. in Joan. *nisi adhibeatur, sive in frontibus credentium, sive ipsi aquæ ex quâ regenerantur, sive oleo quo chrismate unguntur, sive sacrificio quo aluntur, nihil eorum ritè perficitur.*

Resp. 2°. discordes esse Theologos, an hæc figura Crucis ad essentiam ritûs, seu Sacramenti Confirmationis pertineat. Negat Cardinalis Aureolus L. 4. Sent. dist. 1. q. 1. E contra divus Thomas 3. part. q. 72. art. 4. S. Bonaventura in 4. dist. 7. art. 1. q. 1. ad 3. & 4. Alexander Alensis 4. part. q. 9. membro 2. paragr. 2. videntur existimare signum illud Crucis pertinere ad substantiam Sacramenti. Ratio est, quia hæc Crucis figura continetur in formulâ ipsâ seu significatione hujus Sacramenti, quâ sublatâ, formula hæc seu significatio vera non esset. Quid enim significat? non debere hominem baptisatum crucem Christi erubescere, imò apertâ fronte eam constanter & intrepidè profiteri.

Quia verò in fronte erubescitur, ait S. Augustinus jam citatus in Psal. 141. *ille qui dixit*, Qui me erubuerit coram hominibus, erubescam eum coram Patre meo, qui in Cœlis est: *ipsam crucis ignominiam quodam modo, & quam pagani derident, in loco pudoris nostri constituit.* Et S. Th. mox citatus: *Ideo*, inquit, *in fronte signatur chrismate, ut neque propter timorem, neque propter erubescentiam nomen Christi confiteri prætermittat.* Et Eugenius in Decreto toties laudato: *Ideo*, inquit, *in fronte ubi verecundiæ sedes est, confirmandus inungitur, ne Christi nomen confiteri erubescat, & præcipuè crucem ejus, qui Judæis est scandalum, Gentibus autem stultitia, secundùm Apostolum; propter quod signo crucis signatur.* T.13. Conc. p.536. D.

De confectione, consecratione, & applicatione chrismatis.

Opiniones Scholasticorum.

Non moror hîc, nec Hæreticorum blasphemiam, qui chrismatis unctionem & consecrationem, magicam excantationem, per summam impietatem appellant; nec Græcorum schismaticorum calumniam, quâ nono sæculo Latinos traducebant, quasi chrisma conficerent ex aquâ fluminis: quam calumniam propulsarunt Nicolaus I. Epistolâ 70. ad Episcopos Galliæ, & Ratramnus L. 4, c. 7. Operis quod occasione istius Epistolæ, jussu Episcoporum Galliæ, adversùs Græcos edidit. Nostrorum dumtaxat Scholasticorum circa propositum articulum varias exhibeo sententias.

Sunt qui volunt balsamum necessarium esse necessitate Sacramenti. Ita Ægidius Coninck, Gamachæus, Ysambertus in 3. partem S. Thomæ ad quæstionem 72.

ex præcepto, non
co. Ita Paludanus
tanus loco citato a
tum abſque omni
quam opinionem
riâ, & Emmanuel
detur alia eſſe quàı

Denique circa i
in ſignum Crucis, a
ſervavimus. Aliqui
lum chriſmandi per
eſſe neceſſitate Sacı
art. 4. Alii verò neg
tant eſſe de neceſſit
fiat in fronte, ut Gr
cus verò de Victoriâ
ticulum hunc nonn
ponſis abſolvemus.

Quæres itaque 1°.

Reſp. juxta vim n
tum, derivatur enim

flatam, ad materiam Sacramenti Confirmationis destinatam, necessariam seu ex præcepto, seu ex naturâ ipsius Sacramenti.

Quæres 2°. ex quibus constet chrisma apud Græcos.

Resp. Græcos præter oleum & balsamum, triginta quinque genera aromatum seu herbarum fragrantis odoris admiscere, unà cum vini non exiguâ quantitate, de quâ mixtione legi possunt Haberti Vabrensis Episcopi, & Goarii notæ ad hunc Euchologii locum.

Quæres 3°. ex quibus conficiatur chrisma apud nos.

Resp. confici *ex oleo, quod nitorem conscientiæ; & ex balsamo, quod odorem bonæ famæ significat*, ait Eugenius in Decreto. Ita S. Gregorius in suo Sacramentario, & omnes Libri Rituales & Auctores qui de divinis Officiis scripsêre. S. Th. 3. parte q. 72. ad 3. docet oleum illud debere exprimi ex olivis, neque sufficere oleum nucum, amygdalorum, aut aliud simile; quia solum oleum ex olivis expressum verè & propriè oleum dicitur.

Quæres 4°. an balsamum sit necessarium in Confirmationis materiâ, necessitate Sacramenti.

Resp. negativè. 1°. quia Veteres sæpissime solius olei mentionem faciunt, v. g. Tertullianus, Cyprianus, Concilium Laodicenum, Ambrosius, Augustinus. 2°. quia chrisma, de quo tam frequenter Veteres, sæpe simplex oleum significat, ut patet ex Innocentio I. qui oleum infirmorum appellat chrisma. 3°. quia ita docet Innocentius III cap. *Pastoralis. De Sacramentis non iterandis*. ubi consultus an iteranda foret Confirmatio solo oleo collata, absque balsamo, respondet *nihil esse iterandum*, Decretal. p. 281. n. 10.

Et certè Christus c
& facilia esse salutis
quenter ea rebus fac:
Hæreticis, cùm ad i
rit Confirmationem
quo tamen uno insist
volueris, balsami &
ad essentiam hujus S

Neque contrariun
creto : tùm quia tan
ex oleo & balsamo, i
an balsamum necessa
ti, an verò præcepti
neminem latet, qua
buntur circa materi
rum, non esse ad sub
cessaria; v. g. aquam
stici misceri : id quid
ad essentialem materi
nimè. Similiter ager
refert Eugenius ea oi

Resp. illius apud Latinos mentionem non occurrere ante sextum sæculum quo floruit S. Gregorius Magnus, qui in suo Sacramentario mixtionem hanc commendat, sicut & Gregorius Turonensis L. 4. de Gloriâ Martyrum, & alii subsequentes Scriptores.

Neque est quòd opponas 1°. Epistolam Fabiani S. Pontificis tertio sæculo, in quâ docet mixtionem hanc à Christo esse institutam.

Namque quis vel leviter eruditus jam ignorat, Epistolas SS. Pontificum ante Siricium, si quædam exceperis fragmenta à Veteribus relata, supposititias esse & adulterinas, quæ continent res à moribus & disciplinâ ætatis in quâ scriptæ supponuntur, omnino alienas?

Neque est 2°. quòd dicas, quarto desinente sæculo, idolorum Sacerdotem, cùm ad votum Juliani apostatæ solita incantamenta peragere non posset, existimaretque se alicujus Christiani præsentiâ cohiberi, Imperatori dixisse: *Require, Imperator sacratissime, quis adest ablutus, balsamo unctus; & abscedat.* Quo sermone commotus Julianus dixit: *Quis est hîc numinibus nostris contrarius, ac Religionis Christianæ socius, qui frontem chrismatis inscriptione signatam ferat?* Ita refert Gregorius Turonensis L. 1. de Gloriâ Martyrum c. 41. Quarto igitur sæculo balsamum usurpabatur à Christianis in Sacramento Confirmationis. Greg. Tur. p. 768. A.

Non est, inquam, quòd hoc opponas. Namque Gregorius Turonensis pro more ætate suâ recepto, sacerdotem illum idolorum loquentem induxit, adeoque unctionis & balsami mentionem facit, quia, quâ vivebat ætate, hoc est sexto sæculo, balsamum oleo Confirmationis admiscebatur. Et certè

ſilentium de mixtio
tum in oleo Confirm
nus Dial. cum Tryp
meminit, ſed eò loc
nis ne cogitat quide
ter Dionyſius, ſeu q
cleſiaſticâ Hierarchi
quitur: verùm ex
brum hunc non eſſe
ctoris longè poſterio
ætate Dionyſii inco
tacent SS. Baſilius, C
techeſi quartâ myſt
matis expoſitione,
tus, Cyrillus Alex

Quæres 6°. an n
ctio per Epiſcopum
per ſimplicem Sace

Reſp. ad primum
ctam ab Epiſcopo, &
quia Veteres ſive La

S. Aug. Tract. 118. in Joan. *Quid est*, inquit, *quòd omnes noverunt, Signum Christi, nisi crux Christi? Quod signum nisi adhibeatur sive frontibus credentium, sive ipsi aquæ ex quâ regenerantur, sive oleo quo chrismate unguntur, sive sacrificio quo aluntur, nihil eorum ritè perficitur.* Idem præcipit Eugenius IV. in Decreto. Græci pariter hanc benedictionem chrismatis commendant: S. Cyrillus Catechesi 3. S. Basilius L. de Spiritu sancto c. 27. & omnes eorum Libri Rituales. T. 3. part 1. p. 801 B.

Resp. ad secundum, consecrationem seu benedictionem chrismatis necessariam non esse necessitate Sacramenti, quia talis necessitatis nullum satis firmum ex Traditione proferri potest argumentum. Et verò licet aqua baptismalis debeat priùs ex usu Ecclesiæ consecrari & benedici, valida tamen est materia Baptismi sine tali consecratione. Neque usus Ecclesiæ contrarium evincit: namque ex ipso usu ac Traditione Ecclesiæ certum est, aquam in Calice Eucharistico miscendam esse; neque tamen hæc mixtio pertinet ad essentiam consecrationis Calicis.

Resp. ad tertium, chrisma per simplicem Sacerdotem consecratum non valere, si prohibeat Ecclesia; accedente verò ejus licentiâ, valere, quia consecratio hæc juris est dumtaxat Ecclesiastici, non divini.

Prior responsionis pars probatur ex L. 7. Capitularium Caroli Magni cap. 329. ubi chrisma confectum à Corepiscopis declaratur non esse pro Sacramento habendum, quia Corepiscopi non sunt veri Episcopi. Idem colligitur ex Concilio Carthaginensi II. & III. & Innocentio I.

Posterior pars probatur ex Concilio Toletano I.

Quæres 7°. qui ſ
nis chriſmatis.

Reſp. 1°. prioribu
pis omni die chriſn
Concilio Toletano I
huic conſecrationi ſa
ſia, nempe feriam q
ut conſtat ex uſu Ecc

Reſp. 2°. in conſe
ſertim ritus obſervar

I°. funduntur pre
Timoth. 4. v. 6. *Om*
per verbum Dei & o

II°. fit ſignum cru
ſine illo enim nihil p
ſoſtomus Hom. 4. in
de tempore & Tract.

III°. Epiſcopus h
lam chriſmatis, quar
gillant Novatores, q
tineret: eſt enim ſanc

& Presbyteris in hunc modum, *Ave sanctum chrisma.* Antiqua pariter est hæc salutatio, cujus mentio fit in Ordine Romano & apud Amalarium. Neque est quòd Novatores salutationem hanc tanquam veram adorationem idololatricam traducant: siquidem non absoluta est, neque ad ipsum chrisma in se physicè spectatum refertur; sed ad Christum, cujus symbolum est, ad quem directè ac primariò obsequium istud tendit. Neque verò inusitatum est apud Veteres, in signum lætitiæ & gratulationis res sensu destitutas salutare. Sic B. Andreas videns Crucem ait, *Salve Crux*. Sic Fortunatus salutat diem festum Resurrectionis, *Salve*, inquit, *festa dies*, *toto venerabilis ævo.* Sic sancta Paula salutavit Bethleem cùm eam primò vidit, referente S. Hieronymo, Epistolâ de ejus obitu.

VI. denique, Presbyteri Parochiarum à proprio Episcopo, non à viciniore, sacrum chrisma quot annis petere tenebantur. Ita colligitur ex Conc. Liptinensi, ex Vasensi Can. 3. & Antissiodorensi Can. 6. Quod autem superest veteris chrismatis, ex usu & praxi Ecclesiæ comburi debet. Severè autem cautum est, ne quid Episcopi à Presbyteris exigant aut accipiant pro balsamo emendo ad conficiendum chrisma. Ita in Conc. Cabillonensi II. Can. 16. Aquisgranensi II. Can. 5. Meldensi Can. 45. Barcinonensi cap. 2. Toletano XI. c. 8.

ARTICULUS IV.

De formâ Sacramenti Confirmationis.

CErtum est apud omnes, formam Sacramenti Confirmationis positam esse in verbis quæ

Latinos.

qui dedisti eis remissio
te in eos septiformem
clitum de cœlis. In
pag. 72. & Ordine
ritum sapientiæ & int
fortitudinis, Spiritum
eos spiritu timoris tui
in vitam propitiatus æ
Jesum Christum &c. Q
tincto in chrismate pc
gnum Crucis, dicens:
firmo te chrismate salu
& Spiritûs sancti.

Forma Confirmationis apud Græcos.

Apud Græcos hun
Goarius in Euchologi
num precemur. Benedi
tens....qui & nunc rece
per aquam & Spiritum
etiam indeliberatè comm
regenerare voluisti: ip
nigne, signaculum don
adorandi tui Spiritûs

Oratione terminatâ, baptisatum sancto unguento ungit, Crucis signum faciens in fronte, & in oculis, & in naribus, & in utrâque aure, & in pedibus dicens: *Signaculum doni Spiritûs sancti.* *Goarius ibid. pag. 556.* Manifestum est ex isto utriusque Ecclesiæ ritu administrandi Sacramenti Confirmationis, eamdem prorsus esse quoad sensum utrobique Confirmationis formam: hoc unum discrimen est, quòd apud Latinos Oratio immediatè juncta sit cum impositione seu extensione manuum; apud Græcos verò nulla legatur manûs impositio separata & sejuncta ab unctione.

Controversia igitur movetur inter Theologos, quibus in verbis posita sit essentialis ac necessaria forma Confirmationis. An in illâ Oratione quam Episcopus manus extendens pronuntiat; an in verbis quæ profert dum frontem baptisati chrismate inungit; an in Oratione simul & illis verbis, ita ut ex duplici formâ partiali & inadæquatâ una exurgat totalis & adæquata; sicut ex duplici materiâ inadæquatâ & partiali, manûs scilicet impositione, & unctione, unam totalem componi diximus. Circa quam controversiam Novatores errant, nostri verò Theologi, salvâ & integrâ fide, in varias opiniones abeunt.

Error Novatorum.

Novatores Lutherani & Calvinistæ circa formam Sacramenti Confirmationis errant, ac nobis turpiter imponunt.

I°. Ex Lutheranis Kemnitius in quartâ parte examinis Conc. Trid. formam istam, *Signo te signo crucis &c.* explodit ac sugillat tanquam novam ac recentem, cujus nulla mentio nec in Scriptu-

dere possunt. Unde
ma suum vas esse S
crassum scilicet &
hil. Accedat, inqui
mentum, & fiet Sa
bu[illegible] proferant, si q
lunt aliud, quàm

Idem sentit Dal
Forma hac, inquit
Evangelicâ majesta
distat, quàm cœlum

Marcus Antoniu
L. 5. de Republ. C
orationem non poss
oratio impetrat grat
tis; at forma Sacram
operato.

II°. Novatores,
dant ac fucum facia
formam Sacramenti
latenus in oratione

Opiniones Scholæ.

Noſtri verò Scholaſtici conſtanter quidem docent, aliquam eſſe Sacramenti Confirmationis eſſentialem & neceſſariam formam; ſed in eâ aſſignandâ non una eſt eorum opinio.

Qui pro materiâ eſſentiali Confirmationis ſolam aſſignant unctionem, in quâ manûs impoſitionem confundunt, ii pro formâ eſſentiali adæquatâ iſta dumtaxat agnoſcunt verba, *Signo te ſigno crucis, & confirmo te chriſmate ſalutis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs ſancti:* vel iſta apud Græcos, *Signaculum doni Spiritûs ſancti.* Ita S. Th. 3. parte q. 72. art. 3. Eſtius in 4. diſt. 7. paragr. 10. Bellarminus L. 2. de Sacramento Confirmationis cap. 10. Maldonatus Tractatu de Confirmatione q. 2. ubi ait formam iſtam *ſemper in uſu fuiſſe, cujus origo ſeu initium reperiri non poteſt*, & alii ferè omnes quà veteres, quà recentiores Scholaſtici; manûs verò impoſitionem unctioni præviam, meram dicunt eſſe cæremoniam. Pag. 77. C.

Inter iſtos verò Theologos nonnulli ſunt, qui poſt Bellarminum, aiunt in verbis mox citatis tacitam includi orationem, quamquam verba hæc, *Signo te, confirmo te*, abſoluta ſint; atque ita conciliant & Scripturam & Veteres, qui formam Sacramenti Confirmationis in oratione, quâ invocatur Spiritus ſanctus, collocare videntur. Ita Petrus Aurelius in Orthodoxo adversùs Sirmondi Antirrheticum 2. in cap. 7. pag. 568. Rurſus litigant inter ſe de neceſſitate exprimendi nomen Patris, & Filii, & Spiritûs ſancti in formâ adductâ. Sunt qui cum Armacano ſeu Richardo Radulpho Archiepiſcopo Armacano, qui obiit an. 1359. L. 9. adversùs Arme-

nos c. 12. & Soto in 4. dist. 7. art. 4. putant id ad substantiam Sacramenti pertinere; quam opinionem tutiorem quidem, licet oppositam probabilem, judicat Estius. Alii negant invocationem hanc Trinitatis pertinere ad substantiam formæ Confirmationis. Sunt qui existimant necessarium esse exprimere actum personæ confirmantis, & personæ confirmatæ; atque propter defectum hujus expressionis suspectam habent formam Græcorum. Ita Ysambertus ad 3. partem q. 72. dist. 4. art. 5. Sunt denique, qui existimant esse de fide formam Confirmationis esse positam in verbis adductis. Ita Suares in 3. partem S. Th. q. 72. art. 4. disputatione 33. sectione 5.

II°. Qui contendunt solam impositionem manus esse materiam essentialem & necessariam Confirmationis, & unctionem esse partem dumtaxat integrantem, ii formam ejusdem essentialem reponunt

nem, quæ impositioni manûs; & ista verba, *Signo te, confirmo te &c.* quæ unctioni respondent, formam esse partialem essentialem, atque ex utrâque tùm materiâ, tùm formâ exurgere perfectum & integrum essentialiter Sacramentum Confirmationis.

IV°. Sunt qui de formâ Confirmationis idem sentiunt, quod de materiâ: Christum nempe in genere dumtaxat, non in specie ac sigillatim designasse materiam & formam Sacramenti Confirmationis, relictâ Ecclesiæ suæ libertate quam vellet pro temporum opportunitate aptiorem eligere ac usurpare; eâque libertate Ecclesiam usam fuisse, cùm manûs impositionem & orationem, exemplo Apostolorum, adhibuit pro materiâ & formâ Confirmationis, usque ad septimum vel octavum sæculum, quo unctio chrismatis pro materiâ, & verba ista, *Signo te, confirmo te &c.* pro formâ introducta fuerunt. Jam observavimus commodam fore, ac Theologorum dissidiis circa rem præsentem componendis aptissimam istam sententiam: verùm hoc habet difficile, tùm quòd non satis firmis nixa videatur fundamentis, tùm quòd substantiam Sacramentorum, in quam Ecclesia nullam potestatem habet, variis mutationibus obnoxiam faciat.

Ex illâ porro sententiarum varietate ac discrepantiâ facilè intelligitur, præsentem quæstionem ad fidem non pertinere, quæ nullo in Concilio generali definita legitur. Præsens controversia ad fidem non pertinet.

Non in Tridentino, in quo materiæ vel formæ Sacramento Confirmationis essentialis, nulla prorsus mentio.

Non in Florentino. In Decreto quidem Eugenii seu Instructione Armenis datâ, dicitur: *Secundum Sacramentum est Confirmatio: cujus materia est chris-* T. 13. Conc. p. 538. A.

que compositionem
Ordinationis, quæ a
Scholæ controversia
finitionis seu decreti
habere; editum quipp
tiæ, jam dissoluto Co
norum & Græcorum
quippe, quos Eugeni
rum instruit, Florenti
absolutam & subscrip
Eugenii post discessu
1439. decimo Kalen
Quapropter cùm sub fi
rentiæ in publicâ Session
siâ majori celebratâ: d
libus Episcopis intelligi
Præside Eugenio, cong
manserunt. Nonnulli
mant, dictam formulam
re ad fidem, ut Scotus i
nicus Soto in 4. dist.

Conclusio.

Oratio quæ præcedit unctionem, & verba quæ illam comitantur, sunt, tùm apud Græcos, tùm apud Latinos, adæquata & totalis forma Sacramenti Confirmationis.

Prima pars, quæ orationem spectat, evidenter probatur

I°. Ex Scripturâ & ipso usu Apostolorum. Act. 8. *Oraverunt pro ipsis, ut acciperent Spiritum sanctum.... Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum.* Habes hîc simul & materiam, *manûs impositionem*; & formam Confirmationis, *orationem*: erat igitur deprecatoria Confirmationis forma. Sicut enim S. Thomas ex his S. Jacobi verbis, *Orent super eum &c. & oratio fidei salvabit infirmum*, rectè concludit, formam unctionis extremæ deprecatoriam esse; ita ex citatis verbis Act. 8. rectè concludimus, formam Confirmationis in oratione invocante Spiritum sanctum positam esse. Oratio est forma Confirmationis.

II°. Ex usu ac constanti & perpetuâ Ecclesiæ praxi idem colligitur, cujus testes sunt

Tertullianus L. de Baptismo c. 8. *Dehinc manus imponitur, per benedictionem advocans & invitans Spiritum sanctum.* Pag. 226. D.

S. Cyprianus Epist. 73. ad Jubaïanum: *Qui in Ecclesiâ baptisantur*, inquit, *Præpositis Ecclesiæ offeruntur, ut per nostram orationem ac manûs impositionem Spiritum sanctum consequantur.* Pag. 114.

S. Ambrosius L. 3. de Sacramentis c. 2. postquam disseruit de Baptismo, & unctione quæ in eo fit, *Sequitur*, ait, *signaculum quod audistis hodie le-* T. 2. p. 363.

tur, & ita invocet
scriptum sit ? in Act
ptura auctoritas non
partem consensus in

T.8.p.899. A. S. Augustinus L.
modo, ait, *Deus no*
Imò quantus Deus est
quis Discipulorum ej
bant quippe ut venire
bant, non ipsi eum da
Ibid. F. *positis etiam nunc ser*
quidem hoc donum pos
dere autem super alios
hoc fiat, Deum invoc

T.1.p.688. Denique S.Leo Epi
mum, inquit, *ab Ha*
vocatione Spiritûs san
confirmandi sunt. Ab
moniorum ex SS. Pat
& Conciliis hîc super
mel à nobis laudata fu

Rituales, Pontificales, Sacramentarii, quorum magnum numerum repræsentant Menardus in Notis ad Sacramentarium S. Gregorii, Goarius in Notis ad Euchologium Græcorum, Pater Martene, Tomo 1. de antiquis Ecclesiæ ritibus pag. 249. & sequentibus. Initio hujus Articuli Orationem retulimus quâ utuntur Latini & Græci: eadem ferè est in aliis Ritualibus, saltem quoad substantiam & sensum. Imò in Sacramentario S. Gregorii quod Romæ inter ipsius Opera editum fuit, nihil prorsùs continetur præter Orationem quæ incipit ab his verbis, *Omnipotens sempiterne Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos.* Ita nec aliud, inquit Morinus L. 8. de Pœnit. c. 16. n. 5. à Pamelio editum; nec illud antiquissimum Corbeiensis Bibliothecæ à Menardo nuper donatum; nec aliud S. Eligii, cujus idem Menardus mentionem facit ibidem; nec præterea alterum Turonense antiquissimum Romanum. *Pag. 101. Sacrament. S. Gregorii.*

Vetus Ordo Romanus ab Amalario relatus L. 1. de Ecclesiasticis Officiis c. 27. in fine, præter Orationem nihil habet, nisi hæc verba, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Dicit Romanus Libellus, de quo sæpè commemoravimus*, ait Amalarius, *Oratione expletâ facit crucem cum pollice ex chrismate in singulorum frontibus, ita dicendo: In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Pax tibi. Et cum spiritu tuo.* *Biblioth. PP. T. 4. p 959.*

Adde & Pontificale Anglicanum quod ante annos 800. exaratum fuit, & in Ecclesiâ Rothomagensi asservatur, in quo etiam legitur Oratio invocans Spiritum sanctum supra eos qui confirmantur. Menardus ibidem.

Secunda verò Conclusionis pars, quæ spectat

de antiquis Eccles
& sequentibus usq
In Ordine Rom
tifex post Orationen
tris, & Filii, e
Amen. Pax tecum.
tuo. Ordo Roman
aliquid addit: *Con*
in nomine Patris, &
tecum. Et cum spirit
Antiquissimum Sa
præcedenti coætaneu
lò diversam exhibet i
bas, inquit, *Pontif*
cum pollice in singulor
nat te Deus sigillo fide
nomine Patris, & Fil
Dicit iterùm, Pax ti
spiritu tuo.
Notis in Sacram. S. Gregorii. p. Menardus duos anti
refert, qui formam

tem formam exhibet: *Signo te signo crucis, & confirmo te chrismate salutis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, ut replearis eodem Spiritu sancto, & habeas vitam æternam. Amen.* Eandem planè formam continet Pontificale aliud Tolosanum eâdem ætate, vel inferiore scriptum.

Ecclesiæ Rothomagensis Codex præcedente annis circiter centum vetustior, hanc docet formam: *Consigno te signo crucis, & confirmo chrismate salutis, in nomine &c.*

In Bibliothecâ Collegii Foxensis extat Ritualis Liber inscriptus, *Ordo Romanæ Ecclesiæ* observari solitus tempore Innocentii III. & aliorum Pontificum, scriptio ejus completa est an. 1365. In eo hæc refertur forma: *Oratione completâ, faciat crucem in fronte singulorum cum pollice de chrismate, ita dicendo: Joannes, vel quovis alio nomine. signo te signo crucis. Pax tecum. Et cum spiritu tuo.*

In omnium antiquissimo Petaviano Codice, quem loco mox indicato n. 5. citat Morinus in Officio Sabbati sancti legitur: *Postea signat eos in fronte de chrismate dicens: Signum Christi in vitam æternam. Amen.*

In Edicto Constantini, quod etsi spurium, attamen antiquum, Silvester dicitur Constantinum hac formâ confirmasse, *Signet te Deus sigillo fidei, in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti in consignatione fidei.*

Guillelmus Altissiodorensis, ubi de Confirmatione tractat, scribit hanc esse illius formam: *Confirmo te signo crucis, & chrismate salutis, in nomine &c.*

Apud Guillelmum Parisiensem Lib. de Sacra-

ſanctificationis,
ſecundâ hac for
in 4. diſt. 7. P.
ibid. quæſt. uni
nullas uti hac fo
confirmo te chriſm
Conſigno te ſigno
ſalutis.

Quamquam au
minis nonnihil ſit
idem eſt, & ad v
ſecundæ Corinth.
nos vobiſcum in Ch
qui ſignavit nos, &
noſtris. Non recens
videtur iſta Confirm
reſpondet, *Signo*
chriſmate ſalutis; a
putat alluſiſſe S. Am
dis c. 7. ait: *Signa*
te Chriſtus Dominus

lam, *Signaculum donationis* vel *doni Spiritûs sancti*, usu antiquo receptam, imò & planè necessariam esse, quâ omissâ, nullum foret apud ipsos Sacramentum Confirmationis, ostendit Goarius in Notis ad Euchologium, pag. 368. & 369. Ad hanc formam allusisse videntur Amphilochius, aut quisquis auctor est vitæ S. Basilii, Concilium I. Constantinopolitanum œcumenicum Can. 7. T. ? Conc.
Eos signantes dicimus, Signaculum doni Spiritûs sancti. p. 952. B.
(Agitur hîc de modo quo Hæretici ad Ecclesiam redeuntes recipiendi erant) Beatus Asterius Amaseæ Episcopus desinente tertio sæculo, in Sermone de Prodigo, quem Photius suæ Bibliothecæ inseruit, *Datur*, aiebat, *Prodigo post stolam, & annulus, signum intelligibilis confirmationis Spiritûs sancti.* S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi 18. circa finem, de Confirmatione sic loquitur: *Quomodo signaculum vobis datum est Spiritûs sancti.* Pag 1499. Pag 225. A B.

Aptissimam illam formam esse probat Bellarminus post S. Thomam 3. part. q. 72. art. 4. quia ea forma maximè apta & conveniens videtur, quæ apertè explicat & causam principalem, nempe SS. Trinitatem; & causam ministerialem, Episcopum; & effectum ipsum Sacramenti, gratiam scilicet roborantem.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. Forma Confirmationis est deprecatoria. *Orabant pro eis ut acciperent Spiritum sanctum.* Act. 8. Atqui verba ista, *Signo te signo crucis, confirmo te chrismate salutis*, indicativa sunt, non deprecatoria; ergo &c.

Resp. 1°. Cùm duplex sit partialis forma Confirmationis respondens duplici partiali materiæ, nihil obstat quin forma respondens impositioni manuum, sit deprecativa; forma verò respondens unctioni sit indicativa. Quamobrem distingui potest major propositio: forma partialis Confirmationis respondens impositioni manuum, est deprecativa, concedo: forma totalis & adæquata, nego.

Resp. 2°. Sacramentorum formas, quantumvis indicativè exteriùs enuntientur, sensu tamen ac reipsâ deprecatorias esse; unde à SS. Patribus vocantur preces mysticæ. Quo sensu dixit S. Aug.
T.9 p.117. L. 3. de Baptismo c. 16. *ipsam manûs impositionem esse orationem super hominem.* Et L. 15. de Trinitate c. 26. ait, *nullum Discipulorum Christi dedisse*
T.8 p.999. *Spiritum sanctum, sed orasse ut veniret in eos quibus manus imponebant.* Ratio est, quia homo Sacramentorum minister dumtaxat est; os & manum præbet. Deus autem virtutem. *Hic est qui baptisat.*

sensum, concedo : quoad singula verba, nego. Istud enim Ecclesiæ libertati reliquit, ut verba effectui Sacramentorum significando idonea seligeret. Dist. pariter propositionem istam, forma Sacramenti constans esse debet, nec obnoxia mutationi, quæ sensum corrumpat, concedo : quæ sensum integrum servet, nego. Porro varietas illa & mutatio in verbis quæ unctionem confirmatoriam comitantur, sensum formæ non adulterant, sed integrum retinent ac servant, ut legenti facilè videbitur.

Objicies 3°. Istorum verborum, *Consigno te signo crucis, & confirmo te chrismate salutis,* altum est in Scripturis, & totâ retrò antiquitate usque ad octavum sæculum, silentium. In Sacramentario S. Gregorii, ubi exponitur ritus Confirmationis cap. de Sabbato sancto, hoc tantùm legitur : *Pontifex tincto pollice in chrismate, facit crucem in fronte unius, similiter per omnes singillatim: quibus expletis jussi incipiunt in Ecclesiâ Litaniam.* De chrismate quidem hîc mentio fit, sed de formâ quæ comitetur unctionem nulla mentio.

Amalarius L. de Officiis c. 27. circa finem sic loquitur : *Dicit Romanus Libellus, de quo sæpè commemoravimus, Oratione expletâ, facit crucem cum pollice ex chrismate in singulorum frontibus; ita dicendo : In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Pax tibi. Et cum spiritu tuo.* Alia Ritualia citat Sanbovius pag. 277. Pontificale vetus Ecclesiæ Remensis, quod in Abbatiâ S. Theodorici extat ; aliud Anglicanum ante annos 800. exaratum, & in Rothomagensi Ecclesiâ servatum. Eadem à Morino laudata & opposita fuisse, paulò ante vidimus.

ıuentionem hanc f
nonnullis Liturgii
nius, omittitur for
tene L. 1. de antiqu
non dissimulat in p
bus manuscriptis ab
exaratis, ubi describ
lam fieri mentionem
lius & nudæ Oration
Omnipotens sempitern
tus es &c. imò in aliq
tismi desiderari. An i
nec manûs impositio
apud Veteres in usu fu
eandum de formâ Co
Scriptor addit, in om
quos ingenti numero
ordo Confirmationis se
descriptus, in omnib
unctionem sub certâ ve
rescribi. Quamvis aute

Prima, quia sæpissimè contingit, ea quæ vulgata magis sunt ac usu communi trita, prætermitti; quia scilicet propter usum quotidianum & vivam traditionem ignorari non possunt: unde cùm primùm scripto tradita leguntur, nova non videntur, nec quemquam movent, quibus omnes sunt assueti; quorum tamen originem antiquam & apostolicam esse (maximè ubi de Sacramentis agitur) docet Augustinus jam superiùs laudatus L. 4. de Baptismo c. 24. *Quod*, inquit, *universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, nonnisi Apostolicâ auctoritate traditum rectissimè creditur.* T. 9 p. 140.

Altera ratio petitur ex lege silentii, de non evulgandis fidei nostræ mysteriis, ne fortè Gentilium & Judæorum irrisioni & prophanationi objicerentur. Quanta fuerit in præsenti negotio Innocentii I. religio, testatur ejus Epistola ad Decentium cap. 3. ubi postquam de unctione in Confirmatione adhibendâ disseruit, sic tandem concludit: *Verba autem dicere non possum, ne magis prodere videar, quàm ad consultationem respondere.* Et cap. 8. de Sacramento Extremæ Unctionis: *Reliqua verò quæ scribi fas non erat., cùm adfueris, interrogati, poterimus edicere.* T. 2 Conc. pag. 1246. D. Ibid. p. 1248. B.

Objicies 4°. Oratio quam recitat Pontifex ante unctionem, non videtur pertinere ad essentialem formam Confirmationis. 1°. Quia in Euchologio quod refert P. Martene Tom. 1. L. 1. de Ritibus pag. 227. sic legitur: *Benedictus es Domine Deus &c. Et Oratione hac finitâ, ornatu Baptismatis exuitur Patriarcha, & assumit eum qui Missis inservit. Tum vadit ad S. Petrum, & Cantore dicente,* Quotquot in Christo baptisati estis, *unguento sancto*

... juxta qu
tur Sacerdos infanti
gire, additur, *& c*
deinde puerum bapti
Dei. *Et continuò ind*
mate dicens: Signaci
juxta ordinem, *girat*
Christo baptisati estis
Ex quibus patet Orati
omnipotens, spectatan
Græcis, utpote quæ o
tis urget.

Resp. hæc duo parù
bere, nec urgere.

Non primum. Nam
clesiâ pronuntietur, &
tamen est moralis actio
mentum perficiendum
nobis fuit.

Non secundum. Quamv
non legatur Oratio ad un
tè ex alio Rituali ...

ut tot. momentis quæ adduximus, præponderare possit.

Objicies denique cum Spalatensi: Sacramentum ex nobis producit gratiam ex opere operato: atqui oratio eam non producit nisi ex opere operantis; ergo oratio non est pars essentialis Sacramenti Confirmationis.

Resp. dist. min. Oratio non producit gratiam ex opere operato, sed ex opere operantis, extra Sacramentum, quando scilicet oratio non est pars Sacramenti, concedo: in Sacramento, & quando est pars Sacramenti à Christo Domino instituta, ab Apostolis & totâ Ecclesiâ usurpata, nego. Oratio porro in Sacramento Confirmationis est pars essentialis Sacramenti à Christo Domino instituta, ab Apostolis totâque Ecclesiâ semper usurpata.

QUÆSTIO SECUNDA.

De necessitate Sacramenti Confirmationis.

Duobus modis considerari potest Confirmationis necessitas, vel per ordinem ad effectus quos producit, vel per ordinem ad Fideles, qui ejus præcepto astringuntur; atque inde duæ suboriuntur quæstiones hîc expendendæ.

Prima, utrùm Confirmatio ita sit necessaria ad consequendam gratiam in fide roborantem, ut suppleri non possit per unctionem verticalem quæ fit in Baptismo.

Secunda, quæ sit necessitas Sacramenti Confirmationis respectu Fidelium, an absoluta & me-

D ostendat Scri
xisse Confirmation
eos docere, Sacram
suppleri posse in ca
verticalem Baptismi
Sunt quidem inte
mondo existimant,
omissam aliquando f
ticis baptismalem, q
erat *repetita chrisma*
unctionem verticis su
do tenuisse Sacramen

C o n

Unctio verticis in Bap
potest Sacrame

Probatur 1°. ex usu
quæ & unctionem ver
& Sacramentum Confi
vit. Constat illo usu

centius I. Epist. 1. cap. 3. S. Ambrosius L. 3. de Sacramentis c. 1. S. Hieronymus Dial. contra Luciferianos, S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi primâ mystagogicâ, S. Gregorius in Sacramentario, Ordo Romanus & alii. Iidem verò SS. Patres efficaciam & necessitatem Sacramenti Confirmationis probant ad obtinendam gratiam roborantem & confortantem, ut constat ex eorum testimoniis suprà relatis; igitur non existimant Sacramentum Confirmationis suppleri per unctionem verticalem Baptismi.

Probatur 2°. Quia quod est institutionis humanæ non potest supplere Sacramentum quod à Christo institutum est: atqui unctio verticis in Baptismo institutionis est humanæ seu Ecclesiasticæ, Sacramentum verò Confirmationis à Christo institutum est; ergo &c.

Dices 1°. Scriptores noni sæculi, imprimis Walafridus Strabo L. de rebus Ecclesiasticis c. 26. & Rabanus L. de Institutione Clericorum c. 28. docent unctionem verticis institutam fuisse à Sylvestro propter *transitum mortis*, id est, ut in periculo mortis suppleret unctionem confirmatoriam.

Quin duodecimo sæculo Hugo Victorinus L. 2. de Sacramentis part. 7. c. 3. & S. Thomas decimo tertio sæculo 3. part. q. 71. art. 3. ad 4. idem docere videntur.

Resp. nos suprà, solvendo objectiones Dallæi adversùs probationem ex Traditione pro veritate seu existentiâ Sacramenti Confirmationis, in responsione ad quartam objectionem, diluisse istud momentum ex Scriptoribus noni sæculi propositum. Consule quæ ibi diximus.

Ad Hugonem, dico eum nihil aliud eò loci do-

duci ex ipso opere o
menti Confirmation

Dices 2°. Qui u
fectè Christiani, te
unctio illa supplet eff
tionis.

Resp. dist. ant. S
tùm ad gratiam regen
tam, concedo: qua
necessariam ad super
dem, nego. Id certè v
1°. non accepto Con
tum sanctum non dari
2°. per hoc signacul
& perfici: ita S. Cypri
firmatione dari *plenitu*
S. Thomas 3. part. q.

ARTIC

Quæ sit necessitas Sa

ipse iners & ignavus foret in Baptismo, neque sufficientes vires subministraret ad superandas omnes contra fidem tentationes. Hos damnat Concilium Tridentinum Sess. 7. Can. 2.

Omnes Catholici consentiunt necessariam esse Confirmationem, non quidem absolutè, & necessitate, ut aiunt, medii; sed ex præcepto tùm divino, tùm Ecclesiastico: quamquam sunt aliqui, qui, referente Suare in 3. part. q. 72. art. 12. disput. 38. sectione 1. putant nullo præcepto divino aut Ecclesiastico sub pœnâ peccati mortalis teneri hominem baptisatum ad percipiendum Confirmationis Sacramentum, modò nullus sit contemptus; si enim adesset, reus homo fieret peccati mortalis. Ita de Valentiâ, Dominicus Soto, & Connink de Sacramentis q. 72. art. 9. dubio 1. Itaque sit

Prima Conclusio.

Sacramentum Confirmationis non est simpliciter & absolutè necessarium, seu, ut dicitur, necessitate medii ad salutem.

Probatur: Quia sine illo potest salus obtineri per solum Baptisma. Patet

Ex Concilo Eliberitano Can. 77. ubi dicitur: *Si quis Diaconus regens plebem, sine Episcopo vel Presbytero aliquos baptisaverit, eos Episcopus per benedictionem perficere debet. Quòd si ante de sæculo recesserint, sub fide quâ quis credidit, poterit esse justus.* T. 1. Conc. p. 978. E.

Ex S. Hieronymo Dial. adversùs Luciferianos, *Multis*, inquit, *in locis idem factitatum reperimus, ad honorem potiùs Sacerdotii, quàm ad necessitatem legis. Alioqui si ad Episcopi tantùm imprecationem* T. 4. part 2. p. 295.

Spiritus ſanctus defluit, lugendi ſunt qui in lectulis, aut in caſtellis, aut in remotioribus locis per Preſbyteros & Diaconos baptiſati ante dormierunt, quàm ab Epiſcopis inviſerentur.

Ex Hilario Arelatenſi Hom. de Pentecoſte: *Continuò tranſituris*, inquit, *ſufficiunt regenerationis beneficia; victuris autem neceſſaria ſunt Confirmationis auxilia.*

Bibliot. PP. T. 6 p. 649 D.

Ratio eſt aperta, quia ex dictis ubi de Baptiſmo, omnia peccata perfectè delentur per Baptiſmum; igitur homo baptiſatus, in quo nihil damnationis remanet, ſine Confirmationis Sacramento poteſt vitam æternam aſſequi.

Dices: Neceſſarium eſt neceſſitate medii, ut homo ſit perfectus & conſummatus Chriſtianus: ſed in doctrinâ SS. Patrum hoc habetur per Sacramentum Confirmationis.

Reſp. diſt. mai. perfectus Chriſtianus per Bapt…

enim gratia absolutè atque ex se ad hoc sufficere potest: quia tamen Christus eum in finem Sacramentum Confirmationis instituit, ut esset medium ordinarium quo gratia roborans necessaria conferretur, ideo necessarium est ex præcepto tùm divino tùm Ecclesiastico, non verò absolutâ necessitate, ad salutem. Dici quoque posset, id quod necessarium est necessitate præcepti divini, fieri quoque necessarium necessitate medii, quando præceptum urget, quod si non observatur, reus homo fit mortis æternæ: sed talis necessitas, ut aliàs observavimus, impropriè dicitur medii; propriè enim illud dicitur necessarium necessitate medii, quod continet & confert eum gratiæ gradum, qui per se necessarius est ad salutem: porro talis non est gratia quæ datur per Sacramentum Confirmationis, quæ gratiam baptismalem supponit ad salutem ex sese sufficientem.

SECUNDA CONCLUSIO.

Sacramentum Confirmationis necessarium est Fidelibus adultis in re vel in voto, necessitate præcepti divini & Ecclesiastici.

Probatur prima pars, quia tenetur quilibet Christianus ad eam perfectionem contendere, quæ necessaria est ut securitati suæ consulat, & pericula adversùs fidem constanter superet. *Adversarius enim vester diabolus*, ait S. Petrus primæ Epistolæ cap. 5. v. 8. *tanquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret: cui resistite fortes in fide.* Et Ephes. 6. v. 11. *Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversùs insidias diaboli.* Atqui ad hoc necessarium est Sacramentum Confirmationis, ut constat ex SS. Patribus antea citatis, qui aiunt sine illo non

Probatur secund
& SS. Patrum, qu
tionis ex usu & con
siæ commendant. It
38. Concilium Lac
Parisiense VI. cap.
mense anni 1583. S
est ungi eum qui bapt
adversùs Luciferian
Epist. 31. Jonas Au
Damianus Serm. 1.
alii benè multi, quo
exscribere superfluum
ta est ab Academiâ P
Auctoris sub nomine
tio, *Chrismate uncti*
po non confirmati, pe
Patrum. Quæ proposi
temeraria, contra sens
contemptum Confirmat
cens.

Tertia Conclusio.

Præceptum divinum ſuſcipiendi Sacramentum Confirmationis maximè obligat vel tempore perſecutionis contra fidem, vel quando inſtant graves circa Religionem tentationes, vel in præſenti mortis periculo.

Probatur ex fine ad quem inſtitutum à Chriſto fuit Sacramentum Confirmationis, nempe ad præmuniendos Fideles contra omnes tentationes adversùs fidem, ejuſque impugnatores ſuperandos per firmam & conſtantem chriſtianæ Religionis profeſſionem. Tùm igitur maximè urget hujus Sacramenti percipiendi mandatum, cùm inſtant illæ tentationes, ac fidei noſtræ hoſtes arte, dolo, minis, ſuppliciis vel præmiis Fideles à fide ſuâ dejicere conantur. Obligat etiam iſtud præceptum in articulo mortis, quo tenetur quilibet, quantùm poteſt, ad perfectionem chriſtianam aſpirare, totiſque viribus contendere : per Sacramentum autem Confirmationis homo perficitur & conſummatur in fide chriſtianâ, ut docent SS. Patres.

Quarta Conclusio.

Præceptum Eccleſiaſticum percipiendi Sacramentum Confirmationis obligat, cùm baptiſatus pervenit ad annos diſcretionis, & eo præſertim tempore quo præſens eſt ac paratus Epiſcopus illud adminiſtrare, nullamque baptiſatus habet legitimam cauſam differendi illius perceptionem.

Probatur ex Canonibus ſecundâ Concluſione indicatis, præſertim verò Senonenſi. *Confirmatio*

commodissimè ; quan
incommodo.

Quæres 1°. utrù
vos suos teneantur vi
confirmandos ad Epi

Resp. affirmativè
mini servorum suoru
tur ; ergo invigilare
christianæ officia, qu
tio, adimpleant, a
Confirmationis Sacra

Quæres 2°. an sint
mittendi, qui confirn

Resp. negativè. Ita
T. 14. *Conc.* 23. cap. 4. de Reforn
pag. 866. E. *râ non initientur, qui*
non susceperint. Si tan
surâ initiati, non sunt i
nullo Canone pœna hæ
tem restringenda sunt,

Ex his satis intelligit

QUÆSTIO TERTIA.

De causis seu auctore, ministro, & subjecto Sacramenti Confirmationis.

ARTICULUS PRIMUS.

De auctore Sacramenti Confirmationis: an & quando fuerit à Christo institutum.

DUo exhibet titulus hujus Articuli. Primum, an Christus Sacramentum Confirmationis instituerit. Secundum, quandonam illud instituerit.

Opiniones Scholæ.

Misso Novatorum nostrorum errore, qui Confirmationem nostram ex numero Sacramentorum expungunt, ac consequenter negant Christum illius auctorem esse, Scholastici in varias abeunt sententias, tùm circa institutionem, tùm circa tempus institutionis.

Circa primum, S. Thomas 3. part. q. 72. art. 1. ad 1. tres recenset opiniones.

Prima est eorum, qui docent Sacramentum hoc neque à Christo, neque ab Apostolis institutum fuisse, sed ab Ecclesiâ.

Ita Alexander Alensis quem non semel eam in rem laudavimus, part. 4. q. 24. membro 1. ubi ait institutum ab Ecclesiâ in Concilio Meldensi an. 845. Magistrum sequitur S. Bonaventura in 4. dist.

Sacramentum Conf
fuisse, de immedia
non de mediatâ; ex
Spiritûs sancti instin
mentum, à quo virtu
bus certè verbis innu
ne immediatâ, cùm
institutum fuisse. Q
rum sententia, qui d
esse omnium Sacram
rem, non tamen est d
Tridentinum, ut in
genere ostendimus, r
S. Bonaventuræ, quo
1245. Hinc est quòd
stè, ut solet, hanc op
erroneam aut hæretica
Cardinalis de Vitri
ait Sacramentum istu
Apostolis, quantùm ad
tim ab Ecclesiâ, quantù

nionis patronos appellat Morinus L. 8. de Pœnitentiâ cap. 17. atque inde concludunt, Apostolos modò impositione manûs, modò unctione usos fuisse pro materiâ Confirmationis, pro libertate sibi à Christo concessâ.

Secunda opinio eorum est, referente S. Thoma, qui dicunt hoc Sacramentum fuisse ab Apostolis institutum.

Tertia denique eorum qui contendunt illud, perinde ac cætera novæ Legis Sacramenta, fuisse à Christo Domino institutum.

Circa secundum, nempe tempus institutionis, longè major est opinionum varietas. Sunt qui volunt institutum Confirmationis Sacramentum, cùm Christus Matth. 19. manus imposuit infantibus. Ita Patres Concilii Senonensis an. 1528. Alii in nocte Cœnæ; ac maximè nituntur hi Auctores testimonio Fabiani S. Pontificis Epist. 2. cap. 1. Ita Suares in 3. part. q. 72. disp. 32. sect. 2. Alii dicunt promissione, non exhibitione, fuisse institutum, quando nempe promisit Christus se daturum Spiritum sanctum. Ita S. Thomas 3. part. q. 72. art. 1. ad 1. *Verùm*, ut rectè arguit Estius in 4. dist. 7. paragr. 4. *si propterea Sacramentum hoc instituit Christus promittendo, quia promisit Discipulis Spiritum sanctum; igitur & exhibendo, quia ipse Spiritum sanctum quem promiserat, mittendo exhibuit.* Alii dicunt institutum post Resurrectionem, cùm Apostolis dedit Christus Spiritum sanctum, Joan. 20. Ita sentire videtur Scotus in 4. dist. 7. q. 1. ad primam objectionem. Alii denique institutum affirmant in die Pentecostes, cùm primùm Apostoli fuerunt confirmati. Ex istâ autem sententiarum varietate satis apparet, valdè incertum & obscurum

T. 2. *part.* 2. p. 79. *col.* 1. C.

Prima pars proba
potuit Confirmation
Sacramentum, qui
tem excellentiæ, ad
rum institutio; solu
biliter annectere sign
bavimus in Tractatu c
Art. 1. Conclusione
omnium nostrorum
Consule, si vacat, qu

Et verò jam suprà
Alensis planè improba
licis eripit efficax ex S
vincendos nostros N
mationem esse verum
tum; siquidem, juxt
Scripturis extat hujus
mentio: tùm quia in C
putat ille fuisse institu
planè fit mentio hujus i
tùm extant Canones d

institutione Confirmationis in hoc Concilio factâ, facile non est intelligere. Tùm denique quia tot extant illustria & certissima apud veteres Scriptores, ante tempus quo celebratum est illud Concilium Meldense, pro Confirmationis Sacramento testimonia, ut mirum videri debeat, viros aliunde doctos & perspicaces, aut ea non legisse, aut ad ea non satis attentos fuisse.

Secunda pars probatur, quia id planè incertum haberi debet, quod neque ex Scripturis neque ex Traditione certò potest colligi: atqui quo tempore præcisè institutum sit Confirmationis Sacramentum, neque ex Scripturis neque ex Traditione colligi certò potest; siquidem nulla hujusce determinati temporis mentio apud Veteres occurrit: neque etiam ex communi Theologorum sententiâ, cùm tanta sit inter eos eâ de re opinionum varietas.

Quod enim nonnulli laudant ex Epistolâ Fabiani, nullius planè momenti est apud eruditos, qui Epistolam hanc, ut & alias Decretales SS. Pontificum ante Siricium, inter supposititia & apocrypha Opera rejiciunt.

ARTICULUS II.

De ministro Sacramenti Confirmationis.

Duplex hîc minister distinguitur: unus ordinarius ex officio, alter extraordinarius ex dispensatione. Minister ordinarius Confirmationis plenam ac completam habet, vi sui Ordinis seu characteris, Sacramentum illud validè conferendi potestatem, quæ nullâ superiori auctoritate impediri potest: talis est solus Episcopus. Minister verò ex-

traordinarius, simplex nempe Presbyter, virtute quidem sui Ordinis inchoatam & incompletam habet potestatem; sed quæ, ut validè exerceatur, perfici ac compleri debet per legitimam dispensationem: eo ferè modo quo potestas absolvendi à peccatis, quæ Sacerdoti dum ordinatur, conceditur, incompleta & ligata est, nec exerceri validè potest (extra casum extremæ necessitatis) nisi accedat jurisdictio ab Episcopo concessa.

De utroque ministro Confirmationis hîc controversia movetur, de ordinario quidem cum Hæreticis, de extraordinario autem cum Scholæ Theologis.

Minister ordinarius Confirmationis.

De ministro Confirmationis ordinario ita statuit
T.14.Conc. Conc. Trid. Sess. 7. Can. 3. *Si quis dixerit, sanctæ*
p.779. D. *Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem Sacerdotem, anathema sit.*

Adversùs hanc Ecclesiæ fidem ac doctrinam errarunt

Quinto sæculo nonnulli Presbyteri in Ecclesiâ Eugubinâ, qui id sibi juris assumpserunt, ut Sacramentum istud quasi propriâ & ordinariâ potestate conferrent. Audaciam hanc repressit Innocentius I. in Epistolâ ad Decentium Episcopum c. 3.

Labente sexto sæculo, Ecclesiæ Calaritanæ Presbyteri, jus idem usurparunt. In eos insurrexit Gregorius Magnus, datâ ad Januarium Epistolâ n. 9.

Sæculo septimo, Agapius in Hispaniâ Cordubensis Episcopus, frequenter Presbyteris facultatem administrandi Sacramenti Confirmationis concessisse legitur. Abusum hunc repressit Conc. Hispalense II. c. 7. anno 619.

Sæculo nono, Græci schismatici, duce Photio Patriarchâ Constantinopolitano, contenderunt jus ordinarium confirmandi baptisatos, non ad solos Episcopos, sed etiam ad simplices Presbyteros pertinere. Errorem non tulit nec dissimulavit Nicolaus I. Summus Pontifex, atque Bulgaros à Photianis Presbyteris confirmatos, iterum jussit confirmari. Prætensam injuriam impatienter tulit Photius, atque scriptâ ad omnes Orientis Episcopos Epistolâ de Nicolao graviter expostulat. *Unde venit*, inquit, *hæc lex, & quinam legis conditor? Apostolorum ne unus aliquis, an verò Petrus? Num etiam aliqua ex Synodis? Sed ubi & quando congregata est hujusmodi Synodus? Et quorum calculis confirmata?* ut nempe solis Episcopis reservetur jus ordinarium administrandi Confirmationem. Photii doctrinam adoptarunt Græci schismatici, quos inter Joannes Nathanael Presbyter & magnus Oeconomus Cretensis, qui obiit sub initium sæculi decimi septimi: contendit ille consecrationem quidem chrismatis à solis Episcopis perfici posse, simplices verò Presbyteros jure ordinario unctionem conferre. Non omnes tamen Græci schismatici ita sentiunt, siquidem Simeon Thessalonicensis in Lib. de Sacramentis, chrismatis consecrationem & unctionem solis Episcopis tribuit; Mathæus verò Blastrius in suo *Nomocanone*, negat Chorepiscopos, quamvis multis præ simplicibus Presbyteris ornati fuerint privilegiis, Spiritum sanctum baptisatis dare posse; & Gabriel Philadelphiensis in Tract. de Sacramentis, quærens quibusnam propriè concessum fuerit officium dispensandi Confirmationem, sic respondet: *Videtur mihi meritò Pontificibus antecedenter hoc datum esse, quibus & solis hoc licet conficere secundùm sextum*

Posterioribus sæc
Hussitæ, Lutherani
siæ Catholicæ expr
nostri Sacramenti a
damentum erroris ist
nihil differre quoad
Richardus Radulp
pus Armachanus, q
cap. 4. *adversùs erro*
& officium confirma
& Presbyteris, si pot
hilominus illud Eccle
vatum fuisse, quam r
adeo ut existimet pec
esse Presbyteros, qui
tametsi valida sit, virt
Confirmatio: quam R
non improbare Scotus
Gabriel in 4. dist. 7.
dus in 4. dist. 7. q. 4.
sito quòd Confirmatio sit

non esset prohibitio Ecclesiæ. Commissio autem Papæ, si eam faceret simplici Sacerdoti, tolleret prohibitionem quantùm ad illum cui fieret commissio. Si tamen Sacerdos sine tali commissione confirmaret, verum Sacramentum esset, sed ipse peccaret, quia gradus Episcopalis non esset de necessitate Sacramenti, sed de necessitate præcepti. Hæc Durandus. Opinionem hanc ab errore Wiclefi distinguit Arcudius L. 2. c. 10. in eo quòd Wiclefus jure communi ac proprio, & potestatem & licentiam conferendæ Confirmationis Presbyteris non minùs quàm Episcopis competere diceret.

Conclusio.

Solus Episcopus institutione divinâ ordinarius est Sacramenti Confirmationis minister.

Probatur ex capite 8. Act. Apostolorum, ubi refertur Petrum & Joannem missos fuisse Samariam, ut iis, qui à Philippo baptisati fuerant, manus imponerent, ac traderent Spiritum sanctum. Quare autem Philippus manus eis non imposuit? Quare Spiritum sanctum non dedit? quia Episcopus non erat, sed tantùm Diaconus. Hoc Apostolorum exemplo edocta Ecclesia, solis Episcopis, Apostolorum in Episcopali dignitate ac gradu successoribus, jus ordinarium Confirmationis conferendæ reservavit, quod quidem perpetua & nusquam interrupta demonstrat Ecclesiæ praxis ac Traditio.

Primò ex Conciliis.

Eliberitano Can. 38. quo jubet baptisatos à Laïcis aut Diaconis duci ad Episcopum, *ut per impositionem manuum & benedictionem eos perficiat*. Idem repetit Can. 77. *Episcopus*, ait Canon, *eos per benedictionem perficere debet.* T. 1. Conc. p. 974.

constitutio altaris,
nec licere eis Eccle
per manûs impositi
versis ab hæresi para
ma conficere, nec
signare.

Nec te moveat q
gulis ista prohibita
quippe regulas, no
telligit; aliàs Ordin
rum, novo dumtax
dici posset, quod a
igitur regulas appel
Christo præscriptæ
Legem veterem, in c
tum erat altare erig
Concilii sensum pate
comprimitur Agapiu
cùm à sæculari militiâ
assumptus, Disciplinæ
frequenter Presbyteros

tantùm facere principibus sacerdotum jussum est, quorum typum Moyses & Aaron tenuerunt, Presbyteri, qui filiorum Aaron gestant figuram, accipere non præsumant. Nam quamvis cum Episcopis plurima illis ministeriorum communis sit dispensatio, quædam novellis & Ecclesiasticis regulis sibi prohibita noverint. Novellas igitur regulas appellat Synodus, eas quæ in novo Testamento à Christo Domino præscriptæ sunt. Ecclesiasticas etiam dicit, quia institutioni ac præcepto divino, etiam Ecclesiæ lex ac præceptum accedit: eadem quippe res utròque jure, divino & Ecclesiastico, necessaria esse potest, sicut in præsenti negotio contingit.

Parisiensi VI. an. 829. L. 1. c. 27. ubi Chorepiscopis prohibet, ne deinceps per impositionem manuum donum Spiritûs sancti tradere præsumant. Rationem reddit, quia Chorepiscopi exemplum & formam tenent septuaginta Discipulorum, quorum nullus legitur donum Spiritûs sancti per manûs impositionem dedisse, quia istud solis Apostolis eorum successoribus reservatum est, quod probat ex cap. 8. & 19. Actuum Apostolorum. T. 7. *Conc.* pag. 1617.

Tridentino denique Sess. 7. Can. 3. *Si quis dixerit, sanctæ Confirmationis ordinarium ministrum, non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem sacerdotem, anathema sit.* Novatores Lutheranos & Calvinistas directè ferit iste Canon, intactâ prorsus quæstione de ministro extraordinario, an simplici Sacerdoti committi possit hujus Sacramenti administratio vel non. Erroris radicem excidit Concilium, cùm docet Episcopos Presbyteris superiores esse, Sess. 23. Can. 7. *Si quis dixerit Episcopos non esse Presbyteris superiores, vel non habere potestatem confirmandi & ordinandi; vel eam, quam ha-* T. 14 *Conc.* pag. 779. *Ib.* p. 864. C.

... atque a
quarum functionum
dinis nullam habent

Secundò, ex SS.

Euseb. Cornelio in Epis

Hist. p. 244. apud Euseb. L. 6. c

D. tum, quòd post per

Episcopo consignatu

Innocentio I. in E

T. 2 Conc. *consignandis infantib*

p. 1246. B. *ab alio quàm ab Epi*

C. *teri, licet sint Sacerd*

non habent. Hæc aut

vel consignent, vel par

solùm consuetudo Eccl

illa lectio Actuum Ap

Joannem esse directos,

Spiritum sanctum. Na

scopum, seu præsente E

baptisatos ungere licet

consecratum; non tamen

re, quod solis

ris; aut ab hæresi conversis paracletum Spiritum dare, nec chrismate baptisatorum frontes signare, quia hæc solis Episcopis conveniunt.

S. Gregorio Magno L. 4. Epist. 9. aliàs L. 3. Epistolâ 9. ad Januarium: *Episcopi*, inquit, *baptisatos infantes signare bis in frontibus chrismate non præsumant: sed Presbyteri baptisandos ungant in pectore, ut Episcopi postmodum ungere debeant in fronte.* In antiquis editionibus sic habetur: *Presbyteri baptisatos infantes signare sacro in frontibus chrismate non præsumant &c.* Vide notam edit. novæ in hunc locum. T. 2. p. 689. A. B.

His Summis Pontificibus eos adjunge qui ex professo Photii, & aliorum Græcorum schismaticorum, qui *ordinarium*, *& ex veteri consuetudine*, ut dicebat Photius, Confirmationis ministerium simplici Presbytero tribuebant, errorem ac temeritatem represserunt.

Nicolaus I. jussit iterum confirmari quos Græci Presbyteri confirmaverant. Ita colligimus ex Epistolâ Photii ad omnes Orientis Episcopos, ubi de hoc Nicolai facto acerbè conqueritur. Factum istud narratur in VIII. Synodo Oecumenicâ, in Epistolâ Synodali ad Adrianum directâ.

Innocentius III. qui sedere cæpit an. 1199. eundem Græcorum abusum ætate suâ damnavit. In suâ enim ad Lucium apud Constantinopolim Legatum Epistolâ sic loquitur: *Pervenit ad audientiam nostram, quòd quidam simplices Sacerdotes apud Constantinopolim ea Sacramenta præsumant fidelibus exhibere, quæ ab Apostolorum tempore ritè fuerunt solis Pontificibus reservata, ut est Sacramentum Confirmationis, quod chrismando renatos soli debent Episcopi per manûs impositionem conferre; ad excusan-* Edit. Bal. T. 1. p. 480. col. 1.

gem non habet, omi
conferre non licet, e.
non sine gravi peri
umbra quædam osten
subeat in effectu.

Gregorius IX, q
dem Græcorum con
lâ ad Barensem Epis
hum repetit & confi
fertur hæc Epistola
Decret. p. *consuetudine.*
87. cap. 4. Innocentius IV.
tus de ritibus Græc
Cardinalem Tuscul
T 11 Conc. Cypri, de Confirma
p. 613. B. *scopi consignent chri*
quia hujus unctio non
beri; quoniam soli
Episcopi, per manus
vel frontis chrismatio
tribuisse leguntur.

Ephesiorum Episcopus, qui unioni Latinæ Ecclesiæ cum Græcâ in Concilio Florentino sancitæ subscribere recusavit, in Epistolâ encyclicâ ad omnes Orbis Christianos datâ, testatur suâ ætate Latinos solitos fuisse, iterum eos confirmare, qui à Græcis dumtaxat Presbyteris fuerant confirmati. *vid.* T. 13. *Conc. pag.* 790.

Accedit & Ecclesia nostra Gallicana, quæ Græcorum abusum improbavit, atque Ratramno Monacho Corbeïensi provinciam demandavit refellendi calumnias Græcorum; quod ille perfecit quatuor Libris qui extant in Spicilegio Dacheriano To. 2. L. 4. c. 7. Observat, Græcos Latinis objecisse *quòd eorum Presbyteri frontes baptisatorum chrismate non liniant*: *quod objectum*, inquit Ratramnus, *sicut & reliqua, magis levitate, quàm ratione propositum est; siquidem Ecclesiæ suæ consuetudinem sequentes, ista proponunt, non aliquam divinæ legis auctoritatem.* Ostendit deinde Ratramnus ex Actis Apostolorum, ad solos Episcopos pertinere per unctionem frontis Spiritum sanctum conferre. *Spicil.* T. 2. p. 141.

Tertiò ex SS. Patribus; nonnullos ex veteribus appellasse sufficiet.

S. Cyprianus Epistolâ 73. ait, *eos qui in Ecclesiâ baptisantur, Præpositis Ecclesiæ offerri, ut Spiritum sanctum consequantur.* *Pag.* 124.

Firmilianus in suâ ad S. Cyprianum Epistolâ ait; *majores natu*, (id est Episcopos qui in Ecclesiâ præsident) *manus imponendi & ordinandi possidere potestatem.* *Ibid.* 146.

Sanctus Hieronymus adversùs Luciferianos ait; *hanc esse Ecclesiarum consuetudinem, ut Episcopi excurrant ad eos qui in minoribus urbibus sunt baptisati; ut eis manus imponant.* T. 4 *part.* 2. p. 295.

S. Chrysostomus Hom. 18. in caput 8. Actuum

quem morem in suis
clesia.

Si rationem hîc
datum sit jus admir
aliam dabimus, qu
Scripturâ & Tradit
congruentem causa
mo baptisatus per
perficitur ac consum
sit Ordo *perficientiu*
perficere. *Constitutu*
norem Sacerdotii, p

Solvuntu

Objicies 1°. Ana
unus dumtaxat ex Di
dem v. 17. missus es
manus imposuit, ut in
Resp. dist. maj. m
stitueret, & ad Spirit
cipiendum præpararet

Saule frater, Dominus misit me Jesus, qui apparuit tibi in viâ qua veniebas, ut videas, & implearis Spiritu sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis ejus tamquam squamæ, & visum recepit: & surgens baptisatus est.

Instabis: Qui potest majus potest & minus: atqui potuit Ananias, possunt & simplices Sacerdotes Baptismum conferre qui necessitate ac dignitate præstantior est Confirmatione.

Resp. nego ant. In rebus hujusmodi sola audienda est voluntas Christi instituentis, & Ecclesiæ obsequentis traditio: porro ex utrâque certissimum est, solum Episcopum à Christo institutum esse ordinarium Confirmationis ministrum. Quòd si valeret ratio in objectione proposita, etiam laïci, qui baptisant, possent & confirmare: imò simplices Presbyteri, qui ordinarii sunt Baptismatis ministri, possent & alios Presbyteros creare seu ordinare &c. at nihil absurdius.

Objicies 2°. auctoritatem S. Hieronymi duplici in loco. 1°. Epistolâ 101. aliàs 85. ad Evangelum. *Quid*, inquit, *facit exceptâ ordinatione Episcopus, quod non faciat Presbyter?* 2°. Dial. adversùs Luciferianos plura scribit ex quibus inferri potest, Episcopum nonnisi ab humanâ & Ecclesiasticâ auctoritate habere, ut ordinarius sit Confirmationis minister. 1°. Jus illud repetit à consuetudine Ecclesiarum. *An nescis*, ait Luciferianus alloquens Orthodoxum, *Ecclesiarum hunc esse morem, ut baptisatis postea manus imponantur?.... Non abnuo*, ait Orthodoxus, *hanc esse Ecclesiæ consuetudinem.* 2°. Patetur hanc esse Ecclesiæ legem: *Sed quale est*, inquit, *ut leges Ecclesiæ ad hæresim transferas?* 3°. Ait multis in locis id factitatum: *Multis in locis*, inquit, *idem*

T. 2. part. 2. p. 803.

Ibid. p. 294. & seq.

byter non faciat ;
adversùs Luciferia
re, consignare ac da
facit Presbyter: Epi
seu ordinat, non ite
ronymi est, except
scopos facere, quoc
reipsâ multa isti fac
munia ipsis sunt: b
Christi corpus conse
Hieronymi ætate, p
ipsius licentiâ & cor

Ad secundum ex
falsò supponit Dalla
mentem Hieronymi
siasticâ regulâ & inst
firmationis dispensat
hanc observationem e
quòd post ascensum Do
los descendit. Divinæ
nam seu Ecclesiasticam

observato in fumos abit tota Dallæi objectio; & aperta est ad 1. & 2. responsio. Ad 3. *multis in locis id factitatum quidem* ait Hieronymus, non *in omnibus*. At *permultos*, vel omnes intelligit; vel tacitè carpit nonullorum ætatis suæ Episcoporum negligentiam, qui ad remotiora loca baptisatis manus imposituri non excurrebant. Ad 4. duplex est interpretatio, una Baronii, ad an Christi 594. n. 15. altera Bellarmini de Confirm. c. 12. Baronius istorum Hieronymi verborum, *ad honorem potius Sacerdotii, quàm ad legem necessitatis*, hunc sensum reddit: Cùm potestas essentialis administrandi Confirmationem ad solum Episcopum non pertineat, sed Presbyteris etiam committi possit, *ad honorem potius Sacerdotii Episcopis* reservata est, *quàm ad legem necessitatis*, quia absolutè à Presbyteris dispensari Confirmatio potest; nec essentiale est huic Sacramento, ut ab Episcopo conferatur. Bellarminus verò hæc verba, *quàm ad legem necessitatis*, non refert ad legem ministrandi Confirmationem, sed ad legem consequendæ salutis, ut sensus sit: Solis Episcopis reservata est potestas ordinaria confirmandi, *ad honorem Sacerdotii potius quàm ad legem necessitatis*, quia nempe Sacramentum hoc absolutè ad salutem necessarium non est; quem sensum apertè innuunt verba quæ sequuntur apud Hieronymum, *Si ad Episcopi tantùm imprecationem Spiritus sanctus defluit, lugendi sunt qui in remotioribus locis per Presbyteros baptisati, ante dormierunt, quàm ab Episcopis inviserentur.* Duplici ergo de causâ solus Episcopus institutus est ordinarius Confirmationis minister, tùm ut major dignitati Episcopali honos conciliaretur; tùm ut declararetur Sacramentum istud absolutè, seu necessitate medii

accedit, proponit

T. 3. p. 149. B C. *Dici potest*, inquit
sumatur ex naturâ r
solis Episcopis, no
non quòd id necessar
ter fieri non posset:
honorare Episcopal

Objicies 3°. Con
Sacerdoti licentiam
T. 3. Conc. p. 1287. & neophytum conf
omni Presbytero per
tas domos, pro desider
ctionis aperire.....in
tus fuerit, consecran
neophytum, jus habe

Et Conc. Barcino
T. 4. Conc. p. 1605. D. *cùm chrisma Presbyte*
phytis confirmandis, n
tur. Supponit igitur C
byteris confirmare ne
Episcopo consecratum

Episcopo deposito, cui una permittitur Parochia in quâ consecrare virginem,& neophytum consignare possit, non tamen extra istam Parochiam; imò nec in illa istud ei conceditur, si præsens adfuerit Episcopus. Cùm verò Armentarius Episcopali charactere donatus esset, potuit legitimè deputari ad confirmandos neophytos Parochiæ, cui præpositus fuerat.

Ad Conc. Barcinonense: Non aliud decernit, quàm ut à Presbyteris nihil exigatur pro chrismate quod ab Episcopo percipiunt,& quo neophyti confirmantur; non quidem à Presbytero (neque enim id Concilium asserit) sed ab Episcopo: quamquam non desunt inter nostros, qui verbo, *confirmandis*, eo in Canone intelligunt unctionem baptismalem verticis, quæ latiori quodam sensu confirmatio dici potest. Ita Walafridus Strabo: quo sensu verbum idem adaptatur & Eucharistiæ, & cæremoniæ per quam olim Hæretici ad Ecclesiam redeuntes recipiebantur, sicut ex dicendis paulò post manifestum erit.

Objicies 4°. Synodum II. Carthaginensem anno 390. & tertiam item Carthaginensem an. 397. quibus chrismatis confectio Presbyteris prohibetur. Ergo, concludit Dallæus, antea licita ipsis erat; quidni & usus hujus chrismationis?

Resp. nihil hac objectione levius proferri posse, ex quâ hoc unum extundi potest, nonnullos simplices Presbyteros confectionem chrismatis sibi aliquando arrogasse, quorum temeritatem repressit utraque laudata Carthaginensis Synodus. Quâ verò machinâ inde cum Dallæo concludi possit, aut illam chrismatis confectionem, ante prohibitionem, illis Presbyteris permissam ac licitam fuisse; aut illos eò chrismate usos, ut impunè baptisatos confir-

marent, fatemur non satis nos intelligere.

Objicies 5°. Ex Pontificali Damasi in vitâ Sylvestri, Sylvester istud Episcopis privilegium concessit, ut baptisatum consignent *propter hæreticam suasionem*, excepto casu periculi mortis, quo potestas sit Presbyteris consignandi infantes, *propter occasionem*, inquit, *transitûs mortis*. Porro, ait Dallæus, si Sylvester hoc privilegium Episcopis indulsit, ut baptisatos consignent; ergo ante Decretum istud Presbyteris cum Episcopo communis fuit potestas baptisatos consignandi.

Resp. nego ant. Liber quippe ille Damasi eruditis suppositionis ac falsitatis meritò suspectus videtur: recentior est, quàm ut fidem certam faciat. Baronius & Bellarminus scriptum aiunt ab Anastasio Bibliothecario, qui anno 858. vel etiam paulò seriùs scripsit. Alii Anastasio antiquiorem putant, quia laudatur à Walafrido L. de exordiis & incrementis rerum Eccles. c. 26. & ab Amalario L. 1. de Officiis Ecclesiast. c. 27. & à Rabano L. 1. de Institut. Clericorum. Walafridus autem vivere desiit anno 849. Amalarius verò scribebat anno 830. & Rabanus anno 810. Præterea verisimile non videtur, Sylvestrum initio quarti sæculi jus illud seu privilegium administrandæ Confirmationis Episcopis primùm contulisse, cujus originem ex Apostolorum exemplo ac traditione repetunt, Cyprianus, Firmilianus, Innocentius primus, Hieronymus, Ambrosius, Chrysostomus, Augustinus, & alii quos antea laudavimus.

Objicies 6°. Canonem 1. Synodi I. Arausicanæ
T. 3. Conc. An. 441. quo decernitur, *Hæreticos in mortis di-*
p. 1447. *scrimine positos, si desit Episcopus, à Presbyteris cum chrismate & benedictione consignari, si ii Catholici*

esse desiderant. Et Can. 16. Conc. Epaonensis, ad an. 517. *Presbyteros propter salutem animarum, quam in cunctis optamus, desperatis & decumbentibus hæreticis, si conversionem subitam petant, chrismate permittimus subvenire. Quod omnes conversuri, si sani sunt, ab Episcopo noverint expetendum.* Inde concludit Dallæus, Presbyteris licitum fuisse conversos ab hæresi in mortis periculo chrismate ungere, multò magis neophytos. T. 4 *Conc.* pag. 157.

Resp. 1°. incertum planè esse, utrum illa unctio seu chrismatio per quam Hæretici ad Ecclesiam redeuntes olim recipiebantur, verum fuerit Sacramentum Confirmationis; an mera cæremonia, cujus ritus valde affinis erat ritui Confirmationis: de quâ controversiâ paulò post dicturi sumus.

Resp. 2°. hoc unum ad summum inde concludere posse Dallæum, in casu necessitatis simplices Presbyteros delegatos fuisse ministros Confirmationis extraordinarios, quod quidem fieri posse mox ostendemus.

Objicies 7°. Venerabilem Bedam in Psal. 26. ad hæc tituli verba, *Priusquam liniretur David &c. Sciendum est*, inquit, *quòd illa unctio, quæ per manûs impositionem ab Episcopis, quasi alia à duabus prædictis* (olei nimirum & chrismatis, quarum prior Baptismum præcedit, posterior subsequitur) *& vulgò Confirmatio dicitur, eadem est cum secundâ*, (nempe verticali) *propter arrogantiam tamen non concessa est singulis Sacerdotibus, sicut & multa alia.* Ergò, concludit Dallæus, frontis unctio, quæ Confirmatio dicitur, reipsâ eadem est cum unctione verticis: attamen propter *arrogantiam Presbyterorum*, istis prohibita fuit, & solis Episcopis reservata. T. 8 p. 558. n. 70.

Suspicantur nonnulli, textum hunc Bedæ corrup-

Presbyteris cum Ep
baptisatos consignar
Resp. nego ant. I
tis suppositionis ac f
tur: recentior est, qu
ronius & Bellarminu
Bibliothecario, qui a
tiùs scripsit. Alii An
quia laudatur à Wal
mentis rerum Eccles.
de Officiis Ecclesiast.
Institut. Clericorum.
siit anno 849. Amalar
& Rabanus anno 8
videtur, Sylvestrum i
seu privilegium admini
scopis primùm contulit
stolorum exemplo ac t
nus, Firmilianus, Inn
mus, Ambrosius, Chr

esse desiderant. Et Can. 16. Conc. Epaonensis, ad an. 517. *Presbyteros propter salutem animarum*, T. 4 Conc. *quam in cunctis optamus, desperatis & decumbentibus* pag. 1576. *haereticis, si conversionem subitam petant, chrismate permittimus subvenire. Quod omnes conversuri, si sani sunt, ab Episcopo noverint expetendum.* Inde concludit Dallaeus, Presbyteris licitum fuisse conversos ab haeresi in mortis periculo chrismate ungere, multò magis neophytos.

Resp. 1°. incertum planè esse, utrum illa unctio seu chrismatio per quam Haeretici ad Ecclesiam redeuntes olim recipiebantur, verum fuerit Sacramentum Confirmationis; an mera caeremonia, cujus ritus valde affinis erat ritui Confirmationis: de quâ controversiâ paulò post dicturi sumus.

Resp. 2°. hoc unum ad summum inde concludere posse Dallaeum, in casu necessitatis simplices Presbyteros delegatos fuisse ministros Confirmationis extraordinarios, quod quidem fieri posse mox ostendemus.

Objicies 7°. Venerabilem Bedam in Psal. 26. ad haec tituli verba, *Priusquam liniretur David &c.* *Sciendum est*, inquit, *quòd illa unctio, quae per manûs impositionem ab Episcopis, quasi alia à duabus praedictis* (olei nimirum & chrismatis, quarum prior Baptismum praecedit, posterior subsequitur) *& vulgò Confirmatio dicitur, eadem est cum secundâ*, (nempe verticali) *propter arrogantiam tamen non concessa est singulis Sacerdotibus, sicut & multa alia.* Ergò, concludit Dallaeus, frontis unctio, quae Confirmatio dicitur, reipsâ eadem est cum unctione verticis: attamen propter *arrogantiam Presbyterorum*, istis prohibita fuit, & solis Episcopis reservata. T. 8 p. 558. n. 70.

Suspicantur nonnulli, textum hunc Bedae corrup-

[redacted]

etiamnum datum à Presbyteris jure ordinario Sacramentum Confirmationis.

Inde est quòd Nicolaus I. Græcos non damnat simpliciter ob istam præcisè causam, quòd confirmassent; sed tùm quòd in eâ regione id sibi assumpsissent, in quâ nullum jus habebant, nempe in Bulgariâ, quæ subjecta non erat Patriarchæ Constantinopolitano; tùm quòd propter inductum schisma suspensi essent ab omni Ordinum suorum exercitio. Ita factum Nicolai explicat Adrianus II. S. P. in Epistolâ ad Ignatium verum ac legitimum Patriarcham Constantinopolitanum, quo adhuc vivente Photius Sedem hanc vi ac dolo invaserat. Refertur hujus Epistolæ fragmentum in VIII. Sy-
8 Conc. nodo Oecumenicâ. *Quòd si dicas*, inquit Adria-
1,86. A. nus alloquens Ignatium, *priùs à nobis Constantinopolitanæ Diœceseos Presbyteros in eâ regione* (Bulgarorum) *sacrificare prohibitos, haud inficias imus.*

[redacted]

& errores suos præsidio Scripturæ ac SS. Patrum confirmare, & Catholicos onerare mendaciis! Nonne Photius ipse in citatâ Epistolâ multa manifestè falsa Latinis imponit? V. g. eos *abominari nuptias, quia Presbyteros sortiri conjuges prohibent; chrisma ex aquâ fluminis conficere; agnum in Pascha more Judæorum super altare pariter cum dominico corpore benedicere & offerre &c.* Verùm quid aliud reportavit Photius? nisi quòd à Romanis Pontificibus constanter damnatus ac proscriptus fuit; ac iterata Confirmatio à suis Presbyteris sine legitimâ dispensatione collata.

Reipsâ vetus est in Ecclesiâ Græcâ consuetudo, quæ etiamnum obtinet, ut nempe simplices Sacerdotes statim post Baptismum confirment; neque legimus Ecclesiam in Concilio Florentino nullum & irritum declarasse istud Sacramentum. Unde necesse est inferre, quòd ex Goario jam observavimus, Romanam Ecclesiam tacito saltem consensu approbasse, ut Græci Presbyteri ex delegatâ & extraordinariâ auctoritate ministri sint Sacramenti Confirmationis.

Ad factum Nicolai I. resp. meritò improbatum ab eo fuisse quod à Sacerdotibus Græcis gestum fuerat in Bulgariâ. 1°. quia illi Photiani Sacerdotes in eodem, cùm duce suo Photio, errore versabantur, nempe simplices Presbyteros, jure ordinario, non ex dispensatione, ministros esse Confirmationis. 2°. quia jus illud usurpaverant in eâ regione Bulgarorum, in quam nullam auctoritatem habebant. 3°. quia etsi supponeretur, cum illis ante inductum schisma dispensatum fuisse ut confirmarent, ab illâ tamen gratiâ exciderant, tùm vitio schismatis, tùm pœnâ excommunicationis quâ percussi fuerant à

tas, ut moribus Ecc
ſuetudinem verò G
ne aliquâ ſuffultam,

Miniſter extrao

Quæritur utrum
legatione, tanquam e
mentum Confirmati
quæſtionem hanc d
opinio, negans una,
Negant Robertus
tentiarum c. 23. Hu
cram. p. 7. c. 2. A
randus in 4. diſt. 7.
7. art. 2. concl. 3. I
diſt. 7. parag. 21. 22
453. & in Orthodox
de Sacramento Confir
tores ſunt qui cum Du
opinionem non ſolùm
Eccleſiæ periculoſam

istam post Concilium Florentinum ad fidem pertinere, Sylvius & alii inter recentiores benè multi, quorum sententia in Scholis communior jam videtur. Divisi tamen sunt in varias partes: sunt enim qui volunt ab uno solo S. Pontifice posse ministerium illud Presbyteris committi; alii etiam ab Episcopis in suis Diœcesibus; alii non tantùm Presbyteris, sed & Diaconis provinciam hanc demandari posse existimant; alii denique putant, etiam absque ullâ dispensatione posse simplices Presbyteros validè, tametsi non licitè, Sacramentum Confirmationis ministrare. Rem istam in Concilio Florentino definitam asserunt nonnulli; de illâ multùm in Conc. Trid. disputatum narrat Card. Pallavicinus L. 9. Hist. Conc. Trid. cap. 7.

Utrum Ecclesia in Conciliis Florentino, vel Tridentino, quidquam definierit circa ministrum extraordinarium Confirmationis?

Affirmant Baronius, Gregorius de Valentia &c. propter auctoritatem vel Concilii Florentini, vel Tridentini, vel utriusque.

In Concilio Florentino, seu Decreto Eugenii ad instruendos Armenos dicitur: *Confirmationis ordinarius minister est Episcopus.* Et paucis interjectis: *Legitur tamen aliquando per Sedis Apostolicæ dispensationem ex rationabili & urgente admodum causâ, simplicem Sacerdotem chrismate per Episcopum confecto, hoc administrasse Confirmationis Sacramentum.* Conc. Flor. T. 13. Conc. p. 536.

In Conc. verò Trid. Sess. 7. Can. 3. sic definitur. *Si quis dixerit Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem Sacerdotem, anathema sit.* Conc. Trid. T. 14 Conc. p. 779.

Verùm, neque Florentinum, neque Tridentinum Concilium quidquid hîc velut fide certum definivit.

Non Florentinum, seu S. Pontifex Eugenius in Decreto seu Instructione Armenorum.

I°. quia, qui dicit Episcopum esse ministrum ordinarium Confirmationis, non continuò definit simplicem Presbyterum esse posse ministrum extraordinarium. Prius, quia certum est, Concilium definivit; de altero, quia incertum, silet: esto istud subobscurè insinuet, apertè tamen non declarat; neque unum ex alio necessariò sequitur. Quemadmodum, cùm ait Eugenius Episcopum ordinarium esse consecrationis, quâ Presbyteri & Diaconi ordinantur, ministrum; an rectè inferes, ex mente ipsius simplicem Sacerdotem esse hujus consecrationis ministrum extraordinarium? *Sic locuti sunt*
Pag. 92. *utriusque Concilii Patres*, ait Estius in 4. dist. 7.
col. 2. F. parag. 22. ad 2. *quòd quæstionem inter doctores controversam definire nollent: quomodo & locuti sunt de ministro Sacramenti Ordinis, propter controversiam de minoribus Ordinibus.*

II°. Rectè observat aliâ in occasione Bellarminus L. de Confirmatione c. 9. in responsione ad
T. 5. p. 145. B. primam Kemnitii objectionem, *non omnia quæ habentur in Decretis, aut Conciliis ad fidem pertinere, sed solùm ea, quæ definiuntur.* Quod autem spectat ministrum extraordinarium Confirmationis hîc non definitur, sed obiter tantùm innuitur.

III°. Multa eo in Decreto dicit Eugenius circa materiam Confirmationis, confectionem chrismatis ex balsamo; item circa porrectionem instrumentorum, quam velut essentialem sacræ Ordinationis materiam assignat, quæ tamen gravissimorum

Theologorum judicio ad fidem non pertinent, sed ad meram Scholæ disputationem; circa quam sequutus est Eugenius Armenos instruens, quam probabiliorem putabat Scholasticorum sententiam.

IV°. Jam superiùs, ubi de formâ Sacramenti Confirmationis, observatum à nobis fuit, Decretum illud Eugenii, post dissolutam Synodum ac Græcorum discessum, latum fuisse, non à totâ Synodo. Quapropter cùm sub finem hujus Synodi, Decretum illud datum dicitur *Florentiæ in publicâ Sessione synodali solemniter in Ecclesiâ majori celebratâ*; de solis dumtaxat Occidentalibus Episcopis intelligi istud debet, qui Florentiæ, præside Eugenio congregati, tribus fere annis remanserunt. Quod quidem non eo animo dicimus, ut quidquam detractum velimus hujus Decreti auctoritati, absit: sed ut intelligas quæcumque in eo continentur, à toto Concilio, tanquam ad fidem pertinentia, definita non fuisse.

V°. Observat Estius in 4. dist. 7. parag. 22. ad 2. *Concilium non affirmare id aliquando factum esse*, (*nam reverâ*, inquit, *factum esse probari non potest*) *sed id legi vel in decreto Gratiani, vel apud Scholasticos Doctores, qui factum Gregorii juxta suam opinionem sunt interpretati, eamque ob causam se addidisse ordinarium, quòd ita opinantibus prajudicare nollet*. Fallitur, nostro quidem judicio, Estius, cùm ait, probari non posse aliquando reipsâ dispensatum à Summis Pontificibus cum Presbyteris, ut Sacramentum Confirmationis ministrarent: contrarium mox patebit. Pag. 39. col. 1. A.

Quantùm verò ad Concilium Tridentinum, certum est rem inter Scholasticos controversam, pro more suo definire noluisse, ne ulli opinioni præ-

Possunt simplicesP
te seu dispensati
Confirmationis.

Probatur 1°. auć
Decreto seu Instruć
à toto Florentino C
tinis adhuc Florenti
congregatis, probatı
lis à monte Præses C
tione generali die 2
po Clodiensi, qui cc
cobitarum idcirco nc
rentinum, quia dissol
cùm tamen Bulla illa
hallucinari eos qui p
Concilio, quando ur
illud per tres fermè a
sit, Occidentalibus c
nentibus. Ita referunt

Concilium igitur, seu Eugenius, postquam eo in Decreto dixit, *solum Episcopum ordinarium esse Confirmationis ministrum*, statim addit: *Legitur tamen aliquando per Apostolicæ Sedis dispensationem ex rationabili & urgente admodum causâ, simplicem Sacerdotem, chrismate per Episcopum confecto hoc administrasse Confirmationis Sacramentum.*

Exempla illa dispensationum non refert quidem S. Pontifex, sed supponit eaque approbare censendus est, cùm ait eas *ex rationabili & urgente admodum causâ* concessas fuisse: neque dubitandi locus est, quin Occidentales Episcopi exempla illa sedulò & accuratè perpenderint. Præcipua hîc referenda.

Vim non faciemus in testimonio Ambrosiastri, seu Hilarii Diaconi asserentis, apud Ægyptum, ac per totam Alexandriam Presbyteros, absente Episcopo, consignare; plùs enim ex illo atque aliis hujuscemodi testimoniis, quæ Dallæus objicit, efficeretur, quàm permittat Catholica doctrina: nempe simplices Presbyteros, non tantùm ex delegatione, sed proprio & ordinario jure ministros esse Confirmationis.

I°. Igitur licentiam administrandæ Confirmationis in casu necessitatis concessisse videtur Concilium Arausicanum I. anno 441. Can. 1. *Hæreticos*, inquit, *in mortis discrimine positos, si Catholici esse desiderant, si desit Episcopus, à Presbyteris cum chrismate & benedictione consignare placuit.* T. 3. Conc. p. 1447.

Idem & placuit Concilio Epaonensi anno 517. cap. 16. *Presbyteros*, inquit, *propter salutem animarum, quam in cunctis optamus, desperatis decumbentibus hæreticis, si conversionem subitam petant, chrismate permittimus subvenire. Quod omnes conver-* T. 4. Conc. p. 1578.

Marca in notis ad C
T. 10 Conc. ni 1095. Neque se
Pag. 585. istud Sacramentum :
illos Hæreticos, de qu
rum apud suos Confi
ex errore, sive ex ne
II°. Cùm S. Greg
stolâ 9. L. 4. Presby
T. 2. p. 689. B. *ne baptisatos infantes*
sumerent, sed eos ung
postmodum ungerent i
quenti cùm accepisset
offensos & scandalisat
Ibid. p. 705. pondet : *Et nos quidem*
clesia nostra fecimus :
contristantur, ubi Epi
etiam in frontibus bap
beant concedimus. Aliqu
sem anni 1533. legunt *b*
unde inferunt loqui S. G
Baptismum

centiam restituit, quam priùs abstulerat, conferatur cum Epistolâ 9. in quâ certum est mentionem fieri de unctione faciendâ *baptisatis*, non *baptisandis*.

Ad istud S. Gregorii exemplum respondebant nonnulli, ætate ipsâ S. Thomæ, ipsomet referente in 4. dist. 7. q. 3. art. quæstiunc. 3. in corp. sanctum Gregorium non dedisse facultatem conferendi Sacramentum Confirmationis, *sed aliquid sacramentale, simile illi Sacramento: sicut alicui porrigitur panis benedictus loco Eucharistiæ:* id est S. Pontificem non Sacramentum, sed meram cæremoniam, administrandi licentiam indulsisse: quam solutionem sequuti sunt Adrianus VI. in 4. dist. 7. art. 3. Petrus de Marca dissertatione ad Canonem 28. Concilii Claromontani an. 1095. Licet enim doctissimus auctor existimet, ex gravi causâ posse simplicem Sacerdotem ex dispensatione Sacramentum Confirmationis conferre; negat tamen ex eo loco, id est facto Gregorii Magni, confici istud posse. Assentitur Estius in 4. dist. 7. parag. 22.

Verùm responsio hæc gratis ficta videtur. 1°. Quia id concessit S. Gregorius per Epistolam 26. quod negaverat per Epistolam 9. atqui per Epistolam 9. conceptis verbis prohibuerat, *ne Presbyteri baptisatos infantes signare sacro chrismate in frontibus præsumant, sed eos ungant in pectore, ut Episcopi postmodum ungere debeant in fronte*, quæ sanè unctio frontis verum erat Confirmationis Sacramentum; neque enim aliter apud Veteres solebat designari. 2°. Si de unâ dumtaxat cæremoniâ quæstio fuisset, quare illam in absentiâ dumtaxat Episcopi Presbyteris S. Gregorius permisisset? An non jure ordinario Presbyteri omnes Baptismi cæremo- *Ibid. pag. 689.*

... a Greg

II°. Cur S. P
suæ Romanæ usur
sti, quæ longè maj

Resp. ad primur
pensatione sic egis
graviùs adhuc offe
conjici non immer
cem, ex consensu s
datam Calaritanis
facultatem; unde j
beret eos iterum cor
tatem hanc revocav
maturiùs expensâ,
eam restituit, non im
teris gesta fuerant.

Ad secundum: inst
opponit Gregorius,
Ecclesiæ suæ usum,
dubiè in eâ divinâ C
esse.

III°. Vel ...

Sacramentum Confirmationis: vel fatendum est posse simplices Sacerdotes, ex dispensatione Ecclesiæ, Sacramentum hoc administrare; certum enim est Græcos Presbyteros illud dispensare. Qui ergo paulò ante laudati fuêre SS. Pontifices, improbaverunt quidem Græcorum abusum, qui videbantur duce Photio sibi arrogare ordinarium hujus Sacramenti administrandi jus & officium: at tandem, tacito saltem consensu & lapsu temporis, permiserunt eos in antiquo suo usu permanere. Rem ita explicat Goarius in suis notis ad Euchologium Græcorum. *Quæstio est*, inquit, *solvenda, utrum solus Episcopus Sacramenti Confirmationis sit minister? Satis sit*, pergit ille, *nobis difficultatem abrumpere, & nodum præscindere vel ictu levi. Cùm puerorum & adultorum confusa plebs, non amplius solemnibus Paschatis, Pentecostes, & Theophaniorum festis sacro Baptismatis fonte lustraretur ab Episcopis, cùm individua comes ex antiquo instituto chrismatis consignatio seu perfectio & manus ejus ultima haberetur, ne forsan pueri morte immaturâ prærepti, sancti illius mysterii fierent exortes, ita consentientibus primò totius Orientis Episcopis, Sacerdotes confirmandi officium vel arrogarunt, vel sibi concessum ad hunc usque diem retinuerunt*. Ita Goarius, qui in hanc rem laudat ibid. testimonium Gabrielis Philadelphiensis Episcopi. Pag. 567.]

Et verò novimus ex Historiâ Concilii Florentini, inter quæstiones undecim quæ Græcis post unionem à Latinis propositæ sunt, istam fuisse, *Quare Pontifices non inungunt sacro chrismate, sed Sacerdotes, cùm hoc Pontificibus sit datum?* Cui quæstioni Mytilinensis Præsul Græcorum nomine satisfecit: sic enim legimus post undecim illas quæstiones, *Hæc à Latinis objecta Mytilinensis Præsul legitimè* T. 13. Conc. p. 523. D.]

& canonicè omnia dissoluit, præter quàm duo, scilicet separationem matrimonii, & creationem Patriarchæ extra Constantinopolim. Ignoramus quidem præcisè, quid ad propositam quæstionem responderit dictus Præsul; sed legitimè & canonicè ab illo solutam esse, generatim saltem discimus ex historicâ Concilii narratione.

Quin Gregorius Protosyncellus, qui adfuit Concilio Florentino tanquam Legatus Patriarchæ Alexandrini, & qui postea creatus est Patriarcha Constantinopolitanus, scribens adversùs Epistolam Marci Ephesini testatur ritum Græcorum probatum fuisse à Patribus Concilii Florentini. Sic enim

Ibid. p. 790. A. loquitur: *Verùm Latini etiam nostros consignabant, & chrismatos appellabant. Sed hæc non fuisse ex æquo & bono facta constat ex eo, quòd in nostrâ unione nihil habuerunt quod nobis objicerent; sed cùm essemus orthodoxi, habiti sumus ab orthodoxis orthodoxi.*

Probatur denique ex multis SS. Pontificum Diplomatibus, in quibus confirmandi licentia simplicibus Presbyteris concessa est. Arcudius L. 2. de Confirmatione cap. 15. ait se accepisse à Patre Fonseca Societatis Jesu, eum Diplomate Pontificio facultatem accepisse Christianis Brasilianis conferendi Sacramentum Confirmationis: idem pariter plurimis Franciscanis concessum fuisse testatur Vadingus in Annalibus Fratrum Minorum, affertque eam in rem Diploma Joannis XXI. quod confirmatur Diplomate Nicolai IV. ad an. 1447. Diploma Eugenii IV. ad annum 1444. Diploma Leonis X. concessum duobus Confessariis Caroli V. Diploma Urbani V. quæ omnia authentico Diplomate confirmavit Adrianus VI. quod in Cœ-

nobio Franciscanorum Hispali asservatur. Quamquam idem Adrianus in Scriptis suis Theologicis, antequam ad supremum Pontificatum assumeretur, docuisset, non posse simplices Presbyteros, etiam ex dispensatione, Sacramentum illud administrare. Vide Pallavicinum Lib. 9. Hist. Conc. Trident. c. 7. n. 12.

Solvuntur Objectiones.

Objicies 1°. Summos Pontifices, Nicolaum I. Innocentium III. Gregorium IX. Innocentium IV. Clementem VIII. qui omnes tanquam pravam & abusivam damnarunt consuetudinem Græcorum Presbyterorum, qui Sacramentum Confirmationis communiter apud suos administrant. Imò nullum ac irritum sic collatum censuit Sacramentum Nicolaus I. jussitque iterùm confirmari eos qui à Presbyteris Photianis confirmati jam fuerant: idem ut saltem sub conditione fieret, jussit Clemens VIII. Verba Summorum illorum Pontificum paulò ante relata sunt, ubi de ordinario Confirmationis ministro: ea consule. Porro si posset simplex Presbyter ex delegatione saltem ministrare istud Sacramentum, eâ non accedente, illicitè quidem at validè saltem Sacramentum istud perficeret; quemadmodum validè corpus Christi consecrat Sacerdos, tametsi illicitè, cùm à functione sui Ordinis suspensus est. Ergo non debuisset Nicolaus I. irritam declarare Confirmationem à Presbyteris Græcis collatam: eam autem declarando nullam, manifestè significat non posse simplices Presbyteros ad id munus ullo pacto deputari.

Resp. his Summorum Pontificum Decretis, præ-

quam proprio & ordi
ximè in eâ regione, i
risdictionis habebant
objectio: licet enim
potestatem habeat sim
capax esse possit Con
nihilominus illa est, n
donec accedat legitim
istud? respondeo, ex
ex Traditione ac usu E
habemus. Exemplum
tum non videtur: ha
Ordinationis, plenam
validè corpus Christi
tè, si spretis Ecclesiæ
alicujus alterius pecca
mendum illud ministe
Ad Innocentium ve
dumtaxat Presbyteris,
sabantur, ac Græcor
nem, interdicere ne c

cætero suâ temeritate præsumant &c. Et verò cum Latinis dispensatum non fuerat, ac Ecclesiæ suæ Latinæ ritum observare illi tenebantur. Dico 2°. Pontifices Innocentio III. posteriores, qui usum Græcorum improbarunt, aut non satis attendisse, aut forsan ignorasse dispensationem concessam ipsis fuisse à Gregorio Magno, ut Confirmationem tanquam extraordinarii ministri dispensarent. Clemens verò VIII. dubitans an Græci, qui in quibusdam Italiæ partibus versabantur, legitimam ac sufficientem dispensationem & licentiam percepissent, sub conditione jubet eos iterùm confirmari, qui confirmati ab illis fuerant.

Objicies 2°. Potestas confirmandi Episcopo convenit, vel ratione Ordinis, vel ratione Jurisdictionis, vel utriusque simul. Si ratione Ordinis, nulli alteri quàm Episcopo concedi validè potest; sicut concedi non potest Diacono, v.g. potestas consecrandi Eucharistiam, & absolvendi à peccatis. Quare? quia quæ sunt essentialiter annexa Ordini alicui, non possunt nisi iis concedi, qui eo Ordine seu charactere instructi sunt. Si ratione Jurisdictionis, sequitur 1°. Episcopum electum & nondum consecratum, posse Sacramentum Confirmationis administrare, quia ipse Ordinem habet Presbyteralem, & jurisdictionem Episcopalem. 2°. invalidam fore Confirmationem, quam Episcopus extraneis, in quos nullam habet jurisdictionem, conferret. 3°. posse Episcopum in suâ Diœcesi, virtute jurisdictionis quâ fruitur, licentiam confirmandi concedere, non tantùm Presbyteris, sed etiam Diaconis, Subdiaconis, Clericis, in quos jurisdictionem suam exercere potest. Atqui

ſimplex Sacerdos, qu
modum validè Eucha
licitè, Sacerdos ſuſpen
ſterius; ergo Diacono
liter poterit licentia. v
ſtiæ & incommoda ſe

Reſp. miram eſſe n
eo diſſolvendo nodo i
Verùm iis omnibus tr
ſis, uno verbo ſic diſ
ex inſtitutione Chriſti
dinarius; ſimplicem
poſſit extraordinarius
rere hîc meritò poſſe
hujuſmodi alia quærer
luntas nobis per Eccle

Si tamen prò more
lueris,

Dicam 1°. eſſe in Ep
nariam, plenam & c
niſtrandi iure ordina

pus in suâ Diœcesi cum Presbyteris, vel Diaconis aut Subdiaconis dispensare ut confirment, dubitare nonnulli videntur: quia, inquiunt, id potest suâ in Diœcesi Episcopus, quod potest Summus Pontifex in totâ Ecclesiâ, nisi obstet lex aut reservatio contraria. Verùm longè verisimilior est aliorum negans opinio, propter hanc ipsam contrariam legem, ac reservationem: quia nempe usus ac consuetudo Ecclesiæ non Episcopis privatis, sed solis Summis Pontificibus jus reservat dispensandi cum simplicibus Presbyteris ut confirment, quando gravis aliqua ratio & urgens necessitas postulat.

Dicam 2°. simplicem Presbyterum, ratione sui Ordinis, habere quidem radicalem, inchoatam & incompletam potestatem confirmandi, sed ligatam & impeditam, quæ nonnisi per legitimam dispensationem libera, completa & expedita evadere potest: eo ferè modo quo licet Sacerdos in Ordinatione suâ recipiat potestatem absolvendi à peccatis, eâ tamen uti validè non potest, nisi accedente jurisdictione, quam ipsi Episcopus concedit. Frustra objicitur, Sacerdotem vi suæ Ordinationis posse validè consecrare Eucharistiam, licet per suspensionem vel excommunicationem prohibeatur. Namque, ut jam dictum est in responsione ad primam objectionem, Sacerdos ille, vi suæ Ordinationis, plenam ac completam habet potestatem validè perficiendi Eucharistiam; non verò plenam & completam, ut validè confirmet independenter à licentiâ seu legitimâ dispensatione.

Non pigebit hîc exscribere responsionem Bellarmini ad propositam difficultatem, unde Conclusio nostra lucis plurimùm mutuabitur. L. 2. de Confirm. c. 12. sic ait: *Respondeo, confirmare esse ac-* T. 3. p. 148.

G.

râ Sacramenta ista c
si id faciat, prohiben
rem autem Presbyteral
*lutam, perfectam & *
menta Baptismi & E
tem inchoatam, imper
luntate Superioris, q
*tionis. Quocirca nisi *
Superioris ea potestas
ageret; at si perficiat
confirmabit: id quod n
gitemus characterem n
tentiam, qua physicè
difficilè esset intelliger
dispensationem Pontifi
cujusdam pacti, quo D
cramentalem producen
cterem, & non cum al
unum characterem esse s
autem esse signum pacti
larminus.

peccatis; ergo nec simplici Presbytero potestatem administrandi Confirmationem.

Resp. nego paritatem. Disparitas est, quia potestas consecrandi Eucharistiam & absolvendi à peccatis, essentialiter pendet à charactere sacerdotali; quapropter Diaconis communicari illa non potest, in quibus ne inchoata quidem & incompleta inest ad hæc sacerdotalia munia validè obeunda potestas: è contra verò habent simplices Sacerdotes, ratione sui Ordinis, inchoatam saltem & incompletam facultatem administrandæ Confirmationis, quæ accedente legitimâ dispensatione, perficitur & completur.

ARTICULUS III.

De subjecto Sacramenti Confirmationis.

QUæres 1°. quodnam sit idoneum hujus Sacramenti subjectum.

Resp. esse omnem hominem baptisatum. Tùm quia Ecclesia Latina per duodecim sæcula etiam infantibus Confirmationem administravit simul cum Baptismo; qui mos adhuc apud Græcos observatur. Ratio est, quia, inquit S. Thomas hîc art. 8. ad 2. *etiam in puerili ætate homo potest consequi perfectionem spiritualis ætatis; & inde est*, inquit, *quòd multi in puerili ætate, propter robur Spiritûs sancti perceptum, usque ad sanguinem fortiter certaverunt pro Christo.* Tùm quia Baptismus aditum aperit ad omnia Christi Sacramenta.

Quæres 2°. an fuerit aliquando baptisatis denegata Confirmatio.

Resp. affirmativè: sic enim colligitur ex Can.

T. 1. Conc. p. 975. A. 39. Concilii Eliberitani. *Gentiles*, inquit, *si infirmitate desideraverint sibi manum imponi, si fuerit eorum ex aliquâ parte honesta vita, placuit eis manus imponi, & fieri Christianos.* Ergo si non fuisset eorum vita omni ex parte probata, denegata ipsis fuisset Confirmatio, quæ ibi designatur per manûs impositionem, ait doctissimus & illustrissimus Albaspinæus.

Quæres 3°. quâ ætate percipi debeat Sacramentum Confirmationis.

Resp. Si spectetur institutio Christi, omnem ætatem huic Sacramento idoneam esse; si verò jus attendatur Ecclesiasticum, varia fuit disciplina. Olim, ut mox dictum est, infantibus simul cum Baptismo dabatur: nunc variis Conciliorum Canonibus statutum est, ut pueris, postquam discretionis annos attigerint, id est, post septimum ætatis annum, administretur. Ita Synodus Lingonensis an. 1404. Senonensis 1524. Parisiensis 1557.

Quæres 4°. an nusquam licitum sit prævenire septimum ætatis annum.

Resp. maximè licere & expedire quando urget mortis periculum. Ita S. Thomas 3. part. q. 72. art. 8. ad 4. quam doctrinam hausit in Concilio Parisiensi VI. in cujus Libro 1. cap. 33. dicitur: *Sicut à duobus temporibus, Pascha videlicet & Pentecoste, Baptismus; ita etiam Spiritus sanctus per impositionem manûs Fidelibus tradatur, exceptis infirmis & morte periclitantibus.* Ita quoque Hugo Victorinus L. 2. de Sacramentis part. 7. c. 3. T. 7. Conc. p. 1612 A.

Quæres 5°. quæ requirantur dispositiones ad percipiendum Sacramentum Confirmationis.

Resp. aliquas requiri ex parte corporis & animæ.

1°. ex parte corporis. Duodecim prioribus Ecclesiæ sæculis Sacramentum hoc nonnisi jejunis dabatur: sæculo undecimo Gratianus *De Consecratione* dist. 5. & duodecimo Magister Sententiarum mentionem faciunt istius consuetudinis. Post duodecimum sæculum etiam non jejunis data est Confirmatio, ut testatur S. Thomas part. 3. q. 73. art. 12. ad 2. Laudabilis tamen est ea consuetudo, & quantùm fieri potest observanda, ut si Confirmatio manè administretur, & à jejunis detur, & à jejunis percipiatur. Ita Catechismus Romanus. 2°. Requiritur ut frontem apertam & nitidam habeant qui confirmandi sunt. Ita Concilium Aquense an. 1575. ut quisque vittam seu fasciolam linteam habeat, quâ frons sacro chrismate illita, contegatur. Hanc tegendæ confirmatorum frontis consuetudinem perantiquam esse testantur Ordo Romanus, & Amalarius L. de de divinis Officiis. 3°. Requiritur ut mares, tam ii qui confirmandi sunt, quàm qui confirmandis

lium Rothomagen
1583. Requiritur
tis officiis, præser
piendum Spiritum
Act. 1 v 14. stolos imitentur,
nentes in oratione.

QUÆST

De effectibus S

DUplex disting
gratia nempe
racter. De utroqu

ARTICU

De gratiâ quæ per

profitendam, & superandas omnes, quæ contra illam insurgunt, dæmonis ac mundi tentationes.

Doctrinam hanc irrident Novatores Lutherani & Calvinistæ, ac contendunt 1°. Apostolos per manûs impositionem contulisse dumtaxat gratias gratis datas, seu charismata Spiritûs sancti, non gratiam ipsam sanctificantem. 2°. Post tempora Apostolorum, quibus necessaria non fuerunt ampliùs ea conspicua dona *ad fidem confirmandam & primordia Ecclesiæ dilatanda*, Confirmationem nihil fuisse aliud quàm Catechesim, in quâ Christiani fidei suæ rationem coram Ecclesiâ reddebant. 3° denique, Confirmationem nostram meram jam esse, eamque planè otiosam, omnisque effectûs spiritualis expertem cæremoniam, imò Baptismo injuriosam & contumeliosam, quæ illius virtuti detrahit, quasi gratia baptismalis ex se perfecta non foret, atque per nostram Confirmationem perfici ac consummari deberet, ut homo baptisatus fidei defendendæ ac profitendæ idoneus esse possit. *Dicunt isti Unctores*, ait inverecundè Calvinus L. 4. Instit. c. 19. n. 8. *Spiritum sanctum in Baptismo ad innocentiam dari; in Confirmatione, ad gratiæ augmentum. In Baptismo nos regenerari ad vitam, in Confirmatione nos ad pugnam instrui; & ideò nihil eos pudet, ut negent Baptismum ritè sine Confirmatione perfici posse..... Hæc Satanæ doctrina est, quæ promissiones Baptismi proprias à Baptismo abscissas aliò derivat & transfert.* Verùm more suo nos protervè calumniatur Heresiarcha. Neque enim dicimus, *Baptismum ritè sine Confirmatione perfici non posse*; sed hoc unum, per Confirmationem novam gratiam, aut novum gratiæ gradum ad robur & firmitatem fidei baptisatis accedere: habet enim quod- Pag. 538.

Inde nata inter Th
sit gratia illa sacrame
cta à gratiâ sanctifica
mentum confertur;
nenda, cùm opus est
proprios uniuscújusq
quendos; an novus
dus, novaque intensi
stione diximus, ubi
Quæstionem quartam
recurrit quæstio circa
essentiâ differat à bapt
Thomas 3. part. q. 7
solvit his verbis: *Dic*
talis addit super grati
niter sumptam, aliqu
ad quod ordinatur Sac
tur gratia in hoc Sacra
quod est commune, sic p
fertur aliqua alia gra
sed quæ priùs inerat, a

& dona; & gratiam sacramentalem, seu quoddam divinum auxilium ad finem Sacramenti consequendum. *Et sicut*, inquit, *ab essentiâ animæ fluunt ejus potentiæ, ita à gratiâ fluunt quædam perfectiones ad potentias animæ, quæ dicuntur virtutes & dona, quibus potentiæ perficiuntur in ordine ad suos actus.* Sic fides intellectum perficit ad credendum, charitas voluntatem ad amandum &c.

Rursus observa, gratiam, quæ per Sacramenta confertur, vel primam esse quæ justificat; vel secundam, quæ adeptam justitiam auget ac perficit. His præmissis sit

Prima Conclusio.

Sacramentum Confirmationis confert sanctificantem gratiam, non quidem primam, saltem per se, sed secundam.

Probatur prima pars. Quia istud omnibus Sacramentis commune est, ut sanctificantem conferant gratiam iis omnibus, qui eo, quo par est, pietatis ac religionis sensu ea percipiunt. Vide quæ eam in rem diximus, ubi de Sacramentis in genere.

Secunda pars non minùs certa & evidens est. Quia Confirmatio ex se instituta non est ad remissionem culpæ, sed ad augmentum & firmitatem justitiæ; neque est, ut aiunt, Sacramentum mortuorum, sed Sacramentum viventium. Unde concludit S. Thomas 3.p. q.72.art.7.ad 2. illam dandam non esse iis qui non habent gratiam, sive per Baptismum, sive per Pœnitentiam.

Communis est ...
na, quæ ad nos uſ...
unde à Scriptoribu...
roboris, virtutis, ...
ſeu augmenti ſpiritu...
tiſmalis, quæ eſt ſp...
licet infantium, de...
mæ cap. 2. v. 2. *Si...*
nabile ſine dolo lac...
in ſalutem. Ex ipſo ...
paret, ait S. Thoma...
hoc Sacramentum dari...
invenerit. Ita Veteres...

T. 2 Conc. pag. 975. & 978. Patres Concilii E...
gratiam hanc *perficiem...*
perfecta ſit, aut quid...
tiſmo datur; abſit h...
ſum: ſed quòd novus...
baptiſato, ad robur & ...
tæ. Idem aſſerit S. Am...

T. 2. p. 363. E. c. 2. *Poſt fontem*, inq...
quando ...

Tertullianus, gratiam munientem L. de Resurrectione Carnis c. 8. *Caro ungitur, ut anima consecretur; caro signatur, ut & anima muniatur.* Et L. de Præscriptionibus c. 36. loquens de Romanâ Ecclesiâ, *Fideles*, inquit, *aquâ signat, sancto Spiritu vestit, Eucharistiâ pascit.* Pag. 330. B. Pag. 215. B.

Alii vulgò gratiam roborantem ac confortantem dicunt. Ita imprimis

S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi 3. mystagogicâ. *Ut enim Salvator*, inquit, *post Baptismum & illum Spiritûs sancti adventum egressus in prælium, devicit adversarium; sic & vos post sacrum Baptisma & chrisma mysticum, induti armis Spiritûs sancti adversùs oppositam vobis potestatem præliamini, dicentes: Omnia possum in eo qui me confortat, Christo. Hujus sancti chrismatis dono accepto, meritò appellamini Christiani, veram efficientes appellationem in ipsâ regeneratione; ante enim quàm hæc gratia vobis donata esset, non eratis propriè digni eo nomine, sed pergentes eò usque progressi estis, ut efficeremini Christiani.* Pag. 235. C.

Eucherius Lugdunensis Hom. de Pentecoste, *Fortè*, inquit, *cogitat sibi aliquis: Quid mihi prodest post mysterium Baptismatis, ministerium confirmantis? Attendat charitas vestra.... Sic enim exigit militaris ordo, ut cùm Imperator quemcumque in militum receperit numerum, non solùm signet receptum, sed etiam armis competentibus instruat pugnaturum. Ita in baptisato benedictio illa, munitio est.....* Et postea: *Ergo Spiritus sanctus, qui super aquas Baptismi salutifero descendit illapsu, in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam, in Confirmatione augmentum præstat ad gratiam; & quia in hoc mundo totâ ætate victuris inter invisibiles hostes & pericula* Biblioth. PP. T 6. p. 649. C.

Tridentini: Gratia qu
nis tribuimus injuria
tiæ baptiſmali, quaſ
& idoneas ad fidem
[illegible]ùs omnes dæmo
[illegible] ſine Confirma
non poſſet. Ad q
nes quibus baptiſandu
Patrem &c. an renun
niſi ſupponeretur conſ
ſanctum ad pugnam cu

Reſp. nego ant. cu
tii ignorantia vel mal
negavit unquam, in E
dem propugnandam;
tiſmum ſine Confirmat
aut nullus foret, aut ip
ſequendum quidquam
gratiæ baptiſmali novar
cramentum Confirmati
gratia baptiſmalis perfe

At, inquies, ita confunditur utriusque Sacramenti effectus. Minimè: effectus quippe proprius Baptismi, est gratia regenerans; Confirmationis, roborans & confortans; sicut Eucharistiæ, nutriens. Gratia baptismalis est, sine quâ nemo salvus esse potest; non ita gratia Confirmationis, quæ tantùm integrans est: illa est gratia infantiæ spiritualis, *Quasi modò geniti infantes*; hæc quasi virilis ætatis. *Sicut Baptismus*, ait S. Thomas 3. part. q. 72. art. 5. in corp. *est quædam spiritualis regeneratio in vitam christianam, ita etiam Confirmatio est quoddam spirituale augmentum promovens hominem in spiritualem ætatem perfectam. Manifestum est autem ex similitudine corporalis vitæ, quòd alia est actio hominis statim nati; & alia actio quæ competit ei, cùm ad perfectam ætatem pervenerit &c.* Et in resp. ad 1. *Pugna spiritualis*, ait, *contra hostes invisibiles, omnibus competit: sed contra hostes visibiles, id est contra persecutores fidei pugnare, nomen Christi publicè confitendo, est confirmatorum, qui jam sunt perfecti spiritualiter ad virilem ætatem, secundùm quod dicitur prima Joan. 2. Scribo vobis, juvenes, quoniam fortes estis, & verbum Dei in vobis manet, & vicistis malignum. Et ideò character Confirmationis est signum distinctivum, non Infidelium à Fidelibus; sed spiritualiter provectorum, ab his quibus dicitur, Sicut modò geniti infantes.*

Objicies 2°. cum Calvino L. 4. Inst. c. 19. n. 8. ea Scripturæ testimonia quæ Baptismo vim efficacem ad justitiam, & pugnam contra fidei hostes tribuunt. Rom. 6. v. 4. ubi asseritur, eos omnes *qui baptisati sunt in Christo Jesu, in morte ipsius baptisatos esse, & consepultos cum illo per Baptismum, ut quomodo Christus surrexit à mortuis per*

ſtrùm hæc negat ?
excludit gratiam C
ram perficit, idcirc
ne, ut jam obſerva
gratiam Baptiſmi pe
dammodo compleri
efficaciæ Baptiſmi d
gratia quæ Confirm
detrahit, imò potiù
Canon Milevitanus
pugnat enim eos qui
ſolâ peccatorum rem
interioris gratiæ auxi
Objicies 3°. cum
ne c. 2. S. Cyprianu
nandum contra hoſt
non Confirmationi,
Pag. 76. *Quomodo docemus*, in
confeſſione nominis Ch
ſi eis militaturis Chriſt

Resp. 1°. neminem ex nostris usquam dubitasse, quin digna Eucharistiæ perceptio vires & robur adderet baptisato & confirmato, ad fidem coram tyrannis generoso ac intrepido animo profitendam; atque distortè admodum inferretur, inutilem & otiosam esse Confirmationem. Annon ipsemet Dallæus vim eamdem tribuit Baptismo & Eucharistiæ? neque tamen inutilem alterutrius virtutem affirmat. Quidni ergo idem licebit Catholicis, cùm vim eamdem, velut propriam Sacramento Confirmationis attribuunt?

Resp. 2°. S. Cyprianum loco citato non excludere virtutem Baptismi & Confirmationis ad ferendum martyrium; sed agit dumtaxat S. Doctor de lapsis in persecutione, quibus post deperditam gratiam Baptismi & Confirmationis, unum superest Pœnitentiæ & Eucharistiæ subsidium, quo deperditas vires recuperare possint ad mortem pro Christo fortiter sustinendam.

ARTICULUS II.

De charactere quem imprimit Confirmatio, & de ritu quo redeuntes ab hæresi olim recipiebantur: an verum esset Confirmationis Sacramentum.

Errores & opiniones.

IN Tractatu de Sacramentis in genere, diximus Novatores Lutheranos & Calvinistas irridere characterem illum quem Orthodoxi per tria Sacramenta imprimi contendunt.

Dallæus L. 1. c. 3. de Confirmatione, reponit

cramentum Confirn
henſi ſunt, quos re
II. an. 813.

Arcudius L. 2. de
narrat quoſdam ex G
Confirmationem ite

Inter Veteres, q
eſſe Sacramenta ab
Cyprianus cum ſuis,
ſuis Orientalibus, ii
tiſabant, Baptiſmu
quem nullum judicab
T.2.p.1279. D. rius Magnus L. 14.
32. *non iteratur, quoa*
Sed primùm legitimè

Verùm, præcipuum
proponi ſolet contra
Orthodoxos doctrinar
mationem impreſſo,
petitur ex veteri ritu p
in Ecclesiam recipieba

nitatis nomine baptisantur, cùm ad sanctam Ecclesiam redeunt, aut unctione chrismatis, aut impositione manûs, aut solâ professione fidei ad sinum matris Ecclesiæ revocentur. Unde Arianos per impositionem manûs Occidens, per unctionem verò sancti chrismatis ad ingressum sanctæ Ecclesiæ Catholicæ Oriens reformat. Monophysitas verò & alios ex solâ verâ confessione recipit. Græci verò simul cum unctione chrismatis verba hæc adjungunt, *Signaculum doni Spiritûs sancti*, in quibus positam esse apud ipsos Sacramenti Confirmationis formam, supra ostendimus. Inde gravis inter Theologos controversia, an nempe ritus ille per quem conversi ab hæresi recipiebantur, fuerit verum Confirmationis Sacramentum.

Sunt qui cum Sirmondo in secundo Antirrhetico cap. 5. & Illustrissimo Petro de Marca in notis ad Concilium Claromontanum, affirmare videntur. *T. 10. Conc. pag. 585.*

Alii verò distinguunt inter Hæreticos, eos nempe qui fuerant baptisati in hæresi, & eos, qui baptisati in Ecclesiâ, per apostasiam in hæresim subinde deflexerant: istos, cùm ad Ecclesiam redibant, receptos dicunt per impositionem manûs in pœnitentiam; illos verò per Confirmationis Sacramentum, quod tamen idcirco propriè iteratum dici debere negant, quia nempe arbitrantur apud Hæreticos verè & validè non conferri Sacramentum Confirmationis, ob defectum scilicet conditionis ab Ecclesiâ appositæ, quâ non observatâ, nullum habent ab Hæreticis collatum Sacramentum: conditio verò illa hæc est, ut fidelis sit & orthodoxus Sacramenti minister; eo ferè modo quo Ecclesia nullum declaravit & irritum, Matrimonium sine præsentiâ Parochi & testium contractum. Ita Mal-

propter materiam,
clesiam. His præmi

PRIMA

Sacramentum Con
mit, und

Probatur 1°. ex c
ubi sic loquitur A
fundamentum pœnite
dei ad Deum, Bapti
quoque manuum. Qu
nem designari ab Ap
sent Interpretes Græc
tus, Oecumenius, T
exscribit Arcudius L.
unde Estius ad hunc
interpretes Græcos &
de Sacramento Confi
ibid. Apostolus v. 4.
illuminati sunt, gusta
& participes facti sun

signatus, & Spiritûs sancti factus particeps, si lapsus fuerit & in peccatorum profundum demersus, iterum Baptismo, & eâ, quæ Baptismum antecedit pœnitentiâ, purgetur ac renovetur, aut denuò manuum impositione acceptâ, Spiritûs sancti fiat particeps. Lege S. Chrysostomum in hunc locum.

Probatur 2°. ex SS. Patribus, tùm iis qui Christianos Confirmatione signari tanquam milites, dixêre, quales sunt Tertullianus L. de Præscriptionibus, Cornelius S. Pontifex in Epistolâ ad Fabium Antiochenum, S. Cyprianus Epist. 73. Innocentius I. Epist. ad Decentium, S. Leo Serm. 4. de Nativitate: porrò signum illud deleri non potest, quod in transfugis etiam ac desertoribus conservatur. Tùm iis qui disertiùs affirmant, non posse Sacramentum Confirmationis iterari. Ita S. Augustinus disputans adversùs Donatistas, qui contendebant nullum esse apud Hæreticos Baptismum, quia nullum quoque est Sacramentum Confirmationis, eò quòd dixit Scriptura Psalmo 140. *Oleum peccatoris non impinguat caput tuum*; ostendit valere apud Hæreticos & Baptismum & Confirmationem, neque iterari debere, quia nempe Sacramenti virtus & efficacia non ex privatâ ministri conditione petitur, sed ex meritis Christi. Quòd si repeti proptereà debent Sacramenta quæ ab Hæreticis dantur, quia non est apud illos gratia Spiritûs sancti, pariter repeti debent, quæ à raptoribus, adulteris, homicidis ministris conferuntur, quia nec illi quoque possident Spiritum sanctum; & tamen neque Cyprianus ipse, neque Donatistæ rejecerunt tanquam nulla & irrita Sacramenta per malos ministros administrata. Igitur, concludit sanctus Doctor, nec Baptismus, nec Confirmatio ab

hæresi fuerant baptisati. Atqui nulli ex ipsis, cùm ad Ecclesiam redierunt, recepti sunt per Sacramentum Confirmationis.

Non Hæretici in Ecclesiâ baptisati, in quâ etiam Confirmationem perceperant.

Patet 1°. ex S. Cypriano Epist. 71. ad Quintum, ubi approbat Stephani consuetudinem, baptisatos in Ecclesiâ Hæreticos, ubi ad eam se recipiunt, admittentis per *impositionem manuum in pœ-*
Pag. 119. *nitentiam. Quod nos quoque*, inquit, *hodie observamus, ut quos constet hîc baptisatos esse, & à nobis ad Hæreticos transisse, si postmodum peccato suo cognito & errore digesto, ad veritatem & matricem redeant, satis sit in pœnitentiam manum imponere, ut quia ovis fuerat, hanc ovem abalienatam & errabundam in ovile suum Pastor recipiat.* Idem repetit
Pag. 133 in Epistolâ 74. ad Pompeium in fine.

Patet 2°. ex Concilio Eliberitano c. 22. ubi sic

Non in Ecclesiâ Romanâ, teste S. Stephano S. Pontifice, qui solemne istud emisit Decretum in famosâ de Baptismo Hæreticorum controversiâ, *Si quis ergo*, inquit, *à quâcumque hæresi venerit ad nos, nihil innovetur nisi quod traditum est, ut manus illi imponatur in pœnitentiam.* De omnibus indiscriminatim loquitur Hæreticis, sive qui in Ecclesiâ, sive qui extra Ecclesiam fuerant baptisati; atque immeritò S. Cyprianus Decretum istud restrinxit ad eos qui fuerant in Ecclesiâ baptisati. Stephani Decretum approbarunt subsequentes Pontifices, teste S. Hieronymo Dial. adversùs Luciferianos, Julius, Malchius, Sylvester. *Apud Cyprian. p. 229.*

Unde idem S. Hieronymus eodem Dialogo testatur & multis probat constantem esse Ecclesiæ usum, Hæreticos ad Ecclesiam redeuntes recipere per pœnitentiam; & hoc ipsum ostendere conatur ex Apocalypsi. *Numquid*, inquit, (Angelus) *dixit: Rebaptisentur qui in fide Nicolaïtarum sunt baptisati? vel imponantur eis manus, qui eo tempore apud Pergamenos crediderunt? Quin potius; Age, inquit, pœnitentiam.* *T. 4. part. 2. pag. 304.*

Adde Innocentium I. qui in Epistolâ 18. dicit *Arianos baptisatos in hæresi suscipi in Ecclesiâ per manûs impositionem sub imagine pœnitentiæ:* quibus verbis opponit eorum pœnitentiam, gravi & luctuosæ pœnitentiæ apostatarum. *T. 2. Conc. pag. 1269. D.*

Non aliter recepti sunt in Ecclesiâ Africanâ, teste S. Augustino, qui Lib. 3. de Baptismo loquens de illâ manûs impositione quâ recipiebantur Hæretici, quam S. Cyprianus sine Baptismo prodesse negabat, satis significat illam reconciliatoriam dumtaxat fuisse, non confirmatoriam: *Manûs autem impositio*, inquit, *non sicut Baptismus*, *T. 9. p. 117. B.*

Hæreticis correctis in

Idem S. Doctor
ostendit à paritate C
ticos valida est, rat
tismum; atque præ
mentum, nempe ide
cramentum Confirn
nullus esse potest eoru
reticos effectus: ho
mentum evertit exer
ministrorum, qui c
ctum, quem tamen
administrant, eos tr
tistæ, qui non rebapt
homicidis & raptoribu
firmationis Sacrament
multis in locis demon
stimonia, unum ex Li
ni c. 104. ubi Petilia
verbis, *Sicut unguent*
nullum esse Confirm

ideo nec ad barbam Aaron, nec ad oram vestimenti ejus, nec ad ullam contextionem vestis sacerdotalis pertinentibus. Et postea: *Discerne ergo visibile Sacramentum quod esse & in bonis & in malis potest, illis ad præmium, illis ad judicium, ab invisibili unctione charitatis quæ propria bonorum est.* Ibid. F.
Alterum testimonium petitur ex Sermone 267. aliàs 5. ubi respondens Donatistis abutentibus verbis Psalmi 140. v. 5. *Oleum autem peccatoris non impinguat caput tuum,* sic loquitur: *Ergo oleum tuum est? Si tuum est, nolo. Si tuum est, malum est. Si autem Dei est, & per te malum, bonum est. Cœnum non inquinat Solis radium, & tu inquinas Dei oleum?* T. 5. p. 10 8. E.

Ejusdem Ecclesiæ testis est Optatus Milevitanus in Africâ Episcopus. Libro enim 7. increpans Parmenianum, quòd dixisset Catholicos esse muscas morituras, *quæ sacrum oleum corrumperent, Numquid,* inquit, *nos exterminamus oleum vestrum, ut meritò nos muscas morituras appelletis? Quod vestrûm est, apud vos est: & si à vobis ad nos aliquis transitum fecerit, sic à nobis servatur, quomodo à vobis dimittitur. Quomodo dicitis, quia nos sumus muscæ morituræ suavitatem olei corrumpentes, cùm post vos nihil tale facimus?* Et postea: *Si nos exterminaremus à vobis confectum oleum, meritò nos muscas morituras appellare possetis: sed dum quod à vobis unctum est, tale servamus, quale suscipimus, muscæ morituræ esse non possumus.* Quibus certè verbis significat Optatus, in Ecclesiâ Africanâ ratum fuisse Sacramentum Confirmationis ab Hæreticis collatum. Pag 106. n 4. Pag. 107.

Eumdem fuisse usum in Ecclesiâ Orientali probatur ex Concilio generali I. Nicæno Can. 8. quo jubet Novatianos redeuntes ad Ecclesiam recipi T. 2. Conc. p. 31 E.

berent Confirmatio
de ipsis ad Ecclesiam
ministrari, quare d
Concilium Nicænun
vatianis ut reciperen
mationis, quia illud
Denique in Eccles
culo, eumdem usum
Avitus Episcopus Vi
nensi interrogatus q
Ecclesiam admitti deb
Biblio. PP. t. 9. p. 574. H. *Manûs impositionem p
bere... quam constat,
tis professione versata e
etiam chrismate consig*
Ex quo testimonio
Donatistas suis admini
mentum Confirmatio
impositionem quam vu
dam, non esse verum
tum, utpote cui oppo

Probatur denique Conclusio rationibus Theologicis.

Prima est, quia nulla proferri potest satis firma ratio, cur Ecclesia ratum habuerit Baptismum datum ab Hæreticis, & rejecerit Sacramentum Confirmationis: par enim est ex utrâque parte ratio, & quibus omnino momentis usus est S. Augustinus adversùs S. Cyprianum & Donatistas, ut evinceret ratum esse ac validum apud Hæreticos Baptismum, iisdem probatur valere quoque apud ipsos Sacramentum Confirmationis. Consule illas S. Doctoris rationes aliàs à nobis expositas.

Secunda est: Si Ecclesia catholica tempore Stepani aut S. Augustini in eâ fuisset sententiâ, Confirmationem datam ab Hæreticis nullam esse, adeoque iterandam, invictum habuissent argumentum, tùm Cyprianus adversùs Stephanum, tùm Donatistæ aduersùs Augustinum, ostendendo nempe eamdem esse rationem Baptismi & Confirmationis; neque satis intelligitur quid huic argumento reponere potuissent aut Stephanus aut Augustinus. Atqui tamen non legimus eo unquam argumento usos fuisse, aut Cyprianum contra Stephanum, aut Donatistas contra S. Augustinum.

Tertia ratio est, quia manûs impositio confirmatoria est in Spiritum sanctum, tanquam causa per se; Sacramenta enim novæ Legis ex se, & opere operato, ut dicitur, producunt gratiam: atqui manûs impositio reconciliatoria, per quam recipiebantur Hæretici conversi, per se non conferebat Spiritum sanctum, quia illa manûs impositio eodem modo operatur in iis, qui ab hæresi ad Ecclesiam convertuntur, quo depositio fictionis in iis, qui ficto animo ad Baptismum accesserunt, & postmodum

tur, sed ipsâ piâ corr
getur, quod non posse
datum est, tunc valer
fictio veraci confessio
Baptisma Christi, qu
verunt, inimicus char
quâ hæresi aut schism
lere peccata ejus non d
& ad Ecclesiæ societa
iterum baptisandus est
ac pace præstatur, ut a
in unitate jam prodesse
acceptum in schismate
S. Doctoris sententian
q. 69. art. 10. ad 2. I
per Baptismum, sed pe
quâ remotâ Baptismus a
nium peccatorum præce
ad Baptismi effectum co
mus & pœnitentia, sed
agens, pœnitentia verò

certam ſupponunt, Hæreticos recipiendos eſſe per Baptiſmum & Confirmationem, atque Stephanum reverâ illos recepiſſe per impoſitionem manûs confirmatoriam, ad accipiendum ſcilicet Spiritum ſanctum: quin ex hac ipsâ Stephani praxi, tanquam ex re concesſâ, validum, & ad hominem, ut dicitur, contorquent adversùs illum argumentum, nempe: Si nulla eſt apud Hæreticos manûs impoſitio confirmatoria, & idcirco Stephanus redeuntes ab hæreſi per eam recipit, nullus quoque eſt apud Hæreticos Baptiſmus; par enim eſt utriuſque Sacramenti ratio. Duo hæc manifeſta ſunt ex ſancto Cypriano.

Primum, debere Hæreticos per Baptiſmum & Confirmationem recipi cùm ad Eccleſiam redeunt, probat in Epiſtolâ ad Stephanum n. 72. ubi ait, *Hæreticos & Schiſmaticos profanæ aquæ labe maculatos, quando ad Eccleſiam venerint baptiſari oportere, eo quòd parum ſit eis manum imponere ad recipiendum Spiritum ſanctum, niſi & recipiant Eccleſiæ Baptiſmum. Tunc enim demum,* inquit, *planè ſanctificari, & eſſe filii Dei poſſunt; ſi Sacramento utroque naſcantur.* Similia habet in Epiſtolâ ad Jubaïanum: iiſdem planè verbis utitur in Synodo Africanâ Nemeſianus à Thubunis. Igitur in mente S. Cypriani & illorum, quorum ibi ſententiam refert, manûs impoſitio quâ Hæretici ad Eccleſiam redeuntes recipiebantur, erat confirmatoria in Spiritum ſanctum: præter illam autem volebat Cyprianus, neceſſarium eſſe Baptiſmum, *ut utroque Sacramento,* inquit, *illi renaſcerentur.* Per utrumque autem Sacramentum nihil aliud procul dubio intelligere potuit, quàm Baptiſmum, & Confirmationem. Pag. 121.

& esse apud p
que & Bapti
esse apud Har
ab Ecclesiâ, n
fectum Bapti
in nomine J.
tisantur, inno
in ejusdem Ch
imponitur ad a
dem ejusdem m
impositione, q
tis sanctificati
siam natus temp
plum & Spirit
ad hominem q
num contorqu
baptisatos in ha
nem in Spiritu
tionem. Igitur
etiam sententiâ
Cyprianus olim

peccatorum, & secundam nativitatem in Hæreticorum Baptisma posse procedere, apud quos etiam ipsi confitentur Spiritum sanctum non esse, considerent & intelligant, spiritalem nativitatem sine Spiritu esse non posse.

Resp. Concedimus quidem existimasse S. Cyprianum Hæreticos redeuntes recipi debere & per Baptismum & per impositionem manûs confirmatoriam; in eo quippe versabatur errore, nullum ac planè irritum esse Sacramentum in hæresi datum & acceptum: sed negamus hanc fuisse sententiam, aut Stephani, aut aliorum contra quos disputat S. Cyprianus; neque hanc ipsis affingi à sancto Martyre colligi potest ex verbis ipsius.

In citatis ad Stephanum & Jubaïanum Epistolis, nondum Cyprianus impugnat sententiam Stephani, quam nondum noverat, sed improbat consuetudinem quorumdam Africanorum, qui baptisatos ab Hæreticis recipiebant per solam manûs impositionem; ac contendit non sufficere hanc manûs impositionem, sed opus esse conferri Baptismum simul & manûs impositionem, quam quidem ipse confirmatoriam esse debere judicabat, licet illi Africani, contra quos agit, nonnisi reconciliatoriam adhiberent.

In Epistolâ verò ad Pompeium disputat contra Stephanum, & quidem argumento ad hominem ducto ex praxi ipsius circa Hæreticos ad Ecclesiam redeuntes recipiendos. Istos Stephanus, non per Baptismum, ut contendebat Cyprianus, sed per *impositionem manuum in pœnitentiam* ad accipiendum Spiritum sanctum, admittebat; quo uno facto fatebatur S. Pontifex, illos Hæreticos Spiritum sanctum non accepisse cùm in hæresi baptisati fuerunt;

hæresi per manus ir
reciperent; inde dir
opinione S. Cypria
que de novo confer
disputatione, ut cla
impositio manuum
Confirmationis Sac
po Cypriani sufficiel
reticos illos in hære
non percepisse; ergc
sandi sunt. Erat istuc
cipuum.

Ad locum igitur
ait, *Hæreticos utroq*

Resp. S. Doctore
tentiâ, quam fatemı
reticis conferri debe
nem; vel in sentent
gnat, & per *utrumq*
Confirmationem & l
tismi partem, nemp
gratiam interiorem,
S. Cypriani. Sacram

Ad testimonium verò ex Epistolâ ad Pompeium, ubi arguit ex praxi Stephani, & videtur supponere in mente ipsius nullam esse apud Hæreticos Confirmationem, Dico 1°. si hoc supposuit sanctus Doctor, deceptus fuit & æstu disputationis longiùs abreptus. Dico 2°. si hoc supposuit, id factum esse ex falsâ, quâ laborabat opinione, nullum esse Sacramentum, ubi nullus est ipsius effectus; ex quo inferebat, in mente quoque Stephani nullam esse Confirmationem apud Hæreticos, apud quos Spiritum sanctum non dari ipse fatebatur. Dico 3°. & quidem ad mentem S. Cypriani aptiùs, eum tantùm supposuisse, quod verum erat & concedebat Stephanus, nempe Hæreticos Spiritum sanctum non accepisse; unde concludebat Cyprianus, falso nixus principio, eos non tantùm per manûs impositionem in Spiritum sanctum recipiendos esse, sed etiam per Baptismum. Fundamentum verò erroris S. Cypriani fuisse, quòd non satis distingueret inter Sacramentum & ejus effectum, atque nullum esse Sacramentum contenderet, cùm nullus est ipsius effectus, ostendit S. Augustinus L. 3. de Baptismo c. 10. & L. 6. c. 1. ubi sic loquitur: *Nec ob aliud* T. 9. p. 161. *illis temporibus visum est quibusdam etiam egregiis* A. B. *viris Antistibus Christi, inter quos præcipuè beatus Cyprianus eminebat, non esse posse apud Hæreticos vel Schismaticos Baptismum Christi, nisi quia non distinguebatur Sacramentum ab effectu, vel usu Sacramenti. Et quia ejus effectus atque usus in liberatione à peccatis & cordis rectitudine apud Hæreticos non inveniebatur, ipsum quoque Sacramentum non illic esse putabatur.*

Instabis 1°. Sacramentum & effectus illius nec sunt, nec in usu communi ac recepto Ecclesiæ, duo

putabat de Bap
utrumque Sacr
Confirmatione
Resp. reipsâ i
Sacramentum
dici posse Sacr
ber S. Cyprian
re loquendi Ec
doctrinâ recess
reticis dati : S
quasi Sacrame
cramentum sin
per utrumque S
ptismi, & Spi
Pag. 127. Epistolâ 73. ul
sari eos oportet
ut qui legitim
Baptismo ad R
parantur, Sacr
tum est, Nisi
sancto, non pot
dem rationem
xam adducit ir

positionem per quam Stephanus Hæreticos redeuntes ad Ecclesiam recipiebat, dicemus Cyprianum latiori sensu nomen Sacramenti usurpasse, quando manûs impositioni reconciliatoriæ illud adaptavit.

Ad confirmationem nego min. Disputabat enim præsertim S. Cyprianus de Baptismo ejusque effectu, & contendebat nullum esse apud Hæreticos Baptismum, quia nullus est ipsius effectus; in quo certè errabat ille. Fatebatur quidem Stephanus, apud Hæreticos non esse Spiritum sanctum, unde redeuntibus ad Ecclesiam manus imponebat ut illum acciperent: sed inde inferre, sicut inferebat Cyprianus, nullum esse reverâ quoad substantiam apud Hæreticos Baptismi Sacramentum, error erat. Igitur per utrumque Sacramentum, de quo disputat S. Martyr, intelligit Baptismum, & Spiritum sanctum, qui à Sacramento inseparabilis esse debet, ut illud ratum ac validum habeatur.

Instabis 2°. Manûs impositio per quam Stephanus redeuntes ad Ecclesiam Hæreticos recipiebat, ea ipsa erat cujus mentio fit cap. 8. Actuum Apostolorum, ubi Petrus & Joannes leguntur manus imposuisse Samaritanis à Philippo baptisatis: sed hæc erat verum Sacramentum Confirmationis ex dictis; ergo &c. Major constat ex Epistolâ 73. S. Cypriani ubi sic loquitur: *Quod autem dicunt quidam de iis qui in Samariâ baptisati fuerant, advenientibus Apostolis Petro & Joanne, tantùm super eos manum impositam esse, ut acciperent Spiritum sanctum, rebaptisatos tamen non esse: locum illum, frater charissime, ad præsentem causam videmus non pertinere &c.* *Pag. 124.*

Resp. nego maj. Neque enim Stephanus istud exemplum ex Actibus Apostolorum ductum profe-

rebat ; sed alii quidam ignoti, qui sanè malè omnino arguebant, ut observat S. Augustinus Lib. 3. contra Donatistas cap. 1. exemplum istud proferendo, quod ad rem appositum non erat.

Instabis 3°. Manus impositio in Spiritum sanctum est verum Confirmationis Sacramentum: atqui illa manûs impositio quâ Stephanus Hæreticos recipiebat, erat in Spiritum sanctum ; ergo &c.

Resp. dist. maj. Manûs impositio quæ per se tanquam vera causa producit Spiritum sanctum, est Sacramentum Confirmationis, concedo: quæ tantùm illum producit ratione alterius, nempe pœnitentiæ adjunctæ, per quam scilicet Hæreticus charitatem habere incipit, ac remoto obice gratiam Baptismi consequitur, nego. Porro talis est manûs illa impositio reconciliatoria. Solutio patet ex tertiâ ratione Theologicâ inter probationes Conclusionis adductâ.

Siricio, cæteri Hæretici eodem modo, quo Novatiani, reciperentur, dicendum est, eos per Sacramentum Confirmationis receptos fuisse.

II°. S. Leonis Epistolâ 135. aliàs 37. capite 2. ubi sic loquitur: *Quod ibi defuit conferatur, ut per Episcopalem manûs impositionem virtutem Spiritûs sancti consequantur.* Et Epistolâ ad Nicætam quæ numero est 129. aliàs 79. cap. 7. *Qui Baptismum,* inquit, *ab Hæreticis acceperunt, cùm baptisati antea non fuissent, solâ invocatione Spiritûs sancti per impositionem manuum confirmandi sunt, quia formam tantùm Baptismi sine sanctificationis virtute sumpserunt.* T. 3. p. 717. Ibid. p. 688.

III°. Idem videtur posse colligi ex Synodo Arausicanâ I. Can. 1. ubi potestatem facit Presbyteris, *Hæreticos in periculo mortis, si desint Episcopi, sacro chrismate consignandi.* Quem Canonem supra nos de Sacramento Confirmationis interpretati sumus, agendo de ministro Confirmationis extraordinario, sicut & Canonem Concilii Epaonensis. Concilium quoque II. Arelatense c. 17. jubet *Bonosiacos cum chrismate & manûs impositione in Ecclesiâ recipi.* T. 3. Conc. p. 1447. B. T. 4. Conc. p. 1013. B.

Resp. nego min. Sacramentum enim Confirmationis est causa per se gratiæ, eamque ex opere operato producit: illa autem manûs impositio reconciliatoria, causa est dumtaxat removens obicem, aut potius est signum, quod supponit jam per pœnitentiam & sinceram conversionem cordis obicem remotum esse. Inde est quòd S. Gregorius Libro 11. Epistolâ 67. aliàs L. 9. Epistolâ 61. inhærens doctrinæ S. Augustini, tribuit gratiam, quam in hæresi baptisati & ab eâ conversi recipiunt dum redeunt ad Ecclesiam, ipsi Baptismo: *qui tunc, in*

T. 2. pag. 1167. B. C. quit, *in illis vires emundationis accipit., cùm vel illi per impositionem manûs Spiritum sanctum acceperint, vel isti per professionem veræ fidei sanctæ & universalis Ecclesiæ visceribus fuerint uniti.*

Ad primam probationem ex Siricio, manûs illa impositio quâ Hæreticos recipiendos esse jubet, est tantùm cæremonialis & reconciliatoria, non verò Sacramentum Confirmationis. 1°. quia agit de Arianis, apud quos data Confirmatio nusquam irrita & invalida judicata fuit. 2°. quia non distinguit inter Hæreticos in Ecclesiâ, vel extra Ecclesiam baptisatos: at certum est ex dictis, Hæreticos baptisatos in Ecclesiâ, receptos dumtaxat fuisse per impositionem manûs in pœnitentiam. 3°. quia loquitur de illo ritu, quem totus Oriens & Occidens custodiebat: atqui ritus ille communis non erat ratione impositionis manûs, siquidem in Oriente, alii per unctionem, alii per solam fidei professionem admittebantur.; in eo igitur consentit Occidens cum Oriente, quòd baptisati in hæresi rursus non baptisentur, si in legitimâ formâ tincti antea fuissent: atque in eo dumtaxat capite cæteros Hæreticos Novatianis comparat, quòd non sint rebaptisandi. Alia porro ratio est de Confirmatione, quam apud se Novatianos non habuisse vulgò circumfertur, quamquam res non sit satis explorata & certa.

Ad secundam ex S. Leone, eadem est responsio. Nec obstat quòd S. Pontifex utatur verbo *confirmandi*; per illud quippe noluit designare hujus nominis verum Sacramentum, sed ritum dumtaxat quo Hæretici Ecclesiæ reconciliantur, & in fide Catholicâ confirmantur. Et certè dicuntur Fideles ab Ordine Romano, Alcuino, Rabano & aliis confirmari per Eucharistiam, neque tamen inde con-

fundi debet Eucharistia cum Sacramento Confirmationis.

Ad tertiam ex Conciliis Arausicano & Epaonensi, dico vel Canones illos interpretandos esse cum multis, de merâ cæremoniâ seu manûs-impositione & unctione reconciliatoriâ; vel si de Sacramento Confirmationis, ut antea insinuavimus, dicendum est Hæreticos illos de quibus agit, antea confirmatos non fuisse, quos idcirco citati Canones jubent in mortis periculo & absentiâ Episcopi, à simplici Sacerdote confirmari. Concilium Arelatense agit de manûs impositione & unctione reconciliatoriâ.

Objicies 3°. Ecclesia Orientalis Hæreticos redeuntes ad Ecclesiam admittit per unctionem chrismatis, & ista verba, *Signaculum doni Spiritûs sancti*, in quibus materia & forma Sacramenti Confirmationis consistit; ergo admittit eos per verum Confirmationis Sacramentum.

Antecedens probatur ex Canone 7. I. Concilii generalis Constantinopolitani, in quo sic legimus: *Eos, qui rectæ fidei adjiciuntur....recipimus secundùm subjectam hîc consequentiam & consuetudinem.* T. 2. Conc. pag. 952. A. *Arianos quidem & Macedonianos, & Sabbatianos, & Novatianos.....& Thesseradecatitas, & Apollinaristas recipimus, dantes quidem libellos, & omnem hæresim anathematisantes....signatos, sive unctos primùm sancto chrismate, & frontem, & oculos, & nares, & os, & aures; & eos signantes dicimus, Signaculum doni Spiritûs sancti.*

Eundem ritum in recipiendis Hæreticis præscribit Synodus Trullana Can. 95. & Methodius in Euchologio circa an. Christi 841. in quo etiam multæ referuntur Orationes quibus invitatur Spiritus sanctus, ut velit gratiam suam illis ab hæresi conversis

pondet Canonem
dumtaxat de illis
mentum Confirm
erant Novatiani,
redeuntes per illu
nonem autem M
pronuntiat, ut pot
à Methodio quoda
Euchol. p. 876. u
cretum.

Verùm probabil
ponsio, si in laudat
ret Novatianorum
Hæretici, quos nu
rejecisse Sacrament
aliam responsione
Resp. itaque, rit
nem verum non e
nis, sed cæremonia
eadem materia & fo

pidè fides Christiana adversùs omnes ejus impugnatores defendatur; in illo verò ritu datur Spiritus sanctus ad remissionem peccati hæreseos, ad pacem cum Ecclesiâ conciliandam, ad fidem firmiùs conservandam: in hunc finem minister unctionem adhibet, & verba citata pronuntiat. 2°. non est idem modus operandi in illo ritu, qui in Confirmatione: namque Confirmatio per se & ex opere operato gratiam confert; ritus autem ille, seu cæremonia, ex opere operantis, ratione scilicet pœnitentiæ & sinceræ cordis conversionis.

Ex solâ autem vel materiâ, vel formâ Sacramenti, quam Græci nonnunquam adhibent variis in casibus, colligi non debet eos verum usurpare ac celebrare Sacramentum. V. g. materiam & formam unctionis extremæ usurpant in ungendis sanis; nec tamen pro vero Sacramento, sed pro merâ cæremoniâ hunc ritum habent. Ita testatur Goarius contra Arcudium, qui severâ nimis ac præcipiti censurâ ritus illos quasi totidem sacrilegia proscribit: quamquam negandum non sit, his ritibus abusos aliquando fuisse nonnullos Græcos; quin & inter Latinos nonnulli oleo extremæ unctionis sanos etiam unxisse leguntur. Ita colligitur ex Sacramentario S. Gregorii juxta Codicem Remensem, quem laudat Menardus notarum pag. 67. in quo hæc verba legimus, *Benedicit oleum pro infirmis, & pro populo.*

Hinc facilè solvitur argumentum sic. Distinguenda major propositio: Ibi est idem Sacramentum, ubi est idem effectus, eodem modo productus, concedo: si non sit nec idem effectus, nec idem operandi modus, nego. Porro in ritu quo Hæretici recipiebantur, erat quidem eadem materia & forma, sed

..., quatenus
in pœnitentiam,
matoria.

Major certa e
S. Augustino L.
& ex Innocentio
T. 2. Conc. p. 1274. B. sic loquitur: *No*
bus ab Hæreticis,
manûs impositione
nionem, nec ex h
vel exiguum subr
fide ad hæresim tra
nisi per pœnitentia
nitentiam non agu
Ib. p. 1275. B. C. *tur.* Et postea: *S*
hæresim transiens,
resipiscens redire
poterit ad Clerum
longâ pœnitentiâ p

Denique idem
Eutherium. De hi

Resp. nego min. manûs enim illa impositio in Spiritum sanctum, per quam recipiebantur Hæretici extra Ecclesiam baptisati, & quæ opponitur manuum impositioni in pœnitentiam, per quam admittebantur alii Hæretici in Ecclesiâ baptisati, non erat verè confirmatoria, sed erat manûs impositio in pœnitentiam leviorem & mitiorem, seu potius in imagine & umbrâ pœnitentiæ; altera verò manûs impositio erat in pœnitentiam graviorem. Ratio est, quia longè majori & graviori peccato se implicant, qui ab Ecclesiâ in quâ baptisati sunt, ad hæresim deficiunt, quàm qui in hæresi nati & educati, in eâ baptisantur: unde gravior illis, quàm istis injungi debet pœnitentia, quia, ut loquitur S. Augustinus L. 2. contra Cresconium cap. 16. *faciliore veniâ quod nondum habuerunt accipiunt, quàm si habuissent, & tamen deseruissent. Et hoc discernitur apud nos, ut aliter recipiantur qui Catholicam reliquerunt, aliter qui ad illam primitus veniunt. Illos enim amplius gravat desertionis crimen.* T. 9. p. 419. A. B. Porro facilior illa venia quâ baptisati extra Ecclesiam recipiebantur, non posita erat in eo quòd per Confirmationem reciperentur, sed quòd longè mitior foret eorum pœnitentia, atque illius imago meliùs diceretur. Ut enim ratiocinatur idem S. Augustinus Lib. 5. de Baptismo c. 23. *Manûs impositio si non adhiberetur ab hæresi venienti, tanquam extra omnem culpam esse judicaretur: propter charitatis autem copulationem, quod est maximum donum Spiritûs sancti....manus hæreticis correctis imponitur.* Ibid. p. 157. C. D.

Eadem est responsio ad Innocentium I. Opponit enim ibi manûs-impositionem in Spiritum sanctum, tanquam leviorem pœnitentiam, alteri longè graviori, per quam scilicet apostatæ recipieban-

Neque est quòd dicas
siâ receptos summâ faci
pœnitentiâ : ita de Cer
3. c. 4. de Marcione, T
bus ; de quibusdam No
S. Cyprianum Epistol
cipuli Theodoti Coria
5. c. ultimo &c. Non e
ponas : namque ob cert
causas mitiùs aliquand
bus apostatis, qui vel
lentiâ, vel maximi do
vel denique poterant n
mium Ecclesiæ adduce
generalem regulam con

T. 9. p. 117. B. Objicies denique S.
tismo c. 16. ubi ait :
sicut Baptismus repeti
quàm oratio super homi
tio de quâ loquitur,
licet, in mente S. Do

peti, ut constat ex testimoniis S. hujus Doctoris antea relatis: alteram verò repeti posse contendit. Institutum quippe ac scopus S. Doctoris eò loci postulabat, ut de utrâque illâ manûs impositione loqueretur; vult enim probare Spiritum sanctum inhabitantem, seu charitatem quæ justificat, in unâ solâ Catholicâ Ecclesiâ haberi posse. Hoc ut assequatur, solvit 1°. objectionem ductam ex eo quòd Spiritus sanctus visibiliter nunc, sicut olim, Fidelibus per impositionem manûs non concedatur; docetque id tantùm necessarium fuisse ad *commendationem rudis fidei, & Ecclesiæ primordia dilatanda.* *Ib. p. 116. F.* 2°. aliud solvit argumentum, nempe impositionem manûs reconciliatoriam, per quam peccatum hæresis dimittitur, repeti non posse, perinde ac Baptismum; ac proinde impossibilem esse reconciliationem cum Ecclesiâ: respondet, illam manûs impositionem alterius conditionis esse à Baptismo, hunc repeti quidem non posse, illam verò posse; quia manûs impositio est oratio supra hominem, oratio autem repeti sæpius potest.

Ex quibus facilè intelligitur, in mente S. Doctoris, secundam illam manûs impositionem, reconciliatoriam dumtaxat esse, seu meram cæremoniam, per quam redeuntes ab hæresi aliquibus in locis recipiebantur.

QUÆSTIO V. ET ULTIMA.

De cæremoniis Sacramenti Confirmationis.

Nostri non est instituti singularum illarum cæremoniarum antiquitatem, significationem,

Quæres 1°. an fi
matione.

Resp. affirmativ
de quâ mentio fit in
gorii, & in Ordine
rationem affert S. T
corpore: quia scilic
bere à quibus erudi

Quæres 2°. quin
debeant.

Resp. eos tantùm
firmati: quia qui
Baptismum, & per
firmationem, idon
christianâ instruere,
fit. 2°. S. Carolus
annum decimum qu
censeantur ante istud
struendos. 3°. Exclu
firmandus est, pro
quam cum ipso est

spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatis. 4°. Id vult observari S. Carolus in V. Concilio Mediolanensi, *ut ne feminis mares, nec contra, maribus feminæ, neque senioribus adolescentes, cùm minimè hoc per ætatem conveniat, compatres in Confirmationis Sacramento adhibeantur, nisi id aliter necessitas postulet.* Ritus quoque est antiquus, ut compater dexterâ suscipiat & teneat eum quem offert Episcopo confirmandum: si verò qui offertur adultæ est ætatis, *pedem suum super dexterum pedem compatris*; qui ipsum offert, ponit; id quod non sine mysterii significatione fit. Lege ritum hunc veterem in Libro Sacramentorum S. Gregorii, & in Ordine Romano. *P. 15. Conc. p. 186. B.*

Quæres 3°. quid præscribant Canones circa mutationem vel additionem nominis in Confirmatione.

Resp. si nomen turpe sit, vel ridiculum, vel indignum homine Christiano, mutari debere. Ita expressè Concilium V. Mediolanense, Aquense an. 1585. Tolosanum an. 1590. quamquam nulla etiam exigente necessitate mutari nomen possit, vel aliud addi. Ita ferunt Constitutiones Odonis Parisiensis, & Decreta Synodalia Ecclesiæ Remensis.

Quæres 4°. quid præscribant Canones circa ablutionem frontis.

Resp. confirmandos teneri frontem mundare seu abluere, atque aperire, antequam se sistant coram Episcopo. Ita Synodus Rothomagensis an. 1581. Aquensis an. 1585. & Mediolanensis V.

Quæres 5°. quid statuatur circa vestes confirmandi.

Resp. quando Confirmatio immediatè post Baptismum conferebatur, confirmandos vestibus al-

bis indui ſolitos fuiſſe, antequam offerrentur Epiſcopo. Ita Liber Sacramentorum S. Gregorii, Ordo Romanus, & antea S. Cyrillus Hieroſolymitanus Catecheſi 4. S. Ambroſius L. de Initiandis c. 7. S. Chryſoſtomus Hom. 118. Ex quo verò perceptio Confirmationis dilata fuit in aliud tempus, non alia habita eſt ratio veſtium, niſi ut mundæ eſſent ac modeſtæ.

De Cæremoniis quæ comitantur Confirmationem.

Quinque præſertim obſervari poſſunt, ſcilicet tempus quo adminiſtrari ſolet Confirmatio, locus, ordo, & ſitus, alapa quæ ab Epiſcopo datur, pax & oratio ſupra confirmatos.

Tempus conferendi Confirmationem olim idem fuit ac Baptiſmi: unde cùm Baptiſmus ſolemniter ſoleret certis quibuſdam diebus adminiſtrari, pari-

Romanus. Primò, mares, & postea feminas esse baptisandas & confirmandas: deinde Concilium Mediolanense V. statuit, *ut mares in Ecclesiâ primò à parte suâ, feminæ ab alterâ sint; sicque separatim distincti, genibus flexis, manibus ante pectus junctis, suo quisque ordine, piè & religiosè orent: imprimisque ab omni strepitu, vociferatione, & inani confabulatione caveant, sed silentio sancto utantur.* T.15.Conc. p.586.A.

Alapam in maxillâ confirmati leviter infligit Episcopus. Quando verò introductus sit ritus ille, planè incertum videtur; neque enim illius apud Veteres mentio occurrit. Quem verò ob finem ritus ille sit institutus, varii variè referunt. Synodus Senonensis an. 1524. istam reddit, *ut eâ percussione infantes memoriam habeant se fuisse confirmatos, ne iterùm confirmentur.* Catechismus Romanus addit, *ut meminerit confirmatus se tanquam athletam paratum esse oportere ad omnia adversa invicto animo pro Christi nomine ferenda.*

Pax verò quæ datur confirmatis ab Episcopo, & oratio quam fundit super illos, antiquæ sunt, quarum mentio fit in Ordine Romano, & in Auctore Libri de divinis Officiis cap. de Sabbato sancto, & ab Amalario L. 1. c. 27. Ratio hujus ritûs est, ut intelligat confirmatus, inquit Catechismus Romanus, *se gratiæ cœlestis plenitudinem, & pacem quæ exuperat omnem sensum consecutum esse.*

De Cæremoniis quæ sequuntur Confirmationem.

Duæ sunt præcipuæ.

Prima, frons confirmati vittâ line â seu fasciolâ debet circumligari, tùm ne chrisma facilè defluat, tùm ut significetur acceptam gratiam diligenter esse conservandam. Ita mandant Ordo Ro-

septimum diem,
abstergebatur. Ita
vinis Officiis, H
mentis part. 7. c.
duum; aliquando
post horas 24. U
lis erat, ut in arb
Unde Conventus
Conc. noviss. Galliae p. 93. col. 1. *Vittâ lineâ ligent*
triduo, quo majori
tum, portare tenebu
scopo, eodem panno
tur. De abstersione
Bandellos post tridu
confirmatus in fronte
& aquâ lavetur; &
est, ubi nequeat conc
Atque hæc dicta si
tionis, in quibus, si
nobis incautis excidi
dicto ac revocato habe

septimum diem,
abstergebatur. Ita
vinis Officiis, H
mentis part. 7. c.
duum; aliquando
post horas 24. U
lis erat, ut in ar
Unde Conventus

Cons. noviss. Galliae p. 93. col. 1.

Vittâ lineâ ligent
triduo, quo majori
tum, portare tenebu
scopo, eodem panno
tur. De abstersione
Bandellos post tridu
confirmatus in fronte
& aquâ lavetur; &
est, ubi nequeat conc

Atque hæc dicta si
tionis, in quibus, si
nobis incautis excidi
dicto ac revocato hab

